

מכירה 46 Auction

ספרי קודש, חפצים, כתבי יד, מכתבי רבנים

Books, Objects, Manuscripts, Rabbinical Letters



פריט 43 Item

כתיבה

שי מנדלוביץ, אלי שטרן

עריכה

מרים קורנפלד, אלי שטרן

צילום

יעל אייזיקוביץ, יגאל פרדו

עיצוב

אתי נפתלי

אדמיניסטרציה

משה בירנבוים, אסתר שטראוס

לוגיסטיקה

אורי מור

לוחות והדפסה

מפעלי דפוס כתר, ירושלים

יוני 2015

Writing

Shay Mendelovich, Eli Stern

Editing

Miriam Kornfeld, Eli Stern

Photography

Yael Izikovitz, Yigal Pardo

Design

Ettie Naftaly

Administration

Moshe Birnbaum, Esther Strauss

Logistics

Ori Mor

Prepress and Print

Keterpress Enterprises, Jerusalem

June 2015

Front cover: item 63 פריט: כריכה קדמית:

Back cover: item 210 פריט: כריכה אחורית:

Kedem representative in the USA - Uriel Cidor | אוריאל סידור - נציגות קדם בארה"ב -

טלפון: 917-324-6268 | דוא"ל: uriel.cidor@kedem-auctions.com Email:

Auction 46 מכירה

The auction and the preview will be held at our offices:
"Hechal Shlomo" building, 58 King George st. Jerusalem

Tuesday, 07.07.2015 at 17:00

התצוגה והמכירה תתקיימו במשרדנו, בניין "היכל שלמה"
רחוב המלך ג'ורג' 58, ירושלים

יום שלישי, כ' תמוז תשע"ה, 7 ביולי 2015, 17:00

	Auction Preview on			ימי תצוגה		
Wednesday	01.07.15	12:00 - 20:00	12:00 - 20:00	י"ד תמוז	01.07.15	יום ד'
Thursday	02.07.15	12:00 - 22:00	12:00 - 22:00	ט"ו תמוז	02.07.15	יום ה'
Sunday	05.07.15	12:00 - 20:00	12:00 - 20:00	י"ח תמוז	05.07.15	יום א'
Monday	06.07.15	12:00 - 20:00	12:00 - 20:00	י"ט תמוז	06.07.15	יום ב'
Day of Auction - Tuesday	07.07.15	10:00 - 13:00	10:00 - 13:00	כ' תמוז	07.07.15	יום המכירה - יום ג'

Phone during preview
972-77-5140223

טלפון בזמן התצוגה
077-5140223

For online bidding (pre-registration is required):
www.invaluable.com

ניתן להשתתף במכירה בזמן-אמת באמצעות האינטרנט (בהרשמה מראש) באתרים:
www.liveauctioneers.com

And on Kedem website - www.kedem-auctions.com – without extra fee

ובאתר האינטרנט של קדם - www.kedem-auctions.com - ללא עמלה נוספת

Kedem קדם

יהדות צפון-אפריקה: אלג'יריה, מרוקו ותוניסיה - כתבי יד ומכתבים North-African Jewry: Algeria, Morocco and Tunisia – Manuscripts and Letters	130	מגילות אסתר, פריטי קלף וקמיעות, דפים מאויירים ודפים בודדים Esther Scrolls, Parchment Items and Amulets, Illustrated Leaves and Single Leaves	6
יהדות תימן - כתבי יד Yemenite Jewry – Manuscripts	144	כתובות ונישואין Ketubot and Marriage Documents	20
כתבי יד - ארצות אשכנז Manuscripts – Ashkenaz	164	חפצים ואמנות יהודית - כלי כסף, מתכת ובר Objects and Jewish Ceremonial Art	25
כתבי יד והגהות - קבלה Manuscripts and Glosses - Kabbalah	186	חפצי צדיקים - כלים וחפצים, ספרי תהילים Objects and Tehillim Used by Tzaddikim	33
כתבי יד - חכמי המזרח Manuscripts - Orient Sages	192	חסידות חב"ד - ספרים וחפצים, כתבי-יד ומכתבים Chabad Chassidism - Books and Objects, Manuscripts and Letters	44
הגהות בכתב יד Handwritten Glosses	198	חסידות - כתבי יד, חתימות והקדשות Chassidism – Manuscripts, Signatures and Dedications	62
חתימות והקדשות Signatures and Dedications	205	ספרי חסידות Chassidic Books	67
ה"חפץ חיים" The "Chafetz Chaim"	210	דפוסי סלאוויטא וזיטומיר Books Printed in Slavita and Zhitomir	76
מכתבים Letters	214	ספרי קבלה Kabbalah Books	81
מכתבים - חסידות Letters - Chassidism	249	ספרי יסוד - שו"ע, הלכה, מוסר ופרשנות התנ"ך Basic Books - Shulchan Aruch, Halacha, Musar and Commentaries on the Bible	89
הרב קוק - דברי דפוס, מכתבים ומסמכים Rabbi Kook – Printed Items, Letters and Documents	260	דפוסים עתיקים - דפוסי ערש, שנות הר' והש' Early Printed Books – Incunabula, Resh and Shin Years	95
ארכיונים ופנקסים - קהילות ורבנים, ארגונים ויחידים Archives and Notebooks – Rabbis, Communities, Organizations	265	תנ"ך ותהילים Bibles and Tehillim	108
שואה ושארית הפליטה Holocaust and She'erit Hapletah	279	הגרות של פסח וספרים לפורים Passover Haggadot and Books for Purim	114
שונות - פולמוס, תקנות קהילה (הולנד), רפואה, עיתונים ולוחות Various – Polemic, Regulations (Holland), Medicine, Newspapers and Calendars	283	סידורים ותפילות Siddurim and Prayer Books	119
		יהדות איטליה - כתבי יד וספרי דפוס Italian Jewry – Manuscripts and Books	125



פריט 25 Item

Esther Scrolls, Parchment Items and Amulets, Illustrated Leaves and Single Leaves

מגילות אסתר, פריטי קלף וקמיעות, דפים מאוירים ודפים בודדים

1. Esther Scroll with Colorful Illuminations – Italy

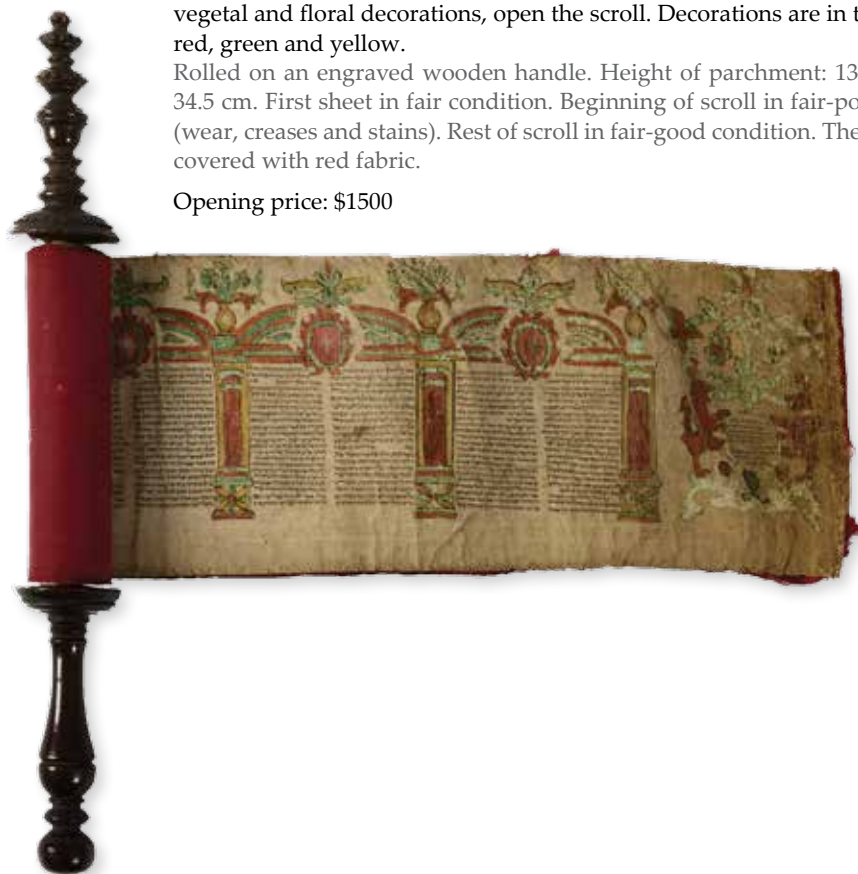
Esther Scroll with colorful illuminations. [Probably, Italy, 18th century].

Ink and paint on parchment; wood handle; cloth.

20 lines per column. The text is written in miniature letters, within a dozen decorated arches (two text columns under each arch), standing on massive columns. The columns are decorated with flowers at their bases and topped with vases with flowers. In the center of each arch appears a heraldic shield, in its center a star; vegetal decorations rise up from the shields. The Scroll blessings, within a medallion supported by a pair of lions and decorated with vegetal and floral decorations, open the scroll. Decorations are in the shades of red, green and yellow.

Rolled on an engraved wooden handle. Height of parchment: 13 cm, handle: 34.5 cm. First sheet in fair condition. Beginning of scroll in fair-poor condition (wear, creases and stains). Rest of scroll in fair-good condition. The first sheet is covered with red fabric.

Opening price: \$1500



1

1. מגילת אסתר עם עיטורים צבעוניים - איטליה

מגילת אסתר עם עיטורים צבעוניים. [כנראה, איטליה, המאה ה-18].

דיו וצבע על קלף; ידית עץ; חיפוי בד.

כ' שורות בעמוד. הטקסט נכתב באותיות וזעירות, בתוך תריסר קשתות מעוטרת (שתי עמודות טקסט תחת כל קשת), הניצבות על עמודים מאסיביים. בסיטי העמודים מעוטרים בפרחים ובראשיהם אגרטים עם פרחים. במרכז כל קשת מגן הרלדי ובמרכזו כוכב; מהמגנים מיתמרים עיטורים צמחיים. בפתח המגילה מופיעות ברכות המגילה בתוך מדליון הנתמך בידי זוג אריות ומעוטר בדגמים צמחיים ופרחוניים. העיטורים בגוני אדום, ירוק וצהוב.

גלולה על ידית עץ חרוטה. גובה הקלף: 13 ס"מ, הידית: 34.5 ס"מ. היריעה הראשונה במצב בינוני. פתיחת המגילה במצב בינוני-גרוע (בלאי, קמטים וכתמים). יתר המגילה במצב בינוני-טוב. היריעה הראשונה מחופה בד אדום.

פתיחה: \$1500





2a

2. Illuminated Esther Scroll on Parchment – Morocco, 19th Century – Illustration of Haman's Ten Sons

Esther Scroll on parchment, rolled on a wooden handle. Morocco, 19th century.

Text is written within 22 colorful horseshoe arches (the first ones painted yellow and red; all the others painted red, blue and yellow). Between each two arches appear vertical braided decorations. At the end of the scroll is a naïve illustration of Haman and his ten sons hanging [it is not known to us with certainty whether the illustration was created during the writing of the scroll or whether it was added later].

At the beginning of the scroll appears a later addition - an illustration resembling a family emblem that features hands spread for the Priestly Benediction; apparently this was added in Italy in the late 19th century. Height of parchment: 19 cm, length of handle: 35 cm. Good condition. Stains and damages, mainly at the end of the scroll. Handwritten comments (in pencil) on last sheet. Inscription in pen at the beginning of the scroll (on reverse of parchment).

Opening price: \$2500



2b

2. מגילת אסתר מעוטרת על קלף - מרוקו, המאה ה-19 - איור עשרת בני המן

מגילת אסתר כתובה על גבי קלף, גלולה על ידי עץ. מרוקו, המאה ה-19. הטקסט נכתב בתוך 22 קשתות-פרסה צבעוניות (הראשונות צבועות צהוב ואדום; היתר צבועות אדום, כחול וצהוב). בין קשת לקשת עיטורים אנכיים בצורת מקלעת. בסוף המגילה איור נאיבי של המן ועשרת בניו תלויים [לא ידוע לנו בוודאות האם איור זה נעשה בזמן כתיבה המגילה ועיטורה או שמא נוסף לאחר מכן].

בפתח המגילה תוספת מאוחרת של עיטור המזכיר סמל משפחה ובו ידיים פרוטות ל"ברכת כהנים"; כפי הנראה נוסף באיטליה בסוף המאה ה-19. גובה הקלף: 19 ס"מ, אורך הידית: 35 ס"מ. מצב טוב. כתמים ופגמים, בעיקר בסופה. הערות בכתב יד (עפרון) ביריעה האחרונה. רישום בדיו בתחילתה (בצדו האחורי של הקלף).

פתיחה: \$2500



5

5. מגילת אסתר חסידית - עם עיטורי תגים והדגשת שמות הקודש

מגילת אסתר. [רוסיה-פולין, המאה ה-19 בערך].
 דיו על קלף. כתיבת סת"ם נאה, כתב האר"י אשכנזי-חסידי. כ"ז שורות בעמוד.
 מגילת "המלך" [רוב העמודים פותחים בתיבת "המלך"]. עם עיטורי "כתרים" לתגים בראשי העמודים. בשבעה מקומות, אותיות מוגדלות עם רמזי שמות הקודש בראשי תיבות וסופי תיבות. נכידוע שם ה' לא נזכר בכל מגילת-אסתר, אבל דורשי רמזים מצאו בראשי-תיבות ונוטריקון את שמות הוי"ה ושמות-קודש נוספים. המנהג להדגיש את ה"שמות" במגילה, הוא מנהג קבלי-חסידי נפוץ, ואילו לדעת הגר"א אין להגדיל אותיות שאינן מוגדלות עפ"י המסורה].
 גובה הקלף: 13.3 ס"מ. מצב בינוני, כתמים כהים, קרעים ובלאי, דיו דהוייה ונוטה לצבע חום.
 פתיחה: \$300



4

4. מגילת אסתר בנרתיק עץ זית - ירושלים

מגילת אסתר בנרתיק עץ זית. ירושלים, [המאה ה-20].
 קלף; עץ.
 פורמט קטן, ט"ז שורות בעמוד. נתונה בנרתיק נאה עשוי עץ זית, עליו הכיתוב "ירושלים" באותיות דפוס, בתוספת עיטור זר פרחים צבעוני.
 גובה הקלף: 12 ס"מ, הנרתיק: 32 ס"מ. מצב טוב. פגמים קלים בעץ.
 פתיחה: \$250

4. Esther Scroll in an Olive Wood Case – Jerusalem

Esther Scroll in an olive wood case. Jerusalem, [20th century].
 Parchment; wood.
 Small format, 16 lines per column. In a fine case made of olive wood, inscribed "Jerusalem", with an ornamentation of a colorful bouquet of flowers.
 Height of parchment: 12 cm, case: 32 cm. Good condition. Minor damages to wood.
 Opening price: \$250



3

3. מגילת אסתר עם ידית עץ

מגילת אסתר גלולה על ידית עץ. [המאה ה-19].
 קלף; עץ.
 כתיבה ספרדית נאה, דיו על גבי קלף, כ"ב שורות בעמוד. בעמוד השביעי הודגשו אותיות שם הוי"ה.
 גלולה על ידית עץ זית נאה. גובה הקלף: 19.5 ס"מ, הידית: 33 ס"מ. מצב בינוני-טוב. כתמים וקמטים. דיו דהוייה (חומה).
 פתיחה: \$350

3. Esther Scroll with a Wooden Handle

Esther Scroll, rolled on a wooden handle. [19th century].
 Parchment; wood.
 Fine Sephardi script, ink on parchment, 22 lines per column. The letters G-d are highlighted in the seventh column.
 Rolled on a nice olive wood handle. Height of parchment: 19.5 cm, handle: 33 cm. Fair-good condition. Stains and creases. Faded (brown) ink
 Opening price: \$350



6



6. Esther Scroll with a Fine Ivory Handle – "Yitzchak Molcho"

Esther Scroll with an ivory handle. [Holland?], [19th century].

Parchment; ivory.

21 lines per column. Rolled on a nice ivory handle, carved, striped and pierced. In numerous places in the scroll appear enlarged letters for initial and last letters of words, highlighting the letters G-d. In this scroll, there are tens of enlarged letters, while in other scrolls with enlarged letters there are only about 3-5. In addition, signs in shapes of pointing fingers appear on the right margins of columns, pointing at verses, and it might be assumed that they point at the mentioned hints.

On the reverse of the parchment appears an ownership inscription: "Molcho" and on the first leaf: "Yitzchak Molcho" [the Molcho family – a famous rabbinic family from Turkey and Greece].

Height of parchment: 14 cm, handle: 30.5 cm. Fair-good condition. Wear and holes to first parchment sheet. Stains. Breaks and cracks to upper part of handle. Remnants of a parchment ribbon for binding, appear at the end of the scroll.

Opening price: \$1000

5. Chassidic Esther Scroll – With Ornamented Tagim and Highlighted Holy Names

Esther Scroll. [Russia-Poland, c. 19th century].

Ink on parchment. Fine scribal writing, Ashkenazi-Chassidic Ari script. 27 rows per column.

"HaMelech" scroll [most columns begin with the word "HaMelech"]. With "crowns" adorning the tagim at the top of each column. In seven places, enlarged letters allude to the Holy Names hinted at the beginning and end of words. [G-d's name is not mentioned throughout the entire Esther Scroll, but those who can decipher "remazim" found acronyms of Holy Names in the Megillah. The custom to highlight these Names is a common Kabbalistic-Chassidic custom, although the Vilna Gaon opines that letters can be enlarged only according to the Mesorah].

Height of parchment: 13.3 cm. Fair condition, dark stains, wear and tear, faded browning ink.

Opening price: \$300

6. מגילת אסתר עם ידית שנהב נאה - "יצחק מולכו"

מגילת אסתר עם ידית שנהב. [הולנד?], [המאה ה-19]. קלף; שנהב.

כ"א שורות בעמוד. גלולה על ידית שנהב נאה, מחוטבת, בדגמים מפוספסים וחירורים. במקומות רבים במגילה זו מופיעות אותיות מוגדלות לראשי ולסופי תיבות, המדגישות את אותיות הוי"ה. במגילה שלפנינו מופיעות עשרות הדגשות של אותיות, בעוד שבמגילות אחרות עם הדגשת שמות, ישנן כ-5-3 הדגשות בלבד. כמו כן, בשוליים הימניים של העמודות נוספו סימונים דמויי אצבעות מורות, המצביעות על פסוקים, ואפשר כי מכוונות לרמזים הנ"ל.

בצדו האחורי של הקלף מופיע רישום בעלות "מולכו" ובעמוד הראשון "יצחק מולכו" [משפחת מולכו - משפחת רבנים ידועה בטורקיה וביוון].

גובה הקלף: 14 ס"מ, הידית: 30.5 ס"מ. מצב בינוני-טוב. בלאי ונקבים ביריעת הקלף הראשונה. כתמים. שברים וסדקים בחלקה העליון של הידית. בקצה המגילה שרידי סרט קלף לקשירה.

פתיחה: \$1000



8

8. מגילת אסתר מיניאטורית - נרתיק עץ, בקליט ושנהב

מגילת אסתר מיניאטורית, נתונה בנרתיק, [המאה ה-19].
 קלף; עץ; בקליט; שנהב.
 כתיבה ספרדית, ט"ז שורות בעמוד. נרתיק נאה: הידית וגופו עשויים עץ שחור (הובנה), שתי דיסקיות עשויות בקליט בצבע לבן, הסוגר עשוי שנהב.
 גובה הקלף: 6 ס"מ, הנרתיק: 15.5 ס"מ. מצב בינוני-טוב. כתמים ובלאי. קרעים בריעה הראשונה. היריעה האחרונה מחוברת בהדבקה. הסוגר שבור.
 פתיחה: \$300

8. Miniature Esther Scroll – Wood, Bakelite and Ivory Case

Miniature Esther Scroll, in a case. [19th century].
 Parchment; wood; Bakelite; ivory.
 Sephardi script, 16 lines per column. Fine case: handle and body of case made of black wood (ebony), two discs made of white Bakelite, clasp made of ivory.
 Height of parchment: 6 cm, case: 15.5 cm. Fair-good condition. Stains and wear. Tears to first sheet. Last sheet is pasted. Clasp is broken.
 Opening price: \$300



7

7. Large Esther Scroll on Gevil – Ivory Handle

Esther Scroll with ivory handle. [Holland?], [19th century].
 Gevil; ivory; fabric.
 Fine Oriental scribal script, with serifs. 21 lines per column. Written on Gevil and rolled on an impressive ivory handle, carved with geometric patterns and slots; lower part in a conic shape widening upwards towards a disc separating it from the scroll; upper part with a smaller disc, slotted and adorned with button-like decorations.
 Height of vellum: 28.5 cm, handle: 53 cm (upper decoration is missing). Minor damages, tears, stains and creases. Part of the first sheet is covered with blue fabric.
 Opening price: \$1000

7. מגילת אסתר גדולה כתובה על גוויל - ידית שנהב

מגילת אסתר עם ידית שנהב. [הולנד?], [המאה ה-19].
 גוויל; שנהב; חיפוי בד.
 כתיבת סת"ם מורחית, נאה, עם תגים. כ"א שורות בעמוד. כתובה על גבי גוויל וגלולה על ידית שנהב מרשימה, מחוטבת בדגמים גיאומטריים ובהרצים: חלקה התחתון בצורת חרוט ההולך ומתרחב כלפי דיסקית המפרידה בינו ובין המגילה; חלקו העליון עם דיסקית קטנה יותר, מחורצת ועיטורים כפתוריים בקצה.
 גובה הקלף: 28.5 ס"מ, הידית: 53 ס"מ (העיטור בחלקה העליון חסר). מעט פגמים, קרעים, כתמים וקמטים. חלק מהיריעה הראשונה מחופה בד כחול.
 פתיחה: \$1000



10

10. Handwritten Poem – Upon Removal of the Sefer Torah from the Ark – Italy, 19th Century

Handwritten poem – Upon the removal of the Sefer Torah from the Ark (Hotza'a). [Italy? C. 19th century]. Unknown author. Alternating size of paragraphs, (apparently, one paragraph chanted by the cantor and the following by the congregants). At the end of the poem are the verses of Ata Horaita LaDa'at etc. which are recited at the opening of the Ark.

[3] pages. 29 cm. Thick, high-quality paper. Very good condition.

Opening price: \$250



9

9. מגילת אסתר עם איורים צבעוניים

מגילת אסתר עם איורים צבעוניים. ישראל, המאה ה-20.

קלף; דיו; צבע.

מגילת "המלך" (מרבית העמודים פותחים בתיבת "המלך"), כ"ג שורות בעמוד. הטקסט נכתב בתוך קשתות הנתמכות בעמודים מאסיביים המעוצבים כמגדלים. על המגדל השלישי איור קתרוס (לאוטה) ועל המגדלים הבאים איורים של שנים-עשר המזלות. הדגשת אותיות שם הוי"ה במספר מקומות.

גובה: 17 ס"מ. מצב טוב. כתמים.

פתיחה: \$250

9. Esther Scroll with Colorful Illustrations

Esther Scroll with colorful illustrations. Israel, 20th century.

Parchment; ink; paint.

"Hamelech" scroll (most pages open with the word "Hamelech"). 23 lines per column. Text is written within arches supported by massive columns designed as towers. On the third tower appears an illustration of a lute and on the other towers illustrations of the twelve zodiac signs. Highlighted letters of G-d in several places.

Height: 17 cm. Good condition. Stains.

Opening price: \$250

10. שיר בכתב-יד - להוצאת ספר תורה - איטליה,

המאה ה-19

שיר בכתב-יד - להוצאת ספר תורה. [איטליה? המאה ה-19 בקירוב].

שיר המתחיל "עופי בת שיר פרשי אַבְרָהָה", ממחבר לא ידוע. נכתב בפסקאות בגדלים משתנים לסירוגין (כנראה, פסקה לחזן ופסקה לקהל בהתאמה). בסוף השיר נכתב נוסח "אתה הראית לדעת" הנאמר בעת פתיחת הארון.

[3] עמ'. 29 ס"מ. נייר עבה ואיכותי. מצב טוב מאוד.

פתיחה: \$250



11b



11a

11. Miniature Manuscript on Parchment – Hosh'a'not and Piyutim for the Three Festivals – Ashkenaz, c. 1500

Manuscript on parchment, Hosh'a'not and piyyutim for the Three Festivals, according to Ashkenazi tradition. [c. 1500].

Miniature format, Italian-Ashkenazi square writing.

At the beginning of the manuscript are piyyutim of Hosh'a'not for Succot. Begins in the middle of the piyyut Adama Me'erer followed by four other (complete) piyyutim, (leaves [1]-[3/a]). These are followed by the complete order of prayers for Hosh'a'ana Raba ([3/b]-[10a]), Seder Hakafot for Simchat Torah ([10b]-[12a]). Written at the end: "All the Hosh'a'not were completed".

Piyyutim for the Three Festivals follow: Ma'ariv for the first eve of Pesach and for the second eve of Pesach and for the Seventh Day of Pesach (leaves [12b]-[23b]), Ma'ariv for Shavuot (for the first and second day, [23b]-[29b]); Ma'ariv Piyyutim for the first and second night of Succot ([29b]-[32b]) for Shmini Atzeret eve ([32b]-[35a]), and Ma'ariv for Simchat Torah (incomplete).

On Leaf [12a] above the word Yitzchak is a mark. Possibly, this was the name of the scribe who wrote this manuscript, or perhaps it alludes to the year of writing (1448). [35] leaves. Approximately 9 cm. Good condition. Stains, damp stains. Detached leaves.

Enclosed: expert's opinion on the manuscript.

Opening price: \$4500

11. כתב-יד מיניאטורי על קלף - הושענות ופיוטים לשלושה רגלים - אשכנז, 1500 בקירוב

כתב-יד על קלף, הושענות ופיוטים לשלושה רגלים, לפי מנהג אשכנז. [1500 בקירוב]. פורמט מיניאטורי, כתיבה אשכנזית-איטלקית מרובעת.

בראש כתב-היד פיוטי הושענות לימי חג הסוכות. מתחיל באמצע הפיוט "אדמה מארר", ואחריו הפיוטים (בשלמות): "אדם ובהמה", "כהושעת אלים בלוד עמר", "אום נצורה כבבת", "כהושעת אב המון השליך עליך" (דפים [1]-[35]); לאחר מכן מופיע סדר "הושענא רבא" בשלמותו ([35]-[10א]); סדר ההקפות לשמחת תורה ([10ב]-[12א]), בסופו נכתב: "תמו ונשלמו ההושענות".

לאחר מכן מופיעים פיוטים לשלושה רגלים: "מעריב ליל ראשון של פסח", "לליל שניה של פסח", ו"לשביעי של פסח" (דפים [12ב]-[223]); "מעריב לשבועות" (ליום ראשון ושני; [223]-[229]); פיוטי מעריב לליל ראשון ושני של סוכות ([229]-[32ב]), לליל שמיני עצרת ([32ב]-[35]), ומעריב לשמחת תורה (נקטע באמצע).

ברף [10א] סימון הדגשה מעל המילה "יצחק". יתכן והוה שמו של סופר כתב-היד, או שהוא רמז לשנת הכתיבה (יצחק = ר"ח, 1448).

[35] דף. 9 ס"מ בקירוב. מצב טוב. כתמים, כתמי רטיבות. דפים מנותקים. מצרפת חוות דעת מומחה.

פתיחה: \$4500



13

13. קמיע מצויר על זכוכית - ארץ ישראל

קמיע מצויר על גבי זכוכית. [ארץ ישראל], המאה ה-20. זכוכית; צבע.

לוח זכוכית, במרכזו מסגרת מלבנית עם האות ה"א, על גגה מופיע הכיתוב "ש-די" ובמרכזה כף יד (חמסה) צבועה זהב. במסגרת עיטורים צמחיים ופרחוניים נאים, בגוני ירוק, אדום וזהב. 38x30 ס"מ. מצב בינוני. פגעי רטיבות. במקומות רבים נדבק הצבע לקרטון האחורי. נתון במסגרת 41.5x33 ס"מ. פתיחה: \$700

13. Amulet Painted on Glass – Eretz Israel

Amulet painted on glass. [Eretz Israel], 20th century. Glass; paint.

A glass plate, in its center a rectangular frame with the letter "Heh", on its top appears the inscription "Shadai", and in the center a hand (Hamsa), painted in gold. Fine vegetal and floral decorations in the shades of green, red and gold appear in the frame. 38X30 cm. Fair condition. Moisture marks. The paint sticks to the back cardboard in numerous places. Framed: 41.5X33 cm.

Opening price: \$700



12

12. Collection of Amulets

Eight rolled amulets (narrow and oblong format) and three additional amulets (square format). Amulets for conceiving and fertility, protection and rescue, against evil eye and for good health, success and ending disputes between couples. One amulet is entirely in Arabic (except for the name of the woman for whom it was composed). Nine amulets are written on parchment and two on paper. Enclosed are several cases for carrying the amulets as well as dry leaves rolled in paper.

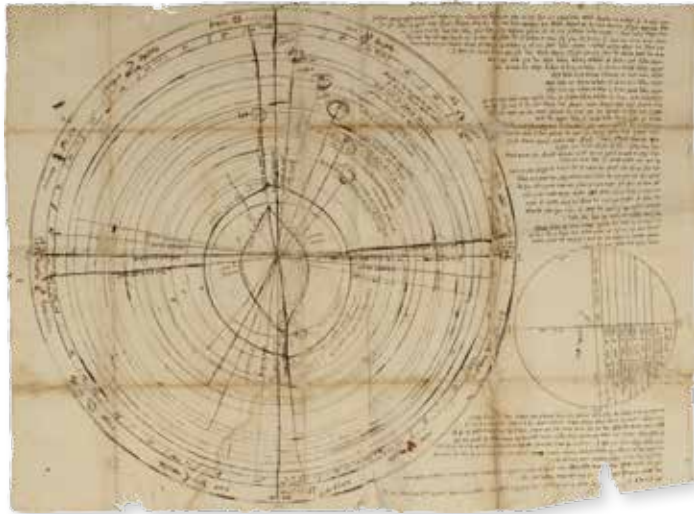
Lot of 11 items. Size and condition varies.

Opening price: \$400

12. לקט קמיעות

שמונה קמיעות מגולגלים (פורמט צר וארוך) ושלושה קמיעות נוספים (פורמט מרובע). קמיעות לעיבור ולפריון, לשמירה והצלה ונגד עין הרע ולרפואה, להצלחה ולביטול מחלוקת בין בני זוג. אחד הקמיעות נכתב כולו ערבית (חוץ משם האשה שלכבודה נעשה). תשעה מהם כתובים על קלף ושניים על נייר. מצורפים מספר נרתיקים לנשיאת הקמיעות וכן עלים יבשים מקופלים בנייר. סה"כ 11 פריטים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$400



15

15. מפה אסטרוולוגית בכתב-יד - המאה ה-19

דף גדול בכתב-יד, מפה אסטרוולוגית. [כתיבה מזרחית, המאה ה-19 בקירוב]. שרטוט מפורט של מערכת השמש, הגלגלים, הכוכבים והמזלות. בצד הדף טקסט הסבר בנושא הגלגלים והמזלות: "ידוע תדע כי ט' גלגלים הם מלמעלה למטה...". 37X51 ס"מ. מצב בינוני. כתמים. פגעים וקרעים, משוקמים באופן מקצועי. פגעי עש. פגיעה בטקסט במספר מקומות. סימני קיפול.

פתיחה: \$500

15. Handwritten Astrological Map – 19th Century

Large handwritten leaf, astrological map. [Oriental writing, c. 19th century].

Detailed sketch of the constellations, the sun, stars, celestial bodies and the zodiac.

On the side of the leaf is an explanation of the celestial bodies and the zodiac.

37X51 cm. Fair condition. Stains. Damages and tears, professionally restored. Worming. Damage to text in several places. Folding marks.

Opening price: \$500

14. Compilation of Amulets – North Africa, Kurdistan and Near East

Ten amulets for protection of child and mother. North Africa, Kurdistan, Iran and Eretz Israel, 19th and 20th centuries.

1. Large rectangular amulet, with cutoff corners. Engraved silver.
2. Round amulet, for protection of child and mother, in the center is shape of Lilith. Engraved silver.
3. Rounded rectangular amulet, for protection of child and mother. Engraved silver.
4. Rounded rectangular amulet, with inscription "L'yeshuatcha kiviti - Gad Gdud Yegudenu...". Engraved silver.
5. Rounded rectangular amulet, with the inscription "Shema Yisrael..." and "Baruch Shem...". Engraved silver.
6. Round amulet, with the initials of Ana BeChoach. Engraved silver.
7. Octagon amulet, made of engraved metal.
8. Amulet for protection of home and residents. Ink on parchment, in a metal frame.
- 9-10. Pair of drop-shaped amulets, with Arabic numerals and words. Engraved silver. Varied size and condition.

Opening price: \$1000



14

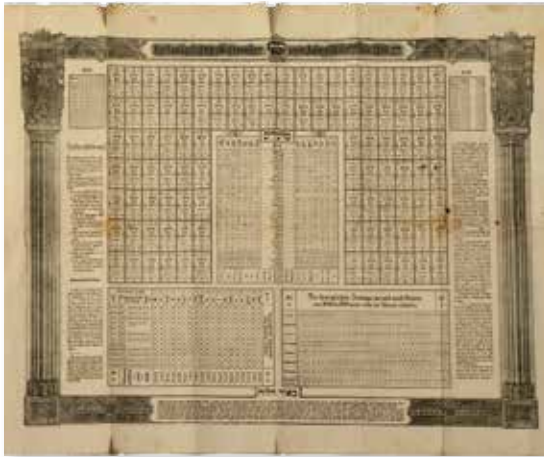
14. לקט קמיעות - צפון אפריקה, כורדיסטן והמזרח הקרוב

עשרה קמיעות להגנה ולשמירה על הילד והיולדת. צפון אפריקה, כורדיסטן, איראן וארץ ישראל, המאות ה-19 וה-20.

1. קמיע מלבני גדול, עם פינות קטומות. כסף חקוק.
2. קמיע עגול, לשמירה על הילד והיולדת, במרכזו צורתה של לילית. כסף חקוק.
3. קמיע מלבני-מעוגל, לשמירה על הילד והיולדת. כסף חקוק.
4. קמיע מלבני-מעוגל, עם כיתוב "לישועתך קייתי ה', ג' גדוד יגודנו והוא יגוד עקב". כסף חקוק.
5. קמיע מרובע-מעוגל, עם כיתוב "שמע ישראל..." ו"בשכמל"ו". כסף חקוק.
6. קמיע עגול, עם ראשי תיבות "אנא בכח". כסף חקוק.
7. קמיע מתומן, עשוי ברזל חקוק.
8. קמיע לשמירה על הבית ועל אנשיו. דיו על קלף, במסגרת מתכת.
- 9-10. צמד קמיעות בצורת טיפה, עם ספרות ומלים בערבית. כסף חקוק.

גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$1000



17

17. לוח למאה שנה - גרמניה, ת"ר - לתלייה על הקיר

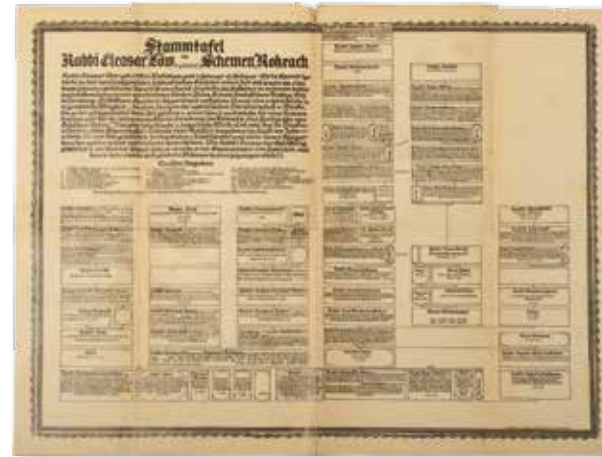
Vollständiger Kalender vom Jahre 1841 bis 1940 [Complete calendar for 1841-1940]. No note of publisher or printer [Germany, 1840]. Large format calendar, for hanging on the wall. Lithographic printing, Hebrew-German, in an adorned frame. Includes holidays and Rosh Chodesh, international holidays, weekly Torah portions ("parshiot"), etc. 58X84 cm. Fair-good condition. Folding marks, tears and stains.

פתוחה: \$250

17. One Hundred Year Calendar – Germany, 1840 – For Hanging on the Wall

Vollständiger Kalender vom Jahre 1841 bis 1940 [Complete calendar for 1841-1940]. No note of publisher or printer [Germany, 1840]. Large format calendar, for hanging on the wall. Lithographic printing, Hebrew-German, in an adorned frame. Includes holidays and Rosh Chodesh, international holidays, weekly Torah portions ("parshiot"), etc. 58X84 cm. Fair-good condition. Folding marks, tears and stains.

Opening price: \$250



16

16. Family Tree of Rabbi Elazar Löw, Author of Schemen Rokeach – Berlin-Tel Aviv, 1925-1935

Stammtafel des Rabbi Elazar Löw genannt Schemen Rokeach – Family tree of Rabbi Elazar Löw, author of Schemen Rokeach. [Berlin-Tel Aviv, c. 1926 and 1935]. German.

Large printed chart, folded, with a printed cardboard cover. The family tree was arranged by Rabbi Dr. Yitzchak Mintz and printed in Berlin. Apparently, the cover was printed in Tel Aviv in c. 1935 after the author immigrated to Eretz Israel.

Rabbi Elazar Löw (1758-1837, Otzar HaRabbanim no. 2919; Ishim B'Tshuvot HaChatam Sofer, p. 74), a famous Torah prodigy and leading figure in the generation of the Chatam Sofer and Rabbi Akiva Eiger. He served in the rabbinate of Wodzislaw, Pilica, Triesch (Třešt), Ronsburg, Pilsen-Klattau, Liptószentmiklós (Liptovský Mikuláš) and Abaújszántó. Wrote many works and was famous for his book Schemen Rokeach. The Maharam Bennet wrote about one of his books: "This book was not written by a human being, rather by an angel of G-d ...".

Chart, 65X84 cm. Good condition, stains, tears to folding marks. Damages to cover.

Opening price: \$300

16. אילן יוחסין של משפחת רבי אלעזר לעוזר בעל "שמן רוקח" - ברלין-תל אביב, 1925-1935

Stammtafel des Rabbi Eleazar Löw genannt Schemen Rokeach - אילן יוחסין של רבי אלעזר לעוזר בעל "שמן רוקח". [ברלין-תל אביב, 1926 ו-1935 בערך]. גרמנית.

לוח גדול מודפס, מקופל ונתון במעטפת קרטון מודפסת. אילן היוחסין נערך ע"י הרב ד"ר יצחק מינץ ונדפס בברלין. כפי הנראה, המעטפת נדפסה בתל-אביב בסביבות שנת 1935 לאחר עליית המחבר ארצה.

הגאון רבי אלעזר לעוזר (תק"ח-תקצ"ז, אוצר הרבנים מס' 2919; אישים בתשובות החת"ס, עמ' עד), גאון מפורסם ומגדולי דורם של בעל ה"חתם סופר" ורבי עקיבא אייגר. שימש בכתר הרבנות בקהילות וואידיסלוב, פילץ, טריטש, ראנשבורג, פילון וגלאטוי, ליפטא סענט מיקלוש וסאנטוב. כתב חיבורים רבים והתפרסם על שם חיבורו "שמן רוקח". המהר"ם בנעט כתב על אחד מספריו: "הספר הזה לא חברו ילוד אשה אלא מלאך ד' ולא נראה כבושם הזה מעולם".

לוח, 84X65 ס"מ. מצב טוב, כתמים, קרעים בסימני הקיפול. פגמים במעטפת.

פתוחה: \$300



18

19. אוסף דפי שירים בכת"י ובדפוס - אמשטרדם

- אוסף דפי שירים בכתב-יד ובדפוס:
- דף בכת"י, "שיר ידידות", מכותב לא-ידוע. [תשעה בתים, מתחיל: "תודה ומורה לאדון העולם".]
 - דף בכת"י, שיר "לכבוד הגביר... אליעזר בן כ"ה מאיר ראזען, ביום מלאת לו ס"ט שנה..." [מתחיל: "עד יום באך בחור אוכר"]. [אמשטרדם?], [תרכ"ב 1862].
 - דף מודפס, "שיר שמתי בפי ילדים אשר שרו לכבוד כ' ליפמן זאנפוע", מאת רבי אברהם דלאווילה. [אמשטרדם], תרט"ז [1856]. עברית והולנדית.
 - דף מודפס, שיר "לכבוד חתונתם של אליעזר דוב דע בער ומרים בילא דאוויסט". [אמשטרדם?], תרפ"ו [1926].
 - דף מודפס, "שיר לכבוד רועה נאמן... הר"ר יונה ב"ר ליב פאהרזאנגער הי"ו בק"ק פעהנדאם...". [אמשטרדם], תר"ן 1890. עברית והולנדית.

18. Collection of Printed Items – Amsterdam Community

Collection of printed items of the Amsterdam community:

- Debenture with the value of 10 gold coins, of the To'elet Company in Amsterdam. With handwritten signatures of the company's kashrut supervisors. Amsterdam, 1823. On the leaf margins is an inscription that the debenture was donated to the company.
- Handwritten leaf, "Songs and prayers for the Jubilee... of the liberation of the Netherland nation". [Amsterdam, 1864].
- Printed Chalitzta bill. Amsterdam, 19th century. Letters printed in cursive Ashkenazi writing. At the top of the leaf is the emblem of the Amsterdam Ashkenazi community.
- Printed leaf, "Hilchot Shulchan Aruch of Tiferet Bachurim...at its centennial". [Amsterdam], 1927.
- Booklet, Prayers and Songs, on the sixtieth anniversary of the inauguration of the synagogue of Hoogeveen, Holland. Amsterdam, 1925.
- Printed leaf, sources for the Shabbat Shuva sermon, by the Amsterdam rabbinate. Elul 1953. Hebrew and Dutch.
- Prayer upon the birth of a prince or princess. Amsterdam, Nissan 1909. Hebrew and Dutch.
- Printed leaf, order of prayer upon the birth of a prince or princess. [Amsterdam]. Hebrew and Dutch.
- Printed leaf, eulogy on the death of the Head of the yeshiva, our Teacher and Rabbi, R' Avraham ben R' Shimon HaCohen Underveiser... of the Etz Chaim Beit Midrash. Amsterdam, the 13th of Tevet 1934.
- Printed leaf, Gebed – special prayer composed during the time that the country was vulnerable to floods. Recited on Shabbat Parshat Yitro. [Amsterdam?], 1916.

10 paper items. Varied size, overall good condition.

Opening price: \$600

18. אוסף פריטי דפוס - קהילת אמשטרדם

אוסף פריטי דפוס מקהילת אמשטרדם:

- "אגרת חוב" בערך של עשרה זהובים, של חברת "תועלת" באמשטרדם. עם חתימות משגיחי החברה בכת"י. אמשטרדם, תקפ"ג [1823]. בשולי הדף רישום על נתינת התעודה לחברה כתרומה.
- דף בכת"י, "סדר זמרה ותפלה בהגיע שנת היובל... לתשובת החירות לעם נעדערלנד". [אמשטרדם, תרכ"ד 1864].
- שטר חליצה מודפס. אמשטרדם, שנות הת"ר. אותיות מודפסות בכתב אשכנזי רהוט. בראש הדף סמל קהילת האשכנזים באמשטרדם.
- דף מודפס, "הלכות שלחן ערוך של ח"ק תפארת בחורים... עת חלפו מאה שנה מעת הוסדה". [אמשטרדם], תרפ"ז [1927].
- חוברת, סדר התפלות והזמירות, ליום מלאת ששים שנה לחנוכת בית הכנסת בק"ק האכעפעען (Hoogeveen, הולנד). אמשטרדם, תרפ"ה 1925.
- דף מודפס, "מראי מקומות" לדרשת "שבת שובה", מאת רבנות אמשטרדם. אלול תשי"ג 1953. עברית והולנדית.
- תפילה להולדת נסיך או נסיכה. אמשטרדם, ניסן תרט"ט 1909. עברית והולנדית.
- דף מודפס, סדר תפילה להולדת נסיך או נסיכה. [אמשטרדם]. עברית והולנדית.
- דף מודפס, קינה על פטירת ריש מתיבתא מורנו ורבנו הרב ר' אברהם בן כ"ה ר' שמשון הכהן אונדערווייזער... בבית המדרש עץ חיים. אמשטרדם, י"ג טבת תרצ"ה [1934].
- דף מודפס, Gebed - תפילה מיוחדת לרגל השטפונות שפקדו את הארץ. נאמרה בשבת פרשת יתרו. [אמשטרדם?], סיון תרע"ו [1916].

10 פריטי נייר. גודל משתנה, מצב כללי טוב.

פתיחה: \$600



20

20. Printed Page – "HaNoten Teshua" Prayer in Commemoration of the Marriage of Prince William V of Orange – Amsterdam, 1767

"HaNoten Prayer, in honor of our Prince, His Majesty, in commemoration of the day of his marriage and heart's joy, which was recited by the Sephardi Jews of the Amsterdam community... on Sabbath eve" [Amsterdam, 1767].

Prayer in honor of the marriage of Prince William V of Orange. Hebrew and Portuguese.

[1] leaf, 31 cm. Good condition, folding marks, minor tears.

Opening price: \$250

19. Collection of Handwritten and Printed Poetry Leaves – Amsterdam

Collection of handwritten and printed poetry leaves:
 • Handwritten leaf, Shir Yedidut, by an unknown writer. [Nine stanzas].

• Handwritten leaf, poem "in honor of the philanthropist...Eliezer ben Meir Razen, on his 69th birthday..." [Amsterdam?], [1862].

• Printed leaf, by Rabbi Avraham Delavila. [Amsterdam], 1856. Hebrew and Dutch.

• Printed leaf, poem "in honor of the wedding of Eliezer Dov Ber and Miriam Bayla Davids". [Amsterdam?], 1926.

• Printed leaf, "Poem in honor of... Rabbi Yonah ben Rabbi Leib Fahrzanger..." [Amsterdam], 1890. Hebrew and Dutch.

• Printed leaf, poem in nine stanzas, by Rabbi Shimon Heigmans. [Amsterdam, 1858]. With author's signature.

• Printed leaf, Poem in seven stanzas by Rabbi Shimon Heigmans. [Amsterdam, 1858]. With author's signature.

• Printed leaf, "Gift sent to our relative...Eliezer ben Rabbi Binyamin de Yung..." [Amsterdam?], 1898. Poem with acrostic of the name Eliezer.

8 items. Varied size, overall good condition.

Opening price: \$600



19

• דף מודפס, "השלך אלי יי הברך...", שיר בן תשעה בתים, מתחיל: "לבי בי יהמה, מה חמס בכפיי", מאת רבי שמעון הייגמאנס. [אמסטרדם, תרי"ח 1858]. עם חתימת המחבר בכתב-ידו.

• דף מודפס, "יוכח לגבר עם אלוה..." - "שבעה שמות", שיר בן שבעה בתים, מתחיל: "אתה אהובי למה זה תשאל לשמי". מאת רבי שמעון הייגמאנס. [אמסטרדם, תרי"ח 1858]. עם חתימת המחבר בכתב-ידו.

• דף מודפס, "מנחה שלוחה לקרובנו... אליעזר בן החבר ר' בנימן דע יונג...". [אמסטרדם?], תרנ"ח [1898]. שיר עם השם "אליעזר" באקרוסטיכון.

8 פריטים. גודל משתנה, מצב כללי טוב.

פתיחה: \$600

20. דף מודפס - תפלת "הנותן תשועה" לנישואי הנסיך ווילם החמישי מאוראנג' - אמסטרדם, 1767

"תפלת הנותן, לכבוד נשיאנו יר"ה לזכר יום חופתו ושמת לבו, אשר התפללו הספרדים ק"ק ת"ת באמסטרדם... בליל שבת קדש" [אמסטרדם, תקכ"ז 1767].

תפילה לכבוד נישואי הנסיך ווילם החמישי מאוראנג'. עברית ופורטוגזית.

דף, 31 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול, קרעים קלים.

פתיחה: \$250



22

22. שני דפים בכתב-יד על קלף - קהילת קולנבורג (הולנד), 1850

שני דפי קלף בכתב-יד, עם שירים מאת ר' ליב לעפיסאן - ש"ץ ושו"ב בקהילת קוילענבורג. קולנבורג (Culenburg), הולנד, המאה ה-19.

• דף בכתב-יד על קלף, שיר בעברית והולנדית, מאת ר' ליב לעפיסאן, לכבוד הרוחת אליזבת שיסדה בית יתומים בעיר קולנבורג במאה ה-16. [קולנבורג], 1860. באקרוסטיכון (בעברית והולנדית) מופיע השם "אליזבת".

• דף בכתב-יד על קלף, שיר [לחנוכת בית הכנסת?] מאת ר' ליב לעפיסאן. [קולנבורג, 1868 בערך]. באקרוסטיכון: "קוילענבארג, ליב לעפיסאן".

גודל משתנה, מצב כללי טוב.

פתיחה: \$600

21. דף בכתב-יד על קלף - הכנסת ספר תורה לבית הכנסת בקהילת קולנבורג (הולנד), 1850

דף בכתב-יד על קלף, "חכנת ס"ת בק"ק קוילענבורג". קולנבורג (Culenburg), הולנד, אייר תר"י [1850].

בחלקו הראשון נכתב באופן מפורט סדר הטקס שנערך ביום השבת, לכבוד הכנסת ספר התורה. אחריו שני שירים, האחד מתחיל "שרי קדש וגדולי הערך וכל העדה השלימה..." והשני: "עלוו באל עליון וגגילה בתורתו..."; נוסח האמירה "בהקפה ראשונה". מעבר לדף: "חילוק הקריאה" בספר התורה, ותפילת "מי שברך" לתורמים.

דף קלף, כתוב משני צדיו. 31.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים וסימני קיפול.

פתיחה: \$800



21

21. Handwritten Parchment Leaf – Hachnasat Sefer Torah in a Synagogue in the Culenburg Community (Holland), 1850

Handwritten parchment leaf, Dedication of a Sefer Torah in the Culenburg Community. Culenburg (Holland), Iyar 1850.

Written on the first part of the leaf is the detailed schedule of the ceremony which took place on Shabbat, Hachnasat Sefer Torah. This is followed by two poems and the version to be recited "On the first hakafah". On the verso: Reading sections (in the Sefer Torah) and the Mi SheBerach prayer for the benefactors.

Parchment leaf, written on both sides. 31.5 cm. Good-fair condition. Stains and folding marks.

Opening price: \$800

22. Two Handwritten Parchment Leaves – Culenburg Community (Holland), 1850

Two handwritten parchment leaves, with poems by Rabbi Leib Lepison – Prayer leader, shochet and bodek in the Culenburg community. Culenburg, (Holland), 19th century.

- Handwritten leaf on parchment, poem in Hebrew and in Dutch, by Rabbi Leib Lepison, in honor of Dutchess Elizabeth who founded an orphanage in Culenburg in the 16th century. [Culenburg], 1860. The name Elizabeth appears in an acrostic (in Hebrew and in Dutch).
- Handwritten leaf on parchment, poem [for inauguration of a synagogue?] by Rabbi Leib Lepison. [Culenburg, c. 1868]. "Culenburg, Leib Lepison" in acrostic.

Varied size, overall good condition.

Opening price: \$600

23. כתב שליחות על קלף לשד"ר - קהילת המערבים - ירושלים, תרס"ז

עץ חיים היא למחזיקים בה - כתב שליחות על קלף, לשד"ר רבי אברהם חי בן אמוזג [נפטר תרצ"א; מחכמי טבריה, בעל 'אברהם בכל'], שיצא לשליחות מטעם עדת המערבים בירושלים, אל ערי מרוקו וגיברלטר. ירושלים, [תרס"ז 1907].

כתב-יד על גליון קלף גדול, גזור בראשו בצורת כיפה ומעוטר בפסוקים. כתב השליחות מופנה לגנדיים שבאי גיברלטר ובערי המערב - פאסט, מקנס, צפרו, רבאט, סאלי, טיטואן, ועוד.

על כתב-השליחות חתומים רבני המערבים בירושלים: הראשון לציון רבי נחמן בטיטו, רבי אליהו יעקב אלעגימי, רבי לוי יפלא, רבי שמואל אלעלוף, רבי שמואל בוחבוט, רבי מכלוף חזן, רבי יוסף אלמליח, רבי יוסף חיים הכהן, ועוד (מספר חתימות פגועות).

דף קלף גדול, 61 ס"מ. מצב בינוני. כתמים ובלאי, מספר קרעים ופגמים (עם מעט פגיעה בטקסט). דהיית דיו בכמה מקומות.

פתיחה: \$500

23. Emissary's Letter on Parchment – Ma'aravim Community – Jerusalem, 1907

Emissary's letter on parchment, for the Rabbi Avraham Chai ben Amozag [died in 1931; Tiberias sage, author of Avraham Bakol], who traveled to Morocco and Gibraltar on behalf of the Ma'aravim community of Jerusalem. Jerusalem, [1907].

Handwritten on a large parchment sheet, cut at the top in the shape of a dome and adorned with verses. The emissary's letter addresses the wealthy and influential residents of Gibraltar and of Western cities: Fez, Meknes, Sefrou, Rabat, Sali, Tetouan, etc.

The rabbis of the Ma'aravim of Jerusalem signed the writ: Rishon Letzion Rabbi Nachman Batito, Rabbi Eliyahu Ya'akov Elagimi, Rabbi Levi Yoflach, Rabbi Shmuel Alaluf, Rabbi Shmuel Buchbut, Rabbi Machluf Chazan, Rabbi Yosef Elmaliach, Rabbi Yosef Chaim HaCohen, and others. (several damaged signatures). Large parchment leaf, 61 cm. Fair condition. Stains and wear, several tears and damages (with slight damage to text). Faded ink in several places.

Opening price: \$500



23

24. Ketubah on Parchment – Avignon, 1746

Ketubah recording the marriage of Yosef Tzemach ben Nathan Shalom Astruc with the bride Rosa daughter of Aharon Dalpuget. Avignon, France, eve of Succot [September 1746].

Ketubah on thin parchment. Numerous signatures of the groom and his father, the witnesses, family members, relatives and groomsman appear on the bottom: Shlomo Dalpuget bride's brother; Yehushua Naquet [future father in law of the groom's young brother – see following item] and Binyamin Naquet; Michael Dalpuget – bridesman on behalf of the bride; Ya'akov Ishphiar Afrana and other relatives from both sides.

31X38.5 cm. Fair condition. Upper corners are missing, minor tears and stains. Folding marks. Restored and pasted to paper, for preservation.

Ketubot from Avignon are not recorded in the Ketubot collection of the NLI.

Opening price: \$3000

25. כתובה מעוטרת על קלף - בורדו, תקכ"ח 1767

כתובה לנישואי החתן ישראל בן נתן שלום אסטרוק [אסטרוק] נ"ע עם הכלה וילון שרה בת הגביר יהושע נאקית נ"ע. בורדיאוס [Bordeaux - בורדו, צרפת], ערב חג הסוכות, י"ד תשרי תקכ"ח [אוקטובר 1767].

כתובה על גבי קלף. מסביב לנוסח הכתובה מסגרת מפוארת, עם עיטורים צמחיים עשירים. פרחים, ענפים ועלים בצבעי ירוק ואדום עזים.

בתחתית נוסף רישום משפטי בצרפתית. חתימת החתן בצרפתית ובעברית (מטושטשת); חתימות העדים בצרפתית והתימה בעברית "דוד בכמוהר"ר יעקב חיים עטיאס".

40.5X30 ס"מ. מצב טוב. כתמים ונקזים קלים. טקסט דהוי במספר מקומות. נתונה בפספרטו נאה.

פתיחה: \$3000

25. Illuminated Ketubah on Parchment – Bordeaux, 1767

Ketubah recording the marriage of Israel ben Nathan Shalom Astruc with the bride Velon Sarah daughter of Yehoshua Naquet. Bordeaux, France. Eve of Succot, [October 1767].

Ketubah on parchment. Surrounding the Ketubah text is an elaborate frame with rich floral ornamentations: flowers, branches and leaves in bright green and red.

On the lower part a legal inscription in French is added. Groom's signature in French and Hebrew (blurred), signatures of witnesses in French and a signature in Hebrew: "David ben Ya'akov Haim Atias".

40.5X30 cm. Good condition. Minor stains and damages. Text is faded in some places. In a nice passé par-tout.

Opening price: \$3000



24

24. כתובה על קלף - אביניון, תק"ז 1746

כתובה לנישואי החתן יוסף צמח ב"ר נתן שלום אסטרוק עם הכלה רוחא בת אהרן דאלפוגייט נ"ע. אביניון [Avignon - אביניון, צרפת], ערב חג הסוכות, י"ד תשרי תק"ז [ספטמבר 1746].

כתובה על גבי יריעת קלף דקה. בתחתית חתימות רבות של החתן ואביו, העדים, בני משפחה, קרובים ושושבינים: יוסף צמח אסטרוק ואביו נתן שלום אסטרוק; דניאל אסטרוק; שלמה דאלפוגייט אחי הכלה; יהושע נאקית [חמיו לעתיד של אחיו הצעיר של החתן - ראה פריט הבא] ובנימין נאקית; מיכאל דאלפוגייט - שושבין מצד הכלה; יעקב אישפיאר אפראנא ס"ט וקרובים נוספים משני הצדדים.

31X38.5 ס"מ. מצב בינוני. פינות עליונות חסרות ומעט קרעים וכתמים. סימני קיפול. משוקמת ומרומזת לנייר, לשימור.

באוסף הכתובות של הספרייה הלאומית לא מתועדות כתובות מאביניון.

פתיחה: \$3000



26

26. כתובה על קלף - פריז, תקפ"ג 1822

בסימן טוב ובמזל טוב - כתובה לנישואי החתן דוד ב"ר יוסף בלישה, עם הכלה קלרה בת ר' יהודה אדרוטיאל. פאריש (פריז), תקפ"ג [1822].
 דיו על קלף. כתיבת סת"ם. העדים: יוסף ׳ן מלכא ויוסף אלמליח.
 27 ס"מ. מצב בינוני, כתמים. דהיית דיו, סימני קיפול וקמטים.

פתיחה: \$300

26. Ketubah on Parchment – Paris, 1822

Ketubah recording the marriage of the Groom David ben Rabbi Yosef Balishah, with the Bride Clara bat R' Yehuda Edrotiel. Paris, 1822.
 Ink on parchment. Scribal (Stam) writing. Witnesses: Yosef ibn Malka and Yosef Almaliach.

27 cm. Fair condition, stains. Faded ink, folding marks and creases.

Opening price: \$300



25



28

28. Illustrated Ketubah – Persia, 1880

Ketubah recording the marriage of the groom Yosef ben Meir with the bride Dinah bat Chizkiya. Gulpaigan, Persia. 1880. Ink and watercolor on paper. Decorative frame with leaves and colorful flowers, characteristic style of Persian Jews. Framed with various verses. Witnesses' signatures: "Meir ben H.M. Mordechai", "Elazar ben Ya'akov", "Menachem ...M. Moshe". Approximately 44X64 cm. Overall good condition, stains and wear. Placed in a frame, unexamined out of frame. Opening price: \$300

27. Two Ketubot on Parchment – Holland and Germany

Two ketubot on parchment:
 • Ketubah recording the marriage of the groom "Menachem called Mendeli ben Rabbi Menachem called Mendeli" and the bride, "Shincha bat Rabbi Mordechai called Gompel". Zutphen (Holland), 1832. Witnesses' signatures: "Aryeh Leib ben the late Moshe", "Yosef ben Avraham".
 • Ketubah recording the marriage of the groom Rabbi David with the bride "Feilcha called Zeifhy" by Rabbi Natan HaLevi. Hamburg (Germany), Kislev 1855. Scribal (Stam) writing. Witnesses' signatures: "Alexander Ziskind ben...Rabbi Nachum Vital Hertz...Hamburg", "Zvi Hirsh ben...Rabbi Avraham HaLevi...Hamburg".
 Two ketubot on parchment, 21 and 28 cm. Overall good condition, stains, folding marks and wear. Opening price: \$300



27

28. כתובה מאוירת - פרס, 1880

כתובה לנישואי החתן יוסף בן מאיר עם הכלה דינה בת חזקיא. גולפיגאן [Gulpaigan, פרס], תר"מ [1880]. דיו וצבעי מים על נייר. מסגרת מעוטרת עלים ופרחים צבעוניים, בעיצוב אופייני ליהודי האזור. מסגרת-פסוקים: "למנצח על שנים לבני קרח...", "שוש אשיש בה'..." כחתן יכהן פאר וכללה תעדה כליה". חתימות העדים: "מאיר בן ה'מרדכי", "הצעיר אלעזר בן יעקב", "הצעיר מנחם... מ' משה". 64X44 ס"מ בקירוב. מצב כללי טוב, כתמים ובלאי. תנונה במסגרת, לא נבדקה מחוץ למסגרת. פתיחה: \$300

27. שתי כתובות על קלף - הולנד וגרמניה

שתי כתובות לנישואין על קלף:
 • כתובה לנישואי החתן "מנחם המכונה מענדלי בן ר' מנחם המכונה מענדלי" והכלה שינכא בת ר' מרדכי "המכונה גומפיל". זיטפן (Zutphen; הולנד), תקצ"ב [1832]. חתימות עדים: "הק' אריה ליב בן המנוח כ"ה משה ז"ל", "הק' יוסף בן אברהם".
 • כתובה לנישואי החתן מרדכי ב"ר דוד עם הכלה "פיילכא דמתקריא זאפהיע" בת ר' נתן הלוי. המבורג (גרמניה), כסליו תרט"ז [1855]. חתימת סת"ם. "הק' אלכסנדר זיסקנד בן... ר' נחום יושל הירץ ז"ל נאמן דק"ק המבורג", "הק' צבי הירש בן... מה"ז אברהם הלוי זצ"ל ש"ך דק"ק המבורג".
 שתי כתובות על קלף, 21 ו-28 ס"מ. מצב כללי טוב, כתמים, סימני קיפול ובלאי. פתיחה: \$300

30. כתובה מאוירת - צ'קאיה (סנקי, גיאורגיה), 1950

קול ששון וקול שמחה - כתובה לנישואי החתן בן ציון בן מנשה עם הכלה מרים בת סימן. צ'קאיה (סנקי, גיאורגיה), תש"י [1950]. איורים ועיטורים עממיים בדיו צבעוני. אגרטי פרחים, סמלי מגן-דוד, חוג יונים. במסגרת נכתב נוסח אופייני: "סימן אורה, סימן ברכה, סימן גילה..."

41x53 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי, קרעים, סימני קיפול וקמטים. משוקמת בהדבקה נייר בגב הכתובה.

פתיחה: \$250

30. Illustrated Ketubah – Tskhakaya (Senaki, Georgia), 1950

Kol Sasson V'Kol Simcha – Ketubah recording the marriage of Ben-Zion ben Menashe with his bride Miriam bat Siman. Tskhakaya (Senaki, Georgia), 1950.

Folk illustrations and adornments in colored ink. Flower vases, Star of David symbols, and a pair of doves. The characteristic wording, "Siman Orah, Siman Bracha, Siman Gila..." (in Hebrew: "a symbol of light, a symbol of blessing, a symbol of happiness") is written inside a frame.

41X53 cm. Fair condition, stains and wear, tears, folding marks and creases. Restored with reinforcing paper strips on the back of the ketubah.

Opening price: \$250



30



29

29. Illustrated Ketubah – Persia, 1920

Ketubah recording the marriage of Mordechai ben Avraham with his bride Canus bat Yosef. Isfahan, Kislev 1920.

Ink and watercolor on paper. The ketubah is adorned with colorful illustrations characteristic to Persian ketubot: lions, birds, cypress tree, the sun and flowers. Verses frame the text of the ketubah. The motif of a lion with a half-sun shaped like a human face is one of the Persian national symbols and appears on many ketubot from this region.

63X67 cm. Fair-poor condition, tears and dampstaining (with lack). Stains, folding marks and wear. Professional restoration.

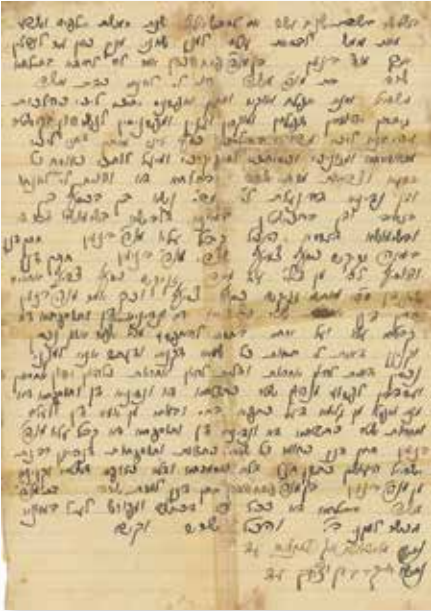
Opening price: \$250

29. כתובה מאוירת - פרס, 1920

כתובה לנישואי החתן מרדכי בן אברהם עם הכלה כאנוס בת יוסף. אצפהן (איספהן), כסלו תר"פ [1920].

דיו וצבע מים על נייר. הכתובה מעוטרת באיורים צבעוניים האופייניים לכתובות פרסיות: קישוטי אריות, ציפורים, ברוש, שמש ופרחים, סביב הטקסט פסוקים כתובים הממסגרים את הכתובה. מוטיב האריה עם חצי שמש בצורת פרצוף אדם הוא אחד הסמלים הלאומיים של פרס ומופיע על כתובות רבות מאזור זה. 67x63 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, קרעים ונוקיי רטיבות [עם חסרון]. כתמים, סימני קיפול ובלאי. שיקום פגעים מקצועי.

פתיחה: \$250



32

עקיבא עם הכלה חיה שרה בת ליב. תל אביב, תרצ"ו [1935].

- כתובה מודפסת (בדיו כחולה והזהוב), עם מילוי בכת"י לנישואי החתן נסים בן חיים גבאי עם הכלה בתיה בת מאיר כלב. ירושלים, תש"ז [1947].
- שטר "תנאים" מודפס, עם מילוי בכת"י לאירוסי החתן יאודה ן אליאו עם הכלה מרגלית בת חיים יודי. ירושלים, תש"י [1950].

8 פריטים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

32. Collection of Tena'im and Ketubot

Collection of Tena'im (Engagement Terms) and Ketubot:

Handwritten ketubah. Morocco, 1932; handwritten ketubah. Krystynopol, Poland, 1932; Printed ketubah, Sventzion, Lithuania, 1939; Tena'im, Lublin, 1945; Ketubah, Lublin, 1945; Printed ketubah, Tel Aviv, 1935; Printed ketubah, Jerusalem, 1947; Printed Tena'im, Jerusalem, 1950.

8 items, varied size and condition.

Opening price: \$300

31. Four Ketubot and a Get – Yemen

- Ketubah recording the marriage of the groom Moshe ben Yosef and the bride "Sa'ida called Chana" bat Salam Almelichi. Jahzan (Yemen), the 13th of Adar 1863. Witnesses: Shalem ben Se'adya Alkahlani; Nissim ben Moshé.
- Ketubah recording the marriage of the groom Saliman ben Musi Aljabra and the bride Beracha bat Saliman Sa'adad. Elmakassa (Yemen), 2nd of Kislev 1895. Witnesses: Chaim ben Said Beniami; Yichye ben Salam Alimani.
- Ketubah for a divorcee, recording the marriage of the groom Saliman ben Mantzur Said Marchum with the bride Chasan bat Salam Chasan. Fara Albadia (Yemen, 17th of Av 1929. Witnesses: Utz ben Yichye Ashul; Nissim ben Yichye Minaye.
- Ketubah recording the marriage of Yichye ben Pinchas and the bride Ruchama bat Aharon Tzabari. [Yemenite writing], "Transit camp Gedera near Rehovot", 1951.

- Get given by Said ben Daud to his wife Zahara bat Said. Mujama (Yemen), 1904.
- Enclosed: Fragments (laking) of a copy of a ketubah.

[Yemenite writing].

Opening price: \$300

32. לקט שטרי "תנאים" וכתובות לנישואין

לקט שטרי "תנאים" וכתובות לנישואין.

- כתובה בכתב-יד לנישואי משה בן יאודה ביטון המחזיר את גרושתו חנינו בת שלמה. אלערומייאת [מרקו], תרצ"ב [1932].
- כתובה בכתב-יד לנישואי החתן שלמה בן אברהם עם הכלה גיטל בת יעקב קאפעל. קרוסנופאליא [קריסטיופול, פולין], תרצ"ב [1932].
- כתובה מודפסת, עם מילוי בכת"י לנישואי החתן העשל בן מרדכי עם הכלה פרידא בת משה יעקב. שווינציאן [ליטא], תרצ"ט [1939].
- שטר "תנאים" בכתב-יד לאירוסי החתן בנימין בן פסח הכהן עם הכלה שרה בת משה. לובלין, י"ב אלול תש"ה [1945].
- שטר כתובה בכתב-יד לזוג הנ"ל, לנישואין שנערכו ביום עריכת התנאים.
- כתובה מודפסת, עם מילוי בכת"י לנישואי החתן מיכאל בן



31

31. ארבע כתובות וגט - תימן

- כתובה לנישואי החתן משה בן יוסף והכלה "סעידה דמתקריא חנה" בת סאלם אלמליחי. גחזאן (תימן), י"ג באדר ב'קע"ד לשטרות [תרכ"ג ליצירה, 1863]. עדים: שלם בן סעדיא אלקהלאני; נסים בן משה.
 - כתובה ל"כלתא ארמלתא", לנישואי החתן סלימאן בן מוסי אלגברא והכלה ברכה בת סלימאן סעדד. אלמאכצא (תימן), ב בכסלו ב'ר"ו לשטרות [תרנ"ה ליצירה, 1895]. עדים: חיים בן סעיד בניאמי; יחיא בן סאלם אלימני.
 - כתובה ל"כלתא גרושתא", לנישואי החתן סלימאן בן מנצור סעיד מרחום עם הכלה חסון[?] בת סאלם חסן. פרע אלבריע (תימן), י"ז באב ב'רי"מ לשטרות [תרפ"ט ליצירה, 1929]. עדים: עוז בן יחיא אשול; נסים בן יחיא מנייה.
 - כתובה לנישואי יחיא בן פנחס והכלה רוחמה בת אהרן צברי. [כתיבה תימנית], "מעברת גדרה על יד רחובות", ב'רס"ב לשטרות [תשי"א ליצירה, 1951].
 - גט שנתן סעיד בן דאוד לאשתו זורה בת סעיד. מוגמה (תימן), ב'רס"ו לשטרות [תרס"ד ליצירה, 1904].
 - מצורפים: קטעים [חסרים] מהעתקת נוסח כתובה. [כתיבה תימנית].
- 6 פריטים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300



33



33. Torah Shield – Lemberg, 1820-1830

Torah Shield. Lemberg (present day Lvov, Ukraine). Ca. 1820-1830 [prior to 1836]. Silver (marked; makers mark).

Impressive Torah Shield. A monumental seven branched Menorah, with burning flames, appears in the center, flanked by a pair of heraldic lions, with tongues sticking out (slightly different from each other). On the right side and on the left side, net-like ornamentations with nice flowers and in the margins – shell-like decorations with winged creatures. On the upper part appears a basket with flowers with a pair of impressive fowls on both sides, standing on protruding balls (somewhat different from each other).

This shield was originally used as a backplate of a Chanukah Lamp and was converted to serve as a Torah Shield about 100 years ago [early 20th century]. At that time, chains for hanging the shield from the staves of the Torah Scroll were added, and a dedication was engraved on the lower part: "Merl Weiss of Poland". Length: 21 cm, width: 22 cm. Fair-good condition. Damages and bends to margins. Old repairs to reverse. Wing of one bird is missing. Chains for hanging.

Opening price: \$1000

33. טס לספר תורה - למברג, 1820-1830

טס לספר תורה. למברג (כיום לבוב, אוקראינה), 1820-1830 בקירוב [לפני 1836]. כסף (חתום; עם חותמת יצרן).

טס מרשים. במרכזו מנורה מונומנטלית עם שבעה קנים ולהבות אש בוערות, נתמכת בידי זוג אריות הראלדיים חורצים לשון (שונים מעט זה מזה). משמאל ומימין עיטורי סבכה משובצת פרחים נאים ובשוליים רוקיות ובתוכן יצורים מכונפים מכוונסים בעצמם. בחלקו העליון סלסלה עם פרחים ובשני צדדיה זוג עופות מרשימים הניצבים על גולות מובלטות (אף הם שונים מעט זה מזה).

טס זה שימש במקור כדופן אחורית של חנוכיה, ש"הועלתה בקודש" לפני כ-100 שנה והוקדשה כטס לספר תורה. בתחתית חקוקה כתובת הקדשה מאוחרת [ראשית המאה ה-20] מאת "מירל וייס מפולגיה" [הקדשה זו נוספה כאשר החלו להשתמש בו כטס לספר תורה והוסיפו לו שרשראות לתליה על הספר]. אורך: 21 ס"מ, רוחב: 22 ס"מ. מצב בינוני-טוב. כיפופים ופגמים בשוליים. תיקונים ישנים והוספת שרשראות בצדו האחורי. כנף אחד העופות חסרה.

פתיחה: \$1000



35

35. שמונה ידיים לספר תורה

שמונה ידיים לספר תורה:

1. כסף. [ישראל, שנות ה-50]. עיטורי פיליגרין. אורך: 28 ס"מ.
2. כסף. [ישראל, אמצע המאה ה-20]. יד "מזרחית". אורך: 30.5 ס"מ.
3. מצופה כסף, אירופה, ראשית המאה ה-20. יד מאסיבית, בקצה עיטור בצורת ציפור. אורך: 27 ס"מ.
4. כסף. מזרח אירופה, סוף המאה ה-19 או ראשית המאה ה-20. שמות חקוקים: "איצק כ"ה ליב זצ" / צפ' בת כ"ה ליב ז". אורך: 23 ס"מ.
5. כסף. אירופה, סוף המאה ה-19 או ראשית המאה ה-20. עם שרשרת. אורך: 20 ס"מ.
6. כסף (חתום). ישראל, שנות ה-50. עיטורי פיליגרין. אורך: 27 ס"מ.
7. כסף יצוק (חתום). אירופה, סוף המאה ה-19 או ראשית המאה ה-20. עם שרשרת. אורך: 20 ס"מ.
8. כסף יצוק (חתום). אירופה, סוף המאה ה-19 או ראשית המאה ה-20. בקצה אריה אוחז מסגרת בתוכה חקוק מגן דוד. עם שרשרת. אורך: 22.5 ס"מ.

פתיחה: \$1000



34

34. שלוש ידיים לספר תורה - אירופה, המאה ה-19

1. יד לספר תורה. כסף (חתום). אלט-וין, 1859 (או קודם לכן). מעוטרת בחגורות פרחוניות. ראשי תיבות חקוקים. שרשרת מקורית. אורך: 24.5 ס"מ.
2. יד לספר תורה. כסף (חתום), ציפוי זהב חלקי. קרקוב, פולין, 1847 בקירוב. אורך: 23 ס"מ.
3. יד לספר תורה. כסף (חתום). אוסטרו-הונגריה, סוף המאה ה-19. עיטורים חקוקים בדגמים צמחיים. אורך: 26 ס"מ.

פתיחה: \$1000

34. Three Torah Pointers – Europe, 19th Century

1. Torah Pointer (Yad). Silver (marked). Alt-Wien, 1859 (or earlier). Adorned with floral bands. Engraved initials. Original chain. Length: 24.5 cm.
2. Torah Pointer (Yad). Silver (marked), parcel gilt. Krakow, Poland, ca. 1847. Length: 23 cm.
3. Torah Pointer (Yad). Silver (marked). Austro-Hungary, late 19th century. Engraved ornamentations in vegetal patterns. Length: 26 cm.

Opening price: \$1000



36

36. Four Pairs of Moroccan Torah Finials

Four pairs of Torah Finials [Morocco, ca. mid 20th century].

1. Pair of Torah Finials ("Apples") made of copper, rounded, with floral ornamentations and horseshoe arched windows. Handles are decorated with a geometric pattern. Chains with bells hanging from windows and upper part. Height: 30.5 cm.

2. Pair of Torah Finials ("Apples") made of copper, six panels, decorated with vegetal decorations. Handles ornamented with a geometric pattern. Chains on lower part. Height: 30 cm. Minor repairs with tin.

3. Pair of Torah Finials ("Apples") made of brass, five panels, with horseshoe arched windows shaped as hearts. On the handles – three decorated rings. Chains missing from windows and lower part. Height: 36.5 cm. Minor repairs with tin.

4. Pair of Torah Finials made of brass, designed as a net. Height: 28.5 cm. Damages and repairs with tin.

Opening price: \$500

36. ארבעה זוגות רימונים לספר תורה - מרוקו

ארבעה זוגות רימונים לספר תורה. [מרוקו, אמצע המאה ה-20 בקירוב].

1. זוג רימונים ("תפוחים") עשויים נחושת, מעוגלים, עם עיטורים צמחיים וחלונות קשת פרסה. הידיות מעוטרות בדגם גיאומטרי. שרשראות עם פעמונים בחלונות ובחלקם העליון. גובה: 30.5 ס"מ.

2. זוג רימונים ("תפוחים") עשויים נחושת, בעלי שש צלעות, מעוטרים בדגמים צמחיים. הידיות מעוטרות בדגם גיאומטרי. שרשראות בחלקם התחתון. גובה: 30 ס"מ. תיקונים קלים בבדיל.

3. זוג רימונים ("תפוחים") עשויים פליז, בעלי חמש צלעות, עם חלונות קשת פרסה דמויי לבבות. על הידיות שלוש טבעות מעוטרות. חסרות שרשראות בחלונות ובחלקם התחתון. גובה: 36.5 ס"מ. תיקונים קלים בבדיל.

4. זוג רימונים עשויים פליז, עשויים מעשה סבכה. גובה: 28.5 ס"מ. פגמים ותיקונים בבדיל.

פתיחה: \$500

35. Eight Torah Pointers

Eight Torah Pointers:

1. Silver [Israel, 1950s]. Filigree. Length: 28 cm.

2. Silver [Israel, mid 20th century]. "Oriental" Torah Pointer. Length: 30.5 cm.

3. Silver plated. Europe, early 20th century. With a bird-shaped decoration on the tip. Length: 27 cm.

4. Silver. East Europe, late 19th or early 20th century. Engraved names. Length: 23 cm.

5. Silver. Europe, late 19th or early 20th century. With chain. Length: 20 cm.

6. Silver (marked). Israel, 1950s. Filigree ornamentations. Length: 27 cm.

7. Cast silver (marked), Europe, late 19th or early 20th century. With chain. Length: 20 cm.

8. Cast silver (marked). Europe, late 19th or early 20th century. A lion holding a framed Star of David appears on the tip. With chain. Length: 22.5 cm.

Opening price: \$1000



38

38. Hanukkah Lamp – Poland

Hanukkah Lamp. Warsaw (Poland), [early 20th century].

Brass (marked, I. Ehrlich).

Couch-like base, with a row of oil fonts. On top of the backplate - a Torah crown. In the center - a seven branched Menorah, and at the sides - a pair of lions. Engraved vegetal ornamentations. A Shamash on top (on the right) and an additional oil font (on the left, removable).

Height: 27 cm. Width: 24 cm. Fair condition. Loose screws and bends.

Opening price: \$300

37. חנוכית כסף זקופה - פולין, שנות ה-20

חנוכיה זקופה. פולין, שנות ה-20.

כסף (חתום).

עמוד מרכזי, ממנו שלוחות זרועות מעוגלות. שמש נשלף. בסיס משושה. בסיסי הבזיכים וקצה העמוד מעוטרים בדגמי עלים; על העמוד ועל הבסיס חקוקים עיטורים בדגמים גיאומטריים וצמחיים.

גובה: 58 ס"מ, רוחב: 37 ס"מ. מצב טוב. אחת ההברגות רופפת.

פתיחה: \$600

37. Upright Hanukkah Lamp – Poland, 1920s

Upright Hanukkah Lamp. Poland, 1920s.

Silver (marked).

Central pillar with rounded branches. Removable Shamash. Hexagonal base. Bases of oil fonts and tip of pillar are ornamented with leaves; on the pillar and the base – engraved ornamentations in geometric and vegetal patterns.

Height: 58 cm, with: 37 cm. Good condition. One loose screw.

Opening price: \$600



37

38. חנוכיה - פולין

חנוכיה. ורשה (פולין), [ראשית המאה ה-20].

פליז (חתום, I. Ehrlich).

בסיס דמוי ספה, עליו שורת בזיכים. בראש הדופן האחורית כתר תורה. במרכז מגורת שבעה קנים וזוג אריות משני צדדיה. עיטורים צמחיים חקוקים. בחלקה העליון שמש (מימין) ובזיך נוסף (משמאל, נשלף).

גובה: 27 ס"מ. רוחב: 24 ס"מ. מצב בינוני. הברגות רופפות וכיפופים.

פתיחה: \$300



40a

40. אבנט מפואר לספר תורה - "אשת חיל" - איטליה, תקע"ח

יריעת בד מפוארת - אבנט לספר תורה, עם פסוקי "אשת חיל".
[איטליה], [תקע"ח 1818].

בד; רקמת חוטי זהב; פייטים.
יריעת בד רחבה ומפוארת. לשוליים נתפרו סרטי-בד מקושטים ברקמת חוטי זהב בדגמים גיאומטריים. חלקה המרכזי מקושט מעיטורי שושנים בצבעים ירוק, צהבהב ובורדו. מעליהם ומתחתיהם נרקמו כל פסוקי "אשת חיל": האותיות נתחמו (בדיו) בצורה עדינה ועליהן נרקמו פייטים זעירים. בסוף השיר נרקם פרט השנה, "לפרט הטבת חסידך היאחזרן מן היראש'ון לפ"ק" [רות ג, י] העולה תקע"ח [1818]. לפי צירוף הפסוקים ופרט השנה, נראה כי האבנט ניתן כנדבה לבית-כנסת על-ידי או לזכר אשה.

רוחב: 13.5 ס"מ. אורך: 32 ס"מ. מצב בינוני-טוב. פרום וקרוע מעט בסופו. בלאי בשולי בד הקטיפה. מלים רבות מטושטשות וחסרות פייטים. חלקו האחורי מחופה בד אדום.

פתיחה: \$500



39



39. Silver Basin for Netilat Yadayim – Alt Wien – Dedication from 1872

Silver basin for Netilat Yadayim (hand washing). [Alt Wien, 1846]. Engraving from 1872.

Silver (marked), engraved.

A deep, rectangular, silver basin, for hand washing. Donated to a synagogue (with a cup). Inscribed on the rim, in fine letters: "...the cup donated by... Yosef Yitzchak son of Aharon Zvi Mehrer Halevi in his life to the synagogue...after his death his wife and sons followed his will and donated ...".

Height: 7 cm, length: 36 cm, width: 27 cm. Good condition. A few stains and scratches.

Opening price: \$800

39. קערת כסף לנטילת ידיים - אלט-וין - הקדשה משנת תרל"ב

קערת כסף לנטילת ידיים. [אלט-וין, 1846]. חריטה משנת תרל"ב. כסף (חתום), חקוק.

קערת כסף עמוקה ומלבנית, לנטילת ידיים. ניתנה כנדבה לבית הכנסת [יחד עם "מזרק" (משפך)]. על שוליה נחקק באותיות נאות הכיתוב "המזרק וכוס הלז נרב הרבני הנגיד מו"ה יוסף יצחק ז"ל בהמנוח מו"ה אהרן צבי מעהרער הלוי ז"ל בחייו לביהכ"ג דתו"ה [דתוך העיר? דתומכי התורה?] ואחרי מותו קיימו אשתו ובניו צוואתו ונתנו כל הנ"ל עבור נשמתו בשנת תרל"ב לפ"ק ובזכות זה תנצב"ה".

גובה: 7 ס"מ, אורך: 36 ס"מ, רוחב: 27 ס"מ. מצב טוב. מעט כתמים ושריטות.

פתיחה: \$800



40b

40. Exquisite Torah Binder – "Eshet Hayil" – Italy, 1818

Exquisite sheet of cloth – Torah Scroll binder, with "Eshet Hayil" verses. [Italy], 1818.

Cloth; golden threads embroidery, sequins.

A wide and beautiful sheet of cloth. Ribbons are sewn to the margins, decorated with golden thread embroidery in geometric patterns. The central part is decorated with roses in green, yellow and Bordeaux. Above and below are embroidered all the verses of "Eshet Hayil": the letters are delicately bordered (in ink) with embroidered miniature sequins. The year is embroidered at the end of the poem: 1818. According to the verses combination and the year detail, it seems that the Torah binder was donated to the synagogue by or in memory of a woman. The reverse is covered with red fabric.

Height: 13.5 cm. Width: 320 cm. Fair-good condition. Slightly unraveled and torn at the end. Wear to borders of velvet. Blurred words and missing sequins.

Opening price: \$500



41a

41. Torah Wimpel – Son of Av-Beit-Din – Germany, 1798

Wimpel [Torah binder made of a baby's diaper from his circumcision ceremony, according to the custom of Ashkenazi Jews]. Embroidered, from the circumcision of the child "Ephraim son of ... Shlomo...Av-Beit-Din of our community". 1798.

Linen; embroidered with colorful threads. Fine embroidery, with nice decorations. Addition of embroidery on margins (probably, the name of the women who did the Embroidery): "M' daughter of --- Shlomo...".

Height: 17.5 cm. Width: 322 cm. Good condition. Some letters and decorations are unraveled. Minor wear.

Opening price: \$500

41. וימפל לספר תורה - בן אב"ד - גרמניה, תקנ"ח

וימפל [אבנט לספר תורה, הנעשה מחיתול של תינוק בברית המילה, כמנהג יהודי אשכנזי] רקום, מברית המילה של הילד "אפרים בן אדמו" הרב הגאון מו"ה שלמה נר"ו אב"ד דקהלתינו יע"א". ז' אייר תקנ"ח [1798].

בד פשתן; רקמה בחוטים צבעוניים. רקמה נאה, עם עיטורים נאים ורקמת שור תחת הכיתוב "למו"ט". תוספת רקמה בשוליים (כנראה, שמה של הרוקמת): "מ' -- בת מנוח (?) שלמה זצ"ל". רוחב: 17.5 ס"מ. אורך: 322 ס"מ. מצב טוב. פרימה במספר אותיות ועיטורים. בלאי קל.

פתיחה: \$500



41b



43

43. צמד שלטים רקומים להנפה - אירופה, 1839

צמד שלטים רקומים להנפה. לא התברר לנו תפקידם המדויק, יתכן ושימשו בבית הכנסת, להנפה במהלך תפילה, או בטקס דתי אחר. [גרמניה?], [תקצ"ט] 1839.

עץ; פח; רשת מתכת; חוטים; בד.
שלטים מלבניים, עשויים מסגרת פח וחבל דק, במרכזו רקמת פסוק מתהלים על רשת מתכת דקה, בתוך מסגרת רקמה בחוטים זהובים בדגמי משולשים. גב מחופה בד דק. נישאים על ידידות עץ שחורות, חרוטות בעיטורים נאים ומקושטות בצבע זהב. על שלט אחד נקרא הפסוק "היטיבה כרצונך את ציון חבנה חומות ירושלים" (תהלים נא, כ) ועל השני הפסוק "כי-בנה ה' ציון נראה בכבודו הללויה" (עפ"י תהלים קב, יז), בתוספת השנה - 1839 [תקצ"ט]. בשני השלטים נרקמה מלה נוספת, באותיות לטיניות (בלתי ברורה, אולי - Psalm?).

גודל השלטים: 18x23.5 ס"מ; הידידות: 24 ס"מ. מצב בינוני-טוב. חלק מהרקמה פגום. כתמים. קילופים בצפוי מסגרת הפח וקרעים קלים בבד החפוי. שברים משוקמים בידידות.

פתיחה: \$800



42

42. Synagogue Hanukkah Lamp – India

Large Hanukkah Lamp, for a synagogue. [India, 20th century].

Wood; glass.

The custom to celebrate eight days of Hanukkah spread in the Bene Israel Jewish community of India only in the 19th century, most probably influenced by the new Baghdadi congregation or through the encouragement of the Cochin congregation. It is assumed that Bene Israel did not know the holiday earlier since their forefathers arrived in India prior to the days of the Hasmoneans, in the second century BCE.

Height: 42.5 cm, width: 52 cm. Good condition. Missing screw to backplate. Glass vessels not original.

Literature: Slapak, Orpa, [ed.], The Jews of India: A Story of Three Communities, The Israel Museum, Jerusalem, 1995, pp. 80-81.

Opening price: \$1500

42. מנורת חנוכה לבית-כנסת - הודו

מנורת חנוכה גדולה, להדלקה בבית הכנסת. [הודו, המאה ה-20]. עץ; זכוכית.

המנהג לחוג את שמונת ימי החנוכה נפוץ בקרב "בני-ישראל" בהודו רק מהמאה ה-19, כנראה בהשפעת הקהילה הבגדאדית החדשה או בעידודה של קהילת קוצ'ין. קיימת השערה, ש"בני-ישראל" לא הכירו את החג לפני כן משום שאבותיהם הגיעו להודו עוד לפני ימי החשמונאים, במאה השניה לפני הספירה.

גובה: 42.5 ס"מ, רוחב: 52 ס"מ. מצב טוב. בורג חסר בצדה האחורי. כוסיות זכוכית לא מקוריות.

ספרות: ערפה סלפק (עורכת), "יהודי הודו - בני-ישראל, קוצ'ינים, בגדאדים", מוזיאון ישראל, ירושלים, 1995, עמ' 80-81.

פתיחה: \$1500

44. סידור עם כריכה נאה - עברית-רוסית - וילנה,

1902

נסדור בית תפלה, תפלות ישרון לכל ימות השנה עם תרגום בשפת רוסית, עם מבוא ארוך כולל עניני מחקר ובקרת על דבר התפלות והברכות... מאת אשר ב"ר אליעזר וואהל]. וילנה, 1902. עברית ורוסית, רובו עמודה מול עמודה.

השער ברוסית בלבד. כריכה נאה מחופה בד קטיפה ירוק. במרכז הכריכה הקדמית תלתן בעל ארבעה עלים (סמל למזל טוב); פינות מתכת ואבזם מוזהבים; בצדו האחורי ארבע רגליות מתכת זעירות.

X, 5-342 עמ', 20 ס"מ. מצב בינוני-טוב. כריכה מנותקת חלקית. בלאי בבד הקטיפה. השדרה בלוייה מאד, עם קרעים.

פתיחה: \$250

44. Sidur with a Fine Binding – Hebrew-Russian – Vilnius, 1902

[Sidur Beit Tefilah, Yeshurun prayers for all year round with translation into Russian, with a long foreword which includes study matters and criticism about the prayers and benedictions...by Asher ben Eliezer Wohl]. Vilnius, 1902. Hebrew and Russian, mostly column facing column.

Title page in Russian only. Fine binding, covered with green velvet. In the center of the front cover appears a clover leaf (symbol of good luck); gilded metal corners and buckle; attached to the reverse are four miniature legs.

X, 5-342 pp, 20 cm. Fair-good condition. Binding partly detached. Wear to velvet. Spine worn, with tears.

Opening price: \$250



44

43. A Pair of Embroidered Signs – Europe, 1839

A pair of embroidered signs. The exact use of the signs is unknown; it is possible that they were used in the synagogue - raised during prayer or other religious ceremonies. [Germany?], 1839.

Wood; tin; metal net; threads; fabric.

Rectangular signs made of a tin frame and thin rope, in the center appears an embroidered Psalms verse on a thin metal net, within a frame embroidered with golden threads, in triangular patterns. The back is covered with thin fabric. Black handles, engraved with nice engravings and decorated with gold.

Embroidered on one sign is a verse from Psalms 51:20 and on the second sign a verse (according to Psalms 102:17) and the year – 1839. An additional word is embroidered on both signs, in Latin characters (not clear, maybe – Psalm?).

Size of signs: 18X23.5 cm; handles: 24 cm. Fair-good condition. Some embroidery is damaged. Stains. Flaking to plating of tin frame, and minor tears to fabric. Restored breaks to handles.

Opening price: \$800

46. תלית קטן של רבי יוסף חיים זוננפלד

תלית קטן של הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד, רבה של "העדה החרדית" בירושלים [תרפ"ו 1926].
 בד צמר עבה וכותנה (גימורי הצווארון והכנפות בחיפוי בד כותנה) עבודת-יד, עם שלשה כפתורים.
 תלית קטן זו ניתנה על ידי הגרי"ח זוננפלד לרבי יצחק מענדל רוטנברג (תרנ"ה-תשנ"א) כסגולה לשמירה בתקופה בה הסתתר בביתו של הגרי"ח בשנת תרפ"ו מאימת אנשי "הרבנות הראשית".
 על אודות כך מסופר הסיפור הבא: בשנת תרפ"ו, בעת סערת הרבנות הראשית, כאשר היהדות החרדית לחמה או על קיומה העצמאי. רבי יצחק מענדל רוטנברג, תלמיד חכם גדול שהיה מקורב לרבני ירושלים ונודע בחריפותו ובתקיפותו, הקהיל קהילות ודרש דרשות נגד הרעיון הציוני ונגד השתלטות הציונים על מוסדות הציבור. עקב השפעתו הרבה, הצד שכנגד לא טמן ידו בצלחת, קידש נגדו מערכה כבדה והגה תכניות שונות 'להשתיק' אותו. לא אחת נמלט מאימת ידם הארוכה, עד שביום מן הימים נוצר חשש פיקוח נפש וכבר היה מוכרח להסתתר מרוב פחד. מרן הגרי"ח זוננפלד לקח אותו והחביאו בתוך ביתו. יש אומרים כי היה בעליית ביתו של מרן, שם מצא לו פינה שקטה ורגועה להמשיך את סדריו בלימודיו ותורתו, ולא ידע איש את מקומו, ורק רבי יוסף חיים דאג לו לכל צרכיו הגשמיים והרוחניים. **באותם הימים נתן לו רבי יוסף חיים את הטלית-קטן שלו, ל"סגולה ולשמירה מכל צרה"** [למידע נוסף, ראה חומר מצורף].
 הגאון רבינו יוסף חיים זוננפלד (תר"ט-תרצ"ב), מנהיגה הרוחני של היהדות החרדית בארץ ישראל. גאון מופלג, ואיש קדוש וחכם. תלמיד בעל "כתב סופר" בישיבת פרשבורג, ותלמיד הגאון רבי אברהם שאג רבה של קיברסדורף. עלה לירושלים בתרל"ג יחד עם רבו רבי אברהם שאג, ונודע בה כאחד מגדולי תלמידי החכמים. כמו כן נודע בצדקתו ובקדושתו, זריז ופעלתן בפקחות רבה בפעילות חסד ובפעולות ציבוריות. כאשר עלה ארי מבבל, הגאון מהרי"ל דיסקין שעלה לירושלים בשנת תרל"ט, התקרב אליו הרב זוננפלד, והיה לתלמידו המובהק וחבר בית דינו. היה ידימינו של רבו המהרי"ל גם במלחמתו במיסיון הנוצרי ובתנועות ההשכלה, שאיימו על הישוב הישן בירושלים. עם הקמת "העדה החרדית" נבחר לרבה הראשון בתואר "מרא דארעא דישראל".
 70x66 ס"מ בקירוב. סימני שימוש וכתמים.

פתיחה: \$3000

45. Personal Seal of Rabbi Naftali Amsterdam

Personal seal of Rabbi Naftali Amsterdam.
 Cast brass.
 Oval seal, etched on its margins: "Naftali ben M. Shlomo Amsterdam" and the inscription "Amsterdam" in Cyrillic letters. In the center are his initials in Cyrillic letters inside a small shield encircled with floral decorations.
 Rabbi Naftali Amsterdam (1832-1916), a holy man, pious and humble. One of the four great disciples of Rabbi Yisrael of Salant and a leader of the Mussar Movement. Born in Salant, from his youth connected to the guidance of his close teacher Rabbi Yisrael Salanter until he became one of his foremost disciples. Together with his dear friend Rabbi Yitzchak (Itzele) Blazer Av Beit Din of Petersburg, he was one of the first ten disciples of Kollel Kovno founded by Rabbi Yisrael Salanter in 1849. In 1867, following his teacher's instructions, he went to serve as Rabbi of Helsinki, the capital city of Finland. In 1875, he returned to Kovno and taught Torah and mussar. At that time, he was among the most radiant mussar figures, whose impact was felt in all Lithuanian yeshivot. Ten years before his death in 1906, he immigrated to Jerusalem and settled in the Strauss courtyard and continued studying Torah and mussar, his great spirit influencing his surroundings.
 1.5X2 cm. Good condition. Without a handle.

Opening price: \$6500



45

45. חותם של רבי נפתלי אמשטרדם

חותמו האישי של גאון המוסר רבי נפתלי אמשטרדם. פליו יצוק.
 חותם סגלגל, בשוליו חקוק הכיתוב "נפתלי בנ' שלמה אמשטרדם" והכיתוב "אמשטרדם" באותיות קיריליות. במרכז, ראשי תיבות שמו באותיות קיריליות, בתוך מגן קטן המוקף עיטורי פרחים.
 הגאון רבי נפתלי אמשטרדם (תקצ"ב-תרע"ו), איש קדוש, חסיד ועניו. אחד מארבעת גדולי תלמידיו של רבינו ישראל מסלנט ומגדולי "תנועת המוסר". נולד בעיר סלנט ועוד בהיותו נער נתקשר בדרכי רבו המובהק רבי ישראל סלנטר, עד שנעשה לאחד מחשובי תלמידיו. יחד עם ר'נו כלבבו רבי יצחק (ר' איצ'לה) בלאור אב"ד פטרבורג, היה אחד מעשרת התלמידים הראשונים בכולל קובנה שייסד הגרי"ס בשנת תר"ט. בהוראת רבו הגרי"ס הלך לכהן בשנת תרכ"ז כרב בעיר הלסינגפורס (הלסינקי), בירת פינלנד. בשנת תרל"ה חזר לקובנא, בה הרביץ תורה ומוסר. באותה תקופה היה אחד מדמויות ההוד של אנשי המוסר, שבאותן השנים פשטה השפעתם בכל ישיבות ליטא. עשר שנים לפני פטירתו, בשנת תרס"ו, עלה לירושלים, התיישב בי"חצר שטרויס" והמשיך לעסוק בתורה ובמוסר, כשהוא משפיע מרוח המוסר על כל סביבתו.
 2x1.5 ס"מ. מצב טוב. ללא ידיה.

פתיחה: \$6500



47a

47. קופסה לטבק - הקדשה לרבי שלמה זלמן ברויאר אב"ד פרנקפורט

קופסה לטבק הרחה. [ארץ ישראל, ראשית המאה ה-20].
קרן מחוטבת.

ניתנה כשי לרבי שלמה זלמן ברויאר מיהודי ארץ ישראל. על
מכסה הקופסה גולפה צורת הכותל המערבי, כמקובל בקופסות
ארצישראליות לטבק הרחה מסוף המאה ה-19 ומראשית המאה
ה-20 (אלא שקופסה זו מתייחדת בהיותה עשויה קרן). בחלקה
התחתון גולפה כתובת הקדשה באותיות נאות צבועות לבן: "זאת
למתנה למפליא חסדו, רבי שלמה זלמן ברויאר, איש רב פעלים
ומופלא בתורה".

הרב שלמה זלמן ברויאר (תר"י-תרפ"ו, אוצר הרבנים 1873),
ממנהיגי היהדות האורתודוקסית במערב אירופה; חתנו וממשיך
דרכו של הרש"ר הירש. נכדו של רבי שמעון ווינר אב"ד לאשברון,
[תלמיד מהר"ם בנט וראשון תלמידי החתם סופר בהונגריה].
נולד בהונגריה ולמד בפרשבורג אצל ה"כתב סופר". משנת תרל"ז
רבה של פאפא ומשנת תר"נ ממלא מקום חותנו כרבה החרדי של
פרנקפורט דמיין, אבי משפחת ברויאר; חבר מועצת גדולי התורה
של אגודת ישראל בהרכבה הראשון.

גובה: 2.5 ס"מ, אורך: 8.5 ס"מ, רוחב: 3.5 ס"מ. מצב טוב. שאריות
טבק הרחה.

פתיחה: \$800

46. Tallit Katan of Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld

Tallit Katan of Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld, Rabbi
of the Eda HaCharedit in Jerusalem [1926].

Heavy wool and cotton fabric (the borders of the
collar and corners are cotton) handmade, with three
buttons.

This tallit katan was given by Rabbi Sonnenfeld to
Rabbi Yitzchak Mendel Rothenberg (1895-1991) as
a segula for protection at the time he hid in Rabbi
Sonnenfeld's home in 1926 in fear of the members of
the Chief Rabbinate.

The following story is related about this episode:

In 1926, the Chief Rabbinate was in an agitated state
due to the struggle of Charedi Jews for independent
existence. Rabbi Yitzchak Mendel Rothenberg a
leading Torah scholar close to the Jerusalem rabbis
and known for his cleverness and outspoken resolve
congregated groups of people and spoke against the
Zionist ideal and against the Zionist control of
public institutes. Due to his far-reaching influence,
his adversaries reacted strongly and invented many
plans to keep him quiet. He was spared from their
schemes many times until one day he felt his life at
risk and was forced to hide in fear of their retribution.
Rabbi Y.C. Sonnenfeld hid him in his home. Some
say that he hid in Rabbi Sonnenfeld's attic in a quiet
secure corner and there continued his Torah studies
and no one knew his whereabouts except for Rabbi
Yosef Chaim who took care of his needs. **At that
time, Rabbi Yosef Chaim gave Rabbi Rothenberg
his tallit katan as a segula and protection from
any trouble**" [For further information, see enclosed
material].

Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld (1849-1932), spiritual
leader of Charedi Jews in Eretz Israel, an outstanding
Torah scholar, wise and holy person. Disciple of the
author of the Ktav Sofer is Pressburg, and of Rabbi
Avraham Shag, Rabbi of Kobersdorf. He immigrated
to Jerusalem in 1873 together with his teacher Rabbi
Avraham Shag and was celebrated as one of its
leading Torah scholars. Also renowned for his piety
and holiness, he was shrewdly active in chesed



46

activities and public undertakings. At the time the
Maharil Diskin immigrated to Jerusalem in 1879,
Rabbi Sonnenfeld became his close follower and
disciple and member of his Beit Din. He also assisted
his teacher the Maharil in his struggle against the
Christian missionaries and in his fight against the
Haskalah movement which threatened the Old
Yishuv of Jerusalem. With the establishment of
the Eda HaCharedit, he was chosen its first rabbi
and titled "Mara D'Ara D'Yisrael" (Master of Eretz
Yisrael).

Approximately 66X70 cm. Signs of use and stains.

Opening price: \$3000



48

48. כפות כסף של הרבנית אשת האדמו"ר רבי אהרן מנחם מנדל גוטרמן מראדזימין

חמש כפות למרק עשויות כסף. [רוסיה, ראשית המאה ה-20]. יצרן: J. Ehrlich.

בקצה הידית של כל אחת מן הכפות מובלט עיטור בצורת מגן ועליו סלסלה עם פרחים; על המגן נחקק הכיתוב "הרבנ[י]ת תחני מראדזימין תרע"ב".

האדמו"ר רבי אהרן מנחם מנדל גוטרמן (תר"כ-תרצ"ד, אנצ' לחסידות א', עמ' קצג-קצה), בנו יחידו של האדמו"ר רבי שלמה דוד יהושע מראדזימין, מגדולי האדמו"רים בפולין. תלמידם של האדמו"ר רבי אברהם בורנשטיין מסוכוטשוב ושל האדמו"ר רבי שלמה זלמן שניאורסון מקאפוטסט. החל לכהן כאדמו"ר לאחר

פטירתו של אביו. עמד בראש קופת רבי מאיר בעל הנס כולל פולין; ביקר בארץ ישראל בשנת תרפ"ט ותרם כסף להקמת המחיצה בכותל המערבי. בשנת תרע"ב הקים ישיבה בראדזימין והיה מוסר שם שיעורים מעת לעת.

בנישואיו הראשונים נישא לבתו של רבי יצחק יעקב רבינוביץ מביאלה, והיא בעלת כלי הכסף שלפנינו.

אורך: 21 ס"מ. מצב בינוני-טוב. כיפופים. חלק מהחריטות מטושטשות.

ספרות: The romance of Judaica, an exhibition at the Jewish Museum of Australia, עמ' 25, פריט 35.

פתיחה: \$1000



47b

47. Tobacco Box – Dedication to Rabbi Shlomo Zalman Breuer Av Beit-Din of Frankfurt

Tobacco snuff box. [Eretz Israel, early 20th century]. Carved horn.

Presented to Rabbi Shlomo Zalman Breuer, an Eretz Israeli Jew. Carved on the box's lid is the shape of the Western Wall, a common design on Eretz Israeli tobacco boxes of the late 19th and early 20th centuries (this box is unique in being made of carved horn). On the lower part appears an engraved dedication in fine, white painted, letters: "Gift to...Rabbi Shlomo Zalman Breuer...".

Rabbi Shlomo Zalman Breuer (1850-1926, Otzar 18743), one of the leaders of West European Orthodox Jewry; son in law and follower of Rabbi Samson Raphael Hirsch. Grandson of Rabbi Shimon Wiener [disciple of Maharam Benet and first disciple of the Hatam Sofer in Hungary]. Rabbi Shlomo Zalman Breuer was born in Hungary and studied in the Pressburg Yeshiva, headed by the Ktav Sofer. Served as the Rabbi of Pápa and later as the Haredi rabbi of Frankfurt (succeeding his father-in-law); was head of the Breuer family. Member of first forum of Mo'etzel Gedolei HaTorah of Agudat Israel.

Height: 2.5 cm, length: 8.5 cm, width: 3.5 cm. Good condition. Tobacco remnants.

Opening price: \$800



49

49. Pocket Watch made of Gold – Rabbi Israel Abuhatzeira – the "Baba Sali"

Pocket watch made of gold.

The watch was used by Rebbe Israel Abuhatzeira, the "Baba Sali".

Enclosed is a certificate of authenticity.

Rabbi Israel Abuhatzeira, the "Baba Sali", (1889-1984), son of Rabbi Mas'ud, Rabbi of Tafilalt (Morocco), son of Rabbi Yaakov Abuhatzeira. An outstanding Torah genius in revealed and hidden Torah, holy and pure from his youth. Published writings of his grandfather Rabbi Yaakov. Served as Chief Rabbi of Erfoud and its surroundings. In 1950, immigrated to Jerusalem, and in 1957 returned to Morocco. In 1964, settled in Israel in the city Netivot. Great and important people swarmed to his home for counsel and blessings and he was renowned as a wonder-worker. His grandsons are the famous rabbis of the house of Abuhatzeira.

Watch ca. 7X5 cm. On the reverse – an engraved monogram consisting of two letters. Mechanism needs repair. Glass is missing. Cracks to enamel face. Missing hands.

Opening price: \$5000



49. שעון כיס עשוי זהב - של האדמו"ר רבי ישראל אבוחצירא - ה"בבא סאלי"

שעון כיס עשוי זהב.

שעון זה היה בשימוש אצל האדמו"ר רבי ישראל אבוחצירא, ה"בבא סאלי".

מצורף מכתב אישור.

האדמו"ר הקדוש רבי ישראל אבוחצירא - ה"בבא סאלי" (תר"ן-תשמ"ד 1889-1984), בן רבי מסעוד רבה של תאפיללת (מררוק), בנו של האדמו"ר רבי יעקב אבוחצירא. גאון מופלג בנגלה ובנסתר, קדוש וטהור מנעוריו. הוציא לאור מכתבי זקנו רבי יעקב. כיהן כרב ראשי של ארפוד וסביבותיה. בשנת תשי"י עלה לירושלים, ובשנת תשי"ז חזר למרוקו. בשנת תשכ"ד שב לארץ ישראל. קבע מושבו בעיירה נתיבות. גדולים וטובים נהרו לביתו לקבל עצה וברכה, ונודע בישראל שמו כ"פועל ישועות". נכדיו הם האדמו"רים המפורסמים לבית אבוחצירא שליט"א.

שעון 7x5 ס"מ בקירוב. בצדו האחורי חרוטה מנוגרתמה עם שתי אותיות. המנגנון טעון תיקון. כיסוי הזכוכית חסר. סדקים בלוח האמאייל. מחוגים חסרים.

פתיחה: \$5000

48. Silver Spoons owned by the Wife of Rebbe Aharon Menachem Mendel Guterman of Radzymin

Five soup spoons made of silver. [Russia, early 20th century]. Manufacturer: J. Ehrlich.

On the tip of the spoons' handles, appears an ornamentation in the shape of a shield with a flowers basket; on the shield appears and engraved inscription "Haraban[i]t techi' miRadzymin 5672" (1912).

Rebbe Aharon Menachem Mendel Guterman (1860-1934, Encyclopedia L'Chassidut A, pp. 193-195), only son of Rebbe Shlomo David Yehoshua of Radzymin, a leading Rebbe in Poland. Disciple of Rebbe Avraham Borenstein of Sochaczew and Rebbe Shlomo Zalman Schneerson of Kapust. Rebbe Schneerson started to serve as Rebbe after his father passed away. Headed the Kupa Meir Ba'al HaNess Kotel Polin; visited Eretz Israel in 1929 and donated money to construct a partition at the Western Wall. In 1912 founded a Yeshiva in Radzymin where he occasionally held lessons.

His first marriage was with the daughter of Rabbi Yitzhak Ya'akov Rabinovitz of Biale, and she was the owner of these spoons.

Length: 21 cm. Fair-good condition. Some bendings. Some engravings are blurred.

Literature: The Romance of Judaica, an exhibition at the Jewish Museum of Australia, p. 25, item 35.

Opening price: \$1000

51. מקל הליכה של "הסנדלר הקדוש" רבי משה יעקב רביקוב



מקל הליכה ששימש את רבי משה יעקב רביקוב, "הסנדלר הקדוש" מתל-אביב. עץ מגולף (בעבודת יד). רבי משה יעקב רביקוב זצ"ל (תרל"ג-תשכ"ז) - הסנדלר הקדוש מרחוב שבזי בתל אביב-יפו. צדיק נסתר, מקובל ופועל ישועות. יליד ליטא ותלמיד המקובל רבי שלמה עליאשוב בעל 'לשם שבו ואחלמה' [הלש"ם]. לאחר עלייתו ארצה התיישב בעיר יפו ופתח בה סנדלרייה. על אף שהסתיר עצמו ואת כוחותיו, הפך לאבן-שואבת לאנשים רבים שבאו לקבל ממנו עצה וברכה. גדולי הדור והמקובלים הכירו בצדקותו, קיימו עמו קשר הדוק ואף למדו מפיו. ידוע כי הרב קוק אמר לרבי אריה לויין שהסנדלר הנו מל"ו הצדיקים הנסתרים שבדור, ו"החזון איש" עודד אותו להתגלות ולברך אנשים. סיפורים רבים על מופתים וגילויי רוח הקודש ידועים עליו, וכבר בחייו נודע כי זכה לגילוי אליהו [הדבר אף פורסם בעיתונות של אותם הימים]. רבים פקדו את מעונו מדי יום ביומו, התברכו מפיו וחזו בישועות גדולות. אורך: 75 ס"מ. כתמי יושן. מעט פגעי תולעים בחלקו התחתון. מצורף מכתב מנינתו של "הסנדלר", כתוב על גבי תמונת המקל, המעיד כי היה בשימוש של הסנדלר במשך שנים רבות. פתיחה: \$3000

51



50

50. Oil Painting by the Kabbalist Rabbi Yehuda Patilon – "The Holy Artist"

Oil painting by the Kabbalist Rabbi Yehuda Leon Patilon.

Oil on canvas, (attached to a wooden frame), signed: Patilon.

The painting portrays a figure holding a stick, walking in a snow covered forest, carrying on its back woods for fire.

Kabbalist Yehuda Leon Patilon (died Cheshvan 1974) was known as a wonder-worker, knowledgeable about Olam HaNeshamot and gilgulim. He earned his livelihood as a painter and was called the "Holy Painter". Rabbi Yehuda Patilon belonged to a kabbalistic group who clandestinely studied together and were named after their professions: "The Shoemaker" – Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov, "the Milkman" – Rabbi Chaim Ezra Cohen, "the Floorlayer" – Rabbi Avraham Fish and "the Street Cleaner" – Rabbi Yosef Waltoch.

50X70 cm. Minor damages. Flaking and a small tear to upper left corner.

Opening price: \$750

50. ציור שמן מעשה ידי המקובל רבי יהודה פטילון - "הצייר הקדוש"

ציור שמן מעשה ידי המקובל רבי יהודה לאון פטילון. שמן על בד (מוצמד למסגרת עץ), חתום: "פטילון". בציור נראית דמות אוחזת במקל, פוסעת ביער מושלג, נושאת על גבה עצים להסקה.

המקובל יהודה לאון פטילון (נפטר חשון תשל"ה) היה ידוע כבעל מופת ובקי בעולם הנשמות והגלגולים. התפרנס כצייר וזכה לכינוי "הצייר הקדוש". רבי יהודה פטילון השתייך לחבורת המקובלים שלמדו יחד בסתר, ואשר כונו על שם המקצוע בו עסקו: "הסנדלר" - רבי משה יעקב רביקוב, "החלבן" - רבי חיים עזרא כהן, "הרצף" - רבי אברהם פיש, ו"מנקה הרחובות" - רבי יוסף וולטוך.

50x70 ס"מ. מספר פגמים. קילוף וקרע קל בפניה השמאלית העליונה.

פתיחה: \$750



52a

**51. Walking Stick of the "Holy Shoemaker"
Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov**

Walking stick which belonged to Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov, the "Holy Shoemaker" of Tel-Aviv. Carved wood (hand-made).

Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov (1873-1967) - the "Holy Shoemaker" from Shabazi Street in Tel Aviv-Jaffa. A hidden tzaddik, mekubal and wonder-worker. Born in Lithuania, a disciple of Rabbi Shlomo Elyashiv author of Leshem Shvo V'Achlama [the Leshem]. Immigrated to Eretz Israel in 1913, moved to the city of Yaffo (Jaffa) and opened a shoemaking workshop. Although he hid himself and his powers, the generation's leaders and mekubalim recognized his amazing righteousness, kept close contact with him and studied from him. It is a well-known fact that the Chazon Ish encouraged him to reveal himself and sent people to receive his counsel and blessings, and many disadvantaged people or people who needed good counsel, arbitration or a loan, sought his assistance and salvation.

Length: 75 cm. Age spots. Minor worming to lower part.

Enclosed is a letter from the "Shoemaker's" great granddaughter, written on a photo of the walking stick, certifying that the shoemaker used the walking stick for many years.

Opening price: \$3000

קנח דף. 11 ס"מ. מצב בינוני (מספר דפים במצב בינוני-גרוע). כתמים וסימני רטיבות. קרעים ופגעים (עם פגיעה בטקסט). שיקום דפים בדבק חומצי (סלוטייפ). בלאי ופגמים בכריכה. מצורף אישור מבת המשפחה על הפרטים הנ"ל ועל מכירת הספר.

פתיחה: \$2000

52. ספר התהלים של "הסנדלר הקדוש" - עם כריכה שעשה בבית מלאכתו

ספר תהלים. תל אביב, [ללא שנת הדפסה]. הוצאת סיני. הטופס של רבי יעקב משה רביקוב - "הסנדלר הקדוש" מרח' שבוי בתל אביב. בדף שלפני השער הקדשה [ליום הולדתו ה-92] מאת בתו: "ראש חודש סיון תשכ"ה. לאבא - ליום הולדתך... מאחלת בתך רחל".

מעל כריכת הקרטון המקורית נוספה כריכת-עור עבה, אותה הכין והדביק "הסנדלר הקדוש" בעצמו בבית מלאכתו. ניכר כי בספר נעשה שימוש רב. דפים רבים מוכתמים ופגומים.



53

53. ספר תהלים שבו התפלל הרבי מליובאוויטש

ספר תהלים "אהל יוסף יצחק", עם קובץ מכתבים מהאדמו"ר הריי"ץ בעניין אמירת תהלים. ברוקלין (ניו יורק), תש"ן 1990. הרצאת ספרים קה"ת.

מספר תהלים זה התפלל כ"ק אדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון - הרבי מליובאוויטש-חב"ד, כפי שמעיד רישום בכתב יד בסוף הספר: "הרבי שליט"א קרא בתהלים הזה ט"ז כסליו תשנ"א". כולל רישום נוסף המעיד על נכונות הדבר מאת אחד מן המקורבים לרבי.

224 עמ'. 16.5 ס"מ. מצב טוב מאוד. כתמים.

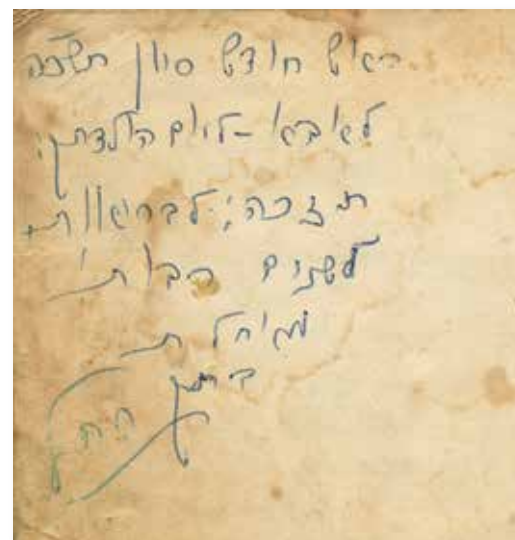
פתיחה: \$3600

53. Tehillim from Which the Lubavitch Rebbe Prayed

Tehillim Ohel Yosef Yitzhak, with a compilation of letters by the Rayatz on recitation of Tehillim. Brooklyn (New York), 1990. Published by Kehot.

Rabbi Menachem Mendel Schneersohn, Lubavitch-Chabad Rebbe prayed from this Tehillim, as is evident from an inscription in his handwriting at the end of the book: "The Rebbe recited this Tehillim 16th of Kislev 1991". Contains another inscription by a close disciple of the Rebbe confirming this fact. 224 pages. 16.5 cm. Very good condition. Stains.

Opening price: \$3600



52b

52. Tehillim of the "Holy Shoemaker" – With Binding Made in his Workshop

Tehillim. Tel Aviv, [without year of printing]. Published by Sinai.

Copy belonging to Rabbi Ya'akov Moshe Ravikov – the "Holy Shoemaker" from Shabazi street in Tel Aviv. Before the title page is a dedication from his daughter [on the occasion of his 92nd birthday]: "Rosh Chodesh Sivan 1965. To my father – on your birthday...from your daughter Rachel".

Supplementing the original cardboard binding is another thick leather binding, made and glued by the "Holy Shoemaker" himself in his workshop.

The book was obviously used for many years. Many stained and damaged leaves.

158 leaves. 11 cm. Fair condition (several leaves in fair-poor condition). Stains and dampness marks. Tears and damages (with damage to text). Leaves repaired with cello tape. Worn and damaged binding. Enclosed is an authorization by a family member of the above description and of the sale of the book.

Opening price: \$2000

54. מגש כסף מפואר - מבית הרבי מליובאוויטש

מגש כסף, של הרבנית מושקא שניאורסון.

מגש מפואר, ניצב על ארבע רגליים. מעוטרת בדגמים צמחיים וגיאומטריים. במרכזו חקוקים ראשי התיבות (Mushka) MS (Mushka Schneerson / מושקא שניאורסון).

גובה: 4.5 ס"מ, אורך: 36 ס"מ, רוחב: 29 ס"מ. מצב טוב.

מצורפת תמונה עם אישור, המעיד כי כלי זה היה בשימוש בבית האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון הרבי מליובאוויטש והרבנית חיה מושקא שניאורסון.

פתיחה: \$5000

54. Splendid Silver Tray – from the Home of the Lubavitcher Rebbe

Silver tray which belonged to Rebbetzin Mushka Schneerson.

An elegant tray, on four legs. Ornamented with geometric and floral patterns. Engraved in the center are the initials MS (Mushka Schneerson).

Height: 4.5 cm, length: 36 cm, width: 29 cm. Good condition.

Enclosed is a photo with a certificate, indicating that this tray was in use in the home of Rebbe Menachem Mendel Schneerson, the Lubavitcher Rebbe, and the Rebbetzin Chaya Mushka Schneerson.

Opening price: \$5000



54a

Rebbetzin Chaya Mushka Schneerson (known as Moussia; 1901-1988), wife of Rabbi Menachem Mendel Schneerson – "Rabbi of Lubavitch". Daughter of the Rayatz, Rebbe Yossef Yitzchak Schneerson (sixth Chabad Rebbe) and Rebbetzin Nechama Dina Schneerson. Her grandfather, Rebbe Shalom Dover Schneerson (fifth Rebbe), suggested to her parents to name the girl after her great grandmother, the wife of the Rebbe, author of Tzemach Tzedek; and he wished in a letter that she will follow her grandmother's path: "...and we shall all receive from her pleasure in spirit and in worldliness... and be truly observant, and involved in all of the details like the righteous woman whose name she got".

The Rebbetzin grew up in Lubavitch. When her father, the Rebbe, was arrested by the Bolsheviks, she participated in efforts to have him released and when he was sent to exile in Kostrama she followed him there.

In 1928 she married Rabbi Menachem Mendel Schneerson, son of Rabbi Levi Yitzchak, Av Beit Din of Ekaterinoslav, sixth generation to the author of Tzemach Tzedek. After her father, the Rebbe, passed away (in 1950), he led the Lubavitch Chassidim worldwide, and was the seventh Chabad Rebbe.

Chassidim tell that the Rebbetzin had an important role in the process of appointing her husband as the Chabad Rebbe. During a whole year after his father in law, the Rebbe, died, her husband refused to take on the leadership, but finally accepted, influenced by his wife, who said: "Impossible that thirty year of my father's devotion and sacrifice will be lost". During the Rabbi's years of presidency, and until her death, the Rebbetzin stood by him and contributed to the success of his great enterprises. Since she passed away tens of institutes for women and girls were named after her, and thousands of girls were named after her and are educated in her spirit.

Presented is a collection of items which belonged to Chaya Mushka and were used in the home of the Lubavitcher Rebbe.

הרבנית חיה מושקא שניאורסון (כונתה 'מוסיה'; תרס"א-תשמ"ח) אשתו של רבי מנחם מנדל שניאורסון - "הרבי מליובאוויטש", ובתם של האדמו"ר הריי"צ רבי יוסף יצחק שניאורסון (האדמו"ר השישי מחב"ד) והרבנית נחמה דינה שניאורסון.

סבה, האדמו"ר רבי שלום דובער שניאורסון (האדמו"ר החמישי), הציע להוריה לקרוא לילדה כשם אשתו של האדמו"ר בעל הצמח צדק, חיה מושקא, ואיחל במכתבו כי תזכה ללכת בדרכי וקנתה: "...ונקבל אנחנו כולנו מאיתה רוב נחת ועונג ברוחניות וגשמיות... ושתהיה אישה יראת ה' באמת, ותהיה בכל הפרטים כמו אמה וקנתה הצדקנית זיכרונה לברכה אשר שמה נקרא בה".

הרבנית גדלה בעיירה ליובאוויטש, וכבר בצעירותה ניכרו בה כוחותיה המיוחדים. בנערותה, בעת מעצרו של אביה האדמו"ר ע"י הבולשביקים, הייתה מן הכוחות שפעלו במחתרת ומאחורי הקלעים לשחרורו, והצטרפה אליו לגלות בעיר קוסטרומה.

בשנת תרפ"ט נישאה לקרובה רבי מנחם מנדל שניאורסון, בן רבי לוי יצחק אב"ד יקטרינסלאוו, דור שישי בן אחר בן לבעל הצמח צדק. לאחר פטירת אביה האדמו"ר (בשנת תש"י) הנהיג את חסידות ליובאוויטש העולמית, והיה לאדמו"ר השביעי לבית חב"ד.

חסידים מספרים כי לרבנית נודע תפקיד בתהליך הכרתו של בעלה כאדמו"ר חסידות חב"ד. במשך שנה תמימה לאחר פטירת חמיו האדמו"ר, סירב הרבי להפצרות וקני החסידות כי יטול על שכמו את עול הנשיאות, ולבסוף עשה זאת בהשפעת זוגתו הרבנית, שאמרה לו: "לא ייתכן ששלושים שנות ההקרבה והמסירות של אבי ירדו לטמיון". במהלך שנות נשיאותו של הרבי, עד לפטירתו, עמדה לצדו ופעלה הרבה להצלחת מפעליו הגדולים. מאז פטירתה נפתחו עשרות מוסדות לנשים ובנות הנושאים את שמה של הרבנית, ואלפי בנות קיבלו את שמה ומתחנכות ברוחה.

לפנינו אוסף פריטים שהיו שייכים לרבנית חיה מושקא, ואשר נעשה בהם שימוש בביתו של הרבי מליובאוויטש.



55

55. כפית כסף - מבית הרבי מליובאוויטש

כפית כסף, של הרבנית חיה מושקא שניאורסון.
בקצה הידית חקוקה האות S (Schneerson / שניאורסון).
אורך: 15 ס"מ. מצב טוב.

מצורפים תמונה ומכתבים המעידים כי הכפית היתה בשימוש בבית האדמו"ר רבי
מנחם מנדל שניאורסון הרבי מליובאוויטש והרבנית חיה מושקא שניאורסון.

פתיחה: \$3600

55. Silver Spoon – from the Home of the Lubavitcher Rebbe

Silver spoon which belonged to Rebbetzin Chaya Mushka Schneerson.
Engraved on the handle is the letter S (Schneerson).

Length: 15 cm. Good condition.

Enclosed: a photo and letters certifying that the spoon was in use in
the home of Rebbe Menachem Mendel Schneerson, the Lubavitcher
Rebbe, and Rebbetzin Chaya Mushka Schneerson.

Opening price: \$3600



54b





57

57. מפית בד רקומה - מבית הרבי מליובאוויטש

מפית בד רקומה, מבית האדמו"ר הרב רבי מנחם מנדל שניאורסון הרבי מליובאוויטש והרבנית חיה מושקא שניאורסון. עשויה בד לבן. בשוליה רקמה עדינה בצבע ירוק ובפינתה עיטור רקום של עלים ופרחים.
40x42 ס"מ. מצב טוב מאד.
מצורפת תמונה עם אישור, המעיד כי מקורה של המפית בבית הרבי והרבנית.
פתיחה: \$3600

56. כלי הגשה מזכוכית וכסף - מבית הרבי מליובאוויטש

כלי עשוי זכוכית וכסף, להגשת לפתן או גלידה, של הרבנית מושקא שניאורסון. בחלקו העליון של מעמד הכסף חקוקים ראשי התיבות MS (Mushka Schneerson / מושקא שניאורסון). גובה: 13 ס"מ, קוטר מירבי: 11 ס"מ. מצב טוב מאד.
מצורפת תמונה עם אישור, המעיד כי כלי זה היה בשימוש בבית האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון הרבי מליובאוויטש והרבנית חיה מושקא שניאורסון.
פתיחה: \$3600

56. Glass and Silver Serving Dish – from the Home of the Lubavitcher Rebbe

Dish made of glass and silver, for serving compote or ice cream, which belonged to Rebbetzin Mushka Schneerson. On the upper part of the silver stand, appear engraved initials – MS (Mushka Schneerson). Height: 13 cm, maximal diameter: 11 cm. Very good condition.
Enclosed: a photo and a certificate, indicating that this dish was in use in the home of Rebbe Menachem Mendel Schneerson, the Lubavitcher Rebbe, and Rebbetzin Chaya Mushka Schneerson.

Opening price: \$3600



56





58

58. Napkin Holder – from the Home of the Lubavitcher Rebbe

Napkin holder made of metal, from the home of Rebbe Menachem Mendel Schneerson, Rebbe of Lubavitch and the Rebbetzin Chaya Mushka Schneerson.

Both plates are adorned with rocailles, foliage, and geometric patterns.

Height: 9 cm, length: 15 cm, width: 2.5 cm. Very good condition.

Enclosed: a photo with a certificate, indicating that the origin of the napkin holder is the home of the Rebbe and Rebbetzin.

Opening price: \$3600

58. מחזיק למפיות - מבית הרבי מליובאוויטש

מחזיק למפיות עשוי מתכת, מבית האדמו"ר הרב רבי מנחם מנדל שניאורסון הרבי מליובאוויטש והרבנית חיה מושקא שניאורסון. שתי דפנותיו מעוטרת ברוקיות ובעיטורים צמחיים וגיאומטריים. גובה: 9 ס"מ, אורך: 15 ס"מ, רוחב: 2.5 ס"מ. מצב טוב מאד. מצורפת תמונה עם אישור, המעיד כי מחזיק המפיות מקורו בבית הרבי והרבנית.

פתיחה: \$3600

57. Embroidered Napkin – from the Home of the Lubavitcher Rebbe

An embroidered fabric napkin, from the home of Rebbe Menachem Mendel Schneerson, Rebbe of Lubavitch, and the Rebbetzin Chaya Mushka Schneerson.

Made of white cloth. Fine embroidery appears on the margins, embroidered with green thread, and a pattern of leaves and flowers is embroidered in the corner.

40X42 cm. Very good condition.

Enclosed: a photo with a certificate, indicating that the origin of the napkin is the home of the Rebbe and the Rebbetzin.

Opening price: \$3600

Chabad Chassidism - Books and Objects, Manuscripts and Letters

See Also: Previous Chapter - Objects from the Home of Rebbetzin Chaya Mushka Schneerson, wife of the Lubavitcher Rebbe

סגולות רבות נאמרו על הלימוד בספר ואף על החזקתו בלבד. מסופר כי רבי זושא מאניפולי ורבי לוי יצחק מברדיטשוב נהגו לשאת עינים את הספר כל הזמן. אדמו"ר חב"ד הורו לקחתו בעת נסיעה כסגולה לשמירה והצלחה. על הלימוד בספר נאמר כי הוא מסוגל למניעת מחשבות זרות, לחיזוק באמונה, לשפע ברכה והצלחה, ולהצלחה וישועה.

בראש חלק א: "הקדמת המלקט והיא אגרת השלוחה לכללות אנשי שלומינו" - הקדמת המחבר, שאינה חתומה. כמו כן, לא נזכר שם המחבר בשער ובהסכמות, אלא בשערי ההוצאות המאוחרות, מהוצאת שקלאוו תקע"ד ואילך, פרט להוצאות בודדות.

הספר נחלק לשנים. חלק א: ספר של בינונים ("תשובות על שאלות רבות אשר שואלין בעצה כל אנשי דמדינתנו תמיד... ועצה נכונה לכל דבר הקשה עליו בעבודת ה'"). חלק ב: חינוך קטן... מיוסד על פרשה ראשונה של קריאת שמע. בראשי העמודים של חלק ב: שער היחוד והאמונה.

בראשי העמודים: "ליקוטי אמרים" ו"שער היחוד והאמונה". בהוצאות הבאות נקרא הספר בשם "תניא" [על שם התיבה הראשונה שבה פותח הספר].

[3], ד-פו דף. דף השער ושני הדפים האחרונים קיימים חלקית ומשוחזרים בצילום על נייר תואם בשיקום מקצועי. שיקומים ושחזורים בשולי מספר דפים נוספים. 17 ס"מ. נייר כחלחל. מצב נוכחי: טוב-בינוני, כתמים ופגיעות משקמות. כריכת עור מהודרת. סטפנסקי חסידות, מס' 622.

פתיחה: \$15,000

חסידות חב"ד - ספרים וחפצים, כתבי-יד ומכתבים

ראה עוד בפרק הקודם: כלים מביתה של הרבנית חיה מושקא אשת הרבי מליובאוויטש

59. ליקוטי אמרים תניא - סלאוויטא, תקנ"ו-תקנ"ז - מהדורה ראשונה

ליקוטי אמרים [תניא], "ספר של בינונים" - "שער היחוד והאמונה", מאת האדמו"ר רבי שניאור זלמן מלאדי. סלאוויטא, [תקנ"ו-תקנ"ז 1796. דפוס רבי משה שפירא]. הסכמת רבי משולם זושא מאניפולי ורבי יהודה ליב הכהן.

מהדורה ראשונה של ספר החסידות הראשון מתורתו של האדמו"ר הזקן רבי שניאור זלמן מלאדי, שהיה מגדולי תלמידיו של המגיד ממזריטש (תלמידו של הבעש"ט) ומנהיגה של תנועת החסידות ברוסיה ובליטא. על שם ספרו זה זכה לכינויו "בעל התניא". ספר התניא הוא ספר היסוד של חסידות חב"ד ואחד מספרי היסוד של תורת החסידות בכלל. הספר נלמד עד היום ע"י כל החוגים, כספר יסודי בענייני אמונה ועבודת ה'.

הספר נפוץ תחילה בהעתקות בכתב-יד, אך לאחר שמתנגדי החסידות הפיצו במכוון העתקות מזויפות, החליט אדמו"ר הזקן לקבעו בדפוס ולאסור את העתקתו במשך חמש שנים. בתוך פחות מארבעים שנה לאחר מכן נדפס התניא בלמעלה מעשר מהדורות בדפוסים רוסיה ופולין, ומאז נדפס באלפי מהדורות בכל קצוות תבל, ואף בתנאי מחתרת, בזמני מלחמה, תחת השלטון הקומוניסטי ברוסיה ובארצות ערב.

גדולי האדמו"רים בכל הדורות הפליגו בחשיבותו וסגולתו של ספר התניא. מסופר כי רבי זושא מאניפולי, המסכים על המהדורה הראשונה שלפנינו, התבטא על הספר: "עם ספר התניא יצעדו לקבל את פני משיח צדקנו". רבי יהודה ליב הכהן, המסכים השני, אמר כי ספר התניא הוא כ"קטורת" - סגולה ומרפא לכל המחלות של הדור דעקבתא דמשיחא. כשהגיע הספר לידי רבי לוי יצחק מברדיטשוב התפעל ואמר: "פלא עצום הוא איך אפשר להכניס אלוקים כה גדול ונורא בתוך ספר כה קטן...". המגיד מקונויץ אמר על הספר: "ספר התניא הוא ספר מגן עדן".

59. Likutei Amarim Tanya – Slavita, 1796 – First Edition

Likutei Amarim [Tanya], Sefer shel Benonim – Sha'ar HaYichud V'HaEmuna, by Rebbe Shneur Zalman of Liadi. Slavita, [1796. Printed by Rabbi Moshe Shapira]. Approbation by Rabbi Meshulam Zusha of Annapol and Rabbi Yehuda Leib HaCohen.

First edition of the first Chassidic book with the teachings of the Admor HaZaken Rebbe Shneur Zalman of Liadi who was one of the leading disciples of the Magid of Mezritch (who was a disciple of the Ba'al Shem Tov) and leader of the Chassidic movement in Russia and in Lithuania. He is referred to as Ba'al HaTanya after his book. Sefer HaTanya is the rudimentary book of Chabad Chassidism and of Chassidism in general. It is studied in all circles as a basic book on faith and service of G-d.

The book was first distributed in handwritten copies but after the mitnagdim intentionally spread false copies, the rebbe decided to print it and to prohibit copying it for five years. In less than forty years afterward, the Tanya was reprinted in over ten editions in Russian and Polish printing presses, and from that time, it has been printed in thousands of editions all over the world, even underground printings during the war, under Communist rule in Russia and in Arabic countries.

Leading Rebbes of all times lauded the importance and special segula of the Tanya. Rabbi Zusha of Annapol, who wrote an approbation for this first edition, writes: "With the Sefer HaTanya we will go out to greet Mashiach". Rabbi Yehuda Leib HaCohen, who wrote the second approbation said that the Tanya is like "incense" – a segula and cure for all the illnesses of the generation preceding Mashiach. When the book reached the hands of Rabbi Levi Yitzchak of Berdychiv, he wonderingly announced: "A great wonder how such a powerful awesome G-d can enter such a small book...". The Magid of Kosienice said: "Sefer HaTanya is from Gan Eden".

Many segulot have been attributed to studying this book and even just owning it. Rabbi Zusha of Annapol and Rabbi Levi Yitzchak of Berdychiv used to carry it with them at all times. The Chabad Rebbe instructed taking it during travels as a segula for protection and salvation. Studying this book is said to be a segula to prevent foreign thoughts, for strengthening faith, for blessing and success and salvation.

At the beginning of Part 1 is the author's introduction, unsigned. His name is also not mentioned on the title page or in the approbations, only on the title page of later editions, from the 1814 Shklow edition, with the exception of a few editions.

The book is divided into two parts. Part 1: Book of intermediates (responses to many questions always asked...and proper counsel for all difficulties in G-d's service). Part 2: Education of the young...based on the first paragraph of Kriyat Shema. At the top of the pages of Part 2: Sha'ar HaYichud V'Ha'emuna.

At the top of the pages: Likutei Amarim and Sha'ar HaYichud V'Ha'emuna. Later editions were called Tanya [titled after the first word of the book].

[3], 4-86 leaves. Most of the title page and the last two leaves are partially lacking, and have been professionally reconstructed by photocopy on matching paper. Restorations and reconstruction of margins of several other leaves. 17 cm. Bluish paper. Current condition: good-fair, stains and restored damages. Elaborate leather binding.

Stefansky Chassidut, no. 622.

Opening price: \$15,000



59



61

61. Hilchot Talmud Torah by Ba'al HaTanya – Sudilkov, 1820

Hilchot Talmud Torah, by author of the Tanya (the Admor HaZaken Rabbi Shneur Zalman of Liadi). Third edition. [Sudilkov, 1810-c. 1820]. The year 1798 is printed on the title page, but the date is false. The approbation of Rebbe Moshe Yehuda Leib of Sarov, copied from the 1799 Lemberg edition, also carries a false date of "Sunday the 22nd of Iminyane Bnei Yisrael (Sefirat HaOmer) 1798", while in 1798 the 22nd day of Sefirat HaOmer fell on Monday, not on Sunday. [1], 31 leaves. 16 cm. Blue paper, fair condition, worming and stains. New binding. Stefansky Chassidut, no. 177.

Opening price: \$400



60

60. הלכות תלמוד תורה לבעל ה"תניא" - סדילקוב תק"פ

ספר הלכות תלמוד תורה, מבעל המחבר ספר תניא (האדמו"ר הזקן רבי שניאור זלמן מלאדי). מהדורה שלישית. [סדילקוב, תק"פ-תק"פ בערך]. בשער רשום תקנ"ח - אך התאריך מוזיף. גם בהסכמת האדמו"ר רבי משה יהודה ליב מסאסוב, שהועתקה ממהדורת למברג תקנ"ט, זויף התאריך ל"יום א' כ"ב למב"י תקנ"ח" - בעוד שבשנת תקנ"ח, כ"ב למב"י [למנין בני ישראל - ספירת העומר] חל ביום שני ולא ביום ראשון. [1], לא דף. 16 ס"מ. נייר כחול, מצב בינוני, נזק עש וכתמים. כריכה חדשה. סטפנסקי חסידות, מס' 177. פתיחה: \$400

60. ליקוטי אמרים תניא - שקלוב, אחרי תקע"ד

ספר אגרת הקודש, ליקוטי אמרים עם אגרת התשובה ואגרת הקודש, "מאדמו"ר נ"ע... כ"ק אדמו"ר הגדול, הגאון האלוף, אור עולם, מופת הדור, נור ישראל ותפארתו, קדוש ה' מכובד, מרנא ורבנא שניאור זלמן נבגי"מ". [שקלוב, [אחרי תקע"ד 1814]. מהדורה ט' - מהדורה שניה שנדפסה בשקלוב, אחרי מהדורת שקלוב תקע"ד 1814. [התאריך המודפס בשער שלפנינו: תקע"ד, אך כל השער הוא העתקה ממהדורת שקלוב הראשונה שנדפסה בתקע"ד]. שתי מהדורות אלו יצאו לאור לאחר פטירת המחבר בעל ה"תניא", שנפטר בשנת תקע"ג, בהסכמת בני המחבר: האדמו"ר רבי דוב בער, רבי חיים אברהם ורבי משה. במהדורות אלו נדפס לראשונה בגלוי שמו של רבינו המחבר. [2] צ דף (חסרים: 2 דף אחרונים). 17 ס"מ. נייר כחול ולבן. מצב בינוני-גרוע, נזקים (משוקמים) עם חסרון בשער ובדפים ראשונים. כתמים ונקבי עש. כריכה חדשה. סטפנסקי חסידות, מס' 630. פתיחה: \$750

60. Likutei Amarim Tanya – Shklov, After 1814

Igeret HaKodesh, Likutei Amarim with Igeret HaTeshuva and Igeret HaKodesh, by Rebbe...Shneur Zalman". Shklov [after 1814]. Ninth edition - second edition printed in Shklov, after the 1814 Shklov edition. [the date printed on the title page is 1814, but the rest is a copy of the first Shklov edition printed in 1814]. These two editions were published after the death of the author Ba'al HaTanya who died in 1813. With approbations by the author's sons: Rebbe Dov Ber, Rebbe Chaim Avraham and Rebbe Moshe. These are the first editions that included the author's name. [2] 90 leaves (lacking last two leaves). 17 cm. Blue and white paper. Fair-poor condition, (restored) damages with lack to title page and first leaves. Stains and worming. New binding. Stefansky Chassidut, no. 630.

Opening price: \$750

63. דיוקן האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון, בעל "צמח צדק" - ליטוגרפיה - וילנה, 1886

"לזכר עולם יהיה צדיק! תמונת הרב הצדיק הגאון מ"ה מנחם מנדל מליובאוויטש זצ"ל". רוס ליטוגרפיה, נ. מץ. וילנה, 1886. בתמונה נראה האדמו"ר בביתו, על רקע ספרייה, לבוש בגדי שבת לבנים. על ברכיו מונח ספר, ועליו משקפיו. תחת הדיוקן מופיע הכיתוב "לזכר עולם יהיה צדיק! תמונת הרב הצדיק הגאון מ"ה מנחם מנדל מליובאוויטש זצ"ל" וכן הכיתוב "דיוקן הרבי מליובאוויטש, הרב מנדל שניאורסון" (רוסית).

הדיוקן נעשה על-פי ציור שמן אשר נעשה בערוב ימיו של ה"צמח צדק". כך מסופר אודותיו בגליון 96 של כתב-העת "די אידישע היים" (עמ' טו): "צייר אלמוני, אינו-יהודי, השתוקק לצייר את תוארו של ה'צ'צ', אך ביועדו שלא יצליח לעשות זאת באופן הרגיל - שהרי ה'צ'צ' לא יסכים לכך - עלה בראשו רעיון: הוא הגיע בשבת אל ה'צ'צ', הביט בו טוב טוב עד שהצליח לחרות עמוק בדמיונו את תואר פניו הקדושים. על מנת שהמעמד הרגעי יישאר טרי בזכרונו, מיהר הצייר לביתו כשעיניו כמעט סגורות, ומיד כשהגיע נטל את כלי הציור שלו והחל רשם את שראה - על הברד. מאוחר יותר כשהראו ל'צ'צ' את התמונה, הצטער על כך מאד, היות והיא נעשתה בשבת (לכן באמת נראה בה ה'צ'צ' כשהוא לבוש בבגדי שבת), אלא ש"התנחם" בכך שהצייר טעה בכמה דברים: א. הצייר הגוי צייר את בגדו העליון של ה'צ'צ' באופן ששפתו השמאלית מונחת על זו הימנית - כפי שנהגים אינם-יהודים, שכן אצל היהודים, להבדיל, נהוג להיפך, שצד ימין של הבגד העליון מונח וגובר על צדו השמאלי. ב. בתמונה נראה ה'צ'צ' מחזיק ספר. אך בעוד וספרי-קודש נכתבים ונקראים מימין לשמאל, וכך הם נפתחים - מימין, הרי שהצייר הגוי צייר את הספר כאילו זהו אחד מספרי הגויים, להבדיל, הנפתחים משמאל".

ציור זה שימש מקור להדפסים רבים. הליטוגרפיה שלפנינו היא ההדפס הראשון הידוע שנוצר בעקבות הציור. בהדפסים מאוחרים יותר נהפכה גלופת ההדפס, כדי שהספר שבידי ה"צמח צדק" יפתח מימין ושפתו הימנית של בגדו תהיה מונחת על שפתו השמאלית.

דף 43 ס"מ. מצב טוב-בינוני. סימני קיפול וכתמים. קרעים וקרעים חסרים, משוקמים שיקום מקצועי. שרידי חותמת דיו. ספרות: שלום דובער לוי, מבית הגנוזים, ברוקלין תש"ע, עמ' רנו-רטב.

פתיחה: \$1500

62. Manuscript, Articles of the "Admor HaZaken" – 1800s

Manuscript, Chabbad Chassidic articles, by the first Rebbe Shnuer Zalman of Liadi "Admor HaZaken". [Russia-Poland, after 1802, apparently this notebook was written in the lifetime of the Rebbe, author of the Tanya, who died in Tevet 1812].

On Leaf 85/a is an article "from the Shabbat of Shavuot 1802" alongside a handwritten inscription from a later time "Printed in... Bamidbar" [in 1802, the festival of Shavuot fell on Motzei Shabbat Parshat Bamidbar]. Bordering some articles are notes of the places in which these articles were later printed in the published works of the Admor HaZaken: Igeret HaKodesh, Likutei Torah, Torah Or, etc. More handwritten glosses appear in the margins and between the lines.

101 leaves. 20 cm. Varying paper, white and blue. Fair condition, wear and worming, stains. Unbound.

Opening price: \$1500



62

62. כתב-יד, מאמרי בעל האדמו"ר הזקן - שנות התק"ס

כתב-יד, מאמרי חסידות חב"ד, מהאדמו"ר הראשון רבי שניאור זלמן מלאדי "האדמו"ר הזקן". [רוסיה-פולין, אחרי תקס"ב 1802 - כפי הנראה מחברת זו נכתבה בחיי האדמו"ר בעל ה"תניא", שנפטר בטבת תקע"ג 1812].

בדף פה/ו מאמר "משבת שבועות תקס"ב לפ"ק". ובצידו רישום בכת"י מאוחר יותר "נדפס בלק"ת במדבר" [בשנת תקס"ב 1802 חל חג השבועות במוצאי שבת פרשת במדבר]. בצידים של חלק מהדמורים, נרשמו המקומות, בהם נדפסו אח"כ מאמרים אלו, בספריו של האדמו"ר הזקן: אגרת הקודש, ליקוטי תורה, תורה אור ועוד. הגהות נוספות בכת"י בשולי הדפים ובין השורות. קא דף. 20 ס"מ. נייר משנתה, לבן וכחול. מצב בינוני, בלאי ונוקי עש, כתמים. לא כרוך.

פתיחה: \$1500

63. Portrait of Rebbe Menachem Mendel Schneerson – Tzemach Tzedek – Lithograph – Vilnius, 1886

"Lezecher Olam Yihiye Tzadik! Picture of the Rabbi, the Tzadik, Gaon Menachem Mendel of Lubavitch". Lithographic printing, N. Metz. Vilnius, 1886.

In the picture, the Rebbe is portrayed in his home, on the background of his library, dressed in white Shabbath garments. A book on his knees with his eyeglasses on it. Below the portrait appears the inscription "Lezecher Olam Yihiye Tzadik! Picture of the Rabbi, the Tzadik, Gaon Menachem Mendel of Lubavitch of blessed memory" and the inscription "Portrait of the rabbi of Lubavitch, Rabbi Menachem Mendel Schneerson" (Russian).

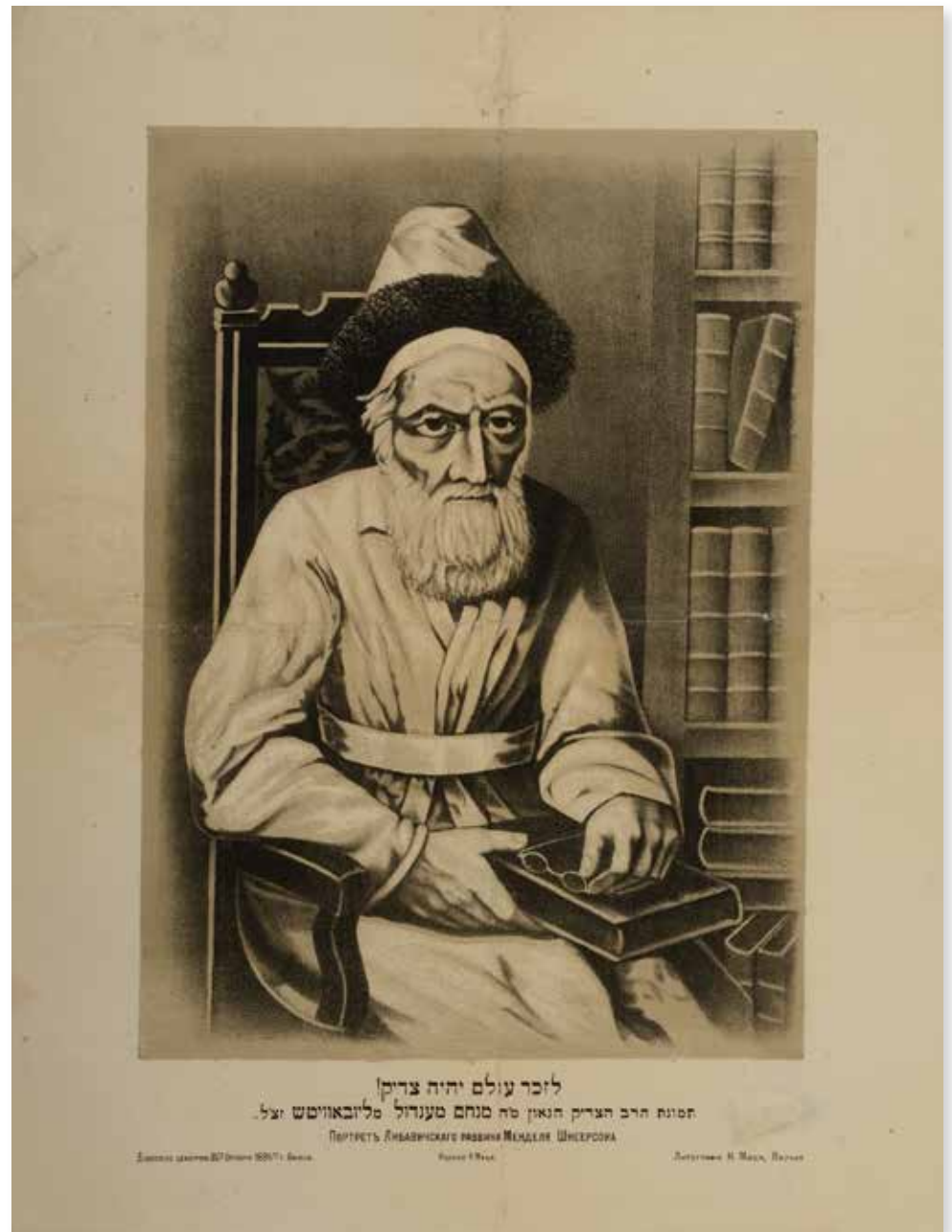
The portrait was created after an oil painting painted in Tzemach Tzedek's old age. In issue 96 of the periodical "Di Yidishe Heym" (p. 15), it is described: "An unknown painter, non-Jewish, wished to paint the portrait of Tzemach Tzedek, however, knowing that he will not be able to do so in the regular manner – as the Tzemach Tzedek will not agree – he had an idea: he came on a Saturday to Tzemach Tzedek, looked at him closely until he succeeded to memorize his holy face. In order to retain the moment in his memory, the painter hurried home, with his eyes almost closed, and as soon as he arrived he took his painting tools and started to draw what he saw – on canvas. Later, when Tzemach Tzedek saw the painting, he was sorry about it since it was painted on Shabbath (the Tzemach Tzedek is portrayed in his Shabbath garments), but found "comfort" since the painter made mistakes: (a) the gentile painter painted the overcoat of the Tzemach Tzedek folded from left to right – as done by non-Jews, since Jews do the opposite, with the right side covering the left one. (b). The Tzemach Tzedek is seen holding a book. While holy books are written and read from right to left, and this is the way they are opened – from right, the gentile painter drew the book like the books of gentiles – opened and read from left to right".

This painting was used as a source for numerous prints. This lithograph is the first print known to have been created after the painting. In later prints the plate of the print was reversed so as to portray the book as being opened from right to left and the right lapel covering the left one.

Leaf 43 cm. Good-fair condition. Folding marks and stains. Tears and open tears, professionally restored. Remnants of an ink stamp.

Literature: Shalom Dover Levine, MiBaeit HaGenazim, Brooklyn, 2010, pp.257-262.

Opening price: \$1500



64. Chabad Books Printed in Shanghai – From the Library of the Rebbe of Lublin Rabbi Avraham Eiger

Four books of Chabad Chassidism printed in Shanghai, stamps and signature of Rebbe Avraham Eiger of Lublin-Bnei Brak:

- Tzemach Tzedek – Piskei Dinim (Halachic rulings) on the four parts of the Shulchan Aruch. Printed by the "students of the Tomchei Temimim Yeshiva in Shanghai". [Shanghai, 1946]. In this edition, he writes about the words of the Vilna Gaon [on Page 138 at the end of Choshen Mishpat]: "**And in my lowliness, I did not merit understanding his holy words**" – In the next edition which was printed in Munich in 1949, this leaf was photocopied from a different copy in which the wording of the question on the Vilna Gaon was changed to "**And this is not a response**". Rabbi Yitzchak Hutner noticed this variation and corresponded about this matter with the Lubavitch Rebbe – See the Yeshurun compilation, Volume 20, pp. 790-793, Note 14].
- Torat Chaim, on the Torah. Bereshit. Published by the Kehot (Karnei Hod Torah) branch in Shanghai, with a preface by the Lubavitch Rebbe "Menachem Schneerson". Shanghai, 1946.
- Imrei Binah, on Kriyat Shema, tzitzit and tefillin, by the "Middle" Rebbe Dov Ber Schneerson, published by the Kehot branch in Shanghai, with a preface by the Lubavitch Rebbe Menachem Schneerson. Shanghai, 1946.
- Bound with: Peirush HaMilot (Glossary) – Mahadura Batra. Published by the Kehot (Karnei Hod Torah) branch in Shanghai, with a preface by the Lubavitch Rebbe Menachem Schneerson. Shanghai, 1946.

4 books in 3 volumes, varied size and condition. The volume Piskei Dinim has the signature of Rabbi "Avraham Eiger". The stamp "Avraham Eiger – Baharash, grandson of the Rebbe of Lublin" is on all the volumes.

The Lublin Rebbe Avraham Eiger (1914-2002), son of Rabbi Shlomo Elazar (son of Rebbe Alter Azriel Meir Eiger of Lublin), a humble tsaddik and Chassid, Torah scholar and exceptional genius. Studied at the



64

Chachmei Lublin Yeshiva and during World War II, was exiled with the Amshinov Rebbe's family to Vilna, Japan and Shanghai. There he stayed together with his companions from the Chachmei Lublin Yeshiva. After the Holocaust, in 1949, he immigrated to Eretz Israel via France. Following the counsel of prominent rebbes (Rebbe Aharon of Belz and the Rayatz of Lubavitch), and of the leading rabbis of his times (the Chazon Ish and the Tshebiner Rav), he succeeded his forefathers as Rebbe of Lublin in the city of Bnei Brak. He studied Torah with great diligence and prayed with much devotion and went to great lengths in his pursuit of charitable acts for the community and for individuals. His son-in-law is the Amshinov Rebbe of Jerusalem.

Opening price: \$300

64. ספרי חב"ד שנדפסו בשנחאי - מספרייתו של האדמו"ר מלובלין רבי אברהם איגור

ארבעה ספרי חסידות חב"ד שנדפסו בשנחאי (שנחאי), חותמות וחתומות ידו של רבי אברהם איגור האדמו"ר מלובלין-בני ברק:

- ספר צמח צדק - פסקי דינים, על ארבעה חלקי שו"ע. נדפס ע"י "תלמידי ישיבת תומכי תמימים בשנחאי". [שנחאי, תש"ו 1946]. במהדורה זו [בעמ' 138 שבסוף חושן משפט], מופיע הנוסח בו הוא כותב על דברי הגר"א: "ואנכי בעניי לא זכיתי להבין דבריו הקדושים" - [במהדורה הבאה שנדפסה במינכן [תש"ט 1949], צולם דף זה מעותק אחר, בו הוחלפה לשון הקושיא על הגר"א, לנוסח "ואינה תשובה". הגאון רבי יצחק הוטנר שם-לבו לשינוי זה והתכתב בענין עם הרבי מליובאוויטש - ראה אודות כך במאסף "ישורון", כרך כ, עמ' תשצ-תשצג, הערה 14].
 - ספר תורת חיים, על התורה. בראשית. הוצאת סניף קה"ת בשנחאי, עם הקדמת הרבי מליובאוויטש רבי "מנחם שניאורסון". שנחאי, תש"ו [1946].
 - ספר אמרי בינה, על קריאת שמע, ציצית ותפילין, מאת האדמו"ר "האמצעי" רבי דוב בער שניאורסון. הוצאת סניף קה"ת בשנחאי, עם הקדמת הרבי מליובאוויטש רבי "מנחם שניאורסון". שנחאי, תש"ו [1946].
 - כרוך עם: ספר פירוש המלות - מהדורא בתרא. הוצאת סניף קה"ת בשנחאי, עם הקדמת הרבי מליובאוויטש רבי "מנחם שניאורסון". שנחאי, תש"ו [1946].
 - 4 ספרים ב-3 כרכים, גודל ומצב משתנה. בכרך "פסקי דינים" חתימת יד-קדשו של רבי אברהם איגור. בכל הכרכים חותמות: "אברהם איגור - בהר"ש זצ"ל, נכד הרה"ק מלובלין זי"ע".
- האדמו"ר מלובלין רבי אברהם איגור (תרע"ד-תשס"ג 1914-2002), בנו של הגה"צ רבי שלמה אלעזר (בנו של האדמו"ר רבי אלטר עזריאל מאיר איגור מלובלין), איש צדיק חסיד ועניו, תלמיד חכם וגאון מופלג. למד בישיבת "חכמי לובלין", ובמאורעות מלחמת העולם השנייה, גלה עם משפחת אדמו"רי אמשינוב, לווילנא, ליפן ולשנחאי. שם שהה יחד עם רעיו מתלמידי ישיבת יח"ל. לאחר השואה הגיע לצרפת ועלה לארץ ישראל בשנת תש"ט. בעצת גדולי האדמו"רים (האדמו"ר רבי אהרן מבעלז והריי"צ מליובאוויטש) וגדולי הדור (החזון איש והרב מטשיבין), עלה למלא מקום אבותיו כאדמו"ר מלובלין בעיר בני ברק. עסק בתורה בהתמדה רבה, תפילותיו היו במסירות נפש, וכיתת את רגליו לעטוף בגמילות חסדים עם הכלל והפרט. חתנו הוא האדמו"ר מאמשינוב שליט"א בירושלים.

פתיחה: \$300



66

66. Letter by the Rebbe Rayatz of Lubavitch – Blessing for Easy Labor

Letter signed by the Rebbe Rayatz [Rabbi Yosef Yitzhak Schneerson] of Lubavitch. Brooklyn, 1948. Typewritten on official stationery, with his signature, blessing a woman with easy labor and health for her and her entire family.

21 cm. Fair condition, stains, folding marks, wear and creases.

Opening price: \$500

65. Letter by the Rebbe Rayatz of Lubavitch – To Shanghai Refugees – With the Special Signature from the Last Year of his Life

A letter by Rebbe Yosef Yitzhak Schneerson of Lubavitch-Chabad (the Rayatz) to Shanghai refugees who settled in Eretz Israel. Brooklyn, 1949. The Rebbe's own signature with the addition of the words "[and he blesses them] with all material and spiritual good".

One year before his death, the Rayatz started to sign the letter "Yud" of his second name (Yitzchak) in Ashuri (square) script, an amazing hint to his subsequent passing on the 10th of Shevat (expounded at length by his son-in-law the Lubavitcher Rebbe at the gathering on Shabbat Va'eira 1951 - see enclosed material). This letter, in which his special signature with the square "Yud" can be seen, was sent a few months before his death.

21 cm. Good condition, folding marks.

Opening price: \$650



65

65. Letter by the Rebbe Rayatz of Lubavitch – To Shanghai Refugees – With the Special Signature from the Last Year of his Life

A letter by Rebbe Yosef Yitzhak Schneerson of Lubavitch-Chabad (the Rayatz) to Shanghai refugees who settled in Eretz Israel. Brooklyn, 1949. The Rebbe's own signature with the addition of the words "[and he blesses them] with all material and spiritual good".

21 cm. Good condition, folding marks.

Opening price: \$650

66. מכתב האדמו"ר הריי"ץ מליובאוויטש - ברכה ללידה קלה

מכתב בחתימת "האדמו"ר הריי"ץ" [רבי יוסף יצחק שניאורסון] מליובאוויטש. ברוקלין, תש"ח [1948]. מודפס במכונת כתיבה על נייר רשמי, עם חתימת יד קדשו. ברכות לאשה ללידה קלה, ולבריאות האם וכל משפחתה.

21 ס"מ. מצב בינוני, כתמים, סימני קיפול, בלאי וקמטים.

פתיחה: \$500

65. מכתב האדמו"ר הריי"צ מליובאוויטש - עבור פליטי שנחאי - עם החתימה המיוחדת בשנה האחרונה לחייו

מכתב מאת האדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש-חב"ד (האדמו"ר הריי"ץ), עבור פליטי שנחאי שהתיישבו בארץ ישראל. ברוקלין, תש"ט [1949]. חתימה בכתב-יד קדשו עם הוספת המילים [ומברכם] "בכל טוב בגשמיות וברוחניות". שנה לפני הסתלקותו החל האדמו"ר הריי"ץ לחתום את האות יו"ד של שמו השני (יצחק) בכתב "אשורי" (מרובע), והיה בכך רמז מופלא על הסתלקותו הקרובה בתאריך י' בשבט (חתנו האדמו"ר מליובאוויטש הסביר עובדה זו בהרחבה בהתועדות ש"פ וארא תש"א - ראה חומר מצורף). המכתב שלפנינו נשלח מספר חודשים לפני פטירתו, ובו רואים את חתימתו המיוחדת באות יו"ד מרובעת.

21 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול.

פתיחה: \$650

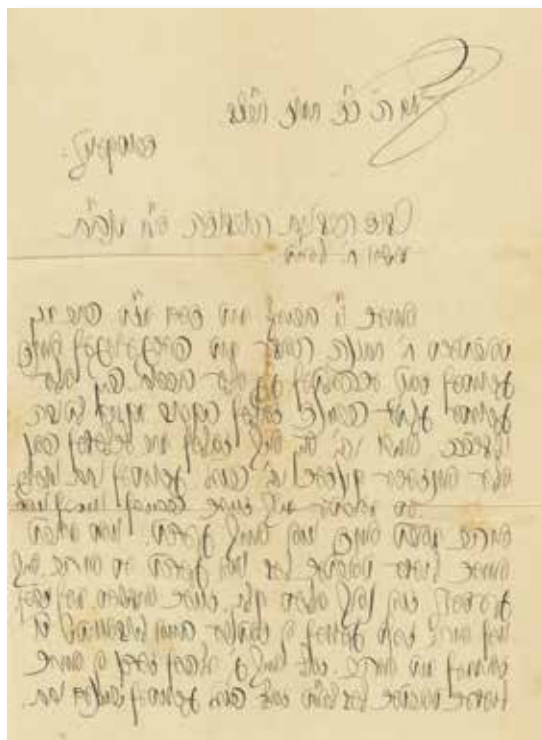
67. Letter by Rebbetzin Nechama Dinah Schneerson – Wife of the Rebbe Rayatz

Long Yiddish letter, handwritten and signed by Rebbetzin Nechama Dinah Schneerson, wife of Rebbe Yosef Yitzchak Schneerson of Lubavitch-Chabad (the Rayatz). Druskininkai (Lithuania), Tamuz 1932.

Sent to her friend "Rebbetzin... Musha", a letter of thanks in response to the letter of good wishes Rebbetzin Schneerson received upon the occasion of the marriage of her youngest daughter [Rebbetzin Shayne, who married Menachem Mendel Horenstein in Sivan 1932]. Rebbetzin Dina blesses her friend that she should also see nachat from her daughter, and writes about the Horenstein family. Rebbetzin Nechama Dinah (1882-1971), wife of Rebbe Rayatz, daughter of Rabbi Avraham Schneerson, son of the Rebbe Tzemach Tzedek of Lubavitch. In the summer of 1927, at the time her husband was imprisoned, she directed the fight for his release and rescue in spite of the serious danger involved in these activities under the communist rule.

2 leaves, 22 cm. Good-fair condition, stains, wear and folding marks.

Opening price: \$500



67

67. מכתב הרבנית נחמה דינה שניאורסון - אשת האדמו"ר הריי"צ

מכתב ארוך ביידיש, בכתב ידה וחתימתה של הרבנית דינה שניאורסון, אשת האדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש-חב"ד (האדמו"ר הריי"צ). דרוסקעניק (Druskininkai, ליטא), תמוז תרצ"ב [1932].

נשלח אל ידידתה "הרבנית הכבודה א"ח מנב"ת מושא ת' לאי"ט", מכתב תודה, למכתב ברכת מול טוב לרגל נישואי בתה הצעירה [הרבנית שיינא, שנישאה בסיון תרצ"ב עם רבי מנחם מנדל הכהן הארינשטיין]. במכתב מברכת הרבנית את ידידתה שתראה נחת גם מבתה, ומספרת על מחותניה משפחת הארינשטיין.

הרבנית נחמה דינה (תרמ"ב-תשל"א), אשת-חבר להאדמו"ר הריי"צ. בתו של רבי אברהם שניאורסון, בנו של האדמו"ר בעל "צמח צדק" מליובאוויטש. בקיץ תרפ"ז, עת שהה בעלה האדמו"ר במאסר, ניהלה את המערכה לשחרורו והצלתו, על אף שפעילות זו היתה כרוכה בסכנת נפשות, תחת השלטון הקומוניסטי.

2 דף, 22 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים, בלאי וסימני קיפול.

פתיחה: \$500



69

69. מברק לחולה מהאדמו"ר הריי"צ מלויבאוויטש

מברק לחולה מהאדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסון מלויבאוויטש-חב"ד (האדמו"ר הריי"צ), לחסיד ר' שלמה פלמר משיקגו, שנפל למשכב. ניו יורק-שיקגו, 1930. נוסח המברק בעברית באותיות לטיניות: "לעשות כציווי הרופאים והשם יתברך ישלח לו רפואה שלימה, רבי שניאורסון". דף, 16X20 ס"מ. מצב בינוני. כתמים, סימני קיפול ובלאי.

פתיחה: \$250

69. Telegram to an Ill Person by the Rayatz of Lubavitch

Telegram by Rebbe Yosef Yitzchak Schneerson of Lubavitch-Chabad (the Rayatz), to the Chassid Rabbi Shlomo Felmer of Chicago, who fell ill. New York-Chicago, 1930.

Telegram worded in Hebrew in Latin letters: "Do as the doctors instruct and G-d shall send you a complete recovery, Rebbe Schneerson".

Leaf, 20X16 cm. Fair condition. Stains, folding marks and wear.

Opening price: \$250



68

68. Letter – "Gift" from the Rebbe Rayatz, in Honor of his Daughter's Marriage to Rebbe Menachem Mendel Schneersohn, The Lubavitcher Rebbe – Warsaw, 1928

Lithograph letter by Rabbi Yosef Yitzchak Schneersohn – The Rayatz of Lubavitch, on the marriage of his daughter Rebbetzin Chaya Mushka with Rebbe Menachem Mendel Schneersohn – the Chabad Rebbe. Warsaw, Kislev 1928.

Lithograph printing of a handwritten letter, with a copy of the Rebbe's signature. "In memory of the wedding day of my daughter the laudable bride Ms. Chaya Mushka with the bridegroom Rabbi Menachem Mendel...". A "gift" originally accompanied this letter – a facsimile of a letter in the handwriting of the Rebbe Ba'al HaTanya, and in this letter the Rebbe, the Rayatz explains the historic context of the letter – the dispute between the Chassidim and the Mitnagdim in Vilna.

Printed leaflet (lithograph), [2] pages (without the facsimile leaf enclosed with the letter). 15 cm. Good-fair condition, stains, wear and tiny tears.

Opening price: \$300

68. מכתב "תשורה" מאת האדמו"ר הריי"ץ, לרגל שמחת נישואי בתו עם האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון, הרבי מלויבאוויטש - ווארשא, תרפ"ט

מכתב ליטוגרפי מאת רבי יוסף יצחק שניאורסון - האדמו"ר הריי"ץ מלויבאוויטש, לרגל נישואי בתו הרבנית חיה מושקא עם האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון - הרבי מחב"ד. וורשא, כסליו תרפ"ט [1928].

הדפסה ליטוגרפית של כתב-יד, עם העתקה של חתימת האדמו"ר. "לזכרון טוב ליום כלולת בתי הכלה המהוללה מי חיי מושקא אחי עם ב"ג החתן הרב מי מנחם מענדל שי...". למכתב זה התלווה במקור דף "תשורה", עם צילום מכתב בכתב-יד קדשו של האדמו"ר בעל התניא, ובמכתב שלפנינו מבאר האדמו"ר הריי"צ את הקשרו ההיסטורי של המכתב - מחלוקת החסידים והמתנגדים בוילנא.

עלון מודפס בהדפסה ליטוגרפית, [2] עמ' (ללא דף הפקסימיליה שצורף למכתב). 15 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים, בלאי וקרעים ועירים.

פתיחה: \$300

71. מכתב הרבי מחב"ד-ליובאוויטש

מכתב מאת האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון מליובאוויטש חב"ד. ברוקלין (ניו יורק). אלול תשמ"ח [1988]. מכתב תנחומים. כתוב במכונת כתיבה וחתום בחתימת יד האדמו"ר. 21 ס"מ. מצב טוב מאד. סימני קיפול. כולל מעטפת הדואר שבה נשלח המכתב. פתיחה: \$250

71. Letter by the Rebbe of Chabad-Lubavitch

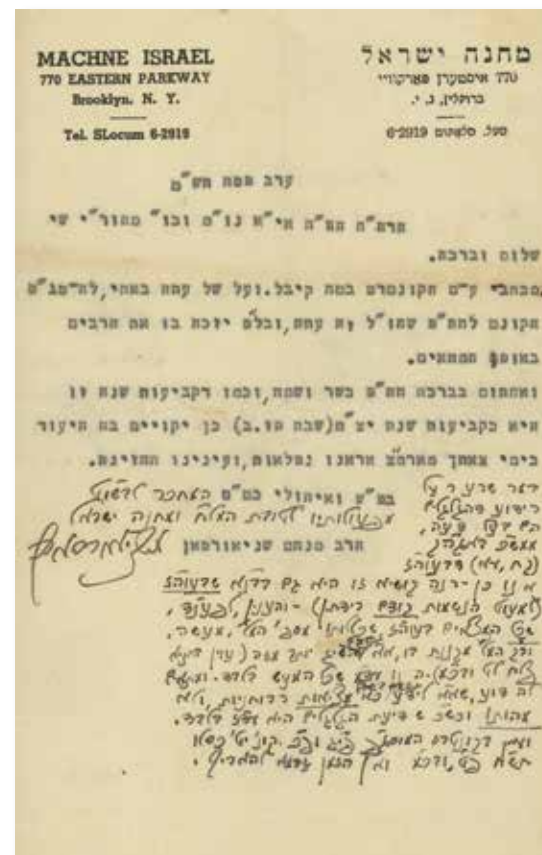
Letter by Rebbe Menachem Mendel Schneersohn of Lubavitch-Chabad. Brooklyn (New York), Elul 1988. Condolence letter. Typewritten, with the Rebbe's signature. 21 cm. Very good condition. Folding marks. Enclosed: the envelope in which the letter was sent. Opening price: \$250



71

70. Letter by the Chabad-Lubavitch Rebbe – With Long Addition on Kabbalistic Matters in his Handwriting

Letter by Rebbe Menachem Mendel Schneersohn of Lubavitch Chabad. Brooklyn (New York), Erev Pesach 1949. Typewritten letter, on official stationery of the Machne Israel organization. With good wishes for Passover. The Rebbe added two handwritten lines of blessings, with his signature, at the end. On the margins, the Rebbe adds a long handwritten addition (14 lines) on kabbalist matters [this addition was printed in Likutei Sichot, Part 15, p. 475]. Letter, 21 cm. Good condition. Stains and folding marks. Opening price: \$1800



70

70. מכתב הרבי מחב"ד-ליובאוויטש - עם הוספה ארוכה בענייני קבלה בכתב-ידו

מכתב האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון מליובאוויטש חב"ד. ברוקלין (ניו יורק), ערב פסח תש"ט [1949]. מכתב מודפס במכונת כתיבה, על נייר מכתבים רשמי של ארגון "מחנה ישראל". עם איחולים לקראת חג הפסח. בסיומו הוספה בכתב-יד הרבי, שתי שורות ברכה והתימתו. בשולי המכתב הוסיף הרבי הוספה ארוכה (14 שורות) בכתב-ידו בענייני קבלה [קטע זה נדפס בלקוטי שיחות, חלק טו, עמ' 475]. מכתב, 21 ס"מ. מצב טוב. כתמים וסימני קיפול. פתיחה: \$1800

73. סידור תהלת ה' - עם חתימת ידו של הרבי מליובאוויטש

סידור תהלת ה', סידור לכל השנה על פי נוסח האר"י (חב"ד), עם תהלים (ועם קובץ מכתבים בענייני אמירת תהלים מהאדמו"ר הר"י מליובאוויטש). ברוקלין, תשל"ט [1979]. הרצאת קה"ת. סופס עם חתימת ידו של האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון - הרבי מחב"ד-ליובאוויטש, שחתם בפנים הכריכה בעצם יד-קדשו. סידור בפורמט כיס עם כריכה רכה. 737 עמ'. 12 ס"מ. מצב כללי טוב. כתמים, בלאי בכריכה. רישומי בעלות.

פתיחה: \$7770

73. Siddur Tehillat Hashem – With the Signature of the Lubavitch Rebbe

Siddur Tehillat Hashem, for year-round use according to Nusach HaAri (Chabad), with Tehillim (and with an anthology of letters about reciting Tehillim, by the Rayatz of Lubavitch). Brooklyn, 1979. Published by Kehot.

A copy signed by Rebbe Menachem Mendel Schneersohn – Rabbi of Chabad-Lubavitch (on the inner side of the front cover).

Paperback pocket edition. 737 pages. 12 cm. Overall good condition. Stains, wear to binding. Ownership inscriptions.

Opening price: \$7770



73



72

72. ארבעה מכתבים - הרבי מליובאוויטש

ארבעה מכתבים מהרבי מליובאוויטש, האחד בחתימתו ועם תיקונים בכתב-ידו [תשרי תשכ"ו], ושלושה על נייר מכתבים רשמי של הרבי, ובחתימת מזכירו האישי, החותם "בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א" [תשי"ז, תשי"ח, תשר"מ]. 4 מכתבים, גודל משתנה, מצב כללי טוב.

פתיחה: \$400

72. Four Letters – The Lubavitch Rebbe

Four letters by the Lubavitch Rebbe, one with his signature and with corrections in his handwriting [Tishrei 1966], and three on the Rebbe's official stationery, signed by his personal secretary, who signed "in the name of the Rebbe" [1957, 1958, 1984]. 4 letters, varied size, overall good condition.

Opening price: \$400

74. Proofreading Sheets with Glosses and Corrections in the Handwriting of the Lubavitch Rebbe – 1952

Proofreading sheets for printing the book "Reshimot Al Megilat Eichah - Miluim" [Notes on Megillat Eichah – Addenda] by Rebbe, author of Tzemach Tzedek, with glosses and corrections in the handwriting of Rebbe Menachem Mendel Schneersohn, The Lubavitch-Chabad Rebbe.

Proofreading sheet, cut into seven long narrow paper strips. On one side, all the pages of the book are printed (the sheet had secondary use; on its verso is a printed draft of another work). On all leaves are penciled glosses, additions and corrections in the Rebbe's handwriting, which were revised and added to the final edition of the book published in 1952.

Notes by the Rebbe, author of Tzemach Tzedek on Megillat Eichah were printed in 1951 [in the book Or HaTorah on Nevi'im and Ketuvim, Vol. 2], as part of the notable undertaking of publishing the writings and teachings of the Tzemach Tzedek which was hastened by the leadership and encouragement of the Rebbe. This book with the addenda was printed to complete the Rebbe's notes on Eichah after he received the "bichel" (handwritten notebook) with entries on Eichah which were not printed. In the introduction which the Rebbe added to the book [not found in these sheets], he writes: "Sometime after the printing of the 'notes on Megillat Eichah' by the Rebbe, the Tzemach Tzedek, I came across a 'bichel' with his teachings, in the handwriting of a copier, apparently a copy of the 'bichel' on the Five Megillot, with several notes on Megillat Eichah which were not printed last year, and I am now publishing them in this pamphlet. Also printed here is "Sarati BaMedinat which I have found... Menachem Schneersohn".

7 leaves. 16X63 cm (with the exception of one which is 16X22 cm). Overall good condition, folding marks.

Opening price: \$1800



74b



74a

74. גליונות הדפסה עם הגהות ותיקונים בכתב-ידו של הרבי מליובאוויטש - תשי"ב

עלי הגהה להדפסת הקונטרס "רשימות על מגילת איכה - מילואים" מאת האדמו"ר בעל "צמח צדק", עם הגהות ותיקונים בכתב יד האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון - הרבי מליובאוויטש-חב"ד.

גליון דפוס, חתוך לשבע רצועות נייר צרות וארוכות. בצדו האחד נדפסו כל עמודי הקונטרס (בגליון נעשה שימוש משני, ובצדו השני טיטוט דפוס מחיבור אחר). בכל הדפים הגהות, הוספות ותיקונים רבים בעיפרון, בכתב-ידו של הרבי, אשר תוקנו ונוספו במהדורה הסופית של הקונטרס שיצא לאור בשנת תשי"ב.

רשימות האדמו"ר בעל "צמח צדק" על מגילת איכה נדפסו בשנת תשי"א [בתוך "אור התורה" על נביאים וכתובים, חלק ב'], כחלק מהמפעל הגדול של הוצאת כתביו ותורתו של ה"צמח צדק", שהחל לצבור תאוצה תחת שרביטו ועידודו של הרבי. קונטרס מילואים זה נדפס כהשלמה לרשימות על איכה, לאחר שהגיעה אל הרבי מחברת כתב-יד ("ביכל") ובה קטעים על איכה שלא נדפסו. בהקדמה שהוסיף לקונטרס [ולא נמצאת בעלי ההגהה שלפנינו] כתב הרבי: "משך זמן אחר הדפסת ה'רשימות על מגילת איכה' מאת ב"ק אדמו"ר ה"צמח צדק", בא לידי 'ביכל' דא"ח שלו, כת"י מעתיק, שהוא כנראה העתק הביכל 'חמש מגילות', ונמצאו בו כמה רשימות ע"מ איכה שלא נכנסו ברשימות הנדפסות בשנה שעברה, והננו מו"ל אותם בחוברת זו. כן נדפסה כאן הרשימה "שרתי במדינות" שמצאתי... מנחם שניאורסאהן".

7 דף. 63X16 ס"מ (למעט אחד בגודל 16X22 ס"מ). מצב כללי טוב, סימני קיפול.

פתיחה: \$1800

76. ליקוטי אמרים תניא - "הוצאת האלף"

ספר ליקוטי אמרים תניא, "הוצאת האלף". ברוקלין - ניו יורק, י"א ניסן תשמ"ד 1984.

מהדורת האלף של ספר התניא. כרך מפואר, בסופו מדור ביבליוגרפי נרחב של דפוסי התניא, צילומי שערים מההוצאות הקודמות וכתבי היד של ספר התניא. מהדורה זו חולקה על ידי הרבי מליובאוויטש לאחר התוועדות י"א ניסן תשד"מ (יום הולדתו ה-82) באמצעות כ-50 אברכי הכולל.
19 ס"מ, כריכה וסימניות-בד כחולות, נייר איכותי, שוליים רחבים. מצב מצויין.

פתיחה: \$300



76

76. Likutei Amarim Tanya – The 1000th Edition

Sefer Likutei Amarim, Tanya. The 1000th edition. Brooklyn, New York, 11th of Nisan 1984.

The 1000th edition of Sefer HaTanya. Elegant volume. An extensive bibliographic section of printings of the Tanya, photocopies of title pages of previous publications and manuscripts of Sefer HaTanya appear at the end of the copy. This edition was distributed by the Lubavitch Rebbe by means of 50 Kollel students following the Farbrenge [Chabad gathering] on the 11th of Nisan 1984 (his 82nd birthday).

19 cm. blue cloth bookmarks and binding, high-quality paper, wide margins. Excellent condition.

Opening price: \$300

77. שטר של 100 דולר שהתקבל מהרבי מחב"ד- ליובאוויטש

שטר של 100 דולר שהתקבל מהאדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון מליובאוויטש - הרבי מחב"ד.

על השטר נכתב התאריך שבו ניתן ע"י האדמו"ר.
• מצורף אישור מאת שליח חב"ד שקיבל את השטר מידו של הרבי, עבור בניית מקוה טהרה בדרום אפריקה.
מצב טוב מאד.

פתיחה: \$3600



75

75. Tanya – Edition Distributed by the Lubavitch Rebbe

Likutei Amarim Tanya. With bibliography of the Tanya printings, photocopies of the title page of previous editions and manuscripts of the Tanya. Brooklyn, New York, 11th of Nisan 1982.

This edition was distributed by the Lubavitch Rebbe at the "Hitva'adut" (convention) on the 11th of Nisan 1982 (his 80th birthday).

18 cm. Very good condition. Used binding. Ownership inscriptions and stamps.

Opening price: \$250

75. ספר תניא - מהדורה שחילק הרבי מליובאוויטש

ספר ליקוטי אמרים תניא. עם מדור ביבליוגרפי של דפוסי התניא, צילומי שערים מההוצאות הקודמות וכתבי היד של ספר התניא. ברוקלין - ניו יורק, י"א ניסן תשמ"ב 1982.

מהדורה זו חולקה על ידי הרבי מליובאוויטש בהתוועדות י"א ניסן תשמ"ב (יום הולדתו ה-80).

18 ס"מ. מצב טוב מאד. כריכה משומשת. רישומי בעלות וחותמות.

פתיחה: \$250



78



77



79

78. Four Dollar Banknotes Distributed by the Lubavitch Rebbe

Four banknotes: 1, 5, 10 and 20 dollar bills, distributed by the Rebbe of Chabad to give to charity [the dates they were given by the Rebbe are written on the banknotes].

- Enclosed is a letter of authorization by the owner of the notes.
- Very good condition.

Opening price: \$1800

77. One Hundred Dollar Bill Received by the Rebbe of Chabad-Lubavitch

One hundred dollar bill received by Rebbe Menachem Mendel Schneersohn of Lubavitch – The Chabad Rebbe.

The date it was given by the Rebbe is written on the bill.

- Enclosed is an authorization by the Chabad shali'ach who received the bill from the Rebbe for building a mikveh in South Africa.

Very good condition.

Opening price: \$3600

79. Collection of Hanukkah Gelt Sets From the Lubavitcher Rebbe

Collection of Hanukkah Gelt sets from the Lubavitch-Chabad Rebbe. With a picture of the Rebbe.

Five sets with two coins of 10 agorot in each set; two sets with a coin of 10 (old) shekel in each set and two sets with two coins of one half-shekel (old) in each.

9 plastic sets. Varying size, overall good condition.

Opening price: \$400

79. אוסף מארזי מטבעות "דמי חנוכה" מהרבי מליובאוויטש

אוסף מארזי מטבעות "דמי חנוכה" מהרבי מליובאוויטש-חב"ד. עם תמונת הרבי.

חמשה מארזים עם שתי מטבעות של עשר אגורות בכל אחד; שני מארזים עם מטבע של עשרה שקלים (ישנים) בכל אחד; ושני מארזים עם שתי מטבעות של חצי-שקל (ישן) בכל אחד.

9 מארזי ניילון. גודל משתנה, מצב כללי טוב.

פתיחה: \$400

78. ארבעה שטרות דולרים שחילק הרבי מליובאוויטש

ארבעה שטרות, בערך נקוב של 1, 5, 10 ו-20 דולר, שניתנו ע"י הרבי מחב"ד לתתם לצדקה [על השטרות נכתבו התאריכים שבהם נתנו].

- מצורף מכתב אישור מבעל השטרות. מצב טוב מאד.

פתיחה: \$1800



81

81. ליקוטי דיבורים וקונטרס התפלה - שנחאי, תש"ב

ספר "לקוטי דבורים - משיחתי של כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש". עם קונטרס התפלה מהאדמו"ר הרש"ב. שנחאי, תש"ב [1942].

כרך זה מכיל הדפסת-צילום של ספרים וחבורות שונים שנדפסו בשנים תרצ"ב-תש"ב. בשער נרשם כי נדפס: "בהוצאת יעד הדפסת דא"ח' שגהי, י"ב וי"ג תמוז תש"ב".

580 עמ'; 356-400 עמ'. 16.5 ס"מ. נייר יבש מצב טוב. כריכה מקורית מודפסת.

פתיחה: \$250



80b

80. Collection of Leaves and Pamphlets – Teachings of the Chabad Rebbe

Large collection of leaves and pamphlets containing teachings of Rebbe Menachem Mendel Schneerson of Lubavitch, the Chabad Rebbe, typewritten, stenciled or photocopied.

Including printings, photographs and copies of letters, discourses, stories, articles written from Chassidic gatherings (farbrengens) of the Rebbe, most from 1980-1980, and some from 1952-1970.

- Several handwritten leaves.
- Several copies of inscriptions and letters of the Rayatz and a number of newspaper cuttings.
- Pamphlets of discourses on the Tanya (stencil) broadcasted on the Kol Yisrael radio by Rabbi Nachum Goldschmidt.

Thousands of leaves. Varied size and condition.

Opening price: \$250



80a

80. אוסף דפים וקונטרסים - מתורת הרבי מחב"ד

אוסף גדול של דפים וקונטרסים מתורתו של האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון מליובאוויטש - הרבי מחב"ד, מודפסים במכונת כתיבה, משוכפלים בסטנסיל או מצולמים.

כולל הדפסות, צילומים והעתקות מכתבים מהרבי, שיחות, סיפורים, מאמרים מהתועודיות, קונטרסי שיחות, רובם בין השנים תש"ל-תש"מ, וחלקם בין השנים תשי"ב-תש"ל. • מספר דפים בכת"י. • מספר העתקות מרשימות ומכתבים של האדמו"ר הריי"ץ, ומספר קטעי עיתונות. • קונטרסי שיעורים בספר התניא (סטנסיל) ששודרו ברדיו "קול ישראל" על ידי הרב נחום גולדשמידט.

אלפי דפים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

82. Hakriah V'Hakedushah – Chabad Monthly Periodical, With the "Prophecies" of the Rayatz – New York, 1940-1945

Finif Yorieng fun Hakriah V'Hakedushah. Published by Agudat Chassidei Chabad, New York, Tishrei 1940 – Elul 1945. Yiddish.

Issues 1-60, with the exception of Issues 5-8, 10, 15, 17, 19-21.

Volume of issues of the monthly periodical Hakriah V'Hakedushah, published from 1940 through 1945 by Agudat Chassidei Chabad. Title at the beginning of the first booklet: "Under the supervision and with the participation of the Lubavitch Rebbe", but from the second booklet, the wording was changed to "With the approval and blessing of the Lubavitch Rebbe"; this title was printed on all following issues. Pasted to the top of the first issue of this volume is a strip of paper printed with the revised version.

The periodical regularly published articles and discourses by the Rayatz, including four famous proclamations in which the Rebbe announced the "L'Alter L'Teshuva L'Alter L'Geula" movement. The mystical column Otot Porchot appeared in the periodical with incomprehensible words, apparently written by the Rayatz. According to Chabad Chassidim, Heavenly secrets are hidden in these inscriptions; some have been deciphered as foretelling the global events which occurred later, such as the invasion of the Allied Forces of Europe during World War II.

Total of 50 issues. Volume 29 cm. Original binding. Good condition. Folding marks, postal stamps on two issues. Margins of first issue trimmed with damage to text. Ex-library copy.

Opening price: \$250



82

בגליונות כתב העת נתפרסמו בדרך קבע מאמרים ושיחות מאת האדמו"ר הריי"צ, ביניהם ארבעת כרוזי ה"קול קורא" המפורסמים שבהם בישר הרבי על תנועת "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה". בכתב העת התפרסם המדור המסתורי "אותיות פורחות" שבו התפרסמו קטעי מילים לא מובנות, שכתב כנראה האדמו"ר הריי"צ. לפי חסידי חב"ד ברשימות אלו טמונות נבואות שמיימיות. חלקן פוענחו על מאורעות עולמיים שהתרחשו לאחר מכן, כגון פלישת בעלות הברית לאירופה במלחמת העולם השנייה.

סה"כ 50 גליונות. כרך 29 ס"מ. כריכה מקורית. מצב טוב. סימני קיפול, חותמות דואר בשני גליונות. שוליים חתוכים עם פגיעה בטקסט בגליון הראשון. עותק ספריה לשעבר.

פתיחה: \$250

81. Likutei Diburim and Kuntress HaTefillah – Shanghai, 1942

Likutei Diburim – compilations of discourses delivered by the Lubavitch Rebbe. With Kuntress HaTefillah by the Rebbe, the Rashab. Shanghai, 1942. This volume is composed of photocopies of various books and booklets printed between the years 1932-1942.

580 pages; 356-400 pages. 16.5 cm. Dry paper in good condition. Printed contemporary cover.

Opening price: \$250

82. "הקריאה והקדושה" - ירחון חב"ד, עם נבואות האדמו"ר הריי"צ - ניו יורק, 1940-1945

פינף יאריינג פון הקריאה והקדושה. הוצאת אגודת חסידי חב"ד, ניו-יורק, תשרי תש"א - אלול תש"ה. יידיש.

גליונות 1-60, למעט גליונות מס' 5-8, 10, 15, 17, 19-21. כרך גליונות של הירחון "הקריאה והקדושה", אשר יצא לאור בין השנים 1940-1945 על ידי אגודת חסידי חב"ד. בראש החוברת הראשונה נכתבה הכותרת: "אונטער דער לייטונג און מיט דער באטהייליגונג פון אדמו"ר, שליט"א, מליובאוויטש" [בפיקוחו והשתתפותו של האדמו"ר מליובאוויטש], אולם החל מהגליון השני שונה הנוסח ל"מיט דער גוטדייטונג און ברכה פון אדמו"ר, שליט"א, מליובאוויטש" [באישורו ובברכתו של האדמו"ר מליובאוויטש], וכך נדפס מאז בכל הגליונות. בכרך שלפנינו הודבקה בראש הגליון הראשון פיסת נייר מודפסת עם הנוסח המתוקן.



84

לימי חג הגאולה, י"ב י"ג תמוז. ריגא, תרפ"ט [1929]. שני עותקים.
 • מאמרים ללמוד ברבים בימי חג הגאולה. ריגא, תרצ"א [1931].
 11 ספרים וחוברות, גודל ומצב משתנה. רובם עם כריכות.

פתיחה: \$500

84. Collection of Books and Articles – Chabad

Collection of various Chabad Chassidic books, 19th-20th century.
 For a complete list, please see the Hebrew description.
 11 books and booklets, varied size and condition.
 Most with bindings.
 Opening price: \$500



83

83. אוסף ספרים ומאמרים - חב"ד

אוסף ספרים שונים, מספרי חסידות חב"ד, ממהמאה ה-19-20.
 • ספר עטרת ראש, בענין ראש השנה ויום כפור ודרושים לתשובה, מאת האדמו"ר "האמצעי" רבי דוב בער. "כמש"נ [כמו שנדפס] בקאפוטט בשנת תקפ"א, יהוהניסבורג (פרוסיה), [תר"ך בערך 1860]. • ספר עטרת ראש. מינכן, תש"ז-תש"ח [1947]. • ספר הלכות נטילת ידים לסעודה והלכות ברכת הנהנין, עם ביאור ליקוטי מהרי"ט. פיעטרקוב, [תרע"א] 1911. • הלכות נטילת ידים והלכות ברכת הנהנין. ווארשא, [תרצ"ו] 1936. התימת הגאון רבי "דוד צבי זילברשטיין". Die chassidim, Salomon. • Schechter. Berlin, 1904. • ליקוטי אמרים - תניא. ווילנא, תר"ץ 1930. • מאמר ב' ניסן, ריגא, תרפ"ט. • מאמרי חסידות, לראש השנה ויום כיפור שנאמרו בנויארק. ריגא, תר"צ [1930]. • דרושים

83. אוסף ספרי חב"ד

אוסף של ספרים וחוברות, מתורת חסידות חב"ד:
 • חנה אריאל, דרושים עמוקים ע"ד חב"ד ע"פ עומק יסוד הקבלה והחסידות, על סדר פרשיות התורה. מרבי יצחק אייזיק הלוי עפשטיין האבד"ק האמיל, חלקים ג-ד-ה. ברדיטשוב, תרע"ב 1912.
 • קונטרס קטן מעניני בחירה, מהאדמו"ר "האמצעי". [קניגסברג, תרי"ח 1858, מהדורה ראשונה שבמקורה נדפסה יחד עם "קונטרס ההתפעלות"]. פגעי עש. • שו"ת צמח צדק, אבן העזר הלכות גיטין, שני חלקים מחלק שני, ווילנא, תרל"ב 1871. (חסר שער והקדמת חלק ראשון, עותק עם שוליים רחבים במיוחד). • שו"ת צמח צדק, ווילנא, תרמ"ד 1884. • פנינים יקרים, פיעטרקוב, תרס"ז 1907. • משנת יואל, תולדות רבי שניאור זלמן מלאדי. ירושלים, תש"א 1941. • דברי צדק, "ספור הדברים שהיו בין הרב הקדוש משפטיווקע ובין הרב הקדוש בעל נו"ב - בנוסח אחר מכפי שכבר נדפס. ירושלים, תרצ"ב (1932). • קובץ מכתבים, ממכתבי כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש, קובץ א, אמירת התהלים בצבור. ווארשא, תרצ"ז (1937). • פסקי הסידור, רבי אברהם חיים נאה. ירושלים, תרצ"ז 1937. Address delivered by Rabbi Joseph Schneerson [נאום מאת רבי יוסף יצחק שניאורסון בוועידת אגודת חסידי חב"ד]. הוצאת מחנה ישראל, ברוקלין, תש"א 1941. • The divine Vineyard [הכרם האלוקין], מובאות מתוך נאום של רבי יוסף יצחק שניאורסון ביום ציון 45 שנים לייסוד ישיבת תומכי-תמימים לובאוויטש. ברוקלין, תש"ב 1942.

11 ספרים וחוברות, גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$250

83. Collection of Chabad Books

Collection of books and booklets, with the teachings of Chabad Chassidism.
 For a complete list, please see Hebrew description.
 11 books and booklets, varied size and condition.
 Opening price: \$250



85

85. Large Collection of Pictures and Photographs – Chabad Rebbes

Large collection of pictures and photographs of Rabbi Menachem Mendel Schneersohn of Lubavitch, the Chabad Rebbe, of his father-in-law the Rayatz and of other Chabad Rebbes.

Large varied collection. Including photos of various sizes, some original and unknown, printed

pictures from various institutes, series for children's collections, postcards and pictures with printed prayers and amulets, etc.

Approximately 350 pictures and photos (some in albums). Varied size and condition.

Opening price: \$770

85. אוסף גדול של תמונות ותצלומים - אדמו"רי חב"ד

אוסף גדול של תמונות ותצלומים של רבי מנחם מנדל שניאורסון מליובאוויטש - הרבי מחב"ד, של חמיו האדמו"ר הריי"ץ ושל אדמו"רי חב"ד נוספים.

אוסף גדול ומגוון. כולל תצלומים בגדלים שונים, חלקם תצלומים מקוריים ולא מוכרים, תמונות מודפסות ממוסדות שונים, סדרות לאיסוף ע"י ילדים, גלויות ותמונות עם תפילות מודפסות ועם קמיעות לשמירה, ועוד.

כ-350 תמונות ותצלומים (חלקם נתונים באלבומים). גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$770

Chassidism – Manuscripts, Signatures and Dedications

See Also: Letters – Chassidism; Chabad Chassidism

חסידות - כתבי יד, חתימות והקדשות

ראה עוד בפרקים: מכתבים - חסידות, חסידות חב"ד



87

87. ארבעה ספרים מספריית רבי שמחה בונם מוורקא - האדמו"ר מאטוואק

ארבעה ספרים מספריית האדמו"ר רבי שמחה בונם מוורקא:

- ספר תולדות יצחק, לרבי יצחק קארו, ווארשא, תרל"ח 1877.
- ספר אזור אליהו, לרבי אליהו הכהן, ירושלים, [תרג"ד 1894].
- ספר אגרת בקורת, לרבי יעקב עמדין, זיטומיר, תרכ"ח 1867.
- ספר חסד לאברהם, לר"א אזולאי, ווילנא, תרל"ז 1877.

בכל הספרים חותמות רבות של האדמו"ר רבי "שמחה בינם בהקדשות אדמו"ר ר' מרדכי מנחם מענדיל זצ"ל"ה ז"ע מוורקא כעת באטוואק, חתימות ורישומי בעלות [בכתב ידו]: "שייך לרב שמחה בינם שליט"א בהרב הקה"ט זצ"ל"ה ז"ע מוורקא כעת באטוואק סמוך לקארטשעוו" (חותמות בעלים נוספות). בראש ספר "אזור אליהו" רישום שם לתפילה.

האדמו"ר מאטוואק - רבי שמחה בונם קאליש, (תרי"א-תרס"ז), מצדיקי הדור ומאדמו"רי בית וורקא. בנו של רבי מנחם מנדל מוורקא ואחיו של האדמו"ר מסקרנביץ. מימי חברותו כיהן באדמו"רות (משנת תרכ"ח). ידוע היה בחומרותו בהלכה, בחיבוב המצוות ובהנהגתו הקיצונית. בשנת תרמ"ח עלה לארץ ישראל ממנה גורש אחרי שנתיים ע"י השלטון התורכי. בשונו לפולין



86

86. Shoshanat Ha'Amakim – Copy of Rebbe Yosef Av Beit Din of Iasi and his son Rebbe Matityahu Landau

Shoshanat Ha'Amakim, by Rabbi Yosef Te'omim, author of Pri Megadim. Lemberg, 1837. Printed by Chaya, widow of Rabbi Naftali Hertz Groishman. On the title page is the signature of "Matityahu son of Rabbi Yosef Av Beit Din of Iasi" and an inscription in the same handwriting "Yosef" [i.e. the son wrote that the book belongs to his father, the Av Beit Din of Iasi].

Rebbe Yosef Landau Av Beit Din of Iasi, author of Birkat Yosef (1791-1854), a leading Chassidic leader. Disciple of Rabbi Levi Yitzchak of Berdychiv, Rabbi Yisrael of Ruzhin, Rabbi Baruch of Medzhibozh and the Rebbe of Apta. His son Rabbi Matityahu Landau (1837-1917), a Ruzhin Chassid was renowned from a young age

86. שושנת העמקים - הטופס של האדמו"ר רבי יוסף אב"ד יאס ובנו רבי מתתיהו לנדא

ספר שושנת העמקים, לרבי יוסף תאומים בעל "פרי מגדים". למברג, תקצ"ז 1837. דפוס האשה היה אלמנת רבי נפתלי הירץ גרוישמן.

בשער חתימה של "הק' מתת' בן הרב הגאון מו"ה יוסף נ"י אב"ד יאס". ורישום באותו כת"י "הק' יוסף" [כלומר, שהבן כתב שהספר שייך לאביו הרב אב"ד יאס].

האדמו"ר רבי יוסף לנדא אב"ד יאסי, בעל "ברכת יוסף" (תקנ"א-תר"ד), מגדולי החסידות. תלמידם של רבי לוי יצחק מברדיטשוב, רבי ישראל מרוזין, רבי ברוך ממיזבווה הרב מאפטא.

בנו הגאון רבי מתתיהו לנדא (תקצ"ז-תרע"ז), מחסידי רוזין. מצעירותו נודע כגאון מופלג ועמד בקשרי שו"ת עם גדולי גליציה, בעל ה"שואל ומשיב", רבי שלום טויבש, רבי שלמה קלוגר ורבי מרדכי זאב איטינגא. כיהן ברבנות בכמה ערים ברומניה: לעספיץ (לספוי), פאנועשט (פונשטי) ופודיטורק (Podul-Turcului פודול-טורקולוי). מחבר הספר "תולדות יוסף" לתולדות אביו. וקונטרס "תוספת שם" על ספר "שם עולם" בעניני שמות גיטין.

נ דף. 23 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי. חיתוך דפים על גבול הטקסט. כריכה ישנה.

פתיחה: \$250

as an outstanding Torah scholar and exchanged halachic correspondence with leading Galician rabbis: the author of Sho'el U'Meshiv, Rabbi Shalom Toibesh, Rabbi Shlomo Kluger and Rabbi Mordechai Ze'ev Ittinger. He served in the rabbinate of several Romanian cities: Lespezi, Făget and Podul-Turcului. Author of Toldot Yosef, a biography of his father and Tosefet Shem on the book Shem Olam on the subject of names for Gittin.

50 leaves. 23 cm. Fair condition, stains and wear. Leaves trimmed on margins of text. Old binding.

Opening price: \$250



88a

88. כתב-יד, פנקס זרע קודש - חתימות אדמו"רי לעלוב - ירושלים, תר"נ

כתב-יד, פנקס זרע קודש לעזרת נכדי הקדוש מוהר"מ רבי משה] מלעלוב זע"א, בעיה"ק ירושלים תובב"א. פנקס שליחות של השד"ר רבי יצחק הכהן קינצליך, במסעו לאמריקה, עם המלצות וחתימות אדמו"רי ורביני בית לעלוב, ורביני אמריקה. ירושלים, ניו יורק, פילדלפיה, בולטימור], שנת רנ"ת [תר"ץ 1890]. עברית ואנגלית.

פורמט גדול. כותרות מעוטרת בדיו אדומה והוזהב. הפנקס כולל רק את הדפים הראשונים, עם ההמלצות והחתימות, כולל דף השער והכריכה המקורית [עם הטבעה: "פנקס זרע קודש לעזרת נכדי הקדוש מוהר"מ מלעלוב..."].

שער מעוטר. אחריו מכתבי המלצה [שלושה בעברית ואחד אנגלית] הקוראים לעזור לצאצאי האדמו"ר רבי משה מלעלוב "אשר הביטיח בפה קדשו... אשר כל מי שיתעורר לעזרת זרעו וזרעו בקודש, כן נצח לא ישכחזו בעולם העליון... לעזרת רחמים וחסדים מגולים".

חתימות וחותמות צאצאי בית לעלוב: האדמו"ר רבי ירחמיאל יוסף בידרמן ואחיו האדמו"ר רבי אברהם בצלאל נתן נטע בידרמן - בני האדמו"ר רבי אלעזר מנחם בידרמן [בן רבי משה מלעלוב]; האדמו"ר רבי שמעון נתן נטע בידרמן - בן האדמו"ר רבי דוד צבי שלמה בידרמן [בן האדמו"ר רבי אלעזר מנחם]; רבי בצלאל ישעיה ברנשטיין - דיין בד"ץ החסידים בירושלים [אמו היתה נכדת רבי משה מלעלוב], וחתימת חמיו רבי ירוחם טייטלבוים מטורנא.

במהלך מסע השליח לארה"ב נוספו המלצות וחתימות הרבנים: רבי אלעזר קלינבערג מפילדלפיה, רבי ראובן רבינוביץ ראב"ד בולטימור, רבי יהושע סיגאל רב הכולל דקהילות ישראל ניו יורק. אישורים וחותמות מקונסול ארה"ב בירושלים ובניו יורק.

[5] דף, מתוכם 8 עמ' כתובים. 38 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, נייר יבש ומתפורר. קרעים [עם פגיעה בטקסט], כתמים ובלאי. כריכה מקורית, פגומה, שדרה קרועה.

פתיחה: \$2000

הקימו לו חסידיו בית מדרש בעיירת המרפא אוטרוצק הסמוכה לוורשא, ועל שמה התפרסם. בסוף ימיו בשנת תרס"ו עלה שוב לארץ והתיישב בטבריה, ושם מנחתו כבוד. (ראה אודותיו באנצ'י לחסידות, ג', עמ' תתכז-תתכח). השפעתו בין חסידי פולין היתה רבה, ובניו ונכדיו שימשו כאדמו"רים לבית ורוקא. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$500

87. Four Books from the Library of Rabbi Simcha Bunim of Warka – The Rebbe of Otwock

Four books from the library of Rabbi Simcha Bunim of Warka:

- Toldot Yitzchak, by Rabbi Yitzchak Karo. Warsaw, 1877.
- Ezor Eliyahu, by Rabbi Eliyahu HaCohen. Jerusalem, [1894].
- Igeret Bikoret, by Rabbi Ya'akov Emden. Zhitomir, 1867.
- Chesed L'Avraham, by Rabbi Avraham Azulai. Vilna, 1877.

All the books have many stamps of "Rebbe Simcha Bunim ben Rebbe Mordechai Menachem Mendel of Warka currently of Otwock", signatures and ownership inscriptions [in his handwriting?]: "Belongs to Rabbi Simcha Bunim ben Rabbi ... of Warka currently of Otwock near Karczew" (more ownership stamps). At the beginning of the book Ezor Eliyahu is the inscription of a name for prayers. The Otvosk Rebbe – Rebbe Simcha Bunim Kalish (1851-1907), a tsaddik and Rebbe of Warka, son of Rebbe Menachem Mendel of Warka and brother of the Rebbe of Skierniewice. He served as rebbe from his youth (1868). Was known for his halachic stringency, his love of mitzvot and his extreme conduct. In 1888, he immigrated to Eretz Israel from which he was banished two years later by the Turks. On his return to Poland, his Chassidim established his Beit Midrash in the convalescent town of Otwock near Warsaw, from which his name was derived. In 1906, at the end of his days, he returned to Eretz Israel and settled in Tiberias where he later died and was buried. (See The Encyclopedia L'Chassidut, Volume III, pp. 827-828). He greatly impacted Polish Chassidism and his sons and grandsons succeeded him as Rebbe of Warka.

Varied size and condition.

Opening price: \$500

89. פנקס קשר של משרד האדמו"ר רבי יעקב הלבפשטאם מטשאקאווא - ארה"ב, תש"ה-תש"ט

פנקס קשר, של משרד האדמו"ר רבי יעקב הלבפשטאם מטשאקאווא, דפים מודפסים עם מילוי בכת"י של פרטים שונים בקשות ושמות לחפילה ולברכה, בכתב יד קדשו של האדמו"ר ושל משמשיו. ארה"ב, [תש"ו-תש"ט בערך].

דפים מודפסים עם הכותרת "בס"ד פתקא (קוויטעל) למקומות הק' בארה"ק" - עם מקום למילוי פרטים שונים המיועדים לשמירת קשר עם הפונים הרבים: מתי הגיעו ומתי שלחו מכתבים, מה בקשותיהם ובאיזה ענינים [רישומי פרטים: לידות ופטירות של קרובי-משפחה, נישואין ושלוש-בית, מחלות ורפואה, הגעת קרובים מהמלחמה, עושר ועניות, קניית נכסים ומכירתן, ועוד], לאיזה אדמו"רים היה להם קשר בעבר, כמה "דמי פדיון" נתנו, אלו מתנות (מוכרות מירושלים ו"מעות שמירה") נשלחו אליהם, באיזו שפה אפשר לדבר עמם, וכתובת לשמירת קשר ולמשלוח קבלות.

האדמו"ר רבי יעקב הלבפשטאם מטשאקאווא (תנ"ז-תשכ"ח), בן רבי סיני האדמו"ר ממיגרדא, (בן רבי ברוך מגארליץ, בנו של בעל ה"דברי חיים") חתן האדמו"ר רבי שלום מושקוביץ משאץ. משנת תרפ"ה אב"ד טשאקאווא. בשנת תרצ"ד חלם על השואה המתקרבת, עזב את הרבנות ועלה לירושלים, בה הקים את בית מדרשו. בשנות השואה היה בארה"ב ופעל רבות בועד ההצלה ובקירוב יהודים לחיי תורה ומצוות. חזר אחרי השואה לארץ ישראל, בה גרו אשתו וילדיו, אך רוב ימיו היה שוהה בארה"ב. בניו הם הגאונים המפורסמים רבי משה הלבפשטאם זצ"ל ורבי נפתלי הלבפשטאם שליט"א אדמו"ר מטשאקאווא, מראשי "העדה החרדית".

כ-220 דף, כ-24 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וכתמי פטריה. אגוד בטבעות ברזל של קלסר (ללא כריכת הקלסר).

פתיחה: \$300

the US and was very active in the Vaad HaHatzala and in Kiruv. After the the Holocaust he returned to Israel to his wife and children but resided in the US during most of the year. His sons are the famous Torah scholars Rabbi Moshe Halberstam and Rabbi Naftali Halberstam the Rebbi of Tschakowa, one of the heads of the Eda HaCharedit.

Approximately 220 leaves, 24 cm. Fair condition, wear and fungus. Bound with metal binder rings (without the binder covers).

Opening price: \$300

88. Manuscript, Pinkas Zera Kodesh – Signatures of Lelov Rebbes – Jerusalem, 1890

Manuscript, Pinkas Zera Kodesh to assist the holy grandchildren of Rabbi Moshe of Lelov, in Jerusalem. Emissary's notebook for Rabbi Yitzchak HaCohen Kintzlich, on his journey to the US, with recommendations and signatures of Lelov Rebbes and rabbis and American rabbis. [Jerusalem, New York, Philadelphia, Baltimore]. 1890. Hebrew and English.

Large format. Titles adorned in red and gold ink. The notebook contains only the first leaves, with recommendation and signatures, including the title page and the original binding [with embossment: Pinkas Zera Kodesh to assist my holy grandchildren, R' M. of Lelov...].

Ornamented title page, followed by letters of recommendation [three in Hebrew and one in English], which request aid for the descendants of Rebbe Moshe of Lelov "who promised with his holy mouth...that all who arise to assist his children and grandchildren, will never be forgotten in World Above... to arouse compassion and revealed chesed". Signatures and stamps of descendants of the House of Lelov: Rebbe Yerachmiel Yosef Biderman and his brother Rebbe Avraham Bezalel Natan Neta Biderman – sons of Rebbe Elazar Menachem Biderman [son of Rebbe Moshe of Lelov]; Rebbe Shimon Natan Neta Biderman – son of Rebbe David Zvi Shlomo Biderman [son of Rebbe Elazar Menachem]; Rebbe Bezalel Yeshaya Bernstein – dayan in the Badatz of the Chassidim in Jerusalem [his mother was the granddaughter of Rabbi Moshe of Lelov], and the signature of his father-in-law Rabbi Yerucham Teitelbaum of Tarnów.

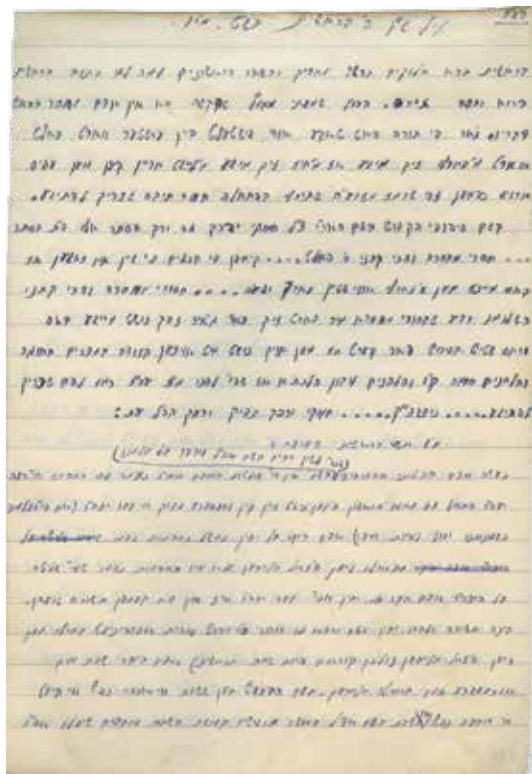
During the emissary's travels to the US, more recommendations and rabbis' signatures were added to the notebook: Rabbi Eliezer Kleinberg of Philadelphia, Rabbi Reuven Rabinowitz Ra'avad of Baltimore, Rabbi Yehoshua Segal Rabbi of Kehillot Yisrael in New York. Authorizations and stamps of the US consulate in Jerusalem and in New York.



88b

[5] leaves, 8 written pages. 38 cm. Fair-poor condition, degenerating brittle paper. Tears [with damage to text], stains and wear. Original binding, damaged, torn spine.

Opening price: \$2000



90

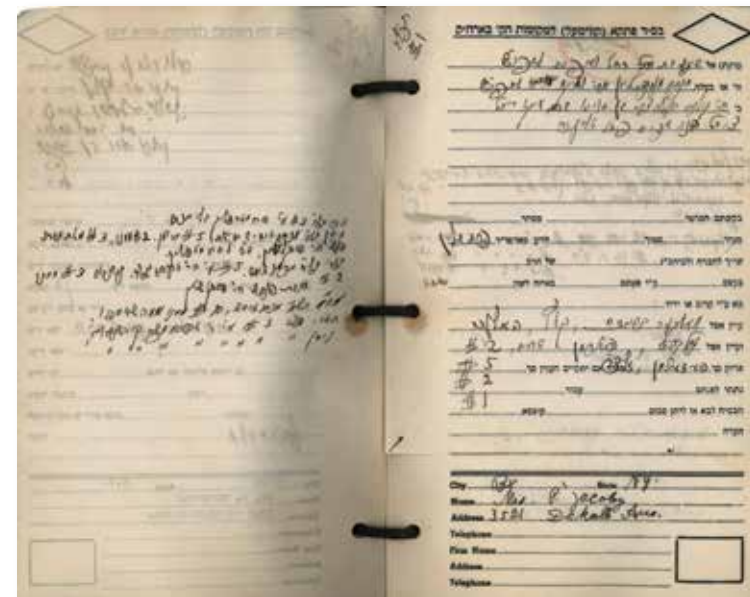
חסידות גור באותה תקופה. • שני דפי סטנסטיל, "סדר הכינוס" - מכיל סדר הפילה, עם תפילת "אל מלא רחמים" לקדושים שנרצחים באירופה במדינות השונות. כנראה זהו סדר התפילה של העצרת שנערכה בבית הכנסת החורבה בשנת תש"ב, בעקבות הידיעות על גורל יהודי אירופה, בהשתתפות האדמו"ר בעל "אמרי אמת" מגור. הזמנות לנישואין, ומספר מסמכים. • עיתונים שונים מתקופות פטירת אדמו"רי גור, תמונות ותצלומים של אדמו"רי גור (חלקם בגורי עיתונים). • חוברת, "די כנסי' מכינה פון אגודת ישראל" - לקראת הכנסיה הרביעית של אגודת ישראל. לונדון, תש"ז [1946]. יידיש. עם תצלומי רבנים וחברי האסיפה.

• מצורף: אוסף קלטות של דברי תורה, בעיקר שיחות של האדמו"ר רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם מצאנז. עשרות פריטי נייר (מאות דפים). גודל משתנה, מצב כללי טוב.

פתחה: \$500

90. ארכיון רבי אלימלך ישראל סולניק - כתבי יד והעתקות בסטנסיל מתורת האדמו"ר בעל "בית ישראל" מגור

ארכיון הרב החסיד רבי אלימלך ישראל סולניק, מוקני חסידות גור, ידידו הקרוב של האדמו"ר רבי שמחה בונים אלטר בעל "לב שמחה" מגור, וחבר מועצת אגודת ישראל בתל אביב. מחסידיו החשובים של האדמו"ר רבי ישראל אלטר בעל "בית ישראל" מגור. • אוסף של כ-11 מחברות ודפים בכת"י - דברי תורה שהשמיע האדמו"ר בעל "בית ישראל", ב"טיש" שערך מדי שבת (בליל שבת ובסעודה שלישית), אשר נרשמו ע"י רבי אלימלך ישראל סולניק, רובם בסביבות השנים תש"ט-תשי"ד [על בסיס רשימות אלו, ורשימות חסידים אחרות, נערכו חמשת כרכי "בית ישראל" על התורה]. • דברי תורה מהאדמו"ר מודפסים בסטנסיל ["דיבורים מכ"ק אדמו"ר שליטא בביקורו אצל ר' ישראל ארטיין... בבית וגן... תשי"ד"; ועוד]. • "רשימת הכוללות מחדש ניסן... הקישון 33 ת"א" - רשימה בכת"י של שמות המתפללים בשטיבעל הקישון בתל אביב - אחד המרכזים התוססים של



89

89. Notebook of the Office of Rebbe Ya'akov Halberstam of Tschakowa (Ciacova) – USA, 1945-1949

Notebook with contact information, of the office of Rebbe Ya'akov Halberstam of Tschakowa. Printed leaves completed by hand with various details, requests and names for prayers and blessings, in the handwriting of the Rebbe and his assistants. USA, [c. 1945-1949].

Printed leaves titled "Notes for the Holy Sites in the Holy Land" – with place to fill in various details for keeping contact with the many people who applied for his assistance: Times of arrival, letter dates and the subject of their requests [Inscriptions of details: births and deaths of relatives, marriages and marital peace, illnesses and cures, arrival of relatives after war, wealth and poverty, purchase of assets and their sale, etc.]; the rebbes they contacted in the past, the amount they paid for "pidyon", the gifts they received (souvenirs from Jerusalem and ma'ot shemira), their language and addresses for maintaining contact and for sending receipts. Rebbe Ya'akov Halberstam of Tschakowa (1897-1968), son of Rabbi Sinai the Rebbe of Żmigród, (son of Rabbi Baruch of Gorlice, son of the author of the Divrei Chaim) son-in-law of Rebbe Shalom of (Shotz) Suceava. From 1925 he served as Av Beit din of Tschakowa. In 1934, he dreamed of the approaching Holocaust, left the rabbinate and immigrated to Jerusalem, there he established his Beit Midrash. During the Holocaust he was in



91

91. Collection of Leaves – Manuscripts and Letters

Varied collection of handwritten leaves – Torah novellae, letters, etc. By various writers from various times 18th-20th centuries:

- Copies of letters of the Ba'al Shem Tov and Chassidic leaders.
- Sermon for a bar-mitzvah.
- Letters from Safed, 1861-1879).
- Leaf from the notebook of the Morah Shamayim society.
- Incantations against Ayin Hara (the "Evil Eye").
- Copies of the discourses of Rabbi Y. Y. Rabinowitz of Ponovezh.
- More.

More than 50 leaves, varied size and condition.

Opening price: \$300

91. אוסף דפים - כתבי יד ומכתבים שונים

אוסף מגוון של דפים בכתב יד - חידושי תורה, מכתבים ועוד. מכותבים שונים בתקופות שונות משנות הת"ק-ת"ר [המאה ה-18-20]:

- העתקות מכתבים מהבעש"ט וגדולי החסידות.
- דרשה לבר מצוה
- מכתבים מצפת בשנות תרכ"א-תרל"ט (1861-1879).
- דף מפנקס חברת "מורא שמים".
- לחש לעין הרע.
- העתקות משיעורי הגר"י רבינוביץ מפוניבז' ועוד.
- למעלה מ-50 דף, גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$300

90. Archive of Rabbi Elimelech Yisrael Solnik – Manuscripts and Stencil-Copies from the Torah of the Rebbe, Author of Beit Yisrael of Ger

Archive of Rabbi Elimelech Yisrael Solnik, an elder Gerrer Chassid, close friend of Rebbe Simcha Bunim Alter, author of Lev Simcha of Ger, and member of Mo'etzet Agudat Yisrael in Tel-Aviv. A prominent Chassid of Rebbe Yisrael Alter, author of the Beit Yisrael of Ger.

- Collection of approximately 11 handwritten notebooks and leaves – words of Torah spoken by the Rebbe, author of Beit Yisrael at his weekly Shabbat Tisch (on Shabbat eve and at Se'udat Shlishit), which were written by Rabbi Elimelech Yisrael Solnik, most from 1949-1954. [The five volumes of Beit Yisrael on the Torah were published on the basis of these writings and those written by other Chassidim].
- Stencil-printed words of Torah by the Rebbe ["Words spoken by the Rebbe during his visit to R' Yisrael Artin...in Bayit Vegan...1954; etc.].
- List of the Kollelim from the month of Nisan...Kishon 33 Tel Aviv – handwritten list of the names of members of the Kishon Shteibel in Tel Aviv – one of the most active centers of Ger Chassidism in those days.
- Two stencil leaves "Seder HaKinus", containing prayers, including the E-I Male Rachamim prayer for the Kedoshim murdered in various European countries. Apparently, these were the prayers recited during the convention which took place at the Churva Synagogue in 1942, following the reports of the catastrophic destruction of European Jewry, with the participation of the Rebbe, author of Imrei Emet of Ger.
- Wedding invitations, and several documents.
- Various newspapers reporting the death of various Gerrer Rebbes, photographs and pictures of Gerrer Rebbes (some on newspaper clippings).
- Notebook, "Di Knessia Mechina fun Agudat Yisrael" – in preparation of the Fourth Knessia of Agudat Yisrael. London, 1946. Yiddish. With photographs of rabbis and convention members.
- Enclosed: a collection cassettes - Torah words, mostly the discourses of Rebbe Yekutiel Yehuda Halberstam of Sanz.

Dozens of ephemera (hundreds of leaves). Varied size, overall good condition.

Opening price: \$500



93

רישומי בעלות של בני רבי יהודה ליביש פייבלוביץ מגורשקוביץ (נכד רבי יחיאל מיכל מולוטשוב).
ג, ג-יח, [1], כב-קמז דף; [2], ג-לח דף. 19.5 ס"מ. נייר ירקרק, מצב טוב, כתמים. במספר דפים חיתוך דפים על הכותרת (במקור). כריכה ישנה בלוייה, עם שדרת עור.
סטפנסקי חסידות מס' 510.
פתיחה: \$3000



92

93. קדושת לוי על התורה - מהדורה שניה, ברדיטשוב, תקע"ז
ספר קדושת לוי על התורה ולקוטים מהארמו"ר רבי לוי יצחק מברדיטשוב. עם ספר קדושת לוי, על חנוכה ופורים - עשרה קדושות, ופירושי הגדות. ברדיטשוב, תקע"ז [1816]. שני שערים. בהוצאת רבי יוסף נכד המחבר, בדפוס המדפיסים מברדיטשוב רבי ישראל [בן] ורבי חיים יצחק. מהדורה שניה של קדושת לוי על התורה.

92. גאולת ישראל - מהדורה ראשונה, אוסטרעה, תקפ"א

ספר גאולת ישראל, חלקים א-ב, ליקוטים מהבעש"ט וגדולי החסידות, של ביאורי פסוקים, מאמרי חז"ל ומדרשי פליאה. "כ"ש [כמו שנדפס] באמסטרדם" [אוסטרעה, תקפ"א 1821]. מהדורה ראשונה.
כרוך עם: עותק (חסר שער) של קונטרס רוח חיים וכנפי רוח, הספד על רבי חיים דווידון אב"ד ווארשא, מאת רבי בנימין דוד רבינוביץ. [וורשא, תרי"ד 1854].
[2], לא דף; (חסר 2 דף: שער והקדמה לחלק ב'), כה דף; ב-יא דף. 21 ס"מ. נייר כחול-ירקרק, מצב בינוני, כתמים ופגמים משוקמים (במספר דפים פגמים בטקסט). כריכה חדשה עם שדרת-עור.
סטפנסקי חסידות, מס' 107. ספר חסידות נדיר שלא הופיע במכירות פומביות. ברוב המהדורות הבאות הדפיסו ספר זה באופן חלקי. חלקו הראשון נדפס בשם "פתגמין קדישין".
פתיחה: \$800

92. Ge'ulat Yisrael – First Edition, Ostroh 1821

Ge'ulat Yisrael, Part 1-2, compilations from the teachings of the Ba'al Shem Tov and Chassidic leaders elucidating verses, sayings of Chazal and midrashim. "As printed in Amsterdam" [Ostroh, 1821]. First edition.
Bound with: Copy (missing title page) of the pamphlets Ruach Chaim and Kanfei Ruach, a eulogy on Rabbi Chaim Davidson Av Beit Din of Warsaw, by Rabbi Binyamin David Rabinowitz. [Warsaw, 1854]. [2], 31 leaves; (missing 2 leaves: title page and introduction to Part 2), 25 leaves; 2-11 leaves. 21 cm. Bluish-green paper, fair condition, stains and restored damages (several leaves with damages to text). New binding with leather spine.
Stefansky Chassidut, no. 107. Rare Chassidic book which has not been offered at an auction. Most subsequent editions contain only part of this book. Its first part was printed with the title Pitgamin Kadishin.
Opening price: \$800

94. Yismach Moshe – Bereshit – First Edition – Lemberg, 1848

Yishmach Moshe, on Bereshit. By Rabbi Moshe Teitelbaum Av Beit Din of Ujhely. Lemberg, 1848. First edition.

The author, Rabbi Moshe Teitelbaum Av Beit Din Ujhely (1756-1841) was called by the name of his famous book, the Yismach Moshe. He was born in Poland and from his youth was privileged to study in the Beit Midrash of the Vilna Gaon. Served as Rabbi of Sieniawa and Ujhely, he exchanged halachic correspondence with leading rabbis in his times (the Chatam Sofer and others). In his later years he was drawn to Chassidism (after his daughter's marriage to Rabbi Aryeh Leib, author of Aryeh Devei Ila'i, who accompanied him on his travels to Lublin) and he became a disciple of the Chozeh of Lublin and the Ohev Yisrael of Apta.

In 1808, he was appointed Rabbi of Ujhely and thereafter spread Chassidism in Hungary. He was renowned as a prominent rebbe and wonder-worker and wrote many amulets. Among his books: Heshiv Moshe halachic responsa, Yismach Moshe, and Tefillah L'Moshe. Among his descendants are the Rebbes of Siget and Satmar and other prominent Hassidic dynasties.

Many ownership inscriptions: "Asher Yeshaya Schwartz", "Yitzchak Isaac Schwartz", "Moshe David Freidman ben Rabbi Ya'akov Peretz...", "Mordechai Avraham Truk", "Chaim Shnitzer", "Aharon Shmuel Deutch", etc.

[1], 117 leaves. 24 cm. Good-fair condition, wear and stains. Ancient binding, damaged.

Stefansky Chassidut no. 239.

Opening price: \$800



94

הרבה בנתינת קמיעות. מספריו: שו"ת "השיב משה" בהלכה, "ישמח משה" ו"תפלה למשה". צאצאיו הם האדמו"רים הקדושים מסיגעט ומסאטמר ועוד שושלות חסידיות חשובות. חתימות בעלות רבות: "אשר ישעי" שווארץ", "יצחק איזויק שווארץ", "משה דוד פריעדמאן" בן רבי יעקב פרץ אב"ד קיהאר-אודווארי, "מרדכי אברהם טרוק", "חיים שניצער", "הק' אהרן שמואל דייטש", ועוד.

[1], ק"ז דף. 24 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי וכתמים. כריכה עתיקה, פגומה.

סטפנסקי חסידות, מס' 239.

פתיחה: \$800

93. Kedushat Levi on the Torah – Second Edition, Berdychiv, 1816

Kedushat Levi on the Torah and compilations by Rebbe Levi Yitzchak of Berdychiv. With Kedushat Levi on Chanuka and Purim – ten Kedushot, and commentary on Aggadot. Berdychiv, 1816. Two title pages. Published by the author's grandson Rabbi Yosef, in the Berdychiv printing press of Rabbi Yisrael [Back] and Rabbi Chaim Yitzchak. **Second edition of Kedushat Levi on the Torah.**

Ownership inscriptions of the sons of Rabbi Yehuda Leibush Feivelowitz of Gorzkowice (grandson of Rabbi Yechiel Michel of Złoczew).

3, 3-18, [1], 22-147 leaves; [2], 3-38 leaves. 19.5 cm. Greenish paper, good condition, stains. Several leaves are trimmed on the title (originally). Worn old binding, with leather spine.

Stefansky Chassidut no. 510.

Opening price: \$3000

94. ישמח משה - בראשית - מהדורה ראשונה - למברג, תר"ט

ספר ישמח משה, על ספר בראשית. מהאדמו"ר רבי משה טייטלבוים אב"ד אוהעל. למברג, תר"ט 1848. מהדורה ראשונה.

שמו של ספר זה, הפך לשמו הידוע של מחברו - הגאון הקדוש רבינו משה טייטלבוים אב"ד אוהעל (תק"ט-תר"א). נולד בפולין ובצעירותו זכה לחסות בבית מדרשו של הגר"א בוילנא. כיהן ברבנות בשיניווא ובאוהעל, ועמד בקשרי תשובות הלכתיות עם גדולי הרבנים בדורו (החתם סופר ועוד). בגיל מבוגר התקרב לחסידות (לאחר שלקח כחתן לבתו את רבי אריה ליב בעל "ארי" דבי עילאי", שנסע עמו ללובלין), והיה מתלמידי ה"חווה מלובלין" וה"אוהב ישראל" מאפטא.

בשנת תקס"ח, נבחר לרב באוהעל, ומאו הפיץ את החסידות בארצות הונגריה. התפרסם בדורו לאדמו"ר ופועל-ישועות, ועסק



96

מברדיטשוב הסכים ג"כ על הדפסת הספר - "וברשיון דעת מחו" הגאון פאר הדור, ידיד ה' וידידי, איש אלוקים מו"ה לוי יצחק נ"י אב"ד דק"ק בארדיטשוב".

[1], מו דף. 17 ס"מ. דף לו עם אילן הספירות, גדול ומקופל. מצב טוב-בינוני, בלאי רב וכתמים. חתימות עתיקות שונות. כריכה בלוייה ומנותקת.

סטפנסקי חסידות, מס' 305.

פתיחה: \$250

95. Neta Sha'ashuim - Signatures

Neta Sha'ashuim, responsa on the Four Parts of the Shulchan Aruch, Rabbi Zvi Hirsch Kara. Zholkva, 1829.

Faded signature on title page: "S. Feivel HaLevi Horowitz ---".

Author: Rabbi Zvi Hirsch Kara Rabbi of Buchach, one of the greatest Torah scholars of his generation (1740-1814, "Otzar HaRabbanim" 17447), father-in-law of Rebbe Avraham David Wahrman Rabbi of Buchach, author of Birkat David, Eshel Avraham and Da'at Kedoshim; Many of his father-in-law's novellae are included in his books, as well as novellae of his son-in-law Rebbe Avraham David of Buchach.

84 leaves, 33 cm. Fair condition. Wear and stains. Contemporary binding, restored. Stefansky Chassidut, no. 392.

Opening price: \$300



95

95. ספר נטע שעשועים - חתימות

ספר נטע שעשועים, שו"ת על ארבעת חלקי שולחן ערוך, רבי צבי הירש קארא. זולקווא, תקפ"ט 1829.

חתימות הדויה בשער: "ש' פייבל הלוי הורוויץ ----".

מחבר הספר: רבי צבי הירש קרא אב"ד בוטשאטש ומגאוני דורו (ת"ק-תקע"ד), אוצר הרבנים (17447), חותנו של האדמו"ר רבי אברהם דוד ואהרמן הרב מבוטשאטש, בעל "ברכת דוד", "אשל אברהם" ו"דעת קדושים", שמביא בספריו הרבה מחידושי חותנו הגדול. בספר זה נדפסו דברים גם מחתנו האדמו"ר רבי אברהם דוד מבוטשאטש.

פד דף, 37 ס"מ. מצב בינוני. בלאי וכתמים. כריכה מקורית, משוקמת.

סטפנסקי חסידות, מס' 392.

פתיחה: \$300

96. ליקוטים מרב האי גאון - וורשא, תקנ"ח - מהדורה ראשונה, נדפסה ע"י המגיד מקונוניץ

ספר ליקוטים מרב האי גאון, קבלה ותפילות קבליות, "פירוש על שם מ"ב סודות עמוקות דברים חדשים נפלאים מאד", עם ליקוטי קבלה נוספים: "שער השמים" מרבי יוסף גיקטיליא, "ליקוטי שם טוב", "מאמר פלוני אלמוני", על עשר ספירות ושמות. "תפלת ר' יעקב ישגובא" [מסיגוביה], "ספר העיון לרב חמאי גאון", "סודות להחכם המקובל מ' יוסף גיקטיליא" על המצוות, ו"קונטרס הגאון רש"ט בן הגאון נ"ע מפ"י הרשב"א" לפירוש סודות התורה מהרמב"ן. [וורשא, תקנ"ח 1798]. מהדורה ראשונה.

נדפס ע"י המגיד רבי ישראל מקונוניץ, מתוך כתבי יד שהיו גנזים באוצרותיו, בעריכת תלמידו וסופרו האישי רבי גבריאל מוורשא. בהסכמת המגיד מקונוניץ שנדפסה מעבר לשער, הוא כותב על כתה"י והדפסתו בשליחותו, ועל כך שרבי לוי יצחק

97. Sefer HaRokeach – Printed by the Instruction of Rabbi Levi Yitzchak Av Beit Din of Berdychiv – Zolkva, 1806

Sefer Rokeach HaGadol, laws of kashrut and matters of repentance and Chassidism, by Rabbi Elazar of Worms. Zolkva, 1806.

On the title page: "Printed as instructed by the honored Rabbi... Levi Yitzchak Av Beit Din of Berdychiv". In the introduction, the publisher, Rabbi Uri Zvi Rabin-Stein (Rubinstein) also relates the request of Rabbi Levi Yitzchak of Berdychiv to publish the book "seeing that this important book had been finished years before and had not yet seen print".

[3], 110 leaves. 21.5 cm. Good-fair condition, wear damages and stains. Erased owner's signatures: "Avraham---?". Various signatures. Old binding.

Opening price: \$250



97

98. ספרי חסידות וספרי מוסר - דפוסי זיטומיר

כרך הכולל ספרי חסידות וספרי מוסר, מדפוסי זיטומיר.

- ספר התעוררות התפלה. מאת רבי דוד שלמה מטאלטשין, תלמיד האדמו"ר רבי ברוך מזויבוב. זיטומיר, תר"ל 1870. דפוס רבי יצחק משה באקשט. מהדורה ראשונה שנדפסה מכתב יד. (סטפנסקי חסידות, מס' 189).
 - ספר שערי קדושה, זיטומיר, תרט"ז 1856. דפוס רבי חנינא ליפא ורבי יהושע העשיל שפירא.
 - ספר ליקוטי רמ"ל, ליקוטי-תורה בדרך החסידות על פרשיות השבוע. מאת האדמו"ר רבי משה יהודה ליב טייטלבוים מסאסוב. זיטומיר תרי"ז 1856. דפוס רבי חנינא ליפא ורבי יהושע העשיל שפירא. מהדורה שניה (הראשונה נדפסה כמחצית השנה לפני מהדורה זו, בטשרנוביץ, תרט"ז 1856).
 - ספר קשר גודל (חסר השער בו נכתב: ספר כף אחת, לרבינו חיים יוסף דוד אולאי - החיד"א. זיטומיר, תרי"ד 1854. דפוס האחיים שפירא).
 - בתחילת הכרך נכרכו דפים אחרונים מספר תהילים, עם "צעטל קטן" לרבי אלימלך מליזנסק.
- [3] דף; כד דף; לו דף; כ דף; ב-כ דף. 12-14 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי וכתמים. כריכה ישנה ופגומה.

פתיחה: \$500

96. Likutim by Rabbi Hai Gaon – Warsaw 1798 – First Edition Printed by the Magid of Koznitz

Likutim by Rabbi Hai Gaon, Kabbalistic matters and prayers, "Explanations on the 42 Letter Name, deep secrets, new and very wonderful things", with additional Kabbalistic compilations: Sha'ar HaShamayim by Rabbi Yosef Giktilia, Likutei Shem Tov, Ma'amar Ploni Almoni, on the 10 Sefirot and Names. Tefillat R' Ya'akov Yagova [of Strzegowo], Sefer Ha'Iyun L'Rav Chama Gaon, "Secrets by the Kabbalist Chacham Yosef Giktilia" on the mitzvot, and "Booklet by Rabbi S.T. from the Rashba" explanations of Torah secrets by the Ramban. [Warsaw, 1798]. First edition.

Printed by the Magid Rabbi Yisrael of Koznitz, from manuscripts hidden in his possession, edited by his disciple and personal scribe Rabbi Gavriel of Warsaw. With the approbation of the Magid of Koznitz printed on the verso of the title page. He writes that the manuscript and its printing were performed by his instructions and that Rabbi Levi Yitzchak of Berdychiv also agreed to print the book, "And with the permission of... Rabbi Levi Yitzchak Av Beit Din of Berdychiv".

[1], 46 leaves. 17 cm. On Leaf 36 is an Ilan Sefirot, large and folded. Good-fair condition, major wear and stains. Various ancient signatures. Worn detached binding.

Stefansky Chassidut, no. 305.

Opening price: \$250

97. ספר הרוקה - הובא לדפוס במצות רבי לוי יצחק אב"ד ברדיטשוב - זולקווא, תקס"ו

ספר רקח הגדול, הלכות איסור והיתר ועניני תשובה וחסידות, מאת רבינו אלעזר מגרמיזא. זולקווא, תקס"ו [1806]. בשער נכתב ש"הובא לדפוס במצות כבוד רב האי גאון החסיד האלוקי המפורסם... מזהר"ר לוי יצחק נ"י אב"ד דק"ק בארדיטשוב". גם בהקדמת המו"ל רבי אורי צבי רבין-שטיין (רובינשטיין) מסופר על התעוררות הגאון רבי לוי יצחק מברדיטשוב להדפיס את הספר "בראותו כי תם הספר הנכבד הזה מרוב שנים שלא בא לדפוס". [3], קי דף. 21.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, פגעי בלאי וכתמים. חתימות בעלים מחוקות: "אברהם---?". חותמות שונות. כריכה ישנה.

פתיחה: \$250



99

99. Pnei Zaken – Rebbe Yitzchak Isaac of Komárno

Tractate Shekalim – Talmud Yerushalmi, with commentary of Pnei Zaken by Rabbi Yitzchak Issac Safrin of Komárno. Lvov, [1851]. Single edition. 21, 23-24, 24-28, [1] leaves [mispagination]. 36 cm. Thick paper (some greenish). Good-fair condition. Stains and wear. Ownership stamps of "The Mishnayot Society of Oyber-Visheve". Last leaves with restored worm damages. New binding. Stefansky Chassidut no. 652. Not listed in the Bibliography of the Hebrew Book.

Opening price: \$400



98

98. פני זקן - מהאדמו"ר רבי יצחק אייזיק מקומרנא

מסכת שקלים - תלמוד ירושלמי, עם פירוש פני זקן, מאת האדמו"ר רבי יצחק אייזיק ספרין מקומרנא. לבוב תרי"א [1851]. מהדורה יחידה. כא, כג-כד, כד-כה, [1] דף [מספור דפים משובש]. 36 ס"מ. נייר עבה (חלקו ירקרק), מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי. חותמות בעלות של "חברא משניות דק"ק אויביר-ווישיווע". בדפים האחרונים נזקי עש משוקמים. כריכה חדשה. סטפנסקי חסידות, מס' 652. אינו מופיע בתקליטור מפעל הביבליוגרפיה.

פתיחה: \$400

98. Chassidic and Musar Books – Zhitomir Printings

One volume comprised of Chassidic and Musar books printed in Zhitomir.

- Hitorerut HaTefillah. By Rabbi David Shlomo of Tulchin, disciple of Rebbe Baruch of Medzhibozh. Zhitomir, 1870. Printed by Rabbi Yitzchak Moshe Bakst. First edition printed from a manuscript. (Stefansky Chassidut, no. 189).
- Sha'arei Kedusha, Zhitomir, 1856. Printed by Rabbi Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira.
- Likutei Ramal, Chassidic Torah compilations on the weekly Torah portions. By Rebbe Moshe Yehuda Leib Teitelbaum of Sasiv. Zhitomir 1856. Printed by Rabbi Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira. Second edition [the first edition was printed about six months before this edition in Chernivtsi, 1856].
- Keshet Gudal [missing title page with the following: Sefer Kaf Achat, by Rabbeinu Chaim Yosef David Azulai – the Chida. Zhitomir, 1854. Printed by the Shapira brothers].
- The last leaves of Tehillim are bound at the begging of the volume with Tzetal Katan by Rabbi Elimelech of Lizhensk.

[3] leaves; 24 leaves; 36 leaves; 20 leaves; 2-20 leaves. 12-14 cm. Good-fair condition, wear and stains. Old damaged binding.

Opening price: \$500

101. תהילים קומרנא "בן ביתי" - מהדורה ראשונה / זהר חי - שמות

• ספר תהילים, עם פירוש בן ביתי, מהאדמו"ר רבי אליעזר צבי סאפרין מקומרנא, וגליונות תהילים מאביו האדמו"ר רבי יצחק אייזיק מקומרנא. אוהאראד-אונגוואר Uzhorod, תרפ"ז 1926. מהדורה ראשונה. שני שערים. טו, 263, [1] עמ'. 23 ס"מ. מצב בינוני, נייר יבש, דפים מנותקים וכריכה קרועה.

• ספר זוהר חי, ספר שמות, חלק א' (שמות-משפטים). פירושים על ספר הוזהר עפ"י האר"י והבעש"ט, מאת האדמו"ר רבי יצחק אייזיק סאפרין מקומרנא. בראש הספר [דפים 2-4]: הקדמה ומאמר "בן ביתי", מבן המחבר האדמו"ר רבי אליעזר צבי פרמישלה, [תרל"ח] 1878. מהדורה ראשונה. סטפנסקי חסידות, מס' 195. [4], קסו דף. כ-25 ס"מ. מצב טוב, כתמי חלודה. כריכה ישנה.

פתיחה: \$300

101. Tehillim Komarno Ben Beti – First Edition / Zohar Chai – Shemot

• Tehillim, with Ben Beti commentary, by Rebbe Eliezer Zvi Safrin of Komarno, and sheets of Tehillim from his father Rebbe Yitzhak Isaac of Komarno. Uzhorod-Ungvar, 1926. First edition. Two title pages. 16, 263, [1] pages. 23 cm. Fair condition, brittle paper, detached leaves and torn binding.

• Zohar Chai, Shemot, Part 1 (Shemot-Mishpatim). Commentary on the Zohar according to the Ari and the Ba'al Shem Tov, by Rebbe Yitzhak Isaac Safrin of Komarno. At the beginning of the book [Leaves 2-4]: Introduction and article Ben Beti, by the author's son Rebbe Eliezer Zvi. Przemyśl, 1878. First edition. Stefansky Chassidut, no. 195. [4], 166 leaves. Approximately 25 cm. Good condition, foxing. Old binding.

Opening price: \$300



101

100. Torat Kohanim Asirit Ha'Eifah – Rebbe Yitzchak Isaac of Komárno

Torat Kohanim (Sifra), with Asirit Ha'Eifah commentary, by Rebbe Yitzchak Isaac Safrin of Komárno. Lvov 1848. Only edition. [2], 158 leaves [mispagination]. 33.5 cm. Thick paper, fair condition. Stains, worming on text. New binding. Stefansky Chassidut no. 656.

Opening price: \$350



100

100. תורת כהנים עשירית האיפה - מהאדמו"ר רבי יצחק אייזיק מקומרנא

ספר תורת כהנים (ספרא), עם פירוש עשירית האיפה, מאת האדמו"ר רבי יצחק אייזיק סאפרין מקומרנא. לבוב [תר"ט] 1848. מהדורה יחידה. [2], קנב דף [מספור דפים משבוש]. 33.5 ס"מ. נייר עבה, מצב בינוני. כתמים, נקבי עש על הטקסט. כריכה חדשה. סטפנסקי חסידות, מס' 656.

פתיחה: \$350



103

עלה לירושלים וגם בה הקים חבורת חסידים ותלמידים לעבודת ה' בדרכי החסידות. בשנים תר"ץ-תרצ"ט חזר לחבורת חסידיו בסאטמר [אז הדפיס את ספרו שלפנינו] ואח"כ עבר לבערעגסאט. בשנת תרצ"ט חזר לירושלים, וארגן מחדש את חבורתו הקדושה, שממשיכה עד ימינו את דרכו, בקהילות החסידיות "תולדות אהרן", "שומרי אמונים", "תולדות אברהם יצחק", "מבקשי אמונה" ועוד. (אנצ'י לחסידות א', קעה-קעה). ספריו הרבים ("טהרת הקודש", "שולחן הטהור", "שומר אמונים" "מבקשי אמונה" ועוד) יצאו במהדורות רבות.

פתיחה: \$500

102. Amulet of the Komarno Rebbe – From the Book Adam Yashar, Lemberg, 1856

Amulet for deliverance from a plague, by Rebbe Yitzchak Isaac of Komarno. [2 last leaves of the book Adam Yashar, Lemberg, 1856]. Only edition.

Adam Yashar, with prayers and segulot for deliverance from plagues was printed by its author together with his book Notzer Chesed on Tractate Avot. Lemberg, 1856. This book was printed following the epidemic of several severe plagues which took place in those days. The last sheet of the book with a special amulet in the shape of a palm with Holy Names, has also frequently been printed separately. [Possibly, it was originally printed separately due to the demand for this amulet for protection from plagues].

2 leaves, approximately 21.5 cm. Good-fair condition, wear and worming.

Stefansky Chassidut, no. 393.

Opening price: \$1000



102

102. "קמיע" האדמו"ר מקומרנא - מתוך ספר אדם ישר, למברג, תרט"ז

קמיע להצלה ממגפה, מאת האדמו"ר רבי יצחק אייזיק מקומרנא. [2 דף אחרונים מספר אדם ישר, למברג, תרט"ז 1856]. מהדורה יחידה.

ספר אדם ישר, ובו תפילות וסגולות להצלה ממגפה, נדפס ע"י המחבר יחד עם ספרו "נוצר חסד" על מסכת אבות. למברג, תרט"ז. ספר זה נדפס בעקבות מספר מקרי מגיפות קשות שארעו באותן השנים. הגליון האחרון של הספר ובו קמיע מיוחד בצורת כף-יד עם שמות-קודש, נפוץ אף בנפרד. [יתכן כי מתחילתו נדפס כן, עקב הביקוש לקמיע זה כשמירה ממגיפות].

2 דף, כ-21.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי ונזק עש. סטפנסקי חסידות, מס' 393.

פתיחה: \$1000

104. Four Chassidic Books

Collection of various Chassidic books:

- Hakdama V'Derech L'Etz HaChaim, by Rebbe Zvi Hirsh of Zidichov [Lemberg after 1832]. Worming, open tear on last leaf. (Stefansky Chassidut no. 184).
- Noam Elimelech. On the Torah by Rebbe Elimelech of Lizhensk. With his testament. Lemberg 1858.
- Panim Yafot. On the Five Books of the Torah, Parts 1-2. By Rebbe Pinchas HaLevi Horowitz, author of the Hafla'ah, disciple of the Magid of Mezritch. (Ostroh) [Lemberg], 1851. Second edition, first printing without the Chumash. Two volumes.
- Raziel HaMalach, with glosses of the Magid of Kozhnitz. Józefów 1872.

Four books in 5 volumes. Varied size and condition; overall fair condition.

Opening price: \$500



104

105. ארבעה ספרי חסידות

ארבעה ספרי חסידות:

- **רוממות נשמת ישראל**, ליקוטי מוסר וחסידות. יוזעפוף, תרכ"ו 1866. בשער השני מועתק נוסח השער ממדורת ירושלים תרכ"ה, עם המילה "ירושלים" באותיות מוגדלות.
- **מדרש רבה**, חלק במדבר, עם פירוש "מתנות כהונה" ועם פירוש "אסיפת אמרים" **מרבי שבתי מראשקוב**. מאהלוב, [תקס"ט 1809]. נקבי עש רבים. (סטפנסקי חסידות, מס' 337).
- **פרקי אבות**, עם פירושי "בית לוי" מרבי לוי יצחק מברדיטשוב ו"בית ישראל" מרבי ישראל המגיד מקוזניץ. בארטפעלד, תרס"ה [1905]. חותמות "חברה משניות" בעיר דעמביץ, התימות רבות ורישומי ילדים מהעיר דעמביץ.
- **ספר אהבת ישראל**, על סדר בראשית. דרושי חסידות מהאדמו"ר רבי ישראל האגער מוויזניץ. עם הקדמה מ"בני אדמו"ר הסבא קדישא זצלה"ה". גרושוורדיין, [תש"ג 1943]. מהדורה ראשונה שנדפסה באמצע שנות השואה, כשבע שנים לאחר פטירתו. נייר איכותי ומשובח.

4 ספרים, גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$250

104. ארבעה ספרי חסידות

אוסף ספרי חסידות שונים:

- **הקדמה ודרך לעץ החיים**, מאת האדמו"ר רבי צבי הירש מזידיטשוב [למברג אחרי תקצ"ב, 1832]. נקבי עש, בדף האחרון קרע עם חסרון. (סטפנסקי, חסידות מס' 184).
- **נועם אלימלך**. על התורה מאת האדמו"ר רבי אלימלך מליז'נסק. עם צוואת הנועם אלימלך. למברג תרי"ח (1858).
- **פנים יפות**. על חמשה חומשי תורה, חלקים א-ב. מאת הגאון רבי פנחס הלוי הורוויץ בעל ה"הפלאה", תלמיד המגיד ממזריטש. (אוסטרהא) [למברג], תרי"א (1851). מהדורה שנייה, הדפסה ראשונה כספר בפני עצמו ללא החומש. שני כרכים.
- **רויאל המלאך**, עם הגהות המגיד מקוזניץ. יוזפוף תרל"ב (1872).

4 ספרים ב-5 כרכים. גודל ומצב משתנה, מצב כללי בינוני.

פתיחה: \$500

103. Shulchan HaTahor by Author of Shomer Emunim – Satmar, 1933 – With Author's Glosses

Shulchan HaTahor, table conduct and sanctifying eating and other topics [with Kiddush, kavanot and songs for Shabbat, and Birkat HaMazon], by Rebbe Aharon Roth, author of Shomer Emunim. Satmar, [1933]. First edition.

On the leaves are glosses with corrections – apparently in the author's handwriting. On verso of title page are the Rebbe's stamps.

Rebbe Aharon (Rabbi Aharaleh) Roth – (1894-1947) studied in the yeshiva of Rabbi Yeshaya Silverstein in Vietzen. Chassid and disciple of Rebbe Tzvi Elimelech of Bluzhov and Rebbe Yissachar Dov Rokeach of Belz, he devotedly served G-d from his youth and established groups for wholehearted service of G-d in Budapest and Satmar named Shomer Emunim. In 1925, he immigrated to Jerusalem and there too established groups for serving the Almighty with Chassidic devoutness. From 1930-1939 he returned to his group of Chassidim in Satmar and thereafter moved to Beregszász. In 1939, he returned to Jerusalem and reorganized his holy group which continues his legacy until today in the Chassidic communities of Toldot Aharon, Shomrei Emunim, Toldot Avraham Yitzchak, Mevakshei Amuna, etc. (Encyclopedia L'Chassidut, Vol. 1, 175-178). His many books (Taharat HaKodesh, Shulchan HaTahor, Shomer Emunim, Mevakesh Emuna, etc.) were published in many editions.

[7], 2-10, [2], 15-33, 42-180, 34-41, 189-271, 11-14, 276-300. [Listed in the Bibliography of the Hebrew Book: [1] leaf at the end – another leaf of corrections?]. 19 cm. Good-fair condition. Stains and wear, traces of dampness. Several leaves with torn edges. Few worm holes at beginning of book. Worn binding. Ownership stamps.

Opening price: \$500



106

106. אוסף ספרים - חסידות ברסלב

אוסף ספרים שונים מספרי חסידות ברסלב:

- **תיקון הכללי**. למברג, תרנ"ג 1893. • **לקוטי תפלות**. ירושלים, [תרס"ה 1905]. חתימת רבי "אברהם זאב העלפער מ-?". • כרוך עם: **תקון הכללי**. ירושלים, תרס"ד [1904]. • **ספורי מעשיות חדשים**. [ווארשא, תרס"ב - אישור צנזור משנת 1901. מהדורה לא רשומה ביבליוגרפית]. • **ספר המדות הנהגות ישרות**. ווארשא, תרע"ב [1912]. • **סדר תהלים כל בו**, עם לקוטי תפילות ופוקח עורים. פיעטרקוב, תרפ"ג [1923]. • **שיר ידידות**, לכבוד אדמו"ר הרב ר' נחמן זצ"ל ותלמידו המובהק הר"ר נתן זצ"ל. ווארשא, תרפ"ה [1925]. • **לקוטי תפלות ותחנונים**. ווארשא, תרצ"ז [1937]. חתימות הגאון רבי "דוד צבי זילברשטיין". • **Die geschichten des rabbi nachman**. Leipzig, [c.1929].

מְדַרְשֵׁיר, על מעשה בשבעה מבקשי נדבות, לפי רבי נחמן מברסלב. חיבר כתב וצייר: ש' יוסף שור. נתניה [תשמ"א 1981].

10 ספרים ב-9 כרכים. גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$500

106. Collection of Books – Breslev Chassidism

Collection of various Breslev Chassidic books.

For a complete list, please see the Hebrew description.

10 books in 9 volumes. Varied size and condition.

Opening price: \$500



105

105. Four Chassidic Books

Four Chassidic books:

- **Rommemut Nishmat Yisrael**, compilation of mussar and Chassidism. Józefów, 1866. Copied on the second title page is the wording of the title page of the Jerusalem 1865 edition, with the word Jerusalem enlarged.
- **Midrash Raba**, Bamidbar, with the Matnot Kehuna commentary and with the commentary **Asefat Amarim by Rabbi Shabtai of Rashkov**. Mogilev, [1809]. Many worn holes. (Stefansky Chassidut no. 337).
- **Pirkei Avot**, with the Beit HaLevi commentary by Rabbi Levi Yitzchak of Berdychiv and Beit Yisrael by Rabbi Yisrael HaMagid of Koznitz. Bardejov, 1905. Stamps of Chevra Mishnayot of the city of Dembitz, many signature and children's inscription from the city of Dembitz.
- **Ahavat Yisrael**, on Bereshit. Chassidic homiletics by Rabbi Yisrael Hager of Vizhnitz. Includes introduction by the "sons of the Rebbe, the Saba Kadisha". Großwardein, [1943]. First edition printed during the Holocaust, c. seven years after his death. High-quality paper.

4 books, varied size and condition.

Opening price: \$250



107. תהלים עם סדר מעמדות - סלאוויטא, תקפ"ב

ספר תהלים, עם שני פירושים "מצודת דוד" ו"מצודת ציון". כולל: סדר מעמדות עם שער נפרד. סלאוויטא, תקפ"ב [1822]. דפוס רבי משה שפירא. הסכמות רבי אפרים מסדילקוב ורבי יוסף מזסלב, ל"הרב החסיד המפורסם... מו"ה משה שפירא אב"ד דק"ק סלאוויטא".

רישומי בעלות של רבי "הירש ווייטס" מבראד.
[2], קכח, קסט-קעב, קלג-קפד דף; מב דף [חסרים 2 דף בסוף סדר מעמדות. במקור: מד דף]. 17 ס"מ. נייר כהחלחל, מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי, מעט קרעים. כריכת בד ישנה. סדר מעמדות נדפס באותה שנה בנפרד, וצורף לשתי מהדורות של ספר תהלים שיצאו בסלאוויטא באותה שנה, האחת עם הפירושים מצודת דוד ומצודת ציון, והשניה עם פירוש שער השמים. ראה תקליטור מפעל הביבליוגרפיה רשומה 0182635.

פתיחה: \$8000

107

108. תהילים עם מעמדות - סלאוויטא, תקפ"ז

ספר תהילים, עם סדר מעמדות. סלאוויטא, תקפ"ז [1827]. דפוס רבי שמואל אברהם שפירא. ב-קמה; [1] קמז-קעו דף (חסרים 5 דף; שער ושני דפים ראשונים של ספר תהילים, וחסרים שני הדפים האחרונים בסוף סדר מעמדות. - במקור: [2], קמה; [1], קמז-קעח דף). 18.5 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי. קרעים עם חסרון, ומעט נקבי עש. כריכה ישנה, לא-מקורית.

פתיחה: \$4000

107. Tehillim with Seder Ma'amadot – Slavita, 1822

Tehillim, with two commentaries, Metzudat David and Metzudat Zion. Contains: Seder Ma'amadot with separated title page. Slavita, 1822. Printed by Rabbi Moshe Shapira. Approbations by Rabbi Efraim of Sudilkov and Rabbi Yosef of Zaslavwe, to "...Rabbi Moshe Shapira Av Beit Din of Slavita".

Ownership inscriptions of Rabbi "Hirsh Veitz" of Brody.

[2], 128, 169-172, 133-184 leaves; 42 leaves [lacking 2 leaves at the end of Seder Ma'amadot. Originally: 44 leaves]. 17 cm. Bluish paper, good-fair condition, stains and wear, few tears. Old fabric binding.

Seder Ma'amadot was printed that same year separately and was attached to the two editions of Tehillim which were printed in Slavita that year. One with the Metzudat David and Metzudat Zion commentaries and the second with the Sha'ar HaShamayim commentary. See the Bibliography of the Hebrew Book, record 0182635.

Opening price: \$8000



109

109. Siddur Nusach Sefarad "Seder Avodah U'Moreh Derech", Part 2 – Slavita, 1827

Seder Avodah U'Moreh Derech, nusach Sefarad (Chassidic). Vol. 2. Prayers for Rosh Chodesh and Festivals, Passover Haggadah, Selichot and Yotzrot. Slavita, 1827?. Printed by the Rabbi's son, Rabbi Shmuel Avraham Shapira.

Signature on title page: **"Yitzhak Meir Alter of Ger"** [from the Ger Hasidic dynasty]. Several handwritten glosses.

[1], 212-326 leaves (missing 4 leaves at end). 18 cm. Good-fair condition, high-quality paper, leaves trimmed with damage to titles. Stains (primarily to Passover Haggadah). Torn and detached ancient leather binding, without spine.

Opening price: \$1000



108

108. Tehillim with Ma'amadot – Slavita, 1827

Tehillim, with Ma'amadot. Slavita, 1827. Printed by Rabbi Shmuel Avraham Shapira. 2-145; [1] 147-166 leaves (lacking 5 leaves: the title page and the first two leaves of Tehillim, and the two last leaves at the end of Seder Ma'amadot. Originally: [2], 145; [1], 147-178 leaves). 18.5 cm. Fair condition, stains and wear. Open tears, few worm holes. Old non-original binding.

Opening price: \$4000

109. סידור נוסח ספרד "סדר עבודה ומורה דרך", חלק ב' - סלאוויטא, תקפ"ח

סדר עבודה ומורה דרך, כמנהג ספרד (נוסח ספרד - חסידי). חלק ב'. תפילות לראש חודש ולמועדים, הגדה של פסח, סליחות ויוצרות. סלאוויטא, תקפ"ח [1827?]. דפוס בן הרב, רבי שמואל אברהם שפירא.

בשער: חתימת רבי "יצחק מאיר אלטער מפ"ק גור" [ממשפחת אדמו"רי גור]. מספר הגהות בכת"ו.

[1], ריב-שכו דף (חסר 4 דפים בסופו). 18 ס"מ. מצב טוב-בינוני, נייר איכותי, חיתוך דפים עם פגיעה בכותרות דפים. כתמים (בעיקר בהגדה של פסח). כריכת עור עתיקה, ללא שדרה, קרועה ומנותקת.

פתיחה: \$1000



111

111. מסכת זבחים - סלאוויטא, תקפ"א

תלמוד בבלי, מסכת זבחים. סלאוויטא, תקפ"א [1821]. דפוס רבי משה שפירא מסלאוויטא. חלק מנוסח השער בדיו אדומה. קכו דף. 34.5 ס"מ. נייר כחלחל. מצב טוב, כתמים, פגעי עש ובלאי קל. מספר דפים מנותקים. כריכה מקורית מנותקת, ללא שדרה.

פתיחה: \$250

111. Zevachim Tractate – Slavita, 1821

Babylonian Talmud, Zevachim Tractate. Slavita, 1821. Printed by Rabbi Moshe Shapira of Slavita. Part of the words of the title page are in red ink. 126 leaves. 34.5 cm. Bluish paper. Good condition, stains, minor worm and wear damages. Contemporary detached binding, without spine.

Opening price: \$250



110

110. Sefer HaZohar – Slavita, 1824-1827 – Complete Set – Copies Which Belonged to Important Figures

• Sefer HaZohar, Parts 1-2. Bereshit and Shemot, Slavita, [1824]. Printed by Rabbi Shmuel Avraham Shapira. Parts 3-4. Vayikra, Bamidbar and Devarim. Slavita, [1827]. Printed by Rabbi Shmuel Avraham Shapira.

In Volume 1 is an approbation by Rebbe Avraham Yehoshua Heshel of Apta and more approbations. On Volumes 1-2 are stamps of Rabbi "Aharon Wasserman" [Rabbi in Kishinev and Haifa]. On the endpaper of Volume 2 are various signatures and inscriptions: "This Zohar HaKadosh by R' Zusha Horowitz", "Chaim Yonah Leinberg", etc.

On the endpapers of the two last volumes are stamps

110. ספר הזוהר - סלאוויטא, תקפ"ד-תקפ"ז - סט שלם - עותקים מיוחסים

• ספר הזוהר, חלק ראשון וחלק שני. בראשית ושמות, סלאוויטא, [תקפ"ד 1824]. דפוס רבי שמואל אברהם שפירא. חלקים שלישי ורביעי. ויקרא, במדבר ודברים. סלאוויטא, [תקפ"ז 1827]. דפוס רבי שמואל אברהם שפירא.

בכרך א', הסכמת האדמו"ר רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא והסכמות נוספות. בכרכים א' וב' חותמות רבי "אהרן וטרמון" [מרבני קשינב וחיפה]. בדף שלפני השער שבכרך ב' חתימות ורישומים שונים: "זה הזוהר הקדוש מהר"ר זוש' הריוויץ", "היים יונה ליינבערג", ועוד.

בדף שלפני השער שבשני הכרכים האחרונים: חותמות וחתימות בכתב יד קדשו של האדמו"ר "הק' יוסף מאיר בן מירל גאלה מספינקא" - האדמו"ר רבי יוסף מאיר כהנא (תר"ע-תשל"ח 1909-1978), בן רבי צבי הירש כהנא אב"ד ספינקא וחתן האדמו"ר רבי יצחק טיטלבוים מהוסאקוב. כיהן כאדמו"ר בעיר אונוגוואר. בשנת תרצ"ו נתמנה לרב וראש ישיבה בסערעדנא. בשנת תש"א לארץ ישראל. בה פתח את ישיבת "אמרי יוסף" והקים בה את בית מדרשו. רבים נהרו ל"שולחנותיו" ולדרשותיו שנשא במקומות שונים ברחבי הארץ.

4 כרכים: [4], רנב, ב-יז דף; [1], רעז דף; קטו, [1] דף; קיז-שט דף. (השער של חלק רביעי נכרך בטעות בסוף הכרך השלישי). 20-21 ס"מ. נייר כחול, מצב טוב. כתמים ומעט נזקי-עש ולחות. כריכות ישנות, מעט פגומות.

פתיחה: \$4000

of Rebbe "Yosef Meir ben Mirel Ga'ala of Spinka". Rebbe Yosef Meir Kahane (1909-1978), son of Rabbi Zvi Hirsh Kahane Av Beit Din of Spinka and son-in-law of Rebbe Yitzchak Teitelbaum of Husakov. Served as Rebbe in the city of Ungvar. In 1936, he was appointed Rabbi and head of the Seredneye Yeshiva. In 1941, he immigrated to Eretz Israel and opened the Imrei Yosef Yeshiva in which he established his court. His "tish" and the sermons which he delivered at various places throughout Israel drew great crowds. 4 volumes: [4], 252, 2-17 leaves; [1], 178 leaves; 115, [1] leaves; 117-309 leaves. (The title page of Part 4 was erroneously bound at the end of Vol. 3). 20-21 cm. Blue paper, good condition. Stains and few worm damages and dampness. Old bindings, slightly damaged.

Opening price: \$4000



113

113. Ma'ane Lashon, Pleas and Supplications for Reciting at Cemeteries and at the Graves of Tzaddikim - Zhitomir, 1847

Ma'ane Lashon, pleas for reciting at cemeteries and supplications at the graves of Tzaddikim. Zhitomir, 1847. Printed by Rabbi Chanina Lipa and Rabbi Yehoshua Heshel Shapira, grandsons of the Slavita rabbi.

112. Be'er HaGolah by the Maharal of Prague, with Articles by the Magid of Koznitz - Zhitomir, 1859

Be'er HaGolah, explanation of Chazal sayings, by the Maharal of Prague. With the addition of three articles by the Magid Rabbi Yisrael of Koznitz. Zhitomir, 1859. Printed by Rabbi Aryeh Leib Shapira. 124 pages. 21 cm. Good-fair condition, stains and detached leaves. Old worn binding.

Opening price: \$250

113. ספר מענה לשון, תחינות ובקשות בבית עלמין ובקברי צדיקים - זיטומיר, תר"ז

ספר מענה לשון, סדר תחינות בבית עלמין ובקשות על קברי צדיקים. זיטומיר, תר"ז 1847. דפוס רבי חנינא ליפא ורבי יהושע העשיל שפירא נכדי הרב מסלאוויטא. תפילות הנאמרות על קברי הורים, אחים וילדים, בעל ואשה, ועוד. התפילות על קברי צדיקים כוללות תפילות לפרנסה, לרפואה, לזרע של קיימא, ועוד. עם תרגום והוראות ביידיש. עו דף. 18.5 ס"מ. מצב בינוני-טוב, כתמים כהים. סימני עש (בעיקר בכריכה).

לא נרשם במפעל הביבליוגרפיה.

פתיחה: \$800

Prayers to be said at graves of parents, siblings and children, husband and wife, etc. The prayers at the graves of Tzaddikim include entreaties for livelihood, cures, children, etc. With Yiddish translation and guidelines.

76 leaves. 18.5 cm. Fair-good condition, dark stains. Worming (especially to binding).

Not listed in the Bibliography of the Hebrew Book.

Opening price: \$800



112

112. ספר באר הגולה מהמהר"ל מפראג, עם מאמרי המגיד מקוזניץ - זיטומיר, תר"ך

ספר באר הגולה, ביאורי מאמרי חז"ל, מאת המהר"ל מפראג. עם הוספת שלשה מאמרים מהמגיד הקדוש רבי ישראל מקוזניץ. זיטומיר, תר"ך 1859. דפוס רבי אריה ליב שפירא.

124 עמ'. 21 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ודפים מנותקים. כריכה ישנה בלוייה.

פתיחה: \$250



115

115. Varied Collection of Books – Complete and Incomplete Copies

Varied collection of books and book sections. Russia-Poland printings, Mussar and Halacha, the Vilna Gaon and his disciples, Kabbalah, Passover Haggadot etc.

23 items. For a complete list, please see the Hebrew description.

Opening price: \$600

114. Collection of Incomplete Books and Leaves – Printed in Zhitomir and Slavita

Collection of leaves and incomplete books printed by the Shapira family in Zhitomir and Slavita.

For a complete list, please see the Hebrew description. 8 items, varied size and condition, damages and restorations.

Opening price: \$300

115. אוסף ספרים מגוון - עותקים שלמים וחסרים

אוסף מגוון של ספרים וחלקי ספרים. דפוסי רוסייה-פולין, ספרי מוסר והלכה, ספרי הגר"א ותלמידיו, ספרי תפילה וקבלה, הגדות של פסח, ועוד.

עותקים שלמים: • ספר ארחות צדיקים. למברג (לבוב), תקצ"ז 1836. דפוס האשה חיה אשת רבי נפתלי הירץ גרוישמן. • ספר דבר אליהו, פירוש הגר"א לספר איוב. וורשא, תרי"ח 1857. • ספר גם אלה דברי דוד, רבי דוד טעבלי קצנלבוגן. לנינגרד (פטרבורג), תרפ"ח [1928].

עותקים חסרים: • תקוני הזוהר. [סלאוויטא, תקפ"ו 1826, או תקצ"ו 1836. דפוס רבי משה שפירא]. חסר בתחילתו ובסופו. • סידור אור לישרים, נוסח ספרד, עם כתר נהורא ודרך החיים. [בראדי? תרל"ו?]. • עותק נוסף של סידור אור לישרים. [רוסיה-פולין, מהדורה לא מוזהה]. • סידור בית יעקב, לרבי יעקב עמדין. [זיטומיר? תרל"ז?]. • עותק נוסף של הסידור הנ"ל ממהדורה אחרת. [רוסיה פולין, לא מוזהה]. • ספר בן המלך והנוזיר. [זיטומיר? תרי"ז?]. • ספר כונת האגדות. אמשטרדם, [תס"ט 1709]. • ספר שיח ספונים. זולקווא, [תקי"א 1751]. • ספר דרכי נועם. קניגסברג, [תקכ"ד 1764]. • טור יורה דעה, עם פירוש הב"ח. [מעזיבו, תקע"ט 1819]. נייר כחלחל. • הגדה של פסח, עם פירוש בית ישראל. מינסק, [תקצ"ז 1836]. חסרים שני דף ראשונים. • ספר תם וישר. יחופב, תקפ"ז [1827]. יידיש. • קיצור אבן שלמה. ווילנא, תרל"ו 1876. כרוך עם: סדר קרבן פסח; ספר צוואה יקרה; ספר שערי דמעה [מהדורות לא מוזהות. דפים חסרים]. • ספר כאור נוגה. ברסלויא, [תקע"ו 1816].

• דפים מספר חלקת בנימין. [לבוב, תקנ"ד 1794]. • שער ודפים ראשונים מספר טהרת הקודש, להגר"א מווילנא. [זולקווא, תקס"ד 1804]. • דפים מספר שבט מישראל. [זולקווא, תקל"ב 1772]. • דפים מספר יסוד יוסף [מהדורה לא מוזהה]. • דפים מספר יהושע, עם פירוש רש"י והמצודות [מהדורה לא מוזהה]; ועוד.

פתיחה: \$600



114

114. אוסף חלקי ספרים ודפים - מדפוסי זיטומיר וסלאוויטא

אוסף ספרים חסרים, וקטעים מספרים - מדפוסי משפחת שפירא בערים זיטומיר וסלאוויטא:

• ספר מגן דוד, מהאדמו"ר רבי דוד טברסקי מטולנא. זיטומיר, תרי"ב 1852. [2 שערים], ג-לו דף [במקור: 2], ג-קב דף]. • דף "הקדמה מהרב המחבר שליט"א" לספר ברכת דוד, לרבי דוד טברסקי מטולנא. [זיטומיר, תרכ"ב 1862]. • ספר שערי תשובה, לרבינו יונה מגירונדי. [זיטומיר, תר"ח 1848]. נה דף, [חסר דף השער]. • שני שערים, לשולחן ערוך הרב, יורה דעה חלק רביעי. זיטומיר תרכ"ב 1861. • קריאת שמע שעל המיטה [מתוך סידור ותהילים, דגלי הודיה והמצוה. זיטומיר, תרכ"ו 1866]. • שער ושני דפים מההקדמה, מספר שלחן ארבע, זיטומיר תרט"ז 1856.

• 3 דפים אחרונים, [מחומש במדבר, עם אור החיים, סלאוויטא, תקס"ו 1806]. • דף לד, מתוך סידור תפילה, מדפוסי סלאוויטא.

8 פריטים, גודל ומצב משתנים, פגיעות ושיקומים.

פתיחה: \$300

Kabbalah Books

See Also: Manuscripts and Glosses – Kabbalah; Books Printed in Slavita and Zhitomir; Chassidism

117. ספר הזוהר - זולצבך 1684 - הגהות בכתב יד עתיק

ספר הזוהר, בראשית ושמות. זולצבאך, [תמ"ד 1684]. מהדורה שנדפסה עפ"י דפוסי קרימונה ולובלין, עם הוספות ופירושים "דרך אמת" ו"אמרי בינה". בגליונות הספר עשרות הערות בכת"י אשכנזי עתיק מתקופת ההדפסה [שנות הת', המאה ה-17/18]. תוכן ההערות פירושים ותיקוני נוסח.
[4], קלב; עב, עא-צח [2] דף (חסרים דפים בסופו. חלק שמות במקור: עב, עא-קך דף). 29.5 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וקרעים. חיתוך דפים על גבול הטקסט עם פגיעה בכותרות ובהערות השוליים. חלק מההגהות קצוצות. כריכת חצי-עור עתיקה. ללא [2] דף בתחילתו, של הקדמה ו"הסכמת השררה" בלטינית. פתיחה: \$500

117. Zohar – Sulzbach 1684 – Glosses in an Ancient Handwriting

Zohar, Bereshit and Shemot. Sulzbach, [1684]. Edition printed in Cremona and Lublin, with Derech HaEmet and Imrei Binah additions and commentaries. On the book sheets are dozens of notes in ancient Ashkenazi handwriting from the time of printing [17th/18th century]. The notes contain commentaries and version corrections.
[4], 132; 72, 71-98 [2] leaves (lacking leaves at end. The volume of Shemot was originally: 72, 71-108 leaves). 29.5 cm. Fair condition, wear and tear. Leaves cutoff bordering text with damage to titles and marginalia. Some marginalia are cutoff. Ancient semi-leather binding.
Without [2] leaves at beginning of Latin introduction and approbation.
Opening price: \$500



117

116. Sha'arei Tzedek by Rabbi Y. Gikatilla – Riva Di Trento, 1561

Sha'arei Tzedek, rules for Kabbalistic wisdom, Holy Names and the Ten Sefirot, by Rabbi Yosef ben Karnitol [Gikatilla]. Riva Di Trento [1561]. Printed by Ya'akov Markria.
Several ink erasures appear on Leaves 49-50. 52 leaves. 19 cm. Good condition. Stains. Inscriptions and stamps. Worming and tears to several leaves, some restored. Damages to binding.
Opening price: \$600



116

116. ספר שערי צדק לר"י גיקטיליה - ריווא דטרינטו, שכ"א

ספר שערי צדק, "כל מעשיהו לבא אל היכל פנימה הקבלה האלהית" - כללים לחכמת הקבלה, כינויי שמות הקודש ועשר הספירות, מאת רבי יוסף בן קרניטול [גיקטיליה]. ריווא דטרינטו, [שכ"א 1561]. דפוס יעקב מרקריאה.
בדפים מט-נ, מספר מחיקות בדיו, על השורה "הקב"ה מניח תפילין הקב"ה ממש", ועוד.
נב דף. 19 ס"מ. מצב טוב. כתמים. רישומים וחותמות. פגעי עש וקרעים במספר דפים, חלקם משוקמים. פגמים בכריכה.
פתיחה: \$600



119

118. Beit Elohim / Sha'ar HaShamayim – Amsterdam, 1655

Beit Elohim, on Ma'ase Merkavah, by Rabbi Avraham HaCohen Iriara. Amsterdam, [1655]. Bound with: **Sha'ar HaShamayim**, on the Arizal's Kabbala, by Rabbi Avraham HaCohen Iriara. Amsterdam, [1655].

The two books were authored by the Kabbalist Rabbi Avraham HaCohen Hirira [disciple of Rabbi Yisrael Srug – a disciple of the Arizal] translated from Spanish to Hebrew by his disciple Rabbi Yitzchak Abuhab (the third) of Amsterdam.

Owner's signature in ancient handwriting [from the 17th century]: "...Dov HaLevi of Chelm".

Beit Elohim: 88 leaves; Sha'ar HaShamayim: 2, 5-94 leaves. 19 cm. Good condition, stains and slight wear, worm damages to some leaves. Unbound.

Opening price: \$300



118

118. ספר בית אלהים / ספר שער השמים - אמסטרדם, 1655

ספר **בית אלהים**, על מעשה מרכבה, מאת רבי אברהם הכהן אירירה. אמסטרדם, [תט"ו 1655]. כרוך עם: ספר **שער השמים**, על קבלת הארז"ל, מאת רבי אברהם הכהן אירירה. אמסטרדם, [תט"ו 1655].

שני ספריו של המקובל רבי אברהם הכהן אירירה [תלמידו של רבי ישראל סרוג - תלמיד האר"י] תורגמו מספרדית לעברית ע"י תלמידו רבי יצחק אבוהב (השלישי) מאמסטרדם.

חתימת בעלים בכת"י עתיק [מהמאה ה-17]: "...חנן בזה הספר אותי הק' דב הלוי מחעלמא".

בית אלהים: פח דף; שער השמים: ב, ה-צד דף. 19 ס"מ. מצב טוב, כתמים ומעט בלאי, פגעי עש בחלק מהדפים. ללא בריכה.

פתיחה: \$300

120. ספר שני לוחות הברית - אמשטרדם, ת"ח-ת"ט - מהדורה ראשונה - שני עותקים

ספר שני לוחות הברית (של"ה הקדוש) לרבינו ישעיה הורוויץ. עם ספר ווי העמודים מבנו רבי שעפטיל סג"ל. אמשטרדם, ת"ח ות"ט [1649-1648]. דפוס עמנואל בבנישתי. מהדורה ראשונה. שני עותקים. האחד - חסר דף אחרון (ללא ספר ווי העמודים). השני - חסר שלושה דפים ראשונים. • מצורף: ספר ווי העמודים מעותק שלישי (ללא שער).

עותק א': [2], 421; ב-מד דף (חסרים: [1] אחרון מספר של"ה). עותק ב': ב-תכא, מד דף. (חסרים: [2], א דף). * ספר ווי העמודים: ב-מד דף. 30 ס"מ. מצב משתנה בין הדפים, חלק מהדפים במצב גרוע. כתמים וקרעים. פגעי עש רבים.

פתיחה: \$1000

120. Shnei Luchot HaBrit – Amsterdam, 1648-1649 – First Edition – Two Copies

Shnei Luchot HaBrit (Shla HaKadosh) by Rabbi Yeshaya Horowitz. With Vavei Ha'Amudim by his son Rabbi Sheftel Segal. Amsterdam, 1648-1649. Printed by Emanuel Benbenishti. First edition. Two copies. One – lacking last leaf (with the book Vavei Ha'Amudim). The second – lacking the first three leaves. • Enclosed: Vavei Ha'Amudim from a third copy (without a title page).

Copy 1: [2], 421; 2-44 leaves (lacking: [1] last leaf of the Shla). Copy 2: 2-421, 44 leaves. (Lacking: [2], 1 leaf). • Vavei Ha'Amudim: 2-44 leaves. 30 cm. Condition of leaves varies, some in poor condition. Stains and tears. Considerable worming.

Opening price: \$1000



120

119. ספר שושנת יעקב, על חכמת הפרצוף וקריאה בכף היד - ליורנו, תקנ"ב

ספר שושנת יעקב, "חכמת היד בשרטוטין וחכמת הפרצוף..." מאת רבי יעקב ב"ר מרדכי מפולדא. ליורנו, [תקנ"ב 1792]. מדריך מפורט לקריאה בכף יד, חכמת הפרצוף והשערות, ועוד. איור מודפס של הקיום בכף היד.

מד דף. 14 ס"מ. מצב טוב, כתמים ובלאי. כריכה בלוייה. חותמות "בית עקד הספרים להגאון המנוח ר' מתתיה שטראשון זצ"ל מווילנא".

ואריאנט! בשער נכתב "נדפס פעם שנית" [ראה וינוגרד-רוזנפלד, אוצר הספר העברי, מס' 334]. ללא [8] דף של "צרור החיים", חידושים על התורה והש"ס מאת המו"ל, שנוספו בחלק מהמהדורות.

פתיחה: \$250

119. Shoshanat Ya'akov – On Wisdom of the Face and Palmistry – Livorno, 1792

Shoshanat Ya'akov "Palmistry and Wisdom of the Face..." by Rabbi Ya'akov son of Rabbi Mordechai of Fulda. Livorno, [1792].

Detailed guide for palmistry, the wisdom of the face and hair, etc. Printed illustration of the lines of the palm.

44 leaves. 14 cm. Good condition, stains and wear. Worn binding. Stamps of "Beit Aked HaSefarim by R' Matityahu Strashun of Vilna".

Variante. Written on the title page: "Printed for a second time" [see Vinograd-Rosenfeld, Otzar HaSefer HaIvri, no. 334]. Without [8] leaves of Zror HaChaim, novellae on the Torah and the Talmud by the publisher, added to some editions.

Opening price: \$250



122

122. מקדש מלך, שמות - זולקווא, תקנ"ד - העותק של הגאון המקובל רבי יוסף חבר

ספר מקדש מלך, על ספר הזוהר, חלק שני על ספר שמות. זולקווא, תקנ"ד [1794]. מהדורה שניה.

בשער ובדף האחרון חותמות של הגאון המקובל רבי יוסף בהגאון מוהרי"ץ אייזק חבר - הגאון רבי יוסף חבר (נפטר חשון תרל"ו 1875) בן הגאון המקובל רבי יצחק אייזיק חבר. כיהן כאב"ד בקהלות פאראזאוב, קנישין ויעדוואבנא [Jedwabne], פלך לזמז"ה, פולין. מחבר הספרים: "זרוע נטויה" על הגדה של פסח, "נפש נקי" הספד על אביו, "שער יוסף", "צפירת תפארה" ועוד. אביו הגדול העריכו מאד, בידיעתו בתורת הקבלה בפרד"ס, ובצוואתו מבקש רבי יצחק אייזיק חבר, כי בנו הרב דקנישין, "יעיין בכתבי דרוש שלי - אשר ידיו רב לו מאוד בדרוש, ולו משפט הבחירה לבר הטוב מהם, שיהיו נוטים לאמיתתה של תורה".

[1], רלו דף (חסר בסופו, במקור: [1], רמח דף). 19 ס"מ. מצב בינוני, בלאי ונוקי עש. כריכת חצי-עור, עתיקה ופגומה.

פתיחה: \$250

in great esteem for his Kabbalistic knowledge, and in his testament Rabbi Yitzchak Isaac Chaver requested that his son the Rabbi of Knyszyn "study my homiletic writings" – "who is very proficient in study of drush, and he will be able to choose those writing which are worthy, that are inclined towards the truth of the Torah".

[1], 236 leaves (lacking the end, originally: [1], 248 leaves). 19 cm. Fair condition, wear and worming. Semi-leather ancient, damaged binding.

Opening price: \$250

מחזירויו הנוספים בהלכה ובקבלה: אהבה בתענוגים - על המשניות, הגהות על הלבוש, אור החמה וזהרי חמה. [5], סה, כח דף. 22 ס"מ. מצב משתנה, טוב-בינוני, בלאי וכתמים. קרעים ונוקי עש קלים. כריכת חצי-עור.

פתיחה: \$300

121. Chesed L'Avraham by Rabbi Avraham Azulai – First Edition – Amsterdam, 1785

Chesed L'Avraham, Kabbalistic topics, by the Kabbalist Rabbi Avraham Azulai. Amsterdam, [1785]. Printed by Emanuel Atias. Illustrated title page and Kabbalistic illustrations.

First edition of one of the most famous Kabbalistic books. This book was widely quoted in the following generations and in early Chassidic literature. Many quotes in musar books in the name of the "Holy Books" originate from this book. The last chapter Breichat Avraham is based on a variation of the printed version, which was printed in the book Tomer Devorah by the Ramak.

The author: the Kabbalist Rabbi Avraham Azulai (1570-1643), a Fez sage and a prominent rabbi in Morocco. He immigrated to Eretz Israel and was one of the Hebron sages in the time of Rabbi Elazar ben Archa. The Chida was one of his descendants [great-grandson], and in his book Shem HaGedolim he mentions "The Rabbi, the pious grandfather", and writes that he descended from one of the families of Castilian sages who fled to Fez after the Spanish Expulsion. "He travelled by ship to Caphutkia and debarked to dry land and left all their belongings in the ship. Immediately, a stormy wind arose and smashed the ship and everything drowned, sparing them their lives. In memory of this miracle, he signed his name in the shape of a ship".

Some of his other works in Halacha and Kabbalah: Ahava BaTa'anugim on Mishnayot, glosses on the Levush, Or HaChama and Zoharei Chama.

[5], 65, 28 leaves. 22 cm. Varied condition, good-fair, wear and stains. Tears and minor worm damages. Semi-leather binding.

Opening price: \$300



121

121. ספר חסד לאברהם לרבי אברהם אזולאי - מהדורה ראשונה - אמשטרדם, תמ"ה

ספר חסד לאברהם, עניני קבלה, מאת המקובל רבי אברהם אזולאי. אמשטרדם, [תמ"ה 1785]. דפוס עמנואל עטיאס. שער מאויר ואיורים קבלים.

מהדורה ראשונה של אחד מספרי הקבלה הנודעים. הספר מובא רבות בדורות שלאחריו ובספרי החסידות הקדמונים. דברים רבים המובאים בספרי המוסר בשם "הספרים הקדושים", מקורם בספר זה. הפרק האחרון "כריכת אברהם", מיוסד על נוסח שונה מהנדפס, של הספר "תומר דבורה" להרמ"ק.

המחבר: הגאון המקובל רבי אברהם אזולאי (ש"ל-חשון ת"ד), מחכמי פאס ומגדולי הרבנים במרוקו. עלה לארץ ישראל, והיה מגדולי העיר חברון בזמן רבי אלעזר בן ארחא. הגאון החיד"א היה מצאצאיו [נינו], ובספרו "שם הגדולים" הוא כותב על "הרב החסיד מר זקננו זצ"ל", ומספר עליו כי היה ממשפחות חכמי קשטיליאי אשר באו מגרוש ספרד לפאס, "ודרך אניה בא לקפוטקיא ויצאו ליבשה והניחו כל אשר להם בספינה ותיכף קם רוח סערה וגשבריה הספינה ונטבע הכל והיתה נפשם לשלל ולזכור נס זה שניצולו עשה חתימתו דמות ספינה".



124

124. מחברת הקודש, קוריץ, תקמ"ג - חתימות רבי שלמה הכהן [מראדומסק] - חתימת רבי שלמה מדמשק, והגהות קבליות בכת"י מזרחי

ספר מחברת הקודש, כוונת לשבתות ולמועדי השנה. לרבינו חיים וויטאל - מהרח"ו. קוריץ [תקמ"ג 1783]. מהדורה ראשונה. הסכמה מעשרה מרבני "מעורטש-גדול". בשער ובדף שלפניו חתימות ורישומים בכת"י אשכנזי: "לה' הארץ ומלוואה הק' --- שלמה הכהן", "לה' הארץ ומלוואה שייך לר שלמה הכהן" [כתב היד דומה מאד לחתימתו של הגאון הקדוש רבי שלמה הכהן רבינוביץ, האדמו"ר הראשון מראדומסק, בעל "תפארת שלמה", תקס"ג-תרכ"ו, מגדולי אדמו"רי פולין בדורו]. בדפי הכריכה רישומים רבים בכת"י מזרחי של כוונות ליל הסדר. חתימה בכת"י מזרחי "גואל האחרון - הצעיר שלמה מדמשק ס"ט".

[1], קנב דף. 19 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי וכתמים. קרעים והדבקות בדף השער. כריכה לא מקורית.

פתיחה: \$1000

123. שער גן עדן - קוריץ, תקס"ג - מהדורה ראשונה

ספר שער גן עדן, קבלה. מרבי יעקב קאפל ליפשיץ ממזריטש. קארעץ [תקס"ג 1803]. מהדורה ראשונה. הסכמות רבי לוי יצחק מבראד, רבי מאיר מבראד, רבי אפרים זלמן מרגליות ועוד. "דרך ישרה... בעמקי מצולות החכמה עילאה... מיוסד על אדני קבלת האר"י", עם איורים קבליים. בשער הספר מוזכר כי כתבי היד של הספר הובאו לפני הבעל שם טוב כשביקר במעורטש, שקרא בהם וחייבם ונישקם ונענע בראשו אשרי העם שככה לו. [2], פד דף. 32 ס"מ. נייר כחול. מצב בינוני, בלאי וכתמים. פגעי עש. בדף ע"ג קרע גדול עם חסרון. חתימת בעלים מחוקה בשער. כריכת חצי-עור ישנה.

סטפנסקי חסידות, מס' 588.

פתיחה: \$250

123. Sha'ar Gan Eden – Korets, 1803 – First Edition

Sha'ar Gan Eden, Kabbala. By Rabbi Ya'akov Koppel Lifshitz of Mezrich. Korets [1803]. First edition. Approbations by Rabbi Levi Yitzchak of Berdychiv, Rabbi Meir of Brad, Rabbi Ephraim Zalman Margaliot etc.

"Straight path... in depths of wisdom... based upon Kabbalah of the Ari". Includes Kabbalistic illustrations. Mentioned on title page that manuscripts of this book were presented to the Ba'al Shem Tov upon his visit to Mezrich. He read them, embraced and kissed them and nodded "Fortunate is the nation...".

[2], 84 leaves. 32 cm. Blue paper. Fair condition, wear and strains. Worming. Leaf 73 has a large open tear. Erased owner's signature on title page. Old semi-leather binding.

Stefansky Chassidut, no. 588

Opening price: \$250



123

122. Mikdash Melech, Shemot – Zolkva, 1794 – Copy of the Kabbalist Rabbi Yosef Chaver

Mikdash Melech, on the Zohar, Part 2 on Shemot. Zolkva, 1794. Second edition.

On the title page and on the last leaf are stamps of the Kabbalist Rabbi "Yosef ben Moharitz Isaac Chaver" – Rabbi Yosef Chaver (died Cheshvan 1875) son of Kabbalist Rabbi Yitzchak Isaac Chaver. Served as Av Beit Din in the communities of Parysów, Knyszyn and Jedwabne in the Lomza region, Poland]. Author of Zroyah Netuyah on the Passover Haggadah, Nefesh Naki – a eulogy on his father, Sha'ar Yosef, Tzefirat Tifara, etc. His illustrious father held him

מהדורת אב לכל עשרות מהדורות רוסיה-פולין. מהדורה שניה זו יצאה לאחר למעלה מ-90 שנה מאז נדפסה המהדורה הראשונה באמסטרדם, תס"א 1701. בתשעים השנה שלאחר צאת מהדורה זו בהורדנא נדפסו עוד בערים שונות ברוסיה-פולין, יותר מ-30 מהדורות נוספות.

פתיחה: \$250

125. Raziel HaMalach – Second Edition – Grodno, 1793

Raziel HaMalach, Kabbalah. "Grodno the capital" [Grodno, 1793]. Second edition.

The book of kabbalah "Raziel HaMalach", the source for many well-known segulot, for remembering Torah study, Kabbalistic illustrations and amulets for protecting a woman giving birth, etc. Merely possessing the book at home is a successful segula for protection from harm and from fire, as written explicitly on the title page of the book.

Many Kabbalistic illustrations. The special segula of possessing this book is mentioned in the introduction: "...Anyone who merits studying it in holiness and purity, will gain merit for himself and for his children and grandchildren... but one must treat it with respect...It must be kept in his house together with his silver and gold, and then he will surely be protected from fire and from plunder and trouble, as written in this book".

A handwritten dedication from 1878, by Rabbi Ya'akov Te'omim, the rabbi of Chevrat Torah in Manchester, England, appears on the back endpaper. [2], 22, 21-32 leaves, [2 leaves; 39, 42] leaves (lacking 8 leaves: 33-38, 40-41). 19.5 cm. Fair condition, damages with lack to several leaves. New binding.

This edition is the source of all the dozens of Russian-Polish editions. This second edition was published more than 90 years after the first 1701 Amsterdam edition. During the 90 years after being printed in Grodno, more than 30 additional editions were printed in various cities throughout Russia-Poland.

Opening price: \$250



125

125. רזיאל המלאך - מהדורה שניה - הורודנא תקנ"ג

ספר רזיאל המלאך, קבלה. "הוראדנא הבירה" [גורודנא, תקנ"ג 1793]. מהדורה שניה.

ספר הקבלה הקדוש "רזיאל המלאך", הוא המקור להרבה סגולות ידועות, לזכרון הלימוד, איורים קבליים וקמיעות שמירה לילדות, ועוד. עצם החזקת ספר זה בבית היא סגולה בדוקה ומנוסה להצלה מפגעים ומשריפות, כמפורש בשער הספר. איורים קבליים רבים. בהקדמת הספר מובאת הסגולה המיוחדת שבהחזקת ספר זה: "... מי זכה ללמוד בו בקדושה ובטהרה, וזה הוא לו לעצמו ולבניו ולבני בניו... רק צריך לנהוג בו כבוד... רק שהוא בביתו גנו אצל כספו וזהבו, בודאי ינצל מן שרפה ומן שוד ושבר, כדאיתא בזה הספר".

בדף הכריכה האחורי, הקדשה בכתב יד, משנת תרל"ח, מאת רבי יעקב תאומים, רב "חברת תורה" במנצ'סטר אנגליה. [2], כב, כא-לב דף, [2 דף: לט, מב] דף (חסרים 8 דפים: לג-לח, מ-מא). 19.5 ס"מ. מצב בינוני, פגמים חסרים במספר דפים. כריכה חדישה.

124. Machberet HaKodesh, Korets, 1783 – Signatures of Rabbi Shlomo HaCohen [of Radomsk] – Signature of Rabbi Shlomo of Damascus, and Kabbalistic Glosses in Oriental Handwriting

Machberet HaKodesh, kavanot for Shabbat and Festivals. By Rabbi Chaim Vital – Maharchu. Korets [1783]. First edition. Approbations from 10 rabbis of "Greater Mezritch".

On the title page and flyleaf are signatures and inscriptions in Ashkenazi handwriting: "Shlomo HaCohen", [handwriting similar to the signature of Rabbi Shlomo HaCohen Rabinowitz, the first Rebbe of Radomsk, author of Tiferet Shlomo, 1803-1866, one of the greatest Polish Rebbes of his time].

On the endpapers are many inscriptions in Oriental handwriting of the kavanot of Lel HaSeder. Signature in Oriental handwriting: "Last Redeemer – Shlomo of Damascus".

[1], 152 leaves. 19 cm. Good-fair condition, wear and stains. Tears and pasted strips on title page. Non-contemporary binding.

Opening price: \$1000



127

פולמוס סוער, כתב היד של הספר הגיע לידי הגאון המקובל רבי יעקב ישראל אלגזי, שקיבלו מידים אלמוניות. הספר נדפס לראשונה באומיר בשנים תצ"א-תצ"ב. הגאון רבי יעקב עמדין היה הראשון שיצא נגד הספר בחריפות רבה, וטען כי מחברו הוא נתן העזתי - "נביאו" של שבתאי צבי, וכי הספר מלא ברעיונות שבתאיים. בעקבות רבי יעקב עמדין החרימו קהילות רבות חיבור זה. מנגד, יצאו אחרים להגן על כבוד הספר. המקובל הירושלמי רבי מנחם מענכין היילפרין כתב על כך ספר "כבוד חכמים", בו הצביע בין היתר על העובדה כי הוא זכה להסכמתם ולהמלצתם של רבנים גדולים. עד היום לא הוכרע מיהו מחברו והאם היה מקובל-אלוקי או שבתאי-משיחי. (ראה: א' יערי, "תעלומת ספר" ד"ש קוטובסקי, "אוצר חמדת ימים").

4 כרכים, 25.5-25 ס"מ. מצב משתנה. בחלק מהכרכים נוקי עש וכתמים. כריכות חדשות.

פתיחה: \$800

126. Razi'el HaMalach – Three Editions

Three different editions of Razi'el HaMalach.

- "This is a book of Adam HaRishon, given to him by Razi'el HaMalach". Lemberg, 1850. Printed by Franz Galinski. Signatures and stamps of Rabbi Shlomo Halberstadt of Warsaw.
- "This is a book of Adam HaRishon, given to him by Razi'el HaMalach". Lemberg, [1852?]. Elaborate leather binding.
- Razi'el HaMalach. Großwardein (Oradea), 1944. Printed by Binyamin Ze'ev Rubenstein.

The Kabbalistic book Razi'el HaMalach is the source for many known segulot and for retention of Torah study. Kabbalistic illustrations and amulets of protection for childbirth, etc. Just possessing the book at home is a tried successful segula for salvation from damages and fire, as explicitly written on the title page.

3 volumes, varied size and condition. Overall good condition.

Opening price: \$400



126

126. רזיאל המלאך - שלש מהדורות

- שלשה ספרי "רזיאל המלאך" ממהדורות שונות.
- "זה ספרא דאדם קדמאה, שנתן לו רזיאל המלאך". למברג, [תר"א] 1850. דפוס Franz Galinski. חתימות וחתימות של רבי שלמה האלברשטאט מווארשא.
 - "זה ספרא דאדם קדמאה, שנתן לו רזיאל המלאך". למברג, [תר"ב? 1852]. כריכת עור מפוארת.
 - רזיאל המלאך. גרוסוורדין, תש"ד [1944]. דפוס בנימין זאב רובינשטיין.
- ספר הקבלה הקדוש "רזיאל המלאך" הוא המקור להרבה סגולות ידועות ולזכרון הלימוד. איורים קבליים וקמיעות שמירה לילודת, ועוד. עצם החזקת ספר זה בבית היא סגולה בדוקה ומנוסה להצלה מפגעים ומשריפות, כמפורש בשער הספר.
- 3 כרכים, גודל ומצב משתנה. מצב כללי טוב.

פתיחה: \$400

127. חמדת ימים - מהדורת ונציה תקכ"ג - סט שלם - הגהות חתומות

ספר חמדת ימים, מוסר והנהגות על פי הקבלה ותורת האר"י. חלקים א-ד: לשבת קודש, לראש חודש, למועדי ה', לחודש אלול ולימים נוראים. [ונציה, תקכ"ג 1763]. שערים וכתורות בדיו אדומה.

בשער חלק ג': חתימת רבי רפאל אוחנא החותם "אנכי הרא"ה". מספר הגהות בכת"י מורחי, חתומות: "אמר"א" "רא"ה". הגאון המקובל רבי רפאל אוחנא (תר"י-תרס"ב), מחכמי טבריה הנודעים. נולד במכנאס שבמרוקו ובשנת תרכ"ה עלה לא"י. בשנת תרמ"א (1881) יצא לבוכארה בשליחות כוללות טבריה, והוא היה הראשון שקבע שם קופות ר' מאיר בעל הנס. חיבר ספרים רבים: "שיר חדש", (ירושלים, תרמ"ט). "ישוב מערבי" (ירושלים, תרנ"ו). "טובת מראה", (ירושלים, תרנ"ז). "מראה הילדים" (ירושלים, תר"ס). ועוד.

הספר "חמדת ימים" ושאלת זהות מחברו עומדים במרכזו של



128

128. Collection of Kabbalah Books – Incomplete Copies and Book Sections

Collection of incomplete copies of books, sections and single leaves. Kabbalistic books from various printings, 17th-19th centuries.

Among the books: • **Sefer HaGilgulim**, [Frankfurt am Main, 1684]. • **Amarot Tehorot**, Frankfurt am Main, 1698. • **VaYakhel Moshe**. [Dessau, 1698]. • **Sefer HaKavanot U'Ma'ase Nissim** [Constantinople, 1720]. • **Sefer Yetzira with six commentaries** [Zhovkva, 1745]. • **Tola'at Ya'akov**, Boguslaw, [1820]. • More parts of various Kabbalistic books.

128. אוסף ספרי קבלה - עותקים חסרים וחלקי ספרים

אוסף ספרים חסרים, חלקי ספרים ודפים בודדים. ספרי קבלה מדפוסים שונים שנות הת'ת"ק [המאה ה-17-19]. בין הספרים:

• **ספר הגלגולים**, [פרנקפורט דמיין, תמ"ד 1684 - חסר שער - מהדורה ראשונה של הספר - פרנסי ורבני פרנקפורט גזרו איסור על הספר, שאסור למכרו או לתתו במתנה בפרנקפורט, "מחמת הסכנה". עיין: מ' הורוויץ, רבני פרנקפורט, ירושלים תשל"ב, עמ' 64-65].

• **ספר אמרות טהורות**, עשרה מאמרות עם פירוש יד יהודה, פרנקפורט דמיין, תנ"ח 1698. שער מצויר - חסר דף אחרון].

• **ספר ויקהל משה**. [דעסוי, תנ"ט 1698. - פגום וחסר שער - מהדורה ראשונה עם הסכמות רבי דוד אופנהיים ורבי שמשון וורטהיימר - איורים קבליים ולוח מצויר "האילן הקדוש". חתימת רבי "שמריה שמעריל ב"ר מנשה יוסף". • **ספר הכוונות ומעשה נסים** [קושטא, ת"פ 1720 - מהדורה ראשונה - דפים יד-עה בלבד, מתוך 1], עז דף במקור].

• **ספר יצירה**, עם ששה פירושים [זולקווא, תק"ה 1745 - חסר שער - דף ההסכמות כפול]. • **ספר יצירה**, עם פירוש הגר"א. הורודנא, תקס"ו. [פגום-מאד, עם חסרון טקסט בכל הדפים].

• **תקוני הזוהר**, קוריץ [תק"מ 1780]. פגום מאד וחסר דף אחרון. • **שומר אמונים**, זולקווא, [תקכ"ו 1766] עם מבוא פתחים, זולקווא, [תקכ"ו 1766 - חסר 7 דף בסוף מבוא פתחים]. • **תולעת יעקב**, באהסלב, [תק"פ 1820]. נייר כחול, שלם, עם קרעים חסרים. • דפים ד-לב מהסידור הקבלי, חסד לאברהם, [אומיר, תקכ"ד 1764]. • 4 דפים אחרונים מספר "שער הכוונות", [שאלוניקי, תרי"ב 1852]. ועוד קטעי וחלקי ספרי קבלה שונים.

בחלק מהספרים, חתימות, חותמות והגהות בכת"י. 17 פריטים, גודל ומצב משתנה. מצב כללי בינוני עד גרוע.

פתיחה: \$400

17 items, varied size and condition. Overall fair-poor condition. See Hebrew description for a more detailed account of conditions.

Opening price: \$400

127. Chemdat Yamim – Venice 1763 Edition – Complete Set – Signed Glosses

Chemdat Yamim, mussar and conduct, according to Kabbalah and the teachings of the Arizal. Parts 1-4: For Shabbat, Rosh Chodesh, Festivals, the month of Elul, Rosh Hashana and Yom Kippur. [Venice, 1793]. Title pages and titles in red ink.

On the title page of Part 3: signature of Rabbi Refael Ochana who signs "Me the R.O.H." Several glosses in Oriental writing, signed: "A.M.R.A." "R.A.H."

Rabbi Refael Ochana (1850-1902), renowned Tiberias Torah scholar was born in Meknes, Morocco and in 1865 immigrated to Eretz Israel. In 1881, he traveled to Bukhara as emissary of the Tiberias Kollel and was the first to bring charity boxes of R' Meir Ba'al Ness to Bukhara. He wrote many books: Shir Chadash (Jerusalem, 1889), Yishuv Ma'aravi (Jerusalem, 1896), Tovot Mareh, (Jerusalem, 1897, Mareh HaYeladim (Jerusalem, 1900), etc.

Chemdat Yamim and the identity of its author are the focus of an intense controversy. A manuscript of the book reached the Kabbalist Rabbi Ya'akov Yisrael Elgazi from anonymous hands. The first edition of the book was printed in Izmir in 1731-1732. Rabbi Ya'akov Emden was the first who fiercely opposed the book claiming that it was written by Natan Ha'Azati – the "Prophet" of Sabbatai Zevi, and that it was full of Sabbatean beliefs. Following Rabbi Ya'akov Emden, many communities banned the book. However, many others defended the book. The Jerusalem Kabbalist Rabbi Menachem Menchin Halprin wrote a work titled Kevod Chachamim in which among other things, he specified the fact that Chemdat Yamim was approbated and recommended by leading rabbis. The identity of the author, and whether he was a G-dly Kabbalist or a Sabbatean is still unknown (See: E. Ya'ari, Ta'alumat Sefer"; D.S. Kosovsky, Otzar Chemdat Yamim).

4 volumes, 25-25.5 cm. Varying condition. Some volumes have worming and stains. New bindings.

Opening price: \$800



130

נדפס במהדורה הראשונה [פירות גינוסר - אמשטרדם, תק"ב].
 חתימות כתב-ידו ורישומי בעלות של רבי בנימין אלי הכהן,
 [המתואר ברישומי הבעלות בתואר: "הרב הצדיק המופלא..."].
 בדפי הכריכה האחרונים רישומים שונים: רישום לידה משנת
 תקצ"ו, ורישום מעניין של הוצאות רפואיות.
 [1], קטן דף. 37 ס"מ. מצב טוב. כריכה קרועה וחסרה.
 חלק מנוסח השער בדיו אדומה.

פתיחה: \$250



129

130. פרי תואר - מהדורה שניה - זולקווא, תק"ע

ספר פרי תואר על שו"ע יורה דעה, מאת רבי חיים בן עטר בעל "אור
 החיים". זולקווא, תק"ע [1810]. מהדורה שניה. דפוס רונישטיין,
 ע"י "השותפים הרב הגדול המפורסם מהר"ר אביגדור הורוץ
 האב"ד דק"ק קאמינקא, וה"ה הרבני המופלג המפורסם מהר"ר
 אפרים זלמן מבראד".
 "אשר חיבר הרב הגאון החסיד המפורסם... קדוש ה' מכובר, איש
 אשר רוח ה' דיבר בו והופיע עליו רוח קדשו... רבינו חיים י' עטר
 זלה"ה". מהדורה שניה זו נדפסה ללא החיבור "פרי חדש", אשר

129. משנה למלך - מהדורה ראשונה - קושטא, תצ"א

ספר משנה למלך, חידושים על סדר הרמב"ם, מאת רבי יהודה
 רוזאניס. קושטא, תצ"א [1731].
 המהדורה הראשונה של ה"משנה למלך" שנדפסה כספר בפני
 עצמו (קודם שהוכנסה למהדורות הרמב"ם). את הספר ערך
 תלמידו הגאון רבי יעקב כולי בעל "ילקוט מעם לועז", שהיה דיין
 בבית דינו של רבי יהודה רוזאניס, והוסיף בו הערות והוספות
 משלו.

[3], ב-כז, פ, קיב, 46, פט דף. 30.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים. חלק
 מהדפים כהים. קרעים קלים ודפים מנותקים מעט בתחילת הספר.
 פגמים וקרע בעמוד שער ללא פגיעה בטקסט.

פתיחה: \$300

129. Mishneh LaMelech - First Edition - Constantinople, 1731

Mishneh LaMelech, novellae on the Rambam, by
 Rabbi Yehuda Rosanis. Constantinople 1731.
 The first edition of Mishneh LaMelech printed on its
 own (before it was included in the Rambam editions).
 The book was edited by his disciple Rabbi Ya'akov
 Culi author of the "Yalkut Me'Am Loez", who was
 Dayan in the Bet Din of Rabbi Yehuda Rosanis who
 added his own comments and additions.

[3], 2-27, 80, 112, 46, 89 leaves. 30.5 cm. Good
 condition. Stains. Some dark-colored leaves. Minor
 tears and slightly detached leaves at beginning
 of book. Damages and tear to title page without
 damage to text.

Opening price: \$300



132

131. Ketzot HaChoshen – First Edition – Copy of the Grandson of the Author Rabbi Asher Mordechai HaCohen Heller

Ketzot HaChoshen, on Shulchan Aruch Choshen Mishpat. Part 1. By Rabbi Aryeh Leib HaCohen Heller. Lemberg, [1788] first edition. With "Kuntress HaSefekot, authored by my brother, Rabbi Yehuda HaCohen (author of Terumat HaKeri).

Ketzot HaChoshen is one of the most basic books of Torah scholarly study and for over 200 years is considered the key guide for yeshiva Torah in-depth study all over the world.

On the title page are ownership inscriptions: "R' Asher Mordechai HaCohen Heller – Torah scholar



131

in his times...".

Rabbi Asher Mordechai Heller ben Rabbi David HaCohen, grandson of the author, published the book Avnei Milu'im written by his grandfather author of Ketzot HaChoshen in 1816. In the introduction Rabbi Heller writes that he is a close disciple of his grandfather and studied Torah from him for 20 years. Rabbi Asher Mordechai also arranged the index of the book Shev Shematta, published in the lifetime of his grandfather the author in 1804.

[2], 129; 15 leaves. 36.5 cm. High-quality paper, fair condition, worm damages to text. Stains. Non-contemporary binding.

Opening price: \$500

130. Pri To'ar – Second Edition – Zolkva, 1810

Pri To'ar on Shulchan Aruch Yoreh De'ah, by Rabbi Chaim ben Atar, author of Or HaChaim. Zolkva, 1810. Second edition. Rubinstein printing. By "The partners, the famous great Rabbi Avigdor Horwitz Av Beit din of Kamenka...Rabbi Efraim Zalman of Brod".

"Composed by the famous pious...Rabbi Chaim Ibn Atar". This second edition was printed without the Pri Chadash composition which was printed in the first edition [Perot Ginosar – Amsterdam, 1742]. Signatures and ownership inscriptions of Rabbi "Binyamin Eliyahu HaCohen". On endpapers are various inscriptions: inscription of a birth from 1836, and an interesting inscription of medical expenses. [1], 116 leaves. 37 cm. Good condition. Torn and damaged binding.

Part of the title page is printed in red ink.

Opening price: \$250

131. קצות החושן - מהדורה ראשונה - העותק של נכד המחבר רבי אשר מרדכי הכהן הלר

ספר קצות החושן, על שו"ע חושן משפט. חלק א'. מאת הגאון רבי אריה ליב הכהן הלר. למברג, [תקמ"ח 1788] מהדורה ראשונה. עם "קונטרס הספקות, לאחי המחבר, הגאון רבי יהודה הכהן (בעל "תרומת הכרי").

ספר קצות החושן, הינו אחד מספרי היסוד של הלמדנות התורנית, ובמשך יותר ממאתים שנה נחשב למורה הדרך העיקרי ללימוד עיוני בישיבות, מכל החוגים בארצות שונות.

בשער הספר רישומי בעלות "לר' אשר מרדכי הכהן העלער - חכם בדורו, תן מיד חכם". רבי אשר מרדכי הלר בן רבי דוד הכהן, הוא נכדו של המחבר, שהוציא לאור בשנת תקע"ו את הספר "אבני מלואים" מסבו בעל "קצות החושן". שם כותב בהקדמה כי הוא תלמיד מובהק שלמד עשרים שנה תורה מפי סבו הגאון המחבר: "... ותורה יבקשו מפיהו... ועלי גבר חסד ה' זה לי עשרים שנה בבית אדוני זקני הגאון ז"ל, מאור חכמתו עלי הופיע ומזיו כבודו התענגתי...". רבי אשר מרדכי ערך גם את המפתח לספר "שב שמעתתא", שיצא לאור בחיי סבו המחבר בשנת תקס"ד.

[2], קבט; טו דף. 36.5 ס"מ. נייר איכותי, מצב בינוני, נזקי עש על הטקסט. כתמים. כריכה לא מקורית.

פתיחה: \$500



133

133. Artzot HaChaim / Eretz Chemda – First Editions by the Malbim

Two books written by the famous Rabbi Meir Leibush Malbim:

- Artzot HaChaim, on Shulchan Aruch Orach Chaim, by Rabbi Meir Leibush Malbim, Part 1, Simanim 1-24. [Breslau, 1837]. First edition.

The Malbim's first book that made him world-famous and merited an enthusiastic approbation from the Chatam Sofer who writes that his words are "based on cognitive thinking and are close to the Torah's truth". This book that ends with the laws of tzitzit, is quoted dozens of times in the Mishna Brura and in books of halachic rulings.

Bound with: Chamudei Daniel, on Shulchan Aruch Yoreh Deah. Vilna, 1877. [4], 119, [2] leaves; 40 leaves. 20.5 cm. Good to good-fair condition, wear and stains.

133. ארצות החיים / ארץ חמדה - מהדורות ראשונות מספרי המלבי"ם

שני ספרים מספריו של הגאון הנודע רבי מאיר ליבוש מלבי"ם:
 • ספר ארצות החיים, על ש"ע אורח חיים, מרבי מאיר ליבוש מלבי"ם, חלק ראשון, סי' א-כד. [ברעסלויא, תקצ"ז 1837]. מהדורה ראשונה.

ספרו הראשון של המלבי"ם, שהוציא לו שם עולם וזכה להסכמה נלהבת מה"חתם סופר" הכותב על דבריו "בנויים על אדני השכל וקרובים לאמתתה של תורה". ספר זה שמסתיים רק בסוף הלכות ציצית, הובא עשרות פעמים בספר "משנה ברורה" ובספרי הפוסקים.

כרוך עם: ספר חמודי דניאל, על ש"ע יורה דעה. וילנא, תרל"ז 1877. [4], קיט, [2] דף; מ דף. 20.5 ס"מ. מצב טוב עד טוב-בינוני, בלאי וכתמים. מעט נקבי עש. חתימות והותמות בעלות של "הרב חיים אורי ליפשיץ" מניו-יורק. כריכת חצי-עור מירושלים, עם הטבעת צורת "מקום מקדשנו פעה"ק ירושלים" והכותל המערבי.

- ספר ארץ חמדה, חמש דרשות על חמשה חומשי תורה, בדרך פרד"ס [פלפול רימז ד'רוש ס'וד], דרשות ובאורים על אגרות חז"ל, וחדושים על פרק רביעי מהלכות דעות להרמב"ם. מאת הגאון רבי מאיר ליבוש מלבי"ם. ווארשא, [תרמ"א] 1881.

מהדורה ראשונה. 114; 84; 79; 55; 52-64; 182, [4] עמ'. 22 ס"מ. מצב טוב. בלאי. חתימה והותמת של רבי "אברהם ב"ר ישראל קארפ" מירושלים. כריכת חצי-עור, בלוייה.

פתיחה: \$250

Few worm holes. Ownership signatures and stamps of "Rabbi Chaim Uri Lifshitz" of New York. Semi-leather binding from Jerusalem, with embossment of the shape of "The place of our Mikdash in Jerusalem" and of the Western Wall.

- Eretz Chemda, five ["Pardess" – pshat, remez, drush and sod]. Homiletics on the Five Books of the Torah, homiletics and explanations of Agaddot Chazal and novellae on Chapter 4 of Hilchot Deot LaRamban. By Rabbi Meir Leibush Malbim. Warsaw, 1881. First edition. 114; 84; 79; 55; 52-64; 182, [4] pages. 22 cm. Good condition. Wear. Signature and stamps of Rebbe "Avraham ben R' Yisrael Karpo" of Jerusalem. Semi-leather binding, worn.

Opening price: \$250

132. ספר נחלת צבי - ספר סגולה

ספר נחלת צבי, מאת רבי צבי גוטמאכר. לבוב, תרל"ג [1873]. מהדורה ראשונה. כולל ארבעה חיבורים: "נחלת צבי" על מסכת יבמות, ו"קן מפורשת" על משניות מסכת קינין, מאת רבי צבי גוטמאכר; "צפנת פענח" ו"שלוש בפמליא של מעלה", מאת אביו הגאון רבי אליהו גוטמאכר מגריידיץ. הגאון הצדיק רבי אליהו גוטמאכר אב"ד גריידיץ (תקנ"ו-תרל"ה), תלמיד הגאון רבי עקיבא איגר. נודע כקדוש ומקובל פועל ישועות, הוציא לאור את חיבורי בנו רבי צבי, שנפטר בחיי אביו. בהקדמה לחיבור "קן מפורשת" כותב רבי אליהו: "אם בעת שיצטרך אדם לישועה מה... ילמד משנה עם הרב ותו"ט ופירוש בני ז"ל ויעמיד עצמו אח"כ ויתפלל באיזה לשון ששגור בפיו... ויפרט מבוקשו שיהיה נענה...".

כה, מב דף. 28.5 ס"מ. מצב טוב, פגעי עש בכריכה ודפים ראשונים. כריכה מחודשת.

פתיחה: \$250

132. Nachalat Tzvi – Segula Book

Nachalat Tzvi, by Rabbi Tzvi Guttmacher. Lvov, 1873. First edition. Includes four compositions: Nachalat Zvi on Yevamot Tractate and Ken Meforeshet on Kinin Tractate, by Rabbi Tzvi Guttmacher; Tzofnat Pa'ane'ach and Shalom BePamalia Shel Mala, by his father, Rabbi Eliyahu Guttmacher of Graditz. The Torah scholar and tsaddik Rabbi Eliyahu Guttmacher Av Beit Din of Graditz (1796-1875), disciple of Rabbi Akiva Eiger was famous as a holy Kabbalist and miracle-worker and he published the compositions of his son, Rabbi Tzvi, who died in his father's lifetime. In the introduction to Ken Meforeshet, Rabbi Eliyahu writes: "If in need of G-d's salvation... learn a Mishnah with the Rav and Tosfot Yom Tov and the commentary of my son and then pray in your own words... and specify your request that it should be answered...".

28, 42 leaves. 28.5 cm. Good condition, worming on binding and first leaves. Renewed binding.

Opening price: \$250

134. משלי עם ביאור הגר"א - מהדורה ראשונה, שקלוב, תקנ"ח - הספר הראשון מחיבורי הגר"א שהופיע בדפוס

ספר משלי, עם ביאור הגר"א מווילנא. [שקלוב, תקנ"ח 1798]. מהדורה ראשונה.

הספר הראשון מחיבורי הגר"א מווילנא שהופיע בדפוס, וזאת עפ"י בקשתו המפורשת של הגר"א. הספר נדפס מספר חודשים לאחר פטירת הגר"א בחג הסוכות תקנ"ח (1797).

חתימות בעלות בכת"י עתיק, של רבי "מרדכי ב"ר אריה מאיישישוק". [האברך רבי מרדכי ב"ר אריה מאיישישוק, היה מידידיו הקרובים של ה"חפץ חיים", ובחודש סיון תרל"ב - כשגמר החפץ חיים לחבר את ספרו "חפץ חיים" - נסע אליו לסמורגון בה גר בבית חותנו רבי חיים ארעס, ועסקו יחד בהשלמת הספר, סידורו והתקנתו לדפוס, במשך כשלושה חודשים. רבי מרדכי לא האריך ימים, והעז ה"חפץ חיים" התאבל עליו ימים רבים. ראה חומר מצורף].

2] דפים ראשונים של השער, ההסכמות וההקדמה - חסרים בדפוס, ונמצאים בהעתקה עתיקה בכת"י, כתב מרובע וכתב רש"י, בכתיבה קליגרפית נאה]. ג-טא, א-טו, [1] דף. 22.5 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, נזקי עש, בלאי וכתמים. דפים מנותקים וכריכה קרועה.

כולל הדף הנוסף של "לוח הטעות" והשמטות.

פתיחה: \$250

Rabbi Chaim Ores, and for three months they jointly completed the book and arranged and prepared it for printing. Rabbi Mordechai died young and his friend the Chafetz Chaim mourned him for a long time. See enclosed material].

[The two first leaves of title page, approbations and introduction are missing in print and replaced with an ancient handwritten copy, in square handwriting and Rashi script in handsome calligraphic writing]. 3-62, 1-15, [1] leaves. 22.5 cm. Fair-poor condition, worming, wear and stains. Detached leaves and torn binding.

Including the additional leaf of "Chart of mistakes" and omissions.

Opening price: \$250



134

134. Mishlei with Commentary by the Vilna Gaon – First Edition, Shklow, 1798 – First Book by the Vilna Gaon to be Printed

Mishlei, with the Vilna Gaon's commentary. [Shklow, 1798]. First edition.

The first book authored by the Vilna Gaon to be printed. This was explicitly requested by the Gaon. Printed several months after the death of the Vilna Gaon on Succot 1797.

Ancient ownership signature, of Rabbi "Mordechai ben R' Aryeh of Eshishuk (Eišiškės)". [Rabbi Mordechai ben R' Aryeh of Eshishuk was a close friend of the Chafetz Chaim. In Sivan 1972, at the time the Chafetz Chaim finished writing his book Chafetz Chaim, he traveled to Smorgon (Smārhon') to the home of Rabbi Mordechai's father-in-law

135. משך חכמה - ריגא, תרפ"ז - מהדורה ראשונה

ספר משך חכמה, על התורה, מאת רבי מאיר שמחה כהן מדווינסק. ריגא, תרפ"ז (1927). דפוס אלי לעווין. "הובא לדפוס ויצא לאור בהשגחת... ר' מנחם מענדל דובער ז"ק שליט"א הגאב"ד דק"ק ריגא". מהדורה ראשונה של הספר שנדפסה ע"י רבה של ריגא, שקיבל את כתב היד להדפסה מידי הגאון המחבר, לפני שנפטר בריגא ביום ש"ק ד' אלול תרפ"ו.

המחבר, רבי מאיר שמחה כהן מדווינסק (תר"ג-תרפ"ו), גאון וצדיק מופלג, מגדולי הדור וממנהיגי יהדות מורח אירופה לפני השואה. כיהן כארבעים שנה כרבה של דווינסק (דנבורג, לטביה), לצדו של הגאון רבי יוסף רוזין - הרוגוצ'ובר (שכיהן כרב לעדת החסידים בעיר). בזמן רבנותו בדווינסק החל להדפיס את חיבורו "אור שמח" על הרמב"ם. שלושה חלקים יצאו לאור בחייו, והחלק האחרון נדפס בריגא על ידי רבי מנחם מנדל ז"ק, אב"ד ריגא, שאף ערך את ספרו "משך חכמה" על התורה. הספר התקבל בכל תפוצות ישראל והפך לאחד החיבורים החשובים בפרשנות התורה. ידוע כי בסוף פרשת "בחוקות" צפה בעל ה"משך חכמה" את חורבן אירופה הממשמש ובא.

434 עמ' 25 ס"מ. מצב טוב. כתמים ובלאי. כריכה ישנה, פגומה.

פתיחה: \$400

city). During his period, he began printing his monumental work the Or Sameach on the Rambam. Three volumes were published in his days and the last volume was printed in Riga by Rabbi Menachem Mendel, Av Beit Din of Riga, who also edited and published Rabbi Meir Simcha's work Meshech Chochma on the Torah. This book became popular throughout the entire Jewish diaspora and eventually grew into one of the most important commentaries on the Torah. In his well-known commentary on the end of Parshat Bechukotai, the author of the Meshech Chochmah foresees the impending destruction of European Jewry.

434 pages. 25 cm. Good condition. Stains and wear. Old binding, damaged.

Opening price: \$400



136

136. ארבעה טורים עם בית חדש, סט שלם, פרנקפורט דמיין, תע"ב-תע"ו

סט שלם של ספרי הטור, עם בית חדש. לחלק טור חושן משפט נוסף "בית ישראל" (פרישה ודרישה). פרנקפורט-דמיין, תע"ב-תע"ו 1715-1712. מהדורה ראשונה של הפרישה ודרישה לחלק חושן משפט. הסכמת רבי שמואל שאטין - המהרשש"ך. חתימות בכת"י מזרחי של רבי "סעדיא הלוי" [אולי, רבי סעדיא הלוי מירקאדו מאיזמיר בעל "נוה צדק", שנדפס בשאלוניקי, תר"א 1840], של רבי "חיים מרדכי הכהן" והקדשות עצמיות. חמשת החלקים בשלמותם - בארבעה כרכים, בכריכות עור עתיקות ומפוארות, עם הטבעות זהב, ציורי פרחים ודפי פורץ צבעוניים. מצב בינוני, בחלק מהכרכים נוקי עש וקרעים. נקבי עש ופגמים בכריכות.

פתיחה: \$300

136. Arba'a Turim with Bayit Chadash, Complete Set, Frankfurt am Main, 1712-1715

Full set of the Tur, with Bayit Chadash. Choshen Mishpat also includes Beit Yisrael (Prisha V'Drisha). Frankfurt am Main, 1712-1715. First edition of Prisha V'Drisha on Choshen Mishpat. Approbation by Rabbi Shmuel Shatin – the Maharshashach.

Signatures in the Oriental handwriting of Rabbi "Se'adya HaLevi" [perhaps, Rabbi Se'adya HaLevi Mirkado of Izmir, author of Neve Tzedek, printed in Salonika, 1840], of Rabbi "Chaim Mordechai HaCohen" and self-dedications.

The complete five parts – in four volumes, bound in ancient elaborate bindings, with gilt embossments, floral drawings and colored end-papers. Fair condition, some volumes with worming and tears. Worming and damages to bindings.

Opening price: \$300

137. שלחן ערוך - הנאו, שפ"ז-שפ"ח

ספר שלחן ערוך, עם הגהות הרמ"א, שלושה חלקים - יורה דעה, אבן העזר וחושן משפט. [הנאו], שפ"ז-שפ"ח [1627-1628]. דפוס האנס יאקוב הענע.

שלושת החלקים כרוכים יחד, שער נפרד לכל חלק. מהדורה בפורמט קטן, כפי שנכתב בשערים: "בכרך קטן למען ישאווה בחיקם להגות בו בכל עת ובכל מקום באשר יחוו או יסעו". במהדורה זו נוספו המקורות להגהות הרמ"א שנדפסו לראשונה במהדורת קראקא שט"ז.

עותק חסר בחלקים יורה דעה וחושן משפט. יורה דעה: [1], א, ג-קיד דף (חסר דף ב). אבן העזר: סד דף. חושן משפט: קכה דף (במקור: קלו דף; חסרים דפים קכו-קלו). 16 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי, פגעי עש, מספר דפים מנותקים. כריכה בלוייה ופגומה. חותמות ספרייה.

פתיחה: \$1500



135

135. Meshech Chochma – Riga, 1927 – First Edition

Meshech Chochma on the Torah. By Rabbi Meir Simcha Cohen of Dvinsk. Riga, 1927. Printed by Eli Levine. "Brought to print and published under the supervision of R' Menachem Mendel Duber Ga'avad of Riga". First edition of the book printed by the Rabbi of Riga who was given the manuscript for printing from the author before he died in Riga on Shabbat the 4th of Elul 1926.

The author, Rabbi Meir Simcha HaCohen of Dvinsk (1843-1926), an exceptional Torah scholar and tsaddik was one of the most eminent leaders of Eastern European Jewry before the Holocaust. He served 40 years as Rabbi of Dvinsk (Denenburg, Latvia), together with Rabbi Yosef Ruzhin, the Rogochover (who served as rabbi of the Chassidic sector of the



138

138. Tur and Shulchan Aruch from the 16th Century / Glosses

Various editions of the Tur and Shulchan Aruch:
 • Shulchan Aruch, by Rabbi Yosef Karo. Venice, 1598. Printed by Zuan Bragadin, Zuan di Gara. Yoreh Deah, very damaged and lacking beginning. Even Ha'Ezer complete and Choshen Mishpat lacking 6 last leaves. At the end of Even Ha'Ezer is the signature "Moshe ben Rabbi Avraham ben Sa'adon".
 • Tur Yoreh De'ah, with Beit Yosef. [First or second edition – Venice, 1551/ 1564]. Damaged and lacking



137

at beginning and end. Only Leaves 233-[382]. (Originally: [3], 398 leaves).
 • Tur Orach Chaim, with Beit Yosef. [Venice, 1566. Printed by Zuan Griffio]. Many glosses in early Italian writing [from the time of printing, 16th/17th century], and in Oriental handwriting [17th/18th century]. Damaged, incomplete copy, with fungus damages. Only leaves 2-24, 1-289 (originally: 24, 460 leaves). 3 books. Varied size and condition.

Opening price: \$300

137. Shulchan Aruch – Hanau, 1627-1628

Shulchan Aruch, with glosses of the Rama, three parts – Yoreh Deah, Even HaEzer and Choshen Mishpat. [Hanau], 1627-1628. Printed by Hans Jakob Hene.

The three parts are bound in one volume, with a separate title page for each part. Small format edition, as written on the title pages: "In a small volume to be carried on their person to study at any time and in any place where they rest or travel". Added to this edition are sources for the glosses of the Rama which were printed for the first time in the 1607 Cracow edition.

Missing leaves in Yoreh Deah and Choshen Mishpat. Yoreh Deah: [1], 1, 3-114 (missing leaf 2). Even HaEzer; 64 leaves. Choshen Mishpat: 125 leaves (originally: 136 leaves; missing leaves 126-136). 16 cm. Fair condition, stains and wear, worming, several detached leaves. Worn, damaged binding. Library stamps.

Opening price: \$1500

138. ספרי טור וש"ע משנות הש' / הגהות

ספרי טור ושולחן ערוך ממהדורות שונות:

- שולחן ערוך, להגאון רבי יוסף קארו. ונציה, שנת משי"ח [שנ"ח 1598]. נדפס ע"י הארון זואן בראגדין ע"י זואן דגארה. חלק יורה דעה פגום מאוד וחסר בתחילתו. חלק אבן העזר בשלמותו, וחלק חושן משפט חסר 6 דפים בסופו. בסוף אבן העזר חתימת "משה בן החכם השלם רבי אברהם בן סעדון הי"ו".
- טור יורה דעה, עם "בית יוסף". [מהדורה ראשונה או שניה - ונציה, ש"א? 1551 / ש"ד? 1564]. פגום וחסר בתחילתו וסופו. דפים רכ"ג-[שנב] בלבד. (במקור: [3], שצח דף)
- טור אורח חיים, עם בית יוסף. ונציה, ש"כ"ז 1566. נדפס זואן גריפון. הגהות רבות - בכתי"י איטלקי קדום [מתקופת ההדפסה, המאה ה-16/17], ובכתי"י מורחי [המאה ה-17/18]. עותק פגום וחסר, עם נזקי פטריה. דפים ב-כד, א-רפט בלבד (במקור: כד, תס דף).

3 ספרים. גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$300

Early Printed Books – Incunabula, Resh and Shin Years

See Also: Basic Books; Bibles and Tehillim; Kabbalah Books; Glosses

דפוסים עתיקים - דפוסי ערש, שנות הר' והש'

ראה עוד בפרקים: ספרי יסוד, תנ"ך ותהילים, ספרי קבלה, הגהות

139. Incunabula Leaves – Nofet Tzufim – Mantua, 1475 – One of the First Hebrew Printed Books

Leaf remnants of **Nofet Tzufim**, about Hebrew rhetoric, by Rabbi Yehuda ben Yechiel Mesir Leon. Mantua, c. 1475. Printed by Avraham ben Shlomo Conat. First edition.

Printed in semi-cursive Italian letters. Characteristic to the incunabula printing period, when printers attempted to imitate the shapes of handwritten letters.

Nofet Tzufim is one of the first books printed in Hebrew (the first dated printed Hebrew book was Rashi's commentary on the Torah printed in Reggio di Calabria in 1475). Nofet Tzufim is also the first Hebrew book printed in the lifetime of its author [Rabbi Yehuda Mesir Leon, a sage from Naples, Italy; c. 1420-1495]. The book was only reprinted in the 19th century (Vienna 1864).

The printer, the physician Rabbi Avraham ben Shlomo Conat of Mantua, one of the first pioneer Hebrew printers, studied printing from a Christian printer in his city and established a Hebrew printing press. He is known to have printed eight books during 1474-1477.

8 leaves removed from the Binding Geniza. Approximately 16 cm. Varied conditions of damage.

Opening price: \$400



139

צופים הוא גם הספר העברי הראשון שנדפס בחיי מחברו [רבי יהודה מסיר ליאון, מחכמי נאפולי שבאיטליה; ק"פ-רנ"ה בערך]. הספר חזר ונדפס שנית רק במאה ה-19 (וינה תרכ"ד).

המדפיס, הרופא ר' אברהם בן שלמה כונת ממנטובה, מחלוצי הדפוס העברי. למד את מלאכת הדפוס מהמדפיס הנוצרי בעירו והקים בית דפוס עברי. ידועים כשמונה ספרים שהדפיס בין השנים רל"ד-רל"ז.

8 דפים שהוצאו מ"גניזת כריכות". 16 ס"מ בקירוב. מצבי פגיעה משתנים.

פתיחה: \$400

139. דפי אינקובולה - ספר נופת צופים - מנטובה, רל"ה - 1475 - מן הספרים הראשונים של הדפוס העברי

שרידי דפים מספר **נופת צופים**, על חכמת הרטוריקה העברית, מאת רבי יהודה בן יחיאל מסיר ליאון. מנטובה, רל"ה 1475 בערך. דפוס אברהם בן שלמה כונת. מהדורה ראשונה.

נדפס באותיות "בינוניות" מטיפוס איטלקי. אופייני לתקופת ערש הדפוס, שבה ניסו לחקות בדפוס את צורת האותיות שבכתבי היד. ספר נופת צופים הוא מן הספרים הראשונים של הדפוס העברי (הספר העברי הראשון שתאריך הדפסתו ידוע בוודאות הוא פירוש רש"י לתורה שנדפס ברג'ו די קלבריאה בשנת רל"ה). נופת

את איטליה והמשיך בהדפסת ספרים בשאלוניקי ובקושטא. בקולופון: "ותשלם כל מלאכת ספר זה הנקרא מחברת עמנואל על ידי צעיר המחוקקים גרשם המחוקקי בן הח"ר משה זצ"ל זרע ישראל איש שונצינו ותהי השלמתו פה ברישה... היום יום שני בשבת כ"ז לחדש מרחשון שנת חמשת אלפים ורנ"ב לבריאת עולם...".

עמנואל בן שלמה הרומי, משורר וסאטיריקן יהודי ומחבר פירושים לתנ"ך. נולד ברומא בשנת 1261 ונפטר בשנת 1330. לאחר שירד מנכסיו עזב את עיר מולדתו ונדד ברחבי איטליה, עד שמצא מקלט אצל פטרון בעיר פרמה, בחסותו ישב וכתב את יצירותיו. "מחברות עמנואל" הוא קובץ בן עשרים ושמונה פרקים ("מחברות") מפרי יצירתו. הספר מכיל מאקמות ארוכות, משולבות בשירים, סיפורים, משלים, דיאלוגים ועוד, ברוח הרנסאנס האיטלקי, כפי שהשתקפה בעיני חכם יהודי בן התקופה.

[141] דף (מתוך 160 דף במקור; חסרים 19 דף). מכיל את הקונטרסים: ב-ה (בני 8 דפים), ו (בן עשרה דפים), ז (בן 2 דפים), ח-יט (בני שמונה דפים), ודף נוסף מקונטרס כ או כא. 20 ס"מ. מצב כללי טוב. כתמים ועקבות רטיבות, קרעים ופגעי עש במספר דפים (לעתים עם פגיעה קלה בטקסט). שיקום פגמים וקרעים במילוי נייר. דפי מספר דפים מנותקים. ללא כריכה.

פתיחה: \$5000

140. Machbarot Immanuel – Brescia, 1491 – Incunabula

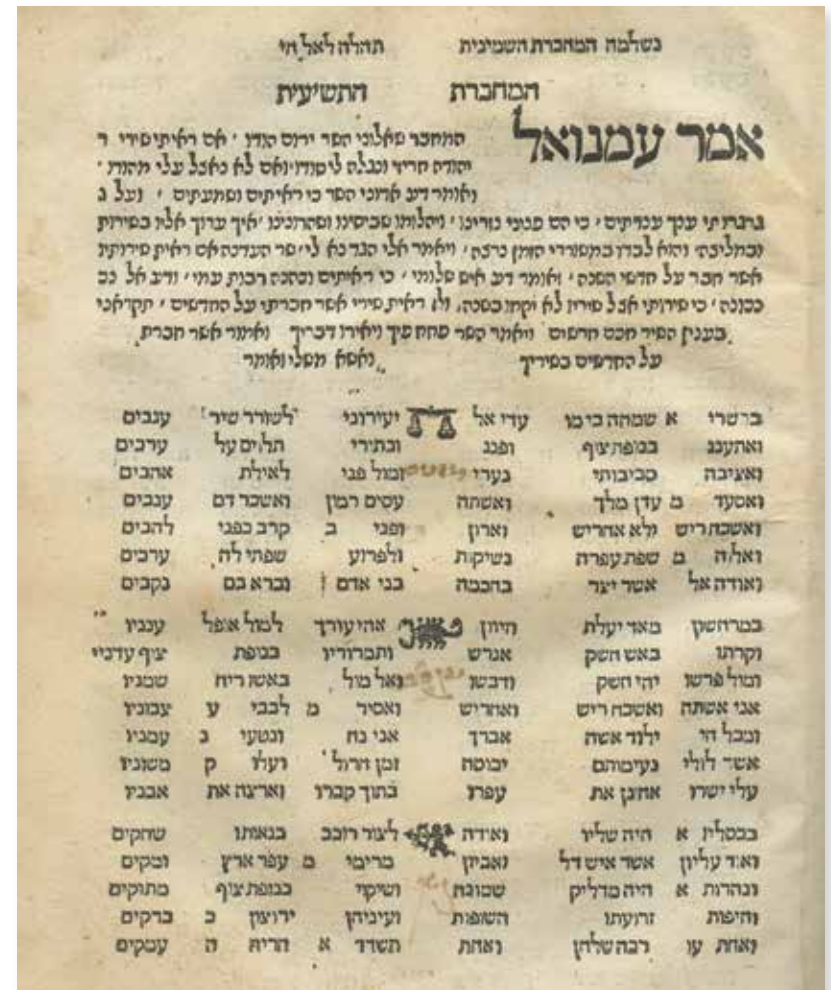
"Sefer HaMachbarot by Mr. Immanuel". Immanuel son of Shlomo of Rome. Brescia (Italy), [1491]. Printing press of Gershom son of Moshe Soncino. First edition.

Incunabula. Printed without title page. Illustrations of twelve zodiacal constellations printed in the ninth chapter. Among the few books printed by Gershom Soncino in Warsaw. Soncino, among the greatest Hebrew printers during his generation and in following generations, and for a while – the only Hebrew printer worldwide; travelled throughout Italy with his printing tools and printed books in Soncino, Brescia, Casalmaggiore, Barco, Fano, Pesaro, Rimini, Ortona and Napoli. Toward the end of his lifetime emigrated from Italy and continued printing books in Saloniki and Constantinople. Colophon: "The printing of this book, Machberet Immanuel, by... Gershom son of Rabbi Moshe of the Jewish nation of Soncino completed here in Brescia... today Monday, 26 Marcheshvan 1491...".

Immanuel son of Shlomo of Rome, Jewish poet and satirist and commentator on the Bible. Born in Rome in 1261 and died in 1330. After losing his fortune, he left his native land and roamed through Italy, until he found shelter by a patron of the city of Parma, where he composed his writings. He wrote Machbarot Immanuel - an anthology of twenty eight chapters ("Machbarot"). The book contains lengthy Maqams, integrated with songs, stories, allegories, dialogues and more, in the spirit of the Italian renaissance, as reflected by a Jewish sage of that era.

[141] leaves (originally 160 leaves; lacking 19 leaves). Contains the following signatures: 2-5 (8 pp.), 6 (10 pp.), 7 (2 pp.), 8-19 (8 pp.), another leaf of signature 20/21. 20 cm. Overall good condition. Stains and traces of dampness, tears and worming to several leaves (in some places minor damage to text). Paper-filling restorations of damages and tears. Several detached leaves. Unbound.

Opening price: \$5000



140

140. ספר מחברות עמנואל - ברשה, רנ"ב - אינקונבולה

"ספר המחברות למר עמנואל זלה"ה. עמנואל בן שלמה הרומי. ברשה (Brescia, איטליה), [רנ"ב 1491]. דפוס גרשם בן משה שונצינו. מהדורה ראשונה.

דפוס ערש (אינקונבולה). נדפס ללא שער. במחברת התשיעית נדפסו אירוי שנים-עשר המזלות. מן הספרים הבודדים שהודפסו בגרשם שונצינו בעיר ברשה. שונצינו, מגדולי המדפיסים העבריים בדורו ובדורות שאחריו, וזמן מה - המדפיס העברי היחיד בעולם, נדד עם כלי דפוסו ברחבי איטליה והדפיס ספרים בשונצינו, ברשה, קזאלמג'ורה, ברקו, פאנו, פיזרו, רימיני, אורטונה ונפולי. בסוף ימיו יצא

141. ספר נחלת אבות לרבי יצחק אברבנאל - קושטא, רס"ו - מהדורה ראשונה שנדפסה בחייו

ספר נחלת אבות, פירוש על פרקי אבות [עם הפנים], מאת רבי יצחק אברבנאל. [קושטא, רס"ו 1505. דפוס דוד ושמואל ׳ נחמיאש ויצחק קספוטא]. מהדורה ראשונה.

נדפס ללא שער. במקור, יחד עם ספר זה נדפסו גם הספרים "ראש אמנה" ו"זבח פסח" לרבי יצחק אברבנאל. הספרים נכרכו יחד ונוסף להם דף קולופון המשותף לשלושת החיבורים.

השר הנודע רבי יצחק אברבנאל (קצ"ב-רס"ט 1437-1508), חכם בתורה ומדינאי מפורסם, גדול חכמי ומנהיגי יהדות ספרד בתקופת הגירוש. נודע לדורות על פירושו על התורה והנביאים. לאחר גירוש ספרד התיישב בעיר נאפולי שבאיטליה ובה סיים את החיבור שלפנינו בשנת רנ"ו. המהדורה הראשונה שלפנינו נדפסה עוד בחייו, בהיותו בונציה, בה ששה בשנותיו האחרונות.

[114] דף. (חסר דף ראשון, עם שירים על החיבור בתוך מסגרת מקושטת). 25 ס"מ. מצב טוב, כתמים ובלאי. מספר קרעים. כריכה עם שדרת עור, בלוייה.

ללא ראש אמנה וחבה פסח, וללא דף הקולופון שבסוף שלשת הספרים.

פתיחה: \$2000

141. Nachlat Avot by Rabbi Yitzchak Abarbanel – Constantinople, 1505 – First Edition Printed in his Lifetime

Nachlat Avot, commentary on Pirkei Avot [with the text], by Rabbi Yitzchak Abarbanel. [Constantinople, 1505. Printed by David and Shmuel Ibn Nachmias and Yitzchak Kaspute]. First edition.

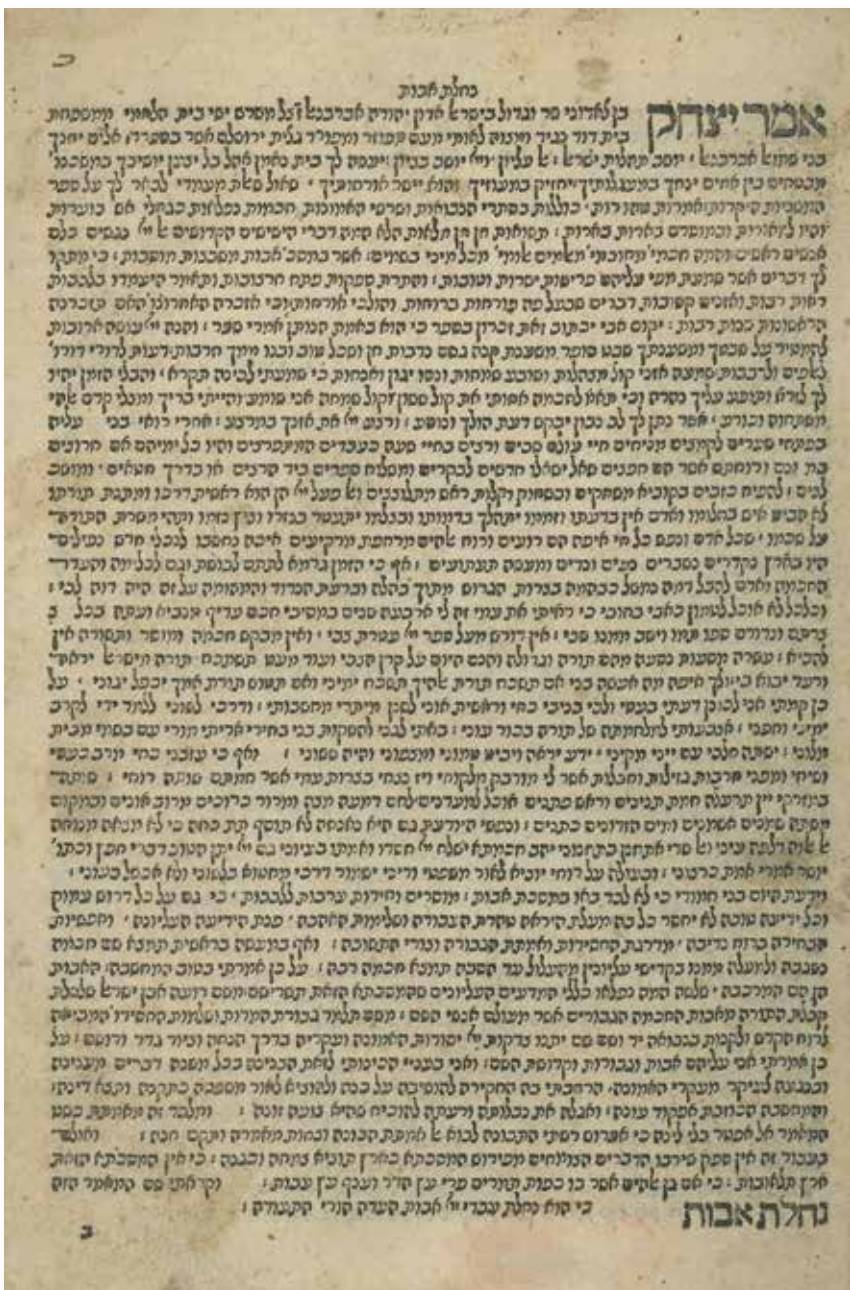
Printed without title page. Originally, Rosh Amana and Zevach Pesach by Rabbi Yitzchak Abarbanel were also printed with this book. The books were bound in one volume and a colophon leaf for all three compositions was added.

The renowned Rabbi Yitzchak Abarbanel (1437-1508), Torah sage and famous statesman, foremost Torah scholar and leader of Spanish Jews during the time of the Spanish Expulsion. He was celebrated in all following generations for his commentary on Torah and Nevi'im. After the Spanish Expulsion, he settled in the city of Naples, Italy where he completed this work in 1496. This first edition was printed in his lifetime, after he moved to Venice.

[114] leaves. (Missing first leaf, with poems on the composition inside an ornamental frame). 25 cm. Good condition, stains and wear. Several tears. Worn binding with leather spine.

Without Rosh Amana and Zevach Pesach and without the colophon leaf for all three compositions.

Opening price: \$2000



141



143

143. ספר כל בו - קושטא, ר"פ - עותק חסר - הגהות עתיקות

ספר כל בו, הלכות ומנהגים. [קושטא, ר"פ 1519]. נדפס ללא שער מדפיס לא ידוע.

הגהות עתיקות [קצוצות] בכתיבה ספרית במספר עמודים. עותק חסר. במקור קסד דף. לפניו 144 דף. חסרים 20 דף (דפים א-ח, קלט, קמב-קמד, קנ, קנג, קנה-קנט, קסא-קסד). דף כ נכרך בדף שלפני האחרון. דף קד נכרך בין דפים פח-פט. 28 ס"מ. מצב בינוני. כתמים. בעיקר בשולי הדפים (עם פגיעה בטקסט), משוקמת באופן מקצועי (בהשלמת נייר). כריכת עור עתיקה נאה, עם פגמים.

פתיחה: \$700

רבי יוסף קארו בעל ה"שלחן ערוך", שהתייעץ עמו בענייני הלכה. נשא את דרשותיו בקהילות טורקיה ובשנת רע"ח (השנה בה הדפיס את ספרו שלפנינו) יצא למסע לארץ ישראל. לא ברור אם הגיע ליעדו, או התעכב בדרכו בעיר דמשק ובה נשאר עד פטירתו. [39] דף (מתוך 101 דף במקור). 24 ס"מ. מצב בינוני. פגיעות עש, כתמים ובלאי. ללא כריכה.

פתיחה: \$300

142. Toldot Yitzchak, by Rabbi Yitzchak Karo - Constantinople, 1518 - First Edition - Incomplete Copy

Toldot Yitzchak, commentary on the Torah, by Rabbi Yitzchak ben R' Yosef Karo. [Constantinople, 1518]. Anonymous printer. First edition.

Incomplete copy. Contains several leaves of Parshat Bereshit, leaves from the end of Vayikra, and Bamidbar-Devarim.

The book was printed and sold in separate pamphlets. See: Avraham Ya'ari, The Hebrew Printing Press in Constantinople, Jerusalem 1967, p. 77, no. 59.

On the last page are the parting words of "Shlomo ben... R' Mazal Tov". Colophon: "The task was concluded...on Wednesday the 18th of Elul 1518... in Constantinople...".

The author, Rabbi Yitzchak Karo expelled from Spain and Portugal was the uncle of Rabbi Yosef Karo, author of the Shulchan Aruch, who consulted his uncle on halachic matters. Rabbi Yitzchak Karo lectured in Turkish communities and traveled to Eretz Israel in 1518 (the same year he printed this book). Whether he reached his destination or was delayed in Damascus until his death is still unresolved.

[39] leaves (of the original 101 leaves). 24 cm. Fair condition. Worming, stains and wear. Unbound.

Opening price: \$300



142

142. ספר תולדות יצחק, לרבי יצחק קארו - קושטא, רע"ח - מהדורה ראשונה - עותק חסר

ספר תולדות יצחק, פירוש על התורה, מאת רבי יצחק ב"ר יוסף קארו. [קושטא, רע"ח 1518]. שם מדפיס לא ידוע. מהדורה ראשונה.

עותק חסר. נמצאים מספר דפים מפרשת ראשית, דפים מסוף ספר ויקרא, ודפי הספרים במדבר-דברים.

הספר נדפס ונמכר קונטרסים-קונטרסים. ראה: אברהם יערי, הדפוס העברי בקושטא, ירושלים תשכ"ז, עמ' 77, מס' 59.

בעמוד האחרון דברי-סיום מאת "הצעיר במשכי שבת ועט ברזל ועופרת, שלמה בן... ר' טוב זלדה"י. קולופון: "ותשלם המלאכה... ביום ד' י"ח לחדש אבני לודידי ויודידי ל"י [אלול] בשנת ברוכ"ם אתם לה' בקושטא רבתי...".

המחבר, רבי יצחק קארו, ממגורשי ספרד ופורטוגל, דודו של מרן

143. Kol Bo – Constantinople, 1519 – Incomplete Copy, Ancient Glosses

Kol Bo, laws and customs. [Constantinople, 1519]. Printed without title page. Unknown printer.

Ancient [cutoff] glosses in Sephardi writing on several pages. Incomplete copy. Originally 164 leaves. This copy has 144 leaves. Lacking 20 leaves (Leaves 1-8, 139, 142-144, 150, 153, 158-159, 161-163). Leaf 20 is bound before the last leaf. Leaf 104 is bound between Leaves 88 and 89. 28 cm. Fair condition. Stains. Damages, primarily to margins (with damages to text), professionally restored (with paper replacements). Attractive ancient leather binding, with damages.

Opening price: \$700

144. מסכת תענית - ונציה, רפ"א 1521 - דפוס בומברג, מהדורה ראשונה

תלמוד בבלי, מסכת תענית, עם פירוש המשניות להרמב"ם ורבינו אשר. [ונציה, רפ"א 1521]. דפוס דניאל בומברג, מהדורה ראשונה.

כרך מתוך מהדורת התלמוד הראשונה של המדפיס הנודע דניאל בומברג בוונציה. במהדורה זו נדפס לראשונה התלמוד הבבלי בשלמותו. מהדורה נודעת זו ("דפוס ונציה") היתה למהדורת האם של כל מהדורות הש"ס שבאו אחריה. בה נקבע לדורות נוסח הגמרא, וכן "צורת הדף" עם מספור הדפים שנוהג עד ימינו. [גם נוסח פירושי רש"י והתוס' שנדפסו במהדורה זו הינן בנוסחאות מדוקדקות, שנבקעו על ידי חכמי אורו, על פי כתבי יד מוסמכים - ראה למשל ב"בית יוסף", חושן משפט, סימן קע"ג, כ"ג. שדקדק מדברי "תוס' שלנו"].

ללא קער, ב-לו דף. 35 ס"מ. מצב טוב. כתמים ובלאי קל. מספר נקבי עש (עם פגיעה קלה באותיות). פגעים משוקמים, קרע בדף הראשון עם פגיעה קלה במספר אותיות. דף שער הושלם בצילום. כריכה חרדה.

פתיחה: \$9000

144. Tractate Ta'anit – Venice, 1521 – Bomberg Printing – First Edition

Babylonian Talmud, Tractate Ta'anit, with Rambam's commentary on the Mishnah and Rabbeinu Asher. [Venice, 1521]. Printed by Daniel Bomberg. First edition.

A volume of the first edition of the Talmud printed by the renowned printer Daniel Bomberg in Venice. Bomberg's edition was the first printed edition of the complete Babylonian Talmud. This well-known edition (the Venice Printing) became the common basis for all subsequent editions of the Talmud. It introduced the "tzurat hadaf" (the layout of the page), and the pagination still in use today.

Without title page. 2-37 leaves. 35 cm. Good condition. Stains and minor wear. Several worm holes (with minor damages to letters). Restored damages, tear to first leaf with light damage to several letters. Title page replaced by photocopy. New binding.

Opening price: \$9000



145. חיבור אנטי-יהודי מאת הכומר פייטרו גאלאטינו, שנדפס בדפוסו של גרשם שונצינו - אורטונה (איטליה), 1518

Opus toti christianae reipublicae maxime utile, de arcanis catholicae ueritatis, contra obstinatissimam Iudaeorum nostrae tempestatis perfidiam: ex Talmud, aliisque hebraicis libris nuper excerptum (על המסתורין של הנצרות נגד העקשנות וחוסר האמונה של יהודי זמננו, על פי התלמוד וספרים אחרים), מאת פייטרו גאלאטינו. אורטונה (Ortona, איטליה), [רע"ח] 1518. דפוס גרשם שונצינו. לטינית עם ציטוטים רבים בעברית מהמקרא והתלמוד. בראשית כל פרק מסגרת מאוירת בתחרית עץ [מסגרת זו שימשה בשערי ספרים עבריים שהדפיס גרשם שונצינו, כדוגמת ספר כל בו, רימיני רפ"ה-רפ"ו]. מהדורה ראשונה של חיבור אנטי-יהודי בלטינית, שנכתב ע"י הכומר והמלומד הפרנציסקני פייטרו גאלאטינו (Pietro Colonna Galatino) שכונה גם פטרוס גאלאטינוס. בשער ובעמוד שאחריו, שירים בעברית בשבח הספר שנכתבו ע"י יהודים מומרים.

גרשם שונצינו, מגדולי המדפיסים העבריים באיטליה, שנדד עם כלי הדפוס בערים שונות באיטליה, הדפיס שלושה ספרים באורטונה, מתוכם ספר אחד בעברית. הספר שלפנינו הוא הספר הראשון שהדפיס באורטונה. לא ברור מדוע הסכים גרשם שונצינו להדפיס חיבור אנטי-יהודי זה (סביר להניח כי ידע על תוכנו), יתכן וחויב לעשות כן ע"י האינקוויזיציה הנוצרית או מחמת אילוצים אחרים.

CCCXI, [1] דף. 29 ס"מ. מצב משתנה, רוב הדפים במצב טוב-בינוני, דף השער והדף שאחריו ומספר דפים אחרונים קרועים וחסרים (משוקמים במילוי נייר). כתמים, עקבות רטיבות ובלאי. כריכת קלף עתיקה, עם פגמים קלים.

פתיחה: \$2000

145. Anti-Jewish Composition by Priest Pietro Galatino, Printed by Gershon Soncino - Ortona (Italy), 1518

Opus toti christianae reipublicae maxime utile, de arcanis catholicae ueritatis, contra obstinatissimam Iudaeorum nostrae tempestatis perfidiam: ex Talmud, aliisque hebraicis libris nuper excerptum [about the secrets of Christianity opposing the obstinacy and lack of faith of the Jews of our times, according to the Talmud and other books], by Pietro Galatino, Ortona (Italy), 1518. Printed by Gershom Soncino.

Latin with many Hebrew quotes from the Scriptures and the Talmud. At the beginning of each chapter is a wood-cut illustrated frame [this frame was also used for the title pages of the Hebrew books printed by Gershom Soncino, e.g. the Kol Bo, Rimini 1515-1516].

First edition of a Latin anti-Jewish work, written by the Italian Friar Minor and philosopher Pietro Colonna Galatino (Petrus Galatinus). Hebrew poems praising the book, written by Jewish apostates, appear on the title page and the following page.

Gershom Soncino, one of the leading Hebrew printers in Italy, who wandered with his printing tools throughout various Italian cities, printed three books in Ortona, one of them in Hebrew. This is the first book he printed in Ortona and it is unclear why he agreed to print this anti-Jewish book (he probably knew its content). Possibly, he was forced to print it by the Christian Inquisition or compelled to do so for some unknown reason.

CCCXI, [1] leaves. 29 cm. Varied condition, most leaves in good-fair condition, the title page, the following leaf and several of the last leaves are torn, with open tears (restored with paper). Stains, dampness traces and wear. Ancient parchment binding, with minor damages.

Opening price: \$2000



145

147. מבחר הפנינים - ונציה, ש"ו

ספר מבחר הפנינים, פתגמי חכמה "במליצת החכמים הקדמונים ומשלי פילוסופים", מיוחס לרבי שלמה אבן גבירול [יש המיחסים את הספר לרבי ידעיה הפניני הברדשין]. ונציה, ש"ו [1546]. דפוס קורניליו אדיל קינד.

בעמוד השער רישומים בכתיבה איטלקית [משני כותבים; באחד מהם רשימת שמות ספרים: "כל הספרים האלה הם טובים ללמוד בהם"].

מ דף. 18 ס"מ. מצב טוב, כתמים. כריכת עור חדשה.

פתיחה: \$500

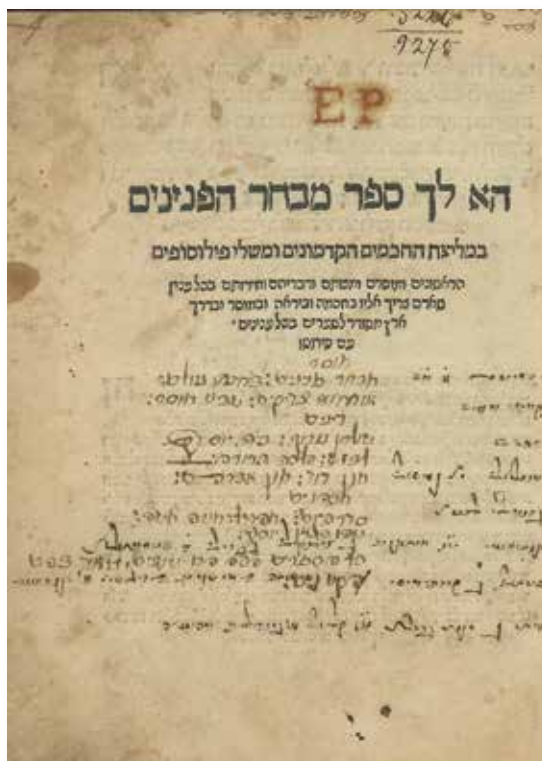
147. Mivchar HaPeninim – Venice, 1546

Mivchar HaPeninim, wise sayings "of sages and proverbs of the philosophers", attributed to Rabbi Shlomo Ibn Gabirol [some attribute the book to Rabbi Yedayah Hapenini Habadrashi]. Venice 1546. Printed by Cornelio Edelkind.

On the title page are inscriptions in Italian writing [by two writers, one lists names of books: "All these books are good to study"].

40 leaves. 18 cm. Good condition, stains. New leather binding.

Opening price: \$500



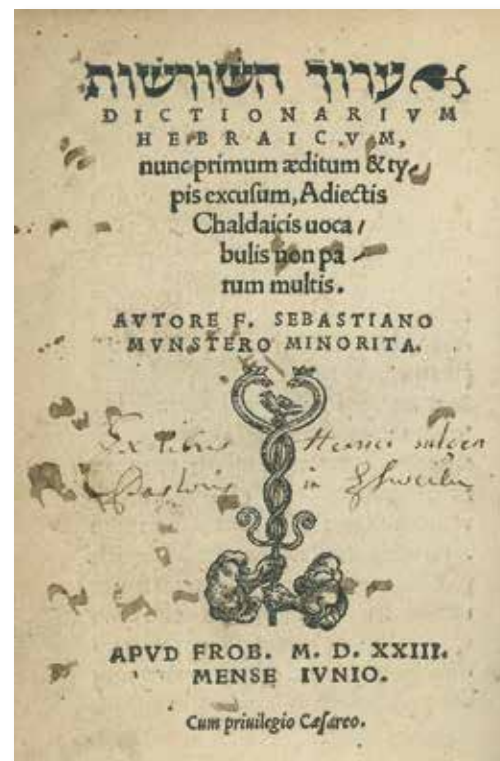
147

146. Aruch HaShorashot – Basel, 1523

Aruch HaShorashot, Hebrew-Latin lexicon, by Sebastian Munster. Basel, 1523. Latin and Hebrew.

[48], 525 pages (missing [2] pages at end; replaced with a photocopy). 16.5 cm. Good condition. Stains. Binding with leather spine.

Opening price: \$400



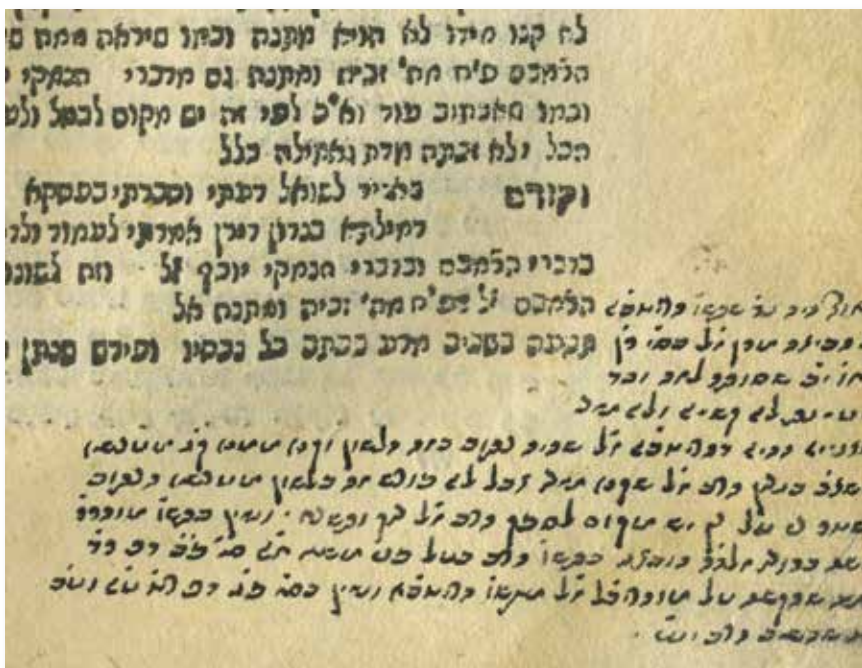
146

146. ספר ערוך השורשות - באזל, 1523

ספר ערוך השורשות, לקסיקון עברי-לטיני, מאת סבסטיאן מינסטר. באזל, [רפ"ג] 1523. לטינית ועברית.

[48], 525 עמ' (חסרים [2] עמ' בסוף; הושלמו בצילום). 16.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים. כריכה עם שדרת עור.

פתיחה: \$400



149

149. שו"ת מהרש"ך, חלק א' - שאלוניקי, שמ"ו - הטופס של האדמו"ר ר' ברוך הגר

ספר תשובות השאלות, לרבינו שלמה ב"ר אברהם הכהן - שו"ת מהרש"ך, חלק א'. שאלוניקי, שמ"ו-שמ"ז [1586]. דפוס דוד בן אברהם אזוביב]. מהדורה ראשונה. נדפס ללא שער. מספר הגהות למדניות בכת"י מזורחי נאה [המאה ה-18/19 בערך]. בדף הראשון חותמת של האדמו"ר רבי ברוך הגר מסרט-ויוניץ: "ברוך בה"צ מוהר"י זצללה"ה מוויזניצא אב"ד ס'----". רמד דף, 28.5 ס"מ. נייר איכותי. מצב כללי טוב, כתמים, פגעי עש ובלאי במספר דפים. כריכה ישנה בלוייה, רופפת.

פתיחה: \$800



148

148. ספר רוח חן / ספר מלות ההגיון - קרימונה, שכ"ו

שני ספרים שנדפסו בקרימונה, כרוכים יחדיו:
 • ספר רוח חן, בחכמת הפילוסופיה, מיוחס לרבי יהודה אבן תיבון. קרימונה, שכ"ו [1566]. דפוס ויצניצו קונטי.
 הספר "רוח חן" מיוחס גם לחכמים אחרים: ר' אנטולי ב"ר יוסף; ר' שמואל אבן תיבון; ר' זרחיה הלוי קואני.
 • ספר מלות ההגיון להרמב"ם, עם שני פירושים. קרימונה, שכ"ו [1566]. דפוס ויצניצו קונטי.
 2 ספרים כרוכים יחד. ספר רוח חן: כ דף. ספר מלות ההגיון: כ דף (חסר [1] דף אחרון - כנראה דף מפתחות). 19 ס"מ. מצב טוב, כתמים, עקבות רטיבות. מספר קרעים משוקמים בפניות דפים. רישומים בכת"י וחותרמת. פגמים בכריכה.

פתיחה: \$400

148. Ru'ach Chen / Milot HaHigayon – Cremona, 1566

Two books printed in Cremona, bound together:
 • Ru'ach Chen, dealing with philosophical wisdom, attributed to Rabbi Yehuda ibn Tibon. Cremona, 1566. Printed by Vincenzo Conti.
 Ru'ach Chen is also attributed to other sages: Rabbi Antoly ben Rabbi Yosef; Rabbi Shmuel ibn Tibon; Rabbi Zerachya HaLevi Kazani.
 • Milot HaHigayon of the Rambam, with two commentaries. Cremona, 1566. Printed by Vincenzo Conti.
 2 books bound together. Ru'ach Chen: 20 leaves. Milot HaHigayon: 20 leaves (missing [1] last leaf – apparently leaf of index). 19 cm. Good condition, stains, dampness traces. Several restored tears to leaf corners. Handwritten inscriptions and stamp. Damages to binding.

Opening price: \$400

150. MeHarerei Nemerim – Venice, 1599 – Signatures

MeHarerei Nemerim, Talmudical guidelines and the Midah of Kal Vachomer, by Rabbi Emanuel HaSefardi, the Radbaz, Rabbi Shmuel Elbalnasi, Rabbi Moshe Ibn Musa; with novellae and commentaries on Talmudic treatises by the Ramban, the Maharam of Gornish, Rabbi Avraham di Boton and Rabbi Ya'akov Beirav. Compiled by Rabbi Avraham Akara. Venice, [1599]. Printed by Daniel Zanetti.

Signatures and ownership inscriptions on title page: "**Hillel ben Rabbi Aharon Berachya of Mode**" [Rabbi Hillel of Modena, son and successor of the Kabbalist Rabbi Aharon Berachya of Modena author of Ma'avar Yabok"]; "Acquired by Azarya Sengviniti". [The Sengviniti family of Modena are descendants of Rabbi Hillel ben Rabbi Aharon Berachya of Modena]; "Belongs to Avraham, bought at full price... Shlomo Chaim Sengviniti...". [Shlomo Chaim Sengviniti was one of the wealthiest Modena Jews, closely supported the author of Or HaChaim, see enclosed material].

18; 6; 17-56 leaves (6 leaves were bound in the middle of the book instead of at its end). 19 cm. Good condition, stains. Few tears. Library stamps. Contemporary binding, damaged.

Opening price: \$800



150

למקנה בכסף מלא שילם חרס כ[נדי] ליתן בין פצים לחבירו, שלמה חיים סנגוויניטי יצ"ו לעולם שכולו ארוך וכולו טוב" [הגביר שלמה חיים סנגוויניטי, מעשירי מודינה, ממקורביו ותומכיו של בעל האור החיים, ראה חומר מצורף].
 יח; ו; יז-נו דף (ו דף נכרכו באמצע הספר במקום בסופו). 19 ס"מ. מצב טוב, כתמים. קרעים בודדים. חותמות ספריה. כריכה מקורית, פגומה.

פתיחה: \$800

149. Maharshach Responsa, Part 1 – Salonika, 1586 – Copy of Rebbe Baruch Hager

Responsa by Rabbi Shlomo ben Rabbi Avraham HaCohen – Maharshach Responsa, Part 1. Salonika, [1586. Printed by David ben Avraham Azoviv]. First edition. Printed without a title page.

Several scholarly glosses in fine Oriental handwriting [c. 18th/19th century]. On the first leaf is a stamp of Rebbe Baruch Hager of Seret-Vizhnitz; "**Baruch ben Rabbi Yisrael of Vizhnitz Av Beit Din S---**".

244 leaves, 28.5 cm. High-quality paper, overall good condition, stains, worming and wear damages to several leaves. Old, worn and loose binding.

Opening price: \$800

150. ספר מהררי נמרים - וניציה, שנ"ט 1599 - חתימות

ספר מהררי נמרים, כללי הגמרא ומידת קל וחומר, מאת רבי עמנואל הספרדי, הרדב"ז, רבי שמואל אלבלנסי, רבי משה ן מוסא; עם חידושים וביאורים על סוגיות הש"ס, מהרמב"ן, מהר"ם מגורניש, רבי אברהם די בוטון ומהר"י בירב. מאת המלקט רבי אברהם עקרה. וניציה, [שנ"ט 1599]. דפוס דניאל זאניטי.

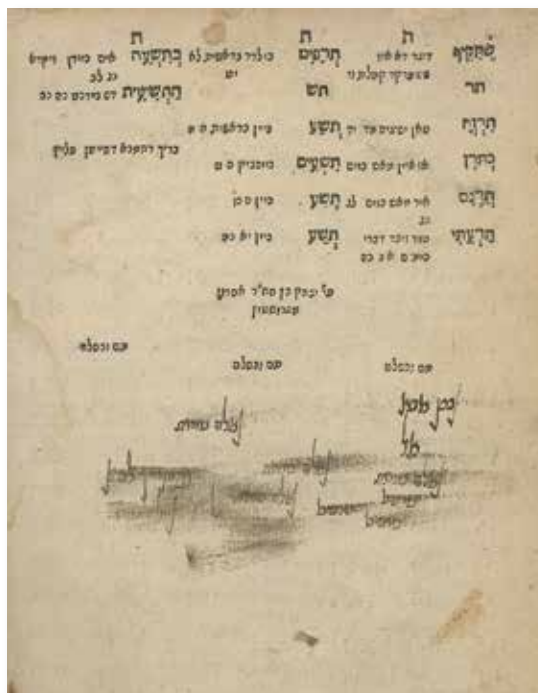
חתימות ורישומי בעלות בשער: "הלל בן בכמהר"ר אהרן ברכיה ממודי" זצוק"ל" [רבי הלל ממודינה, בנו וממלא מקומו של המקובל רבי אהרן ברכיה ממודינה בעל "מעבר יבק"]; "קנין כספי עזריה בלא"א כמ' מז"ט סנגוויניטי". [משפחת סנגוויניטי ממודינה הם צאצאי רבי הלל ב"ר אהרן ברכיה ממודינה]; "של אברהם

152. "מרכבת המשנה - ספר של רבי אנשיל" - מילון היידיש הראשון - מהדורה שניה, קראקא, שמ"ד

"ספר של רבי אנשיל - מרכבת המשנה" - קונקורדנציה ומילון לתנ"ך עברי-יידיש. נכתב ע"י רבי אנשיל. מילון היידיש הראשון שנדפס. מהדורה שניה, קראקא, שמ"ד [1584]. (עותק חסר שער ו-3 דפים) ה-קיג דף. 19 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב. כתמים ובלאי. נוקי עש קלים. לא כרוך. אודות ספר זה ראה פרידברג - "תולדות הדפוס העברי בפולניה", עמ' 1 ועמ' 12. פתיחה: \$250

152. "Merket HaMishne – Sefer Shel Rabbi Anshel" – First Yiddish Dictionary – Second Edition, Cracow, 1584

"Sefer shel Rabbi Anshel – Merket HaMishne" - Concordance and Hebrew-Yiddish Bible Dictionary. Written by Rabbi Anshel. First Yiddish Dictionary printed. Second Edition, Cracow, 1584. (Copy missing title page and 3 leaves) 5-113 leaves. 19 cm. High-quality paper, good condition. Stains and wear. Minor worming. Unbound. For information on this book, see Freidberg – The History of the Hebrew Printing Press in Poland, Pages 1 and 12. Opening price: \$250



152

151. Lechem Shlomo – Venice, 1597 – Incomplete Copy

Lechem Shlomo, commentary on the sayings of Sages and Midrash, Rabbi Shlomo ben Rabbi Yitzchak HaLevi. Venice, [1597]. Single edition. Ownership inscription in Oriental writing. Library stamps. Incomplete copy. 108, 110-214, 4 [originally: 214, 9 leaves; lacking: Leaf 109 and Leaves 5-9 of the index leaves at the end]. 20 cm. Fair condition. Stains, wear and dampstaining. Without binding. Opening price: \$250



151

151. ספר לחם שלמה - ונציה, שנ"ז - עותק חסר

ספר לחם שלמה, ביאורים במאמרי חז"ל ומדרשים, רבי שלמה ב"ר יצחק הלוי. ויניציאה, [שנ"ז 1597]. מהדורה יחידה. רישום בעלות בכתובה מזרחית. חותמות ספריה. עותק חסר. קז, קי-ריד, ד [במקור: ריד, ט דף; חסרים: דף קט, ודפים ה-ט בדפי המפתחות בסוף]. 20 ס"מ. מצב בינוני. כתמים, בלאי וסימני רטיבות. ללא כריכה. פתיחה: \$250



154

154. Cuzari – Venice, 1594

Cuzari, "By the Chaver R' Yitzchak HaSangeri... written in Arabic... Rabbi Yehuda HaLevi", with the Kol Yehuda commentary by Rabbi Yehuda Muskato. Venice, [1594]. Printed by Zuan di Gara.

First edition of the Kol Yehuda commentary. 299 leaves. 20 cm. Good condition. High-quality paper, light stains and few worm holes. On the title page are owners' signatures in an Italian handwriting "Bought with my money, Yehuda Momiliano who resides in Mondovi"; "Asher ----Momilian". Old semi-leather binding, slightly worn.

Opening price: \$400

153. Tzemaḥ David – Venice, 1587

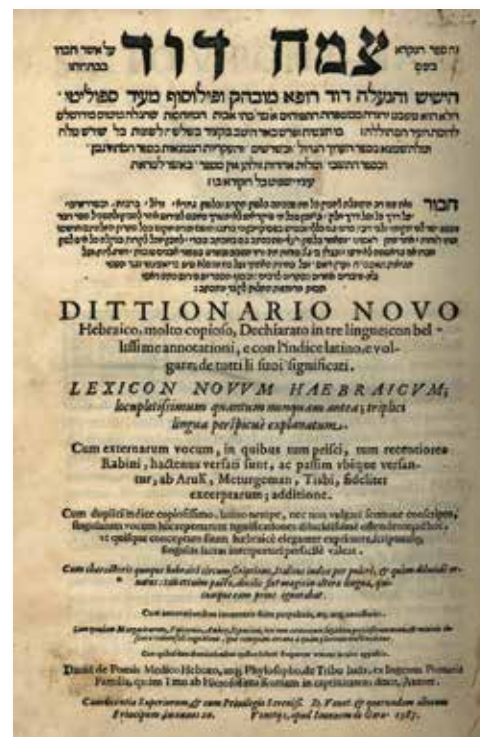
Tzemaḥ David, Hebrew and Aramaic lexicon of Shorashim (root-letters), with explanations in Latin and Italian, by "Rabbi David min HaTapuchim, Doctor from the city of Spoleto" [David de Pomis]. Venice, 1587. Hebrew, Aramaic, Latin and Italian.

The lexicon is arranged in two columns, according to the Hebrew alphabet. "Hebrew words" are in the right column while "foreign words" (Aramaic, Mishnaic Hebrew, etc.) are on the left.

The book opens with author's dedication to Pope Sixtus V, dated February 1587 (in Latin), and introductions in Latin, Italian and Hebrew, describing the author's genealogy and autobiography. From the Hebrew introduction: "Tale of a few of the author's tribulations from his youth until today", events that the author and his family experienced. At the end of the introduction: "Friday, the 21st of Shevat 1587".

5, [1], 5-62, 238 leaves. 28 cm. Good condition, stains and light wear. Ancient binding with leather spine, with damages.

Opening price: \$400



153

154. ספר הכוזרי - ונציה, שנ"ד

ספר הכוזרי, "יסודו החכם החבר ר' יצחק הסנגרי ז"ל... חבורו בלשון ערבי החכם... רבי יהודה הלוי", עם פירוש "קול יהודה" לרבי יהודה מוסקאטו. ונציה, [שנ"ד 1594]. דפוס זואן דגארה. מהדורה ראשונה של הפירוש "קול יהודה".

רצט דף. 20 ס"מ. מצב טוב. נייר איכותי, כתמים קלים ומעט נקבי עש. בשער התימות בעלים בכת"י איטלקי "קנין כספי, אני יהודה מומיליאנו תושב מונדווי", "אשר --- כמיר מומיליאן ז"ל". כריכת חצי-עור ישנה, מעט בלוייה.

פתיחה: \$400

153. ספר צמח דוד - ונציה, 1587

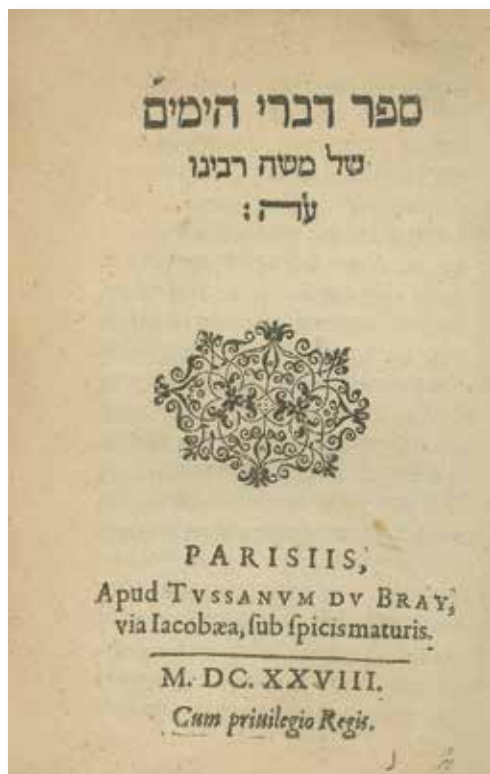
ספר צמח דוד, לקסיקון שורשים עברי וארמי, עם ביאורים בלטינית ואיטלקית, מאת רבי דוד מן התפוחים "רופא ומובהק מעיר ספולטי". ונציה, [שמ"ן 1587]. עברית, ארמית, לטינית ואיטלקית.

הלקסיקון ערוך לפי הא"ב העברי, בשתי עמודות. בעמודה הימנית "מלות עבריות" ובשמאלית "מלות נכריות" (ארמית, לשון חז"ל וכו').

בראש הספר: הקדשת המחבר לאפיפיור סיקסטוס החמישי, פברואר 1587 (בלטינית) והקדמות בלטינית, באיטלקית ובעברית. בהקדמה העברית: "ספור קצת התלאות אירעו למחבר משני נעוריו עד היום", מאורעות בחייו של המחבר ומשפחתו. בסוף ההקדמה: "יום ו כא שבט שנת שמו".

5, [1], 5-62, רלח דף. 28 ס"מ. מצב טוב, כתמים ובלאי קל. כריכה עתיקה עם שדרת עור, עם פגמים.

פתיחה: \$400



156

156. ספר דברי הימים של משה רבינו - פריס, שפ"ח-שפ"ט

ספר דברי הימים של משה רבינו. פריס, שפ"ח-שפ"ט [1628-1629]. על פי כולל "דברי הימים של משה רבינו" ו"פטירת משה רבינו", על פי הוצאת ונציה ש"ד, ו"דרש לפטירת משה רבינו", מכתב-יד. חלק נוסף בלטינית עם שער: "דברי הימים ופטירתו של מרעה". לג. [1], לד-נט דף; [14], 409, [7] עמ'. 17 ס"מ. מצב טוב. כתמים. כריכת קלף מקורית, רופפת ופגומה מעט.

פתיחה: \$300

2. ספר חן טוב, מרבי טוביה הלוי. פראג, שפ"ח-שפ"ד [1618-1624], דפוס אברהם איש היידא בבית יודא בר יעקב כ"ץ ממשפחת הגרשוני. מהדורה שניה. [על-פי פרט השנה בדף השער, הספר נדפס בשנת שפ"ח, על-פי הקולופון - בשנת שפ"ד]. שנג, (חסר דף שנד), שנה-שנו דף, 30.5 ס"מ. מצב בינוני. בלאי וכתמים, פגעי-עש קלים, חתימות עתיקות ("הק' שמעון לעמלין" ועוד). כריכת עור ועץ עתיקה ובלויה, עם שרידי אבזמים.

פתיחה: \$600

155. Chen Tov – First Edition – Venice, 1605 / Second Edition – Prague, 1618-1624

Two books - two first editions of the book Chen Tov: 1. Sefer Chen Tov, sermons according to the order of the Torah and on Kabbalistic topics, by Rabbi Tuvia HaLevi. Venice, [1605]. First edition. The author often quotes Rabbi Shlomo Sagis (his teacher) and the words of the Ari.

Signatures and interesting inscriptions, by Rabbi Shimon ben Rabbi David Oppenheim, who donated the book to the Hekdesh in Pest in 1853 and another inscription by a person who resided in the Hekdesh, written in 1855: "I laid here ill for seven weeks...in Pest the capital city. Yosef David--". [The Hekdesh institute served as a hostel for needy guests throughout Jewish communities]. 314 leaves, 27.5 cm. Poor condition, the corners of most leaves have rodent damage and missing text. Stains and tears. Moisture damages. Ancient leather and wood binding, damaged and torn, with buckle remnants.

2. Chen Tov, by Rabbi Tuvia HaLevi. Prague, 1618-1624, printed by Avraham Ish Heide in the house of Yuda son of Ya'akov Katz of the Gershoni family. Second edition. [According to the year on title page, the book was printed in 1614, according to colophon - in 1624]. 353 leaves (missing leaf 354), 355-356 leaves, 30.5 cm. Fair condition. Wear and stains. Light worm damage, ancient signatures ("Shimon Lemlin", more signatures). Worn ancient leather and wood binding, with buckle remnants.

Opening price: \$600



155

155. ספר חן טוב - מהדורה ראשונה - ונציה, שס"ה / מהדורה שניה - פראג, שפ"ח-שפ"ד

שני ספרים - שתי המהדורות הראשונות של הספר "חן טוב": 1. ספר חן טוב, דרשות לפי סדר התורה ובענייני קבלה, מרבי טוביה הלוי. ונציה, [שס"ה 1605]. דפוס זואן דגארה. מהדורה ראשונה. המחבר מרבה להביא מדברי רבי שלמה סאגיס (אשר היה רבו) ומדברי האריי.

חתימות ורישומים מעניינים, מרבי שמעון בן רבי דוד אפנהיים, שתרם את הספר ל"הקדש" בפעסט, בשנת תר"ג, ורישום נוסף מאחד מבאי ה"הקדש", שכתב בשנת תר"ה, הכותב: "אני שכבתי בכאן על ערש דוי שבעה שבועות... פה פעסט הבירה. הק' יוסף דוד -". [מוסד ה"הקדש" שימש כאכסניה לאורחים עניים בקהילות ישראל]. שיד דף, 27.5 ס"מ. מצב גרוע, בפנינת רוב הדפים פגם כירסום עם חסרון טקסט. כתמים וקרעים. נוקי רטיבות. כריכת עור ועץ עתיקה, פגועה וקרועה, עם שרידי אבזמים.

157. Collection of Books Sections from the 16th-17th Centuries

Collection of incomplete books, sections and single leaves. Printed in the 16th-17th centuries.

Incomplete books and signatures from the following books: • Sefer HaTruma [Venice, 1523. Printed by Daniel Bomberg]. • Kaftor VaFerach, Rabbi Eshtori HaParchi. [Venice, 1548. First edition.]. • Lechem Yehuda commentary on Tractate Avot. Rabbi Yehuda Lirma. [Sabbioneta, 1554]. • Tikun Yissachar, Rabbi Yissachar ebn Susan. [Constantinople, 1564]. First edition]. • Chovat HaLevavot [Constantinople, 1550?]. • Commentary on Megillat Esther – Yosef Lekach, Rabbi Eliezer Ashkenasi. [Cremona, 1566]. • Maharshach response [Salonika, 1586]. • Sha'arei Dim'ah, Rabbi Moshe Elbilda. [Venice, 1586]. • Beit Moed, Rabbi Menachem Raba. [Venice, 1605. Only edition]. • Masat Binyamin, Rabbi Binyamin Solnik. [Cracow, 1633]. • Nevi'im and Ketuvim [Venice, 1638-1639].

More leaves of various books.

Total of 22 items. Varied size and condition.

Opening price: \$500



157

156. Divrei HaYamim shel Moshe Rabbeinu – Paris, 1628-1629

Divrei HaYamim shel Moshe Rabbeinu. Paris, 1628-1629.

Contains Divrei HaYamim shel Moshe Rabbeinu and Petirat Moshe Rabbeinu, according to the 1644 Venice edition, and Drash L'Petirat Moshe Rabbeinu", from a manuscript. Another part in Latin with the title page: "Divrei HaYamim U'Petirato shel Moshe Rabbeinu". 33, [1], 34-59 leaves; [14], 409, [7] pages. 17 cm. Good condition. Stains. Contemporary parchment binding, loose and slightly damaged.

Opening price: \$300

157. אוסף חלקי ספרים משנות הר' והש'

אוסף ספרים חסרים, חלקי ספרים ודפים בודדים. מדפוסי שנות הר' והש'.

ספרים חסרים וקונטרסים מהספרים: • ספר התרומה [ונציה, רפ"ג 1523. דפוס דניאל בומברג]. • כפתור ופרח, לרבי אשתורי הפרחי. [ונציה, ש"ח 1548. מהדורה ראשונה]. • פירוש לחם יהודה על מסכת אבות. רבי יהודה לירמה. [סביוניטה, ש"ד-שט"ז 1554]. • תקון יששכר, רבי יששכר אבן סוסאן. [קושטא, שכ"ד 1564. מהדורה ראשונה]. • חובת הלבבות [קושטא, ש"י 1550?]. • פירוש מגלת אסתר - יוסף לקח, רבי אליעזר אשכנזי. [קרימונה, של"ו 1566]. • שו"ת מהרש"ך [שאלוניקי, שמ"ו 1586]. • שערי דמעה, רבי משה אלבילדה. [ונציה, שמ"ו]. • ספר בית מועד, רבי מנחם רבא. [ונציה, שס"ה 1605. מהדורה יחידה]. • משאת בנימין, רבי בנימין סולניק. [קראקא, שצ"ג 1633]. • נביאים וכתובים [ונציה, שצ"ח-שצ"ט 1638-1639].

דפים נוספים מספרים שונים.

סה"כ 22 פריטים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$500



159

159. ספר תהלים מיניאטורי - פריס, שכ"ה

ספר תהלים. פריס, [שכ"ה 1565]. דפוס רוברטו סטפנוס. פורמט כיס.

[158] דף. 10 ס"מ. מצב טוב. כתמים, פגעי עש [משוקמים ברובם]. כריכת עור חדשה.

פתיחה: \$750

159. Miniature Tehillim – Paris, 1565

Tehillim. Paris, [1565]. Printed by Roberto Stephanus. Pocket edition.

[158] leaves. 10 cm. Good condition. Stains, worming [most restored]. New leather binding.

Opening price: \$750



158

158. Bible – Leiden 1610

Bible. Leiden: Ex officina Plantiniana Raphelengii, [1610].

Pocket edition. Special title page for Nevi'im Rishonim, for Nevi'im Achronim and for Ketuvim. Without vowelazation.

2-264; 227; 238; 286 pages. Lacking: first title page and last leaf (Leaf 287) of Ketuvim (replaced with photocopy). 11 cm. Overall good condition. Stains and wear. A few leaves are in fair condition. Tears and restored damages. New attractive leather binding.

Opening price: \$800

158. תורה נביאים וכתובים - לידה, ש"ע

תנ"ך - חמשה חומשי תורה, נביאים ראשונים, נביאים אחרונים וכתובים. לידה (Leiden), [ש"ע 1610]. דפוס בני פרנקישקוש רפלנגיוש.

פורמט כיס. שער מיוחד לחלק נביאים ראשונים, חלק נביאים אחרונים וחלק כתובים. לא מנוקד.

2-264; 227; רלח; רפו עמי. חסרים: שער ראשון ודף אחרון (דף רפו) מספר כתובים (מושלמים בצילום). 11 ס"מ. מצב כללי טוב. כתמים ובלאי. דפים בודדים במצב בינוני, קרעים ופגעים משוקמים. כריכת עור חדשה נאה.

פתיחה: \$800



161

161. תקון סופרים עם סדר ההפטרות - אמשטרדם, תפ"ו - שערם מאוירים

תיקון סופרים - סדר פרשיות והפטרות, אמשטרדם, תפ"ו (1726). נדפס במצות הגבירים חזן שמואל וורדיגז מינדיז, משה צרפתי די גירונא, דוד גומיש דא סילוא. עם הסכמות, פיוטים ושירים שונים. שערם מאוירים בתחרות נחושת. שער מיוחד לסדר ההפטרות. כולל: חיבור לוח קריאת פרשיות המועדים, ולוחות בספרדית, עם דפים מקופלים. עם שער מיוחד בעברית ובספרדית: "אלה מועדי יהודי מקראי קודש". אמשטרדם, תפ"ו (1726).

[9], ג-פא. [1], פג-קמט. [1], קנא-קצח. [1], ר-רסז. [1], רסט-שכז דף; [2], שכט-תמו דף; [6] דף; [1], עמ'. [1] עמ'. [3-8] לוחות מקופלים]. כל החלקים בכרך אחד, כ-16 ס"מ. נייר איכותי. מצב כללי טוב. בלאי ומעט כתמים. כריכת עור מקורית ופגומה, עם עיטורים והטבעות, בסגנון כריכה הולנדי מהמאה ה-18.

פתיחה: \$700



160

160. Tehillim – Pisa, 1816 – Miniature Edition

Tehillim, with "Shimush Tehillim", kabbalistic and simple interpretations of the Psalms, prayers by the Chida, etc. Pisa (Italy), [1816]. Printed by Shmuel Molcho. Contains prayer for livelihood, prayers for the sick, Yehi Ratzon before and after reciting Psalms, request of salvation from mazikim (harmful elements), etc.

Miniature edition, contemporary leather binding. 49, 172, [4], 13, [2] leaves. 7 cm. Good condition. Stains. Tear to title page [slight damage to the frame of the title page] and tear to last leaf [minor damage to text]. Contemporary leather binding, light damages.

Opening price: \$500

160. ספר תהלים - פיסא, 1816 - מהדורה מיניאטורית

ספר תהלים, עם "שמוש תהלים", כוונת המזמורים (בדרך הסוד ובדרך הפשט), תפלות מהחיד"א, ועוד. פיסא (איטליה), [תקע"ו, 1816]. דפוס שמואל מולכו. כולל תפילה על הפרנסה, תפילה בעד החולה, יהי רצון קודם ואחר תהלים, בקשה להנצל ממזיקים, ועוד.

מהדורה מיניאטורית. כריכת עור מקורית. מט, קעב, [4], יג, [2] דף. 7 ס"מ. מצב טוב. כתמים. קרע בדף השער [פגיעה קלה במסגרת השער] וקרע בדף אחרון [פגיעה קלה בטקסט]. כריכת עור מקורית, פגמים קלים.

פתיחה: \$500

162. Chumash Devarim – Copy of Baron Anshel Rothschild

Devarim. Chumash Tikun Sofrim, Part V. [Amsterdam, 1726].

No title page for Sefer Devarim. In some copies each Chumash is bound alone [see Record 182414 of the Bibliography of the Hebrew Book].

At the top of the first page is an inscription in square handwriting: "Belongs to the philanthropist and dignitary Rabbi Anshel son of the late renowned Rabbi Meir Pan Rothschild".

Baron Anshel [Amschel] Rothschild (1873-1955) is the eldest son of Meir Rothschild of Frankfurt, the forefather of the famous banker family. Anshel perpetuated his father's business in Frankfurt while the rest of his brothers established branches of the family bank in European capitals (London, Paris, Vienna and Naples). Anshel (also called Anshel Meir after his father) was very active on behalf of his Jewish brethren and was renowned for his philanthropic activities and the great amounts of money he dispersed to charity. He was close to the court of the Austrian emperor who granted him the title "Baron" in 1822.

268-327 leaves. 17 cm. Good condition, stains and moisture traces. Fine leather binding with gilt impressions. Damages to binding.

Opening price: \$700



162

המפורסמת. ר' אנשיל המשיך את עסקי אביו בפרנקפורט ושאר אחיו הקימו סניפים של הבנק המשפחתי בבירות אירופה (לונדון, פריז, וינה ונאפולי). ר' אנשיל (שנקרא גם "אנשיל מאיר" על שם אביו) פעל רבות למען אחיו היהודים, נודע כנדבן גדול ופיזור כסף רב לצדקה. היה מקורב לחצר הקיסר האוסטרי, שהעניק לו בשנת תקפ"ב את התואר "ברון".

רסח-שכו דף. 17 ס"מ. מצב טוב, כתמים ועקבות רטיבות. כריכת עור נאה עם הטבעות מזהבות. פגמים בכריכה.

פתיחה: \$700

161. Tikun Sofrim with Haftarat – Amsterdam, 1726 – Illustrated Title Pages

Tikun Sofrim with Haftarat, Amsterdam, 1726. Printed by order of the wealthy Chazan Shmuel Rodriguez Mindiz, Moshe Tzarfati di Girona and David Gomis da Silva. With approbations, various Piyyutim and poems. Title pages with copper-etching illustrations. Special title page for the section of Haftarat.

Contains a plate with the Torah reading for Festivals, and plates in Spanish with folded leaves. Special title page in Hebrew and Spanish. Amsterdam, 1726.

[9], 3-81. [1], 83-149. [1], 151-198. [1], 200-267. [1], 269-327 leaves; [2], 329-446 leaves; [6] leaves; 16, [1] leaves. [Pages 3-8 are folded plates].

All the parts in one volume, approximately 16 cm. High-quality paper, Overall good condition. Wear and few stains. Original damaged leather binding, with adornments and embossments, 18th century Dutch style.

Opening price: \$700

162. חומש דברים - הטופס של הברון אנשיל רוטשילד

ספר דברים. חומש תקון סופרים, חלק חמישי. [אמסטרדם, תפ"ו 1726].

לא נדפס שער לספר דברים. בחלק מהטפסים נכרך כל חומש בפני עצמו [ראה רשומה 182414 בתקליטור מפעל הביבליוגרפיה].

בראש העמוד הראשון, רישום בכתב-יד מרובע: "שייך להגיד והטפסר בהר"ר אנשיל יצ"ו בהמנוח המפורסם ג"ץ בהר"ר מאיר פאן ראטשילד זצ"ל".

הברון ר' אשר אנשיל [אמשל] רוטשילד (תקל"ג-תרט"ו) הוא בכור בניו של ר' מאיר רוטשילד מפרנקפורט, מייסד משפחת הבנקאים



164a

163. The Five Books of the Torah, Amsterdam, 1680 – First Edition of Siftei Chachamim

Five Books of the Torah, with the Five Megillot and Haftarat for the entire year. Amsterdam, 1680. Printed by Rabbi Uri Vibash HaLevi.

First edition of Siftei Chachamim on Rashi's commentary, printed by the author Rabbi Shabtai Meshorer [Bass, 1641-1718]. With the author's introduction and approbations.

On the title page is an ancient signature: "**Moshe ben H.Y.D. of P.B.**". On the back binding is a list (damaged) of births and deaths from 1751-1780.

[4], 362 leaves. 18.5 cm. Fair condition, wear and stains. Original wood and leather binding, damaged, with buckle remnants.

Does not contain the illustrated title page, added only to some copies (see Bibliography of the Hebrew Book, Record 0182344).

Opening price: \$500



163

163. חמשה חומשי תורה, אמשטרדם, ת"מ 1680 - מהדורה ראשונה של "שפתי חכמים"

חמשה חומשי תורה, עם חמש מגלות והפטרות מכל השנה.

אמשטרדם, ת"מ [1680]. דפוס רבי אורי וויבש הלוי.

מהדורה ראשונה של "שפתי חכמים", על פירוש רש"י, שנדפסה

ע"י המחבר רבי שבתי משורר [באס, ת"א-תע"ח 1641-1718]. עם

הקדמת המחבר והסכמות.

בשער חתימה עתיקה: "הק' משה בהי"ד ז"ל מפ"ב". בכריכה

האחורית רשימה (פנומה) של רישומי לידות ופטירות מהשנים

תק"א-תק"מ.

[4], שטב דף. 18.5 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וכתמים. כריכת עץ

ועור מקורית, פגומה, עם שרידי אבזמים.

ללא השער המצוייר, שנוסף רק לחלק מן הטפסים (ראה תקליטור

מפעל הביבליוגרפיה, רשומה 0182344).

פתיחה: \$500

יחזקאל, קונטרס "בנין הבית" עם לוח מפה (מקופל) של "צורת הבית" ומפת ארץ ישראל עם נחלות השבטים.

בדפי הכריכה הפנימית של שלושת הכרכים, רישום בכתיבה איטלקית, של חלוקת התנ"ך כולו לחמשה ימים (כנגד חמשה חומשי תורה). חתימות "מתתיה יוסף פולייסי", ומספר הגהות בדפי הספרים.

[כרך 1]: (נביאים ראשונים). מד, [1], מה-פז; [1], צא-ש דף. [כרך

2]: (יחזקאל-תרי עשר): רכח דף + לוח מתקפל. [כרך 3]: (דניאל-

עזרא-נחמיה-דברי הימים). קפה דף. 18 ס"מ. מצב כללי טוב,

כתמים ובלאי. סימני עש. קרעים במספר דפים. קרע משוקם בלוח

המפה. כריכת קלף מקוריות, פגומות בחלקן.

פתיחה: \$500

164. נביאים וכתובים - ליורנו, תק"מ-תקמ"ג - שלושה כרכים - מהדורה ראשונה של פירושי ה"מצודות" - עם מפת ארץ ישראל

נביאים וכתובים, עם הפירושים "מצודת דוד" ומצודת ציון, מאת רבי דוד אלט שולר ובנו רבי יחיאל היילל מקהילת יאברוב. ליורנו, [תק"מ-תקמ"ג 1780-1782].

מהדורה ראשונה של פירושי ה"מצודות", שנתחברו יחד ע"י האב ובנו, והפכו לפירוש החשוב והמפורסם ביותר על הנ"ך. המהדורה שלפנינו נדפסה ע"י הבן - רבי יחיאל, והיא כללה לראשונה בשלמות את הפירוש לספרי הנ"ך. קדמו להוצאה זו, הפירושים לתהלים, משלי ואיוב, שנדפסו לראשונה בוולקווא תקי"ג-תקי"ד,

והפירושים לנביאים אחרונים שיצאו לראשונה בברלין תק"ל, אך נדפסו כאן בשינויים והוספות [על החיבור ותולדות הדפסתו, ראה: ר' אברהם שישא, מצודת דוד ומצודת ציון, ירושן ג', עמ' תריח].

שלושה כרכים, הכוללים: נביאים ראשונים (יהושע-מלכים), נביאים אחרונים (יחזקאל-תרי עשר) וכתובים (דניאל-עזרא-נחמיה-דברי הימים).

בסוף כרך א' "חשבון הדורות מימי אדם הראשון...". אחרי ספר



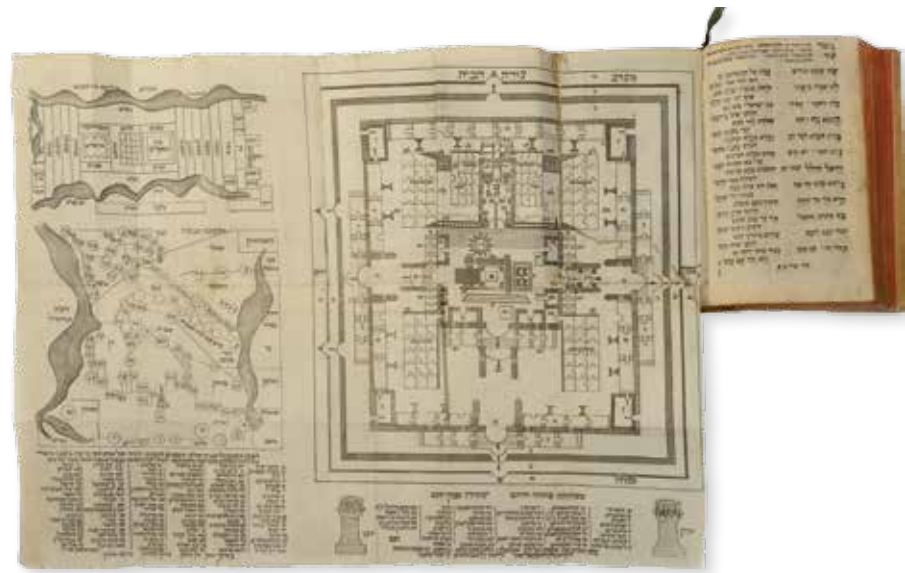
165

Le Thora Suivie des Haphtaroth et du Ritual - תורה, הפטרות וסידור - פקסימיליה בכריכה מפוארת

Le Thora Suivie des Haphtaroth et du Ritual [תורה עם הפטרות וסידור תפילה]. פריז, [1966]. בהוצאת Société encyclopédique française. כרך גדול בכריכה מרשימה, עשויה נחושת מוכספת, עם תבליטי עיטורים בדגמי פרחים ורוקיות ודמויות צבאים. כולל פקסימיליה של חמשה חומשי תורה ממהדורת ונציה שי"א (1551) עם תרגום ללטינית [מאת סבטסיאן מינסטר]; פקסימיליה של ההפטרות ממהדורת החומש ונציה ש"ח (1548); ופקסימיליה מסידור תפלה מכל השנה, פרנקפורט דמיין תמ"ז (1686-1687). עם תרגום מלא לצרפתית, עמוד מול עמוד. לאורך הספר משולבים איורים ממקורות שונים בכת"י ובדפוס. בראש הכרך לוח צבעוני על נייר עבה (דמוי קלף) עם איור כלי המקדש ממחזור כתב-יד עתיק.

XXXIII: 1629; [3] עמ' + לוח תמונה. 29 ס"מ. מצב טוב. סימוניית בד. כיפוף קל בפינת הכריכה.

פתיחה: \$300



164b

164. Nevi'im and Ketuvim – Livorno, 1780-1782 – Three Volumes – First Edition of Metzudot Commentaries – With a Map of Eretz Israel

Nevi'im and Ketuvim, with the Metzudat David and Metzudat Zion commentaries, by Rabbi David Alt Schuller and his son Rabbi Yechiel Hillel of the Jaworow community. Livorno, [1780-1782]. First edition of the Metzudot commentaries, written by the father and his son, which became the chief commentary on Nevi'im and Ketuvim. This edition was printed by the son, Rabbi Yechiel, and for the first time included this commentary. Commentaries on Tehillim, Mishlei and Iyov were first printed in Zolkva in 1753-1754, and commentaries on Nevi'im Achronim were first printed in Berlin in 1770. In this copy, they are printed with variations and additions [about the composition and the history of its printing, see: R' Avraham Shisha, Metzudat David U'Metzudat Zion, Yeshurun Vol. 3, p. 618]. Three volumes, containing: Nevi'im Rishonim

(Yehoshua-Melachim), Nevi'im Achronim (Yechezkel-Trei Asar) and Ketuvim (Daniel-Ezra-Nechemya-Divrei Hayamim).

At the end of Vol. 1: "The sum of generations from the days of Adam HaRishon...". After the book of Yechezkel is the Binyan HaBayit pamphlet with a (folded) map with the outline of the Beit HaMikdash and the land apportioned to the tribes.

On the endpapers of all three volumes is an inscription in Italian writing, dividing the whole Bible into five portions for five days (corresponding to the Five Books of Moses). Signature of "Matitya Yosef Poleisy" and several glosses on the leaves.

[Vol. 1]: (Nevi'im Rishonim). 44, [1], 45-87; [1], 91-300 leaves. [Vo. 2]: (Yechezkel-Trei Asar): 228 leaves + folded plate. [Vol. 3]: (Daniel-Ezra-Nechemya-Divrei Hayamim). 185 leaves. 18 cm. Overall good condition, stains and wear. Worming. Tears to several leaves. Restored tear to map. Original parchment bindings, some with damages.

Opening price: \$500



166

166. Collection of Books – Eastern Countries

Collection of books (incomplete copies) printed in Eastern countries [17th-19th centuries]:

- Ye'arat HaDevash, Otzar HaShorashim V'aruch, by Rabbi Yechezkel Ya'akov Rachamim. Bombay (India), 1890. Printed at the beginning of the book is a complete copy of Shemot HaTzadikim composed by Rabbi Natan of Breslov. (Lacking Hebrew title page and another leaf).

- Kinot for Tisha B'Av, in Ladino. [Salonika, 1797]. (Lacking first two leaves). Secondary use of binding leaves for a [cutoff] letter in Ladino, with signature "Esther...Shmuel...".

- Me'am Loez, Part 2 – Shemot, by Rabbi Ya'akov •

166. אוסף ספרים - ארצות המזרח

אוסף ספרים (עותקים חסרים), מדפוסי ארצות המזרח [המאה ה-17-19]:

- ספר יערת הדבש, אוצר השרשים וערוך, מאת רבי יחזקאל יעקב רחמים. בומביי (הודו), [תר"ן] 1890. - בראש הספר נדפס במלאו ספר "שמות הצדיקים" שחיבר רבי נתן מברסלב. (חסרים דף שער בעברית ודף נוסף).

- קינות לתשעה באב, בלאדינו. [שאלוניקי, תקנ"ז 1797]. (חסרים שני דף ראשונים). דפי כריכה משימוש משני של מכתב [קטוע] בלאדינו, עם חתימת "הצעירה אסתר... שמואל... ס"ט".

- מעם לועז, חלק ב' - ספר שמות, מאת רבי יעקב כולי. [קושטא, תצ"ג 1733]. מהדורה ראשונה, לאדינו. חסר בתחילתו ובסופו.

- כתובת התורה, לחג השבועות. בלשון הקודש ובלאדינו. [שאלוניקי, תק"ע 1810?]. חסר בתחילתו.

- ספר ראש יוסף, חלק חושן משפט, מאת רבי יוסף אישקאפה. [אומיר, תי"ט 1659]. דפים ב-רה (במקור: ב, ריד דף).

- הגדה של פסח עם פתרון ערבי, לפי מנהג תוניס. [וינה? תר"ן?]. עם ציורים.

6 פריטים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

Culi. [Constantinople, 1733]. First edition, Ladino. Lacking at beginning and end.

- Ketubat HaTorah, for Chag HaShavuot. In Hebrew and Ladino. [Salonika, 1810?]. Lacking at the beginning.

- Rosh Yosef, on Choshen Mishpat, by Rabbi Yosef Ishkapa. [Izmir, 1659]. Leaves 2-205 (originally: 2, 214 leaves).

- Passover Haggadah with Arabic translation, according to Tunisia tradition. [Vienna? 1890?]. With illustrations.

6 items. Varied size and condition.

Opening price: \$250

165. Le Thora Suivie des Haphtaroth et du Ritual – Torah, Haftarat and a Siddur – Facsimile in Elaborate Binding

Le Thora Suivie des Haphtaroth et du Ritual [Torah with Haftarat and siddur]. Paris, [1966]. Published by Société encyclopédique française.

Large volume with impressive binding, made of silver-plated copper, with ornamental embossments of floral patterns, Rocailles and deer.

Contains a facsimile of the 1551 Venice edition of the Five Books of the Torah with Latin translation [by Sebastian Munster]; facsimile of the 1548 Venice edition of Haftarat and a facsimile of a year-round siddur, Frankfurt am Main (1686-1687). With full French translation, page per page. Illustrations from various manuscripts and printed sources are incorporated throughout the book.

A colorful plate on thick (parchment-like) paper with an illustration of Temple vessels from an ancient manuscript appears at the beginning of the volume.

XXIII; 1629, [3] pages + illustration plate. 29 cm. Good condition. Fabric book-marks. Light bend to binding corner.

Opening price: \$300

167. Mateh Aharon Passover Haggadah – Frankfurt am Main, 1710 – With Illustrations

Passover Haggadah, with Mateh Aharon commentary by Rabbi Aharon Darshan Te'omim. Frankfurt am Main, [1710]. Published by Dayan Rabbi Leib Shnapir.

Combined version for Ashkenazim and Sephardim with instructions and commentaries in Yiddish and Ladino respectively.

Copper-etching Illustrations [according to the drawings of Abraham ben Jacob the convert in the 1695 Amsterdam Haggadah]. Illustrated title page and illustrations of figure.

Ownership inscription in ancient Ashkenzi handwriting: "Belongs to the General and Commander...Rabbi Manis Segal...in Kirchdorf [Hungary].

[2], 2-44 leaves. 29 cm. Fair condition. Stains and wear, many tears to margins, some with damage to text. Old binding with leather spine, damaged.

Ya'ari 71; Otzar HaHaggadot 113.

Opening price: \$300



167

167. הגדה של פסח "מטה אהרן" - פרנקפורט דמיין, ת"ע - עם איורים

הגדה של פסח, עם ביאור מטה אהרן מאת רבי אהרן דרשן תאומים, בתוספת פירוש עפ"י הסוד. פרנקפורט דמיין, [ת"ע 1710]. בהוצאת הדיין רבי ליב שנאפיר.

נוסח משולב לאשכנזים וספרדים, עם הוראות וביאורים בידיש ובלאדינו בהתאמה.

איורים בפיתוחי נחושת [על פי ציוריו של אברהם בן יעקב הגר בהגדת אמשטרדם תנ"ה]. שער מאוייר ועיטורים מאויירים בדמויות.

רישום בעלות בכת"י אשכנזי עתיק: "שייך להאלוף והקצין... כהר"ר מניס סג"ל... בקירכרדארף" [קירכרדוף, הונגריה].

[2], ב-מד דף. 29 ס"מ. מצב בינוני. כתמים ובלאי, קרעים רבים בשוליים, חלקם עם פגיעה בטקסט. כריכה ישנה עם שדרת עור, פגומה.

יערי 71; אוצר ההגדות 113.

פתיחה: \$300



169



168



169. הגדה של פסח - מינסק - בוברויסק, 1930 בערך - לא ידועה ביבליוגרפית

הגדה של פסח, עם פירושים נפלאים. [מינסק, 1930 בערך]. דפוס סטריאוטיפי של הגדה שנדפסה בבוברויסק בשנת תרפ"ח (1928) בערך (יערי 2077; אוצר ההגדות 3118). הגדה לא ידועה ביבליוגרפית.

[29] עמ' 16 ס"מ. מצב בינוני. כתמים, קרעים ובלאי. ללא כריכה.

פתיחה: \$250

169. Passover Haggadah – Minsk – Babruysk, C. 1930 – Bibliographically Unknown

Passover Haggadah, with inspiring commentaries. [Minsk, c. 1930].

Stereotyped Haggadah – copy of a Haggadah printed in Babruysk, in c. 1928 (Ya'ari 2077; Otzar HaHaggadot 3118). Bibliographically unknown.

[29] pages. 16 cm. Fair condition. Stains, wear and tears. Without binding.

Opening price: \$250

168. Seder Haggadah L'Leil Shimurim – Redelheim, 1825 – Miniature

Seder Haggadah L'Leil Shimurim. Redelheim, 1825 Miniature format, narrow and wide. Contemporary binding.

Ownership inscription: "Dos belong tzu Mister Shemaya Zalman Liverpool St. Sydney".

52 leaves. Height: 8.5 cm. Width: 10.5 cm. Good condition, dark wine stains. Contemporary orange binding with gilt embossment. Placed in a matching cardboard slipcase from the time of publication. Damages to binding and slipcase.

Opening price: \$250

168. סדר הגדה לליל שמורים - רעדלהיים, תקפ"ה - מיניאטורה

סדר הגדה לליל שמורים. רעדלהיים, תקפ"ה [1825]. פורמט מיניאטורי, צר ורחב. כריכה מקורית. ירושם בעלות: "דאש באלנגד צו מוסטר שמעיה סאלמן לעורפאל סטריט סידני".

נב דף, גובה: 8.5 ס"מ. רוחב: 10.5 ס"מ. מצב טוב, כתמי יין כהים. כריכה מקורית בצבע כתום והטבעה מוזהבת. נתונה בנרתיק קרטון תואם מן התקופה. פגמים בכריכה ובנרתיק.

פתיחה: \$250

170. שלש הגדות של פסח

שלש הגדות של פסח עם פירושים, שנדפסו בליוורנו ובקרלסרוא:
 • הגדה של פסח, עם ביאור המרבה לספר [מאת רבי ידידיה טיאה ווייל]. קארלסרוא, תקנ"א [1791]. (יערי 238; אוצר ההגדות 355).
 - פירוש "מרבה לספר" נדפס בעילום שם, אך כבר נודע שמחברו הוא הגאון רבי ידידיה טיאה ווייל אב"ד קרלסרוא - [החיבור נמצא בכתב ידו באוסף בית הספרים הלאומי], והוא החיבור היחידי מבין עשרות חיבוריו, שנדפס בחייו.
 • ספר נשאו קול - מגיד דוד, הגדה של פסח ולימודים לחדש ניסן, עם פירושים מאת רבי יוסף דוד עייאש, שד"ר ירושלים. ליוורנו, [תקפ"א 1821]. חתימות בעלים "רפאל שלום שליט"א, "שלמה --- בן רפאל שלום הי"ו". (יערי 441; אוצר ההגדות 619).
 • ספר יום טוב מקרא קדש הזה, סדר הגדה כפי מנהג ק"ק אשכנזים וק"ק ספרדים, עם פירושים מאת רבי אפרים חיות. ליוורנו, [תקע"ט 1819]. (יערי 426; אוצר ההגדות 597).
 3 ספרים, גודל ומצב משתנה, טוב-בינוני. כריכות חדשות.

פתיחה: \$250



170

170. Three Passover Haggadot

Three Passover Haggadot, printed in Livorno and in Karlsruhe:

- Passover Haggadah, with the Marbe L'Saper commentary [by Rabbi Yedidya Ti'ah Weil]. Karlsruhe, 1791. (Ya'ari 238; Otzar HaHaggadot 355). The Marbe L'Saper commentary was printed anonymously, but since, the author has been revealed to be Rabbi Yedidya Ti'ah Weil Av Beit Din of Karlsruhe - [the work in his handwriting exists in the collection of Beit HaSefarim HaLeumi]. This commentary is the only composition among the numerous works he wrote which was printed during his lifetime.

- Nesa'o Kol – Magid David, Passover Haggadah



171

171. שש הגדות של פסח - תרמ"ו-תרפ"ג

שש הגדות של פסח:

- הגדה עם פירוש מעשה ידי יוצר, מאת רבי שלמה קלוגר. לבוב, תרמ"ו 1886. (אוצר ההגדות 1693). • חלוקא דרבנן, פירושים על הגדה של פסח (עם הפנים). לבוב, תרנ"ד 1893. (יערי 1438; אוצר ההגדות 1924). חותמות בעלים: "משה מרדכי פשעהאפער אב"ד דק"ק סערעד", "אברהם שמואל בנימין שפיטצער אב"ד דק"ק המבורג". • הגדה של פסח, מגדל עדר. וילנה, תרנ"ב 1892. יערי 1392; אוצר ההגדות 1866. (חסר דף ט ושני דפים אחרונים). • גאולת ישראל - הגדה עם חמישים וששה פרושים ביידיש. וילנה, תרע"א 1911. (יערי 1790; אוצר ההגדות 2514). • הגדה, עם ששה עשר באורים. וילנה, תרפ"ג 1923. (יערי 1959; אוצר ההגדות 2896) שני עותקים (אחת ההגדות חסרה בסופה מספר דפים). שש הגדות, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300



172

172. Collection of Passover Haggadot

Passover Haggadot – a large and varied collection. Composed of Haggadot from various places and times [starting from 1792 until 1990], Haggadot with translations to various languages, and more.

The collection includes:

- Haggadah according to Italian tradition. Venice, [1792]. (Missing last leaf).
- Haggadah – Masach HaPesach, with commentary by the author of Ktav Sofer. Drohobych, 1897.
- Haggadah with Persian translation. Baghdad, 1896.
- Haggadah with the Yismach Moshe commentary, by Rabbi Moshe Gig. Livorno, [1863]. Author's handwritten dedication.
- Haggadah according to the Aden tradition. Livorno, [1903].
- Passover Haggadah with 80 commentaries. Warsaw, 1923.
- Haggadah with Marathi translation. Bombay, 1935, etc.

A complete list will be provided upon request.

75 Haggadot, varied size and condition.

Opening price: \$400

172. אוסף הגדות של פסח

הגדות של פסח - אוסף גדול ומגוון. כולל הגדות ממקומות וזמנים שונים [החל משנת תקנ"ב ועד תש"ן], הגדות עם תרגומים לשפות שונות, ועוד.

הגדות לדוגמה: • הגדה כמנהג איטאליאני. ונציה, [תקנ"ב 1792]. (חסר דף אחרון). • הגדה - מסך הפסח, עם פירוש מבעל ה"כתב סופר". דראהאביטש, תרנ"ז 1897. • הגדה עם פתרון פרסי. בגדאד, תרנ"ו 1896]. • הגדה עם פירוש ישמח משה, מאת רבי משה גיג. ליוורנו, [תרכ"ג 1863]. הקדשת המחבר בכת"י. • הגדה כפי מנהג עדין. ליוורנו, [תרס"ג 1903]. • הגדה של פסח עם שמונים פירושים. ווארשא, תרפ"ג [1923]; הגדה עם תרגום מאראטי. בומביי, [תרצ"ה 1935]; ועוד.

רשימה מפורטת תשלח לכל דורש.
75 הגדות, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$400

171. Six Passover Haggadot – 1886-1923

Six Passover Haggadot: • Haggadah with Ma'ase Yede Yotzer commentary, by Rabbi Shlomo Kluger. Lvov, 1886. (Otzar HaHaggadot 1693). • Chaluka D'Rabbanan, commentary of the Passover Haggadah (including the text). Lvov, 1893. (Ya'ari 1438; Otzar HaHaggadot 1924). Owners' inscriptions: "Moshe Mordechai Psherhoffer Av Beit Din of Sered", "Avraham Shmuel Binyamin Shpitzer Av Beit Din of Hamburg". • Passover Haggadah, Migdal Eder. Vilna, 1892. Ya'ari 1392; Otzar HaHaggadot 1866. (Missing Leaf 9 and the last two leaves). • Ge'ulat Yisrael – Hagaddah with 56 commentaries in Yiddish. Vilna, 1911. (Ya'ari 1790; Otzar HaHaggadot 2514). • Haggadah, with 16 commentaries. Vilna, 1923. (Ya'ari 1959; Otzar HaHaggadot 2896) two copies (at the end of one copy, several leaves are missing).

Six Haggadot, varied size and condition.

Opening price: \$300



174

174. שלושה חיבורים היתוליים

שלוש חוברות מודפסות של חיבורים היתוליים:

- מסכת פורים מן תלמוד שיכורים. חיבור היתולי בדמות גמרא, עם הגדה לליל שיכורים, וסליחות לפורים. קראקא, [תרל"ח]
- מסכת אדמונים, חיבור היתולי בדמות גמרא, נגד התנועה הבולשביקית, מאת אבשלם בר דרומא. תל אביב, תרפ"ג [1923].
- מסכת קלפים, מאת שמואל ציפקין. תל אביב, תרצ"ז [1937].

3 חוברות, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250

174. Three Humorous Compositions

Three printed booklets of humorous compositions:

- Purim Tractate of the Drunkards Talmud. Humorous Talmud-style composition, with a "Haggadah" for Leil Shikorim and selichot for Purim. Cracow, 1878.

- Admonim Tractate, Talmud-style humorous composition against the Bolshevik movement, by Avshalom bar Daroma. Tel Aviv, 1923.

- Kelafim Tractate, by Shmuel Tzipkin. Tel Aviv, 1937.

3 booklets, varied size and condition.

Opening price: \$250



173

173. זכרון פורים - ליוורנו, תס"ג - חיבור היתולי לחג הפורים

זכרון פורים, צוואה והשכבה של המן בן המדחא ובניו, מאת רבי דוד רפאל פולידו. ליוורנו, [תס"ג 1703].

אחרי צוואת המן, מופיעים מספר "השכבות" להמן, ו"חוק לנערים".

[8] דף. 15 ס"מ. מצב טוב. כתמים. כריכה חדשה. עותק ספרייה לשעבר.

פתיחה: \$300

173. Zichron Purim – Livorno, 1703 – Humorous Composition for Purim

Zichron Purim, testament and Hashkava for Haman ben Hamdata and his sons, by Rabbi David Refael Folido. Livorno, [1703]. Following Haman's testament are several Hashkavot for Haman, and Chok L'Ne'arim.

[8] leaves. 15 cm. Good condition. Stains. New binding. Ex-library copy.

Opening price: \$300

175. Customs of the Maharil and a Siddur – Frankfurt am Main, 1687

Maharil, customs of Ashkenazi communities, by Rabbeinu Ya'akov ben Rabbi Moshe HaLevi, with additions and "Customs of the Frankfurt community and its surroundings" by Rabbi Hertz Levi "who was Av Beit Din here in the Frankfurt community". Siddur (without vowels). Frankfurt am Main, Tishrei 1687.

At the end of the siddur are [3] pages in ancient Ashkenazi handwriting of prayers to recite or tefillin. Bound with: an incomplete copy of Sefer HaYirah and Igeret HaTeshuva of Rabbeinu Yonah, and Birkat HaLevana. [Frankfurt am Main, 1711].

Various signatures and ownership inscriptions: "Simcha ben Moshe", "Simcha A.B. ben R.M.". Self-dedication "in memory of my birthday on the 4th of Adar Rishon 1742, in Mannheim in the Ansbach region", and an inscription of a date of birth from 1778.

35, 37-180, 182-[235] leaves; Siddur: [38 leaves, 2 handwritten leaves]. + Sefer HaYirah; Leaves 2-41 (originally; 42 leaves). 13 cm. Fair condition, wear and stains. Ancient leather binding, worn, adhesive tape on spine.

Opening price: \$400



175b



175a

חתימות ורישומי בעלות שונים: "הק' שמחה ב"ה משה זצ"ל", "שמחה א"ב בהר"מ זצ"ל". רישום הקדשה עצמית "לזכרון טוב מיום הולדתו ד' לחודש אדר ראשון תק"ב לפ"ק (1742), במאנגערנהיים מדינות אנשבאך", ורישום לידה משנת תקמ"ח. לה, לז-קף, קפב-רלה] דף; סידור תפילה: [2 דף, 2 דף בכת"ר]. + ספר היראה: דפים ב-מא (במקור: מב דף). 13 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וכתמים. כריכת עור עתיקה, בלויה, עם הדבקות נייר-סלוטייפ בשדרה. פתיחה: \$400

175. מנהגי מהרי"ל וסידור תפילה - פרנקפורט דמיין, תמ"ח 1687

ספר מהרי"ל, מנהגי ק"ק אשכנז, לרבינו יעקב בן רבי משה הלוי, עם הוספות ו"מנהגים הנהוגים בק"ק ורנקבורט ואגפיה" מאת רבי הירץ לוי "שהיה אב"ד פה ק"ק ורנקבורט". וסידור תפילה (לא מנוקד). פרנקפורט דמיין, תשרי תמ"ח [1687]. בסוף הסידור [3] עמ' בכת"י אשכנזי עתיק של תפילות להנחת תפילין. כרוך עם: עותק חסר של "ספר היראה" ואגרת התשובה לרבינו יונה, וברכת הלבנה. [פרנקפורט דמיין, תע"א 1711].



177

ורעב... רעש גדול... הוכרחתי לעלות ההרה וקבעתי דירתני פה... ירושלים". הוא מודה ליוסף אמזלג "אשר הי' לי לעזר בהדפסות סדר תפלה".

קנא דף. (דף כט חסר ונמצא בצילום. וכן חסר דף קנב, עם לוח קביעות שנים לשנים תר"ג-תר"ו). 14 ס"מ. מצב משתנה, עותק מורכב משני טפסים, שהאחד פגוע וצבע דפיו כהה, והשני עם נייר בהיר ואיכותי, כתמים ונקבי עש. שיקומים מקצועיים רבים. כריכה חדשה.

הספר העברי הרביעי שנדפס בירושלים, ראה ש' הלוי, ספרי ירושלים הראשונים, מס' 4.

פתיחה: \$700

176. Miniature Siddur – Beit Tefillah L'Italiani – Livorno, 1837

Beit Tefillah – L'Italiani. Livorno, 1837. Miniature siddur, Italian tradition (according to Pisa 1816), contains weekday, Shabbat and Festival prayers. Birkat HaMazon and Kriyat Shema al HaMitah.

224 leaves. 7.3 cm. High-quality paper, good-fair condition, stains and wear. Contemporary worn binding, with ornamented leather spine.

Opening price: \$300



176

176. סידור מיניאטורי - "בית תפלה לאיטליאני" - ליוורנו, תקצ"ז

סידור "בית תפלה - לאיטליאני". ליוורנו, תקצ"ז [1837]. דפוס סאלמוני יינטילומו וקצינין. סידור בפורמט מיניאטורי, כמנהג איטאליאני (על פי פיסא תקע"ו), הכולל תפילות לחול, לשבת ולמועדים. ברכת המזון וקריאת שמע שעל המיטה.

רכד דף. 7.3 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי. כריכה מקורית בלויח, עם שדרת עור מעוטרת.

פתיחה: \$300

177. הסידור הראשון שנדפס בירושלים - "סידור תפלת ישראל", ירושלים תר"ב

סדור תפלת ישראל, כמנהג ק"ק ספרדים, עם דינים, פיוטים ובקשות. ירושלים, תר"ב [1842]. דפוס רבי ישראל בק. בשער הסידור מצויינת מעלתו וקדושתו, שנדפס בעיר הקודש ירושלים, על טהרת הקודש "כי כל העוסקים במלאכת הקודש מבני ישראל המה".

הסכמות רבות מחכמי הספרדים בירושלים, צפת טבריה וחרבון, והסכמות מחכמי האשכנזים בירושלים [האדמו"ר רבי אהרן משה מבראד, רבי ישעיה ברדקי חתן רבי ישראל משקלוב, ורבי משה ריבלין "דורש לציון" המגיד משקלוב]. בהסכמת רבני ירושלים מופיעה ה"הסכמה" להעניק לרבי ישראל בק רשיון בלעדי להדפסת ספרים בירושלים. בהקדמה מספר המדפיס על תלאותיו בצפת: "ואחרי כל הרפתקאי בישי דעדי עלי דבר וחרב

178. "Hegyon Nefesh" – Amsterdam, 1901

"Hegyon Nefesh", Gebedenboek met Nederlandsche Vertaling en Verklaring – siddur for the entire year [prayers for weekdays, Shabbat and the Three Festivals, Rosh Hashana and Yom Kippur, Torah portions for Mondays and Thursdays and holydays], with Avodat HaBayit – Part II of Hegyon Nefesh – Shabbat blessings and songs, Seder Chanuka and Purim, etc. Amsterdam, 1901. Hebrew with Dutch translation and commentary, column facing column. Bound with: "Hanna-gebeden", prayers for women in Dutch. Amsterdam, 1901.

Fine volume in good condition, contemporary binding, gilt edges.

VIII, 695, [1], VI pages; [2], 4-146, V pages; 79 pages; 21 pages. 21 cm. Good condition, stains. Bound fabric bookmark. Gilt edges. Contemporary binding with gilt impression, minor damages.

Opening price: \$250

179. הן קול חדש - אמשטרדם, תע"ב / אזהרות - אמשטרדם, תע"ה

• ספר הן קול חדש, שירים מאת רבי משה זכות (הרמ"ז). אמשטרדם, [תע"ב 1712].

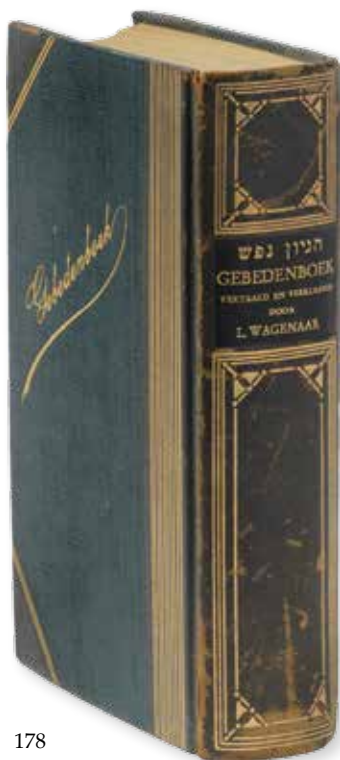
שירים לימות השבוע וליום השבת, לראשי חודשים ניסן, אב ואלול, לחג הסוכות ולחג השבועות, לחנוכה ולפורים, לתשעה באב, "לירושלים" ו"לחברון", עם תקון לליל הושענא רבא.

[1], יט, יט-כב דף. 16 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי, חותמות. פגמים בכריכה.

• **אזהרות.** אמשטרדם, [תע"ה 1715]. הדפסה בפורמט צר וארוך, כל העמודים נתונים במסגרת. כולל: אזהרות רבי שלמה אבן גבירול ואזהרות רבינו יצחק בר ראוּבֵן אלברגלוני, בקשה להג השבועות [יום אל הנחיל דת לב מאמנת], "כתובה" לשבועות, ר"זמר נאה" [יה גואלי צורי אלין].

עותק חסר, כה-נה, ב-כו דף. אזהרות רבינו יצחק בר ראוּבֵן [נדפס ב-כ] נכרכו בסוף במקום בהתחלה. לא נרשם ביבליוגרפיה, ועל כן לא ברור המספר המדויק של הדפים החסרים (2 או 4 דפים?). בסוף הספר [4] דפי השלמה בכת"י. רוחב: 16 ס"מ. גובה: 10 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי. מספר דפים מנותקים. פגמים בכריכה.

פתיחה: \$300



178

178. סדור הגיון נפש - אמשטרדם, 1901

"הגיון נפש", Gebedenboek met Nederlandsche Vertaling en Verklaring - סדור לכל השנה [תפילות לימות החול ושבחות, עמידות לשלוש רגלים, לראש השנה, וליום כיפור, סדר הפרשיות לשני חמישי ולחגים], עם "עבודת הבית" - חלק שני ל"הגיון נפש" - ברכות וזמירות לשבת, סדר חנוכה ופורים ועוד. אמשטרדם, תרס"א 1901. עברית עם תרגום וביאור בהולנדית, עמודה מול עמודה.

כרך עם: Hanna - gebeden, תפילות לנשים בשפה ההולנדית. אמשטרדם, תרס"א 1901.

כרך נאה במצב טוב, כריכה מקורית וחיתוך שוליים מוזהב. VIII, 695, [1], VI עמ'; [2], 4-146, V עמ'; 79 עמ'; 21 עמ'. 21 ס"מ. מצב טוב, כתמים. סימניית בד. חיתוך שוליים מוזהב. כריכה מקורית עם הטבעה מוזהבת, פגמים קלים.

פתיחה: \$250

177. The First Siddur Printed in Jerusalem – Siddur Tefillat Yisrael, Jerusalem 1842

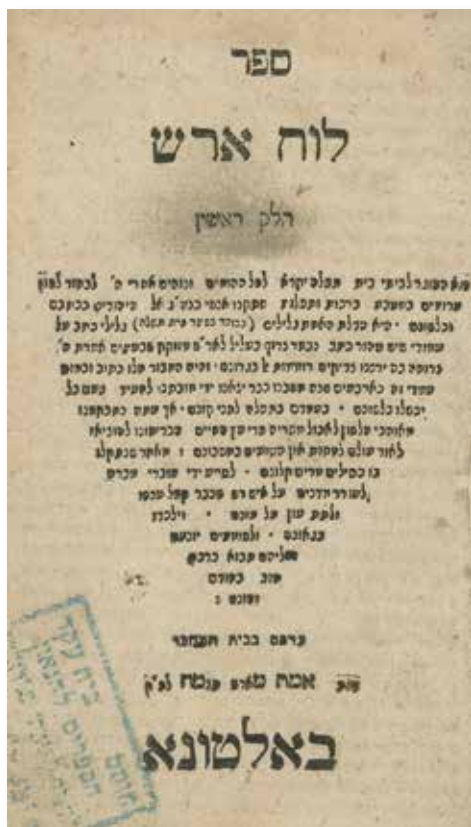
Siddur Tefillat Yisrael, Sephardic tradition. With laws, piyyutim and bakashot. Jerusalem, 1842. Printed by Rabbi Yisrael Back. Noted on the title page of the siddur is its holiness and virtue, being printed in the Holy City of Jerusalem, and "all who performed the holy task (of printing the siddur) were of the Jewish people".

Includes many approbations of Sephardi sages of Jerusalem, Sefad, Tiberias and Hebron, and approbations by Ashkenazi sages of Jerusalem [Rebbe Aharon Moshe of Brod, Rabbi Yeshaya Bardaki son-in-law of Rabbi Yisrael of Shklow and Rabbi Moshe Rivlin "Doresh L'Zion, the Magid of Shklow]. Included in the approbation by Jerusalem rabbis is an approbation to grant Rabbi Yisrael Back exclusive rights to print books in Jerusalem. In the introduction, the printer recounts his travails in the city of Safed: "After all the bad experiences that befell me, pestilence, sword, and hunger...a great earthquake...I was forced to ascend to the 'mountain' and I have fixed my dwelling here...Jerusalem". He thanks Yosef Amzalag "who assisted me in printing the siddur".

151 leaves. (Leaf 29 is missing and replaced with a photocopy. Leaf 152, with the chart for the years 1853-1856, is also missing). 14 cm. Varied condition, comprised of two different copies, one is damaged with dark leaves. The second has light-colored high-quality leaves, stains and worming. Many professional restorations. New binding.

The fourth Hebrew book printed in Jerusalem, see S. HaLevi, Sifrei Yerushalayim HaRishonim, no. 4.

Opening price: \$700



180

כנגד הרו"ה, נכנסו תיקונים רבים שהציע הרו"ה לסידורי התפילה עד ימינו. המחבר - הגאון רבי יעקב ישראל עמדין - היעב"ץ (תנ"ח-תקל"ו), בנו הגדול של הגאון רבי צבי אשכנזי בעל "חכם צבי". גאון מופלג מגדולי דורו דור-דעה, ונחשב כאחד מגדולי האחרונים. חיבר עשרות חיבורים, שחלקם הגדול הודפס בבית הדפוס אשר הקים בביתו בעיר אלטונה, חיבוריו אלו נדפסו במהדורות מצומצמות והינם נדירים היום להשגה. למרות נדירותם הרבה, זכו חיבוריו בהלכה למהדורות חרות רבות, אולם ספרי הפולמוס הרבים שהדפיס, לא נדפסו שנית (אלא במהדורות מחקריות מצומצמות). צד דף. כ-17 ס"מ. מצב טוב. מעט דפים רופפים. חותמות ספריה. כריכת קלף, פגעי עש בכריכה.

פתיחה: \$1000

179. Hen Kol Chadash – Amsterdam, 1712 / Azharot – Amsterdam, 1715

• **Hen Kol Chadash**, poems by Rabbi Moshe Zakut (the Ramaz). Amsterdam, [1712].

Poems for weekdays and Shabbat, Rosh Chodesh Nisan, Av and Elul, Succot and Shavuot, Chanuka and Purim, Tisha B'av, "For Jerusalem" and "For Hebron", with Tikun Leil Hoshana Raba.

[1], 19, 19-22 leaves. 16 cm. Good-fair condition. Stains and wear, stamps. Damages to binding.

• **Azharot**. Amsterdam, [1715]. Printed in a long narrow format, all pages framed. Contains: Azharot Rabbi Shlomo Ibn Gabirol and Azharot Rabbeinu Yitzchak bar Reuven Elbragloni, Bakasha for Shavuot, "Ketubah" for Shavuot and "Zemer Na'eh".

Incomplete copy, 28-55, 2-26 leaves. Azharot Rabbeinu Yitzchak bar Reuven [Leaves 2-26] were bound at the end instead of at the beginning. Bibliographically unknown, therefore the exact number of missing leaves is unclear (2 or perhaps 4 leaves). At the end of the book [4] handwritten substitute leaves. Width: 16 cm. Height: 10 cm. Good-fair condition, stains and wear. Several detached leaves. Damages to binding.

Opening price: \$300



179

180. ספר לוח ארש - אלטונה, תקב"ט - פולמוס היעב"ץ על נוסח התפילה

ספר לוח ארש, חלק ראשון, מאת הגאון רבי יעקב עמדין [יעב"ץ]. אלטונה, [תקב"ט 1769]. "נדפס בבית המחבר". מהדורה ראשונה. חלק ב' של החיבור נדפס קודם לכן, בסוף ספרו של היעב"ץ, עץ אבות, אמשטרדם תקי"ב.

לוח ארש הוא אחד מחיבוריו הפולמוסיים של היעב"ץ. הספר נכתב בתגובה לספר שערי תפילה, מאת המודקדק ר' זלמן הענא [הרו"ה], שבו הציע תיקונים רבים בנוסח התפילה, וזאת על פי סברתו בחכמת הדקדוק. בספר לוח ארש יצא היעב"ץ בביקורת חריפה נגד תיקוניו של הרו"ה, ומתפלמס עם טענותיו במאות השגות בלשון מליצית וחדה. היעב"ץ אף האשים את הרו"ה בזיוף הסכמת אביו "החכם צבי" לספרו. למרות מאבקו של היעב"ץ



181

181. אוסף ספרי ברית מילה

אוסף ספרים בענייני ברית מילה, עם תפילות ופיוטים.

- ספר סוד ה', עם שרביט הזהב, מאת רבי דוד לידא [אב"ד אמשטרדם]. מנטובה, [תק"ג 1743]. [חסר דף אחרון]. • ספר ברית יצחק. ליוורנו, [תקנ"ו 1796]. עם "פמונים למילה" מאת רבי משה זכות, ועוד. • ספר ברית יצחק, לליל שמיני קודם המילה, עם ספר תורת אדם וסדר תקון המוהל. (בברכת המזון נוספו ברכות לראשי הקהילה הספרדית באמשטרדם ומוסדותיה). אמשטרדם, [תר"ד 1844]. כרוך עם: עם ספר חנוכת הבית. אמשטרדם, [תר"ד 1844]. • ספר ברית יצחק. אמשטרדם, שנת ה'ברית [תרי"ב 1852]. • ספר סוד ה', עם שרביט הזהב, ועם ספר ברית ה'. רבי דוד דלידא. וינה, תרל"ב [1872]. (ספר ברית ה' הוא ביידיש). • ספר ח"ם לבי" (ראשי תיבות: חינוך, מילה, לבני ישראל) - סדר חנוכת הבית וברית מילה, נסדר ע"י הרב חיד"א. ליוורנו, תרס"ח [1908]. (דפים נח-סג קרועים וחסרים בחלקם הגדול). • ספר ברית ציון, חלק א': קול ששון - על ברית מילה, וחלק ב': חנוך לנער - "אם להכניס את הבן לחדר או לגימנאזיע?", מאת רבי בן ציון אלפס. ווילנא, תרפ"ה 1925. יידיש. פורטרט המחבר בראש הספר.

7 ספרים. גודל ומצב משתנים. רישומי בעלות וחתומות. כריכות מקוריות (למעט בספר אחד).

פתיחה: \$800

181. Collection of Brit Milah Books

Collection of books on the subject of Brit Milah, with prayers and Piyyutim. For a complete list, please see the Hebrew description. 7 books. Varied size and condition. Ownership inscriptions and signatures. Original covers (with the exception of one book).

Opening price: \$800

180. Luach Eres – Altona, 1769 - Polemical Book by the Ya'avetz, Regarding the Version of Prayers

Luach Eres, Part 1, by Rabbi Ya'akov Emden [Ya'avetz]. Altona, [1769]. "Printed in the author's home". First edition.

Part 2 of the composition was printed earlier, at the end of the Ya'avetz's book, Etz Avot, Amsterdam 1752.

Luach Eres is one of the polemic books authored by the Ya'avetz. It was written in response to the book Sha'arei Tefillah by the grammarian Rabbi Zalman Hena [the Rازه], in which he suggests many corrections to the version of prayers based on his knowledge of Hebrew grammar. In his book Luach Eres, Ya'avetz sharply criticizes the corrections of the Rازه with hundreds of polemic cutting censures on his work. The Ya'avetz even accuses the Rازه of forging the approbation of his father, the Chacham Zvi to his book. In spite of the struggle of the Ya'avetz in his opposition to the Rازه, many of the Rازه's corrections to the siddur have been accepted in our siddurim.

The author, Rabbi Ya'akov Yisrael Emden – the Ya'avetz (1798-1876), the eldest son of Rabbi Zvi Ashkenazi author of Chacham Zvi. An exceptional Torah genius, one of the greatest scholars of his times and considered one of the most prominent Achronim. He wrote dozens of compositions, most of which were printed in the printing press which he established in his home in the city of Altona. These compositions were printed in limited editions and can scarcely be found today. In spite of their rarity, his halachic compositions were reprinted in numerous editions although the many polemic books he printed were not reprinted (with the exception of limited research editions).

94 leaves. Approximately 17 cm. Good condition. Stains, few loose leaves. Library stamps. Vellum binding. Worming on binding.

Opening price: \$1000



183

183. Prayers for Rosh Chodesh and Festivals – Firenze, 1736

Prayers for Rosh Chodesh and Festivals. Firenze (Florence), [1736].

Pocket edition. Fine original leather binding. Prayers for Shabbat and Rosh Chodesh, the Three Festivals, Rosh Hashana and Yom Kippur, Chanuka and Purim and Fast-Days. Contains Pirkei Avot (with Italian translation), Passover Haggadah, Azharot for Chag HaShavuot, Selichot and Hosha'anut, etc. Ends with: "Songs and prayers for various occasions by... David Mildola Shatz of Livorno..."

[1], 351, [1] leaves. 12 cm. Good condition. Stains. Coarse tears on several leaves. Light-colored original leather binding. With gilt embossments. Damages and tears to binding.

Opening price: \$300



182

182. Collection of Books – Fine Leather Bindings

Collection of books [machzorim and Scriptures]. Printed in the 18th century [some printed by Proops in Amsterdam]. With fine contemporary leather bindings.

For a complete list, please see Hebrew description. 12 books. Varied size and condition.

Opening price: \$400

183. סדר תפלות לחדשים ולמועדים - פירנצה, תצ"ו

סדר תפלות לחדשים ולמועדים. פירנצה, [תצ"ו 1736]. כרך בפורמט כיס. כריכת עור מקורית נאה.

תפלות לשבת וראש חודש, שלושת הרגלים, ימים נוראים, חנוכה ופורים ותעניות. כולל פרקי אבות (עם תרגום לאיטלקית), הגדה של פסח, אזהרות לחג השבועות, סליחות והושענות, ועוד. בסופו: "סדר זמנים - אשר חיבר... דוד מילדולה ש"ץ בק"ק ליוורנו..." [פזמונים ותפילות למועדי השנה].

[1], שנא, [1] דף. 12 ס"מ. מצב טוב. כתמים. קרעים גסים במספר דפים. כריכת עור מקורית בצבע בהיר. עם הטבעות מוזהבות. פגמים וקרעים בכריכה.

פתיחה: \$300

182. אוסף ספרים - כריכות עור נאות

אוסף ספרים [מחזורים וספרי מקרא], מדפוסי המאה ה-18 [דפוס פרופס באמסטרדם ועוד], עם כריכות עור מקוריות נאות:

- מחזור עם כוונת הפייטן. אמסטרדם, [תקכ"ח 1768]. חסרים מספר דפים. • מחזור עם כוונת הפייטן, חג הפסח. אמסטרדם, [תקכ"ח 1768]. קדם-שער מאויר בפיתוח נחושת. • מחזור עם כוונת הפייטן, שבועות. אמסטרדם, [תקכ"ח 1768]. • ספר כתובים [דניאל, עזרא, נחמיה ודברי הימים]. אמסטרדם, [תק"ד 1754]. חסרים מספר דפים בסוף. • חמשה חומשי תורה, תקן ספרים, ספר במדבר. אמסטרדם, [תקנ"ז 1797]. • תקן ספרים הישרים, ספר דברים. אמסטרדם, [תקכ"ז 1767]. קדם שער בפיתוח נחושת.
- מחזור עם כוונת הפייטן, יום שני של ראש השנה. אמסטרדם, תקנ"ג [1793]. קדם שער מאויר בפיתוח נחושת. • מחזור עם כוונת הפייטן, שבועות. אמסטרדם, [תקנ"ג 1793]. קדם-שער מאויר בפיתוח נחושת. • תקן ספרים, ספר דברים. וינה, [תקנ"ד 1794].
- מנחה חדשה, מחברת שניה - ספר שמואל עם תרגום אשכנזי וביאור. וינה, [תקנ"ג 1793]. שער מאויר בפיתוח נחושת. • מנחה חדשה, מחברת שלישית - ספר מלכים, עם תרגום אשכנזי וביאור. וינה, [תקנ"ג? 1793]. שער מאויר בפיתוח נחושת. [במפעל הביבליוגרפיה נרשם כי לא ראו כרך זה]. • מחזור, חלק התפילות ליום כיפור. [מהדורה לא מוזהה. אמסטרדם?]. • מצורף: דף אור בפיתוח נחושת מדפוס פרופס, עם איורי שלושת הרגלים.

12 ספרים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$400

184. Manuscript, "Mizmor di Buda" – About the Salvation of the Padova Community (Buda Purim) in 1684

Manuscript, "Sefer Mizmor di Buda, done by myself Shmuel David Marini. The custom is to recite this hymn in the month of Elul because of the troubles of the Padova community and G-d had compassion on them and redeemed them...therefore we say this hymn to thank G-d". [Padova], 1849.

The manuscript contains a hymn which the Padova community were accustomed to reciting in commemoration of the miracle performed for the community. During the Austro-Turkish war, a rumor spread that the Jews assisted the Turks in their struggle against the Christians during the battle over the city of Buda (Budapest) which incited masses to break into the Jewish ghetto in Padova on the 10th of Elul 1684. The Jews were miraculously saved from the massacre and the festival of "Purim Buda" was instituted and celebrated by Padova Jews each year on this date, in commemoration of this miracle. The entire story is described at length in the book "Pachad Yitzchak", by Rabbi Yitzchak Chaim Cohen MeHachazanim (Cantorini), Amsterdam 1785.

[3] pages. 13 cm. Good-fair condition. Stains and worming. Cardboard binding.

Opening price: \$250



184

184. כתב-יד, "מזמור די בודה" - על הצלת קהילת פאדובה ("פורים בודה") בשנת 1684

כתב-יד, "ספר מזמור די בודה, אשר עשיתי אני שמואל דוד מריני, נוהגים לומר בעשרה בחדש אלול המזמור הזה מפני הצרות שבאו על קק"י פאדובה והקדוש ברוך הוא ירחם וגאלם... ולכן אומרים המזמור הזה ליהודות הקב"ה". [פאדובה], תר"ט [1849].

מכיל מזמור שנהגו בקהילת פאדובה לומר לזכר נס שנעשה לקהילה במהלך המלחמה האוסטרו-תורכית: "למנצח על מגינות לבני פאדובה שיר מזמור להזכיר". באותם ימים נפוצה שמועה כי היהודים סייעו לתורכים נגד הנוצרים במהלך הקרב על העיר בודה (בודפשט), ובעקבות כך ניסה המון מוסת להתפרץ אל הגיטו היהודי בפאדובה ביום י' אלול שמ"ד [1684]. היהודים נצלו מטבח באותו יום ולזכר הנס נקבע חג "פורים בודה" שאותו נהגו לחגוג יהודי פאדובה בכל שנה ביום זה. הסיפור כולו תואר בהרחבה בספר פחד יצחק, מאת ר' יצחק חיים כהן מהחזונים (קאנטארניני), אמשטרדם תמ"ה.

[3] עמ' 13 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ופגעי עש. כריכת קרטון.

פתיחה: \$250

186. ספר מעשה חושב, לרבי עמנואל חי ריקי - ונציה, תע"ו - עותק המחבר עם הגהות בכתב-ידו

ספר מעשה חושב, על מלאכת המשכן, מאת המקובל רבי עמנואל חי ריקי. ונציה, [תע"ו 1716].

הספר הראשון שהדפיס רבי עמנואל חי ריקי מחיבוריו, קודם שעלה בפעם הראשונה לארץ ישראל.

בדפי הספר תיקונים והגהות בכתביה איטלקית, כפי הנראה בכתב-יד קדשו של המחבר. באחת ההגהות מוכיר את חיבורו הגדול על המשניות: "...כמו שהארכתי בספרי דקדוקי עניות בפ' [רקן ט' דכלאים...]". תיקונים והגהות אלו מופיעים בלוח הטעויות שני" שצורף בהמשך לחלק מן העותקים. כמה מן ההגהות מופיעות שם בשינויי לשון.

רבי רפאל עמנואל חי ריקי (תמ"ח-תק"ג, אוצר הרבנים 16746), מגדולי הרבנים והמקובלים באיטליה ובארץ ישראל. חיבר ספרים רבים בנגלה ובנסתר. לחיבורו על המשנה קרא בתחילה "דקדוקי עניות" מרוב ענווה. חברים ורבנים ניסו לשכנע אותו שישנה את שם הספר, אך הוא סירב, ורק לאחר שנשבעה ע"י שודדי ים וכל רכשו נשדד, למעט כתב היד של החיבור, שינה את שם החיבור ל"הון עשיר". חייו היו מלאי סבל ונדודים. הוא עלה פעמיים לארץ ישראל, בפעם הראשונה עלה בשנת תע"ח, והתיישב בעיר צפת.

בשנת ת"פ עזב את צפת עקב מגיפה שפקדה את ארץ ישראל, וחזר לאיטליה. בפעם השנייה, עלה ארצה בשנת תצ"ו, וחזר קצר לאחר מכן יצא שוב לאיטליה, למסע נדודים בן כמה שנים, על מנת לאסוף כסף לישיבה בירושלים. ב"ח אדר תק"ג, בהיותו בדרכו חזרה לארץ ישראל, פגעו בו שודדים על אם הדרך בקרבת העיר בולוניה, גולו את כספו ורצחוהו. לפי המסופר, נהרג רבי עמנואל חי ריקי על קידוש השם, כאשר ניסו השודדים להאכילו בשר חזיר, והוא סירב במסירות נפש. השודדים חנקו אותו ברצועות התפילין שלו וקברו אותו על שפת נהר. שבוע לאחר הירצחו יצאו בני קהילת מודינה והביאוהו לקבורה בעיר צ'נטו הסמוכה. רבי עמנואל חי ריקי נחשב לאחד מגדולי המקובלים מעתיקי השמועה של תורת האר"י. ספרו הנודע "משנת חסידיים" הוא מספרי היסוד בלימוד הקבלה. ראה חומר מצורף.

לו דף. 21 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים, קרעים וסימני עש במספר מקומות. ללא כריכה.

פתיחה: \$3000

לכתב היד מצורפים דפים בכת"י המחבר, עם חידושים ופירושים שונים על המקרא.

[218] דף (מרביתם כתובים משני צדיהם). 22 ס"מ. מצב טוב. כתמים ובלאי קל. דפים וכריכה מנותקים. פגמים בכריכה.

פתיחה: \$500

185. Manuscript – Ho'il Moshe on the Torah, by Rabbi Moshe Yitzchak Ashkenazi – Trieste, 1864-1878 – Author's Autograph

Manuscript, Ho'il Moshe, "Comments and simple interpretations" on the Five Books of the Torah, by Rabbi Moshe Yitzchak Ashkenazi. Trieste, [c. 1864-1878].

Thick volume in the author's autographic writing, with erasures, glosses and additions by Rabbi Moshe Yitzchak ben R' Shmuel Tedsy-Ashkenazi (1821-1898), rabbi and teacher in Trieste, Italy. Also authored books on the rest of the Bible, and other works.

The year 1864 appears on the title pages, but the author continued to proofread and correct the manuscript for many years thereafter (Leaf 2 includes an addition from 1878).

At the beginning of the manuscript, the author presents correspondence with Shadal as to the book and writes that he does not intend to print the book in his lifetime. He requests that the work be printed after his death "and should be a lasting memorial for him because he does not have a son to remember his name...". In spite of this, the book was printed in his lifetime in Livorno, in 1881 (seven additional parts on Nevi'im and Ketuvim were printed between 1870-1892, in Gorizia, Cracow, Przemysl and Padova).

Enclosed with the manuscript are leaves in the handwriting of the author with various novellae and commentaries on the Scriptures.

[218] leaves (most are written on both sides). 22 cm. Good condition. Stains and light wear. Detached leaves and binding. Damaged binding.

Opening price: \$500



185

185. כתב-יד - ספר הואיל משה על התורה, לרבי משה יצחק אשכנזי - טריאסטי, תרכ"ד-תרל"ח - אוטוגרף המחבר

כתב-יד, ספר הואיל משה, "הערות ופשטים" על חמשה חומשי תורה, מאת רבי משה יצחק אשכנזי. טריאסטי, [תרכ"ד-תרל"ח 1864-1878 בערך].

כרך עבה בכתביה אוטוגרפית של מחבר, עם מחיקות, הגהות והוספות. המחבר הוא רבי משה יצחק ב"ר שמואל טדסקי - אשכנזי (תקפ"א-תרנ"ח), רב ומורה בטריאסטי, איטליה. כתב ספרים גם על שאר חלקי התנ"ך, וחיבורים נוספים.

בשערים מופיעה השנה תרכ"ד, אך המחבר הוסיף להגיה ולתקן את כתב-היד במשך שנים רבות לאחר מכן (בדף השני הוספה משנת תרל"ח).

בראש כתב-היד מביא המחבר התכתבות שהיתה לו עם שד"ל בעניין החיבור, וכותב כי אין בכונתו להדפיס את הספר בחייו, ומבקש שיפיצו את חיבורו לאחר מותו "וישאר לי בו זכרון בעולם, כי אין לי בן בעבור הזכיר שמי...". למרות זאת, נדפס הספר עוד בחייו בליוורנו, תרמ"א (שבעה חלקים נוספים על נביאים וכתובים נדפסו בין השנים תר"ל-תרנ"ב, בגוריצא, קראקא, פרועמישל ופאדובה).



187

187. כתב-יד - סדר הושענות - איטליה, המאה ה-18

כתב-יד, סדר הושענות לימי חג הסוכות. [איטליה, המאה ה-18]. פורמט כיס. כתיבה איטלקית בינונית. בדפים האחרונים, תפילות ליום כיפור. [34] עמ'. 12.5 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי. דהייית דיו. כריכת נייר מקורית, בלוייה.

פתיחה: \$400

187. Manuscript – Hosh'a'not – Italy, 18th Century

Manuscript, Hosh'a'not for the Festival of Succot. [Italy, 18th century]. Pocket edition. Semi-cursive Italian writing. Yom Kippur prayers appear on the last leaves. [34] pages. 12.5 cm. Fair condition, stains and wear. Faded ink. Worn, contemporary paper binding. Opening price: \$400

186. Ma'ase Choshev, by Rabbi Emmanuel Chai Ricci – Venice, 1716 – Author's Copy with Glosses in his Handwriting

Ma'ase Choshev, on Melechet HaMishkan, by Kabbalist Rabbi Emmanuel Chai Ricci. Venice, [1716]. The first book printed by Rabbi Emmanuel Chai Ricci before his first move to Eretz Israel.

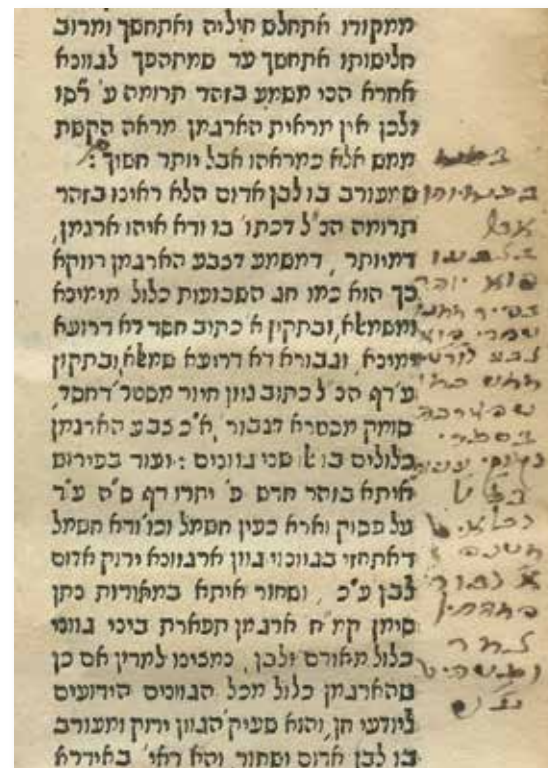
On the leaves are corrections and glosses in Italian writing, apparently in the author's own handwriting. In one gloss, he mentions his phenomenal composition on the Mishnayot. These corrections and glosses appear in "The Second Chart of Errors" that was later appended to some copies of his book. Some glosses appear there with variations.

Rabbi Raphael Emmanuel Chai Ricci (1688-1743, Otzar HaRabbanim 16746), a great rabbi and mekubal in Italy and Eretz Israel; wrote many books on revealed and hidden Torah topics. His book "Mishnat Hasidim" is one of one of the basic books on kabbalah.

Emmanuel Chai Ricci moved to Eretz Israel twice during his life. He first arrived at Safed in 1718, but in 1720 an epidemic broke out in Eretz Israel and he was compelled to return to Europe. In 1735 he set out for Palestine for the second time. He spent time traveling, collecting money for a Yeshiva in Jerusalem, and in 1743, when he was on his way back to Eretz Israel he was killed by robbers. It is told that he died for Kiddush Hashem. See enclosed material.

36 leaves, 21 cm. Good-fair condition. Stains, tears and worming in several places. Unbound.

Opening price: \$3000



186



189

189. Kitzur Shla – Frankfurt am Main, 1724 / Manuscript, Novellae – Italy

Kitzur Shnei Luchot HaBrit [Shla] by Rabbi Yeshaya HaLevi Horowitz, with Mahadura Batra. Frankfurt am Main, [1724]. Prayers for weekdays and Yamim Tovim [for weekdays, Shabbat, Rosh Hashana, the Three Festivals, etc.] – with Pirkei Avot appear at the beginning of the book.

On the endpapers are five handwritten pages, in fine Italian writing. Interesting original content on Aggada. On the first page is an ownership inscription [the writer?]: "Gedalya Yichye". Two pages of commentary on the simanim of Lel HaSeder "Kadesh U'Rchatz" (by way of remez). Written at the beginning: "One Shabbat night, Parshat Mishpatim, I could not sleep, and 'Kadesh U'Rchatz' of Pesach night entered my thoughts. I thought of something



188

189. קיצור שלי"ה - פרנקפורט דמיין, תפ"ד / כתב-יד, חידושים - איטליה

ספר קיצור שני לוחות הברית [שלי"ה] לרבי ישעיה הלוי הורוויץ, עם מהדורא בתרא. פרנקפורט דמיין, [תפ"ד 1724]. בראש הספר נדפס סדר התפלה ליום חול וימים טובים (תפילות לחול ושבט, לראש השנה, שלושה רגלים ועוד) - עם פרקי אבות.

בדפי הכריכה הקדמיים והאחוריים, חמשה עמודים בכת"י, בכתיבה איטלקית נאה. תוכן מעניין ומקורי בדברי אגדה. בעמוד הראשון חתימת בעלים [הכותב?]: "גדליה יחייא". שני עמודים של פירוש בדרך רמז על סימני ליל הסדר "קדש ורחץ", בראש הדברים נכתב: "לילה אחד של שבת פרשת משפטים לא יכולתי לישן, עלה בדעתי ובמחשבותי קדש ורחץ וכו' של ליל פסח וחשבתי לומר איזה דבר על זה הקידוש ולבאר על שבתן של ישראל...".

טו; פד דף + [5] עמ' בכת"י. 21.5 ס"מ. מצב טוב. כתמים ובלאי. כריכת קלף מקורית, עם פגמים.

פתחה: \$250

to say on Kiddush and an explanation related to the Jewish People's Shabbat...".

16; 84 leaves + [5] handwritten leaves. 21.5 cm. Good condition. Stains and wear. Contemporary parchment binding, with damages.

Opening price: \$250



188. כתב-יד - סדר הקפות לשמחת תורה - ג'נובה, תרנ"ח

כתב-יד, "סדר הקפות לשמחת תורה". [ג'נובה, איטליה], תרנ"ח [1898]. פסוקים, פיוטים ושירים לפי סדר ההקפות בחג שמחת תורה. כתיבה מרובעת ומנוקדת, על מחברת צרה. חותמת קהילת ג'נובה (איטליה).

[12] דף, כתובים מצדם האחד (ועוד דפים רבים ריקים). 9 ס"מ. מצב טוב, בלאי קל ודהיית דיו במספר מקומות.

פתחה: \$250

188. Manuscript – Seder Hakafot L'Simchat Torah – Genoa, 1898

Manuscript, "Seder Hakafot L'Simchat Torah". [Genoa, Italy], 1898.

Verses, piyyutim and songs according to the order of the hakafot on Simchat Torah. Square writing with vowelization, on a narrow notebook. Stamp of the Genoa community.

[12] leaves, Written on one side (and many empty leaves). 9 cm. Good condition, light wear and faded ink in several places.

Opening price: \$250



191b

191. מזמור שיר ידידות ובנות השיר - מנטובה, תי"ט

מזמור שיר ידידות ובנות השיר, שירים ופירוש מאת רבי יוסף ברוך אורבינו. מנטובה, תי"ט [1659]. שירים לזמנים שונים, "...להודות לה' כי טוב מידי יום ביומו ובשבתות ובמועדים ולנשואין ועל יצירת האדם". בחלקם פירוש נרחב מאת המחבר. לאחר השיר הראשון איורים אסטרונומיים של מערכת השמש והמזלות. חתימות בשער: "יעקב ספיר", "אשר ויטירבו". חותמות ספרייה. כח דף. 15 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי. כריכת קרטון בלוייה. פתיחה: \$250

191. Mizmor Shir Yedidut U'Vnot HaShir – Mantua, 1659

Mizmor Shir Yedidut U'Vnot HaShir, poems and commentary by Rabbi Yosef Baruch Orvino. Mantua, 1659. Poems for various occasions, "...To thank G-d... every day and on Shabbat and Holidays and for marriages and for creating man". Some have an extensive commentary by the author. Following the first poem are astronomical illustrations of the sun and the Zodiac constellations. Signature on title page: "Ya'akov Sapir", "Asher Vitirbo". Library stamps. 28 leaves. 15 cm. Fair condition, stains and wear. Worn cardboard binding. Opening price: \$250



191a

190. Yashir Moshe – Poem on Megillat Esther – Mantua, 1612

Yashir Moshe, poem on Megillat Esther, by Rabbi Moshe HaCohen of Corfu. Mantua, 1612. Without name of printer. Printed in small format. Poetic composition on the entire story of Megillat Esther. Signatures and ownership inscriptions in Italian writing. Copy missing one leaf. 32, 34-39 leaves (missing leaf 33). 12 cm. Good condition, stains. Tears to two leaves (with almost no damage to text). Contemporary binding, minor damages. Opening price: \$300



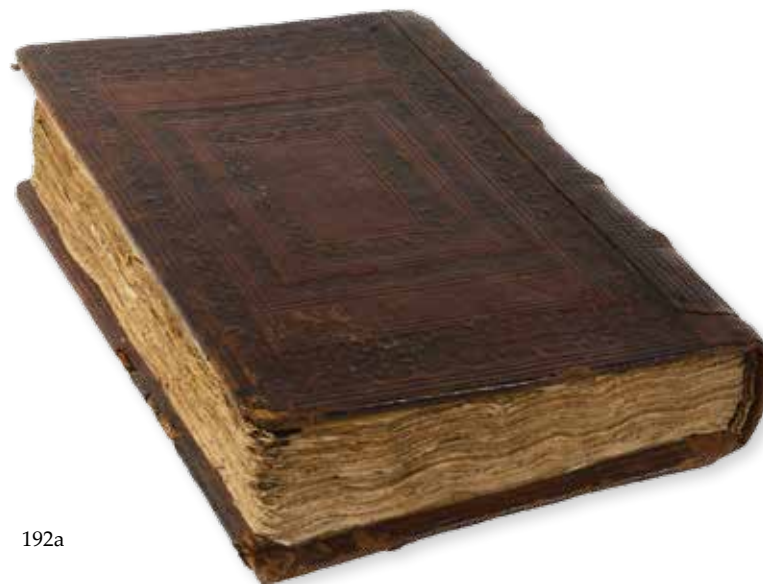
190

190. ספר ישיר משה - שיר על מגילת אסתר - מנטובה, שע"ב

ספר ישיר משה, שירה על מגילת אסתר, מאת רבי משה הכהן מקורפו. מנטובה, שע"ב [1612]. ללא שם מדפיס. נדפס בפורמט קטן. חיבור בשיר על כל סיפור מגילת אסתר. חתימות ורישומי בעלות בכתיבה איטלקית. עותק חסר דף אחד. לב, לד-לט דף (חסר דף לג). 12 ס"מ. מצב טוב, כתמים. קרעים בשני דפים (כמעט ללא פגיעה בטקסט). כריכה מקורית, פגמים קלים. פתיחה: \$300



192b

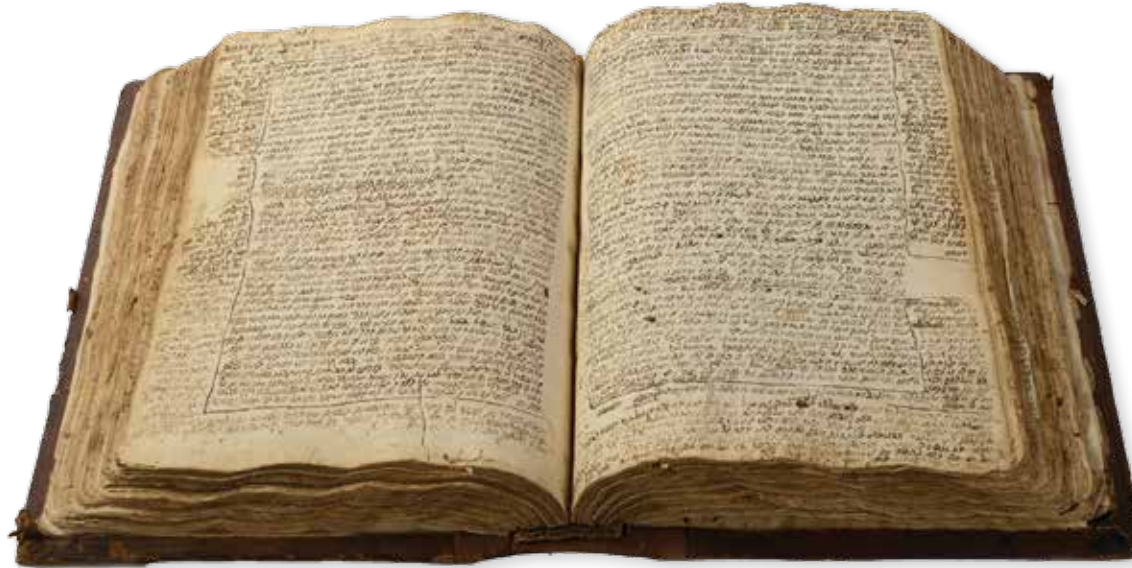


192a

[37]; דרוש ל"פטירת אדוני זקני ר' אליהו שפורטש בפקודת השבוע" (דף [89]); דרוש על "פטירת החכם השלם מורי ורבי" - רבי דוד אבולכיר, "מלבד מה שדרשתי על מטתו... שנת הת"י..." (דף [111]); דרוש משנת שצ"ו "שדרשתי על הסעודה שעשה אהוב יקר חכם... יעקב שפורטש... ביום שמחת לבו..." (דף [114]); דרוש משנת שפ"ב "בחופת היקר הנכבד... ה"ר אברהם שפורטש אשר נשא דודתי..." (דף [115]); דרוש משנת שפ"ח "דרשתי לברית מילה יום נולד בן לידידי חמודי כה"ר יעקב שפורטש... נקרא אליהו שפורטש..." (דף [120]); דרוש משנת שפ"ח "בברית מילה... כהה"ר אליהו שפורטש נר"ו... ושם התינוק נקרא יצחק..." (דף [123]); דרוש לסעודת מצוה "בחופת ידיד נחמד משה ב"ר שלמה שפורטש עם אשה משכלת אחותי..." (דף [103]); "אשר דרשתי... סיון שנת השצ"ו? ליצירה יום בא שמועה רעה היא פטירת המשכיל ונבון החשוב כה"ר אהרן קנשינו... שהכוהו ישמעאלים השם דמו ינקום..." (דף [200]); דרוש "בבית החיים... על המטה של... כה"ר א יעקב קנשינו... השצ"ב ליצירה" (דף [207]); דרוש "שדרשתי בבית הכנסת... בתלמסאן יע"ה שנת השצ"ט..." (דף [242]); "מה שדרשתי על עצירת גשמים לתפ"ץ [לא תקום פעמיים צרה]... שנת השצ"ח ליצירה בתלמסאן יע"ה בבית הכנסת הגדולה... בקיבוץ כל הקהל" (דף [250]); דרוש "שדרשתי בפקידת השבוע של זקני... ה"ר אברהם שפורטש... שנת הת"ז..." (דף [258]); דרוש לפטירת "אשת חיל מרת

192. כתב-יד גדול וקדום - והראן ותלמסאן (אלג'יריה), ש"פ-ת"י - חיבורים שלא נדפסו

כתב-יד, דרשות רבי יצחק שפורטש, עם דרשות רבי דוד אבולכיר, תלמיד רבי שלמה דוראן, חידושים ופירושים. [והראן (אורן, אלג'יריה), ש"פ-ת"י 1620-1650 בערך].
כרך עבה ומרשים, כתוב בכתובה מורחית צפופה, בכתובה אוטוגרפית של מחבר, החותם במספר מקומות בשמו "יצחק שפורטש" או בראשי התיבות: "ישפ"ה".
כתב-יד כולל עשרות דרשות ארוכות ומלאות תוכן, שנשא רבי יצחק שפורטש בין השנים ש"פ-ת"י, רובן בעיר והראן (אורן) שבאלג'יריה. בראשי הדרשות, כותרות עם פרטים היסטוריים על דמויות ומאורעות בתקופתו ועל בני משפחתו; פירושים וחידושים, מרבי יצחק שפורטש ומרבנים אחרים; חיבור דרשות שלם מרבו - רבי דוד אבולכיר, ועוד.
להלן פירוט חלקי של התוכן בכתב-היד:
בראש הכרך, מופיעה "הקדמה" (חסרה בסופה) ולאחריה דרשות. בין הדרשות: דרוש משנת ש"פ "שדרשתי כשזרח משעיר והופיע... הר' אליהו שפורטש... ודרשתי ג"כ... על ענין פטירת אשת חיל אדונתי זקנתי" (דף [11]); דרוש משנת שפ"ה, בבית האבל, בפטירת אשת רבי אברהם שפורטש (דף



192c

העמודים נכתב: "דרשות מורי יצ"ו". רבי יצחק אף הוסיף מספר הגהות על חיבור זה ("לעניות דעתי אני התלמיד יצחק ששפורטש הקטן..."). - רבי דוד אבולכיר, תלמיד מובהק של רבי שלמה דוראן, אשר שלחו לשמש כרב בעיר והראן. ראה חומר מצורף.

החיבורים שלפנינו לא נדפסו מעולם, ואף לא הועתקו בכתבי-יד אחרים.

בדף [ב/125] נוסף רישום בתקופה מאוחרת יותר: "נתבקש בישיבה של מעלה החכם השלם כמוהר"ר שמואל ששפורטש זלה"ה יום שישי... שנת ונבנתה עיר על תל"ה פה ליורנו יע"ה".

משפחת ששפורטש הייתה מן המשפחות החשובות והמיוחסות באלג'יריה. בני המשפחה היו מראשי ומנהיגי קהילות והראן ותלמסאן. בין חכמי המשפחה המפורסמים, הוא רבי יעקב ששפורטש אב"ד אמשטרדם (ש"ע-תנ"ח), מגדולי הלוחמים בשבתאות, בעל ציצת נובל צבי. רבי יעקב ששפורטש היה אף הוא יליד העיר והראן, שעזב אותה בשנת שפ"ח בערך, וכיהן זמן מה כרבה של תלמסאן, קודם שעבר לאמשטרדם.

מעטות הידיעות על חכמי אלג'יריה ועל יהודיה במחצית הראשונה של המאה ה-17, ונדירים כתבי-יד רבניים מתקופה זו. הכותב, החכם רבי יצחק ששפורטש תלמידו של רבי דוד אבולכיר, לא ידוע לנו ממקורות אחרים, אך מתוך כתב היד עולה כי מדובר באחד מחשובי החכמים באלג'יריה, וגדלותו התורנית ניכרת בדרשות ובחידושים שלפנינו. על חשיבותו יכולה להעיד העובדה שנקרא לדרוש בבית הכנסת שבעיר תלמסאן בעת עצירת גשמים. ללא ספק היה בן משפחתו של רבי יעקב ששפורטש אב"ד אמשטרדם, ויתכן שאחד האזכורים של השם "יעקב ששפורטש" בכתה"י מכון אליו, אך לא התבררה לנו מידת הקירבה המשפחתית ביניהם. כתב היד שלפנינו הוא מקור היסטורי רב ערך לתולדות יהודי אלג'יריה וחכמיה.

[287] דף. 29 ס"מ. מצב כללי טוב. כתמים ובלאי. מספר דפים מנותקים, קרועים ופגומים. סימני עש. כריכה עתיקה (עץ מחופה בעור), עם פגמים.

פתיחה: \$15,000

קמירה... אשת אדוני דודי כהר"ר יעקב ששפורטש נ"ע שנת ה'ת' ליצירה" (דף [262]); ועוד. מלבד הדרשות, כולל כתב-היד גם חידושים ופירושים: "פי' [רוש] פסוקים של שיר השירים ממני ישפ"ה ואין פה" (דף [132]), "פי' [רוש] פסוקים" (דף [249]); "חדשתי לתלמיד א' [נח] לדרוש ביום מתן תורה (דף [126]). בדפים [273]-[280] - ליקוטים שונים, הכוללים ענייני קבלה; בדף [281] - "חידושים סודות ורמזים ששמעתי מר' עמרם צבאן יש"ץ"; ועוד. בדף [276/ב]: "הוא מה שדרש מורי ישצ"ו יום שבת קדש... שנת השצ"ב.. על שמועת פטירת החכם הר' יצחק זמירו ז"ל והר' שמעון דורן ז"ל".

בדף [282] מופיעים דברי תורה עם הכותרת "זה שמעתי מה' שמואל רמון שליח א"י" (השד"ר רבי שמואל רמון, מחכמי עדת המערבים בירושלים, יצא בשנת ש"צ לצפון אפריקה. ראה חומר מצורף). שליח ארץ ישראל נוסף מוכר בדרשה מיוחדת לכבוד פטירתו בוהראן (דף [259]): "זה הדרוש הוא אשר דרשתי על פטירת איש אחד יקר וישיש שליח שבא מארץ ישראל טוב"ב וזה שמו אשר יקרא לר' משה הכהן... ונפטר לבית עולמו... שנת השפ"ז ליצירה בוהראן... "שד"ר זה אינו מופיע בספר "שלוחי ארץ ישראל" ליערי, ולא מצאנו אודותיו שום תיעוד].

רישומי לידות בדף [284]: "נולד בני בכורי אליהו... ", "נולד בני דוד...". בדף [287]: "שירים מפז יקרים ממני ומאחרים". בדף [282/ב] מופיע שיר נוסף: "שיר ששלחתי למורי הח' ר' דוד אבולכיר".

במספר מקומות (כגון דף [72/ב] ודף [111/ב]) הגהות מכן הכותב, רבי שלמה ששפורטש, החותם גם בראשי התיבות "שב"י" [=שלמה בן יצחק].

חיבור הדרשות של רבי דוד אבולכיר: בדפים [210]-[238] העתיק רבי יצחק ששפורטש חיבור דרשות של רבו - רבי דוד אבולכיר, רבה של והראן (דרשת ההספד עליו מופיעה אף היא בכתב-היד, ראה לעיל). בראש החיבור הקדמה ארוכה מאת המחבר - רבי דוד אבולכיר, ובה כותב בין היתר כי החליט לקרוא לחיבורו זה "חנכת הבית". בסוף ההקדמה שיר ממנו, ושמו חתום באקרוסטיכון. בראשי



192d

Another Eretz Israel emissary is mentioned in a special sermon delivered after his death in Wahrān (leaf [259]): "I have delivered this eulogy for a dear elderly man sent as an emissary from Eretz Israel and his name is Moshe HaCohen...he died... in 1627 in Vehran..." [this emissary does not appear in Ya'ari's book Sheluchei Eretz Yisrael, and we have not found any documentation about him].

Inscription of births on leaf [284]: "My firstborn Eliyahu was born...", "My son David was born..."

Poems on leaf [287] and another on leaf 282/b "A poem sent to my teacher R' David Abulachir".

In several places (such as leaf [72/b] and leaf [111/b] are glosses by his son, Rabbi Shlomo Sasportas, who also signs with his initials "S.B.Y." [Shlomo ben Yitzchak]. Composition of sermons by Rabbi David Abulachir: "On leaves [210]-[238], Rabbi Yitzchak Sasportas copied a composition of sermons delivered by his teacher, Rabbi David Abulachir, Rabbi of Wahrān (his eulogy also appears in this manuscript, see above). At the beginning of the composition is a long introduction by the author, Rabbi David Abulachir in which he writes that he has decided to name his composition Chanukat HaBayit. At the end of the introduction, he writes a poem with an acrostic of his name. Written at the top of the pages: "My teacher's sermons". Rabbi Yitzchak added several glosses to this composition ("In my lowly opinion, the small disciple Yitzchak Sasportas..."). Rabbi David Abulachir, close disciple of Rabbi Shlomo Duran, who sent Rabbi David to serve as Rabbi of Wahrān. See enclosed material.

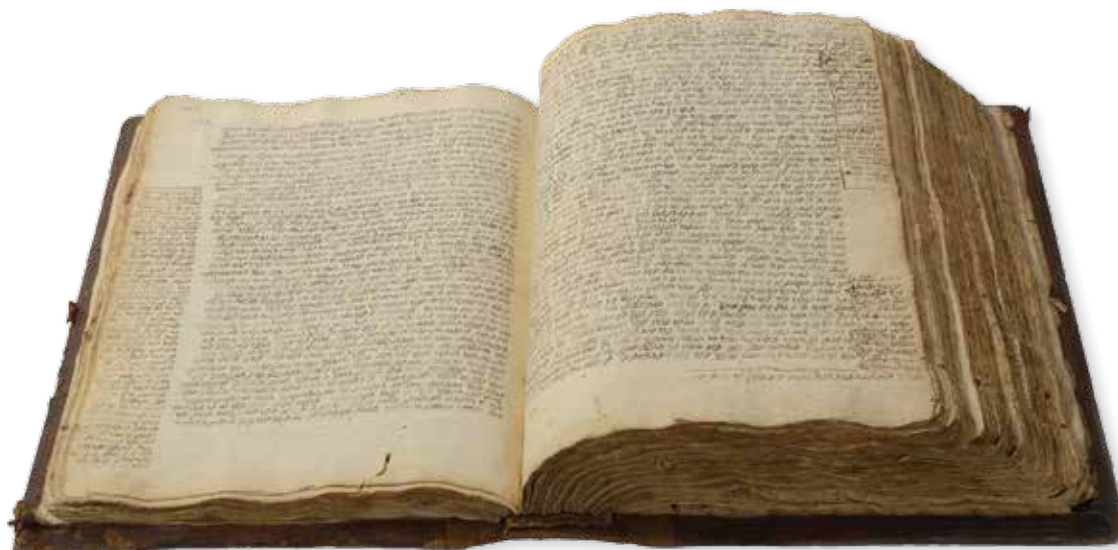
These compositions were never printed or copied to other manuscripts.

The Sasportas family was among the most important families in Algeria. Members of the family served as leaders of the Wahrān and Tlemcen communities. Rabbi Ya'akov was among the prominent Torah scholars of the Sasportas family. Av Beit Din of Amsterdam (1610-1698), he was one of the main opponents of Sabbatai Zevi, author of Tzitzit Novel Zvi. Born in the city of Wahrān, he emigrated in 1628 and served as Rabbi of Tlemcen before his move to Amsterdam.

Very little is known about the Jews and sages of Algeria in the first half of the 17th century, and rabbinical manuscripts from that time are scarce. We are not familiar with the writer, Rabbi Yitzchak Sasportas, disciple of Rabbi David Abulchir, from other sources, but this manuscript shows that he was one of the foremost sages of Algeria and his Torah greatness is apparent from these sermons and novellae. The fact that he was called upon to deliver a sermon in the Tlemcen synagogue during a time of drought can attest to his stature. No doubt, he was a member of the family of Rabbi Ya'akov Sasportas Av Beit Din of Amsterdam, and possibly the name "Ya'akov Sasportas" mentioned in the manuscript is referring to this same rabbi, but we have not been able to ascertain how the two scholars were related. This manuscript is a very valuable source of information regarding the history of Algerian Jews.

[287] leaves. 29 cm. Overall good condition. Stains and wear. Several detached leaves, torn and damaged. Worming. Ancient binding (leather-covered wood), with damages.

Opening price: \$15,000



192e

192. A Large Ancient Manuscript — Oran and Tlemcen (Algeria), 1620-1650 – Compositions Never Printed

Manuscript, sermons delivered by Rabbi Yitzchak Sasportas, with sermons of Rabbi David Abulachir, disciple of Rabbi Shlomo Duran, novellae and commentaries. [Wahrān (Oran, Algeria), c. 1620-1650].

Thick impressive volume, written in close Oriental writing, autographic writing, signed in several places "**Yitzchak Sasportas**" or his initials "**Yashpe**".

The manuscript is composed of dozens of long interesting sermons delivered by Rabbi Yitzchak Sasportas, mostly in the city of Wahrān (Oran) in Algeria. At the beginning of the sermons are titles with historical details of people and events in his time and of his family members; commentaries and novellae, by Yitzchak Sasportas and other rabbis; a full composition of sermons delivered by his teacher, Rabbi David Abulachir, etc.

Following is a partial description of the content of the manuscript:

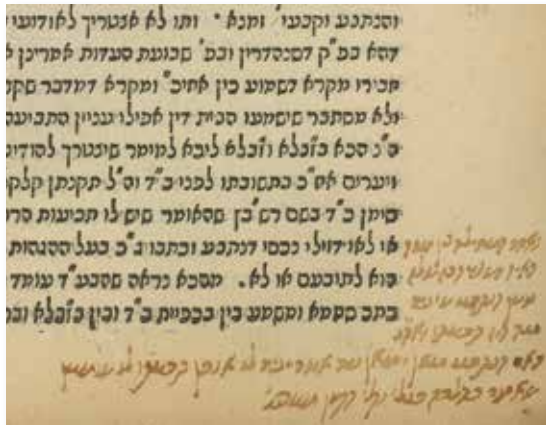
At the beginning of the volume is an introduction (incomplete; lacking at its end) followed by sermons: Sermon from 1620 (leaf [11]); sermon from 1625, upon the death of the wife of Rabbi Avraham Sasportas (leaf [37]); sermon upon "the death of my grandfather R' Eliyahu Sasportas" leaf ([89]); sermon on "the death of my teacher – Rabbi David Abulachir "besides the sermon I delivered at his funeral...1650..." (leaf [111]); sermon from 1636 "which I delivered at the festive meal made by... Ya'akov Sasportas... at the joyous occasion..." (leaf [114]); sermon from 1622 "At the chuppah... R' Avraham Sasportas who wed my aunt..." (leaf

[115]); sermon from 1628 "which I delivered at the circumcision on the day a son was born to R' Ya'akov Sasportas...named Eliyahu Sasportas..." (leaf [123]); sermon delivered at the wedding meal "of my friend Moshe ben R' Shlomo Sasportas with my sister..." (leaf [103]); "I delivered...Sivan on the day we received the bad tidings of the death of the important wise R' Aharon Kanshino...who was smitten by the Ishmaelites..." (leaf [200]); sermon "at the cemetery...R' Ya'akov Kanshino...1632" (leaf [207]); sermon "which I delivered at the synagogue... in Tlemcen in 1639..." (leaf [242]); "I delivered during the drought...1638 in Tlemcen in the Great Synagogue... gathering of the whole congregation" (Leaf [250]); sermon "I delivered after the death of my grandfather...Avraham Sasportas...1647..." (leaf [258]); sermon after the death of "The Woman of Valor Ms. Kamira...wife of my uncle R' Ya'akov Sasportas 1640" (leaf [262]); etc.

In addition to the sermons, the manuscript contains novellae and commentaries. A commentary on Shir HaShirim (leaf [132]), "a commentary on verses" (leaf [249]); "I taught a disciple on the Festival of Shavuot..." (leaf [126]). On leaves [273]-[280] are various compilations, containing Kabbalistic matters; on leaf [281] – "Novellae of secrets and hint which I have heard from R' Amram Tzavan Y.S.Z."; etc.

On leaf [276/b]: "This is what my teacher lectured on Shabbat...1632...at the time we received the tidings of the death of the sage R' Yitzchak Zemiro and R' Shimon Doran".

On leaf [282] are Torah thoughts titled "This I have heard from H. Shmuel Rimon an emissary from Eretz Israel [a sage from the Ma'aravim community that left Jerusalem for North Africa in 1630. See enclosed material].



194

194. ספר באר עשק - ונציה, תל"ד - הגהה חתומה של רבי משה בירדוגו - הרב המשבי"ר

ספר באר עשק, שאלות ותשובות, מאת רבי שבתאי באר [מחכמי איטליה]. [תל"ד 1674], מהדורה יחידה.
 בדף ע"ב/הגהה ארוכה, חתומה: "הקטן משבי"ר" - כתב ידו וחתמתו של רבי משה בירדוגו (תל"ט-תצ"א) - הרב המשבי"ר, מגדולי חכמי מרוקו ואב"ד מקנס. מחבר ראש משביר על הש"ס, כנף רננים על התורה, ועוד. ידידו ורעו של רבינו האור החיים הקדוש, שכותב עליו: "חכם גדול חסיד וגדול בישראל חביב עלי כרוחי ה"ה הרב רבי משה בירדוגו זלה"ה..." (אוה"ח, דברים א, טז). "...ואם הייתי מספר גופא דעובדא של הפירוש הזה, ממש רוח הקודש הופיעה ונתכווננו לו בהיסח הדעת בבית הכנסת, אני ואחי הגדול גדול החכמים הרב ר' משה בירדוגו שיחיה, אשר נפשי קשורה בנפשו" (חפץ ה', שבת דף י ע"ב).
 בדפי הספר מספר הגהות מכותב אחר. בתחילת הספר הגהה נוספת מכותב שלישי.
 [3]. צו, צח-קלא דף, [במקור: 4], קלד; חסרים: דף השער, ודפים צו, קלב-קלד]. ספירת דפים משושבת. 19 ס"מ. מצב בינוני. כתמים ובלאי. קרע בדף הראשון (עם פגיעה קלה בטקסט). כריכה פגומה. מצורף אישור מומחה על זיהוי ההגהה ככתבת ידו וחתמתו של הרב המשבי"ר.
 פתיחה: \$800

193. כתב-יד - קיצור שמועות וחידושים על שולחן ערוך יורה דעה - מרוקו, שנות הת"ק

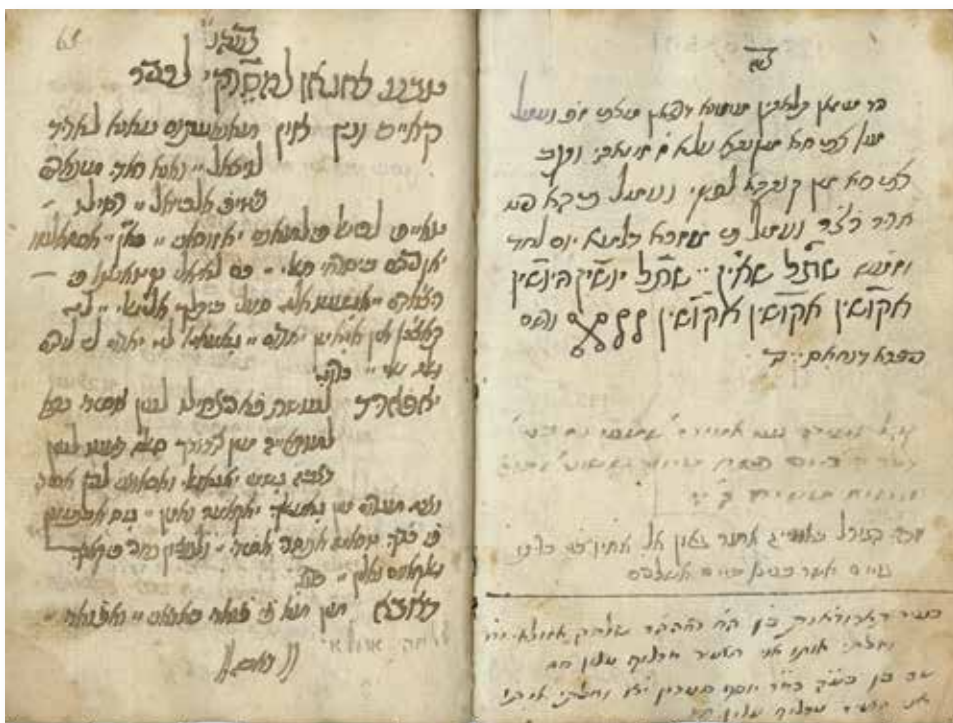
כתב יד, קיצור שמועות וחידושים על שו"ע יורה דעה מספרי רבינו החיד"א. כתי"י מזרחי [מרוקו]. שנות הת"ק, המאה ה-18/19 בערך.
 כותב לא מוזהה, אשר ניכר כי היה תלמיד חכם מופלג, שליקט וערך שמועות וחידושים בענייני יורה דעה. החיבור מבוסס בעיקרו על ליקוט מהספרים "ברכי יוסף" ו"מחזיק ברכה". הכותב מקצר ומעתיק שמועות שונות וחידושים, שהובאו ע"י החיד"א מתוך כתבי יד שונים ומספרים שונים. רוב הדברים הם מנהגים וחידושים מחכמי המערב [צפון אפריקה], מנהגי מרוקו ולוב ומנהגי ירושלים.
 76 דף, כ-143 עמ' כתובים. כ-16 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי, נזקי עש. כריכת חצי-עור ישנה.
 פתיחה: \$1000

193. Manuscript – Abridged Notes and Novellae on Shulchan Aruch Yoreh Deah – Morocco, 18th/19th Century

Manuscript, abridged notes and novellae on Shulchan Aruch Yoreh Deah from the books authored by the Chida. Oriental handwriting [Morocco?, 18th/19th century].
 Unidentified writer, apparently an outstanding Torah scholar who compiled Torah teachings and novellae on Yoreh Deah. The composition is mainly based on compilations from Birkei Yosef and Machazik Beracha. The writer summarizes and copies various Torah ideas and novellae brought by the Chida in his various manuscripts and books. Most are customs and novellae of North African Torah sages, customs of Morocco, Libya and Jerusalem.
 76 leaves, approximately 143 written pages. Approximately 16 cm. High-quality paper, good-fair condition, stains and wear, worming. Old semi-leather binding.
 Opening price: \$1000



193



195

שהוצאתי מיום שיצאתי מעיר מראכס...". באחד המקומות שיר באיטלקית (באותיות עבריות). רבי מיכאל מכלוף עלון ממראכש, יצא בשנת תקע"ז (1817) ממרוקו לשליחות באיטליה. בהיותו בליוורנו נתמנה לשליח ארץ ישראל, במקומו של השד"ר רבי יהודה ביבאס שהיה תושב זוקן, ובמסגרת זו נקלע לפולמוס. שימש גם כמוהל וכסופר סת"ם (ראה קמיע מאויר מעשה ידיו - במכירת קדם 35, פריט 5). ראה אודותיו חומר מצורף. כ-142 דפים כתובים. 15 ס"מ. רוב הדפים במצב טוב, מספר דפים עם קרעים ופגעי עש. כתמים ובלאי. כריכת עור עתיקה, עם פגמים.

פתיחה: \$1200

195. כתב-יד - פיוטים בערבית-יהודית - שד"ר מרוקאי באיטליה - שנות הת"ק

כתב-יד, פיוטים בערבית-יהודית ועניינים נוספים. [מרוקו, שנות הת"ק, המאה ה-18 בקירוב]. קובץ מרשים הכולל פיוטים רבים, כתובים בכתיבה מערבית נאה, ממספר כותבים (חלקם מוקדמים יותר). נוסחי קמיעות וסגולות. חתימות בעלים ורישומים של רבי "מיכאל מכלוף ן אברהם עלון". רישומים על שתי בריתות שערך בעיר סיינה בשנים תקפ"ד ותקפ"ה, וברית שערך בשנת תקפ"ו בעיר פורטופראו (Portoferraio). מספר עמודים באיטלקית (חשבונות ושירים). במקום אחר, רישום על בריתות שערך בעיר תארודאנת (חבל הסוס, מרוקו) לבניהם של שלמה אזולאי ויוסף סעדון. מספר פיוטים שחיבר רבי מיכאל עלון (בעברית): "פיוטים

194. Be'er Esek – Venice, 1674 – Gloss Signed by Rabbi Moshe Birdugo – HaRav HaMashbir

Be'er Esek, questions and answers, by Rabbi Shabtai Be'er [Italian sage]. Venice, [1674]. Only edition. On leaf 74/b is a long gloss, signed: "Hakatan Mashbir" – handwritten and signed by Rabbi Moshe Birdugo (1679-1731) – HaRav HaMashbir, a leading Torah scholar in Morocco and Av Beit Din of Meknes. Author of Rosh Mashbir on the Talmud, Knaf Renanaim on the Torah, etc. Friend and companion of the Or HaChayim HaKadosh, who highly praises Rabbi Birdugo (Or HaChaim, Devarim 1, 16), (Chefetz Hashem, Shabbat Leaf 10, 72). This copy features several glosses by another writer, as well as another gloss, by a third writer, which appears at the beginning of the book. [3]. 96, 98-131 leaves, [originally: [4], 134; Lacking title page, Leaves 97, 133-134]. Mispagination. 19 cm. Fair condition. Stains and wear. Tear to first leaf (with minor damage to text). Damaged binding. Enclosed is an expert's authorization after examining the gloss, identifying the handwriting and signature of Rav HaMashbir.

Opening price: \$800

196. אוסף פסקי דין - מראכש תקנ"ב-תש"ט

אוסף פסקי דין ומסמכים חתומים, בחתימות רבני מראכש, מהמאה ה-18 עד המאה ה-20:

- שטר בחתימת רבני מראכש, רבי משה בן יוסף אלמאליח, רבי שמעיה ן' [אברהם?] בר מור יוסף, מראכש, כסלו תקנ"ב. ואישור נוסף בחתימת רבי אברהם בן יעקב פינטו ורבי יוסף סאנאטץ. כסלו תקנ"ט. [רבי אברהם פינטו, אחד מחמשת בניו של רבי יעקב פינטו ששימשו ברבנות. הידושו על מסכת כתובות נרפסו בספר "חסד ואמת", שאלוניקי, תקע"ג]. • שטר בחתימת הרבנים רבי אברהם אסולין ורבי דוד צאבא. מראכש, תקע"ה. [רבי דוד צאבא הראשון - בעל "משכיל לדוד", נפטר תרי"ט]. • שטר בחתימות הרבנים רבי דוד צאבא, רבי אלעזר חזן ורבי משה רחליו. מארכש, כסלו תקפ"ז. [רבי משה רחליו בעל "קול מבשר" תקנ"ד-תרכ"א]. • שטר ארוך מהעיר תארוודת [חבל הטוס, על גבול מדבר סהרה]. בחתימת רבי אברהם דידיה זעפראני וחתימה נוספת. • שני

שטרות בית דין עם חתימות. מראכש, תש"א-תש"ט.

6 דפים, גודל ומצב משתנים, פגיונות וקרעים.

פתיחה: \$600

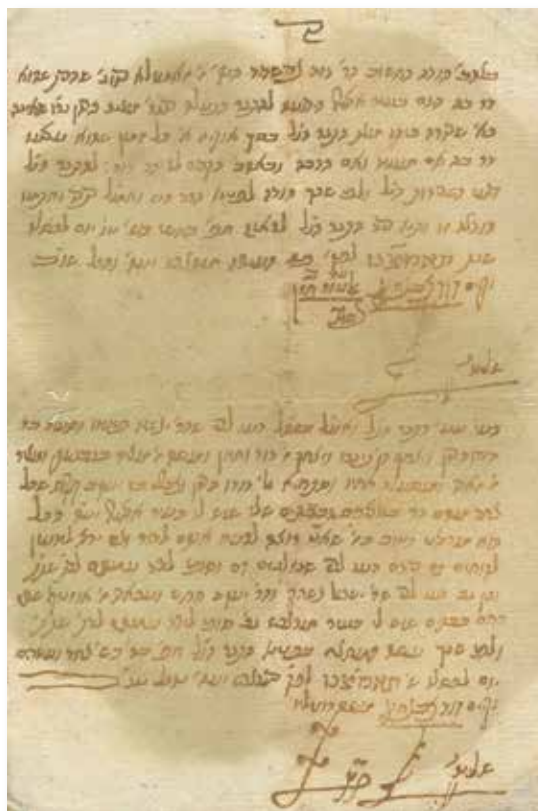
196. Collection of Beit Din Rulings – Marrakech, 18th/20th Centuries

Collection of rulings and documents, signed by Marrakech rabbis, 18th/20th century:

- Shtar from 1791 signed by Marrakech rabbis, Rabbi Moshe Almaliach and Rabbi Shemaya Mor Yosef. With another authorization from 1798 signed by Rabbi Avraham ben Ya'akov Pinto and Rabbi Yosef Sanatatz. • Shtar signed by Rabbi Avraham Asulin and Rabbi David Tzabach. Marrakech, 1815. • Shtar signed by Rabbi David Tzabach, Rabbi Elazar Chazan and Rabbi Moshe Rosilio. Marrakech, 1827. • Long shtar from the city of Taroudant [Tardane, Souss region, bordering on the Sahara Desert]. Signed by Rabbi Avraham Didya Za'afarani and another signature. • Two Beit Din bills with rabbis' signatures. Marrakech, 1941-1949.

6 leaves, varied size and condition, damages and tears.

Opening price: \$600



196

195. Manuscript – Judeo-Arabic Piyyutim – Moroccan Emissary to Italy – 18th Century

Manuscript, Judeo-Arabic piyyutim and other subjects. [Morocco, c. 18th century].

Impressive compilation including many piyyutim, written in attractive western handwriting, by several writers (some earlier). Versions of amulets and segulot.

Owner's signature and inscriptions of Rabbi "Michael Machluf Ibn Avraham Alvan". Inscriptions of two circumcisions which took place in the city of Siena during 1824 and 1825 and another circumcison from 1826 in the city of Portoferraio. Several pages in Italian (accounting and poems). In another place is an inscription of circumcisions which took place in the city of Taroudant (the Souss region, Morocco) of the sons of Shlomo Azulai and Yosef Sa'adon.

Several piyyutim were composed by Rabbi Michael Alvan (in Hebrew): "Piyutim which I composed on the day I left the city of Marrakech ...". An Italian poem (in Hebrew letters) appears in one place.

Rabbi Michael Machluf Alvan of Marrakech, was sent as an emissary from Morocco to Italy in 1817. While in Livorno, he was appointed emissary to Eretz Israel instead of Rabbi Yehuda Bibas who was old and weary and in this capacity he was swept up in a polemic. He also served as mohel and scribe (see illustrated amulet which he made – Kedem Auction 35, Item 5). See enclosed material.

Approximately 142 written leaves. 15 cm. Most leaves are in good condition, several leaves have tears and worming. Stains and wear. Ancient leather binding, with damages.

Opening price: \$1200



198

198. תקון ליל שבועות כמנהג טריפולי - ונציה, 1680

סדר תקוני כלה לליל שבועות כמנהג ק"ק טריפולי דלברבריאה. ונציה, [ת"מ] 1680.

מחבר התיקון הוא המקובל הנודע רבי שמעון לביא - מחבר הפיוט "בר יוחאי", והוא שונה לחלוטין מתיקון ליל שבועות שהתקבל בתפוצות ישראל. התיקון שלפנינו "בנוי על שבע ספירות ומתחיל ממדת החסד", ומחולק לשבעה "סדרים" - כנגד שבעת ימי השבוע. בכל חלק נאמרים פסוקי הבריאה של אותו יום, ואחריהם פסוקי נביא, כתובים ומשנה. בסופו מאמרים מספר הזוהר.

כ דף [הדף האחרון מסומן בטעות: טו]. 15 ס"מ. מצב טוב, חותמות ספריה, כתמים. כריכת קרטון מקורית.

פתיחה: \$250



197

197. Manuscript – Homiletics and Novellae – Morocco, 20th Century

Manuscript, novellae and compilations. [Morocco, 20th century].

Thick volume in small format. Contains many novellae, according to the order of the Torah weekly portions, and on various aggadic topics, as well as compilations and Midrashim.

On Leaves [10/a], [192/a], are two passages signed "Yeshaya ben Yosef Fachima". On Leaves [62/b]-[85/a] are passages signed: "As said above Arami", and on Leaf [85/a]: "Arami is an acronym for Ani Refael Mor Yosef". On Leaf [139/b]: "...Written by my rabbi and teacher Rabbi Yitzchak ben Yeshaya Bitan". On Leaf [151]: Rebuke "Oya Li Oya L'Gufi" by Rabbi Moshe ben Levi Ascuri.

[252] leaves. 11.5 cm. Fair condition. Stains, wear and tears, detached leaves. Binding remnants.

Opening price: \$300

197. כתב-יד - דרשות וחידושים - מרוקו, המאה ה-20

כתב-יד, חידושים וליקוטים. [מרוקו, המאה ה-20]. כרך עבה בפורמט קטן. מכיל חידושים רבים, על סדר פרשיות התורה, ובענייני אגדה שונים. כולל ליקוטים ומדרשים.

בדפים [10/א], [192/א], שני קטעים חתומים "ע"ה ישעיה בן יוסף פחימה". בדפים [62/ב]-[85/א] קטעים חתומים: "כניל ארמי", ובדף [85/א]: "ארמי" פירש אני רפאל מור יוסף". בדף [139/ב]: "נושא לפטר שחבר רבי ומורי כמוהר"ר יצחק בן ישעיה בטאן". בדף [151]: התוכחה "אידיה לי אויה לגופי" מאת רבי משה בן לוי אסכורי.

[252] דף. 11.5 ס"מ. מצב בינוני. כתמים, בלאי וקרעים, דפים מנותקים. שרידי כריכה.

פתיחה: \$300



199

199. Manuscript – Seder Minchah L'Erev Rosh Chodesh – North Africa

Manuscript, Seder Minchah L'Erev Rosh Chodesh, with hakafot for the deceased and Seder Mitot Beit Din. Oriental-Rashi script [North Africa, c. 19th century].

Prayers for Erev Rosh Chodesh, in Ashkenazi countries and in Italy these prayers are known by the name Seder Yom Kippur Katan. This manuscript contains a different version including the piyyut Elokai, Al T'Dineini [a piyyut recited on Yom Kippur], Korbanot, Ashrei, the Shmona Esrei and Vidui and Selichot [traditionally recited on four fast-days]. At the beginning of the volume: Seder Arba Mitot Beit Din, Hakafot for the deceased, and the prayer Petach Eliyahu.

35 leaves. 11.5 cm. Good condition, stains and wear. Old paper binding with leather spine.

Opening price: \$250

199. כתב-יד - סדר מנחה לערב ראש חודש - צפון אפריקה

כתב יד, סדר מנחה לערב ראש חודש, עם סדר הקפות למת וסדר ארבע מיתות בית דין. כתב רש"י-מורחי [צפון אפריקה, שנות הת"ר, המאה ה-19 בערך].

תפילות ערב ראש חודש, נודעו בארצות אשכנז ואיטליה בשם "סדר יום כיפור קטן". לפנינו נוסח שונה, הכולל: פיוט "אלוקי אל תדינני כפעלי" [מפיוטי יום כיפור], קרבנות, אשרי, שמונה עשרה וסדר וידויים וסליחות [הנוהגים בארבעה צומות]. בתחילת הכרך: סדר ארבע מיתות בית דין, סדר הקפות למת, ותפילת "פתח אליהו".

לה דף, 11.5 ס"מ. מצב טוב, כתמים ובלאי. כריכת נייר ישנה עם שדרת-עור.

פתיחה: \$250

198. Tikkun Leil Shavuot, Tripoli Tradition – Venice, 1680

Seder Tikunei Kallah for Leil Shavuot according to Tripoli tradition. Venice, 1680.

The author of the Tikkun is the noted Kabbalist Rabbi Shimon Lavi – author of the piyyut Bar Yochai. This version is entirely different from the version of Tikkun Leil Shavuot accepted throughout the Jewish world. This Tikkun is "structured after the seven sefirot and begins with the Attribute of Chesed" and is divided into seven "Sedarim" – corresponding to the seven days of the week. Each part contains verses of the creation of that day following by verses from Nevi'im Ketuvim and the Mishnah. At the end are sayings from the Zohar.

20 leaves [the last leaf is mispaginated: 15]. 15 cm. Good condition, library stamps, stains. Contemporary cardboard binding.

Opening price: \$250



201

201. Manuscript, Songs and Piyyutim – Tunis

Manuscript, songs and piyyutim by Tunisian sages [Tunis or Djerba, c. beginning of 20th century].

Including piyyutim by Rabbi Chaim Chori, Rabbi Eliyahu Serosi, Rabbi Fargi, Rabbi Nehorai Jermon, Rabbi David Chagag, Rabbi Eliyahu Ganem, Rabbi Kamos Maimon, Rabbi Shimon Tzror, Rabbi Cho'ati Sagron, Rabbi David Peretz, Rabbi David Idan, and others.

[94] written pages. 21 cm. Fair-good condition. Tears, stains and wear, worming. Several detached leaves. Damaged binding.

Opening price: \$300



200

200. Manuscript, Guidelines – Djerba

Manuscript, guidelines for studying the Talmud, in alphabetical order. [Djerba, after 1912].

In several places, the author refers the reader to his novellae on the Talmud. In one place, he mentions the Maharich [Rabbi Ya'akov Cohen of Djerba. Died 1909] in his book Vayechi Ya'akov. On Leaf 53, he notes the HaMe'asef 17th yearly anthology (1912).

Approximately 130 written pages. 13 cm. Fair-poor condition. Wear, stains and traces of dampness, faded ink in some places. New binding.

Opening price: \$250

201. כתב-יד, פזמונים ופיוטים - תוניס

כתב-יד, פזמונים ופיוטים מחכמי תוניס. [תוניסיה או ג'רבה, ראשית המאה ה-20 בקירוב].

כולל פיוטים מהפייטנים: רבי חיים חורי, רבי אליהו סרוסי, רבי פרג'י, רבי נהוראי גרמון, רבי דוד חגאג, רבי אליהו גאנם, רבי כמוס מימון, רבי שמעון צרור, רבי חואתי סגרון, רבי דוד פרץ, רבי דוד עידאן ועוד.

[94] עמ' כתובים. 21 ס"מ. מצב בינוני-טוב. קרעים, כתמים ובלאי, סימני עש. מספר דפים מנותקים. כריכה פגומה.

פתיחה: \$300

200. כתב-יד, כללים - ג'רבה

כתב-יד, מערכות וכללים על הש"ס, לפי סדר א"ב. [ג'רבה, אחרי תרע"ב 1912].

במספר מקומות מפנה המחבר לחידושו בתלמוד. באחד המקומות מזכיר את מהרי"ך זצ"ל [רבי יעקב כהן מג'רבה. נפטר תרס"ט] בספרו "ויחי יעקב". בדף נג מציין לקובץ המאסף שנה י"ז [תרע"ב].

כ-130 עמ' כתובים. 13 ס"מ. מצב בינוני-גרוע. בלאי, כתמים ועקבות רטיבות, דהיית דיו בחלק מהמקומות. כריכה חדשה.

פתיחה: \$250



203

203. כתב-יד, פיוטים - מרוקו, המאה ה-19

כתב-יד, פיוטים. [מרוקו, המאה ה-19]. פיוטים מפייטנים שונים [רבי דוד אבן עטר, רבי מסעוד בן ישועה, ועוד]. בדף [נט/2]: "פיוטים מלוקטים מיוסדים על אדני פז יסדם החכם השלם הותיק בנן של קדושים כה"ר רפאל יעקב בן סמחון" [רבי רפאל יעקב בן סמחון, מחכמי ודייני פאס, נפטר תרי"ז]. כ-60 עמ' כתובים [ודפים ריקים רבים]. 14 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים, קרעים ובלאי. כריכת עור, פגומה וקרועה. שרידי אבומי מתכת.

פתיחה: \$300

203. Manuscript, Piyyutim – Morocco, 19th Century

Manuscript, piyyutim. [Morocco, 19th century]. Piyyutim by various poets [Rabbi David ibn Atar, Rabbi Masud ben Yeshua, etc.]. On Leaf [19]/b: "Piyyutim compiled...by Rabbi Refael Ya'akov ben Simchon" [a sage and dayan in Fez, died in 1857]. Approximately 60 written pages [many empty leaves]. 14 cm. Good-fair condition. Stains, wear and tears. Damaged, torn leather binding. Metal buckle remnants.

Opening price: \$300



202

202. שני כתבי-יד - פיוטים - מרוקו

• כתב-יד, פיוטים ופזמונים. [מרוקו], תרצ"ד [1933]. הפיוטים מסודרים לפי נושאים: להבדלה, "לרכיבת החתן", ליום ל"ג לעומר, לה' המלך, לשירה ונשמת, לעולים לס"ת, למילה, לחג הפסח, ועוד. מפתחות בראש כתב-היד. קולופון: "18 כסליו שנת 5694 [תרצ"ד]".

[103] דף. 18 ס"מ. מצב בינוני. כתמים ובלאי, קרעים במספר דפים [עם פגיעה בטקסט]. כריכה חדשה.

• כתב-יד, פיוטים ובקשות. [מרוקו, המאה ה-20]. פיוטים לשבת, לשלושה רגלים ולזמנים אחרים. כולל פיוטים בערבית-יהודית.

בדפים האחרונים הוספות מתקופה מאוחרת יותר.

[74] דף. 23 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי. כריכת עור מקורית, עם פגמים.

פתיחה: \$400

202. Two Manuscripts – Piyyutim – Morocco

• Manuscript. Piyyutim and songs. [Morocco], 1933. The piyyutim are arranged according to topics: for Havdalah, "For carrying the groom", Lag Ba'Omer, circumcision, Passover etc. Handwritten index at the beginning of the manuscript. Colophon: "18th of Kislev 1933".

[103] leaves. 18 cm. Fair condition. Stains and wear, tears to several leaves [with damage to text]. New binding.

• Manuscript. Piyyutim and bakashot. [Morocco, 20th century]. Piyyutim for Shabbat, the Three Festivals and for other occasions. Contains piyyutim in Judeo-Arabic. On the last leaves are additions from a later time.

[74] leaves. 23 cm. Good-fair condition. Stains and wear. Contemporary leather binding, with damages.

Opening price: \$400

205. כתב-יד - חישובי קץ על פי סדר דניאל - ליסבון, תרע"ז

כתב-יד, "חמשה מאמרי דניאל על הגאולה" - חיבור קצר ובו חישובי קץ לפי הנבואות בספר דניאל, מאת יוסף בן עולייל. ליסבון (פורטוגל), תרע"ז [1917].
 כתיבה מרובעת נאה, עם ניקוד. על עלון נייר עבה. הרב יוסף בן עולייל (תרי"ח-תרצ"ז), יליד טנג'יר שבמרקו, מחבר ומתרגם. התגורר בליסבון ולאחר מכן קונסול פורטוגל במרוקו. ראה אודותיו חומר מצורף.

ד עמ' 17 ס"מ. מצב טוב. כתמים. סימן קיפול.

פתיחה: \$250

205. Manuscript – Calculations of the Coming of the Redemption According to the Book of Daniel – Lisbon, 1917

Manuscript, "Five articles of Daniel relating to the Redemption" – a short composition with calculations of the Redemption according to the prophecies in the Book of Daniel, by Yosef ben Oliel. Lisbon (Portugal), 1917.

Attractive square writing, with vowelization. On thick paper.

Rabbi Yosef ben Oliel (1858-1837), born in Tangier, Morocco, author and translator. Resided in Lisbon and later was Portugal's consul in Morocco. See enclosed material.

4 pp. 17 cm. Good condition. Stains. Folding mark.

Opening price: \$250



205

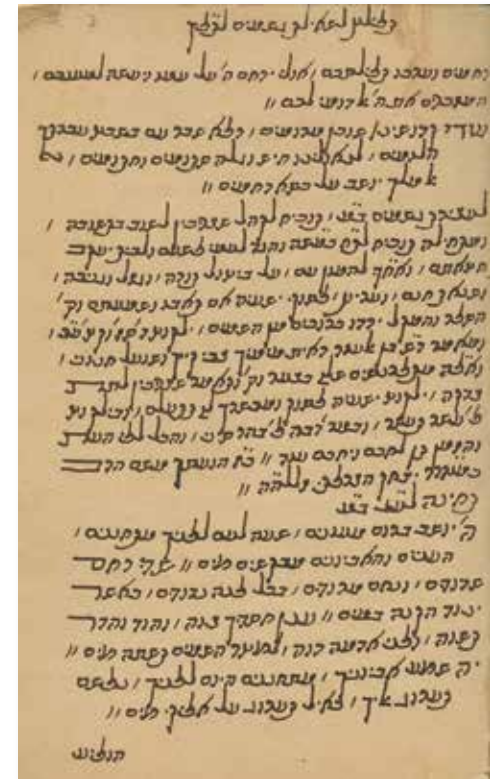
204. Manuscript, Prayers for Rain – Morocco

Manuscript, prayers and entreaties for rain. [Morocco, 19th-20th centuries].

Various prayers for rain: Entreaty by Rabbi Ya'avetz, Rabbi Yitzchak Tzorfati, and others. Segula in the name of Rabbi Shlomo Emanuel of Jerusalem.

[19] leaves. 18 cm. Good condition. Stains. Rodent damage to upper corners. New binding.

Opening price: \$250



204

204. כתב-יד, תפילות לעצירת גשמים - מרוקו

כתב-יד, תפילות ובקשות לעצירת גשמים. [מרוקו, המאה ה-19-20].

"תפילות לשאילת מטר לתפ"ץ" [=לא תקום פעמיים צרה], נוסח שבע הקפות "שעושין בעצירת גשמים", "תחינה להרב יעב"ץ זצ"ל", ועוד.

בסוף אחת התפילות נכתב "כ"ו הנעתק משם הרב כמוהר"ר יצחק הצרפתי". במקום אחר מובאת סגולה בשם השד"ר רבי שלמה עמנואל מירושלים, ואחריה נכתב: "וכן עשינו מעשה במתא פאס יע"א ש'נתן הת"ם ושבו לאל נענו הקהל, כן נמצא כתוב משם הרב כמוהר"ר שמואל הצרפתי זללה"ה".

[19] דף. 18 ס"מ. מצב טוב. כתמים. כרסום פינות השוליים העליונות. כריכה חדשה.

פתיחה: \$250



207

207. כתב-יד, בקשות ופיוטים לראש השנה - מרוקו

כתב-יד, מגן שרהויה [של ראש השנה ויום הכיפורים]. בקשות ופיוטים, מנהגי תפילה לפי מנהג ארצות המערב, [שאינם מופיעים במחזוריים הנדפסים]. כתיבה קליגרפית נאה. [צפון-אפריקה?, שנות הת"ר, המאה ה-19/20].

בדף האחורי חתימת ורישומי בעלים בכתי"י מזרחי [מרוקו?]: "אני מכלוף בן יעקב לוגאשי ס"ט". [26] דף. 18 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב-בינוני, בלאי וכתמים. כריכה בלוייה מאד, עם שדרת עור בעיבוד עממי.

פתיחה: \$250

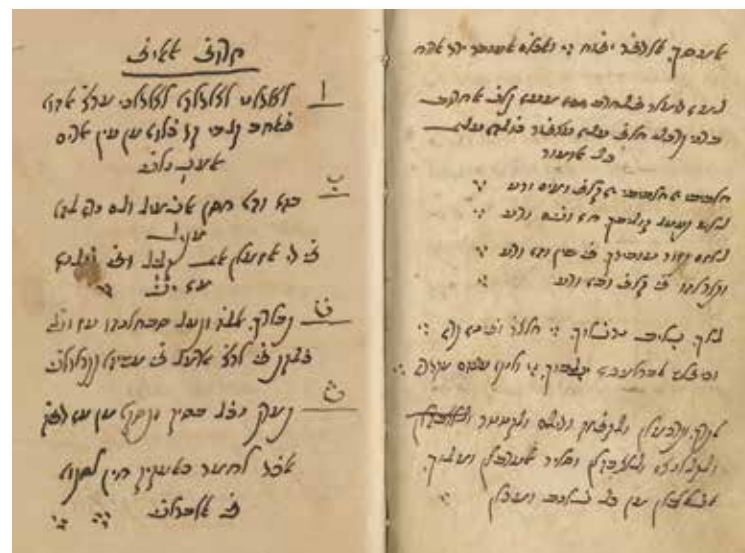
207. Manuscript, Bakashot and Piyyutim for Rosh Hashana – Morocco

Manuscript, for Rosh Hashana and Yom Kippur. Bakashot and piyyutim, traditional prayers according to the custom of western countries [which do not appear in printed machzorim]. Attractive calligraphic writing. [North Africa?, 19th/20th century].

On the back leaf is a signature and owner's inscription in Oriental writing [Morocco?]: "Machluf ben Ya'akov Lugasi".

[26] leaves. 18 cm. High-quality paper, good-fair condition, wear and stains. Very worn binding, with leather spine.

Opening price: \$250



206

206. כתב-יד, שירים וסיפורים - ערבית-יהודית - צפון אפריקה

כתב-יד, שירים וסיפורים בערבית-יהודית. [צפון אפריקה, המאה ה-20]. ערבית-יהודית בכתיבת חצי-קולמוס מערבית.

בכותרות השיר סומן הסוג: "ערובי", "מואל", "קצידא", ועוד.

בדף [129] מפתח הסיפורים, ביניהם: "אל סלטאן איברהים", "חסאן אל בצרי", "זמרד", "סנבאד אל ברי וסנבאד אל בחרי", "חסן וחסין" ועוד.

[131] דף (ועוד דפים רבים ריקים). 15.5 ס"מ. רוב הדפים במצב טוב, כתמים ובלאי. חמשת הדפים הראשונים קרועים וחסרים. כריכה בלוייה, מנותקת חלקית.

פתיחה: \$250

206. Manuscript, Poems and Stories – Judeo-Arabic – North Africa

Manuscript, poems and stories in Judeo-Arabic. [North Africa, 20th century]. Judeo-Arabic in semi-cursive writing from the Arabic.

The type of poem is marked on the titles: Aruvi, Mo'al, Katzida, etc.

On Leaf [129] is an index of the stories: "Al Saltan Ibrahim", "Chasan Al Batzri", "Zimrad", "Sanabod Al Bari V'Sanabod Al Bachri", "Chasan V'Chasin", etc.

[131] leaves (and many more empty leaves). 15.5 cm. Most leaves in good condition, stains and wear. The first five leaves have open tears. Worn, partially detached binding.

Opening price: \$250



209



208

209. ספר אביר יעקב - הקדשה בכתב-יד המקובל רבי דוד אבוחצירה שליט"א

מנהריה

ספר אביר יעקב, תולדות חייהם של האדמו"רים לשושלת בית אבוחצירה, מאת חנוך ריגל. נהריה, [תשס"ד 2004].

ברך שלפני השער הקדשה בכתב-ידו וחתירתו של המקובל הנודע בדורנו האדמו"ר רבי דוד אבוחצירה שליט"א מנהריה.

596 עמ'. 24 ס"מ. מצב טוב. פגמים בכריכה. נייר דבק לחיזוק בכריכה הפנימית.

פתיחה: \$250

209. Abir Ya'akov – Inscribed by the Kabbalist Rabbi David Abuchatzira from Nahariya

Abir Ya'akov, history of the Abuchatzira dynasty, by Chanoch Rigel. Nahariya, [2004].

Dedication on flyleaf handwritten and signed by the famous Kabbalist of our times Rabbi David Abuchatzira of Nahariya.

596 pages. 24 cm. Good condition. Damages to binding. Adhesive tape to support inner binding.

Opening price: \$250

208. אוסף מחברות ודפים בכת"י - חידושים ומכתבים - אלג'יריה וצרפת

אוסף מחברות דפים בכת"י, חידושי תורה, דרשות והספדים, רשימות ומכתבים, ועוד. [אלג'יריה, תוניס וצרפת, המאה ה-20]. עברית, צרפתית וערבית-יהודית.

רוב הדפים נכתבו ע"י רבי ברוך גיז (גיז), רב ומוהל, קונסטנטין - אלג'יריה, ובמחוז ליאון, צרפת. כולל גם: מכתבים שנשלחו אליו ומסמכים שונים; דפים מודפסים במכונת כתיבה ומשוכפלים בסטנסיל; כרטיסי ברכה ושנה טובה מצוירים ביד; ועוד.

כ-400 דפים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

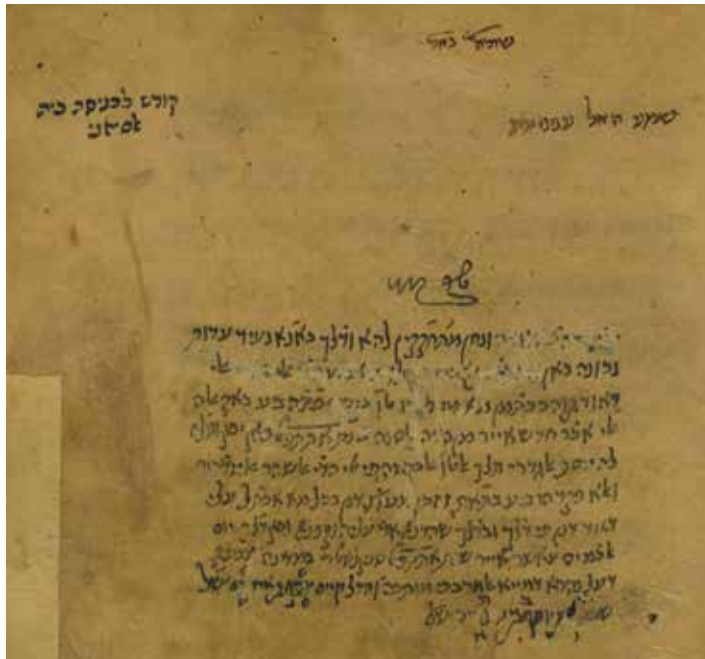
208. Collection of Handwritten Notebooks and Leaves – Novellae and Letters – Algeria and France

Collection of handwritten notebooks and leaves, Torah novellae, homiletics and eulogies, letters, etc. [Algeria, Tunisia and France, 20th century]. Hebrew, French and Judeo-Arabic.

Most leaves were written by Rabbi Baruch Giz, rabbi and mohel in Constantine, Algeria and in the Lyon region of France. Includes letters he received and various documents; typewritten and stencil-copied leaves; hand-painted New Year and good-wishes cards; etc.

Approximately 400 leaves. Varied size and condition.

Opening price: \$300



210

[42] דף; [123] דף. כ-24 ס"מ. מצב בינוני, משתנה בין הדפים, כתמים ובלאי, קרעים ופגעי עש, בדפים רבים הדבקות נייר עם השלמות בכתב-יד. כריכת עור-חום, בעיבוד עממי - תימן, עם עיטורים מוטבעים, פגומה בשדרה.
 כתב היד אופייני לספרי תאג' משנות הר' [המאה ה-15/16], ושטר המכר משנת 1578, הוא כנראה מתקופה מאוחרת יותר. חיבור מחברות התיג'אן נמצא כאן בשלמותו, מלבד העמוד הראשון שהושלם בתקופה מאוחרת יותר [המאה ה-19 בערך].

פתיחה: \$1500

גדולות (כתיבת סת"ם), ניקוד וטעמים. השוליים מעוטרת בטקסט "המסורה" באותיות קטנות. השלמות דפים חסרים, והשלמות קרעים על גבי הדבקות נייר, בכת"י מתקופה מאוחרת יותר.
 בראש הכרך, [42] דף, חיבור "מחברות התיג'אן" על כללי ההיגוי והניקוד. בעמוד שלפני התחלת החומש: שטר-מכר בערבית-יהודית, של מכירת הספר לרבי יוסף אלגרי, בחודש אייר שנת א'תתפ"ט לשטרות [שלי"ח ליצירה, 1578 לספירה הרומית].

210. תאג' תורה עתיק - עם עיטורי מסורה - חומש בראשית וחיבור "מחברות התיג'אן" - תימן, המאה ה-15/16

כתב-יד, ספר תאג' - כתר תורה [חמשה חומשי תורה עם טעמים], ספר בראשית. עם חיבור בדקדוק "מחברות התיג'אן". [תימן, שנות הר' בערך, המאה ה-15/16].
 דיו על נייר, כתיבה תימנית נאה במיוחד, באותיות מרובעות



211

211. תאג' - בראשית-שמות - תורה, תרגום, תפסיר ורש"י - תימן, המאה ה-19

כתב-יד, ספר תאג' - כתר תורה, ספר בראשית ושמות, עם תרגום אונקלוס, תפסיר ערבית-יהודית ופירוש רש"י. [תימן, תרל"ז 1877].

בדף האחרון קולופון פגום, של הסופר: יצחק בן ערוד בן יצחק, משנת [ביקפה? - תרל"ז 1877]. חתימת בעלים "סלימאן סאלם יצחק הלוי".

[144] דף, 32 ס"מ. מצב בינוני, משתנה. כתמים ובלאי. דפים ראשונים ואחרונים פגומים עם הדבקות נייר. כריכה ישנה, בד ועור בעיבוד עממי.

פתיחה: \$250

211. Taj – Bereshit-Shemot – Torah, Targum, Tafsir and Rashi – Yemen, 19th Century

Manuscript, Taj – Keter Torah, Bereshit and Shemot, with Targum Unkelos, Tafsir Judeo-Arabic and Rashi commentary. [Yemen, 1877].

On the last leaf is a damaged colophon by the scribe: Yitzchak ben Oded ben Yitzchak, from [1877]. Owner's inscription "Saliman Salam Yitzchak HaLevi".

[144] leaves, 32 cm. Fair condition, varied. Stains and wear. First and last leaves are damaged, with reinforcing paper strips. Old fabric and leather binding.

Opening price: \$250

210. Ancient Taj Torah – With Decorative Masorah – Bereshit and the Composition Machbarot HaTijan – Yemen, 15th/16th Century

Manuscript, Taj – Keter Torah [the Five Books of the Torah with te'amim], Bereshit. With the composition on grammar - Machbarot HaTijan. [Yemen, c. 15th/16th century].

Ink on paper, particularly fine Yemenite writing, in large square letters (Stam script), vowels and te'amim. The margins are decorated with the Masorah text in small letters. Missing leaves are replaced; open tears are restored with glued paper with handwriting from a later time.

At the beginning of the volume, [42] leaves, of the composition Machbarot HaTijan on rules of enunciation and vowels. On the endpaper of the Chumash is a bill of sale in Judeo-Arabic, of the sale of the book to Rabbi Yosef Algadri in the month of Iyar, 1578.

[42] leaves; [123] leaves. Approximately 24 cm. Fair condition, varies among the leaves, stains and wear, tears and worming. Paper strips, with handwritten completions, are glued to many leaves. Brown leather binding, Yemenite folk work, with embossed adornments, damages to spine.

Handwriting characteristic to Taj books from the 15th/16th century, and the bill of sale from 1578 is apparently from a later time. Machbarot HaTijan is complete besides the first page which was completed at a later time [c. 19th century].

Opening price: \$1500

213. שרידי כתבי-יד - תורה ונביאים - המאות ה-14 וה-15

שרידי כתבי יד שהוצאו מ"גניזת כריכות". [תימן וארצות המזרח].

- קטע מספר שמות, פרשת בשלח (מקרא בלי תרגום), [המאה ה-14].
- קטע מספר יהושע, פרק י (עם ניקוד עליון), [המאה ה-14].
- שני קטעים מספר יהושע, עם תרגום וינתן [פרק י ופרק יד], [המאה ה-14].
- קטעים מספר שמואל א', עם תרגום וינתן [פרק ב, ט, כא], [המאה ה-14].
- קטע מספר שופטים, עם תרגום וינתן [פרק ד].
- קטע מספר עובדיה, עם תרגום וינתן [פרק א], [המאה ה-15].

9 קטעי דפים במצבי פגיעה משתנים.

פתיחה: \$400

213. Manuscript Remnants – Torah and Nevi'im – 14th and 15th Centuries

Manuscript remnants removed from the "Binding Geniza". [Yemen and Oriental countries].

- Fragment from Sefer Shemot, Parshat BeShalach (scriptures without Targum), [14th century].
- Fragment from Yehoshua, Chapter 10 (with nikud elyon), [14th century].
- Two Fragments from Yehoshua, with Targum Yonatan (Chapter 10 and Chapter 14), [14th century].
- Fragment from Shmuel I, with Targum Yonatan (Chapter 2, 9, 21), [14th century].
- Fragment from Shoftim, with Targum Yonatan (Chapter 4).
- Fragment from Ovadia, with Targum Yonatan, [15th century].

9 leaf sections in varying conditions.

Opening price: \$400

214. שרידי כת"י עתיקים שהוצאו מ"גניזת כריכות" - תימן, המאה ה-14-16

אוסף שרידים מכתבי-יד עתיקים, שהוצאו מגניזת כריכות. [תימן, המאה ה-14 עד המאה ה-16 בקירוב].

רוב הקטעים הם ממשנה תורה ומפירוש המשניות להרמב"ם (הלכות עבודת כוכבים, הלכות גירושין, הלכות מלוה ולה, הלכות בכורות, הלכות פסולי המוקדשין, פירוש המשנה למסכת יבמות). קטעי תפילות וסליחות. בחלק מהקטעים, ניקוד עליון. בקטעים מהלכות גירושין, כותרות מאוירות בדיו צבעונית. כ-40 קטעים, גודל ומצבי פגיעה משתנים כתוצאה מהכריכה.

פתיחה: \$400



213

212. Taj – Vayikra Bamidbar Devarim – Torah, Targum, Tafsir and Rashi – Yemen, 18th/19th Century

Manuscript, Taj – Keter Torah, Vayikra, Bamidbar and Devarim, with Targum Unkelos, Judeo-Arabic Tafsir and Rashi commentary. [Yemen, c. 18th/19th century].

Begins with the beginning of Sefer Vayikra and ends with Parshat Ha'Azinu. First and last leaf are later replacements [19th/20th century?].

[121] leaves. 32 cm. Good-fair condition, stains and wear. 2 damaged replacement leaves. Old binding.

Opening price: \$300



212

212. תאג' - ויקרא במדבר דברים - תורה, תרגום, תפסיר ורש"י - תימן המאה ה-18/19

כתב-יד, ספר תאג' - כתר תורה, ספר ויקרא, במדבר ודברים, עם תרגום אונקלוס, תפסיר ערבית-יהודית ופירוש רש"י. [תימן, שנות הת"ק בערך, המאה ה-18/19].

מתחיל בתחילת ספר ויקרא, ומסתיים בפרשת האזינו. דף ראשון ואחרון בהשלמה מאוחרת [המאה ה-20-19?].

[121] דף. 32 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי. 2 דפי ההשלמה פגומים. כריכה ישנה.

פתיחה: \$300



215

215. Collection of Ancient Manuscript Remnants – Yemen

Collection of ancient manuscript leaf remnants removed from the "Binding Geniza". [Yemen].

- Contains fragments from several manuscripts: Mishne Torah LeHaRambam – Sefer Tahara (Hilchot Tum'at Ochlim and Hilchot Kelim).
- Judeo-Arabic composition (on Sefer HaMitzvot LeHaRambam?).
- Fragment from the Taj.

Approximately 20 leaves and leaf sections. Varied damages sustained by binding.

Opening price: \$300



214

214. Fragments of Ancient Manuscripts Removed from the "Binding Geniza" – Yemen, 14th-16th Centuries

Collection of ancient manuscript remnants, removed from the "Binding Geniza". [Yemen, c. 14th century-16th century].

Most of the fragments are from Mishne Torah and Perush HaMishnayot L'HaRambam (Hilchot Avodat Kochavim, Hilchot Gerushin, Hilchot Malve V'Love, Hilchot Bechorot, Hilchot Pesulei HaMukdashin, Perush HaMishna of Tractate Yevamot). Fragments of prayers and Selichot. Some sections have nikud elyon.

Colored ink illustrations adorn the titles of some fragments of Hilchot Gerushin.

Approximately 40 fragments, varied size and damages sustained by binding.

Opening price: \$400

215. אוסף שרידי כת"י עתיקים - תימן

אוסף שרידי דפים מכתבי-יד עתיקים שהוצאו מ"גניזת כריכות". [תימן].

כולל קטעים ממספר כתבי-יד: • ספר משנה תורה להרמב"ם - ספר טהרה (הלכות טומאת אוכלים והלכות כלים). • חיבור בערבית-יהודית (על ספר המצוות להרמב"ם?). • קטע מספר תאג'. כ-20 דפים וקטעי דפים. מצבי פגיעה משתנים כתוצאה מהכריכה.

פתיחה: \$300

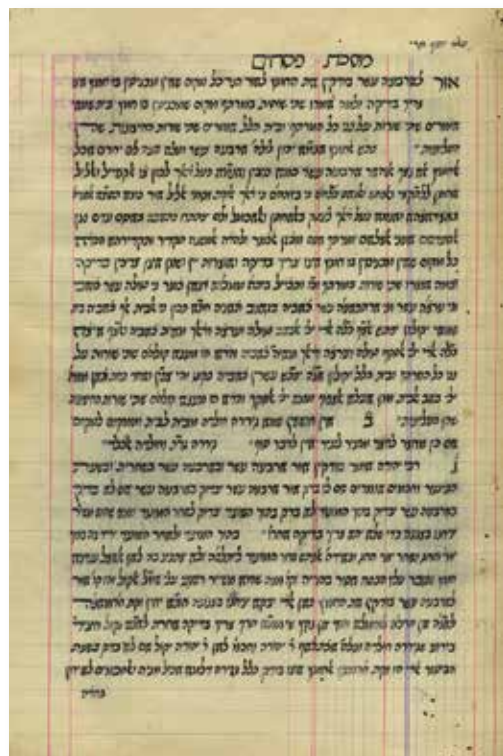


217

שם הסופר והגביר שלשמו נכתב הספר, נכתבו ברמזים שונים בשער: "זוכה הכותב והנכתב על שמו, נאם הגביר הנעלה לשם טוב ולתהלה, מגזע ישראל הסגולה... הוא החכם השלם כמ"ו חסן ר"ת חונה מיס"ל [מלאך ה' סביב ליראיו] ויסוד הלוי"ל פ"ו שמ"ג, מתושבי ק"ק גולת אל צעיד..."

קד דף, (חסר רוב פרשת מצורע). 16.5 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, כתמים ובלאי, נוקי עש ובלאי. כריכת עור עתיקה, פגומה ובלויה. בדפי הכריכה מודבקים שרידי כתב יד עתיק, מספר "מדרש הגדול" על פרשת בראשית.

פתיחה: \$300



216

217. כתב יד - ספר מגיד מישרים לרבינו יוסף קארו - אל-צעיד, תימן - המאה ה-17/18

כתב יד, ספר מגיד מישרים, ביאורי סודות על התורה חלק א' (פרשיות בראשית-מצורע). ק"ק אל-צעיד [אל-סעיד, תימן, המאה ה-17/18 בערך].

העתקה מהמהדורה הראשונה של הספר, שנדפס בעיר לובלין שנת ת"ו (1646), בה נדפס חלקו הראשון של הספר מפרשת בראשית עד תחילת פרשת מצורע. [חלק ב' נדפס אח"כ בונציה, שנת ת"ט 1649]. חיבור זה הוא מהדברים שרשם רבינו יוסף קארו בעל "בית יוסף", כפי שנמסר לו מפי ה"מגיד" שנשלח אליו מן השמים, ללמדו סודות התורה.

216. כתב-יד - פירוש המשניות להרמב"ם, סדר מועד

כתב-יד, פירוש המשניות להרמב"ם, סדר מועד - מסכתות: פסחים, כפורים [יומא], סוכה, ביצה, מועד [קטן], חגיגה, מגילה ושקלים. [תימן? / ירושלים?, המאה ה-20].

העתקת החיבור המקורי כפי שנכתב ע"י רבינו הרמב"ם בשפה הערבית (ערבית-יהודית). בדף לפני השער רישומי לידות ופטירות מהשנים תרפ"ט-תשי"ג (1928-1952). התימת בעלים "סאלם יוסף סרי" [הסופר?].

[1], 71 דף. כ-30 ס"מ. נייר עם שורות (של מחברת דו"ח חשבונות), מצב טוב, נוקי עש וכתמים. כריכת בד ועור, בעיבוד עממי.

פתיחה: \$250

216. Manuscript - Perush HaMishnayot L'HaRambam, Seder Moed

Manuscript, Perush HaMishnayot L'HaRambam, Seder Moed – Tractates: Pesachim, Kippurim [Yoma], Succah, Beitzah, Moed [Katan], Chagiga, Megillah and Shekalim. [Yemen? / Jerusalem?, 20th century].

Copy of the original work as it was written by the Rambam in Arabic (Judeo-Arabic). Before the title page are inscriptions of births and deaths from 1928-1952. Owner's signature "Salam Yosef Sari" [the scribe?].

[1], 71 leaves. Approximately 30 cm. Lined paper (from a bookkeeping notebook), good condition, worming and stains. Fabric and leather binding.

Opening price: \$250

הסופר רבי שלמה הלוי צנעני, חי בקרית צפא שבמחוז סר ממערב לצנעא. ראה אודותיו באנציקלופדיה לחכמי תימן, א', עמ' 529-527.

[238] דפים, 22 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים וכתמי רטיבות, בלאי ונוקיי עש. כריכת בד, פגומה. בדפים שבסוף הספר רישומים שונים וסימני "גורל החול".

פתיחה: \$300

218. Manuscript – Midrash Chemdat Yamim by Rabbi Shalom Shabazi – Vayikra, Bamidbar and Devarim – Yemen, 1777

Manuscript, Midrash Chemdat Yamim on the Torah, by Rabbi Shalom Ben Yosef Shabazi. [Yemen, 1777].

Colophon at the end of the book [Leaf 236/1], from Wednesday, the 26th of Adar Rishon 1777, by the scribe "Shlomo ben A. Yitzchak ben A. Moshe ben A. Avraham HaLevi called Eltzanani" of the city of Eltza, which he wrote in the city of Elraba, for "Ratza ben Said ben Shlomo El-Tza'iri". In the colophon, the scribe apologizes that he wrote the book in a state of poverty and need during a year of drought and he requests that G-d "forgive me for anything which I added or detracted or doubted my teacher, and anyone who finds any mistake, I will happily correct it...".

The scribe Rabbi Shlomo HaLevi Tzanani, lived in the city of Tzafa in the Sar region west of Sana'a. See Encyclopedia L'Chachmei Teiman, Volume 1, pp. 527-529.

[238] leaves, 22 cm. Good-fair condition, stains and dampstaining, wear and worming. Fabric binding, damaged.

On the leaves at the end of the book are various inscriptions and Goral HaChol symbols.

Opening price: \$300



218

218. כתב יד - מדרש "חמדת ימים" לרבי שלום שבזי - ויקרא, במדבר ודברים - תימן, תקל"ז 1777

כתב יד, ספר מדרש חמדת ימים על התורה, לרבי שלום בן יוסף שבזי. [תימן, ב'פ"ח לטטרות - תקל"ז 1777].

קולופון בסוף הספר [נדף 236/1], מהתאריך יום ד' כ"ו אדר ראשון שנת ב'פ"ח לטטרות (5 במרץ 1777), מהסופר רבי "שלמה ב"א יצחק ב"א משה ב"א אברהם הלוי המכונה אלצנעני" מקרית אלצפא, אשר כתבו בקרית אלרבה, עבור "רצא ב"ר כמ"ו סעיד באמ"ו שלמה אל-צאירי". בקולופון מתנצל הסופר כי הוא כתב את הספר מתוך דוחק ועניות בשנת בצורת, ומבקש כי השם "ימחול לי על כל מה שהוספתי וגרעתי והרהרתי אחר רבי, וכל מי שימצא טעות, אתקננה בטובת נפש...".

217. Manuscript – Magid Mesharim by Rabbi Yosef Karo – El-Said, Yemen – 17th/18th Century

Manuscript, Magid Mesharim, explaining hidden interpretations of the Torah Part 1 (Parshiot Bereshit-Metzora). El-Said, [Yemen, c. 17th/18th century].

Copy of the first edition of the book, printed in the city of Lublin in 1646, at which time the first volume of the book was printed, from Bereshit until the beginning of Parshat Metzora. [Part 2 was later printed in Venice in 1649]. This work was composed of teachings of the "Magid" sent to Rabbi Yosef Karo, author of Beit Yosef from Above to impart to him the hidden secrets of the Torah.

On the title page are various allusions to the name of the scribe and the name of the influential person for whom the book was written.

104 leaves, (lacking most of Parshat Metzora). 16.5 cm. Fair-poor condition, stains and wear, worming and wear. Ancient leather binding, damaged and worn.

Glued on the endpapers are ancient manuscript remnants from the book Midrash HaGadol on Parshat Bereshit.

Opening price: \$300

219. Manuscript – Rashi on the Torah, Three Megillot with Rashi Commentary – Yemen 1837

Manuscript, Rashi commentary on the Torah, three Megillot (Shir HaShirim, Ruth and Kohelet) with Rashi commentary. Yemen, 1837.

With marginalia of commentaries, additions and omissions. Copied at the end of Vayikra is a tale about Rav Cahane and his son Salik. On the last leaf in a different handwriting is a poem of bakasha of the laws of shechita by Rabbi Yisrael Najara.

Several colophons by the writer, Rabbi Zecharya El-Medavi who wrote the book for the brothers Se'adya and Chasdai, sons of Yosef HaLevi El-Arusi. At the end of the book is a colophon with mention of "Sa'id, Ebn Yosef, Ebn Saliman, Abuha Gamil, Ebn Yosef, Ebn Sa'id, Ebn Saliman, El-Levi El-Arusi".

[267] leaves; [2], 2-36, [4] leaves (several leaves missing in the middle, in Parshat Bechukotai and in other places). 20 cm. Fair condition, much wear and stains, detached leaves. Tears and damages to text. Few worm damages. Ancient, worn leather binding, stuffed with very ancient manuscript leaves. (The inner leaves were not inspected. Visible leaves: sections of Mishne Torah L'HaRambam, Chapter 8 of Hilchot Zechiya and Matana, in a very ancient handwriting from c. 13th/14th century).

The date 1837 is written in the margins of the colophon in a different handwriting, and possibly the books themselves were written at an earlier time.

Opening price: \$400

220. כתב-יד - ספר הפטרות עם תרגום - תימן, המאה ה-17 בערך

כתב יד, ספר הפטרות, מקרא ותרגום, פסוק אחר פסוק. כתיבה תימנית עתיקה, עם ניקוד עליון. [תימן, המאה ה-17 בערך]. [186] דף. (כתה"י אינו שלם, חסרים מספר דפים בסופו, ואין קולופון). כ-21 סימ. מצב בינוני-גרוע, כתמים ובלאי, דפים מנותקים וקרעים עם חסרון. השלמות מאוחרות על גבי נייר תכלכל. נזקי עש. כריכת עור, עתיקה ובלויה. דפי דפוס עתיקים במילוי הכריכה.

פתיחה: \$400



219

סלימאן, ואבוה גמיל, אבן יוסף, אבן סעיד, אבן סלימאן, אל-לוי אל-ערוסי.

[267] דף; [2], ב-לו, [4] דף (מספר דפים חסרים באמצע, בפרשת בחוקותי ובעוד מקומות). 20 ס"מ. מצב בינוני, בלאי רב וכתמים, דפים מנותקים. קרעים ופגמים בטקסט. מעט נזקי עש. כריכת עור, עתיקה ובלויה, עם מילוי דפי כת"י עתיקים מאד. (לא נבדקו הדפים הפנימיים. בדפים הנראים לעין: קטעים ממשנה תורה להרמב"ם, פרק ח' מהלכות זכיה ומתנה, בכת"י עתיק מאד מהמאה ה-14/13 בערך).

התיארוך ב'קמ"ח (תקצ"ו 1837) נכתב בשולי הקולופון בכת"י שונה, ויתכן שהספרים עצמם נכתבו בתקופה מוקדמת יותר.

פתיחה: \$400

219. כתב יד - רש"י על התורה, שלש מגילות עם פירוש רש"י - תימן תקצ"ז 1837

כתב יד, פירוש רש"י על התורה, שלש מגילות (שיר השירים, רות וקהלת) עם פירוש רש"י. תימן, ב'קמ"ח לשטרות [תקצ"ז 1837].

עם הגהות בשוליים של פירושים, הוספות והשמטות. בסוף ספר ויקרא נעתק "מעשה" ברב כהנא ובנו סליק.

בדף האחרון, בכת"י שונה, שיר "בקשה" להלכות שחיטה "ידי תכון את זרועי" מאת רבי ישראל נג'ארה.

מספר קולופונים, של הכותב "המשלים" רבי זכריה אל-מדאבי - "המשלים זכריה, בי רב אבא מרי שלם זלה"ה, בן אברהם, בן סעדיה, בן מעורד, בן סעדיה, ריעו אל מדאבי יצמ"י". שכתב את הספר עבור האחים סעדיה וחסדאי, בני יוסף הלוי אל-ערוסי. בסוף ספר דברים קולופון בו מוזכר: "סעיד, אבן יוסף, אבן

- כתב יד, ספר הפטרות, מקרא ותרגום, [תימן, המאה ה-19 בערך]. 113 דף (בתה"י אינו שלם, חסר דפים בסופו), כ-25 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי, כריכת עור בלוייה. דפי כת"י עתיקים מאד במילוי הכריכה (פירוש המשניות בלשון ערבית).

פתיחה: \$250

221. Manuscript – Books of Haftarat – Yemen

Two manuscripts of the book of Haftarat. Yemen, 19th century:

- Manuscript, book of Haftarat, Scripture and Targum. Yemen, 1849.

On the last leaf is an interesting colophon by the scribe Rabbi "Chasan ben Ya'ish", who wrote the book for Rabbi "Yichye ben Saliman El-Kahalani". In the colophon, he complains of his great poverty: "(lacks means) for a quill and ink to write, and his sons and daughters have not food to eat to satiation, nor clothing (for protection) from the cold, and they are waiting for salvation..." Between Leaf 109 and Leaf 110 [3] leaves are bound with the Haftarah for the eight day of Passover, with a colophon. 109, [3], 110-132 leaves. Approximately 23 cm. Good-fair condition, stains and wear, worming. Worn leather binding.

- Manuscript, book of Haftarat, Scripture and Targum, [Yemen, c. 19th century]. 113 leaves (incomplete manuscript, lacking leaves at the end), approximately 25 cm. Good-fair condition, stains and wear, worn leather binding. Very ancient manuscript leaves stuff the binding (commentary on the Mishnah in Arabic?).

Opening price: \$250



221

221. כתבי יד - ספרי הפטרות - תימן

שני כתבי יד של ספר הפטרות, תימן המאה ה-19:

- כתב יד, ספר הפטרות, מקרא ותרגום. תימן, ביק"ס לשטרות [תרי"ט 1849].

בדף האחרון קולופון מעניין מהסופר רבי "חסן בן יעיש", שכתב את הספר עבור רבי "יחיא בן סלימאן אל-קהלאני". הוא מתלונן בקולופון על עניותו הרבה "לא לקולמוס ולא לדיו לכותב, לא כל שכן בני ובנותי, לא להם לא לחם לאכול לשבעה, ולא כסות בקרה, כי הם מצפים לישועה..." בין דף 109 לדף 110 כרוכים [3] דף, של הפטרה לשמיני של פסח, עם קולופון "בני תור"ה, שור"ש בורו תם - תושבל"ע". 109, [3], 110-132 דף. כ-25 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי, נוקי עש. כריכת עור בלוייה.



220

220. Manuscript – Book of Haftarat with Targum – Yemen, C. 17th Century

Manuscript, book of Haftarat, Scripture and Targum, verse per verse. Ancient Yemenite writing, with Nikud Elyon. [Yemen, c. 17th century].

[186] leaves. (Incomplete manuscript, lacking several leaves at the end, without colophon). Approximately 21 cm. Fair-poor condition, stains and wear, detached leaves and open tears. Late replacements on bluish paper. Worming. Ancient, worn leather binding. Ancient printed leaves stuffed into binding.

Opening price: \$400

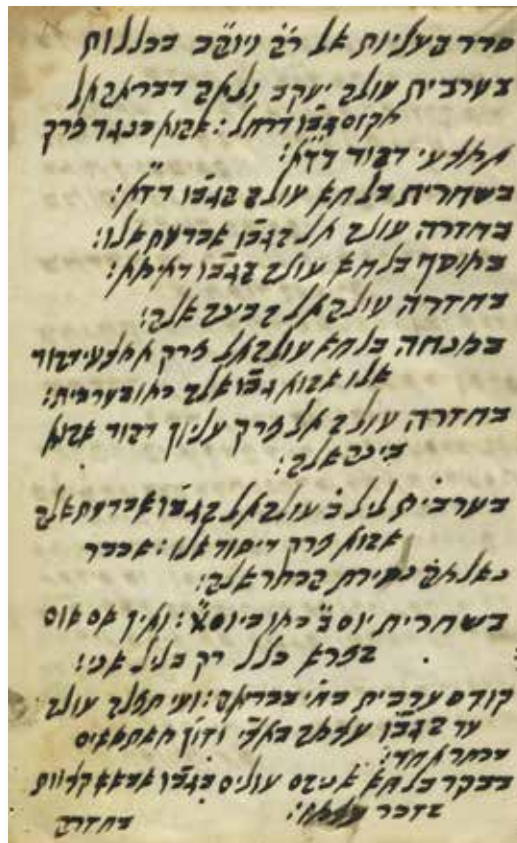


223

223. Manuscript – Sefer Charedim

Manuscript, Sefer Charedim by Rabbi Elazar Azikri. Particularly fine handwriting, [Yemen?, 17th/18th century]. With glosses and omissions. The inscription on the title page was copied from the first 1601 edition printed in Venice. 82 leaves, 20 cm. Good-fair condition, many stains, wear damages to margins. Few restorations. Old binding.

Opening price: \$300



222

222. כתב-יד - ספר חרדים

כתב-יד, ספר חרדים להרב הקדוש רבי אלעזר אזיקרי. כתיבה נאה במיוחד, [תימן?, המאה ה-18/17 בערך]. עם הגהות והשמטות. הכיתוב בשער, הוא העתקה מן המהדורה הראשונה שנדפסה בונציה שנת נשי"א [שס"א 1601]. פב דף, 20 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים רבים, פגעי בלאי בשוליים. מעט שיקומים. כריכה ישנה.

פתיחה: \$300

222. שני כתבי יד, קבלה - תימן

שני כתבי יד, בעניני קבלה, [תימן, המאה ה-19/20].
 • כתב-יד, "כוונת העמידה לר"ה ויוה"כ על דעת ספר הכוונות". קיצור מתומצת של סדרי כוונות האריז"ל, להפילת העמידה בראש השנה וביום כיפור. [תימן?, המאה ה-19/20]. [16] עמ' כתובים, כ-18.5 ס"מ. מצב טוב, כתמים ונקבי-עש.
 • כתב-יד, קיצור ספר שערי אורה [בחכמת הקבלה, לרבי יוסף גיקטיליה]. [תימן, ראשית המאה ה-20 בקירוב]. החיבור מתחיל בעמוד השני של הדף הראשון. בעמוד הראשון שלפניו, ליקטים במוסר וקבלה. [20] עמ' כתובים. 24 ס"מ. מצב טוב, כתמים ובלאי. מספר דפים רופפים או מנותקים. כריכה ישנה.

פתיחה: \$300

222. Two Manuscripts, Kabbalah – Yemen

Two manuscripts, on Kabbalistic topics, [Yemen, 19th/20th century].
 • Manuscript, "Kavana of the Amida prayer for Rosh Hashana and Yom Kippur according to Sefer HaKavanot". A brief summary of the kavanot of the Arizal for the Amida prayers of Rosh Hashana and Yom Kippur. [Yemen?, 19th/20th century]. [16] written pages, approximately 18.5 cm. Good condition, stains and worming.
 • Manuscript, abridged book Sha'arei Orah [on Kabbalistic wisdom, by Rabbi Yosef Jiktilia]. [Yemen, beginning of 20th century]. The composition begins on the second page of the first leaf. The first page features compilations of musar and Kabbalah. [20] written pages. 24 cm. Good condition, stains and wear. Several loose and detached leaves. Old binding.

Opening price: \$300



225



224

225. כתב-יד - ספר שערי קדושה למהרי"ץ, עם פירוש פך השמן ופירושים נוספים - תימן - חיבור שלא נדפס

כתב-יד, ספר שערי קדושה לרבי יהוא צאלח - המהרי"ץ, עם פירוש "לקט העניי" ופירוש "פך השמן". [תימן, ראשית המאה ה-20].

החיבור "שערי קדושה" הוא קיצור שעשה המהרי"ץ לספרו "זבח תודה". לחיבור זה נתחברו פירושים רבים מחכמי תימן. בכתב-היד שלפנינו מופיע החיבור "שערי קדושה" ולצדו "פירוש הגרי" (פירוש בערבית), ושני חיבורים נוספים: מעל אחד מהם נכתב "לקט העניי", ומעל הפירוש השני "פך השמן". החיבור "לקט העניי" ידוע מכתב-יד אחר, אך "פך השמן" לא ידוע כלל. כפי הנראה, לפנינו חיבור שכתב הגאון רבי שלום ב"ר שלום שמן (ת"ר בערך-תרס"ה), מגדולי רבני תימן, שימש כסגן ראש הישיבה בצענא (לצד ראש הישיבה מרי שלום בן יהוא חבשוש), העמיד תלמידים רבים ונודע בחכמתו הרבה. מגדולי המשיבים בדורו, וחתום על פסקי דין ושטרות רבים ועל תקנות החיבור בתקופתו. ידוע כי כתב חיבור הגהות על שולחן ערוך ותשובות בהלכה בשם "פך השמן". רוב הספר אבד ומעט השרידים שנותרו נדפסו בשנת תשמ"ד (ראה חומר מצורף). החיבור שלפנינו לא נדפס ואינו ידוע. [59] דף. 16.5 ס"מ. מצב טוב, כתמים, בלאי קל. כריכת עור חדשה מהודרת עם הטבעה מוזהבת.

פתיחה: \$250

224. Manuscript, "Shulchan Aruch Orach Chaim" – Yemen, 1851 – Complete Volume

Manuscript, Shulchan Aruch, volume of Orach Chaim [Simanim 1-697], with glosses by the Rama. [Yemen], 1851.

Complete volume. Illustrated title page. The scribe added passages from Be'er HaGola in some places. Written on the title page: "I have begun on...the 25th of Nisan...1851". At the end of the composition is the scribe's colophon: "I will conclude...on Thursday on [in Hebrew: shba, most likely meant to be the 7th] in the month of Av...1851...and the writer is the simplest of the simple and dust at the feet of the sages... [Moshe ben Shlomo ben Said ben Yichye ben Aharon] called Alaklufi...". On the pages following the colophon are charts for leap years, and other charts and calculations for tekufot and festivals (Hebrew and Judeo-Arabic).

[240] pages. 22 cm. High-quality paper. Good condition, stains, worming. New binding.

Opening price: \$300

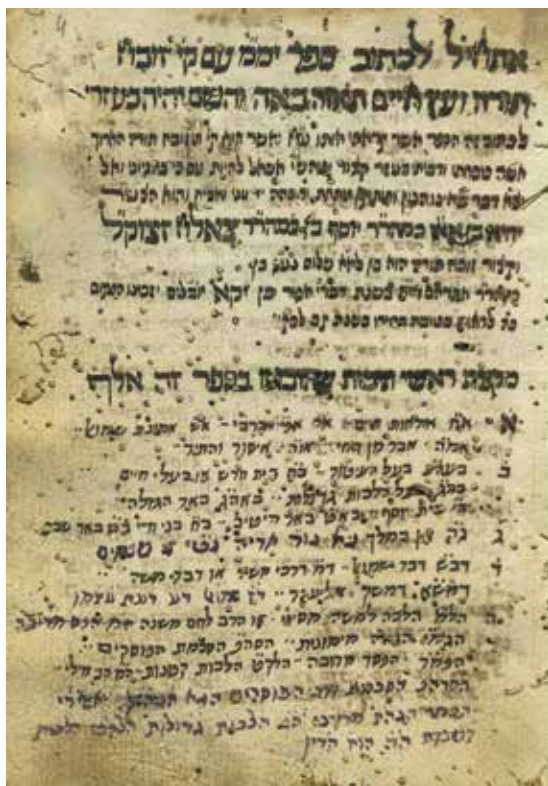
224. כתב-יד, שולחן ערוך אורח חיים - תימן, תרי"א - כרך שלם

כתב-יד, שולחן ערוך, חלק אורח חיים [סימנים א-תרצז], עם הגהות הרמ"א. [תימן], תרי"א [1851].

כרך שלם. שער מאויר. בחלק מהמקומות הוסיף המעתיק קטעים מ"באר הגולה" בשער נכתב: "התחלתי ביום... כ"ה בניסן... התרי"א ליצירה". בסוף החיבור קולופון הסופר: "אסתיים בסייעתא דשמיא... יום ה' בשבא לירחא אב... שנת התרי"א... והכותב קל הקלים ועפר רגלי החכמים צבי"ן בן בכי"ץ בן חזמיק בן מסת"ם בן תצגפ"ט [משה בן שלמה בן סעיד בן יהוא בן אהרון - בצופן א"ת ב"ש] המכונה אלאכלופי... במאתא בית סל"ם...". בדפים שאחר הקולופון לוחות עיבור, טבלאות וחשובי תקופות ומועדים (עברית וערבית-יהודית).

[240] דף. 22 ס"מ. נייר איכותי. מצב טוב, כתמים, פגעי עש. כריכה חדשה.

פתיחה: \$300



226

[171] leaves. (Lacking at beginning and end). 16 cm. Good-fair condition, wear and stains, worming. Damaged fabric binding.

• Manuscript, Yemin Moshe, Laws of Shechita. [Yemen, 19th/20th century]. On Leaf 22/a is an ordination writ from 1929 for the shochet "Yosef ben --- Chai Musa", signed by Rabbi "Sabatan Mahadon" [Rabbi Shabtai Machadon, 1889-1969 –from Haidan in North Yemen, who spent his later years in Rosh Ha' Ayin]. [62] leaves, 16.5 cm. Incomplete; lacking at the beginning and the end, mispaginated. Fair condition, wear and stains. New fabric binding, with worming.

Opening price: \$800

226. אוסף כתבי יד - הלכות שחיטה - תימן

אוסף חמשה כתבי יד, ספרים בהלכות שחיטה, [תימן, המאה ה-19/18].

• כתב-יד, ספר ימין משה עם קיצור זובח תודה ועץ חיים. תנעם, תימן, ב'ר"ו לשטרות [תרנ"ה-1895]. בתחילת ובסוף הכרך: שו"ת, ליקוטים וחיידושים שונים.

קולופון הסופר (בדף א/78) רבי "יוסף בן אברהם ב"ד דק"ק תנעם", שכתב את הספר עבור "שכר בן שלום". בתחילת החיבור (דף א/4) נכתב כי המחבר של "קיצור זובח תודה" הוא: "בן לא"א שלום נ"ע, בן כמוהר"ר אברהם". [הספר קיצור זובח תודה, נמצא רק בכתב-יד ולא נדפס, ברוב הרשומות מייחסים את החיבור למהרי"ץ - רבי יחיא צאלח בעל "זובח תודה", אך לפנינו מתברר שהוא ממחבר אחר. יתכן ומדובר בשני חיבורים בעלי שם זהה]. [96] דף. 17.5 ס"מ. מצב גרוע, פגעי עש קשים. כריכת עור, פגומה וקרועה.

• כתב-יד, קובץ חיבורים בהלכות שחיטה: הלכות שחיטה להרמב"ם עם פירוש עברי; פירוש הלכות שחיטה, שערי קדושה, ימין משה. [תימן, המאה ה-19]. בכרך זה נכרכו קטעים ממספר חיבורים, בכת"י של מעתיקים שונים. [96] דף. 16 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי, נזקי עש. דפים מנותקים. כריכת עור פגומה.

• כתב-יד, הלכות שחיטה להרמב"ם, עם פירוש בערבית-יהודית, ושאלות ותשובות בערבית-יהודית. ליקוטים, אזהרות וטעמים. [תימן, המאה ה-19]. [105] דף. (חסר בתחילתו). 16 ס"מ. מצב בינוני, בלאי רב וכתמים. דפים מנותקים ולא כרוכים (בגדלים שונים). מעטפת עור מנותקת.

• כתב-יד, הלכות שחיטה להרמב"ם, עם פירוש למדני ארוך. סדר ברית מילה, נישואין וסדר "סוף האדם" [מנהגי קבורה ומספד]. הלכות שחיטה שרח ערבי (בערבית-יהודית). כתיבה נאה, הגהות הלכתיות בשוליים. [תימן, המאה ה-19]. [171] דף. (חסר בתחילתו ובסופו). 16 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי וכתמים, נקבי עש. כריכת בד פגומה.

• כתב-יד, ימין משה, הלכות שחיטה. [תימן, המאה ה-20-19]. בדף א/22 כתב סמיכה משנת ב'רל"ה לשטרות (תרפ"ט 1929) לשוחט "יוסף בן --- חי מוסא", בחתימת רבי "סבתאן מהדון" [רבי שבתאי מהדון, תרמ"ט-תשכ"ט - מרבני חיידאן שבצפון תימן, ובסוף ימיו בראש העין]. [62] דף, 16.5 ס"מ. חסר בתחילתו ובסופו, ודפים כרוכים שלא כסדרם. מצב בינוני, בלאי וכתמים, כריכת בד חדשה, עם נזקי עש.

פתיחה: \$800

225. Manuscript – Sha'arei Kedusha by the Maharitz, with Pach HaShemen and Other Commentaries – Yemen – Unprinted Composition

Manuscript, Sha'arie Kedusha by Rabbi Yichye Tzalach – the Maharitz, with the Leket HeAni and Pach HaShemen commentaries. [Yemen, beginning of 20th century].

The Maharitz wrote the composition Sha'arei Kedusha as a synopsis of his book Zevach Todah. Many commentaries were written on this work by Yemenite Torah sages. In this manuscript are the compositions Sha'arei Kedusha alongside Perush Hagri (in Arabic) and another two compositions, one is titled Leket HeAni and the other Pach HaShemen. Leket HeAni is known from another manuscript, but Pach HaShemen is unknown. Apparently, this work was written by Rabbi Shalom ben R' Shalom Shemen (c. 1840-1905), a leading Yemenite rabbi, served as deputy head of the yeshiva in Sa'ana (alongside the head of the yeshiva Mari Shalom ben Yichye Chabshush), he taught many disciples and was celebrated for his wisdom. One of the greatest Torah authorities of his times, he signed many rulings and shtarot and community regulations. It is known that he wrote glosses on the Shulchan Aruch and halachic responsa named Pach HaShemen. Most of the book was lost and a few remnants were printed in 1984 (see enclosed material). This work has never been printed and is unknown.

[59] leaves. 16.5 leaves. Good condition, stains, minor wear. New elaborate leather binding with gilt embossment.

Opening price: \$250

227. כתב-יד מיניאטורי - ליקוטי טעמים - תימן

כתב-יד, ליקוטי טעמים, הלכות ופירושים, עניני קבלה ומנהגים בענינים שונים. חלק ניכר מהדברים הם טעמים בדיני שחיטה, הלכותיה וכוונותיה ועפ"י הקבלה. [תימן, המאה ה-19].

בדף [75] רישומי בעלות מחוקים וחתימת "סעיד בן סעיד". בדף [113] שער לדיני שחיטה.

[129] דף, (חסר בתחילתו ובסופו). 9 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי רב וכתמים, דפים מנותקים. כריכת עור בעיבוד עממי [תימן], עם שרוך לקשירה.

פתיחה: \$250

227. Miniature Manuscript – Likutei Te'amim – Yemen

Manuscript, Likutei Te'amim, laws and commentaries, Kabbalistic matters and customs. Much of the manuscript deals with the laws of shechita and its Kabbalistic kavanot. [Yemen, 19th century].

On Leaf [75] are erased ownership inscriptions and the signature "Said ben Said". On Leaf [113] is the title page of the laws of shechita.

[129] leaves, (lacking beginning and end). 9 cm. Good-fair condition, major wear and stains, detached leaves. Leather binding [Yemen], with lace for fastening.

Opening price: \$250



227

226. Collection of Manuscripts – Laws of Shechita – Yemen

Collection of five manuscripts, books on the laws of shechita, [Yemen, 18th/19th century].

- Manuscript, Yemin Moshe with Kitzur Zove'ach Todah and Etz Chaim. Tan'am, Yemen. 1895. At the beginning and end of the volume: responsa, compilations and various novellae.

Scribe's colophon (Leaf 78/a), Rabbi "Yosef ben Avraham Tan'am", who wrote the book for "Sachar ben Shalom". Written at the beginning of the composition (Leaf 4/a): the author of Kitzur Zove'ach Todah is "Ben to A.A. Shalom, ben Rabbi Avraham". [The book Kitzur Zove'ach Todah is only in manuscript form and has never been printed. Most records attribute the composition to the Maharitz – Rabbi Yichye Tzalach author of Zove'ach Todah, but according to this inscription, the book was seemingly written by someone else, possibly, two compositions with identical titles]. [96] leaves. 17.5 cm. Poor condition, major worming. Leather binding, damaged and torn.

- Manuscript, compilation of compositions on the laws of shechita: Hilchot Shechita L'HaRambam with Hebrew commentary; Perush Hilchot Shechita, Sha'arei Kedusha, Yemin Moshe. [Yemen, 19th century]. Bound in this volume are manuscript fragments from several compositions by various copiers. [196] leaves. 16 cm. Fair condition, stains and wear, worming. Detached leaves. Damaged leather binding.

- Manuscript, Hilchot Shechita L'HaRambam, with Judeo-Arabic commentary, and response in Judeo-Arabic. Compilations, Azharot and Te'amim. [Yemen, 19th century]. [105] leaves. (Lacking at beginning). 16 cm. Fair condition, considerable wear and stains. Unbound detached leaves (various sizes). Detached leather cover.

- Manuscript, Hilchot Shechita L'HaRambam, with long scholarly commentary. Seder Brit Milah, Nisu'in and Seder "Sof Ha'Adam" [burial and eulogy customs]. Laws of shechita in Judeo-Arabic. Fine writing, halachic marginalia. [Yemen, 19th century].

229. Collection of Manuscripts – Ashmorot, Selichot and Prayers for the "Days of Awe" – Yemen

Four manuscripts, Ashmorot [Selichot recited at Ashmoret HaBoker (before sunrise)] for the "Days of Awe". Yemen, [19th century].

- Manuscript, Selichot and Prayers for Rosh Hashanah and Yom Kippur [Yemen], 1900. Ornamented title page. The copier's colophon: "This work has been concluded on Thursday, the 3rd of Sivan in the year Bari Vekayam [1900]..." appears on the last page. [98] leaves. 17.5 cm. Varied condition, good-fair. Some leaves are in fair condition, with tears and damage to text. Stains and wear. Without binding.

- Manuscript, Ashmorot, "Selichot from Rosh Chodesh Elul until Yom Kippur". [Yemen, 19th century]. Ownership inscription: "Acquired and purchased by Yichye Tzalach ebn Yichye...". [43] leaves, 17.5 cm. High-quality paper, fair condition, stains and wear, leather binding, worn.

- Manuscript, poems, bakashot and Ashmorot. [Yemen, 19th century]. At the beginning of the bakashot, title for the first piyyut (Dodi Yarad L'Gano): "Debate of Knesset Yisrael with its Beloved and makes peace between them. Written by the Chacham Kabbalist... Rabbi Chaim HaCohen of Aleppo". [63] leaves, 16.5 cm. Fair-poor condition, stains and wear. Ancient leather binding.

- Manuscript, Azharot for Shavuot, Hoshanot and prayers for Succot and Simchat Torah, and Seder Ashmurot. [Yemen, 20th century]. [90] leaves, 11.5 cm. Good condition. New binding.

Opening price: \$600



228

- כתב-יד, אשמורות, "סליחות מראש חודש אלול עד יום הכיפורים". [תימן, המאה ה-19]. רישום בעלות: "זכה וקנה מ"ו יחיא צאלח יעו"ץ בן מ"ו יחיא...". [43] דף, 17.5 ס"מ. נייר איכותי, מצב בינוני, כתמים ובלאי, כריכת עור (בעיבוד עממי), בלוייה.
- כתב-יד, שירות ובקשות, וסדר אשמורות. [תימן, המאה ה-19]. בראש הבקשות, כותרת לפיוט הראשון "דודי ירד לגנו": "ויכוח כנסת ישראל עם דודה ועושה שלום ביניהם. חיברו החכם השלם המקובל... מוהר"ר חיים הכהן זלה"ה מן ארם-צובה". [סג] דף, 16.5 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, כתמים ובלאי. כריכת עור עתיקה.
- כתב-יד, אוהרות לחג השבועות, הושענות ותפילות לסוכות ולשמחת תורה, וסדר אשמורות. [תימן המאה ה-20]. [90] דף, 11.5 ס"מ. מצב טוב. כריכה חדשה.

פתיחה: \$600

228. כתב-יד, ספר מקור חיים - צנעא, המאה ה-19

כתב-יד, ספר מקור חיים, על הלכות שחיטה, מרבי יחיא צאלח [המהר"ץ]. צנעא (תימן), [המאה ה-19].

שער מאויר. בשוליו קולופון וחתומת הסופר: "על ידי ספרא... יוסף גהראן".

בדף שלפני השער רישום על מכירת הספר בשנת ב'רי"ב לשטרות [תרס"א ליצירה; 1901].

[61] דף. 17.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי. פגעי עש. מספר קרעים. כריכת עור מקורית, פגומה.

פתיחה: \$300

228. Manuscript, Mekor Chaim – Sana'a, 19th Century

Manuscript, Mekor Chaim, on the laws of shechita, by Rabbi Yichye Tzalach [the Maharitz]. Sana'a (Yemen), [19th century].

Illustrated title page. The scribe's colophon and signature appear on the margins: "By the scribe... Yosef Gahrán".

Before the title pag is an inscription of the sale of the book in 1901.

[61] leaves. 17.5 cm. Good-fair condition. Stains and wear. Worming. Several tears. Damaged contemporary leather binding.

Opening price: \$300

229. אוסף כתבי יד - "אשמורות", סליחות ותפילות לימים הנוראים - תימן

ארבעה כתבי יד, סדורי "אשמורות" (סליחות הנאמרות באשמורת הבוקר) לימים הנוראים. תימן, [המאה ה-19]:

- כתב-יד, אשמורות, סליחות ותפילות לראש השנה ויום כיפור. [תימן], ברי"א לשטרות [תר"ס 1900]. שער מעוטר: "אתחיל לכתוב אשמורות... ותפלת ר"ה וכיפורים... נאום הצעיר יצחק בן לא"א מ"ו מסעוד בן מ"ו יחיא בן מ"ו נחום בן מ"ו יחיא מהדי המכונה הלוי, ונכתב לתשוקת החבר... סעיד בן יחיא אל ערוסי המכונה הלוי, וגהאלה יוסף ואבראהם[!]"... בעמוד האחרון קולופון המעתיק: "נשלמה מלאכת ה' יום ה' לחודש סיון בג' בו שנת ברי"א וקיים...". [98] דף. 17.5 ס"מ. מצב משתנה, טוב-בינוני. חלק מהדפים במצב בינוני, עם קרעים ופגיעה בטקסט. כתמים ובלאי. ללא כריכה.

230. Collection of Manuscripts – Siddurim and Machzorim for Yom Kippur and for the "Days of Awe" – Yemen

Four manuscripts, siddurim for the "Days of Awe". Yemen, [19th century]:

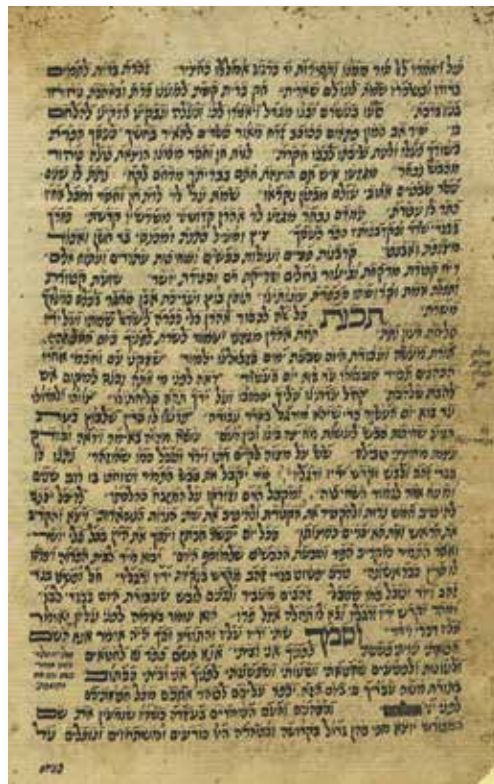
- Manuscript, Tichlal siddur, for Rosh Hashana and Yom Kippur, Tractate Yoma, Seder Ha'Avoda, Keter Malchut, and Seder Ashmorot. Without vowelization. [Yemen, 19th century]. [67] leaves (minor lack at beginning). 24 cm. High-quality paper, fair condition, worming. Leather binding with leather buckle remnants (folk craft), damaged.

- Manuscript, Siddur for the "Days of Awe", prayers for Rosh Hashana and Yom Kippur, with the poems and bakashot "According to the Sa'ada community tradition". Nikud Elyon. [Yemen, 19th/20th century]. Ornamented title page. [89] leaves. Approximately 16 cm. Poor condition, dampstaining, damages with lack to upper margins. New leather binding.

- Two manuscripts bound together: Machzor for Rosh Hashana (lacking at the beginning), [Yemen, 19th century]. Machzor for Yom Kippur. 1929. Colophon on Leaf 133/a by the scribe "Yafet ben Shlomo ben Shalom ben Yafet ben Yuda ben Sa'id El-Simchi from the city of Jahaf", written for Daud ben Daud Okev". [136] leaves. 17-18 cm. The first manuscript is in fair condition, stains and considerable wear. The second manuscript is in good condition. Old binding.

- Manuscript, Seder Ha'Avodah and Keter Malchut. With notes and commentaries. [Yemen, 17th/18th century]. [8] leaves (a whole section of the machzor). 29 cm. Fair condition. Wear with lack to margins. New fabric binding.

Opening price: \$600



230

[תימן, המאה ה-19]. מחזור ליום כיפור. גראניע ביר נעמה, ב'ר"ם לשטרות [תרפ"ט 1929]. קולופון בדף 133/ב מהסופר "יפת בן שלמה בן שלום בן יפת בן יודא בן סעיד אל-סמחי מעיר גחאף", אשר כתבו עבור דאוד בן דאוד עוקב". [136] דף. 17-18 ס"מ. כתה"י הראשון במצב בינוני, כתמים ובלאי רב. כתה"י השני במצב טוב. כריכה ישנה.

- כתב-יד, סדר העבודה ו"כתר מלכות". עם הערות ופירושים. [תימן, המאה ה-17/18]. [8] דף (קטע שלם מתוך מחזור). 29 ס"מ. מצב בינוני, בלאי עם חסרון בשוליים. כריכת בד חדשה.

פתיחה: \$600



229

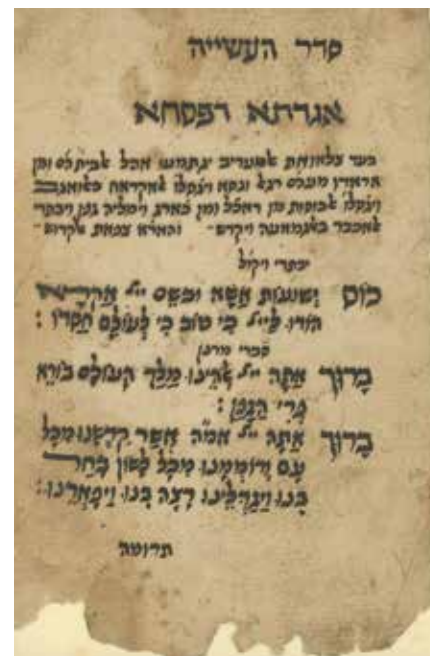
230. אוסף כתבי יד - סידורים ומחזורים ליום כיפור ולימים נוראים - תימן

ארבעה כתבי יד, סדורים לימים הנוראים. תימן, [המאה ה-19]:

- כתב-יד, סידור תכלאל, לראש השנה ויום כיפור, מסכת יומא, סדר העבודה, כתר מלכות, וסדר אשמורת. ללא ניקוד. [תימן, המאה ה-19]. [67] דף (חסר בתחילתו מעט). 24 ס"מ. נייר איכותי, מצב בינוני, נזקי עש. כריכת עור עם שרידי אבזמי עור (בעיבוד עממי), פגומה.
- כתב-יד, סידור לימים נוראים, תפלת ראש השנה ויום הכפורים, עם הפזמונים והבקשות "כפי מנהג ק"ק צעדה". ניקוד עליון. [תימן, המאה ה-19/20]. שער מעוטר. [89] דף. כ-16 ס"מ. מצב גרוע, נזקי רטיבות, פגמים עם חסרון בשוליים העליונות. כריכת עור חדשה.
- שני כתבי יד הכרוכים יחד: מחזור לראש השנה (חסר בתחילתו),



232



231

232. אוסף כתבי יד - סדר הושענות

שלשה כתבי יד, סדר הושענות לחג הסוכות ולשמחת תורה - תימן:

- כתב יד, סדר הושענות "לר' סעדיה גאון זצוק"ל", וסדר שמחת תורה, עם תפילת "ברכה לרבים". מנוקד. [תימן, שנות הת"ק בערך, המאה ה-19/18]. הגהות ותיקונים בשוליים. 24 דף. 16.5 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי. כריכת עור עתיקה, בעיבוד עממי (תימן).
- כתב יד, סדר הושענות לסוכות, ולשמחת תורה. כתיבה נאה עם עיטורים. ניקוד עליון. [תימן, המאה ה-19 בערך]. בסוף סדר הושענות, קולופון הסופר רבי "אברהם בן לא"א סעדיא, בן כמוה"ר משה סיאני יצ"ר" שכתב את הספר עבור "שלמה בן כמוה"ר מנצור ---". 23 דף, 16.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי. כריכה חדשה.
- כתב יד, תפילות להושענא רבה. כתיבה קליגרפית בדיו סגולה. מנוקד. [תימן, שנות הת"ר, המאה ה-19/20]. עם ציון שם בעלים בעמוד האחרון "הקצין אליעזר קנליון". 15 דף, 21 ס"מ. מצב טוב. כריכה ישנה.

פתיחה: \$400

231. Collection of Various Manuscripts – Yemen

Three manuscripts – [Yemen, 19th century].

- Manuscript, Kav HaYashar, [by Rabbi Zvi Hirsh Koidenover. Yemen, c. 19th/20th century]. 200 leaves, (lacking at end, copying interrupted in the middle of Chapter 78). 17 cm. Good condition, stains and wear. Fabric binding.
- Manuscript, Aggadeta D'Pischa, Passover Haggadah with vowelization, instructions and commentaries in Judeo-Arabic. [Yemen, 19th century]. [18] leaves. 17 cm. High quality paper. Good condition, stains and wear. New fabric binding.
- Manuscripts, Three Megillot, Song of Songs and Ruth, with Targum and nikud tahton. With translation of Kohelet. [53] leaves, approximately 17 cm. (Lacking at beginning and end). Good-fair condition, stains and wear. Binding made of leather and Gevil (of a Sefer Torah).

Opening price: \$400

231. אוסף כתבי יד שונים - תימן

שלשה כתבי יד שונים - [תימן, המאה ה-19].

- כתב-יד, ספר קב הישר, [לרבי צבי הירש קוידנובר. תימן, המאה ה-19/20 בערך]. 200 דף, (חסר בסופו, ההעתקה נעצרה באמצע פרק ע"ח). 17 ס"מ. מצב טוב, כתמים ובלאי. כריכה עממית מבד.
- כתב-יד, אגדתא דפסחא, הגדה של פסח מנוקדת, עם הוראות ופירושים בערבית-יהודית. [תימן, המאה ה-19]. [18] דף. 17 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב, כתמים ובלאי. כריכת בד חדשה.
- כתב-יד, שלש מגילות, שיר השירים ורות, עם תרגום וניקוד תחתון. ותרגום ספר קהלת (ללא הפנים). [תימן, המאה ה-19]. [53] דף, כ-17 ס"מ. (חסר בתחילתו ובסופו). מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי, כריכה עממית, עור וגוויל (של ספר תורה).

פתיחה: \$400

233. Collection of Manuscripts – Seder Selichot for Four Fast Days and Kinot for Tisha B'Av – Yemen

Three manuscripts, Seder "Tikun L'Arba Tzomot" and lamentations for Tisha B'Av.

- Seder "Tikun L'Arba Tzomot", containing: Selichot for Asara B'Tevet, Ta'anit Esther and the 17th of Tamuz. Kinot for Tisha B'Av. [Yemen, 18th/19th century]. Corrections and glosses. Owner's signatures "Musa El-Dar", and an inscription of a death from 1897.

On Leaf 43/2 for the eve of Tisha B'Av is a lamentation in Arabic about Chana and her seven sons and the wicked Caesar as is written in Midrash Eichah Rabbati. At the end of the Lamentations for Tisha B'Av (Leaves 56-57) is a lamentation with mention of the destruction of the Second Temple [built by Ezra] and the exile of the Ten Tribes to Yemen: "We have exiled here...two thousand and seventy six years..." [according to this calculation this lamentation was written at the end of 1798, but possibly this is a slightly later copy]. 113 leaves, 16 cm. Fair-poor condition, worming, wear and stains. Ornamented, worn leather binding, stuffed with printed and manuscript leaves.

- Manuscript, last section of the Book of Lamentations for Tisha B'Av. [Yemen, 19th century]. 10 leaves, approximately 16.5 cm. Fair condition, stains and wear. New binding.

- Manuscript, siddur for four fast-days according to Sephardic tradition [nusach Shemi]. On the last page are "nice riddles" (lacking at the end, from Riddle 18). [Yemen, c. 19th century]. 43 leaves, approximately 16.5 cm. Good-fair condition, much wear to first and last leaves. Stains and wear. Old, damaged binding.

Opening price: \$400



233

זו נכתבה בנוסח זה בשנת תקנ"ח (1798), אבל יתכן שזו העתקה מעט מאוחרת מתאריך זה. 113 דף, 16 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, נזקי עש, בלאי וכתמים. כריכת עור מעוטרת ובלויה, בעיבוד עממי ומילוי דפי דפוס ודפי כת"י.

- כתב יד, קטע אחרון מספר קינות לתשעה באב. [תימן, המאה ה-19]. 10 דף, כ-16.5 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי. כריכה חרשה.

- כתב יד, סידור לארבע צומות, כפי מנהג ק"ק ספרדים יע"א [נוסח שאמי]. בעמוד האחרון "חידות נחמדות על תלן עומדות" (חסר בסופו, מחידה י"ח). [תימן, המאה ה-19 בערך]. 43 דף, כ-16.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי רב בדף ראשון ואחרון. כתמים ובלאי. כריכה ישנה, פגומה.

פתיחה: \$400

232. Collection of Manuscripts – Seder Hoshanot

Three manuscripts, Seder Hoshanot for Succot and Simchat Torah – Yemen:

- Manuscript, Seder Hoshanot by "R' Se'adyah Gaon", and Seder Simchat Torah, with the prayer "Beracha LaRabim". With vowels. [Yemen, c. 18th/19th century]. Marginalia with glosses and corrections. 24 leaves. 16.5 cm. Fair condition, stains and wear. Ancient leather binding (Yemen).

- Manuscript, Seder Hoshanot for Succot and Simchat Torah. Fine writing with ornamentation. Nikud Elyon. [Yemen, c. 19th century]. At the end of Seder Hoshanot is the colophon of the scribe Rabbi "Avraham ben Se'adya, ben Moshe Siani" who wrote the book for "Shlomo ben Mantzur ---". 23 leaves, 16.5 cm. Good-fair condition, stains and wear. New binding.

- Manuscript, prayers for Hoshana Raba. Calligraphic writing in purple ink. With vowelization. [Yemen?, 19th/20th century]. With note of owner's name on the last page "Eliezer Kavalon". 15 leaves, 21 cm. Good condition. Old binding.

Opening price: \$400

233. אוסף כתבי יד - סדר סליחות לארבעה צומות וקינות לתשעה באב - תימן

שלשה כתבי יד, סדר "תיקון לארבעה צומות" וקינות לתשעה באב - תימן:

- כתב יד, "תיקון לארבעה צומות", הכולל: סליחות לעשרה בטבת, תענית אסתר ולי"ז בתמוז. קינות לתשעה באב. [תימן, המאה ה-18/19]. תיקונים והגהות. חתימות בעלים "מוסא אל-דאר", ורישום פטירה משנת ב'ר"ח לשטרות [תרנ"ז 1897].

בדף 43/2 לליל תשעה באב: "קינה ערבייה על ז' יניי חנה... בדור קיסר הרשע... כדאי' במדרש איכה רבתי" [קינה בלשון-ערבי על חנה ושבעת בניה והקיסר הרשע, כמו שמוא במדרש איכה רבתי]. בסוף הקינות לליל תשעה באב (דף 56-57) קינת "לכן אנשי לבב, שמעו לי חלילה", בה מוזכר חורבן בית שני [בנין עזרא] וגלות עשרת השבטים לתימן: "אנחנו הגולים פה בארצות מונינו, היום אלפיים ומאתים וששה ושבעים שנה..." [לפי החשבון: קינה

234. Collection of Manuscripts – Yemen and Oriental Countries

Large varied collection of manuscripts. Single leaves, bills, amulets, pamphlets, sections of compositions, fragments of bindings and leaves removed from bindings. [Yemen and Oriental countries, various times].

- Three manuscripts of Ashmorot (Selichot). [Yemen, 19th and 20th centuries].
 - Handwritten pamphlet, from a composition on segulot and amulets. [Yemen].
 - Manuscript, Mekor Chaim – Laws of shechita and treifot. [Yemen].
 - Handwritten pamphlet of a book of Haftarat, with Targum. [Yemen].
 - Leaves and sections of halachic works, commentaries on the Torah, piyyutim and prayers, etc.
- Varied collection, hundreds of leaves. Varied size and condition.

Opening price: \$500

235. כתב-יד, סידור תכלאל עם "עץ חיים" - ימים נוראים, ארבעה צמות ופסח, עם הגדה של פסח

כתב-יד, סידור תכלאל, לחגים ומועדים: תפילות לחג הפסח, עם הגדה של פסח, סדר ארבעה צמות [תפילות וקניות לתשעה באב ושאר צומות], סליחות לחדש אלול וימים נוראים, תפילות לראש השנה ויום כפורים (עם סדר עבודה ו"כתר מלכות"), עם פירוש "עץ חיים" מאת רבי יחיא צאלח [מהרי"ץ]. [תימן, המאה ה-19 בקירוב].

כתיבה נאה מנוקדת. פירוש "עץ חיים" נכתב סביב גוף הטקסט באותיות קטנות יותר. כתב-היד חסר בתחילתו וסופו. מתחיל ב"תיקון פסח" ומסתיים במנחה ליום כפור.

[164] דף. 22.5 ס"מ. מצב טוב, כתמים, פגעי עש. כריכה חדשה.

פתיחה: \$250

235. Manuscript, Tichlal Siddur with "Etz Chaim" – the High Holy Days (Rosh Hashana and Yom Kippur), Four Fast Days and Passover, with the Haggadah

Manuscript, Tichlal siddur, for the holidays and special occasions: prayers for Pesach with the Haggadah, prayers for four fast days [prayers and lamentations for Tisha B'av and other fast days], selichot for the month of Elul and the High Holy Days, prayers for Rosh Hashana and Yom Kippur (with Seder Ha'Avoda and Keter Malchut), with the Etz Chaim commentary by Rabbi Yichye Tzalach [the Maharitz]. [Yemen, c. 19th century].

Fine writing with vowelization. The Etz Chaim commentary is written in smaller letters encircling the text.

The manuscript is incomplete - lacking at the beginning and end. Begins with Tikun Pesach and ends with Mincha for Yom Kippur.

[164] leaves. 22.5 cm. Good condition, stains, worming. New binding.

Opening price: \$250



234

234. אוסף כתבי-יד - תימן וארצות המזרח

אוסף גדול ומגוון של כתבי-יד. דפים בודדים, שטרות, קמיעות, קונטרסים, חלקי חיבורים, חלקי כריכות ודפים שהוצאו מכריכות. [תימן וארצות המזרח, תקופות שונות].

- שלושה כתבי יד של "אשמורות" (סליחות). [תימן, המאה ה-19 וה-20]. • קונטרס כת"י, מחיבור בענייני סגולות וקמיעות. [תימן]. • כתב-יד, מקור חיים - הלכות שחיטה וטרפות. [תימן]. • קונטרס כת"י מספר הפטרות, עם תרגום. [תימן]. • דפים וקטעים מחיבורים הלכתיים, פירושים על התורה, פיוטים ותפילות, ועוד.

אוסף מגוון, מאות דפים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$500



236



235

236. Collection of Manuscripts – Poetry and Piyyutim – Yemen

- Manuscript. Songs and praises for various occasions and Kabbalistic hymns. [Yemen, 19th/20th century?]. A dance accompanying the hymn is noted in several places. [74] leaves. 12 cm.
 - Manuscript. Songs and praises, Kabbalistic piyyutim and bakashot for various occasions. [Yemen], 1908. Various writings. Illustrated title page dated 1908. [127] leaves. 19 cm.
 - Manuscript. Hymns, piyyutim and bakashot and matters related to the Jewish calendar. [Yemen, 20th century]. Bound from several manuscripts. [164] leaves. 12 cm.
 - Manuscript. Kabbalistic bakashot and prayers. [Yemen], 1913. Various writings. [61] leaves. 17 cm.
- 4 manuscripts. Varied condition, fair-good. Stains, wear and tear.

Opening price: \$750

236. אוסף כתבי-יד - שירה ופיוטים - תימן

- כתב-יד, שירות ותשבחות, לזמנים שונים ושירים על דרך הקבלה. [תימן, המאה ה-19/20?]. במספר מקומות צוין ריקוד המתלזה לשיר. [74] דף. 12 ס"מ.
- כתב-יד, שירות ותשבחות, פיוטים ובקשות לזמנים שונים ועל דרך הקבלה. [תימן, תרס"ח (1908)]. בכתיבות שונות. שער מאויר עם התאריך תרס"ח. [127] דף. 19 ס"מ.
- כתב-יד, שירים, פיוטים ובקשות, וענייני הלוח העברי. [תימן, המאה ה-20]. כרוך ממספר כתבי-יד. [164] דף. 12 ס"מ.
- כתב-יד, בקשות ותפילות על דרך הקבלה. [תימן, תרע"ג (1913)]. בכתיבות שונות. [61] דף. 17 ס"מ.

4 כתבי-יד. מצב משתנה, בינוני-טוב. כתמים, קרעים ובלאי.

238. תיקון ליל שבועות - שני כתבי-יד - תימן

• כתב-יד, תיקון ליל שבועות. [תימן, המאה ה-18/19, לפני 1823]. מנוקד חלקית. בסופו אזהרות ר"ש אבן גבירול, עם "באור המלות" [בכתיבה אחרת]. רישום בעלים של "זכריה בן שלום" משנת ביקל"ד לטטרות [תקפ"ג 1823].

[33] דף. דף השער קרוע וחסר ברובו. מצב משתנה, רוב הדפים במצב בינוני. מספר דפים עם פגיעות רטיבות קשות וקרעים. כתמים ובלאי. כריכה חדשה.

• כתב-יד, תיקון ליל שבועות. [תימן, המאה ה-20]. כתיבה נאה מנוקדת. בראש כתב-היד "תפלה לליל שבועות" נכוללת תפילה קודם הלימוד, עם הערה: "מי שאין לו ידיעה בנסתרות ידלג זה". כרך שלם (ללא שער). [96] דף. 16.5 ס"מ. מצב טוב, כתמים ובלאי. קרעים במספר דפים. כריכה ודפים מנותקים.

פתיחה: \$400

238. Tikkun Leil Shavuot – Two Manuscripts – Yemen

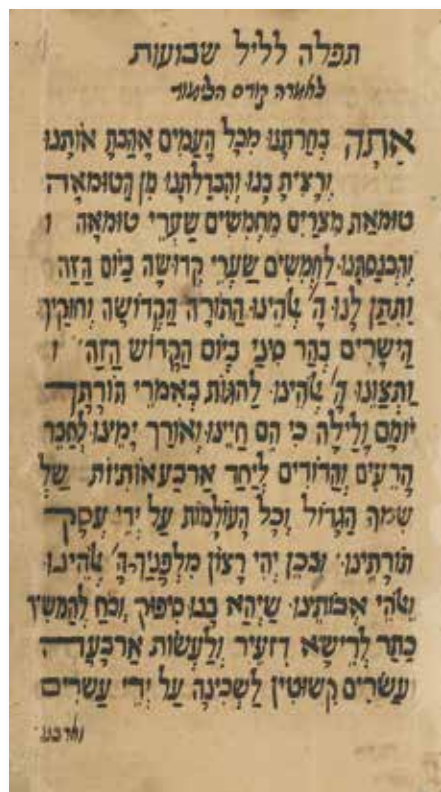
• Manuscript, Tikkun Leil Shavuot. [Yemen, 18th/19th century, before 1823]. Partially vowelized. At the end of the manuscript is "Azharot" by Rabbi Shlomo Ibn Gabirol, with glossary [in another handwriting]. Ownership inscription of "Zecharya ben Shalom" from 1823.

[33] leaves. Open tears on title page (most of it is missing). Varied condition, most leaves are in fair condition. Several leaves have major moisture damage and tears. Stains and wear. New binding.

• Manuscript, Tikkun Leil Shavuot. [Yemen, 20th century]. Vowelized. At the beginning of the manuscript is a "Prayer for Shavuot Eve" [contains a prayer for reciting before studying, with the comment: "Whoever has no knowledge of hidden (Torah), skip this"].

Complete volume (without the title page). [96] leaves. 16.5 cm. Good condition, stains and wear. Tears to several leaves. Detached binding and leaves.

Opening price: \$400



238

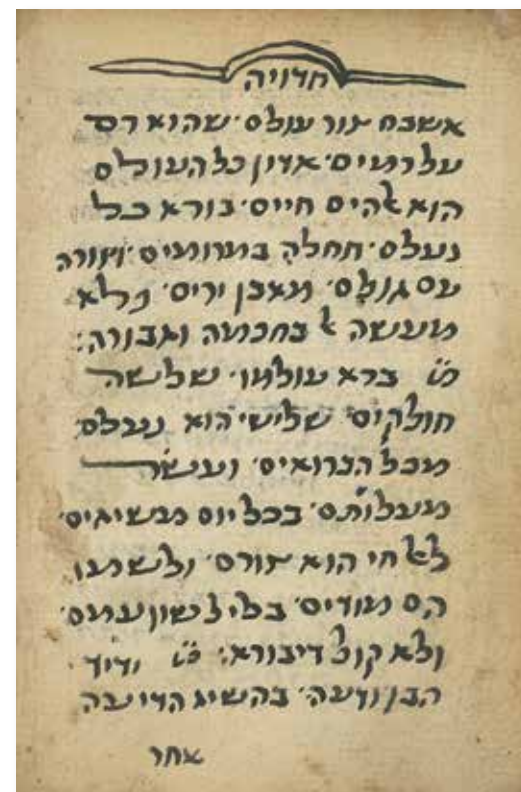
237. Manuscript, Piyyutim and Pizmonim – Yemen

Manuscript, compilation of piyyutim and songs. [Yemen, 19th century?].

Piyyutim for various occasions, most in Judeo-Arabic.

Approximately 250 pages. 15.5 cm. Lacking and torn leaves. Varied condition: fair to good (several leaves in poor condition). Wear and tear, worming and dampstains (with damage to text). Damaged, detached leather binding.

Opening price: \$250



237

237. כתב-יד, פיוטים ופזמונים - תימן

כתב-יד, קובץ פיוטים ופזמונים. [תימן, המאה ה-19?].

פיוטים לזמנים שונים, רבים מהם בערבית-יהודית.

כ-250 עמ'. 15.5 ס"מ. דפים חסרים או קרועים. מצב משתנה בין הדפים: בינוני עד טוב (מספר דפים במצב גרוע). קרעים ובלאי, פגעי עש ורטיבות (עם פגיעה בטקסט). כריכת עור פגומה ומנותקת.

פתיחה: \$250

239. כתב-יד - דיואן - תימן

כתב-יד, דיואן - זמירות ופיוטים. [תימן, המאה ה-19/20].
פורמט צר וארוך.

בראש כתב-היד: "אתחיל לכתוב שירות ותושבחות... לענין שבת". בהמשך פיוטים לזמנים ומועדים שונים. בדף [40/a]: "אתחיל לכתוב שירות... למי סאלם אלשבזי על סדר אלפא ביתא". קולופון בעמוד האחרון: "אני הכותב... משה בן הארון".

[74] דף. גובה: 24.5 ס"מ. רוחב: 9.5 ס"מ. מצב בינוני. פגעי עש, כתמים ובלאי. דפים מנותקים. כריכת עור פגועה ומנותקת, ללא שדרה.

פתיחה: \$250

239. Manuscript – Diwan – Yemen

Manuscript, Diwan – songs and piyyutim. [Yemen, 18th/19th century].

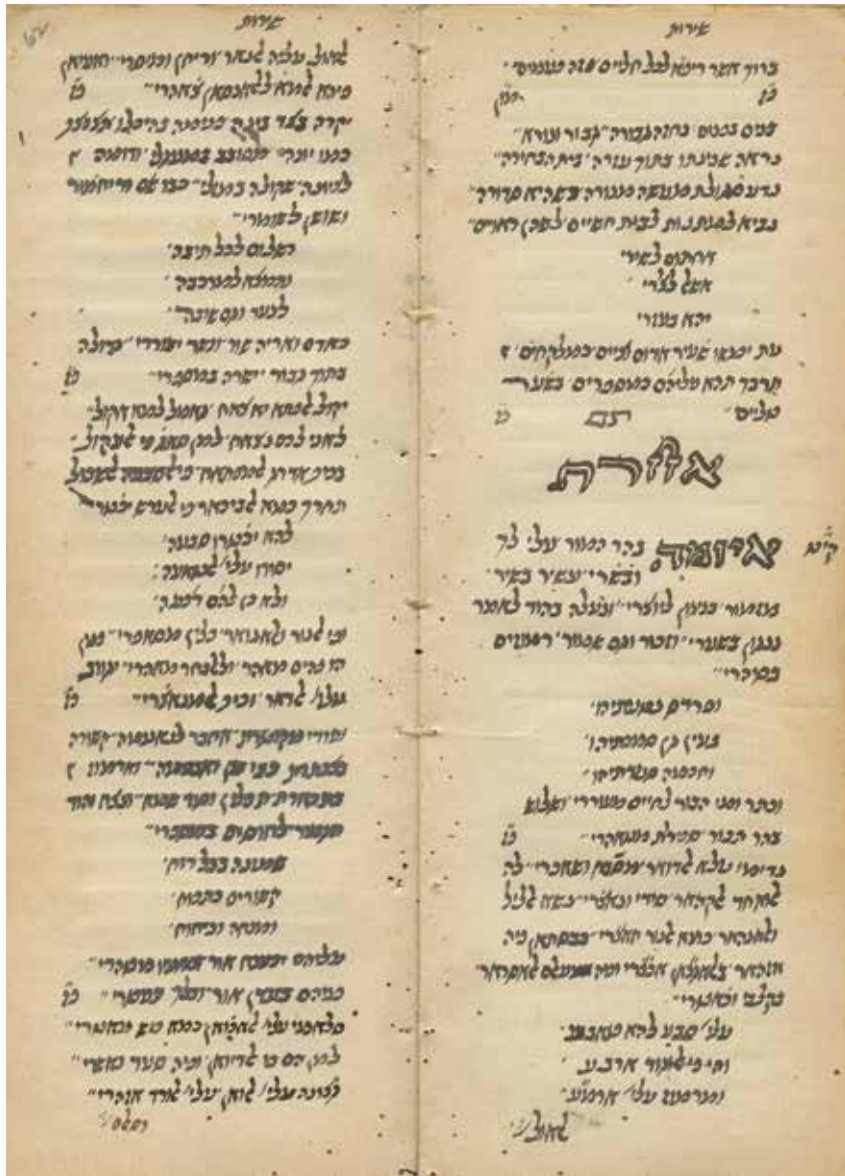
Long, narrow format.

At the beginning of the manuscript: "I will begin to write songs and praises... on the topic of Shabbat". Further in the manuscript are piyyutim for various occasions and festivals. On Leaf [40/a]: "I will begin to write songs...Salam Elshebazi according to alphabetical order".

Colophon on last page: "I, the writer... Moshe ben Haron".

[74] leaves. Height: 24.5 cm. Width: 9.5 cm. Fair condition. Worming, stains and wear. Detached leaves. Detached, damaged leather binding, without spine.

Opening price: \$250





240

240. Collection of Fragments of Ancient Handwritten and Printed Leaves

Collection of fragments of ancient leaves removed from the "Binding Geniza" (Hebrew manuscripts that were reused as bookbindings), including remnants of ancient manuscripts [13th-15th centuries] and remnants of incunabula.

Some of the leaves have not yet been separated from the bindings.

- Vellum manuscript fragments from the book

Ra'aviya. [Ashkenaz, 13th/14th century?].

- Manuscript fragments "Rashba Responsa Attributed to the Ramban". [Sephardic writing, 14th/15th century?].
- Ancient manuscript fragments, Radak commentary on the book of Yeshayahu. [Sephardic writing].
- Manuscript fragment, Babylonian Talmud, Shabbat Tractate [ancient Oriental writing, 13th/14th century?].
- Large compilation of leaf fragments in Yemenite writing, including passages of ancient Taj books

240. אוסף שרידי דפים עתיקים בכתב-יד ובדפוס

אוסף שרידי דפים עתיקים שהוצאו מ"גניזת כריכות", ביניהם שרידי כת"י עתיקים [המאות ה-13-15], ושרידי ספרים מדפוסי ערש (אינקובולות).

- חלק מהדפים טרם הופרדו. ביניהם: שרידי כת"י על קלף מספר ראבי"ה. [אשכנז, המאה ה-13/14?].
- שרידי כת"י עתיק, פירוש רד"ק על ספר ישעיה. [כתיבה ספרדית].
- שרידי כת"י, תלמוד בבלי מסכת שבת [כתיבה מורחית עתיקה, המאה ה-13/14?].
- לקט גדול של שרידי דפים בכתיבה תימנית, ביניהם קטעים מספרי תאג' עתיקים [קלף ונייר], משנה תורה להרמב"ם, תכלאל, וחיבורים אחרים. שרידי דפים מדפוסי ערש (אינקובולות): ספר מצוות גדול - סמ"ג. רומא, לפני ר"מ; טור, אורח חיים. נאפולי, ר"ג; ספר חובת הלבבות. נאפולי, ר"ג; ועוד.

כ-40 דף, גדול ומצבי פגיעה משתנים.

פתיחה: \$400

[vellum and paper]. Mishne Torah L'HaRambam, Tichlal and other compositions.

- Leaf fragments - incunabula: Sefer Mitzvot Gadol – Samag. Rome, earlier than 1440; Tur Orach Chaim. Naples, 1450; Sefer Chovat HaLevavot. Naples, 1450; etc.

Approximately 40 leaves, varied size and damage condition.

Opening price: \$400

241. Afikei Mayim Manuscript, on the Talmud and the Shulchan Aruch – Unidentified Handwriting – Hungarian Scholar, 18th Century

Manuscript, Afikei Mayim, Talmudical novellae, Tractates Shabbat, Pesachim, Betzah, Ketubot, Kiddushin, Sanhedrin, Makot, Shevuot, Chulin, Nidah and Zevachim. Also novellae on Shulchan Aruch Yoreh Deah and Orach Chaim. Unidentified author, Hungarian Torah scholar at the end of the 18th century.

Autographic writing, written throughout various times, with additions in margins. Titled at the top of the leaves Afikei Mayim. [Perhaps, the letters of Mayim are the initials of the author's name].

On Leaf 73/b he writes: "...That which the Rabbi of Recnitz, author of Beit Aharon asked me...". Rabbi Aharon Reizman of Freistadt (Hungary), a leading preacher in his times. In 1782-1783 he served in the Rechnitz community in Hungary and in 1803 he immigrated to Eretz Israel. His book Beit Aharon was printed in Sulzbach, in 1786.

Approximately 41 leaves. Incomplete, lacking many leaves at the beginning and in the middle. Contains the following leaves: 11, 17, 27-34, 43-50, 59-81 leaves. Approximately 21 cm. High-quality paper, good-fair condition, stains and wear. Elaborate leather binding.

Opening price: \$1200



241

בדף עג/ג הוא מביא "...מה שהקשה לי הרב דק"ק רעכניץ בעהמ"ח בית אהרן...". - הוא הגאון רבי אהרן רייזמן מפריישטטל (הונגריה), מגדולי הדרשנים בדורו, שבשנים תקמ"ב-תקס"ג כיהן ברבנות קהילת רעכניץ בהונגריה, ובשנת תקס"ג עלה לארץ ישראל. ספר דרשותיו "בית אהרן" נדפס בולצבאך, שנת תקמ"ו (1786).

כ-41 דף. החיבור אינו שלם, חסרים דפים רבים בהתחלה ובאמצע. נמצאים הדפים: יא, יז, כו-לד, מג-ג, נט-פא דף. כ-21 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי. כריכת עור מפוארת.

פתיחה: \$1200

241. כתב יד "אפיקי מיים", על הש"ס וש"ע - כותב לא מזוהה - מחכמי הונגריה, אמצע שנות הת"ק

כתב יד, חיבור "אפיקי מיים", חידושים על הש"ס, מסכתות: שבת, פסחים, ביצה, כתובות, קידושין, סנהדרין, מכות, שבועות, חולין, נדה וחבאים. וחיידושים על שולחן ערוך יורה דעה ואורח חיים. ממחבר (לא-מזוהה), מחכמי הונגריה באמצע שנות הת"ק [סוף המאה ה-18].

כתיבה אוטוגרפית של המחבר, שנכתבה לאורך תקופות שונות, עם הוספות דברים בשולי הדפים. בראשי הדפים כותרות "אפיקי מיים". [יתכן שמי"ם הם ראשי תיבות המחבר].

243. כתב-יד, חידושים וליקוטים - שומייאץ, 1850 - עם חיבור "חוקי ממתקים" על עניני ספר העברונות וכללי עשיית לוח

כתב-יד, פלפול על מסכת קידושין. ליקוטי ידיעות של "סדר הדורות", נוסחאות שטרות, סדר עשיית לוח, טבלאות של לחות שנה ורשימות אסטרונומיות שונות. כת"י אשכנזי. שומייאץ (רוסיה הלבנה), [ראשית שנות הת"ר, 1850 בערך].

באמצע הכרך, שער לספר: "חוקי ממתקים בעניני ספר העברונות - חיברו ה"ה הרבני המופלא מ' יהושע אברהם ב"מ ישראל - פה שומייאץ". [כנראה העתקה מספר חוקי ממתקים, שנדפס במזיבוט, שנת תקע"ח].

בתוך הפלפול מזכיר הכותב את מה שכתב "מורי זקני הגאון האמיתי ז"ל". בדף האחרון כיתוב שם בכתב מרובע: "יהושע זעליג דיסקין משומייאץ".

רבי יהושע זעליג דיסקין משומייאץ (נפטר ביום כיפור תרל"ד 1873). צאצא למשפחות רבניות נודעות. קרוב-משפחה של הגאון מהרי"ל דיסקין. תלמיד חכם מופלג, עמיתו וידידו של הגאון רבי יום טוב ליפמן הכהן אב"ד שומייאץ ומיר בעל "מלבושי יום טוב". היה מפורסם בכל סביבתו לאיש צדיק אמיתי. בן-זקוניו הוא רבי שמעון משה דיסקין (תרל"ב-תרצ"א) אב"ד לחוביץ (רוסיה הלבנה) בעל "מדרש שמעוני", ונכדו הוא רבי יהושע זעליג דיסקין אב"ד פריסלוב (פלך קיוב) ופרדס חנה.

כ-90 עמ' כתובים. 17.5 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וכתמים. דפים מנותקים.

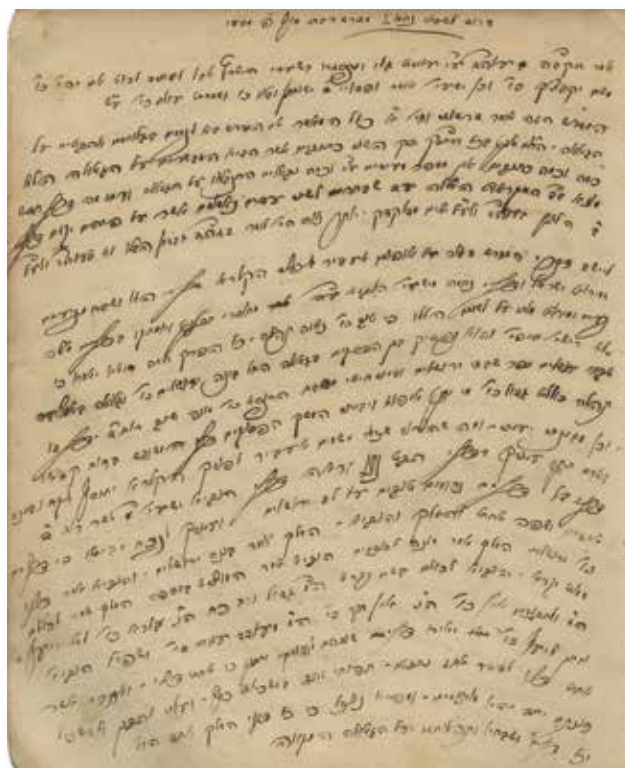
פתיחה: \$300

On the last leaf a name is inscribed in square writing: "Yehoshua Zelig Diskin of Shumyachi".

Rabbi Yeshoshua Zelig Diskin of Shumyachi (died on Yom Kippur 1873). Related to the Maharil Diskin. An outstanding Torah scholar, friend of Rabbi Yom Tov Lipman HaCohen Av Beit Din of Shumyachi and Mir, author of Malbushei Yom Tov. Renowned as a genuine tsaddik. Son of Rabbi Shimon Moshe Diskin (1872-1930) Av Beit Din of Lyakhavichy (Belarus) author of Midrash Shimon, his grandson was Rabbi Yehoshua Zelig Diskin Av Beit Din of Pereiaslav (Kiev region), later rabbi in Pardes Hanna.

Approximately 90 written pages. 17.5 cm. Fair condition, wear and stains. Detached leaves.

Opening price: \$300



242

242. Manuscript, Homiletics for Festivals and Shabbat – Unidentified Author – Lithuanian Torah Sage, 19th Century – With Mention of Rabbi Yisrael of Salant

Manuscript, homiletics for the Festivals and Shabbat and on Pirkei Avot. (Unidentified) author's autographic writing, Lithuanian Torah scholar, [written throughout various times, end of 19th century].

Homiletics in mussar, explanation of Aggadot Chazal and few halachic topics, according to the teachings of the Vilna Gaon. The content displays the outstanding Torah knowledge of the writer who was obviously familiar with Kabbalistic matters and apparently served in the rabbinate. He mentions things heard

242. כתב יד, דרשות למועדים ולשבתות השנה - כותב לא מזוהה - מחכמי ליטא, המאה ה-19 - מזכיר את רבי ישראל מסלנט

כתב יד, דרשות למועדים ולשבתות השנה, ודרשות על פרקי אבות. בכתביה אוטוגרפית של מחבר (לא-מזוהה), מחכמי ליטא, נכתב לאורך תקופות שונות, שנות התר"מ-תר"ס בערך, סוף המאה ה-19].

דרושים במוסר, ביאורי אגדות חז"ל ומעט עניני הלכה, על דרך תורת הגר"א מוילנא. עפ"י תוכן הדברים ניתן להעריך כי הכותב היה גאון מופלג שהיתה לו ידיעה בעניני קבלה וכנראה שימש ברבנות. בתוך דבריו מזכיר הכותב דברים ששמע מפי רבי ישראל מסלנט "מה... ששמעתי פה קדוש מדרש הרב הגאון רי"ס זיו"א" [רבי ישראל מסלנט נפטר בשנת תרמ"ג - וא"כ כתב היד נכתב לפני שנת תרמ"ג, שכן ברכת זיו"א = יראה זרע יאריך ימים, נכתבה בחייו]. הוא מביא דברים בשם רבינו חיים מוואלווין "הרב הגאון ר"ח זללה"ה ב' רוח חיים על אבות" [נדפס בשנת תרי"ט], ובשם "הרה"ג הדרשן המפורסם - ר' משה יצחק זללה"ה" [המגיד מקלם רבי משה יצחק, נפטר בשנת תרנ"ט, אבל המילים "ר' משה יצחק זללה"ה" נכתבו בין השורות].

כ-235 עמ' כתובים, 21.5 ס"מ. מצב בינוני, בלאי וכתמים, נוקי עש, דפים מנותקים ולא כרוך.

פתיחה: \$1000

from Rabbi Yisrael of Salant (Rabbi Salant died in 1883; this manuscript was written before his death) and from Rabbi Chaim of Volozhin [referring to a book printed in 1859], and in the name of "the famous speaker – R' Moshe Yitzchak of blessed memory" [the Magid of Kelm, died in 1899, but the words "R' Moshe Yitzchak of blessed memory" were written between the lines].

Approximately 235 written pages, 21.5 cm. Fair condition, wear and stains, worming, detached leaves, unbound.

Opening price: \$1000

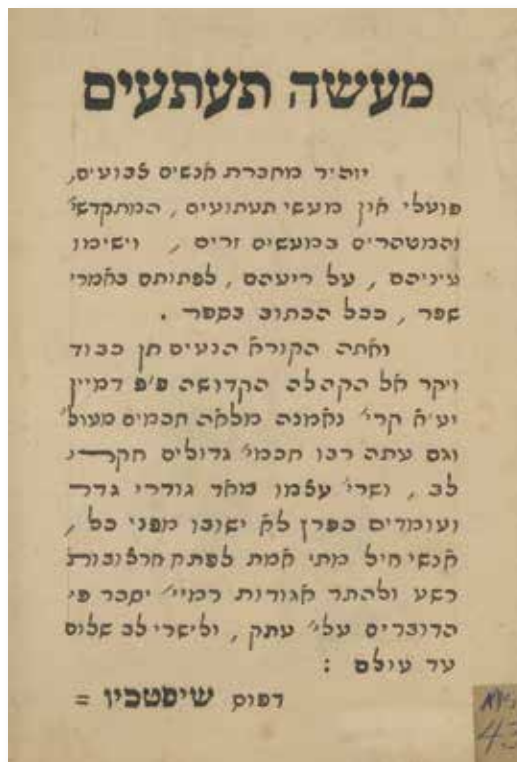
244. Manuscript, Ma'ase Ta'atuim – Against the Kabbalist Rabbi Natan Adler

Manuscript, Ma'ase Ta'atuim – against the Kabbalist Rabbi Natan Adler. [Europe, 19th/20th century].

Cutting polemic composition against the Kabbalist Rabbi Natan Adler, teacher of the Chatam Sofer, and against his disciples. Composed by R' Leib Vetzler, and printed anonymously, apparently in Frankfurt in 1790 (a false place of printing appears on the title page). Most copies of this printing were shelved (put in Geniza) or destroyed due to the piousness of Rabbi Natan Adler (in 1822, 100 copies of the book were reprinted in Budapest). This is a handwritten copy of this rare composition. The first page contains the wording of the title page and the false place of printing.

[50] pages. 18 cm. Good condition. Stains, detached leaves.

Opening price: \$300



244

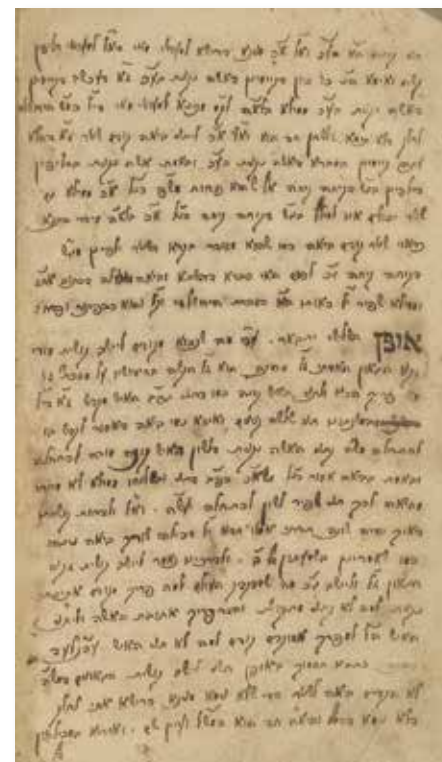
244. כתב-יד, מעשה תענועים - נגד המקובל רבי נתן אדלר

כתב-יד, מעשה תענועים - נגד המקובל רבי נתן אדלר. [אירופה, המאה ה-19/20].

חיבור פולמוסי חריף נגד הגאון המקובל רבי נתן אדלר, רבו של ה"חתם סופר", ונגד תלמידיו. חובר ע"י ר' ליב ווצלר, ונדפס בעילום שם, כנראה בפרנקפורט תק"ץ (בשער זויף מקום הדפוס: שיסטכין). רוב עותקי הדפוס נגנזו או הושמדו בשל צדקתו של רבי נתן אדלר (בשנת תרפ"ב נדפס החיבור שוב בבודפשט במהדורה בת 100 עותקים). לפנינו העתקה בכתב-יד מחיבור נדיר זה. העמוד הראשון כולל את נוסח השער ומקום הדפוס המזויף.

[50] עמ'. 18 ס"מ. מצב טוב. כתמים, דפים מנותקים.

פתיחה: \$300



243

243. Manuscript, Novellae and Anthologies – Shumyachi 1850 – With the Composition Chukei Mamtakim B'Inyanei Sefer Ha'Ibronot and Rules for Drawing up a Calendar

Manuscript, pilpul on Tractate Kiddushin. Anthologies of Seder HaDorot, versions of shtarot, manner of drawing up a calendar, charts of calendars and various astronomic inscriptions. Ashkenazi handwriting. Shumyachi (Belarus), [c. 1850].

In the center of the volume is the title page of the book: "Chukei Mamtakim B'Inyanei Sefer Ha'Ibronot, by M. Yehoshua Avraham ben M. Yisrael – here in Shumyachi". [Apparently, copied from Chukey Mamtakim, printed in Mezhiboz, 1818].

The writer mentions the writings of his grandfather.

ההלכתית והתורנית, הקנתה לו את המעמד הבלתי מעורער של מנהיג היהדות הדתית במערב אירופה. פעל רבות לביסוס קהילות נפרדות בערים שונות ברחבי גרמניה וחייך דור שלם לתורה ולמצוות באמצעות ספריו ומאמריו ("אגרות צפון", "חורב" ועוד).

2 דף [4 עמ' כתובים]. 28 ס"מ. מצב בינוני, קרעים ובלאי.

פתיחה: \$1000

245. Polemic Article (Two Leaves) Handwritten by Rabbi Shimshon Raphael Hirsch

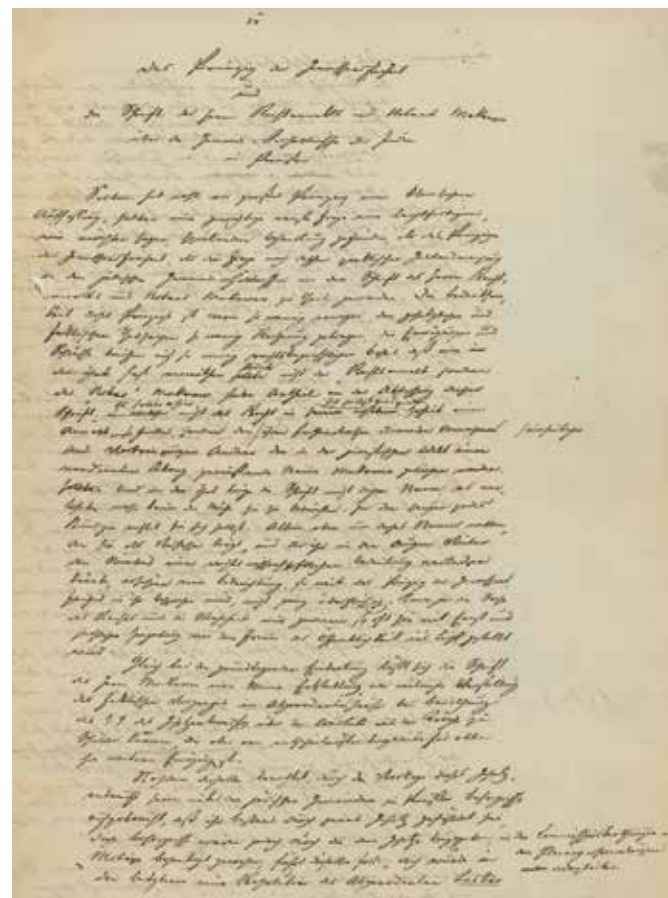
Two leaves handwritten by Rabbi Shimshon Raphael Hirsch. German.

Polemic article written by Rabbi Hirsch (autographic writing, with erasures and corrections), opposing the composition written by the Jewish-German lawyer Hermann Makower on the subject of the status of the Jewish communities in Prussia.

Rabbi Shimshon Raphael Hirsch (1808-1888), great leader of Orthodox Jewry in Germany and founder of the secessionist Orthodox community, disciple of the Chacham Bernays of Hamburg, and Rabbi Yaakov Etlinger author of Aruch La'ner of Altona. From the early age of 22, Hirsch served in rabbinates of Oldenburg, Emden and Nikolsburg. In 1850, the eleven Orthodox families residing in Frankfurt am Main requested that he lead the new Orthodox Adat Yeshurun congregation. Rabbi Samson Raphael Hirsch was the first to attempt to prevent the rapid spiritual decline of German Jews and single-handedly reestablished Jewish Orthodoxy in Germany. His authority in Halacha and Torah imbued him the indisputable position of leader of Orthodox Jewry in Western Europe. He was active in establishing congregations in various cities throughout Germany and educated an entire generation in Torah and Mitzvot by means of books and articles he published (Igrot Tzafon, Chorev and more).

2 leaves [4 written pages]. 28 cm. Fair condition, wear and tears.

Opening price: \$1000



245

246. כתב-יד, מגילת איבה לבעל התו"ט, עם תרגום מקורי ליידיש - 1839

כתב-יד, מגילת איבה - סיפור אוטוביוגרפי על קורותיו ופרשת מאסרו של רבי יום טוב ליפמן הלר בעל "תוספות יום טוב", עם תרגום ליידיש. [אירופה], תקצ"ט [1839].

בראש כתב היד: "זאת כתבתי בחדש תמוז בשנת תקצ"ט לפ"ק ותרנ"גתי בלשון אשכנז, לכבוד בְּנֵי למען יבינו ויאמינו". החיבור "מגילת איבה" [שנדפס לראשונה בשנת תקצ"ז] מופיע כאן בעברית באותיות מרובעות, ואחריו תרגום מקורי ליידיש בכתביה אשכנזית רהוטה.

כה, [4], ע עמ'. 16.5 ס"מ. מצב טוב, כתמים, סימני עש. כריכה מקורית, עם פגמים.

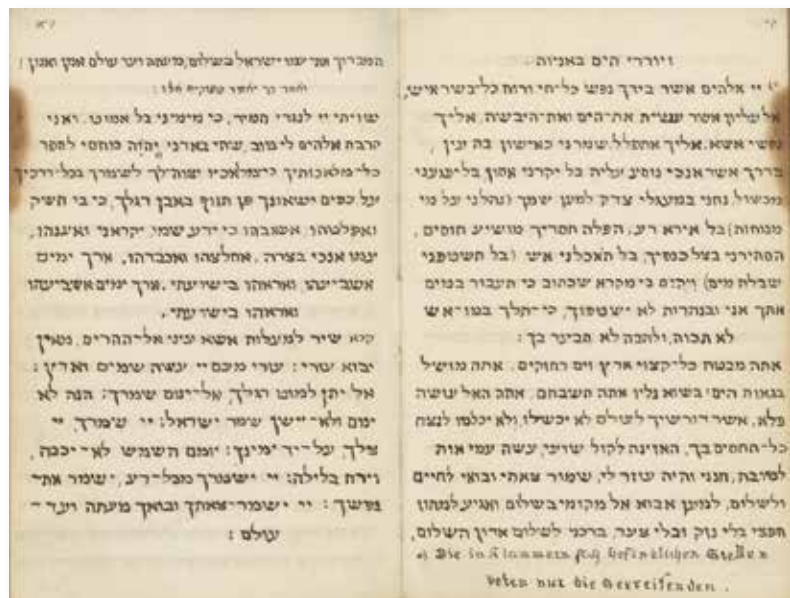
פתיחה: \$300

245. מאמר פולמוסי (שני דפים) בכתב-יד הרש"ר הירש

שני דפים בכתב-יד קדשו של רבי שמשון רפאל הירש זצ"ל. גרמנית.

מאמר פולמוסי שכתב הרב הירש (כתיבה אוטוגרפית, עם מחיקות ותיקונים). נגד חיבור שכתב המשפטן היהודי-גרמני הרמן מקובר (Hermann Makower) בנושא מעמדן של הקהילות היהודיות בפרוסיה.

רבי שמשון ב"ר רפאל הירש - הרש"ר הירש (תקס"ח-תרמ"ט 1808-1888), מנהיגה הגדול של היהדות האורתודוקסית בגרמניה ומיסד ה"קהלות הנפרדות". תלמיד "החכם בריינס" מהמבורג, ורבי יעקב עטלינגר בעל ה"ערוך לנר" מאלטונה. מגיל 22 החל לכהן ברבנות באולדנבורג, בעמדין ובניקלשבורג. בשנת תר"י נקרא ע"י אחד-עשר המשפחות החרדיות בפרנקפורט-דמיין לעמוד בראש הקהילה החרדית החדשה "עדת ישורון". הרש"ר הירש היה הראשון לעמוד בפרץ מול ההידרדרות המהירה של יהדות גרמניה והקים מחדש בעשר אצבעותיו את היהדות האורתודוקסית בגרמניה. סמכותו



247

247. Manuscript – Prayers and Pirkei Avot – Germany, 19th Century

כתב-יד, תפילות ושונות ופרקי אבות. [גרמניה, המאה ה-19].

כולל: תפילות ובקשות קודם בואו לבית הכנסת, סדר עטיפת טלית והנחת תפילין, פרקי אבות, תפילה לראש חודש, סדר הקטורת, פרשת עקדה, פרשת המן, עשרת הדברות, שיר היחוד לימות השבוע, ושיר הכבוד, סדר ספירת העומר, סדר עירוב תבשילין, ברכת הלבנה, תפלת הדרך ותפלה "לעוברי דרך ברזל במרכבת אש פלדות ויורדי הים באניות", סדר הזכרת נשמות, ועוד.

קיש דף. 15 סימ. מצב טוב, כתמים ובלאי קל. כריכה מקורית, רופפת ופגומה מעט.

פתיחה: \$300

247. Manuscript – Prayers and Pirkei Avot – Germany, 19th Century

Manuscript, various prayers and Pirkei Avot. [Germany, 19th century].

Composed of prayers and entreaties before entering the Beit Kneset, prayers before donning Tallit and Tefillin, Pirkei Avot, prayer for Rosh Chodesh, Seder HaKetoret, Parshat Akeida, Parshat HaMan, the Ten Commandments, Shir HaYichud for weekdays, Shir HaKavod, Seder Sefirat Ha'Omer, Eruv Tavshilin, Birkat HaLevana, Tefillat HaDerech and prayer for "travelling by train or ship", Hazkarat Neshamot, etc.

118 leaves. 15 cm. Good condition, stains and minor wear. Contemporary loose and slightly damaged binding.

Opening price: \$300



246

246. Manuscript, "Megillat Eivah" by the Author of the "Tosfot Yom Tov", with Original Translation into Yiddish – 1839

Manuscript, Megillat Eivah – Autobiographic story about the history of the imprisonment of Rabbi Yom Tov Lipman Heller, author of "Tosfot Yom Tov", with a Yiddish translation. [Europe], 1839.

The manuscript begins with: "I have written this in the month of Tamuz in 1839 and have translated it into Yiddish, for the benefit of my children so that they will understand and believe". The text "Megillat Eivah" [first printed in 1837] appears here in square Hebrew letters followed by the original Yiddish translation in cursive Ashkenazi writing.

25, [4], 70 pages. 16.5 cm. Good condition, stains, worming. Contemporary binding, with damages.

Opening price: \$300



249

249. כתב-יד, דרשות לז' אדר - בכתב ידו של רבי ירמיהו לעוו אב"ד אוהעל

כתב-יד, "דרוש אשר אמרתי בק"ק אוהעל", מהגאון רבי ירמיהו לעוו. אוהעל (הונגריה). דרוש לז' אדר תרכ"ה, ודרוש לז' אדר תרכ"ו [1865-1866]. כתב-יד המחבר בסגנון מליצי האופייני לשאר כתביו.

הגאון הנודע רבי ירמיהו לעוו (תקע"א-תרל"ד), בן ה"שערי תורה", מגדולי גאוני הונגריה בדורו של ה"כתב סופר", כיהן ברבנות ווערבויו ואוהעל. מחבר הספרים "דברי ירמיהו" על הרמב"ם, ש"ס, חידושי סוגיות ודרשות. דרשות אלו לא נדפסו בספר הדרשות (סאטמר תרצ"ד).

12 דף, עמ' כתובים, 24.5 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב. כריכת בד.

פתיחה: \$700

אביו וודו היו רבותיו של מהר"י אסאד. תקצ"ט כיהן ברבנות בעיר ביטשקע. כיהן ברבנות העיר פאסטא במשך יותר משישים שנה משנת תר"ז. נשא בזיווג שני את בתו של מורו ורבו מהר"י אסאד שנתאלמנה מבעלה הראשון בשנת תר"ך.

133 עמ'. (דף ראשון ואחרון פגועים עם חסרון טקסט). 24.5 ס"מ. מצב טוב. כריכה חדשה קרועה.

כתיבה אוטוגרפית של מחבר. ניתן לשער את זמן כתיבת הספר שלפנינו לפי תאריכי ההספדים. מהר"י אסאד נפטר בשנת תרכ"ו, ה"כתב סופר" בשנת תרל"ב, ומהר"ם שיק בשנת תרל"ט.

פתיחה: \$500

248. Manuscript – Homiletics and Eulogies by Rabbi David Suditsch – Son-in-law of Rabbi Yehuda Asad

Yiddish Manuscript, homiletics on the Torah and on Jewish festivals, and eulogies. Handwritten by Rabbi David Suditsch, Rabbi of Pest, Hungary [1866-1879]. Pages 34-41: Eulogy for Rabbi Yehudah Asad, Av Beit Din of Serdahel.

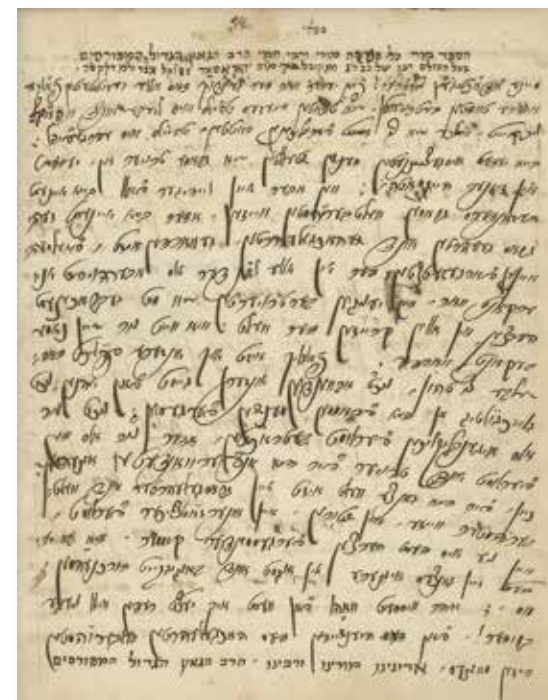
Pages 92-99: Eulogy for Rabbi Avraham Shmuel Binyamin Sofer, Av Beit Din and Rosh Metivta in Pressburg.

Pages 113-125: Eulogy for the Maharam Schik. Rabbi David Suditsch (Bichler) (1815-1908, Otzar HaRabbanim 4933). Prominent rabbi in Hungary, a foremost disciple of Mahari Asad, and one of the last disciples of Rabbi Ya'akov Kopel Charif of Verbó (Werbau). His father and uncle were teachers of Mahari Asad. In 1839, he served in the Bicske Rabbinate. From 1847, he served as rabbi in Pest, a position he held for over 60 years. Remarried the daughter of his teacher Mahari Asad, who was widowed from her first husband in 1860.

133 pages. (Damages to first and last pages including missing text). 24.5 cm. Good condition. New torn cover.

Author's autographic writing. The date this book was written can be inferred from the dates of the eulogies. Mahari Assad died in 1866. The Ktav Sofer died in 1872, and Maharam Schik died in 1879.

Opening price: \$500



248

248. כתב יד - דרשות והספדים - רבי דוד סודיץ - חתן רבי יהודה אסאד

כתב-יד ביידיש, דרשות על התורה ולמועדים, והספדים. בכתב ידו של הגאון רבי דוד סודיץ, רבה של פאסטא בהונגריה. [תרכ"ו-תרל"ט, 1866-1879].

בעמ' 34-41: "הספד מר על פטירת מורי ורבי וחמי הרב הגאון הגדול המפורסם בכל העולם רבן של כל בני הגולה, ומקובל, מופת דורנו ופאר זמננו, תפארת ישראל, אב הרבנים, מופלא בסנהדרין וחד בדרא, דומה למלאך, מו"ה יהודה אסאד זצוק"ל, אב"ד ור"מ סערדאהעל יע"א".

בעמ' 92-99: "הספד מר על פטירת אמ"ו רבינו הגדול הגאון עצום נשיא אלוקים בתוכנו מו"ה אברהם שמואל בנימין סופר אב"ד ור"מ דק"ק פרעסבורג יע"א"; ובעמ' 113-125 הספד על המהר"ם שיק.

הגאון רבי דוד סודיץ (סודיטץ-ביכלער) (תקע"ה-תרס"ה, אוצר הרבנים 4933). מוקני רבני הונגריה. מגדולי תלמידיו של מהר"י אסאד, ומתלמידיו האחרונים של רבי יעקב קאפל חרף מווערבויו.

250. Manuscript, Rabbi Yeshaya Neizatz Av Beit Din of Alistál, Disciple of the Ktav Sofer

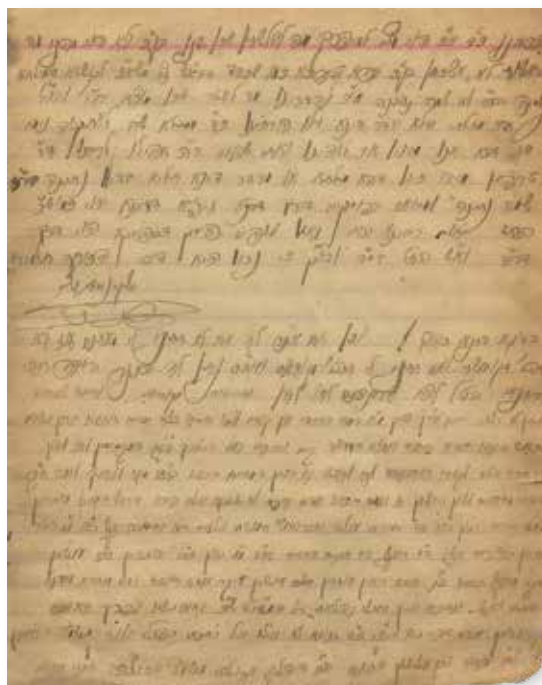
Manuscript, novellae on Talmudic treatises. Handwritten and signed by Rabbi Yeshaya Neizatz. [Hungary, beginning of 20th century].

In the middle of the notebook [p. 12], the writer brings many excerpts from his teacher and signs: "The words of the writer, his disciple Yeshaya Neizatz". On Page [1] is a section in another handwriting signed "Dov--".

Rabbi Yeshaya Neizatz (1842-1916), disciple of the Ktav Sofer. Son of Rabbi Eliezer Lipman Neizatz disciple of the Chatam Sofer Av Beit Din of Magendorf and son-in-law of Rabbi Moshe Aryeh Leib Litsh-Rosenbaum a Dayan in Pressburg. Served for 40 years (from 1876) as Av Beit Din of Alistál. Published his father's book Batzir Eliezer.

Approximately 30 written pages, 24 cm. Dry paper, fair condition. Wear and tears to margins (with damage to text).

Opening price: \$300



250

250. כתב-יד, רבי ישעיה נייזאץ אב"ד העלישטאבא, תלמיד ה"כתב סופר"

כתב-יד, חידושי סוגיות. בכתב ידו וחתימתו של הגאון רבי ישעיה נייזאץ. [הונגריה, שנות התר"ס בערך, ראשית המאה ה-20]. באמצע המחברת [עמ' 12], מביא הכותב דברים רבים מרבו "אדמו"ר" והוא חותם: "דברי הכותב, תלמידו ישעי' נייזאטץ".

בעמ' [18] קטע בכת"י שונה וחתום "הק' דוב ---".

הגאון רבי ישעיה נייזאץ (תר"ב-תרע"ו), תלמיד ה"כתב סופר". בן רבי אליעזר ליפמן נייזאץ תלמיד החתם סופר אב"ד מאגנודורף. חתן רבי משה אריה ליב ליטש-רוזנבוים מדייני פרשבורג. כיהן כארבעים שנה (משנת תרל"ו) כאב"ד העלישטאבא. הוציא לאור את ספרו של אביו "בציר אליעזר".

כ-30 עמודים כתובים, 24 ס"מ. נייר יבש, מצב בינוני, קרעים ופגעים בלאי בשוליים (עם פגיעה בטקסט).

פתיחה: \$300

249. Manuscript, Sermons for the 7th of Adar – Handwritten by Rabbi Yirmiyahu Loewe, Av Beit Din of Ujhely

Manuscript, "Sermon which I have delivered in Ujhely", by Rabbi Yirmiyahu Loewe. Ujhely (Hungary). Sermon for the 7th of Adar 1865-1866. Author's handwriting, flowery-style typical of his other writings.

The notable Gaon Rabbi Yirmiyahu Loewe (1811-1874), son of the "Sha'arei Torah", a leading Torah giant in Hungary in the times of the Ktav Sofer, served in the rabbinate of Werboj and Ujhely. Authored Divrei Yirmiyahu on the Rambam, on the Talmud and Chiddushei Sugiyot V'Drashot. These sermons were not printed in the book of sermons (Satmar, 1934).

12 leaves, 24 written pages. 24.5 cm. High-quality paper, good condition, fabric binding.

Opening price: \$700

252. כתב יד, חיבורים על המסורה - בכתב ידו של הגאון רבי שלום שכנא ילין - גדול חכמי ה"מסורה" בדורות האחרונים

כתב יד, עם מספר חיבורים על המסורה (מסורת התנ"ך), מאת רבי שלום שכנא ילין - גדול חכמי המסורה בדורות האחרונים. [כתיבה לאורך תקופות שונות: ליטא וירושלים, שנות הת"ק/ת"ר, המאה ה-19].

בשולי אחד העמודים באמצע הכרך, חתימת המחבר הכותב: **"שלום שכנא מגיה מסקידל"**. כתב היד מכיל מספר חיבורים בכתב ידו:

א. קונטרס רשימות על המסורה הגדולה. [המסורה הגדולה נערכה עפ"י סדר א-ב ולא על סדר התנ"ך. החיבור כולל: פענוח מקומם של פסוקים, תקוני טעויות וציוני שינויים מנוסח הספרים שלנו].

ב. הגהות התיבות - רשימת תיקוני חסרות ויתירות לספרי נביאים וכתובים, עפ"י ספרי המסורה וספרים אחרים.

ג. גליון מסורה - העתק מסורה הקטנה, עם השלמות והערות עפ"י מסורה גדולה.

ד. חיבור מסודר על המסורה, חמשה חומשי תורה וחמש מגילות [כנראה החיבור הסופי של חיבוריו הנ"ל על המסורה].

ה. רשימות שונות של הגהות על המסורה, רשימת פסוקים המתחילים באות וא"ו, והגהות חדשות.

הגאון רבי שלום שכנא ילין (תק"ן-תרל"ד) בעל מגיה מסקידל שבמחוז גרודנא [נאביו של הגאון רבי אריה ליב ילין בעל "יפה עינים" על הש"ס]. תלמיד רבי חיים מוולוז'ין. ידיו רב לו בחכמת המסורה וההגהה וידע החילופים וספקות בתנ"ך כמבואר מכתביו וכתבי השליחות שניתנו לו ע"י המהר"ל דיסקין ועוד. מומחה יחידי בעולם להגהות ספרי תורה וספרי תנ"ך. עלה לארץ ישראל בסביבות שנת תרי"ח עם חלק ממשפחתו. זמן קצר אחר כך נשלח ע"י רבני ירושלים [רבי יוסף זונדל מסאלאנט, וחתנו רבי שמואל סאלאנט, רבי חיים ניסים אבועלפאי ועוד] לארם צובה [חאלב] להעתיק את המסורה מה"כתר" המוגה של בן אשר. בתחילה נסע לחלב הוא ובנו הצעיר ר' יהושע בסביבות תרי"ט והעתיקו מסורת ספרי נביאים וס"ת. מאוחר יותר כשנתבקש להעתיק כתובים אך מפאת זקנתו לא יכל הרש"ש לנסוע, שלח את חתנו רבי משה יהושע קמחי עם הנ"ך מוגה ממנו ועם הוראות על עבודתו. [ראה צפונות ח' ו' עליו ועל שליחותו זאת. עמודי שש ירושלים תרנ"א ח"ב בהקדמתו. אבותינו - ילין ירושלים תשכ"ו, עמ' שנט-שסב].

98 דף, גודל משתנה 22-20.5 ס"מ. נייר עבה [אופייני למחצית הראשונה של המאה ה-19]. מצב בינוני, בלאי וכתמים, מעט נזקי עש. לא כרוך.

כל הנכתב, הוא על סמך מכתב מצורף - חוות דעת מפורטת של רב מומחה לכתבי יד תורניים.

פתיחה: \$1500

251. Collection of Manuscripts and Letters

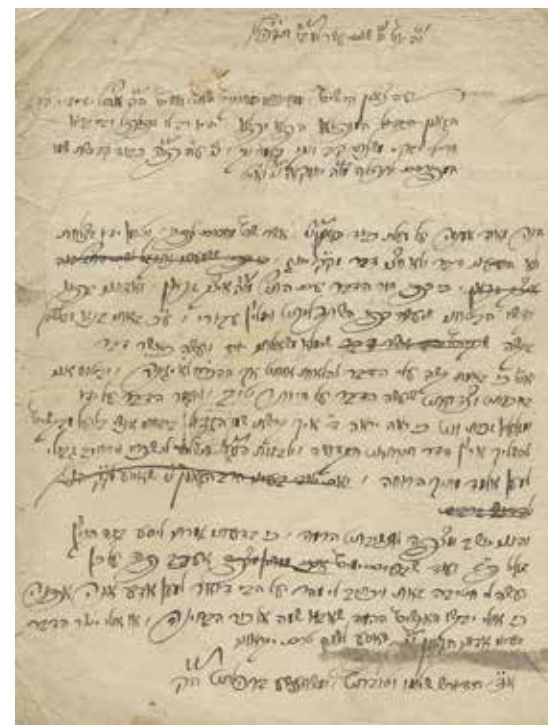
Collection of handwritten pamphlets and letters, by various writers from various times.

Among the items:

- Letter to Rabbi Yechezkel, regarding the position of rabbi, Torah thoughts, [Hungary] 1826. Not signed [apparently a draft]. The writer mentions that he is planning a trip to Pressburg and wishes to consult "The Master, Teacher Gaon" [possibly referring to the Chatam Sofer].
- Copy of a letter of response in regard to an agunah by Rabbi Shraga Feitel posek in Slonim, and a copy of solicitation of evidence from the Beit Din of Maisyad. 1859. [Rabbi Shraga Feitel Feinstein, a prominent posek and Ra'avad of the Beit Din of Rabbi Isaac Charif].
- Pamphlet of Talmudic novellae [Hungary, 19th century].
- Notebook of an anthology of commentaries on Midrash Raba.

8 items, dozens of leaves. Varied size and condition.

Opening price: \$300



251

251. אוסף כתבי יד ומכתבים

אוסף קונטרסים ומכתבים בכתב-יד, מכותבים שונים בתקופות שונות. בין הדברים:

- מכתב אל הגאון רבי יחזקאל, השתדלות בענין תפקיד רבנות, דוברי תורה, [הונגריה] תקפ"ו [1826]. לא חתום [כנראה טיוטת מכתב]. בתוך הדברים מזכיר הכותב שהוא מתעתד לנסוע לפרשבורג והוא מבקש להתייעץ בעניין עם "אדמו" הגאון נ"י [אולי הכוונה לבעל ה"חתם סופר"]. • העתק מכתב שו"ת בעניני עגונה מהגאון רבי שרגא פייטל מו"ץ דסלונים, והעתק גביית עדות מבית הדין של העירייה מייצאד. תרי"ט. [הגאון רבי שרגא פייטל פיינשטיין, מגדולי בעלי ההוראה בדורו, וראב"ד בית דינו של רבי אייזל חר"ף]. • קונטרס חידושי סוגיות [הונגריה, שנות הת"ר]. • מחברת ליקוטי פירושים, על מדרש רבה. • ועוד דפים ורשימות שונות מרבנים שונים.

8 פריטים, עשרות דפים. גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$300

252 Manuscript, Compositions on the Mesorah – In Handwriting of Rabbi Shalom Shachne Yalin – Greatest Mesorah Scholar of the Last Generations

Manuscript, with several compositions on the Mesorah (of the Bible), by Rabbi Shalom Shachne Yalin – greatest Mesorah scholar of the last generations. [Written throughout various times: Lithuania and Jerusalem, 19th century].

On the margins of a page in the middle of the volume, is the author's signature: "**Shalom Shachne proofreader of Skidel**". The manuscript contains several compositions in his handwriting:

1. Notes on the Mesorah HaGedola. [The Mesorah HaGedola was arranged in alphabetical order and not according to the order of the Bible. The composition contains: deciphering the place of verses, corrections of mistakes and notes of variations from the version of our books].
2. Editing words – List of corrections of chaserot and yeterot in Nevi'im and Ketuvim, according to the books of the Mesorah and other books.
3. Gilyon Mesorah – Copy of the Mesorah HaKetana, with completions and notes according to the Mesorah HaGedolah.
4. An orderly composition on the Mesorah, the Five Books of the Torah and the Five Megillot [apparently, the final composition of his works on the Mesorah].
5. Various lists of glosses on the Mesorah, list of verses beginning with the letter Vav, and new glosses.

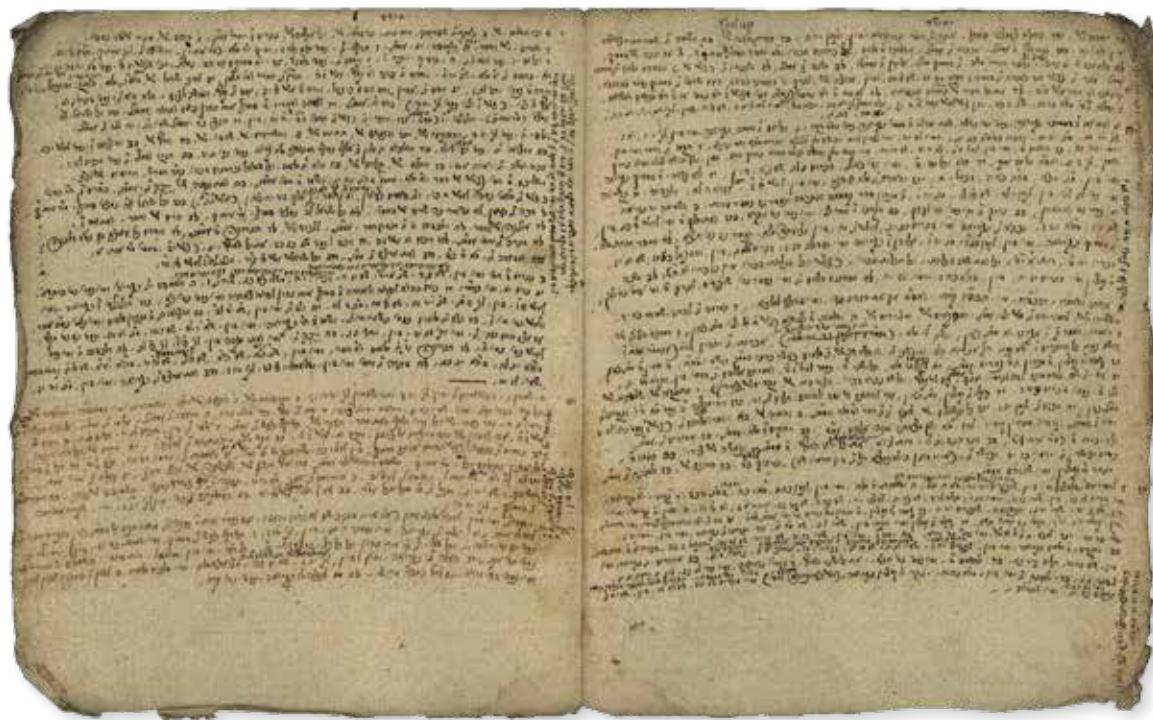
Rabbi Shalom Shachne Yalin (1790-1874) proofreader from Skidel in the Grodno region [father of Rabbi Aryeh Leib Yalin, author of Yefe Einayim on the Talmud]. Disciple of Rabbi Chaim of Volozhin; was very proficient in knowledge of the Mesorah and proofreading and knew the variations and doubts of the correct version of the Bible. This is apparent from his writings and from the tasks he was assigned by the Maharil Diskin and others. The only expert in the world on proofreading Torah scrolls and Bibles. He immigrated to Eretz Israel in 1858 with part of his family. A short while later, he was sent by Jerusalem rabbis [Rabbi Yosef Zundel of Salant and his son-in-law Rabbi Shmuel of Salant, Rabbi Chaim Nissim Abulafia, etc.] to Aleppo to copy the Mesorah from the Aleppo Codex. In c. 1859, Rabbi Yalin and his youngest son, Rabbi Yehoshua traveled to Aleppo and copied the Mesorah of the Nevi'im and the Torah. Later, he was asked to copy the Mesorah of the Ketuvim and due to his elderly age, he could not travel, so he sent his son-in-law Rabbi Moshe Yehoshua Kimchi in his stead with a Nevi'im and Ketuvim he himself had proofread and with instructions. [See Tzefunot 8 and 10 about him and this mission, Amudei Shesh Jerusalem 1891 Part 2 in his introduction. Avoteinu – Yalin Jerusalem 1966, pp. 350-362].

98 leaves. Varied size 20.5-22 cm. Thick paper [characteristic to the first half of the 19th century]. Fair condition, wear and stains, few worm damages. Unbound. All the above has been written based on the enclosed letter – a detailed expert's opinion given by a rabbi who specializes in Torah manuscripts.

Opening price: \$1500



252



253

Leaves with Torah novellae and homiletics. Segulot, Kabbalistic incantations with Holy Names, cures, letter drafts, profits from proofreading Torah scrolls and Megillot, summaries [report with list of mistakes] of proofreading Torah scrolls and Megillot. Rabbi Shalom Shachne Yalin (1790-1874) proofreader from Skidel. Disciple of Rabbi Chaim of Volozhin. Proficient in the wisdom of the Mesorah who knew variations and questionable versions of the Bible and was considered the greatest expert on the Mesorah in recent generations. He earned his frugal living by proofreading Torah scrolls and Bibles although his expertise in this field earned him worldwide renown. He immigrated to Eretz Israel and was sent by Jerusalem rabbis to Aleppo to copy the Mesorah from the Aleppo Codex. See more in previous item. The volume contains various paper sheets, gathered

and placed inside an ancient binding of leather-covered wood (unsewn). On the binding is a signed ownership inscription from Rabbi Yalin's youth: **"Although our sages said that writing on a book is prohibited, but.... I, Shachne"**.

Approximately 140 written leaves, varied size. Most leaves are 22-22.5 cm. approximately 25 leaves are 18-36 cm. Thick paper [characteristic of first half of 19th century]. Varied condition, good to poor. Wear and stains, few worm damages. Several leaves with heavy fungus damages. Leather and wooden binding, damaged.

These manuscripts are not yet known to Mesorah experts, and have not been printed.

Opening price: \$3000

253. כתבי יד - הגאון רבי שלום שכנא ילין - גדול חכמי ה"מסורה" בדורות האחרונים

תכריך גדול של כתבי יד, עניני מסורה (מסורת התנ"ך - כתיב ניקוד וטעמים), עניני קדוק ורשי המילים, עניני סגולות ורפואות, טיוטות מכתבים ורשימות שונים, בכתב ידו של הגאון רבי שלום שכנא ילין - גדול חכמי המסורה בדורות האחרונים. [ליטא וירושלים, שנות הת"ק/ת"ר, המאה ה-19].

רשימות "מסורה קטנה" ו"מסורה גדולה" על סדר חמשה חומשי תורה ונביאים וכתובים, עם הערות הוספות ותיקונים רבים. [לדוגמה בשולי הגיליון של מסורה לפרק ק"ט בתהילים, פסוק מ"ז - באה הערה ארוכה "המס' [המסורה] הזו אין לה שחר... ונ"ל שהמס' הזו קאי על מילת אֶהְבֵּתִי דלהלן פסוק מ"ח..."]. רשימות "הגהת התיבות", "עין הקורא", תיקוני פרשיות פתוחות וסתומות, רשימות מסורה של חסרות ויתירות, ועוד. מספר דפים גדולים, של חיבור בעניני קדוק, פְעִלִים ורשימי מילים.

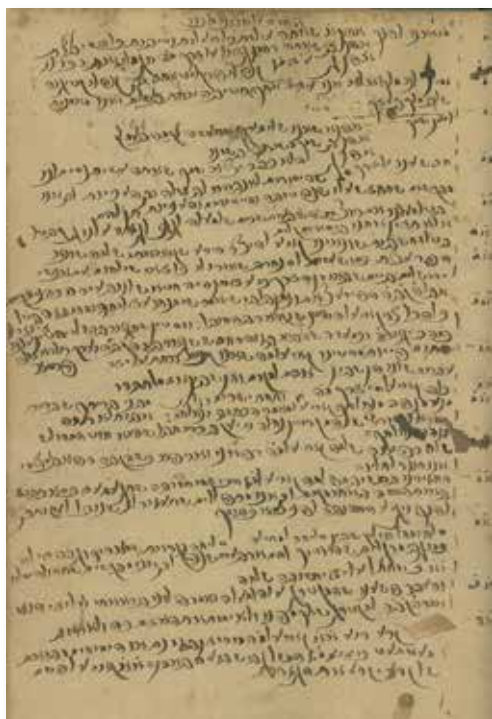
דפים עם רשימות חידושי תורה ורשימות דרוש. רישומי סגולות, לחשים עפ"י קבלה עם שמות קודש, תרופות, טיוטות מכתבים, רשימת חשבונות של הכנסות מהגהת ספרי תורה ומגילות, סיכומי הגהה [דו"ח רשימת טעויות] של הגהת ספרי תורה ומגילות. הגאון רבי שלום שכנא ילין [תק"ץ-תרל"ד] בעל-מגיה מסקידל תלמיד רבי חיים מוולוז'ין. ידיו רב לו בחכמת המסורה וההגהה ויודע החילופים וספקות בתנ"ך ונחשב לגדול חכמי המסורה בדורות האחרונים. נהנה מייגיע כפיו והתפרנס בדוחק מהגהת ספרי תורה וספרי תנ"ך, על אף שהיה מפורסם למומחה עולמי בתחום זה. עלה לארץ ישראל ונשלח ע"י רבני ירושלים לארם צובה [חאָלָב], כדי להעתיק את המסורה מה"כתר" המוגה של בן אשר. ראה עוד אודותיו בפריט קודם.

הכרך מכיל גליונות נייר שונים, שנאספו לתכריך לא-תפור, הנמצא בכריכה עתיקה של עץ המחופף עור, שעליה רישום בעלות חתום מימי נעוריו: **"אע"פ שאמרו חכמים אסור לכתוב על ספר, אבל... אני שכנא"**.

כ-140 דף כתובים, גודל משתנה. רוב הדפים 22-22.5 ס"מ. כ-25 דפים בגדלים 18-36 ס"מ. נייר עבה [אופייני למחצית הראשונה של המאה ה-19]. מצב משתנה, טוב עד גרוע. בלאי וכתמים, מעט נזק עש. מספר דפים עם פגעי פטריה קשים. כריכת עור ועץ, פגומה.

כתבי היד שלפנינו לא נודעו עדיין לחכמי וחוקרי המסורה בימנו, ולא נדפסו.

פתיחה: \$3000



255

255. Manuscript, Homiletics on Chazal Adages and on Tanach – Unknown Author

Manuscript, homiletics explaining Chazal adages, explanation of the prayer Avinu Malkeinu, compilation of commentaries on Tanach and Tehillim. [Early 19th century?]. The content of the homiletics is according to the simple interpretation, but also includes many kabbalistic thoughts. The content clearly portrays the proficiency of the author in both the revealed and hidden areas of Torah knowledge. Autographic, organized writing, in two kinds of Ashkenazi handwriting. 88 leaves, approximately 82 written pages. 33.5 cm. Thick paper, good condition, light stains. New binding.

Opening price: \$500

254. כתב-יד - ספר ארץ צבי

כתב-יד, ספר ארץ צבי, דרשות מאת רבי צבי הירש במהרי"ל מגיד מישרים בק"ק ואיידסלוב. [המאה ה-19]. העתקה שלמה של החיבור שנדפס בפראג תקמ"ו (1786), בכתביה אשכנזית רהוטה. כולל נוסח השער והסכמות הרבנים. [83] דף. 19.5 ס"מ. מצב טוב, כתמים. כריכה מקורית, בלוייה במקצת.

פתיחה: \$250

254. Manuscript – Eretz Zvi

Manuscript, Eretz Zvi, sermons delivered by Rabbi Zvi Hirsh B'Maharil Magid Mesharim in Vodislov. [19th century].

Complete copy of the book printed in Prague in 1786, in cursive Ashkenazi writing. Contains title page description and approbations. [83] leaves. 19.5 cm. Good condition, stains. Contemporary binding, slightly worn.

Opening price: \$250



254

255. כתב יד, דרשות במאמרי חז"ל ותנ"ך - מחבר לא ידוע

כתב-יד, דרשות בביאור מאמרי חז"ל, ביאור תפלת "אבינו מלכנו", ליקוטים על תנ"ך ותהלים. [ראשית המאה ה-19?]. תוכן הדרשות עפ"י דרך הפשט, אבל מובאים הרבה עניני קבלה. מתוכן הדברים ניכר שהמחבר היה גדול בתורה בנגלה ובנסתר. כתיבה אוטוגרפית ומסודרת של המחבר, בכת"י אשכנזי בשתי צורות כתב יד.

מח דף, כ-82 עמ' כתובים. 33.5 ס"מ. נייר עבה, מצב טוב, כתמים קלים. כריכה חדשה.

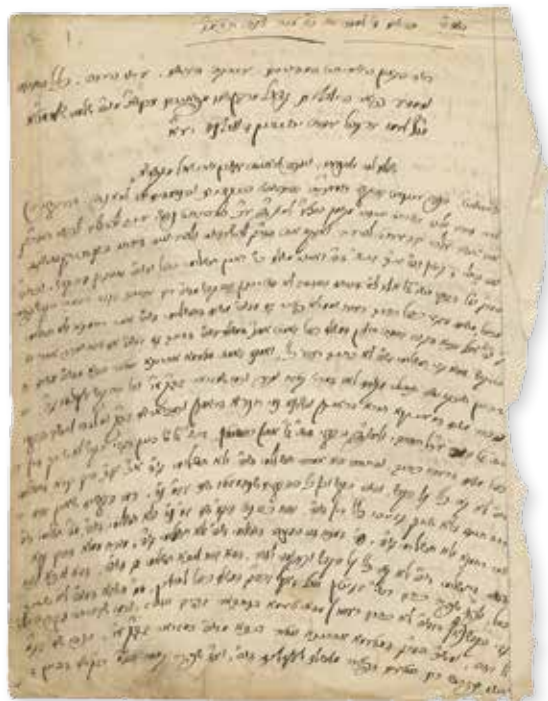
פתיחה: \$500

253. Manuscripts – Rabbi Shalom Shachne Yalin – Greatest Mesorah Expert of Last Generations

Large collection of manuscripts, issues connected to the Mesorah (Mesorah of the Bible – spelling, vowels and te'amim), grammar and roots of words, segulot and cures, letter drafts and various inscriptions, in the handwriting of Rabbi Shalom Shachne Yalin – the greatest expert on the Mesorah in recent generations. [Lithuania and Jerusalem, 19th century].

Inscriptions of Mesorah Ketana and Mesorah Gedola according to the order of the Five Books of the Torah, Nevi'im and Ketuvim, with many notes, additions and corrections. [For example, on the margins of the Mesorah on Chapter 119 of Tehillim, Verse 47 is a long note].

Several large leaves of a composition on grammar, verbs and roots of words.



257

או סתיו תרנ"ט]. נספד על ידי רבי חיים הלוי כץ אב"ד פומפיאן [ראה בספרו נחלת חיים, עמ' שסב]. כתיבה אוטוגרפית של המחבר עם הוספות ותיקונים. בסוף הכרך דפי טיוטה של מכתבי והעתקות מכתבי שו"ת. החידושים שלפנינו נדפסו ברובם ע"י אלמנת בנו, בב' חלקי ספרו "דברי שלום" שנדפסו בלונדון, בשנים תשי"ב-תשט"ו. על גבי הדפים ישנם הערות שונות בכתב-ידו של עורך הספר הגאון רבי אברהם רפפורט מדייני בית הדין של לונדון. כרך הכולל כ-330 דפים כתובים, 22 סי"מ. + 23 דף בגודל משתנה, של טיוטות והעתקות מכתבי שו"ת. מצב טוב-בינוני, בלאי וכתמים. חלק מההוספות שבשוליים נקצצו. כריכה בלוייה ורופפת.

פתיחה: \$500

256. Manuscript, New Ivri-Teitch Translation of Bereshit

Manuscript, preparation for printing of a new Ivri-teitch (Yiddish) translation of Bereshit (Parshiot Vayishlach-Miketetz, and Chanuka material). With translations of the Zohar, Rashi and other commentaries, parables from Ohel Ya'akov by the Magid of Dubna and from other books, and many other additions [c. 1910s]. The manuscript was written in black ink, with thousands of content and language corrections edited in red ink. Evidently, this manuscript is the basis for a new edition of the Chumash with an updated 20th century Yiddish translation. In comparison to the Beit Yehuda Chumashim, this manuscript has many translations that correspond to those written in black ink but none that correspond to the corrections in red ink. Apparently, the editing was done in preparation for a new edition.

Approximately 123 written pages (273-326, 321-368, 385-400, 33-37 pages), 21 cm. Very good condition. Several notebooks, bound in a new fabric binding.

Opening price: \$300



256

256. כתב יד, תרגום עברי-טייטש חדש לחומש בראשית

כתב-יד, הכנה להדפסה של תרגום עברי-טייטש חדש, לחומש בראשית (פרשיות וישלח-מקץ, ועניני חנוכה). עם תרגומים לדברי הוזהר, רש"י ומפרשים אחרים, משלים מספר "אהל יעקב" להמגיד מדובנא ומספרים אחרים, ועוד הוספות רבות. [שנות התר"ע בערך].

כתב היד נכתב בדיו שחורה, ועליו אלפי תיקוני עריכה לשיפור התוכן והשפה, בדיו אדומה. כפי הנראה נכתב בהכנה למהדורה חדשה של חומש עם תרגום יידיש, בשפה מעודכנת לדקדוק שפת היידיש של ראשית המאה ה-20. בבדיקה שערכנו מול חומשי "בית יהודה" נמצאו מקבילות רבות לתרגומים המופיעים בדיו השחורה, אך אין זכר לתיקונים שנעשו בדיו האדומה, כפי הנראה מדובר בהכנה למהדורה אחרת.

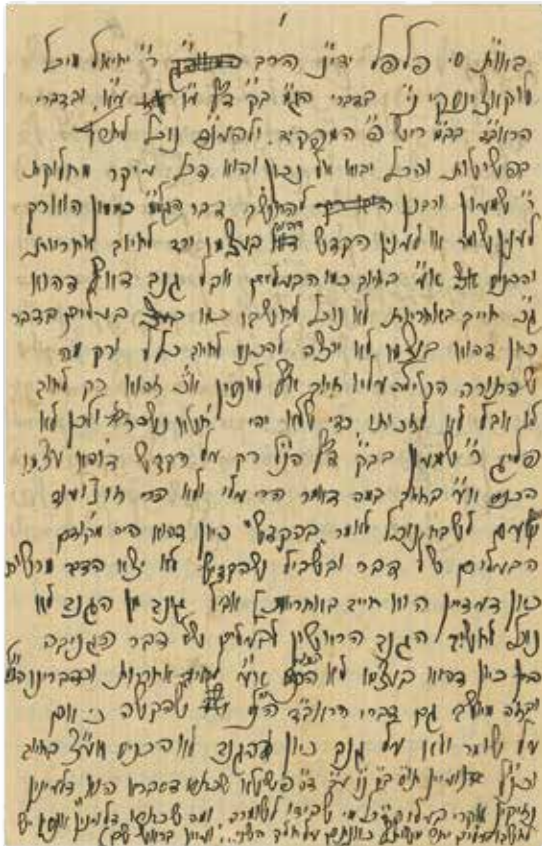
כ-123 עמ' כתובים (273-326, 321-368, 385-400, 33-37 עמ'), 21 סי"מ. מצב טוב-מאד. מספר מחברות, כרוכות בכריכת בד חדשה.

פתיחה: \$300

257. כתב יד - הגאון רבי ליב שלום אב"ד קופישוק

כתב יד, חידושים על יורה דעה ועוד. בכתב-ידו של הגאון רבי ליב שלום זינובר, אב"ד קופישוק. התכתבויות בהלכה עם רבי ראובן הלוי מדנבורג ורבי מאיר שמחה הכהן - רבני דווינסק, עם הגאון רבי משה קריינעש ועם הגאון רבי שלמה הכהן מווילנא. [קופישוק (ליטא), שנות התר"נ בערך 1890].

רבי יהודה ליב שלום [זינובר/צינאבל], (תר"ח-תרנ"ח), מרבני ליטא, בן רבי מאיר זלמן וחתן רבי רפאל מהעיר דרויא. מגיל צעיר היה מפורסם בדורו לגאון מופלג, וכבר בהיותו בשנות השלושים לחייו, נטלו ממנו "סימכות" לרבנות והסכמות לספרים. בגיל עשרים נסמך להוראה ע"י הגאון רבי יצחק אלחנן אב"ד קובנא, ומאו כיהן ברבנות בעיירות ליטא. כיהן כ"ב שנה ברבנות אוסטרוב וכעשר שנים ברבנות קופישוק. עמד בקשרי שו"ת עם גדולי דורו שהעריכוהו מאד: רבי ראובן הלוי אב"ד דנבורג (תקע"ו-תרמ"ז) וממלא מקומו רבי מאיר שמחה הכהן, רבי משה קריינעש מווילנא (תר"ג-תרנ"ה) ורבי שלמה הכהן מווילנא בעל "חשק שלמה" (תקצ"א-תרס"ז). נפטר בגיל חמישים [קיץ תרנ"ח



258

258. Novellae in the Handwriting of Rabbi Mordechai Leib Rubin Ra'avad of Jerusalem – 1920

Leaves handwritten by Rabbi Mordechai Leib Rubin. [Jerusalem], c. 1920.

The leaves contain halachic discussions and novellae. Some of the sections have been previously printed in various Torah anthologies.

Rabbi Mordechai Leib Rubin (1871-1929), son of Rabbi Ya'akov Gershon Rabinowitz [brother of the famous bibliographer R' Michel Rabinowitz of Jerusalem]. studied in the Slabodka and Mir Yeshivot. In 1894 he

258. חידושים בכתב-יד רבי מרדכי ליב רובין ראב"ד ירושלים - תר"פ

צרור דפים בכתב-יד רבי מרדכי ליב רובין. [ירושלים], משנת תר"פ [1920] בערך.

הדפים כוללים בירורי הלכה וחידושים. חלק מהקטעים נמצאו מודפסים בקבצים תורניים שונים.

הגאון רבי מרדכי ליב רובין (תרל"א-תרפ"ט), בנו של רבי יעקב גרשון רבינוביץ [ואחיו של הביבליוגרף הנודע ר' מיכל רבינוביץ מירושלים]. הניך ישיבות סלבודקה ומיר. בשנת תרנ"ד עלה לארץ ישראל והתיישב בירושלים, ומשנת תרס"ד כיהן כרבה של המושבה עקרון (מוזכרת בתיה) במשך כארבע שנים. בשנת תרפ"ג עמד בראש המשלחת הירושלמית ב"כנסיה הגדולה" הראשונה של אגודת ישראל, שנערכה בוניה. בשנת תרפ"ד נתמנה לראב"ד ירושלים מטעם העדה החרדית, לצידו של הגאב"ד רבי יוסף חיים זוננפלד.

מעל 40 עמ' כתובים. גודל ומצב משתנים (חלקם לא שלמים, בחלקם קרעים עם חסרון).

פתיחה: \$300

immigrated to Eretz Israel and settled in Jerusalem. From 1904 served as Rabbi of the Ekron settlement (Mazkeret Batya) for the following four years. In 1923, he headed a Jerusalem delegation at the first Knessia Gedola of Agudat Yisrael which took place in Vienna. In 1924, he was appointed Ra'avad of Jerusalem on behalf of the Eda HaCharedit, alongside Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld.

More than 40 written pages. Varied size and condition (some incomplete, some with open tears).

Opening price: \$300

257. Manuscript – Rabbi Leib Shalom Av Beit Din of Kupiškis (Kupishok)

Manuscript, novellae on Yoreh Deah, etc. Handwritten by Rabbi Leib Shalom Zinober, Av Beit Din of Kupiškis. Halachic correspondence with Rabbi Reuven HaLevi of Denenburg (Daugavpils) and with Rabbi Meir Simcha HaCohen, Rabbi of Dvinsk, with Rabbi Moshe Kreinesh and with Rabbi Shlomo HaCohen of Vilna. [Kupiškis (Lithuania), c. 1890].

Rabbi Yehuda Leib Shalom [Zinober / Zinabel], (1848-1898), a Lithuanian rabbi, son of Rabbi Meir Zalman and son-in-law of Rabbi Refael from Droy. From his youth, he was renowned for his outstanding Torah knowledge and at the age of 30, he was approached by those who asked for his ordination and for approbations for books. At the age of 20, he was ordained by Rabbi Yitzchak Elchanan Av Beit Din of Kovne and thereafter served in the rabbinate of various Lithuanian cities, 12 years in the Ostrov rabbinate and about 10 year in the Kupiškis rabbinate. He exchanged halachic correspondence with Torah scholars in his days that held him in great esteem: Rabbi Reuven HaLevi Av Beit Din of Denenburg (1816-1847) and his successor Rabbi Meir Simcha HaCohen, Rabbi Moshe Kreinesh of Vilna (1843-1895) and Rabbi Shlomo HaCohen of Vilna author of Cheshek Shlomo (1831-1906). Died at the age of 50 [1898] and was eulogized by Rabbi Chaim HaLevi Katz Av Beit Din of Pumpėnai [see his book Nachlat Chaim, p. 362].

Author's autographic writing with additions and corrections. At the end of the volume are draft leaves of letters and copies of responsa. Most of these novellae were printed in London in 1952-1955 by his son's widow in two parts of his book Divrei Shalom. On the leaves are various notes in the handwriting of the editor of the book Rabbi Avraham Rappaport, a dayan in the London Beit Din.

The volume has c. 330 written leaves, 22 cm. + 23 leaves of varying size, of drafts and copies of letters of responsa. Good-fair condition, wear and stains. Some additions in the margins are cutoff. Worn loose binding.

Opening price: \$500

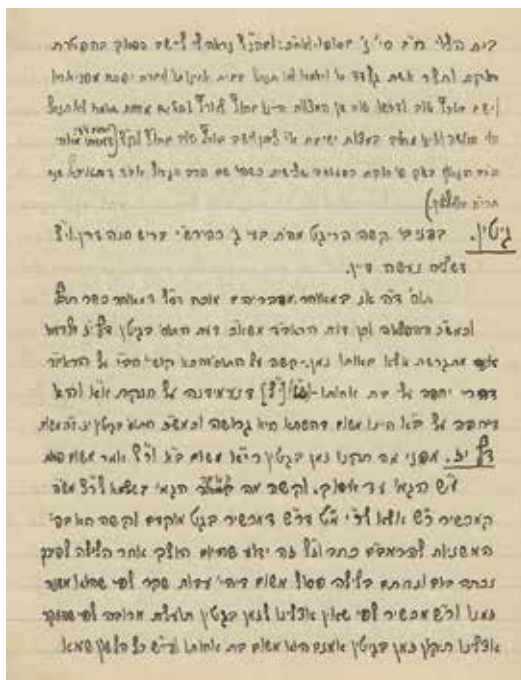
259. Manuscript – Copy of Novellae of Rabbi Chaim Simcha HaLevi Soloveitchik (Brother of the Beit HaLevi) – With a Copy of Lectures Delivered at Telz Yeshiva – 1920s-1930

Handwritten notebook, copy of novellae and glosses of Rabbi Chaim Simcha HaLevi Soloveitchik – with a copy of lectures delivered by Maharil Bloch and Rabbi Chaim of Telz during the 1920s. [Telz, 1920s-1930s].

The notebook was written by Rabbi Yosef Dov HaLevi Holzberg, a descendent of Rabbi Chaim Simcha Soloveitchik, who studied in the Telz Yeshiva during the 1920s-1930s. The lectures are from 1924-1927. Some are titled "From the Moharil Shlita (in his lifetime) and some "Moharil Zatzal (after his death)" [Rabbi Yosef Leib Bloch, head of the Telz Yeshiva died in Cheshvan in 1929]. Some are titled "By the Garach Shlita" and some "By the Garach Zatzal" [Rabbi Chaim Rabinowitz of Telz died in Cheshvan in 1930]. Evidently the notebook was partly written during the lifetime of the heads of the yeshiva and partly after their death.

The novellae and glosses are according to the order of the Talmud tractates, and apparently were written by a copier and not by the author. In Tractate Ketubot a gloss on the Beit HaLevi responsa was copied [written originally as an addition to Volume 2, Siman 50] and in parenthesis at the end of the gloss, this remark is added: "**And written on this: Heard from my brother on Shabbat Parshat Chukat during Se'uda Shlishit when the great Rabbi Av Beit Din of Stolbtsy was in Volozhin in 1858**". Apparently, these novellae were copied by Rabbi Yosef Dov HaLevi Holzberg, from the leaves of the Talmud and other books belonging to his father, Rabbi Chaim Simcha HaLevi Soloveitchik.

Rabbi Chaim Simcha HaLevi Soloveitchik (c. 1830-1921), the younger brother of the author of Beit HaLevi, grandson of the daughter of Rabbi Chaim of Volozhin, was an exceptional Torah scholar and wise sage, one of the foremost rabbis of the Kovno community. From his youth, he was recognized as a great genius among the disciples of the Maharil Diskin and was a friend of his son Rabbi Yitzchak Yerucham Diskin. This connection of Rabbi and



259

disciple persevered for many years and Rabbi Soloveitchik assisted the Maharil for many years. When the Maharil Diskin travelled to Paris on his way to Eretz Israel, his beloved disciple Rabbi Chaim Simcha accompanied him to take care of all his teacher's arrangements. (See Item 320).

The writer of the notebook is Rabbi Yosef Dov Holzberg, born in 1910 (died c. 2000) who studied at the Telz Yeshiva in his youth. He was a Torah scholar, close to Rabbi Yitzchak Ze'ev of Brisk and to Rabbi Zelig Reuven Bengis and he exchanged Torah correspondence with Rabbi Elazar Menachem Shach. He taught in the Beit Ya'akov Seminary in Jerusalem. Notebook, 21 cm. Novellae and glosses: 35 written pages; Telz Yeshiva lectures: 99 written pages. Good condition, stains and wear, detached leaves.

Enclosed: a group photograph (non-original) of Telz Yeshiva students in 1932.

Opening price: \$250

259. כתב יד - העתקת חידושו של רבי חיים שמחה הלוי סולובייציק (אחיו של ה"בית הלוי") - עם העתקת שיעורים משיבת טלו - שנות התר"פ-תרצ"ב

מחברת כתב-יד, העתקת חידושו והגהותיו של רבי חיים שמחה הלוי סולובייציק - עם העתקת שיעורי מהרי"ל בלך ורבי חיים מטלו משנות התר"פ. [טלו, שנות התר"פ-תרצ"ב].

המחברת נכתבה בכתב-ידו של רבי יוסף דוב הלוי הולצברג, מצאצאי רבי חיים שמחה סולובייציק, שלמד בישיבת טלו בשנות התר"פ-תרצ"ב. השיעורים הם מהשנים תרפ"ד-תרפ"ז, בחלק מהכתורות נכתב "מהמהרי"ל שליט"א", ובחלקם נכתב "מההרי"ל זצ"ל" [רבי יוסף ליב בלך, ראש ישיבת טלו נפטר בחשוון תר"ץ 1929]. בחלק מהכתורות נכתב "מהגר"ח שליט"א" ובחלקם נכתב "מהגר"ח זצ"ל" [הגאון רבי חיים רבינוביץ מטלו נפטר בחשוון תרצ"א 1930], וכנראה שהמחברת נכתבה בחלקה בחיי ראשי הישיבה הנ"ל, ובחלקה לאחר פטירתם.

החידושים וההגהות הן על סדר השי"ס, וניכר כי נכתבו ע"י מעתיק ולא ע"י מחבר ההגהות. באחת ההגהות במסכת כתובות נעתקה הגהה על שר"ת בית הלוי שנכתבה במקור כהוספה על סימן נ' מחלק ב']. בסוגריים שבסוף ההגהה, נכתב על הוספה זו: "**וכתוב ע"ז: שמעתי מאחי הרב הגאון בש"ק פרשת חוקת בסעודה שלישית כשהיה שם הרב הגדול אב"ד דסטויפץ שנת תרי"ח בוואלוזין**". כפי הנראה - החידושים נעתקו ע"י רבי יוסף דוב הלוי הולצברג, מגליונות השי"ס והספרים של סביו, הגאון רבי חיים שמחה הלוי סולובייציק.

הגאון רבי חיים שמחה הלוי סולובייציק (תק"ץ בערך-תרפ"א), אחיו הצעיר של בעל "בית הלוי". נכד-בתו של רבי חיים מוואלוזין. גאון מופלג ואיש-תבונות, מנכבדי קהילת קובנא. בצעירותו נודע כעילוי גאוני, מחבורת תלמידיו של הגאון מהרי"ל דיסקין, וחבר-נעורים של בנו רבי יצחק ירוחם דיסקין. קשר הרב והתלמיד נמשך לאורך שנים רבות, והיה יד-ימינו של המהרי"ל דיסקין במשך שנים רבות. כאשר נסע המהרי"ל דיסקין לפריז בדרכו לארץ ישראל, ליווהו תלמידו האהוב רבי חיים שמחה, כדי לטפל בכל עניני הנסיעה של מורו ורבו. (ראה עוד אודותיו בפריט 320).

כותב המחברת: רבי יוסף דוב הולצברג, נולד תר"ע (נפטר תשי"ס בערך) ולמד בבחרותו בישיבת טלו. תלמיד חכם מובהק, ממקורבי הגאון הגרי"ז מברסק והגאון רבי זלגי ראובן בענגיס, והתכתב בדרכו תורה עם הגאון רבי אלעזר מנחם שך. כיהן בהוראה בסמינר "בית יעקב" בירושלים.

מחברת 21 ס"מ. חידושים והגהות: 35 עמ' כתובים; שיעורי ישיבת טלו: 99 עמ' כתובים. מצב טוב, כתמים ובלאי, דפים מנותקים. מצורף: תצלום (לא-מקורי) מתמונת מחזור של ישיבת טלו בשנת תרצ"ב.

פתיחה: \$250

261. מכתב בדברי תורה, בכתב ידו של הגאון רבי יחזקאל ברשטיין בעל "דברי יחזקאל" (מרבנותיו של הרב שך ושל הרב הוטנר)

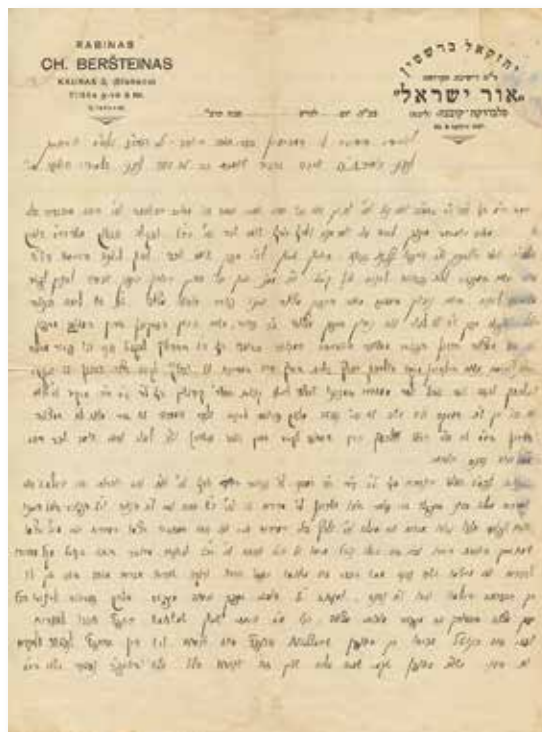
מכתב בכתב ידו (לא תחום) של הגאון רבי יחזקאל ברשטיין, ראש ישיבת "אור ישראל" בסלבודקה. נסלבודקה-קובנה, שנות התר"צ.

בראש הדף הוא כותב "ואינידי דידיעא לי רחביבין דברי תורה ביותר על הדר"ג שליט"א, אעתיק לפני רומעכת"ה, איזה גרגור שאמרתי זה לא כבר לפני תלמידי הישיבה יחיו". בתוך הדברים הוא דן בקושיית "הגאון מוהר"ר רוזין שליט"א אב"ד דווינסק יצ"ו בספרו צפנת פענח" [הגאון מרוגאצ'וב נפטר בשנת תרצ"ו, ומכתב זה נכתב בחייו].

הגאון רבי יחזקאל ברשטיין (תרמ"ט-נספה בשואה בחשון תש"ב 1941), מגדולי תלמידי ישיבת "כנסת ישראל" בסלבודקה, וידידו של רבי ראובן גרוזובסקי ורבי דניאל מובשוביץ שלמדו בתקופתו. בשנת תרע"ג נישא וגר בוואבוליוניק, שם התקרב אליו תלמידו הגדול הבחור אלעזר מנחם שך [בעל ה"אבי עזרי"ן] שהיה בן המקום, והחשיב את עצמו לתלמידו המובהק. למד ב"כולל" של ישיבת סלבודקה וגלה עם הישיבה לקרמנצ'וק, ובשובם לסלבודקה התקרב אליו מאד תלמידו הבחור יצחק הוטנר מווארשא [בעל ה"פחד יצחק"]. בשנת תרפ"ג הקים הסבא מסלבודקה יחד עם בנו הגאון רבי משה פינקל, את ישיבת "אור ישראל" בסלבודקה [שהייתה "ישיבה אמצעית" - בה נקלטו בוגרי ישיבות קטנות, ולאחר לימודם שלש שנים בישיבה ה"אמצעית" עלו לישיבה הגדולה], רבי יחזקאל התמנה לר"מ, כשברבות הימים עמד הוא לבדו בראשות הישיבה. ספרו הלמדני "דברי יחזקאל" שנדפס בקיידאן בשנת תרצ"ה, הוציא לו שם-עולם בעולם התורה. ספר זה זכה למהדורות רבות, בהיותו לאחד מספרי היסוד של עולם הלמדנות הישיבתי. הדברים שבמכתב שלפנינו לא נדפסו בספרו, אך יסודות הדברים נמצאים בו בשינויים רבים בסימן נ"ג.

נייר מסמכים רשמי, 2 עמ' כתובים, 29 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמי רטיבות בשוליים.

פתיחה: \$300



261

260. Leaf in the Handwriting of the Aderet – List in Preparation for a Book

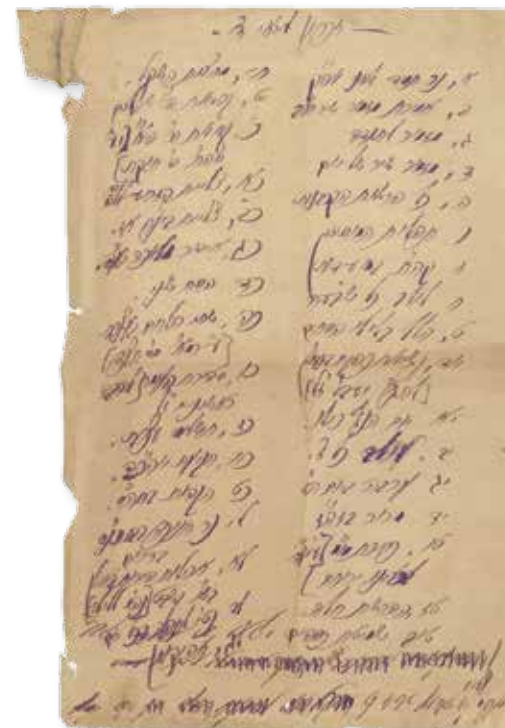
Leaf handwritten by Rabbi Eliyahu David Rabinowitz Te'omim – The Aderet.

On the leaf is a list of mitzvot and customs of our times which are in memory of the Beit HaMikdash. At the top of the leaf is the title "a memorial for those who fear G-d".

Apparently, this is a work plan prepared by the Aderet for a book. Recently, the Aderet's book Zecher L'Mikdash was printed (Ahavat Shalom, Jerusalem 2004), similarly laid out but not identical to this list.

Leaf, 21 cm. Fair condition. Folding marks, wear and tear to margins.

Opening price: \$250



260

260. דף בכתב-ידו של האדר"ת - רשימת הכנה לחיבור

דף בכתב-ידו של הגאון רבי אליהו דוד רבינוביץ' תאומים - האדר"ת.

בדף מופיעה רשימת המצוות והמנהגים הנעשים בימינו משום זכר לבית המקדש. בראש הדף הכותרת "זכרון ליראי ד'".

כפי הנראה, לפנינו תוכנית עבודה לחיבור שהכין האדר"ת. בשנים האחרונות נדפס ספרו של האדר"ת "זכר למקדש" (אהבת שלום, ירושלים תשס"ד), הבנוי במתכונת דומה אך לא זהה לרשימה שלפנינו.

דף, 21 ס"מ. מצב בינוני. סימני קיפול, בלאי וקרעים בשוליים.

פתיחה: \$250



262b



262a

שנמסר ב"קאבע [קובה] יפאן" שבוע של ערב פסח תש"א. אחריו מופיעים המשך השיעורים על מסכת יבמות, שנמסרו בקובה בקיץ תש"א.

ישיבת מיר גלתה עם פרוץ השואה בסתיו ת"ש (1939). לעיר ווילנא, שהפכה אז לבירת ליטא העצמאית. לאחר הכיבוש הרוסי באביב ת"ש (1940), הועברה הישיבה לעיר קיידאן שבצפון-ליטא, ולאחר מכן פוזרה הישיבה לארבעה סניפים בעיירות הסביבה: קרקינובה, שאט, קראקי ורמיגולה. רבי חיים שמואלביץ יושב בקרקינובה, ונדד בין ארבעת הסניפים למסור בהם שיעורים. עם התקדמות הכיבוש הגרמני, ניצלה הישיבה בדרך פלאית, במסע הצלה דרך הרכבת הטרנס-סיבירית ובאניות רעועות, לקובה בירת יפן, ומאוחר יותר לשנחאי שבסין. בכל אותן תקופות היה רבי חיים לראש הישיבה, מסר שיעורים כסדרם והנהיג את הישיבה יחד עם המשגיח רבי יחזקאל לווינשטיין.

הגאון רבי חיים שמואלביץ (תרס"ב-תשל"ט), נכד ה"סבא" מנובהרדוק, וחתנו של הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל ראש ישיבת מיר. מגדולי התורה הנודעים ביותר בהתמדתו ובשיעוריו הגאוניים, שהקיפו סוגיות רבות בש"ס. רבי חיים החל למסור

262. כתב-יד - פנקס השיעורים של הגאון רבי חיים שמואלביץ - בתקופת נדודי ישיבת מיר לקיידאן וליפאן - ת"ש-תש"א

כתב יד, שיעורים בכתב ידו של הגאון רבי חיים שמואלביץ ראש ישיבת מיר, מתקופת נדודי הישיבה בימי השואה, לעיירות ליטא ולמזרח הרחוק. ת"ש-תש"א 1940-1941.

שיעורים על מסכתות נדרים, גיטין, קידושין, בבא בתרא, כתובות ויבמות. בכותרות השיעורים נרשם זמן הכנתם, מהשנים תרצ"ז-תש"א; מקום ומנן אמירתם בקיידאן (קיץ תש"א) קרקינובה (אלול ת"ש ותשרי תש"א) קראקי, שאט, רמיגולה; ושיעורים שנאמרו בקאבע (קובה) יפאן - ניסן וקיץ תש"א. בדף האחרון חותמת באותיות עבריות ולטיניות: "חיים לייב שמואלביץ - ראש הישיבה - ישיבת מיר".

בדף יז/1 לאחר שיעורי מסכת יבמות שנמסרו בקרקינובה בחורף תש"א, מופיעה חותמת בליטאית, ממשרד הממונה על אוצרות התרבות, לאישור הרצאת המחברת מגבולות ליטא, במהלך נדודי הישיבה ליפן. ומעבר לזו, בדף יז/2 כבר מופיע השיעור

261. Letter of Torah Thoughts, Handwritten by Rabbi Yechezkel Berstein Author of Divrei Yechezkel (Teacher of Rabbi Shach and Rabbi Hutner)

Letter handwritten (not signed) by Rabbi Yechezkel Berstein, Head of the Or Yisrael Yeshiva in Slobodka. [Slobodka-Kovno, 1930s].

At the top of the leaf he writes: "Since I know that words of Torah are especially dear to you, I will copy a 'speck' of a discourse which I have recently delivered to the yeshiva students". He then discusses the question of Rabbi Yosef Ruzin Av Beit Din of Dvinsk which appears in his book Tzofnat Pa'aneach [the Rogochover died in 1936 and this letter was written in his lifetime].

Rabbi Yechezkel Berstein (1889-perished in the Holocaust in Cheshvan 1941), a foremost student at the Knesset Yisrael Yeshiva in Slobodka and friend of Rabbi Reuven Grozovsky and Rabbi Daniel Movshovitz who studied at the Slobodka Yeshiva at the same time. In 1913, he married and settled in Vabalninkas the birthplace of his great disciple Elazar Menachem Shach [author of Avi Ezri], who considered himself a "talmid muvhak" of Rabbi Yechezkel and was very close to him. The latter studied at the Slobodka Kollel and exiled with the yeshiva to Kremenchuk. On their return to Slobodka, the young man Yitzchak Hutner of Warsaw [author of Pachad Yitzchak] became close to him. In 1923, the Saba of Slobodka together with his son Rabbi Moshe Finkel established the Or Yisrael Yeshiva in Slobodka [which was an "intermediate yeshiva" absorbing students who graduated from Yeshivot Ketanot and after studying three years in an "intermediate yeshiva" they progressed to a yeshiva gedolah]. At first, Rabbi Yechezkel was appointed teacher but later became the sole head of the yeshiva. His scholarly work Divrei Yechezkel printed in Kédainiai (Keidan) in 1935 reputed him throughout the Torah world. This book was printed in many editions and became one of the basic books of yeshiva Torah in-depth study. The thoughts in this letter were not printed in his book, but the basic content with many variations can be found in Siman 53.

Official stationery, 2 written pages, 29 cm. Good-fair condition, damp stains on margins.

Opening price: \$300

שיעורים בישיבת מיר בשנת תרצ"ו. מאז לא הפסיק במסירת שיעוריו למעלה מארבעים שנה, הן בתקופה שהנהיג את הישיבה בגלותה לעיריות ליטא, ליפן ולשנחאי, וגם כשעלה אח"כ לירושלים והצטרף אל חותנו הגרא"י פינקל, שניצל בדרך אחרת והקים את "ישיבת מיר" בירושלים.

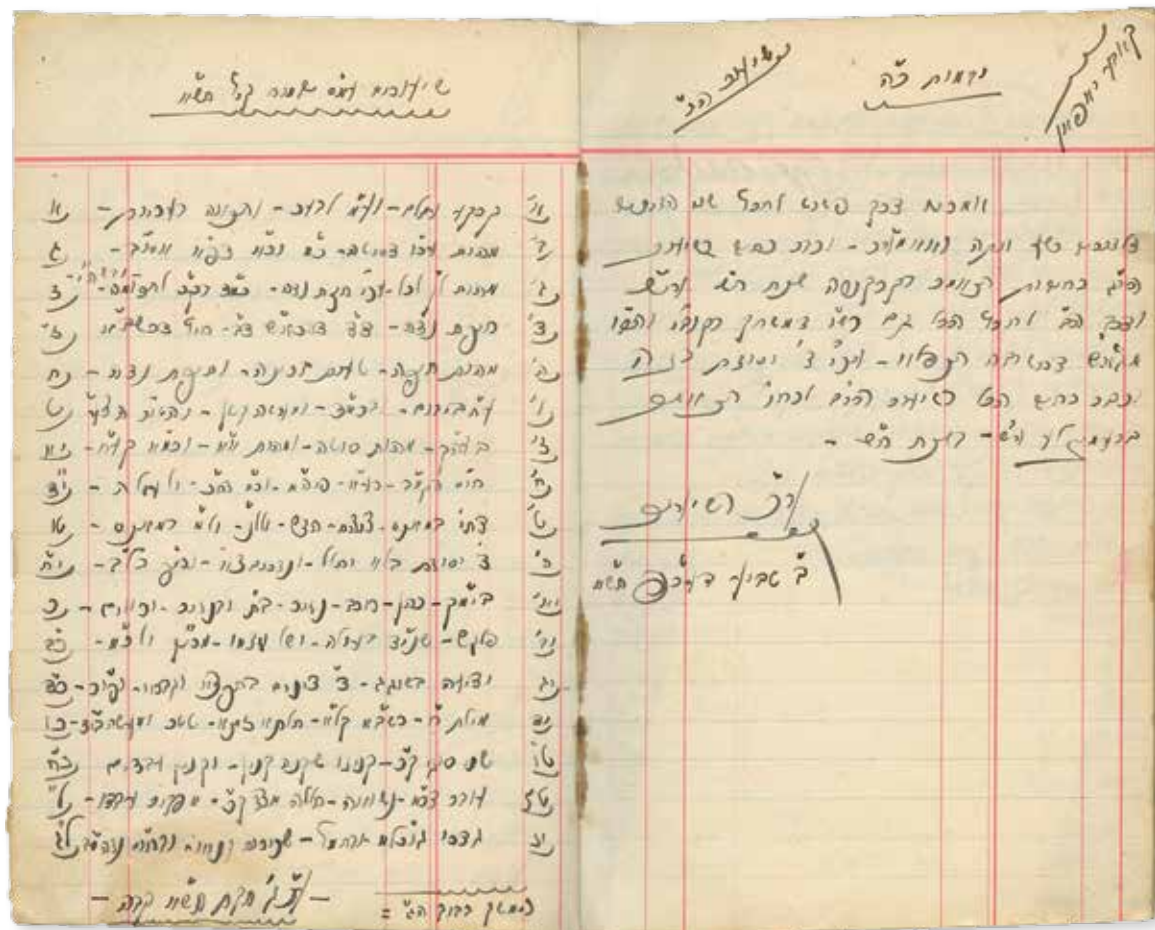
שיעוריו של רבי חיים בישיבת מיר בליטא, במזרח הרחוק ובירושלים, היו מושכים תמיד ציבור גדול מכל בתי המדרשות שבאזור. למרות חשיבתו הגאונית והעסיטית, היתה מחשבתו מסודרת להפליא. כל הנהגתו אמרה סדר פנימי ויישוב הדעת. שיעוריו היו בנויים וברורים. לעולם היה מקפיד רבי חיים שלא לדבר לפני ציבור כלשהו בלי הכנה מוקדמת מדוקדקת ומחושבת עד לפרטים. לפני כל שיעור היה תולה פתקה עם רשימת מראי מקומות בתבנית קבועה. מראי המקומות נכתבו תדיר בשש שורות ובמספר מלים שזה (ראה 'מח ולב' עמ' פז). מבנה השיעורים עצמו היה במתכונת קבועה של ארבע קושיות, ויסוד אחד המבאר יחדיו את כל מהלך הסוגיא ומתרחץ את כל הקושיות. תוך כדי השיעור היה מסכם "עד כאן הקושיות", אח"כ היה חוזר בקצרה על ארבעת הקושיות. אומר יסוד ברור ומבאר, חוזר בקצרה על הדברים, ועובר לנדבך הבא, עד שכל תמונת-הסוגיא היתה מתבהרת ומתבארת בא-היטב (ראה 'מח ולב', עמ' נג). קבלה היתה לו ממורו ורבו, שלא לומר שיעור ישן, אלא תמיד לחדש ולהכין את השיעור מחדש. רק לאחר שהיה גומר להכינו, היה מעיין במחברותיו הישנות ממחזורים קודמים.

אף כתיבתו במחברותיו, היתה רציפה ומתוכננת (ללא טעויות ותיקונים), בכתב ידו הנאה והמחובר קמעא. כתיבתו היתה בניצול הדף כולו לכתיבה עד קצה שוליו, אך אין מילה אחת ש"נדחפה" בכח אל קצה השורה, אלא הכל בכתב אחיד ומיושב. ציוני הכותרות אף הם במתכונת קבועה ואחידה. וציון קבוע למקום אמירת השיעורים (או ציון לשיעור ש"לא נאמר"). כמוכן שגם תוכנן הפנימי של הדברים, מתומצת ומסודר במבנה האחיד של סדר החידושים, וסדר הרצאתן.

מתורתו נדפסו הספרים: "שערי חיים" - שיעורים ושיחות מוסר, נערכו ע"י תלמידיו ובניו שליט"א. ולכור יצא לאור "ספר הזכרון להגר"ח שמואלביץ".

[1], לו; [1] עט; [1] לט; [1], יח; [1], עח; [1], יז; [1] לה, [1] דף. 16.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי שימוש וכתמים. כריכה מקורית בלוייה.

פתיחה: \$5000



262c

262. Manuscript – Notebook with the Discourses of Rabbi Chaim Shmuelevitz – During the Time the Mir Yeshiva Escaped to Keidan and Japan – 1940-1941

Manuscript, discourses in the handwriting of Rabbi Chaim Shmuelevitz head of the Mir Yeshiva, from the Holocaust period when the yeshiva escaped to Lithuanian villages and later to the Far East. 1940-1941.

Discourses on Tractates Nedarim, Gittin, Kiddushin, Bava Batra, Ketubot and Yevamot. The titles include the time of their preparation from 1937-1941, the place and time they were delivered in Keidan [Kėdainiai] (summer 1941) Krekenova (Elul 1940 and Tishrei 1941), Kriukai, Shat (Šėta), Ramygala and discourses delivered in Kobe, Japan in Nissan and summer of 1941. On the last leaf is a stamp in Hebrew and English: "Rabbi Ch. L. Shmuelowitz, dean of the Mirrer Yeshiva".

On Leaf 17/a, after the discourse on Tractate Yevamot delivered in Krekenova during the winter of 1941, a Lithuanian stamp, of a cultural preservation office, appears with an authorization to permit taking the notebook over the Lithuanian border during the yeshiva's travels to Japan. On verso, on Leaf 17/b is the discourse delivered in Kobe, Japan during the week of Erev Pesach 1941 followed by more discourses on Tractate Yevamot delivered in Kobe during the summer of 1941.

In the autumn of 1939, at the outbreak of World War II, the Mir Yeshiva moved to the city of Vilna which at that time became the capital city of independent Lithuania. After the Russian occupation of Lithuania in the spring of 1940, the yeshiva moved to Keidan in Northern Lithuania and from there dispersed to four branches in the surrounding villages: Krekenova,

Kriukai, Shat (Šėta) and Ramygala. Rabbi Chaim Shmuelevitz resided in Krekenova, but traveled among the four branches of the yeshiva to deliver discourses. As the German occupation progressed, the yeshiva was wondrously saved by their journey on the trans-Siberian train and by means of rickety ships to Kobe, Japan and from there to Shanghai, China. All that time, Rabbi Chaim headed the yeshiva, delivered discourses as usual and led the yeshiva together with the mashgiach, Rabbi Yechezkel Lowenstein.

Rabbi Chaim Shmuelevitz (1902-1979), grandson of the Saba of Novardok and son-in-law of Rabbi Eliezer Yehuda Finkel, head of the Mir Yeshiva was an outstanding Torah scholar, renowned for his diligence and his brilliant discourses which encompassed many Talmudic tractates. Rabbi Chaim began to deliver discourses in the Mir Yeshiva in 1936 and did not cease giving his shi'urim for more than 40 years, both during the time he led the yeshiva in its exile to Lithuanian outskirts, Japan and Shanghai and after he immigrated to Jerusalem and joined his father-in-law, Rabbi Eliezer Yehuda Finkel who also rescued from the Holocaust by a different venue and established the Mir Yeshiva in Jerusalem.

Rabbi Chaim's discourses in the Mir Yeshiva in Lithuania, the Far East and Jerusalem always drew a large audience from all the Batei Midrash in the area. In spite of his genius and vibrant way of thinking, his thoughts were wonderfully systematic. All his conduct conveyed his inner order and tranquility. His discourses were structured and clear. Rabbi Chaim was always careful not to speak before any public audience without careful preparation of all details. Before every shiur, he would hang a note with a list of sources almost always structured the same way – six lines with equal words in each line

(see Moach VaLev p. 82-87). The structure of the shiur itself also had a set pattern of four questions, with one basis that would explain the whole treatise and answer all questions. During the discourse, he would say "Up until now are the questions", and he would then review the four questions. Then he would teach a clear basic thought and explain it, give a brief review and progress to the next stage until the whole treatise would become very clear (see Mo'ach VaLev p. 53). He learned this manner of teaching from his teacher who taught him never to repeat an old discourse but always to prepare a new novel shiur. Only after he had finished preparing his discourse, did he look in his notebooks of the previous classes he had delivered on the subject.

Flowing and premeditated writing characterized his notebooks, (without mistakes and corrections), in his attractive, slightly connected handwriting. He would use the whole sheet of paper and would fill it with his writing until the end of the margins but not one word would be squeezed in the end of the line, all is written in a uniform, deliberate writing. The titles too are uniform and even. Of course, the content is brief and orderly in its structure of the novellae and the order of their delivery.

The books Sha'arei Chaim – Rabbi Shmuelevitz' shiurim and mussar discourses were edited by his disciples and his sons. They also published the book Sefer HaZikaron L'HaGaon R' Chaim Shmuelevitz in his memory.

[1], 37; [1] 79; [1] 39; [1], 18; [1], 78; [1], 17; [1] 35, [1] leaves. 16.5 cm. Good-fair condition, wear and stains. Original worn binding.

Opening price: \$5000

263. Composition about English Names in Gittin, in the Handwriting of Rabbi Henkin

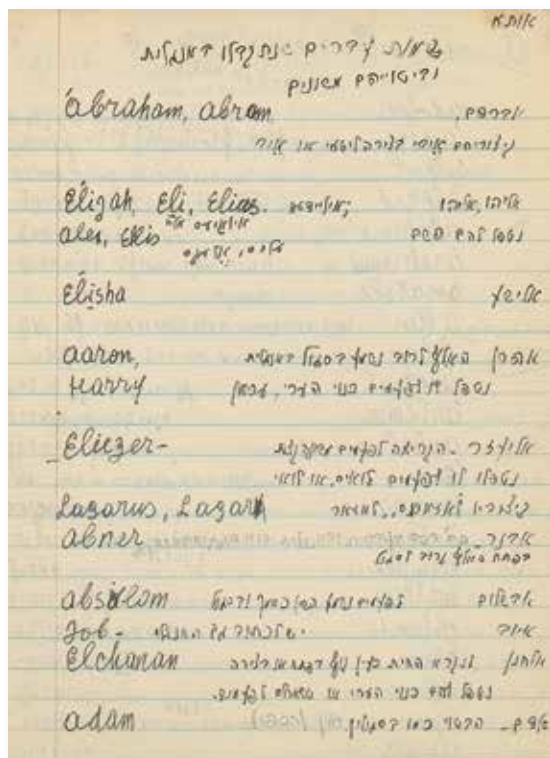
Manuscript, guide for writing English names on Gittin, by Rabbi Yosef Eliyahu Henkin. [New York, 1957].

Booklet in the handwriting of Rabbi Henkin: "In response to many requests, I am writing the precise spelling of English names...". The booklet contains an alphabetical glossary of the names of men and women in Hebrew and in English. Inscription on front cover: "...on Erev Shabbat 1957". This booklet is the source of the booklet "Rules for Names of Gittin" printed at the end of his book Perushei Lev Ibra (New York 1957).

Rabbi Yosef Eliyahu Henkin (1881-1973), one of the greatest Torah teachers in the US and manager of Ezrat Torah. Author of Lev Ibra, Perushei Ibra and other compositions (see: Yeshurun, 20th of Adar 2008, pp. 125-171, article titled "Mara D'Atra shel America").

Approximately 70 written pages. 25 cm. Good-fair condition. Minor wear and tears. Detached leaves. Damaged binding.

Opening price: \$500



263

263. חיבור על שמות אנגליים בגיטין, בכתב ידו של הרב הנקין

כתב-יד, הדרכה לכתיבת שמות אנגליים בגיטין, מאת רבי יוסף אליהו הענקין. [ניו יורק, תשי"ז 1957].

קונטרס בכתב-ידו של הרב הענקין. "ע"פ בקשת רבים הנני לרשום בקונטרס זה דקדוקי הכתיבה בשמות אנגליים...". הקונטרס כולל לקסיקון אלפביתי של שמות גברים ונשים בעברית ובאנגלית. רישום בכריכה הקדמית: "שלמתי עש"ק בשלח תשי"ז". מחוברת זו נערך הקונטרס "כללים בשמות גיטין" שנדפס בסוף ספרו פירושי לב איברא (ניו יורק תשי"ז).

הגאון רבי יוסף אליהו הענקין (תרמ"א-תשל"ג), מגדולי ההוראה בארצות הברית ומנהל "עזרת תורה". מחבר לב איברא, פירושי איברא, וחיבורים נוספים (ראה אודותיו: מאסף "ישורון", כ', אדר תשס"ח, עמ' קכה-קעא, מאמר "מרא דאתרא של אמריקה" - קיום לדמותו של הגרי"א הנקין זצ"ל).

כ-70 עמ' כתובים. 25 ס"מ. מצב טוב-בינוני. מעט בלאי וקרעים. דפים מנותקים. כריכה פגומה.

פתיחה: \$500

265. כתב יד - הערות על ספרי שונה הלכות - עם מאות תשובות בכתי"ק של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א

מאות דפים של הערות בכתי"ק על ספרי "שונה הלכות" חלקים ב' ו' למרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א. עם מאות רשימות בכתב ידו של הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, ובהם תשובות ותיקונים על חלק מההערות, בהם גם תיקונים ששינה הגר"ח בגוף הספר.

ספר "שונה הלכות", כתבו מרן הגר"ח שליט"א יחד עם הגאון רבי אלעזר צדוק טורציין זצ"ל, כקיצור וסיכום ההלכות שבמשנה ברורה בצירוף פסקי ההלכה של החזו"א. לפני הדפסת הספר מסר הגר"ח את הספר להגדה לתלמידו חכמים מופלגים, ביניהם, גיסו הגר"ש ברזם, הגר"א גניחובסקי, הגר"ש בולדברג, ויבדלחט"א מרן הגרא"ל שטיינמן, הגר"ד לנדו, ועוד, וכן להגאון רבי צבי גרינהוז שליט"א - חתנו של הגאון רבי אלעזר צדוק טורציין זצ"ל וכותב ההערות בדפים שלפנינו. בהקדמה לחלק שלישי של ספר שונה הלכות, כותב מרן הגר"ח: "גם יזכרו לטובה הר"ר צבי גרינהוז שליט"א שעבר על כל חלק זה (חוץ מהלכות יו"ט וחוה"מ) והעיר הרבה הערות נכונות..."

הכתבים שלפנינו כוללים מאות דפים עם הערות בכתב ידו של הגאון רבי צבי הירש גרינהוז שליט"א, מסודרים על סדר הסימנים והסעיפים של ה"שונה הלכות", ובהם הערות והשגות על הנכתב בספר. מרן הגר"ח מעיר לו בכתב ידו על חלק מההערות מאחורי הדפים, ופעמים מודה לדבריו ואף מציין שתיקן בגוף הספר "שונה הלכות". כמו כן מוסיף רבי צבי על דברי הגר"ח, ממה שאמר לו אחר כך בעל-פה. כתבים אלו מכילים אוצר בלום של בירורי וחקרי הלכה; כשרבי צבי מעיר מדקדוק לשון של המשנ"ב והחזו"א ושאר פוסקים, ומרן הגר"ח מעמיד את ההלכה על דיוקה, ומבאר בקיצור את מקור הדברים שכתב בספר.

מן ההגהות הרבות שלפנינו, ניכר כמה עמל ושקד מרן הגר"ח על כל קצו של יו"ד בספר "שונה הלכות", כשרבי צבי מעיר אפילו על לשונות קלים שהיו אולי ראויים להיכתב אחרת, ומרן הגר"ח מסביר לו בקיצור מדוע בחר כך או כך.

הגאון רבי צבי גרינהוז שליט"א, חתנו של הגרא"צ טורציין זצ"ל, משמש שנים רבות כראש הכולל מטעם ישיבת כנסת חזקיהו ברכסים. רבים נוהרים לשיחותיו המוסריות, והוא נחשב לאחד מגדולי הרבנים ואישי המוסר בבני ברק.

למעלה מ-500 עמ' כתובים. 19.5 ס"מ. מצב טוב. מעט כתמים ובלאי. קרעים קלים בשולי חלק מהדפים, ללא פגיעה בטקסט.

פתיחה: \$4500

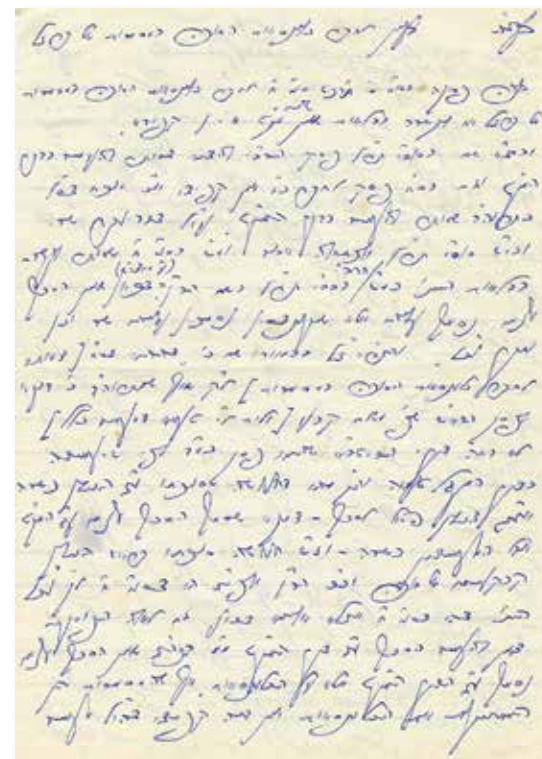
264. Manuscript – Rabbi Elyashiv

Draft of a responsum in the handwriting of Rabbi Yosef Shalom Elyashiv. [Jerusalem, c. 1980s].

Rabbi Yosef Shalom Elyashiv (1910-2002), a leading Torah authority for more than 70 years. Known for his exceptional diligence and deep and thorough understanding of all areas of Torah which facilitated reaching clear conclusions on any matter. During the last 20 years of his life, he led Torah Jewry in Israel and abroad. However, even earlier he was involved in rabbinic and halachic matters of various communities. Rabbi Elyashiv did not print his Torah novellae by himself but his disciples printed the "comments" from his lectures thereby compiling hundreds of his thousands of responsa in four volumes of Kovetz Teshuvot.

[4] pp, 20.5 cm. Good condition, minor stains.

Opening price: \$300



264

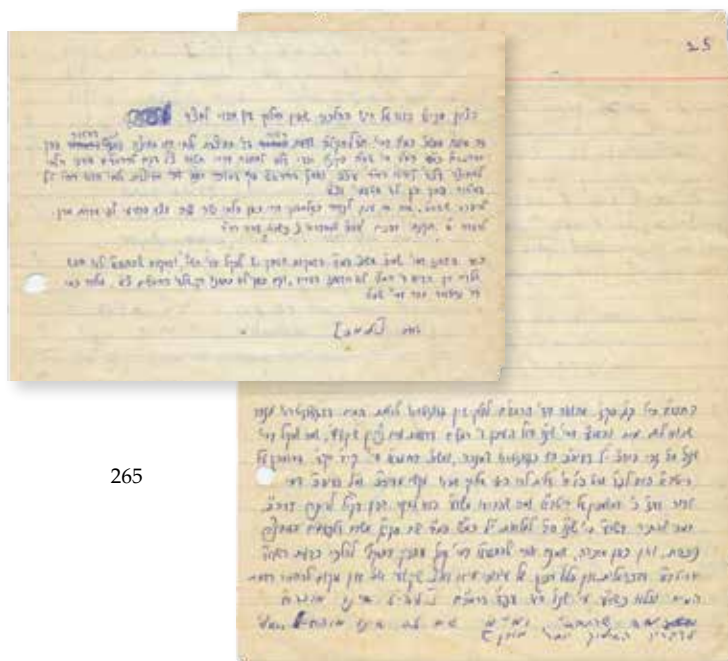
264. כתב יד - הרב אלישיב

רשימות טיטה של תשובה הלכתית בדין "חיבור כלונסאות הסוכה במסמרות של ברזל", בכתב ידו של הגאון רבי יוסף שלום אלישיב. [ירושלים, שנות התש"מ בערך].

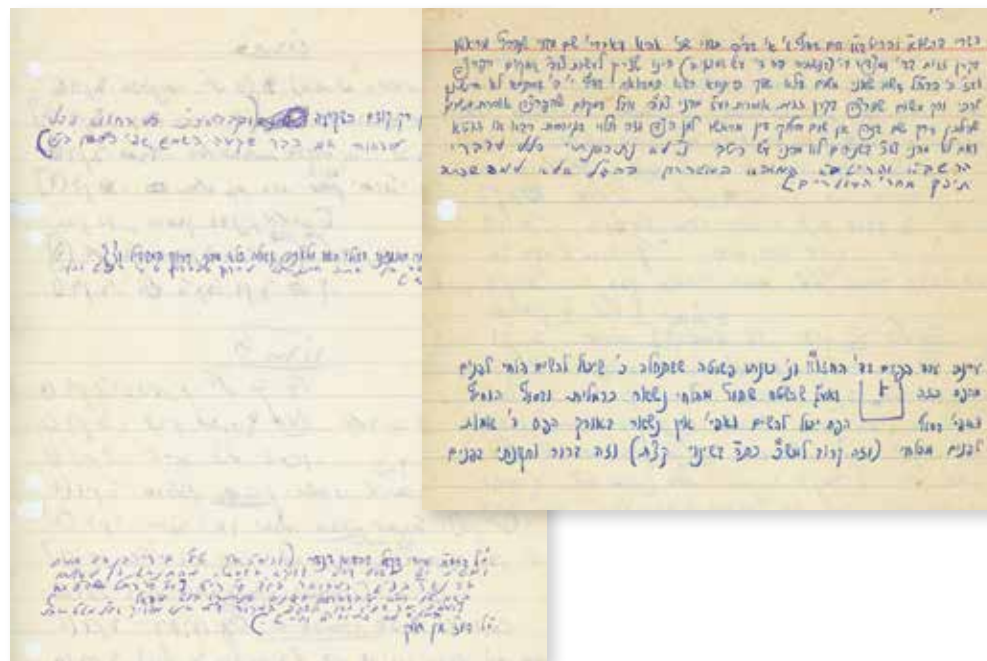
מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב (תרע"ע-תשע"ב), מגדולי הפוסקים במשך למעלה משבעים שנה. נודע בהתמדתו המופלגת ובידיעתו העמוקה והיסודית בכל חלקי התורה, עד שיכל לפסוק בכל ענין וענין את מסקנתו הברורה. בעשרים השנים האחרונות הנהיג את עולם התורה בארץ ובחו"ל. אך מצורתו היתה פרוסה כבר קודם על כל עניני הרבנות וההלכה בקהילות השונות. הגר"ש אלישיב לא הדפיס בעצמו את חידושי תורתו, אך תלמידיו הדפיסו את ה"הערות" משיעוריו וליקטו מאות מאלפי תשובותיו בארבעת חלקי "קובץ תשובות".

[4] עמ', 20.5 ס"מ. מצב טוב, כתמים קלים.

פתיחה: \$300



265



265. Manuscript – Notes on Shoneh Halachot Books – With Hundreds of Responsa in the Handwriting of Rabbi Chaim Kanievsky

Hundreds of leaves of handwritten notes on the Shoneh Halachot books Vol. 2-3 by Rabbi Chaim Kanievsky. With hundreds of handwritten notes by Rabbi Chaim Kanievsky, containing responses and corrections to some of the glosses, including corrections of the original text. Shoneh Halachot, authored by Rabbi Chaim with Rabbi Elazar Tzadok Turchin, as a brief summary of the laws in the Mishna Brura with the addition of halachic rulings of the Chazon Ish. Before printing the book, Rabbi Chaim gave the book to a number of prominent Torah scholars for proofreading. Rabbi Chaim's brother-in-law Rabbi R.S. Barzem, Rabbi A. Ganichovsky, Rabbi S.B. Valdenberg, Rabbi A.L. Shteinman, Rabbi D. Landau, etc. were among those sages as well as Rabbi Zvi Greenhaus, son-in-law

of Rabbi Elazar Tzadok Turchin and the author of the notes. In his introduction to Vol. 3 of Shoneh Halachot, Rabbi Chaim writes: "Rabbi Zvi Greenhaus must be favorably mentioned for perusing this whole volume (with the exception of the laws of Yom Tov and Chol HaMo'ed) and he wrote many correct notes...". These works contain hundreds of leaves with handwritten notes by Rabbi Zvi Hirsh Greenhaus, according to the order of the Simanim (Sections) and the Se'ifim (Paragraphs) of Shoneh Halachot containing comments and questions on the content of the book. On the verso of the leaves, Rabbi Chaim comments on some of the notes and sometimes accepts Rabbi Greenhaus' notes and even writes that he revised the text of Shoneh Halachot accordingly. Rabbi Zvi also adds to the words of Rabbi Chaim things he later told him orally. These writings contain a treasure of halachic study, Rabbi Zvi comments on

the precise wording of the Mishna Brura and the Chazon Ish and other poskim while Rabbi Chaim presents the exact Halacha and briefly explains the source of things he wrote in the book. These numerous glosses clearly portray the effort Rabbi Chaim exerted for each small point in his book Shoneh Halachot. Even small changes suggested by Rabbi Zvi as to different possible ways of expression merit a brief justification by Rabbi Chaim's of his choice of words. Rabbi Zvi Greenhaus, was head of the Kollel affiliated with the Knesset Chizkiyahu Yeshiva in Rekhasim for many years. His mussar lectures are very popular and he is a leading rabbi and mussar figure in Bnei Brak. More than 500 written pages. 19.5 cm. Good condition. Light stains and wear. Minor tears to some margins, without damage to text. Opening price: \$4500

266. כתב יד "עץ חיים" ממאהר"ו - המאה ה-18

כתב יד, דרושי קבלה ממאהר"ו רבינו חיים וויטאל. כתיבה אשכנזית עתיקה [ראשית שנות הת"ק, המאה ה-18]. עם מעט הגהות בשוליים מכמה כותבים. בכתב היד שלפנינו ישנם שינויים מהנדפס. [151] דף, ספירת דפים חלקית ומשובשת. כ-20 ס"מ. נייר איכותי, מצב טוב, כתמים ובלאי. לא כרוך.

פתיחה: \$1500

266. Manuscript, Etz Chaim of the Maharchu – 18th Century

Manuscript, Kabbalistic homiletics by the Maharchu Rabbi Chaim Vital. Ancient Ashkenazi writing [18th century]. With few marginalia by several writers.

This manuscript has variations from the printed version.

[151] leaves, partial and incorrect pagination. Approximately 20 cm. High-quality paper, good condition, stains and wear. Unbound.

Opening price: \$1500

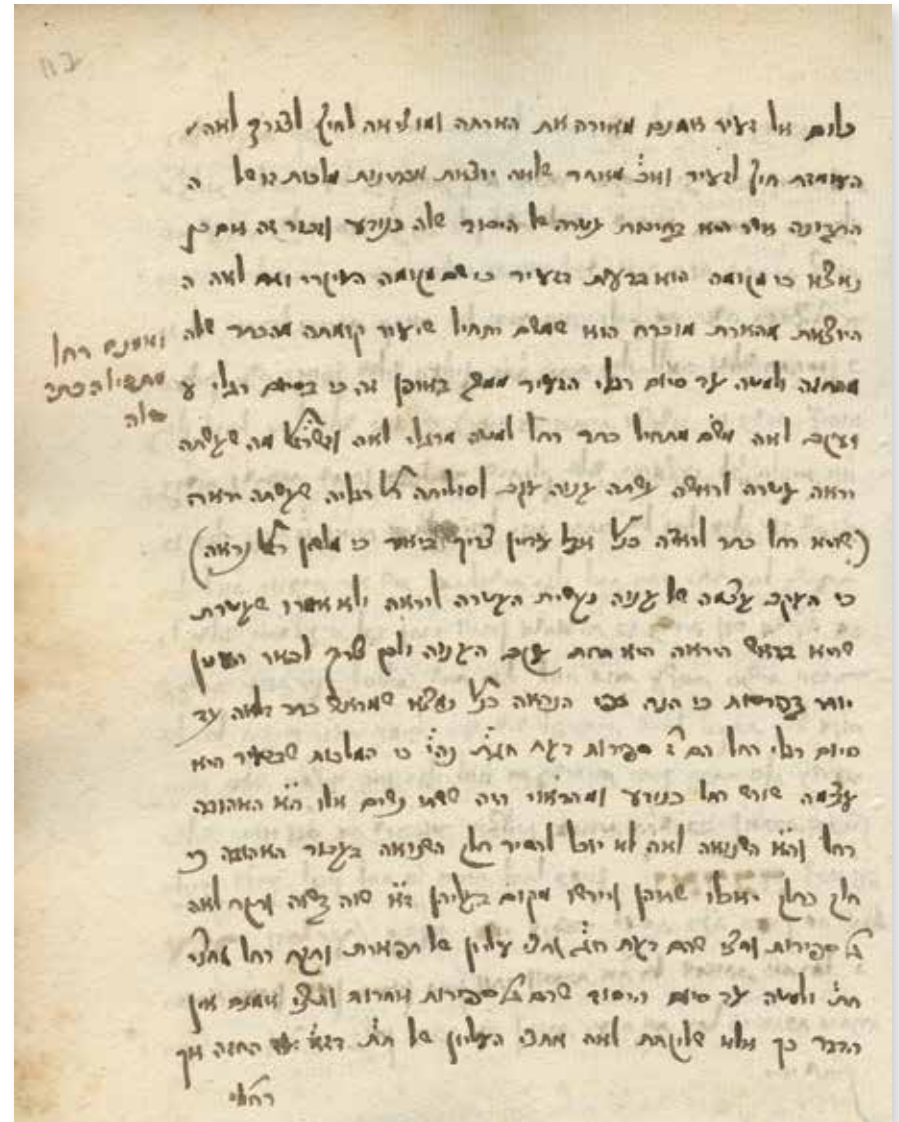
267. כתב-יד, סידור הרש"ש לליל הסדר וספירת העומר - בכתב ידו של המקובל רבי יצחק משה פירורה

כתב יד, סידור כוונות הרש"ש, לפסח ולסדר ליל פסח, לספירת העומר. נוסח כוונות מורחב ומפורט, כולל כל צירופי השמות. כתיבה קליגרפית נאה במיוחד, כתב רש"י וכתב מרובע. [ירושלים, תר"נ-תר"ס בערך].

בדף ק"ך/2 קולופון הסופר המקובל: "מעשה הכתב של הצעיר --- יצחק משה פירורה ס"ט נס"ו יצ"ו כיר"א תושלב"ע" [ספייה טב, ישמרו צורנו ויחיה, כן יהי רצון אמן, תם ונשלם, שבח לבורא עולם].

חתימות בעלים בכתב יד אשכנזי: "צבי אריה ממעזריטש גאלד-מאן".

המקובל רבי יצחק משה פירורה (ת"ר בערך-תרע"ז) בנו של המקובל הנודע רבי אהרן רפאל חיים משה פירורה, (נפטר תרמ"ז, בעל "תולדות אהרן ומשה" ו"אפר משה"). עלה בילדותו עם אביו הקדוש משאלוניקי לירושלים בשנת תר"ח (1848). מחכמי ירושלים המקובלים ומיחידי ק"ק בית אל. היה דורש בכל ערב בישיבת בעלי בתים בעיר העתיקה. מסופרי ישיבת המקובלים בית-אל, כתב והעתיק ספרי קבלה מהרש"ש ואת ספרי אביו. התפרנס מכתבת קמיעות. חיבר כמה ספרי מוסר בלאדינו, הוציא את ספרו של אביו "מעיל הקדש ובגדי יעש" (ירושלים, תרמ"ח), עם



266

הוספותיו והערותיו העמוקות בעניני קבלה. המקובל הקדוש רבי צבי אריה גולדמן ממזריטש (נפטר תרע"ו), איש פלאי, אשר מילדותו חזו בו ידיעה בדברים מופלאים. כאשר עלה בצעירותו ממזריטש עיר מולדתו לארץ ישראל, נכנס מיד ללמוד בבישיבת בית-אל, ונחשב שם מהמיוחדים שבין חבורת המקובלים. היה נקדש ונערץ בפי כל ונקרא בכינויים שונים: "דער ווייסער מלאך" [המלאך הלבן], "דער הויכער צדיק" [הצדיק הגבוה]. מחבר הספרים: "חשבון פרטי המצוות" (ירושלים, תרס"ד), "דרך חיים" ועוד. כג דף. 23 ס"מ. מצב בינוני, בחלק מהדפים בלאי וקרעים. כתמי יין בדפים הראשונים (של הגדה של פסח), כריכת עור עתיקה, מפוארת במיוחד, עם הטבעות זהב.

פתיחה: \$1000

267. Manuscript, Rashash Siddur for Lel HaSeder and Sefirat HaOmer – In the Handwriting of Kabbalist Rabbi Yitzchak Moshe Ferrera

Manuscript, siddur Kavanot HaRashash, for Pesach and Lel HaSeder and for Sefirat HaOmer. Expanded detailed nusach of kavanot, containing all combinations of Names. Very attractive calligraphic writing, Rashi script and square writing. [Jerusalem, c. 1890s-1900].

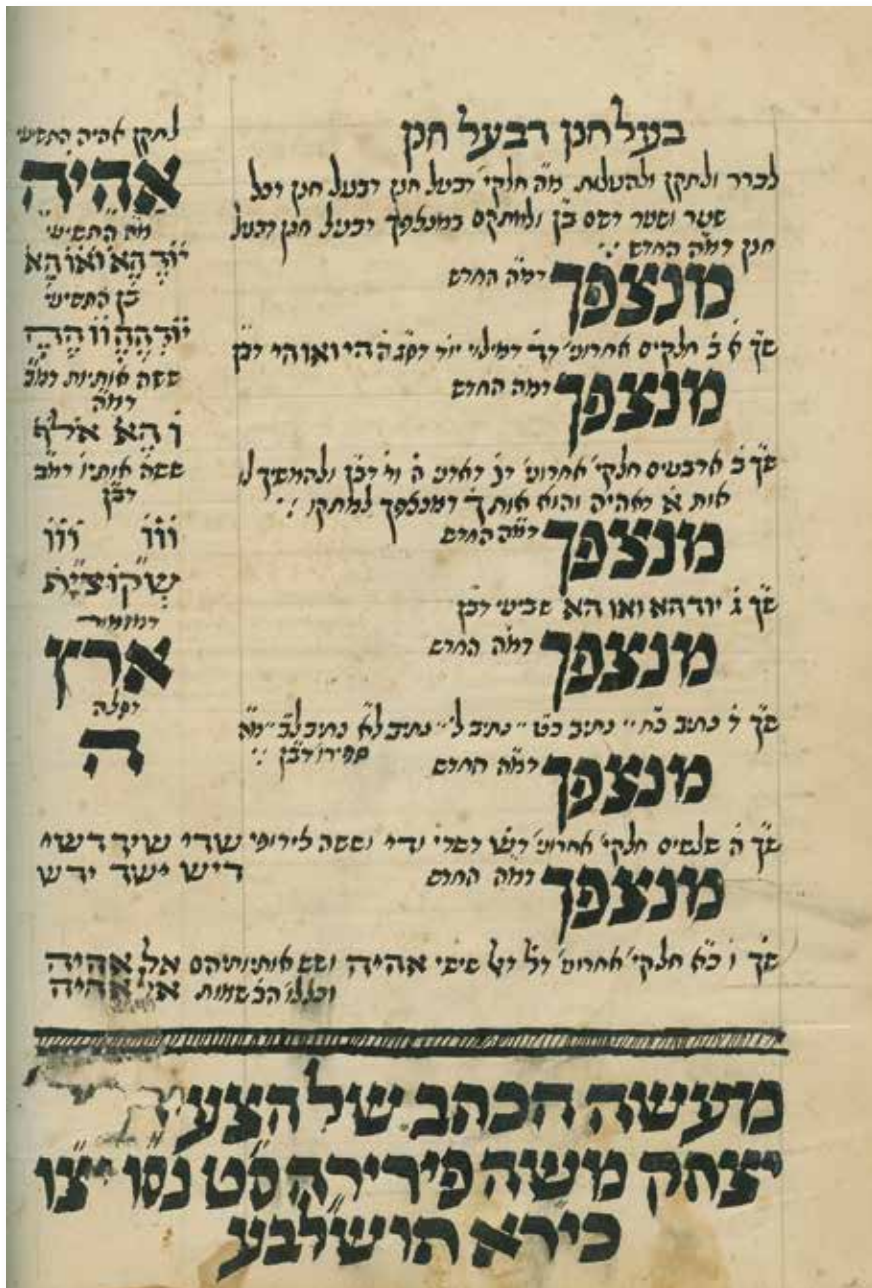
On Leaf 120/b is a colophon by the Kabbalist scribe: "Written by ...Yitzchak Ferrera". Owner's inscription in Ashkenazi handwriting: "Zvi Aryeh of Mezhyrich Gold-man".

The Kabbalist Rabbi Yitzchak Moshe Ferrera (c. 1840-1917) son of renowned kabbalist Rabbi Aharon Refael Chaim Moshe Ferrera, (died in 1887, author of Toldot Aharon V'Moshe and Efer Moshe), ascended with his father to Jerusalem from Salonika in 1848. Was a Jerusalem kabbalist and belonged to the Beit El community. He delivered a sermon every evening in a yeshiva for ba'alei batim in the Old City. He was a scribe for the Kabbalist Bet El Yeshiva, wrote and copied Kabbalistic books of the Rashash as well as his father's books and earned his living by writing amulets. Wrote several mussar books in Ladino, published his father's book Me'il HaKodesh U'Bigdei Yesha (Jerusalem, 1888), with his own additions and deep comments on Kabbalistic matters.

Rabbi Zvi Aryeh Goldman of Mezhyrich (died 1916), was known from his childhood for his insight of hidden matters. Upon his immigration at a young age from Mezhyrich to Eretz Israel, he immediately entered the Beit El Yeshiva and was among the leading Kabbalistic scholars. He was esteemed by all and was called "The white angel" and "The lofty tsaddik". He wrote Cheshbon Pirtei HaMitzvot (Jerusalem, 1904), Derech Chaim, etc.

123 leaves. 23 cm. Fair condition, wear and tear to some leaves. Wine stains to first leaves (Passover Haggadah), ancient leather binding, especially elaborate, with gilt embossments.

Opening price: \$1000





269

269. Manuscript, Segulot and Amulets – Judeo-Arabic

Manuscript, segulot and amulets. [Oriental countries, 19th/20th centuries]. Judeo-Arabic. With Kabbalistic illustrations [Ktav Malachim].

[72] pages. 18 cm. Fair condition. Stains and wear. Worming to several places. No binding.

Opening price: \$300



268

269. כתב-יד, סגולות וקמיעות - ערבית-יהודית

כתב-יד, סגולות וקמיעות. [ארצות המזרח, המאה ה-19/20]. ערבית-יהודית. עם אורים קבליים [כתב מלאכים].

[72] עמ' 18 ס"מ. מצב בינוני. כתמים ובלאי. פגעי עש במספר מקומות. ללא כריכה.

פתיחה: \$300

268. סידור כוונות האר"י מדפוסי רוסיה-פולין - הגהות קבליות חתומות ודפי כתב יד - מרוקו המאה ה-19

סידור עם כוונות האר"י. תפלת מנחה, ותפילות שבת. [מדפוסי רוסיה-פולין, שנות הת"ק המאה ה-18/19].

הגהות קבליות ארוכות, חתומות "יעקב", בכת"י מזרחי [מרוקו, המאה ה-19].

דפי כת"י [כתיבה מזרחית. מרוקו, המאה ה-19?], העתקות מספר "חמדת ימים" - להשלמת כוונות ההכנה לשבת, קבלת שבת ותחילת תפילת ערבית.

[12] דף בדפוס; [26] דף בכת"י; [42] דף בדפוס; [2] דף בכת"י. 18.5 ס"מ. מצב בינוני, נזקי עש על הטקסט, בלאי וכתמים. כריכה קרועה ורופפת.

פתיחה: \$400

268. Siddur Kavanot Ha'Ari Printed in Russia-Poland – Signed Kabbalistic Glosses and Handwritten Leaves – Morocco, 19th Century

Siddur with Kavanot Ha'Ari. Mincha prayer, and Shabbat prayers. [Russia-Poland printings, 18th/19th century].

Long Kabbalistic glosses, signed "Ya'akov", in Oriental handwriting [Morocco?, 19th century?].

Handwritten leaves [Oriental writing. Morocco?, 19th century?], copies from Chemdat Yamim to complete the kavanot for Shabbat preparation, Kabbalat Shabbat and the beginning of the Ma'ariv prayer.

[12] printed leaves; [26] handwritten leaves; [42] printed leaves; [2] handwritten leaves. 18.5 cm. Fair condition, worming to text, wear and stains. Torn, loose binding.

Opening price: \$400



270

270. Rapduni BaTapuchim, Berlin, 1712 – With Handwritten Glosses – Samchuni BaAshishut Composition

Rapduni BaTapuchim, Homiletic commentary on Aggadot Raba bar bar Chana in Tractate Bava Batra. By Rabbi Elyakim Getz Av Beit Din Hildsom. [Berlin, 1712].

Missing title page; bound in the middle of a volume with two more books: Parshat Derachim, [Zolkva, 1772 – lacking first leaves]. Michlal Yofi, by Rabbi Yitzchak ben Rabbi Ben Zion of Kotsk. Frankfurt an der Oder, [1775].

On the margins of Rapduni BaTapuchim are the Samchuni Ba'Ashishut glosses – an entire handwritten composition of "a commentary according to Sod, hidden Torah of Rabbi Shimon bar Yochai and the Ari, on the Aggadot of Raba bar bar Chana".

The author of the manuscript of the Samchuni

Ba' Ashishot commentary is unknown. The style of writing is characteristic to the time of printing [Ashkenazi handwriting from the 18th century]. The content of the commentary is an indication of the author's deep Kabbalistic knowledge.

6-81 leaves; 30 leaves; [2], 78 leaves. 19.5 cm. Fair condition, extensive wear, tears and stains. Ancient torn binding.

Many stamps of Rabbi "Aryeh Leibush Kahane Av Beit Din of Apahida and its region, dwelling in Kołaczyce" [1865-1942, son-in-law of the Rebbe of Deyzh Rabbi Yechezkel Panet author of Kneset Yechezkel. Served in the Apahida rabbinate and after World War I settled in Klausenburg and served in the rabbinate of the Avodat Kehuna Beit Midrash.

Opening price: \$400

270. ספר "רפדוני בתפוחים", ברלין, תע"ב - עם הגהות בכת"י - חיבור "סמכוני באשישות"

ספר רפדוני בתפוחים, פירוש עפ"י דרוש, של אגדות רבה בר בר חנה במסכת בבא בתרא. מאת רבי אליקים געץ אב"ד הילדסום. [ברלין, תע"ב 1712].

חסר שער, וכרוך באמצע כרך ובו שני ספרים נוספים: פרשת דרכים, [זולקווא, תקל"ב - חסר דפים ראשונים]. מכלל יופי, מאת רבי יצחק ב"ר בן ציון מק"ק קאצק. פונקפורט דאודר, [תקל"ה 1775].

בשולי ספר "רפדוני בתפוחים" - הגהות "סמכוני באשישות" - חיבור שלם בכת"י של "פירוש עפ"י הסוד, סודות של רשב"י האר"י, על מאמר אגדות רבה בר בר חנה".

לא ידוע מיהו מחבר הפירוש "סמכוני באשישות" שבכתב יד. סגנון הכתב אופייני לתקופת ההדפסה [כת"י אשכנזי מהמאה ה-18]. לפי תוכן הדברים, ניכר כי מחבר הפירוש "סמכוני באשישות", הוא מקובל העוסק בעומק תורת הסוד.

ו-פא דף; ל דף; [2], עז דף. 19.5 ס"מ. מצב בינוני, בלאי רב, קרעים וכתמים. כריכה עתיקה קרועה.

חותמות רבות של רבי "אריה ליביש כהנא אב"ד אפאחידא והגליל, חונה פה קלוזש" [תרכ"ה-תש"ג], חתן האדמו"ר מדעש רבי יחזקאל פנט בעל "כנסת יחזקאל". כיהן ברבנות באפאחידא ולאחר מלחמת העולם הראשונה התיישב בקלויזנבורג וכיהן שם ברבנות ביהמ"ד "עבודת כהונה".

פתיחה: \$400



272

• מחזור לימים נוראים, עפי"י האר"י וספר חמדת ימים, עם פירוש המילים בלאדינו. [קושטא, תקכ"ח 1768].
חלקו השני של המחזור בלבד, עם תפילות יום כיפור.
בדפים הריקים שבראש המחזור ובסופו הוספות בכתובה מורחית (תורכיה?), תפילות ופיוטים. חתימה: "הצעיר יצחק אשכנזי".
קצו דף (ללא שער). 19.5 ס"מ. מצב טוב, כתמים. סימני רטיבות במספר דפים. כריכת עור עתיקה נאה, עם פגמים.

פתיחה: \$400



271

272. שני מחזורים ימים נוראים - ונציה, תצ"ה / קושטא, תקכ"ח - הגהות קבליות והשלמות בכת"י

שני מחזורים לימים נוראים, עם הגהות קבליות בכת"י מורחז:
• מחזור של ימים נוראים, כפי מנהג ק"ק ספרדים. כולל תחנונים לחדש אלול, תפילות ראש השנה, תענית צום גדליה, תפילות וסליחות יום הכיפורים. ונציה, [תצ"ה 1736].
ואריאנט. בשער נכתב "חלק רביעי", ואילו במפעל הביבליוגרפיה [רשומה 172424] נרשם כחלק ראשון. בראש המחזור נכרך שער נוסף עם פרט השנה תצ"ו.
בשולי הדפים הגהות רבות בכת"י מוחזי, כוונת קבליות והשלמות נוסח. [1], נה, קד-רפ דף (חסרים דפים נז-קג). 18 ס"מ. מצב בינוני-טוב, כתמים ובלאי. כריכה מנותקת מעט ופגומה.

271. ספר זוהר - ירושלים, תר"ד-תר"ה - שני כרכים - הגהות קבליות

זוהר על התורה, מהתנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי. חלק א', בראשית. ירושלים, [תר"ד 1844]. חלק ב', שמות. ירושלים, [תר"ה 1845].

בכרך ספר בראשית עשרות הגהות ארוכות בכת"י מורחז: חידושים, רמוזים ותוכן קבלי. באחת ההגהות עדות אישית: "שמח לבי גם אני שהוכרתי לברוך כדמעקים לו בני מתיא אזמיר ערב רב בנוהי דלילית חייבא דאינון מסטרא דעמלק והייתי ולולי כמו יותר משלשה חדשים כדי שלא ליפול בידי אבורים ולולי שנפל להיות באלו הימים חג הפסח הקדוש שהוכרתי ליפול ביד אויבי והוא ברחמיו... הצילני ברוך פודה ומציל...".
התימות רבי "חיים דמ[תקרי] בכור הלוי" [מחכמי ומקובלי אזמיר, נודע כמומחה ברפואות, לחשים וסגולות]. מעבר לשער השני, רישום על לידת "משה הלוי... נכדי בן בני... החכם כמוהו" רפאל הלוי".
שני כרכים. בראשית: [6], רנב, ב-יט דף. שמות: רעט דף. 21 ס"מ. מצב כללי טוב, כתמים ובלאי, סימני עש במספר מקומות.

פתיחה: \$300

271. Sefer HaZohar – Jerusalem, 1844-1845 – Two Volumes – Kabbalistic Glosses

Zohar Al HaTorah, by Rabbi Shimon Bar Yochai. Volume 1, Genesis. Jerusalem, [1844]. Volume 2, Exodus. Jerusalem, [1845].

The volume of the book of Genesis contains dozens of long glosses in oriental handwriting: novellae, remazim and kabbalistic content. In one gloss the writer describes his own escape from the city of Izmir following harassment against him and relates his travails during this time. Signatures of Rabbi "Chaim Dm[tikri] Bechor HaLevi" [a sage and kabbalist of Izmir, known for his expertise in medicine, incantations and segulot]. On the reverse of the second title page is an inscription of the birth of "Moshe HaLevi... my grandson, the son of my son... Chacham R' Refael HaLevi".
Two volumes. Genesis: [6], 252, 2-19 leaves. Exodus: 279 leaves. 21 cm. Overall good condition, stains and wear, worming in several places.

Opening price: \$300

273. Kol Yehuda – Copy of Author, Kabbalist Rabbi Yehuda Ze'ev Leibowitz – Many Additions in his Handwriting

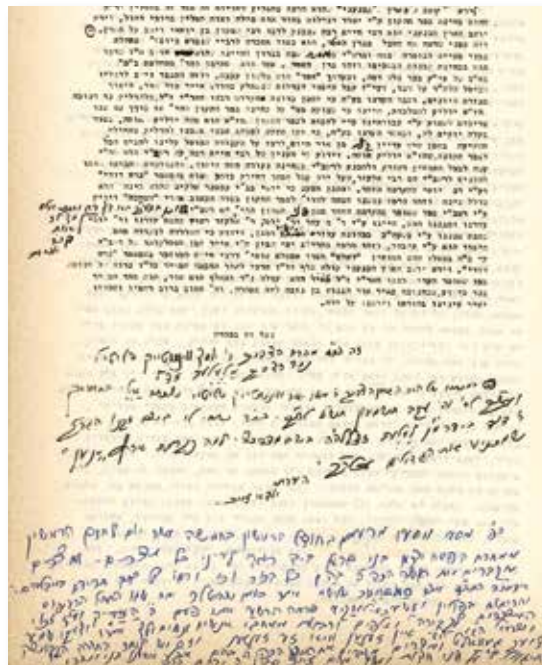
Kol Yehuda – Ba'al HaKetavim, Vol. 1. By the Kabbalist Rabbi Yehuda Ze'ev Leibowitz, with many additions in his handwriting. [Tel Aviv, 1977].

Kol Yehuda – Ba'al HaKetavim is the first book published by the Kabbalist Rabbi Yehuda Ze'ev Leibowitz. The book features photocopies of many documents, including writings of his father, Rabbi Yechiel Zvi, many letters exchanged with Kabbalists Rabbi Yosef and Rabbi Moshe Ya'ir Weinstock and with renowned rebbes including the Rebbe of Ożarów and the Klauzenburg rebbe. With handwritten and typewritten novellae including revelations and kabbalist secrets, strengthening emunah, etc.

Many handwritten additions appear in this copy, which opens with his handwritten and signed dedication to his brother-in-law R' Sender Rodevsky and his beloved sister, as well as a long inscription in his handwriting on the kabbalistic meaning of the half-Shekel. Some pages feature handwritten corrections, glosses and additions.

The Kabbalist Rabbi Yehuda Ze'ev Leibowitz (1922-2010), disciple of the Ba'al HaSulam, an outstanding Torah scholar, erudite in both revealed and hidden Torah. Leibowitz wrote several books, including Kol Yehuda Ba'al HaKetavim, V'Zot L'Yehuda, Yizal Mayim M'Dalyo, Or Levi Ziv Yehuda, etc. Rabbi Leibowitz is considered one of the hidden tsaddikim of the last generation. He immigrated to Eretz Israel after he was spared the extermination camps in Europe and, following the counsel of the Chazon Ish, worked at nights paving streets in Tel Aviv. For many years he managed to conceal his greatness but in his later years, after he moved to his relative's home in Bnei Brak, the many stories of wonders he performed became known, earning him a steady stream of visitors asking for blessing and salvation. [238] leaves. 34.5 cm. Good condition. Glue marks at beginning and end of book. Detached binding, with damages.

Opening price: \$300



273

ובמכונת כתיבה, הכוללים גילויים וסודות בתורת הקבלה, חיווך באמונה ועוד.
 בעותק שלפנינו הוספות רבות בכתב-ידו: בראש הספר הקדשה בכתב-ידו וחתמתו לגיסו ר' סנדר רודבסקי ואחותו אהובה, וכן רשימה ארוכה בכתב-ידו בסוד "מחצית השקל". בחלק מהדפים לאורך הספר מופיעים תיקונים, הגהות והוספות בכתב-ידו. המקובל רבי יהודה זאב ליבוביץ (תרפ"ב-תש"ע), תלמיד "בעל הסולם", גאון מופלא בתורה, בנגלה ובנסתר. מפתחיו נדפסו הספרים: "קול יהודה בעל הכתבים", "זאת ליהודה", "יזל מים מדליו", "אור לוי זיו יהודה", ועוד. נחשב כאחד הצדיקים הנסתרים של הדור האחרון. עלה ארצה לאחר שניצול ממחנות השמדה באירופה, ובעצת החזו"א עבד בלילות בסליחת כבישים בתל אביב. שנים רבות הצליח להסתיר את גדולתו, אך בשנותיו האחרונות לאחר שעבר להתגורר אצל מקורביו בבני ברק, התפרסמו סביבו סיפורי מופתים רבים ורבים שחרו לפתחו לברכה ושועה.

[238] דף. 34.5 ס"מ. מצב טוב. סימני הדבקה בתחילת וסוף הספר. כריכה מנותקת, עם פגמים. פתיחה: \$300

272. Two Machzorim for the High Holy Days – Venice, 1736/Constantinople, 1768 – Kabbalistic Glosses and Handwritten Completions

Two Machzorim for the High Holy Days (Rosh HaShana and Yom Kippur), with Kabbalistic glosses:

- Machzor for Rosh Hashana and Yom Kippur, according to Sephardi tradition. Contains entreaties for the month of Elul, prayers for Rosh Hashana, the fast of Tzom Gedalia and Selichot and prayers for Yom Kippur. Venice, [1736].

Variants. "Part 4" is written on the title page, but in the Bibliography of the Hebrew Book [Record 172424] it is listed as Part 1. Another title page with the year 1736 is bound at the beginning of the machzor.

Many glosses in Oriental handwriting, kabbalistic kavanot and version completions. [1], 55, 104-280 leaves (lacking leaves 56-103). 18 cm. Fair-good condition, stains and wear. Slightly detached and damaged binding.

- Machzor for Rosh Hashana and Yom Kippur, according to HaAri and Chemdat Yamim with a Ladino commentary. [Constantinople, 1768]. Only Part II of the machzor, with Yom Kippur prayers.

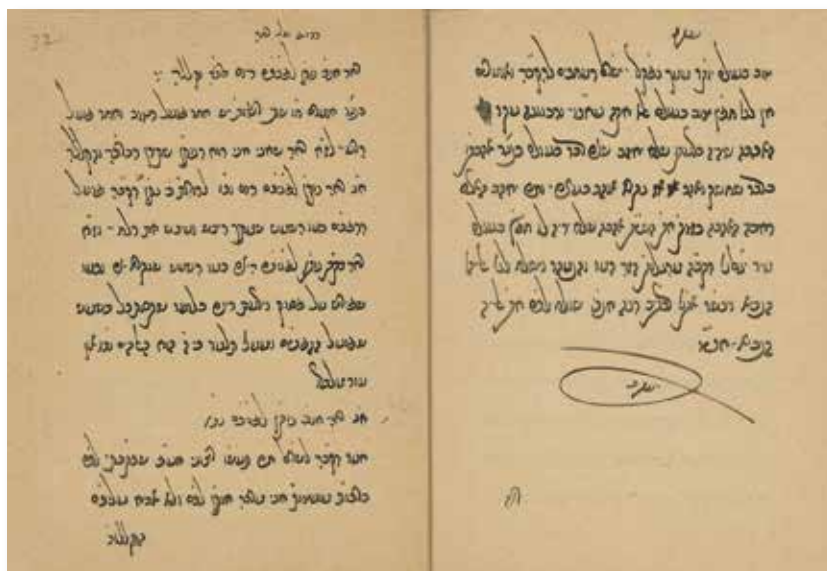
The empty leaves at the beginning and end of the machzor have additions in Oriental writing (Turkey?), prayers and piyyutim. Signature "Yitzchak Ashkenazi". 197 leaves (without the title page). 19.5 cm. Good condition, stains. dampstains on several leaves. Handsome, ancient leather binding, with damages.

Opening price: \$400

273. ספר קול יהודה - עותק המחבר המקובל רבי יהודה זאב ליבוביץ - הוספות רבות בכתב ידו

ספר קול יהודה - בעל הכתבים, כרך א'. מאת המקובל רבי יהודה זאב ליבוביץ, עם הוספות רבות בכתב יד קדשו. [תל אביב, תשל"ז 1977].

ספר "קול יהודה-בעל הכתבים" הוא הספר הראשון שהוציא לאור המקובל רבי יהודה זאב ליבוביץ. הספר במתכונת של צילומי מסמכים רבים, ביניהם: כתבי אביו רבי יחיאל צבי הי"ד. מכתבים ואגרות רבים שהחליף עם המקובלים רבי יוסף ורבי משה יאיר וינשטוק ועם אדמו"רים ורבנים ידועים, ביניהם האדמו"ר מאחזרוב והאדמו"ר מקלויזנבורג. חידושים בכתב ידו



275

275. כתב-יד - דרשות על התורה מרבי יעקב הרופא
 כתב-יד, דרשות וחידושים על התורה. רבי יעקב בן יוסף הרופא.
 [עיראק, ראשית המאה ה-20].
 על סדר הפרשיות. שם המחבר נכתב בדף 23/ב (ס'נפר) של ח"ר
 יעקב בן יוסף הרופא, ובעוד מקומות. בדף 22/א: "גם אני בעניי
 פי' במאמר זה בקונט' נאווה תהלה...".
 רבי יעקב בן יוסף הרופא (תק"מ בערך-תרי"ב), מחכמי ורבי
 בגאדא. מחבר הספרים נאווה תהלים, שיר חדש, שמן הטוב, ועוד.
 כפי הנראה, הדרשות שלפנינו לא נדפסו.
 [49] דף. 13 ס"מ בקירוב. מצב טוב. כתמים. כריכה חדשה.
 פתיחה: \$250

274. Manuscript, Torah Novellae on Laws of Dayanim – Unidentified Author, from an Oriental Country, 17th/18th Century
 Manuscript, novellae on Shulchan Aruch Choshen Mishpat, laws of dayanim. Oriental writing [Turkey?, 17th/18th century].
 Incomplete composition in the author's autographic writing with erasures, corrections and additions in the margins. The author is unidentified, but the writing and the scholarly content demonstrate that he was one of the sages of Turkey in the 17th/18th century.
 10 leaves, approximately 20.5 cm. Fair-poor condition, cutoff leaves with damage to text. Mildew and wear. On the last leaf is an open tear. New binding.
 Opening price: \$250



274

274. כתב-יד, חידושי תורה בהלכות דינים - כותב לא-מזוהה, מארצות המזרח בשנות הת'
 כתב-יד, חידושים על שולחן ערוך חושן משפט, הלכות דינים.
 כתיבה מורחית (טורקיה, שנות הת' בערך, המאה ה-17/18).
 חיבור לא-שלם בכתיבה אוטוגרפית של מחבר, עם מחיקות,
 תיקונים והוספת חידושים בשולי הגליונות. המחבר אינו-מזוהה,
 אבל הכתב והתוכן הלמדני מתאימים לאחד מחכמי טורקיה
 בשנות הת'.
 10 דף, כ-20.5 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, דפים קצוצים עם פגיעה
 בטקסט. כתמי עובש ובלאי. בדף האחרון פגיעה חסרה. כריכה
 חדשה.
 פתיחה: \$250

276. Manuscripts, Signed Responsa – Rabbi Yosef Yedid HaLevi and Rabbi Shalom Hadaya – Aleppo Torah Sages

Pamphlets of responsa handwritten and signed by Rabbi Yosef Yedid HaLevi; and a halachic responsum signed by Rabbi Shalom Hadaya. [Jerusalem, 1918-1927].

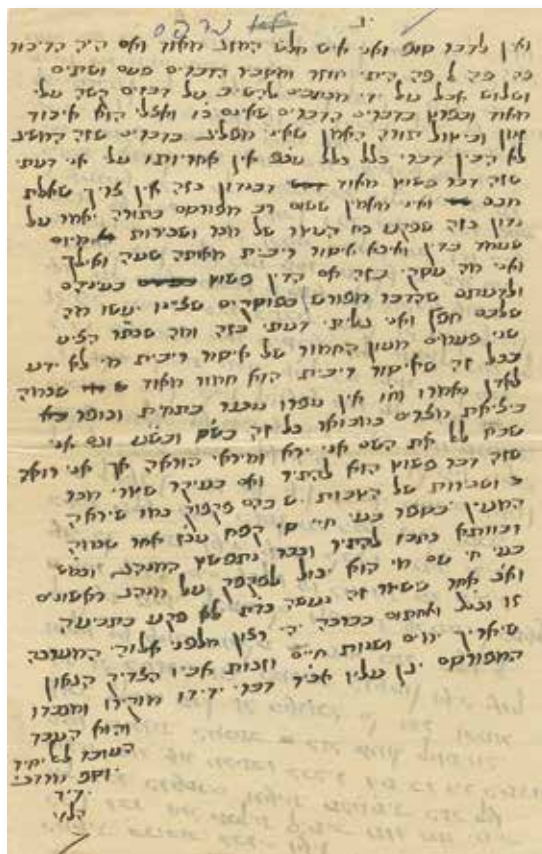
Pamphlet with a responsum to Rabbi Elazar Mantzur Sithon, (12 pp.) handwritten and signed by "His friend...servant, who served the Only G-d, Yosef Yedid HaLevi" [printed in the She'erit Yosef responsa Part 2, Siman 5, pp. 60-67]; Teshuva HaGadol pamphlet (55 pp.) on various matters, handwritten and signed "Yosef Yedid HaLevi". Jerusalem, Kislev 1927 – [printed in the She'erit Yosef responsa Part 2, Siman 8, pp. 78-109]; halachic ruling on Gittin and testimony, [4 pp.] handwritten and signed "I have signed my name, Yosef Yedid HaLevi [apparently, never printed]; halachic ruling on the laws of Shabbat, signed "Shalom Hadaya". Jerusalem, 1926.

Kabbalist Rabbi Yosef Yedid HaLevi (1867-1930), born in Aleppo to his father Rabbi Mordechai Yedid HaLevi, was a disciple of Rabbi Avraham Ades. In 1890, he immigrated to Eretz Israel and lived in Safed, and in 1911 moved to Jerusalem and was appointed Av Beit Din of the Jerusalem Aleppo community. He left many compositions, some he printed in his lifetime and others were printed by his only son (the only son of his six children who survived, the others died in their childhood), Rabbi Shlomo Yedid HaLevi from the US. (See Item 327).

Kabbalist Rabbi Shalom Hadaya (1862-1945, Otzar HaRabbanim 18135), a Torah scholar from Aleppo and the "eldest of the Kabbalists" in Jerusalem, from 1927 headed the Beit El Yeshiva of Kabbalists and from 1930 was Av Beit Din of Jerusalem (successor of his friend Rabbi Yosef Yedid HaLevi). His works: Se L'Vet Avot, Shalom La'Am and Dover Shalom.

Approximately 35 leaves. 21 cm. Overall good condition, minor damages to several leaves.

Opening price: \$300



276

שחלקם הדפיס בחייו, וחלקם נדפסו ע"י בנו יחידו (הנותר מששת ילדיו, שחמשה מהם נפטרו בילדותם) הרב שלמה ידיד הלוי מארה"ב. (ראה פריט 327). הגאון המקובל רבי שלום הראיה (תרכ"ב-תש"ה, אוצר הרבנים 18135), מחכמי ארם-צובא ו"זקן המקובלים" בירושלים, משנת תרפ"ו ראש ישיבת המקובלים "בית אל" ומשנת תר"ץ אב"ד ירושלים (ממלא מקומו של רצו הרב יוסף ידיד הלוי). חיבוריו: שה לבית אבות, שלום לעם, ודובר שלום.

כ-35 דף. 21 ס"מ. מצב כללי טוב, פגיעות קלות במספר דפים.

פתיחה: \$300

275. Manuscript – Homiletics on the Torah by Rabbi Ya'akov HaRofeh

Manuscript, homiletics and novellae on the Torah. Rabbi Ya'akov ben Yosef HaRofeh. [Iraq, beginning of 20th century].

According to the order of the Torah weekly portions. The author's name is written on Leaf 23/b (book of R' Ya'akov ben Yosef HaRofeh), and elsewhere in the manuscript.

Rabbi Ya'akov ben Yosef HaRofeh (c. 1780-1852), a Torah scholar and rabbi in Baghdad. Author of Navah Tehilla, Shir Chadash, Shemen Hatov, etc. Apparently, these homiletics were never printed.

[49] leaves. Approximately 13 cm. Good condition. Stains. New binding.

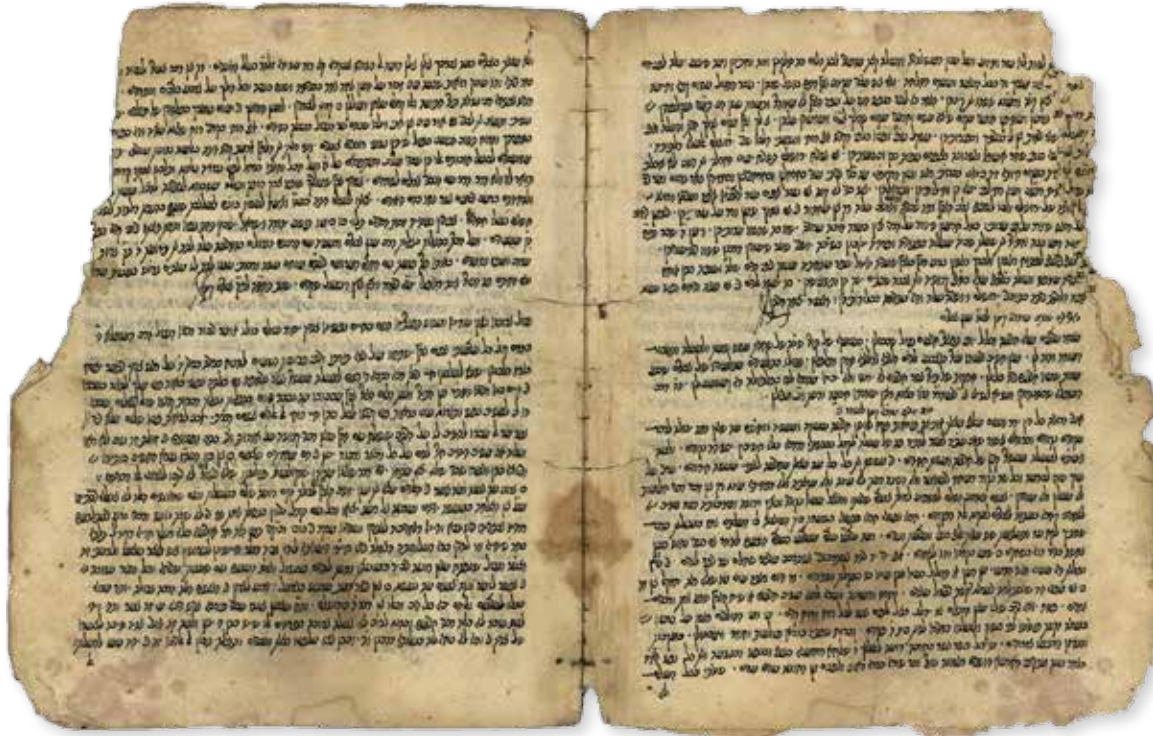
Opening price: \$250

276. כתבי יד, תשובות חתומות - רבי יוסף ידיד הלוי ורבי שלום הראיה - מחכמי ארם צובה

קונטרסי תשובות בכתב ידו וחתירתו של הגאון רבי יוסף ידיד הלוי. ותשובה הלכתית בחתימת הגאון רבי שלום הראיה. [ירושלים, תרע"ט-תפ"ח 1918-1927].

קונטרס תשובה אל רבי אלעזר מנצור סתהון, (י"ב עמ') בכת"י וחתירת "דברי יודינו... והוא העבד, העובד לאל יחיד, יוסף מרדכי ידיד הלוי" [נדפס בשו"ת שארית יוסף חלק ב', סימן ה', עמ' ס-סז]; קונטרס תשובה גדול (ג"ה עמ') בענינים שונים (קבלת דעת מרן; ועניני "לא ילבש" בהעברת הזקן), בכתב ידו וחתירתו "הצעיר יוסף ידיד הלוי", ירושלים, כסלו תפ"ח [1927] - [נדפס בשו"ת שארית יוסף חלק ב', סימן ח', עמ' עח-קט]; פסק דין בעניני גישין ועדות, [4 עמ'] בכת"י וחתירתו "חתמתי שמי, הצעיר יוסף ידיד הלוי" [בנראה לא נדפס]; פסק הלכה בדיני שבת, בחתימת "הצעיר שלום הראיה ס"ט". ירושלים, תרפ"ו [1926].

הגאון המקובל רבי יוסף ידיד הלוי (תרכ"ז-תר"צ), נולד בארם צובה (חאלב) לאביו רבי מרדכי ידיד הלוי, והיה מתלמידי הגאון רבי אברהם עדס. בשנת תר"ן עלה לארץ ישראל והתגורר בצפת, ובשנת תרע"א עלה לירושלים ונתמנה אב"ד בית הדין של קהילת ארם-צובה בירושלים. הותיר אחריו יבול של חיבורים רבים.



278

278. קונטרסים בכתב-יד - חכמי המזרח

קונטרסים בכתב-יד. קטעים מחיבורים שונים. [ארצות המזרח].

- קונטרס בכתב-יד, העתקות מכתבים מרבי יצחק הכהן [רפפורט בעל "בתי כהונה"] ורבי אברהם קטן [רבה של אדריאנופול].
- קונטרס בכת"י, קטע מחיבור על הגדה של פסח. ערבית יהודית.
- קונטרס בכת"י, חידושים וליקוטים על התורה. • דף בכת"י, קטע מחיבור הלכתי לא מזהה.

כ-60 עמי כתובים. גודל ומצב משתנים (כתמים וקרעים).
פתיחה: \$350



277

277. Manuscript – Ladino Piyyutim – 19th Century

Manuscript, piyyutim. [Turkey/Balkan countries, 19th century].
Most of the piyyutim are in Ladino, some are in Hebrew. On Leaves 24/b-26/b is a poem in honor of Sultan Abdul Majid (in Hebrew and Ladino). On Leaves 28/a-30/a is a sermon for Tu B'Shevat (In Ladino).
[40] leaves. Fair condition, stains and tears (missing leaf and damage to text), moisture damages and wear. New binding.
Opening price: \$300

277. כתב-יד - פיוטים בלאדינו - המאה ה-19

כתב-יד, פיוטים. [תורכיה או ארצות הבלקן, המאה ה-19].
רוב הפיוטים בלאדינו ומיעוטם בעברית. בדף ב-24/ב-26/ב ישיר לכבוד הסולטן עבדול מג'יד (עברית ולאדינו). מתחיל: "מלך עולם הוא אב הרחמן". בדף א/28-א/30 דרשה לט"ו שבט (בלאדינו).
[40] דף. מצב בינוני, כתמים וקרעים (דף חסר ופגיעה בטקסט), נזק רטיבות ובלאי. כריכה חדשה.
פתיחה: \$300



279

279. Collection of Handwritten Leaves, Title Pages and Printed Leaves with Glosses

A varied collection of handwritten leaves and leaf remnants, printed leaves with glosses and title pages with signatures.

- Manuscript remnants from Oriental countries (Turkey, Syria, Iraq, North Africa). Some are particularly early. Including fragments in Ladino and Judeo-Arabic. Rabbis' letters, Kabbalistic sections and segulot, piyyutim, two leaves of commentary on Tractate Avot by Rabbi Yitzchak ben R' Shlomo of Toledo, etc.
- Parts of an unidentified work (homiletics on the Torah?) removed from the "binding geniza".
- Handwritten pamphlet, homiletics on tefillin. [Morocco, c. 1870].
- Pamphlet from Mishne Torah L'HaRambam, Sefer HaMada

[Venice, 1574], with Oriental signatures and glosses.

- Collection of title pages, with signatures by Oriental rabbis (Rabbi Yedidya Shlomo Yisrael, Rabbi Chaim David Amar, Rabbi Avraham Krispin, Rabbi Avraham Potremoli, etc.).
 - Title pages and leaves with signature or glosses in Ashkenazi writing.
- More than 100 items. Varied size and condition.

Opening price: \$500

278. Handwritten Pamphlets – Oriental Sages

Handwritten pamphlets. Fragments of various compositions. [Oriental countries].

- Handwritten pamphlet, copies of letter of Rabbi Yitzchak HaCohen [Rappaport author of Batei Kehuna] and Rabbi Avraham Katan [Rabbi of Adrianople].
- Handwritten pamphlet, part of a work on the Passover Haggadah. Judeo-Arabic.
- Handwritten pamphlet, novellae and compilations on the Torah.
- Handwritten leaf, part of an unidentified halachic composition.

Approximately 60 written pages. Varied size and condition (stains and tears).

Opening price: \$350

279. אוסף דפים בכת"י, דפי שער ודפי דפוס עם הגהות

אוסף מגוון של דפים ושרידי דפים בכתב-יד, דפי דפוס עם הגהות ושערי ספרים עם חתימות.

- שרידי כתבי-יד מארצות המזרח (תורכיה, סוריה ועיראק, צפון אפריקה). חלקם עתיקים במיוחד. כולל קטעים בלאדינו ובערבית-יהודית. מכתבי רבנים, קטעים בקבלה וסגולות, פיוטים, שני דף מפירוש מסכת אבות לרבי יצחק ב"ר שלמה מטולידו, ועוד.
- עשרות קטעי כתבי-יד מתמין, מחיבורים שונים ותקופות שונות.
- קטעים מחיבור לא מוזהה (דרשות על התורה?) שהוצאו מגניזת כריכות.
- קונטרס בכתב-יד, דרושי תפילין. [מרוקו, תר"ל בערך].
- קונטרס מספר משנה תורה להרמב"ם, ספר המדע [ונציה, של"ד], עם חתימות והגהות מורחיות.
- אוסף דפי שער, עם חתימות רבנים מחכמי המזרח (רבי ידידיה שלמה ישראל, רבי חיים דוד עמאר, רבי אברהם קריספין, רבי אברהם פוטרמולי, ועוד) • דפי שער ודפים עם חתימות או הגהות בכתביה אשכנזית. למעלה מ-100 פריטים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$500



281

281. Manuscript – Azharot for Chag HaShavuot, with Judeo-Persian Translation

Manuscript, Azharot for Chag HaShavuot, with Tafsir – Judeo-Persian translation, by Rabbi Siman Tov Melamed. [Persia, 19th/20th century]. Opens from the top (like a notepad). Hebrew and Judeo-Persian, passage per passage. Azharot on the 613 mitzvot, according to Persian Jewish tradition, by the Chacham Rabbi Siman Tov Melamed [Rabbi of Mashhad], who composed them with the Tafsir – Judeo-Persian translation. [56] leaves. Height: 18 cm. Width: 11 cm. Good condition, stains and wear. New binding.

Opening price: \$300



280

281. כתב-יד - אזהרות לחג השבועות, עם תרגום בפרסית-יהודית

כתב-יד, אזהרות לחג השבועות, עם תפסיר - תרגום לפרסית-יהודית, מאת רבי סימן טוב מלמד. [פרס, המאה ה-19/20]. נפתח כפנקס. עברית ופרסית-יהודית, פסקה אחר פסקה. אזהרות על תרי"ג מצוות, כמנהג יהודי פרס, המתחילות "בחדש השלישי במספר יום השישי", מאת החכם רבי סימן טוב מלמד [רבה של משהדן], שחיבר אותן עם התפסיר - תרגום לפרסית-יהודית. [56] דף. גובה: 18 ס"מ. רוחב: 11 ס"מ. מצב טוב, כתמים ובלאי. כריכה חדשה.

פתיחה: \$300

280. כתב-יד מאויר בפורמט קטן - פיוטים - פרס

כתב-יד בפורמט קטן, פיוטים עם תרגום לפרסית-יהודית. [פרס, המאה ה-20].

נוסח בעברית ותרגום לפרסית-יהודית פסקה אחר פסקה. בעמוד הראשון תיבת-פתיחה מאויירת בצבעים. פתיחות השירים, מספרי עמודים ו"שומרי הדפים" מעוטרים ומקושטים. כולל את הפיוטים: "אם אפס רובע הקן", "בזכרי על משכבי", "עשה למען מלאכך המשרתים פניך" (רק עברית), "למה לך איבה עם זרע אברהם" (רק עברית), "אלהא רבא אלה שמיא וארקא".

כ-35 דף כתובים [חסר דף 11] (ועוד דפים רבים ריקים). 11 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי. דפים מנותקים. כריכה מקורית, מנותקת ובלויה.

פתיחה: \$300

280. Small Format Illustrated Manuscript – Piyyutim – Persia

Small format illustrated manuscript, piyyutim with Judeo-Persian translation. [Persia, 20th century].

Hebrew with Judeo-Persian translation, passage per passage.

On the first page the opening word is colorfully illustrated. The beginnings of poems, page numbers and "shomrei daf" (the letters at the bottom of the page) are ornamented.

Approximately 35 written leaves [missing leaf 11] (and many more empty leaves). 11 cm. Good-fair condition. Stains and wear. Detached leaves. Worn, detached contemporary binding.

Opening price: \$300



282

282. ארכיון דפים ומחברות בכתב-יד - סגולות וקמיעות - שנחאי וישראל

לקט פריטי נייר, מכתבים, דפים ומחברות בכתב-יד מעזבונו של מר אליהו כהן. ארץ ישראל ושנחאי (סין), שנות הארבעים והחמישים של המאה ה-20. מכתבים מאישים שונים, מחברות וכתבי יד - ביניהם קבצי סגולות, לחשים ורפואה עממית [מסמכים ודפים משנחאי - סין, אחת המחברות נדפסה ע"י "Shanghai Jewish School"], קמיעות, דפים עם שרטוטים לקריאה בכף-יד, ועוד. למעלה מ-250 פריטים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

282. Archive of Handwritten Pages and Notebooks – Segulot and Amulets – Shanghai and Israel

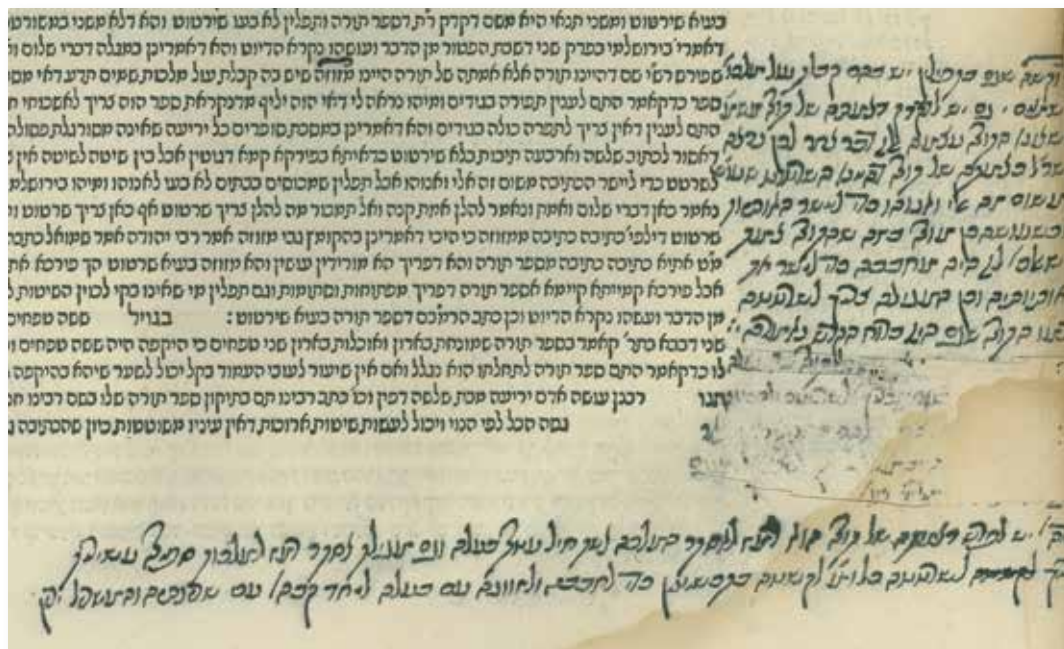
Collection of paper items, letters, handwritten pages and notebooks from the estate of Eliyahu Cohen. Eretz Israel and Shanghai (China), 1940s-50s. Letters, notebooks and handwritten pages - including Segulot, incantations, and folk cures [documents and leaves from Shanghai, China. One notebook was printed by the Shanghai Jewish School], amulets, pages with sketches for palm-reading, etc. More than 250 items, varied size and condition.

Opening price: \$300

Handwritten Glosses

See Also: Manuscripts and Glosses – Kabbalah; Chassidism – Manuscripts and Glosses; Early Printed Books

ראה עוד בפרקים: כתבי יד והגהות - קבלה; חסידות - כתבי יד והגהות; דפוסים עתיקים



284



283

283. Ramban on the Torah, Venice 1545 – Ancient Handwritten Glosses

Torah commentary, by Rabbi Moshe ben Rabbi Nachman Girondi – the Ramban. [Venice, 1545. Printed by Marco Antonio Justinian]. Hundreds of glosses and various marks in Ashkenazi handwriting [Italian?, from the time of printing , c. 16th century]. Most of the glosses are notes of sources, some explanatory comments. In a gloss on Leaf 33/1, the writer notes a different version in a manuscript he possesses. More signatures in oriental handwriting: "C. Moshe Shvut-HaLevi" [a Aleppo Torah scholar from the 18th

עותק חסר: ג-קלה, קמ-קמא, קמ-קמה דף. (במקור: קנו, [1] דף). כ-30 ס"מ. מצב בינוני, בלאי ונוזקי פטריה. במספר דפים פגמים וקרעים עם חסרון. דפים מנותקים ולא כרוך.

פתיחה: \$300

and 19th centuries], "Last redeemer David Chazak", "David Ye'uda Chazak ". Incomplete copy: 3-135, 140-141, 144-145 leaves. (Originally, 156, [1] leaves). Approximately 30 cm. Fair condition, wear and fungus damages. Several leaves have damages and tears. Detached leaves, unbound.

Opening price: \$300

283. רמב"ן על התורה, ונציה ש"ה - הגהות עתיקות בכתב יד

פירושי התורה, לרבינו משה ב"ר נחמן גירונדי - הרמב"ן. [ונציה, ש"ה 1545. דפוס מארקו אנטוניו יושטיניאן]. מאות הגהות וסימונים שונים בכת"י אשכנזי, [איטלקי, משנות ההדפסה, המאה ה-16 בערך]. רוב ההגהות הן ציונים ומראי מקומות, מקצתן הערות פרשניות. בהגה בדף לג/ו מצוין הכותב לנוסח אחר הנמצא אצלו בכתב יד. חתימות נוספות בכת"י מורחי: "הצעיר ח' משה שבות-הלוי ס"ט" [מחכמי ארם-צובה במאה ה-19-18], "גואל אחרון דוד חזק", "הצעיר דוד יאודה חזק ס"ט - חיד"ה".



285

285. Rif, Sabionetta, 1555 – Many Glosses

Hilchot Rav Alfasi, with Rashi, Rabbeinu Nissim, Nimukei Yosef and Shiltei Giborim. Bava Batra, Sanhedrin, Makot, Shevuot and Avodah Zara. [Sabionetta, 1555. Printed by Tuvia Puah. First edition of Shiltei Giborim].

Hundreds of glosses in Italian handwriting from the time of printing [second half of 16th century]. At that time, the Inquisitors decreed the burning of Holy Books in Italy, beginning with the burning of the Talmud in Rome on Rosh Hashana, 1553. During that period, study and printing of the Talmud was prohibited, however the books of the Rif were permitted for study. Therefore, these books were the primary source of learning by Italian scholars at that time and were used as a springboard for reconstructing the words of the Talmudic sages

285. רי"ף, סביוניטה, שט"ו - הגהות רבות

הלכות רב אלפס, עם רש"י, רבינו נסים, נימוקי יוסף ושלטי הגיבורים. בבא בתרא, סנהדרין, מכות, שבעות ועבודה זרה. [סביוניטה, שט"ו 1555. הדפוס טוביה פואה. מהדורה ראשונה של "שלטי הגיבורים"].

מאות הגהות בכתב-יד איטלקי מתקופת ההדפסה [המחצית השנייה של המאה ה-16]. באותה תקופה היתה גזירת ספרי הקודש באיטליה, שהחלה בשריפת התלמוד ברומא בראש השנה שנת שי"ד (1553). באותן שנים נאסרו לימוד והדפסת התלמוד, אך ספרי הרי"ף הותרו בשימוש. עקב כך היה עיקר לימודם של חכמי איטליה באותן שנים, בספרי הרי"ף, כשעליהם ניסו לשחזר את דברי חכמי התלמוד, עפ"י ספרי הראשונים ומקורות שונים. הספר הראשון שנתחבר אז על הרי"ף היה "שלטי הגיבורים", שנדפס במהדורה שלפנינו לראשונה. אולם ספרים רבים מחכמי איטליה, נתחברו באותה תקופה על גליונות דפי הרי"ף. כתה"י שלפנינו הוא אחד מאותם החיבורים (על גזירת ספרי הקודש באיטליה, ראה בארוכה: מבוא לחידושי רבי משה קאזיס, מכון ירושלים, תשמ"ח; א' יערי, שריפת התלמוד באיטליה; מ' בניהו, הדפוס העברי בקרימונה; ועוד).

(עותק חסר): דפים קסא-שצ"ה, (במקור, כרך סדר נויקיין; שצו, נד [ף]. 37 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי, חיתוך שוליים עם פגיעה קשה בהרבה הערות (נותרו עדיין הגהות רבות שלמות). לא כרוך.

פתחה: \$500

284. רי"ף זרעים-מועד, ונציה שי"ב - הגהות חשובות

בכת"י מזרחי

הלכות רב אלפס - רי"ף, מסכתות ברכות, שבת ועירובין. עם הגהות למדניות בכת"י מזרחי עתיק. [שי"ב? 1552?].

ההגהות הם כנראה משני כותבים, [אחד הכתבים דומה לכתב-ידו של הגאון רבי רפאל בן רבי שמואל מיוחס (תנ"ה-תקל"א), בעל "פרי האדמה", רב ראשי "ראשון לציון" בעיה"ק ירושלים].

בהגהה בדף מז, מציין הכותב: "עיין מה שכתב[תי] בדרושים בפ' ב--- שתי תשובות בדבר --- דברי הרמב"ם ז"ל". בדף עב/2 הערה ארוכה ומעניינת. הקטע האחרון הוא עפ"י הקבלה: "ועד"ה [=ועל דרך הסוד] יש לפרש... רמו למלכות ספירה עשירית... ליחד קב"ו עם שכינתיה, והמשכיל יבין".

בדף קפג חתימת בעלים: "יצחק אבן חביב".

(חסר שער. שם המדפיס ומקום הדפוס נדפסו בדף סט 2 ב-רכט דף. 38 ס"מ. מצב בינוני, כתמים, בלאי ופגעי עש. ההגהות מעט קצוצות. כריכת בד חדשה.

פתחה: \$500

284. Rif on Zra'im-Mo'ed, Venice 1552 – Important Glosses in Oriental Handwriting

Hilchot Rav Alfasi - Rabbi Yitzchak Alfasi on Tractates Brachot, Shabbat and Eruvin, including Halachot Ketanot. Venice, [1552?].

Erudite glosses in ancient Oriental handwriting. The glosses were apparently written by two writers, [the handwriting of one writer is similar to the handwriting of Rabbi Refael ben Rabbi Shmuel Meyuchas (1695-1771), author of Pri Ha'Adama, Chief Rabbi (Rishon Letzion) of Jerusalem].

In a gloss in Leaf 47, the writer notes: "Look what I have written in the Drushim in the Chapter 2--- two responses to the matter--- according to the Rambam".

On page 72/b is a lengthy and interesting comment. The last passage has Kabbalistic content.

Ownership signature on page 183: "Yitzchak Ibn Chaviv".

(Title page missing. Name of the publisher and place of printing on page 69/b). 2-229 leaves. 38 cm. Fair condition, stains wear and worming. Glosses slightly cut off. New fabric binding.

Opening price: \$500

286. ריף - הגהות רבות

הלכות רב אלפס - ריף, סדר נזיקין. [ריווא-דטרינטו, שי"ז 1557].
הגהות רבות בכת"י איטלקי עתיק. רוב ההגהות הם שינויי
נוסחאות ותיקון שינויי הצנורה. מחיקות רבות של הצנורה,
ביעיקר בהלכות עבודה ורה.

(חסר שער ודף אחרון) ב-שב, [7] דף, (במקור: שב, [8] דף).
28 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, בלאי ופגמי פטריה, פגעי עש, דפים
מנותקים. ההגהות מעט קצוצות. כריכת עור עתיקה ובלויה.

פתיחה: \$250

286. Rif – Many Glosses

Hichot Rav Alfas – Rif, Seder Nezikin. [Riva di
Trento, 1557].

Many glosses in ancient Italian handwriting. Most
contain version variations and corrections of censor
changes. Many censor erasures, primarily in the laws
of Avodah Zara.

(Lacking title page and last leaf) 2-302, [7] leaves,
(originally: 302, [8] leaves). 28 cm. Fair-poor
condition, wear and fungus damages, worming,
detached leaves. Slightly cutoff glosses. Ancient and
worn leather binding.

Opening price: \$250



286

287. ספר הציבו לך ציונים, בילוגראדו, תרל"ד - הגהה
בכתב ידו של בעל ה"שדי חמד"

ספר הציבו לך - ציונים, למאמרי הש"ס ומדרשי חז"ל. "מעשה
משה", להגאון רבי משה הלוי. בילוגראדו, [תרל"ד 1874].

בדף השער חתימת "הצב"י חיים צרפתי ס"ט". בדף השני רישום
בכת"י "שאלו הוא בידי מידידי הרב ח"ר רבינו צרפתי הי"ו", בסוף
הרישום חותמת דיו של הגאון בעל ה"שדי חמד": "הצ"י חיים
חזקיהו מדיני המכונה חח"מ הי"ו", ורישום נוסף של מי שקנה את
הספר מידי רבי רבינו צרפתי בשנת תרצ"ח (1938). בדף ס/ו הגהה
[כ-30 מילים] בכת"י קדשו של בעל ה"שדי חמד".

הגאון רבי חיים חזקיהו מדיני, (תקצ"ג-תרס"ה), נולד בירושלים,
כיהן ברבנות בקושטא, בקראסו-בור (שחצאי האי קרים) ובעדה"ק
בחרון. נדע בהתמדתו ובגאונותו בנגלה ובנסתר. עמד בקשרי



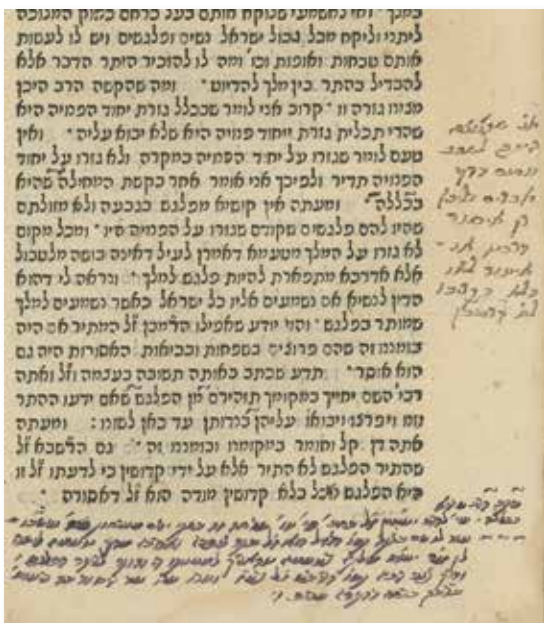
287

מכתבים עם גדולי ישראל מכל הארצות. גאון מופלג, חיבר לבוד
את האנציקלופדיה התורנית המקיפה, י"ח חלקי ספרו "שדי חמד"
וספרים נוספים. מספרייתו הענקית כמעט ולא נותרו ספרים מכיון
שעלתה בלהבות בשנת 1948 בשריפת בית החולים "משגב לדרך",
בעיר העתיקה בירושלים.

חכם רבי רבינו צרפתי, מוכרז ב"שדי חמד" מערכת ה' (עמ' 662)
"ביקשתי מידידי הרב ח"ר רבינו צרפתי הי"ו שיחפש שם, פשפש
ולא מצא, והוא הראני מה שכתב...".

[4], צו, [ו] ריקן, [1], קב-קנד דף. 19 ס"מ. מצב בינוני, נזקי עש
וכתמים. כריכה מקורית, פגומה.

פתיחה: \$400



288b

288. Two Books – Glosses by Oriental Sages

• Responsa by Rabbi David Ibn Zimra [the Radvaz]. Livorno, [1652]. Printed by Yedidya ben Yitzchak Gabai author of Kaf Nachat.

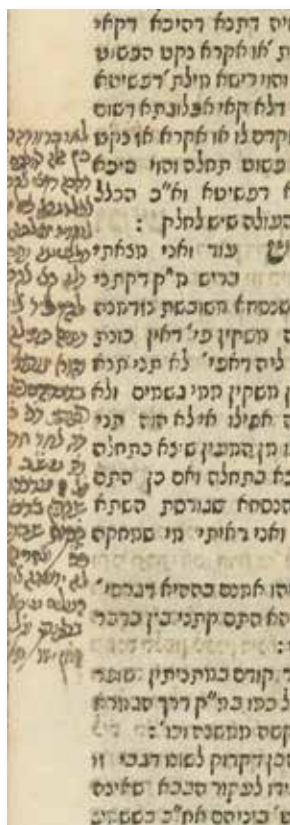
Glosses in Oriental writing, by several writers.

• Yavin Shmu'ah, commentary on Halichot Olam [by Rabbi Yeshua HaLevi], by Rabbi Nissim Shlomo Algazi, and Klalei HaGemara by Rabbi Yosef Karo. Livorno, [1792].

Owners' signatures ["Shlomo ben Masud Asusu" "Avraham..."]. Glosses in Oriental writing, by two writers. Many glosses signed "Moshe Savon" [Rabbi Moshe Savon (1806-1888), a Torah scholar and mekubal, a leading sage in Algeria].

Two books, varied size and condition.

Opening price: \$300



288a

288. שני ספרים - הגהות חכמי המזרח

• שאלות ותשובות רבי דוד ן אבי זמרא [הרדב"ן]. ליוורנו, [תי"ב 1652]. דפוס ידידיה בן יצחק גבאי בעל כף נחת.

הגהות בכתביה מורחית, מכמה כותבים.

• ספר יבין שמועה, ביאור על ספר הליכות עולם [לרבי ישועה הלוי], מאת רבי נסים שלמה אלגאזי, וכללי הגמרא לרבי יוסף קארו. ליוורנו, [תקנ"ב 1792].

חתימות בעלים: "שלמה בלא"א ע"ה מסעוד אסוסי" "אברהם...". הגהות בכתביה מורחית, משני כותבים. הגהות רבות חתומות "משה סבען" - רבי משה סבען (תקס"ו-תרמ"ח), גאון ומקובל, מגדולי חכמי ואהראן, אלג'יר.

שני ספרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

287. Hatzivi Lach Tziyunim, Belgrade 1874 – Gloss in the Handwriting of the Author of Sde Chemed

Hatzivi Lach Tziyunim, on Talmudic sayings and Midrashim. Ma'ase Moshe by Rabbi Moshe HaLevi. Belgrade, [1874].

On the title page is a signature "HaZvi Chaim Tzorfati". On the second leaf is a handwritten inscription: "I borrowed it from my friend R' Rabino Tzorfati". At the end of the inscription is an ink stamp of the author of Sde Chemed: "Chaim Chizkiyahu Medini called C.C.M.". Another inscription from the person who bought the book from Rabbi Rabino Tzorfati in 1938. On Leaf 60/a is a gloss [approximately 30 words] in the handwriting of the author of Sde Chemed.

Rabbi Chaim Chizkiyahu Medini, (1833-1905), was born in Jerusalem, served in the rabbinate of Constantinople, Karasubazar (in the Crimean peninsula) and in Hebron. He was celebrated for his diligence and proficiency in Torah and kabbalah. He corresponded with Jewish Torah leaders throughout the world. An exceptional prodigy, he wrote the comprehensive Torah encyclopedic work, the 18 volumes of Sde Chemed and other books as well. Almost no books from his huge library, stored in the Misgav LaDach Hospital in the Old City of Jerusalem, survived the 1948 fire which erupted in the hospital.

Chacham Rabbi Rabino Tzorfati, mentioned in the Sde Chemed (page 662), "I have requested my friend Rabbi Rabino Tzorfati to search there, he...did not find, and he showed me what he wrote..."

[4], 97, [1 empty], [1], 102-154 leaves. 19 cm. Fair condition, worming and stains. Contemporary binding, damaged.

Opening price: \$400

289. שו"ע יורה דעה - הגהות רבות

שולחן ערוך, חלק יורה דעה, עם באר היטב. אמשטרדם, תקנ"ט [1799]. דפוס יוחנן לוי רופא ובנו בנימין.

מאות הגהות בכתי"א אשכנזי מתוקפת ההדפסה [תחילת המאה ה-19], העולות לכדי חיבור שלם של פסקי הלכות, בהלכות שחיטה וטריפות, הלכות חי נטף הלכות נדה, הלכות כבוד רבו והלכות מילה, הלכות חלה והלכות אבלות. הכותב אינו מוזהא, אבל מתוכן הדברים ניכר שנכתבו ע"י תלמיד חכם מובהק, שכנראה שימש ברבנות. במספר מקומות מובאים גם עניני קבלה בהם ניכר כי הכותב היתה לו יד בענינים נסתרים, [למשל בהלכות מילה סימן רס"ה הוא כותב: "ואם המוהל יש לו גילוי עינים, וראה בחוש בעת הפריעה כדמות אותיות אש נוצצים על... והמשכיל יראה בגוונים שלהם, מה יהיה מן השכר ישר ומעשהו"ו]. בשער חתימת בעלים "שרגא פייוול", ובדף הכריכה רישוד בעלות שהספר "שייך לרבינו מו"ה יצחק זאב ב"מ שרגא פייוול".

חותמות וחתימות צנוורה. [4], רלד, נ דף. 20.5 ס"מ. מצב טוב, כריכת עור עתיקה, מעט פגומה, קרעים ונוקי עש בכריכה.

פתיחה: \$300

289. Shulchan Aruch Yoreh Deah – Many Glosses

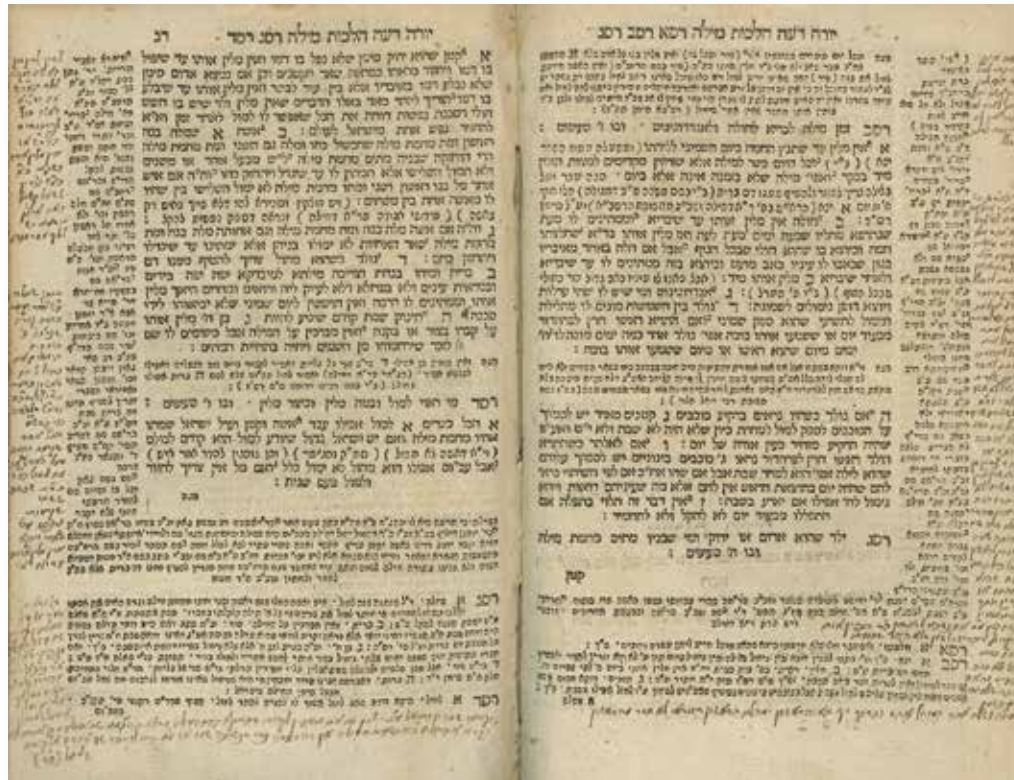
Shulchan Aruch, Yoreh Deah, with Ba'er Hetev. Amsterdam, 1799. Printed by Yochanan Levi Rofe and his son Binyamin.

Hundreds of glosses in Ashkenazi writing from the time of printing [beginning of the 19th century], which can be integrated into a complete work of halachic rulings on the subjects of shechita and trefot, yayin nesech and nidah, kevod rabo, milah, challah and aveilut. The author is unidentified, but the content of his glosses clearly portrays his vast Torah knowledge and his apparent experience in the capacity of rabbi. Several places contain kabbalist content which point to his familiarity with hidden Torah as well.

On the title page is an owner's signature "Shraga Feivel", and on the binding board is an ownership inscription: "Belongs to Yitzchak Ze'ev ben R' Shraga Feivel". Ink-stamps and censorship stamps.

[4], 234, 50 leaves. 20.5 cm. Good condition. Ancient leather binding, slightly damaged, with tears and worming.

Opening price: \$300



289

290. מסכת סנהדרין והוריות - הגהות הגאון רבי ירוחם פישל פרלא

תלמוד בבלי, מסכת סנהדרין, מסכת הוריות, הגהות הגאון רבי ירוחם פישל פרלא. וורשא, תרכ"ב 1862. דפוס ר' שמואל ארגעלבראנד.

בשולי הגליונות עשרות הגהות חשובות [חלקן ארוכות], בכתב ידו הזעיר והנאה של הגאון הנודע רבי ירוחם פישל פרלא. חתימות וחותמות שונות שלו: "ירוחם פישל פרלא" "ירוחם פישל פרלאמאן", וחותמות בלועזית: "Juda perla - warschau".

[שמו המלא היה רבי יהודה ירוחם פישל].

הגאון רבי ירוחם פישל פרלא מורשא (תרי"ו-תרכ"ד), עילוי ובקי

עצום, מגאוני פולין הנודעים ובסוף ימיו בירושלים. תורה וגדולה התאחדו על שולחנו, התפרנס ממסחר ולא נוקק לעול רבנות. נודע ביצירתו הגדולה על ספר המצוות לרס"ג, והגהות הגרי"פ שנדפסו בשולי ספרים שונים. [2], ב-קל, [1], לה, ל דף; [1], ב-כ דף; [1], ב-עו, [1] דף. 32 ס"מ. מצב בינוני, בלאי שימוש רב. חתימות רבות, כריכת עור עתיקה, עם הטבעות קישוט, בלוייה ומנותקת.

פתיחה: \$750



291

291. מסכת עבודה זרה ומסכת שבועות - וינה, תקנ"ה-תקנ"ו - חידושים בכת"י והגהות

תלמוד בבלי, מסכת עבודה זרה. וינה, [תקנ"ה-תקנ"ו 1795-1796]. חתימת בעלים בשער: "שייך לי לשמי הקטן חיים זילפמן העכינגאן..." וחתימות נוספות. בסוף מסכת שבועות נכרכו דפים ריקים, מתוכם 7 עמ' כתובים, חידושים על המסכת, חתומים ע"י רבי חיים זילפמן הנ"ל מן העיר העכינגן (Hechingen, גרמניה), שנכתבו בשנים תקע"ח-תק"פ.

בשולי דפי המסכתות הגהות בכת"י. מספר הגהות ארוכות במיוחד, חלקן קצוצות.

עו דף. מט דף. 33 ס"מ. מצב בינוני. כתמים ובלאי. קרעים (במספר דפים עם חסרון ופגיעה בטקסט). פגעי עש במספר דפים (לעתים עם פגיעה בטקסט). כריכה ישנה.

פתיחה: \$300

291. Tractates Avodah Zara and Shavuot – Vienna, 1795-1796 – Handwritten Novellae and Glosses

Babylonian Talmud, Tractate Avodah Zara. Vienna, [1795-1796].

Owner's signature on title page: "Belongs to Chaim Zilfan Hechingen..." and other signatures. Bound at the end of Tractate Shavuot are empty leaves and seven written leaves of novellae of the tractate, signed by Rabbi Chaim Zilfan of Hechingen (Germany), written during 1818-1820.

Marginalia on tractate leaves. Several particularly long, some cutoff.

76 leaves. 49 leaves. 33 cm. Fair condition. Stains and wear. Tears (several leaves with open tears and damage to text). Worming to several leaves (sometimes with damage to text). Old binding.

Opening price: \$300



290

290. Tractates Sanhedrin and Horayot – Glosses of Rabbi Yerucham Fishel Perla

Babylonian Talmud, Tractates Sanhedrin, Horayot, Eduyot and Small Tractates. Warsaw, 1862. Printed by Rabbi Shmuel Argelbrand.

Dozens of important marginalia [some long], in the fine tiny handwriting of the renowned Torah scholar Rabbi Yerucham Fishel Perla. Signatures and various stamps: "Yerucham Fishel Perla", "Yerucham Fishel Perlman", and: "Juda perla - warschau" [his complete name was Rabbi Yehuda Yerucham Fishel]. The Ga'on Rabbi Yerucham Fishel Perla of Warsaw (1846-1934), extraordinary prodigy and erudite Torah scholar, among the notable Torah giants of Poland who later immigrated to Jerusalem. Torah and affluence united in his home; he made a living from commerce and was not compelled to serve in the rabbinate for sustenance. Was known for his great work on Sefer HaMitzvot by Rabbi Sa'adia Ga'on and for his glosses printed in the margins of various books.

[2], 2-130, [1], 38, 30 leaves; [1], 2-20 leaves; [1], 2-77, [1] leaves. 32 cm. Fair condition, major wear. Many signatures. Ancient worn and detached leather binding, with ornamental embossments.

Opening price: \$750

292. ארבעה ספרים - חתימות והגהות

ארבעה ספרים, עם חתימות והגהות:

- **ספר שאילתות דרבי אחאי גאון**, עם פירוש שאילת שלום מרבי ישעיה פיק ברלין. [דיהרפורט, 1876]. (חסר בתחילתו וסופו). מספר הגהות בכת"י אשכנזי.
- **ספר לב אריה**, על מסכת חולין, מאת רבי אריה יהודה מבראד. יזעפאף, תרל"ח 1878. חתימות רבי יהונתן אייבשיץ מקאצק [אב"ד לאשיץ, נפטר בוורשא בחשון תרע"ו 1915, מחשובי רבני פולין, חסיד מקושר לאדמו"רי קוצק] גורו. מקצת מתשובותיו בהלכה נדפסו ע"י חתנו הרב מקארוב בספר "תפארת יהונתן", ירושלים תרצ"ד. עשרות הגהות למדניות ארוכות בכתב-ידו [חלקן קצרות מעט].
- **ספר צל"ח**, על מסכת ברכות וביצה, לבעל ה"נודע ביהודה". יזעפאף, [תרס"ז-תר"ז 1856]. (חסר שער מסכת ברכות). חתימות ורישומי בעלות: רבי אברהם ראשקאוויטץ דומ"ץ אודסה וצפת, רבי אליעזר יהודה וולדנברג, ועוד.
- **ספר ארבעה טורים**, אורח חיים חלק שני (סימנים תכט-תרצו). [וינה, תק"ע-תקע"ד 1813-1810]. (חסר שער). הגהות למדניות ארוכות, חתומות: "רפאל יעקב", "רייד", "יעקב בהרב עקיבא זיל". באחד המקומות כותב: "בורוך הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב, ובשנה זו תרפ"ד לפ"ק...". [הגאון רבי רפאל יעקב דיובוסקי (נפטר תש"א 1940), מרבני ישיבת "מאה שערים" ומחבר ספרים רבים, שחלקם נדפסו בעולם שם: מחניך קדוש (ירושלים, תרצ"א); ציונים לתורה; קיום התורה; קונטרס ויהי נעם; ועוד].

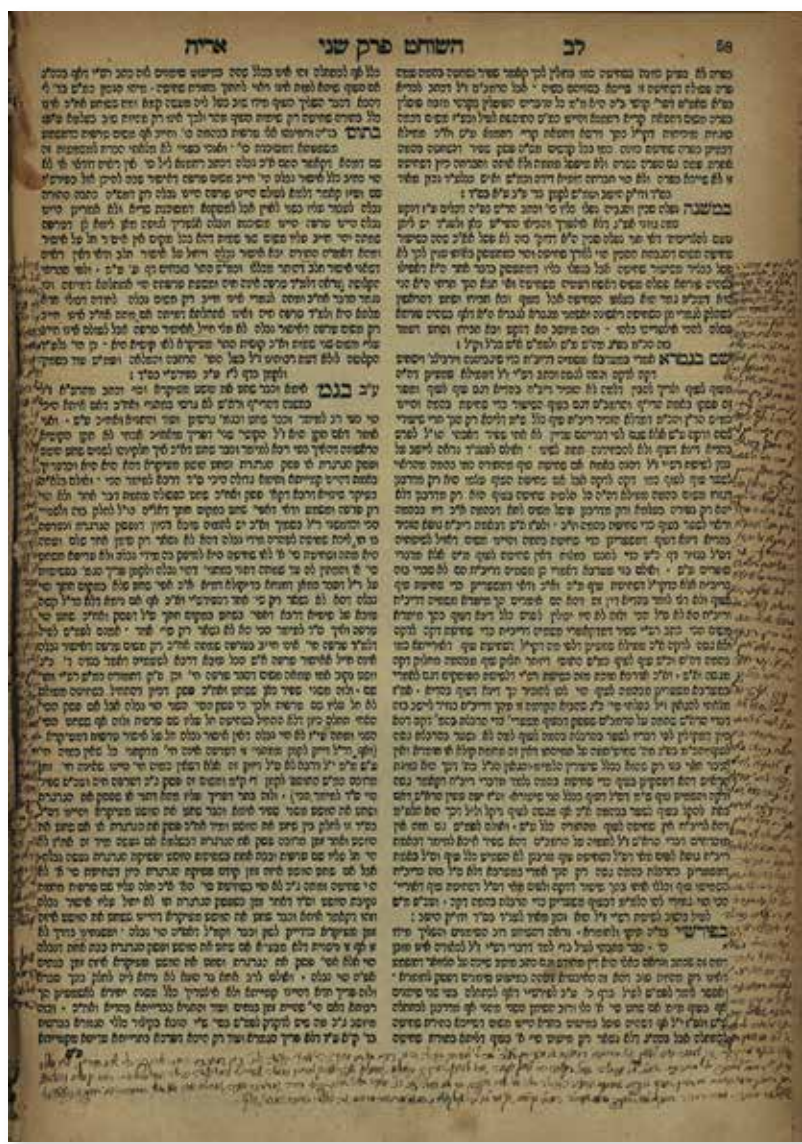
4 ספרים. גודל ומצב משתנים. פתיחה: \$400

292. Four Books – Signatures and Glosses

Four books, with signatures and glosses:

- **She'iltot D'Rabbi Achai Gaon**, with She'elat Shalom commentary by Rabbi Yeshaya Pisk Berlin. [Dihrfort, 1876]. (Lacking at beginning and end). Several glosses in Ashkenazi handwriting.
- **Lev Aryeh**, on Chulin Tractate, by Rabbi Aryeh Yehuda of Brod. Józefów, 1878. Signatures of Rabbi Yehonatan Eybeschütz of Kotzk [Av Beit Din of Losice, died in Warsaw in Cheshvan 1915, a leading Polish rabbi and Chassid connected to the Kotzk and Gur Rebbes. Some of his halachic responsa were printed by his son-in-law the Rabbi of Kurów in his in his book Tiferet Yehonatan, Jerusalem 1934]. Dozens of long scholarly glosses in his handwriting [some are slightly cutoff].
- **Tzalach**, on Berachot and Betza Tractates, by the author of the Nodah B'Yehuda. Józefów 1856. (Missing the title page of Tractate Berachot). Signature and ownership inscriptions: Rabbi Avraham Roshkowitz Rabbi of Odessa and Safed, Rabbi Eliezer Yehuda Valdenberg, etc.
- **Arba'a Turim**, Orach Chaim Part II (Simanim 429-697). [Vienna, 1810-1813]. (Missing title page). Long scholarly glosses signed "Refael Ya'akov", "RID.", "Ya'akov ben Rabbi Akiva". In one place "HaGomel" blessing is written, dated 1924. Rabbi Refael Ya'akov Didovsky (died 1940), was a rabbi at the Me'ah She'arim Yeshiva and authored many books, some published anonymously: Machanecha Kadosh (Jerusalem, 1931); Tziyunim LaTorah; Kiyum HaTorah; the VeHi Noam kuntress; and others. 4 books. Varied size and condition.

Opening price: \$400



292

294. חידושי הר"ן גיטין - חתימות שלשה מתלמידי ה"חתם סופר" וחתימות נוספות

חידושי הר"ן, על מסכת גיטין, פראג, תק"ע 1810.
 רישומים רבים, חתימות ורישומי בעלות. בין החותמים שלשה מתלמידי ה"חתם סופר":

- חתימת "הק' יצחק המכונה זעקל סג"ל פאלאק" - הגאון רבי יצחק זעקל הלוי פולק (תקע"ג-תרנ"א), חברותא של רבו ה"חתם סופר" לאחר חצות-לילה, וזכה



294

לגילוי אליהו. רבו מביא חידושים בשמו בספריו. ממרביצי התורה הנודעים בהונגריה. נולד בבוניאד, הרביץ תורה בטרדהלי ובבוניאד, בה כיהן בנו הגאון רבי משה הלוי פולק כרב ואב"ד. ראה אודותיו "החתם סופר ותלמידיו", עמ' רנט-רסג.
 • חתימות ורישומי בעלות רבים של הגאון רבי יששכר דוב בער סימאנדל אב"ד מיקלאש (תקנ"ד-תרכ"ב), בעל מחבר "מנחת עני" ו"שיירי מנחה". בן הגאון רבי סיני ראב"ד מיקלאש (נפטר תקפ"ח). ראה אודותיו "החתם סופר ותלמידיו", עמ' רצא-רצג.
 • חתימות בכתב רגיל ומרובע, של רבי שמואל בן הרב משה כהנא - רבי שמואל הכהן ערנטרוי (תק"ע-תרנ"ג), מתלמידיו ומשמשי הקרובים של רבו ה"חתם סופר", צידק וחכם, ישב רוב ימיו בתעניות. גר בעיר פרשבורג בה נקרא רבי שמואל אֶלְטָאָפֶן, על שם עיר מולדתו אויבן-ישן [בודפסט]. ראה אודותיו "החתם סופר ותלמידיו", עמ' תמ-תמב.
 חתימות נוספות של רבי סיני סימאנדל [כנראה בנו של רבי דוב בער אב"ד מיקלאש]. "הירש אפענהיים", "הק' יצחק אייזיק", "יעקב מאיר", "הק' דוד נייפעלד", "הבחור הק' יעקב בידערמאן מקלאסנא", ועוד.
 מג דף, 21 ס"מ. מצב בינוני, בלאי בפינות הדפים. כריכה בלוייה. פתיחה: \$300



293

293. Avodat HaGershuni Responsa – Signature of Author of Kesef Nivchar

Avodat HaGershuni responsa, by Rabbi Gershon Ashkenzi. Frankfurt am Main, [1699]. First edition.

On the title page is the signature of Rabbi "Bendit Goitein" – the renowned Rabbi Bendit Goitein (1770-1843), Av Beit Din of Hodász (Hungary), author of Kesef Nivchar and a leading Hungarian rabbi in his times.

Stamp of his grandson Rabbi Eliyahu Menachem Goitein (Av Beit Din of Hodász, 1838-1902): "E.m. Goitein-Rabbiner".

Several handwritten glosses [possibly written by Rabbi Bendit Goitein, or his grandson].

[4], 94, [4] leaves. 28.5 cm. Fair condition. Worming. Major damages with lacking to title page and first leaves. Worn old binding, with leather spine.

Enclosed is the book Ba'al Kesef Nivchar V'Toldotav – Zichron Avot – Rabbi Baruch Goitein V'Toldotav. (Bnei Brak, 1971).

Opening price: \$300

293. שו"ת עבודת הגרשוני - חתימת בעל "כסף נבחר"

שאלות ותשובות עבודת הגרשוני, מאת רבי גרשון אשכנזי. פרנקפורט דמיין, [תנ"ט 1699]. מהדורה ראשונה.

בשער הספר חתימת רבי "בענדיט גאיטין" - הגאון הנודע רבי בענדיט גיטין (תק"ל-תר"ג), אבד"ק העדיעס (הונגריה), בעל "כסף נבחר" ומגדולי רבני דורו בהונגריה.

חותמת בלועזית של נכדו רבי אליהו מנחם גיטין (אב"ד העדיעס, תקצ"ח-תרס"ב): "E. M. Goitein - Rabbiner".

מספר הגהות בכת"י [ניתכן שהן בכתב ידו של רבי בענדיט גיטין, או של נכדו הנ"ל].

[4], צד, דף. 28.5 ס"מ. מצב בינוני. פגיעות עש. בשער ובדפים ראשונים פגימות קשות עם חסרון. כריכה ישנה בלוייה, עם שדרת עור.

מצורף ספר "בעל כסף נבחר ותולדותיו - זכרון אבות - רבי ברוך גאיטין ותולדותיו", (בני ברק, תשל"א).

פתיחה: \$300

למאות מהדורות.

[1], פד דף. 33 ס"מ. מצב גרוע-מאד, פגעי בלאי קשים, נוקי עש ובלאי על הטקסט, כתמי עובש וסימני רטיבות. לא כרוך.

פתיחה: \$500

295. Yam Shel Shlomo – Malbim's Signature

Yam Shel Shlomo, on Tractate Gittin, by Rabbi Shlomo Luria – the Maharshal. Berlin, [1761].

Signature on the first title page: Rabbi "Meir Leibush Malbim --- ----".

Rabbi Meir Leibush Malbim – Rabbi Meir Leibush ben Yechiel Michel, (1809-1880, Otzar HaRabbanim 13090) – Renowned Bible commentator and foremost leader of his times, proficient in revealed and hidden Torah (studied kabbalah from Rabbi Zvi Hirsh of Zhidachov). In his youth, he wrote "Artzot HaChaim" on the Shulchan Aruch which received an enthusiastic approbation of the Chatam Sofer who proclaimed the Malbim an exceptional Torah genius. In all the Malbim's rabbinical positions (Wreschen, Kempen, Bucharest, Kherson, Lencziza, Mogilev and Königsberg), he was renowned for his uncompromising opposition to the "modernists", maskilim and Reform Judaism, which caused him much suffering. During the time he served in the Bucharest rabbinate, he led the resistance against the city's maskilim who retaliated by spreading a blood libel about the Malbim instigating his imprisonment and death sentence. Only after Sir Moses Montefiore intervened on his behalf was his sentence altered to expulsion from Romania.

The spreading of Haskala motivated the Malbim to devote his skills and time writing a systematic commentary on the Bible explaining the depth of Chazal's wisdom and the truth of the Oral Torah initiating his famous commentary on the Bible which was accepted in all the Jewish diaspora and merited hundreds of editions.

[1], 84 leaves. 33 cm. Very poor condition, major wear damages, worming and wear to text, fungus stains and dampness marks. Unbound.

Opening price: \$500



295

295. ים של שלמה - חתימת המלבי"ם

ספר ים של שלמה, על מסכת גיטין, לרבינו שלמה לוריא-המהרש"ל. ברלין, [תקכ"א 1761].

בדף השער הראשון חתימת יד קדשו של הגאון רבי "מאיר ליבוש מלבי"ם --- ----".

הגאון רבי מאיר ליבוש מלבי"ם - רבי מאיר ליבוש בן יחיאל מיכל (תקס"ט-תר"מ, אוצר הרבנים 13090). פרשן התנ"ך הנודע, מגדולי דורו, בקי בנגלה ובנסתר (תלמידו בקבלה של רבי צבי הירש מזידיטשוב). בצעירותו כתב את הספר "ארצות החיים" על השו"ע שזכה להסמכתו הנלהבת של ה"חתם סופר" ופרסם את שמו כגאון מופלא.

בכל מקומות רבנותו ונדודיו (כיהן כרב בוורשנא, קמפנא, בוקרשט, חרסון, לונטשיץ, מוהילב וקניגסברג) נודע במלחמתו הבלתי מתפשרת ב"מחדשים", במשכילים וברפורמים, ובשל כך סבל תלאות וצרות רבות. במהלך כהונתו בבוקרשט ניהל מאבקים עם משכילי העיר שהסתיימו בעלילת-דם שרקמו מתנגדיו נגדו, הוא נאסר ונשפט לעונש מוות, ורק בעקבות התערבות השר משה מונטיפיורי למענו הומתק עונשו לגזירת גירוש מרומניה.

התפשטות ההשכלה הביאה אותו לרתום את כשרונותיו ולהקדיש את זמנו לכתוב פירוש שיטתי על התנ"ך, במטרה לבאר את עומק חכמת חז"ל ואמיתות התורה שבעל-פה, וכך נולד פירושו המפורסם לתנ"ך שהתקבל בכל תפוצות ישראל וזכה

294. Novellae of the Ran on Gittin – Signatures of Three Disciples of the Chatam Sofer and Other Signatures

Chiddushei HaRan, on Tractate Gittin. Prague, 1810. Many inscriptions, signatures and ownership inscriptions. Among the signatures are three disciples of the Chatam Sofer.

- Signature of "Yitzchak called Zeckel Segal Pollack" – Rabbi Yitzchak Zeckel HaLevi Pollack (1813-1891), study partner of his teacher the Chatam Sofer, he merited a revelation of Eliyahu HaNavi. His teacher brings novellae in the name of Rabbi Yitzchak Zeckel in his books. A renowned Torah teacher in Hungary. Born in Bonyhád, he taught Torah in Szerdahely and in Bonyhád, his son Rabbi Moshe HaLevi Pollack served in Bonyhád as rabbi and Av Beit Din. See HeChatam Sofer V'Talmidav, pp. 259-263.

- Many signatures and ownership inscriptions of Rabbi Yissachar Dov Simandel Av Beit Din of Liptoszentmiklos (1794-1862), author of Minchat Ani and Sheyarei Mincha. Son of Rabbi Sinai Ra'avad of Liptoszentmiklos (died 1828). See HeChatam Sofer V'Talmidav, pp. 291-293.

- Signatures in regular square handwriting of Rabbi Shmuel ben Rabbi Moshe Kahane – Rabbi Shmuel HaCohen Ehrentreu (1810-1893), disciple and close assistant of his teacher the Chatam Sofer, tsaddik and wise, lived a life of abstinence. Lived in Pressburg and was dubbed Rabbi Shmuel AltOfen, after his native city Alt-Ofen (Ofen-Yashan) [Budapest]. See HeChatam Sofer V'Talmidav, pp. 440-442.

Additional signatures of Rabbi Sinai Simandel [apparently son of Rabbi Dov Ber Av Beit Din of Miklash]. "Hirsh Oppenheim", "Yitzchak Isaac", "Ya'akov Meir", "David Neufeld", "Ya'akov Biderman of Klasno", etc.

43 leaves, 21 cm. Fair condition, wear to leaf corners. Worn binding.

Opening price: \$300

296. Iyei HaYam – Ostroh, 1835 – Copy Belonging to Rabbi Yitzchak Elchanan Spektor

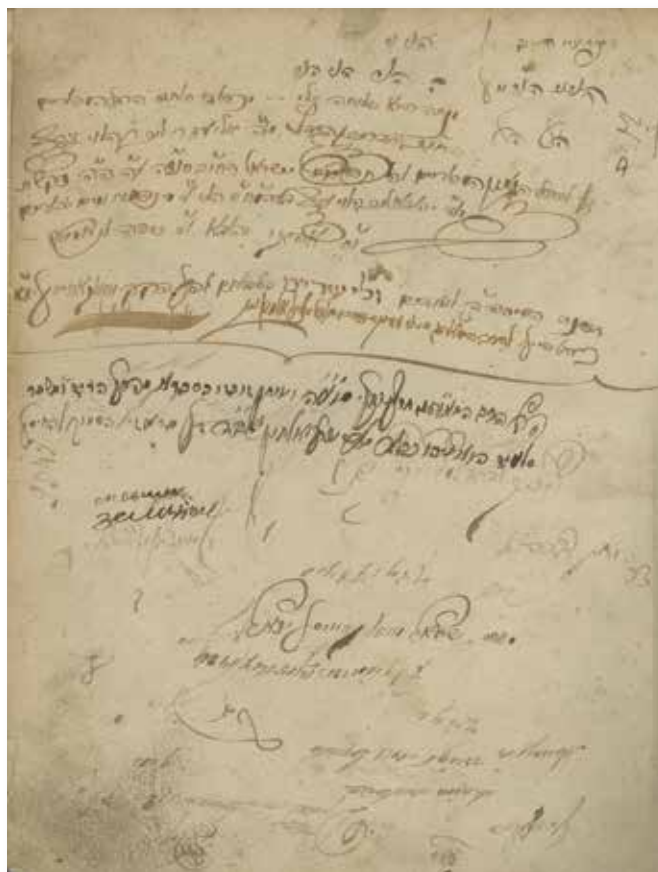
Iyei HaYam on Talmudic Aggada, by Rabbi Yehuda Leib HaLevi Edil [the Magid of Minsk]. Ostroh, 1835. Copy belonging to Rabbi Yitzchak Elchanan Spektor. On the endpapers are inscriptions that the book belongs to Rabbi Spektor, from the days before his renowned tenure as Rabbi of Kovno.

Self-dedication from 1836 from the city of Vawkavysk by an unidentified writer, who writes that the book was sent to him by his father-in-law Rabbi Eliezer Liber [publisher of the book and the author's son]. Also written: "Now belonging to Rabbi...Yitzchak Elchanan". [Rabbi Yitzchak Elchanan, lived at the home of his father-in-law as a young married man; his study partner (chavruta) was the Maharil Diskin under the tutelage of his father Rabbi Binyamin Diskin Av Beit Din of the city]. Inscriptions that the book belongs to "Yitzchak Elchanan son of Yisrael Av Beit Din of Biržai near Brisk, Lithuania" [Rabbi Yitzchak Elchanan served as Rabbi of Biržai from 1839-1846]; inscription from the city of Navahrudak [he served there as rabbi during 1852-1864]. The inscriptions are full of extraordinary praise of Rabbi Yitzchak Elchanan.

Rabbi Yitzchak Elchanan Spektor was one of the leading rabbis of his time, renowned for his knowledge of the Torah, his diligence and righteousness. He was considered the supreme Torah authority of his generation and led Lithuanian and Russian Jewry for many years with wisdom and compassion. He served in the rabbinate from the young age of 20. In 1864, he was appointed Rabbi of Kovno (Kaunas) and his name spread all over the world as a leading Torah authority. His responsa and novellae were printed in the series of his books: Be'er Yitzchak, Nachal Yitzchak and Ein Yitzchak.

[3], 180 leaves. 21 cm. Good condition, stains and minor wear. Damaged binding.

Opening price: \$400



296

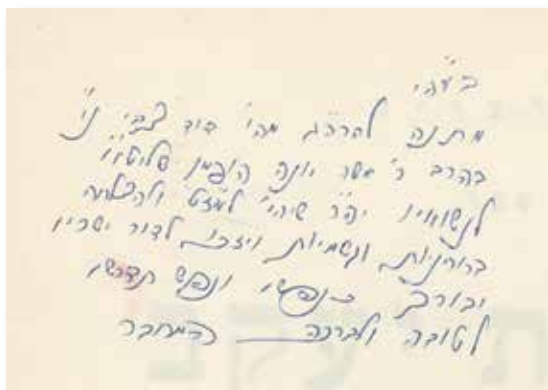
296. ספר איי הים - אוסטרהא, תקצ"ה - הטופס של רבי יצחק אלחנן ספקטור

ספר איי הים, על אגדות הש"ס, מאת רבי יהודה ליב הלוי עדיל [המגיד ממינסק]. אוסטרהא, [תקצ"ה] 1835. הטופס של הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור. בדפי הכריכה הקדמיים והאחוריים רישומים שהספר שייך לו, מכמה תחנות בחייו קודם שהתקבל לרבה הנודע של קובנה.

הקדשה עצמית משנת תקצ"ו מהעיר וולקוביסק מכותב לא מוזהה, הכותב שהספר נשלח אליו ע"י חותנו רבי אליעזר ליבר [מור"ל הספר וכן המחבר], ובהמשך נכתב: "כעת שייך להרב המאוה"ג סיני ועוקר הרים... מו"ה יצחק אלחנן נ"י" [רבי יצחק אלחנן, שנודע מצעירותו בשקידתו ובכשרונותיו הגאונים, שהה אז שם על שולחן חותנו כחותן צעיר, ולמד בחברותא יחד עם המהר"ל דיסקין אצל אביו אב"ד העיר רבי בנימין דיסקין]; רישומים שהספר שייך ל"מו"ה יצחק אלחנן בהרב מו"ה ישראל ישראל אב"ד דפה ק"ק ברעזא הסמוך לק"ק בריסק דליטא" [בברעזא כיהן רבי יצחק אלחנן כרב בין השנים תקצ"ט-ת"ר]; ורישום מהעיר נובהרדוק [שם כיהן כרב בין השנים תרי"ב-תרכ"ד]: "לה' הארץ ומלואה הרב הגאון... מו"ה יצחק אלחנן נ"י אב"ד דק"ק נווארדהק הבירה והמעטירה". הרישומים מלאים שבחים מפליגים על רבי יצחק אלחנן, באחד המקומות נכתב: "איי הים הלז שייך לאיש צעיר לימים גאון עוזינו פאר פארינו מרנא יצחק ורבנא אלחנן נ"י". הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור (תקע"ז-תרנ"ו), גדול רבני דורו, נודע בגאונותו בהתמדתו ובצדקותו הרבה. נחשב בדורו כסמכות התורנית העליונה והנהיג את יהדות ליטא ורוסיה במשך שנים בתבונה ובנועם. כיהן ברבנות מגיל צעיר משנת תקצ"ז בערך. בשנת תרכ"ד נתמנה לרבנות העיר קובנא, ונודע שמו בכל קצוות תבל כאחד מגדולי הפוסקים. תשובותיו וחידושו נדפסו בסדרת ספריו: "באר יצחק", "נחל יצחק" ו"עין יצחק".

[3], 180 דף. 21 ס"מ. מצב טוב, כתמים ומעט בלאי. כריכה פגומה.

פתיחה: \$400



298

298. ספר קהלות יעקב, מסכת כתובות - הקדשה למתנת נישואין, בכתב-יד המחבר מרן ה"סטייפלר"

ספר קהלות יעקב, על מסכת כתובות, מאת הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי [הסטייפלר]. בני ברק, תשכ"ה [1965]. "תוצאה שניה".

בדף הכריכה הקדמית הקדשה (6 שורות) בכתב-יד "המחבר", למתנת נישואין לחתן תלמיד-חכם. בדף יז/ו רישום בכתב ידו של המחבר (4 מילים).

[2], ד-לד, [1] דף. 34 ס"מ. מצב טוב, כתמים, כריכה מקורית, פגומה.

פתיחה: \$450

298. Kehillot Ya'akov, Tractate Ketubot – Dedication for a Wedding Gift, by the Author, the Steipler

Kehillot Ya'akov, on Tractate Ketubot, by Rabbi Ya'akov Yisrael Kanievsky [the Steipler]. Bnei Brak, 1965. Second edition.

Inscribed on the front endpaper is a dedication (6 lines) in the author's handwriting, upon the marriage of a Torah scholar. On Leaf 17/a is another inscription in the author's handwriting (4 words).

[2], 4-34, [1] leaves. 34 cm. Good condition, stains, damaged contemporary binding.

Opening price: \$450

297. Chayei Adam – Stamps of the Kabbalist Rabbi Naftali Hertz HaLevi Av Beit Din of Jaffa, with Handwritten Corrections

Chayei Adam, on Orach Chaim. By Rabbi Avraham Danzig. Berlin, 1862.

Stamps of the Kabbalist Rabbi "Naftali Hertz HaLevi who dwells in the city of Jaffa", and stamps of his son Rabbi "Yosef HaLevi – supervisor of kashrut of wine in Rishon LeTzion". Additional stamps of Rabbi "Shimshon Orlov" and his son "Nachum Orlov".

Many glosses with corrections, some in the [characteristic] handwriting of Rabbi Naftali Hertz HaLevi Av Beit Din of Jaffa, and some in the handwriting of Rabbi Shimshon Orlov.

The renowned Kabbalist Rabbi Naftali Hertz HaLevi (Weidbaum) Av Bet Din of Jaffa (1852-1902) was a leading Kabbalist in Lithuania and Jerusalem. Disciple of the Maharil Diskin, he immigrated from Bialistok to Jerusalem in 1884 and lectured at the Degel Torah Yeshiva. Also delivered classes on Kabbalah [which were attended by elder Lithuanian Kabbalists in Jerusalem]. In 1886, he was appointed by Rabbi Shmuel Salant to the rabbinate of Jaffa and settlements in Eretz Israel and was the first rabbi of the Ashkenazi community in Jaffa. He wrote and edited many kabbalist books of his teachings and those of the Gaon's disciples: "Yahel Or", "Omer Man", "Brit Olam", "Kesef Mishneh" on the book Mishnat Chassidim, "Siddur HaGra Ba'Nigleh U'Va'Nistar", etc.

7, 2-260 leaves, 21 cm. Good-fair condition, stains and wear. Old binding with leather spine.

Opening price: \$250



297

297. ספר חיי אדם - חותמות המקובל רבי נפתלי הירץ הלוי אב"ד יפו, עם תיקונים בכתב-ידו

ספר חיי אדם, על אורח חיים. לרבי אברהם דנציג. ברלין, תבר"ך [1862].

חותמות בעלות של הגאון המקובל רבי "נפתלי הירץ הלוי חונה פעה"ק יפו". וחותמות בנו רבי "יוסף הלוי - משגיח כשרות היין בראשון לציון". חתימות נוספות של רבי "שמשון אורלוב" ובנו "נחום אורלוב".

הגהות רבות של תיקונים, חלקן בכתב ידו [האופייני] של רבי נפתלי הירץ הלוי אב"ד יפו, וחלקן בכת"י רבי שמשון אורלוב. המקובל הנודע, הגאון רבי נפתלי הירץ הלוי (וויידנבוים) אב"ד יפו (תרי"ג-תרס"ב 1852-1902), מגדולי המקובלים בליטא וירושלים. תלמידו של המהר"ל דיסקין. עלה מביאליסטוק לירושלים בשנת תרמ"ד, ומסר בה שיעורים בישיבת "דגל תורה". מסר גם שיעורים בקבלה [אליהם הגיעו גם זקני המקובלים הליטאים בירושלים]. בשנת תרמ"ו נתמנה ע"י רבי שמואל סלנט לרבנות יפו ומושבות ארץ ישראל, והיה הרב הראשון של הקהילה האשכנזית בעיר יפו. חיבר וערך ספרי קבלה רבים מתורתו ומתורת תלמידי הגר"א: "יהל אור", "עומר מן", "ברית עולם", "כסף משנה" על ספר משנת חסידים, "סידור הגר"א בנגלה ובנסתר", ועוד.

ז', ב-רס דף, 21 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי. כריכה ישנה עם שדרת-עור.

פתיחה: \$250



300

300. אוסף ספרים - חתימות וחותמות, הקדשות והגהות

אוסף ספרים, עם חתימות וחותמות, הקדשות והגהות.

- לחם הפנים, על יורה דעה, פיורדא, (תצ"ח 1738). חתימת רבי "טעבלי" ---". • בית מאיר, אבן העזר. למברג תקצ"ו (1834).
- טורי אבן, זלקווא, תק"צ 1830. חתימה עתיקה של רבי "צבי הירש הלוי איש הורוויץ" - בן רבי "מרדכי סג"ל הורוויץ". • פני יהושע, ווארשא, תרכ"א 1860. הגהות למדניות רבות. • דברי יוסף חלק שני ושלישי. מונקטש, תרנ"ב-תרנ"ו (1892-1896). הקדשה לחתונה בכת"י. חותמות רבי "יצחק שמואל סג"ל צימעטבוים - ליונסק". • שו"ע הלכות שבת, עם ט"ז מג"א ו"מלבושי שבת". סאיני, תרפ"ה 1925. חתימה וחתימות רבי "משה הלוי יונגרייז" ומעט הגהות. • שו"ת מי יהודה, אורח חיים. באלקאני, תרצ"ד (1934). מהדורה יחידה. שתי הקדשות בכתב יד. • ספר גן דוד. מונקטש, ת"ש (1940). הקדשה בכת"י וחתימת בן-המחבר רבי נטע שלמה שליסל. • עטרת משה. ירושלים, תשמ"ז (1987).

הקדשה בכת"י וחתימת האדמו"ר ממאקאווא רבי מנחם מנדל למברג - בן המחבר.

10 ספרים ב-9 כרכים. גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$400

300. Collection of Books – Signatures and Stamps, Dedications and Glosses

Collection of Books [18th/20th century], with signatures and stamps, dedications and glosses. 10 books in 9 volumes. Varied size and condition. For a complete list, please see the Hebrew description. Opening price: \$400



299

299. ספר חדושי ידידיה הלוי - חתימת רבי יעקב קמינצקי

ספר חדושי ידידיה הלוי, חלק רביעי בפרדס, חידושים על התנ"ך, פרקי אבות ומאמרי חז"ל, מאת רבי ידידיה הלוי זילברמן. ירושלים, תשל"ט [1979].

בדף שלפני השער חתימת הגאון רבי "יעקב קמינצקי" (תרנ"א-תשמ"ו), ממנהיגי הדור של יהדות ארצות הברית, ראש ישיבת "תורה ודעת" וחבר מועצת גדולי התורה באמריקה.

[12], קנב עמ' 23 ס"מ. מצב טוב מאד.

פתיחה: \$250

299. Chiddushei Yedidya HaLevi – Signature of Rabbi Ya'akov Kaminetsky

Chiddushei Yedidya HaLevi, Part 4 of Pardess, novellae on the Bible, Pirkei Avot and Chazal sayings, by Rabbi Yedidya HaLevi Zilberman. Jerusalem, 1979.

Before the title page is the signature of Rabbi "Ya'akov Kaminetsky" (1891-1986), a great rabbinical leader of US Jewry, Head of the Torah V'Da'at Yeshiva and member of Mo'etzet Gedolei HaTorah in America. [12], 152 pages. 23 cm. Very good condition. Opening price: \$250

The "Chafetz Chaim"

301. Tur Even HaEzer – Copy of the Chafetz Chaim

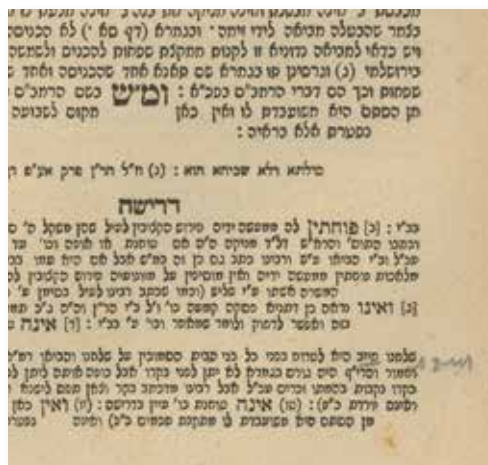
Tur Even HaEzer, with Beit Yosef and Bayit Chadash. Parts 1-2. Warsaw, 1876-1877. Ergelbrand printing. On the title page is a handwritten ownership inscription: "Belongs to Rabbi Yisrael Meir HaCohen of Radin".

A few handwritten corrections appear on the pages [apparently, some or all were written by the Chafetz Chaim]. Pencil letters note sources – passages in the Shulchan Aruch. [Noting sources in the Shulchan Aruch with letters is a rather new method used recently in our times, in print, found in the new editions of the Arba Turim HaShalem].

This is the Tur Even HaEzer from which the Chafetz Chaim, Rabbi Yisrael Meir HaCohen of Radin (1839-1933) studied. The author of the Chafetz Chaim wrote his work Mishna Brura only on the Orach Chaim part of the Shulchan Aruch. This was accepted as the source for halachic rulings throughout the Jewish diaspora. The Chafetz Chaim was often asked why he did not continue writing his work on the other parts of the Shulchan Aruch, Yoreh Deah and Even HaEzer. Many rumors circulate regarding his response to this question. Some say that he answered that he could not find the time, since he wrote his work on Orach Chaim throughout a period of 27 years. Others say that he answered that the halachic rulings on Yoreh Deah and Even HaEzer are primarily the responsibility of rabbis, as opposed to Orach Chaim, whose laws are part and parcel of every Jew's life each day. Therefore, the book Mishna Brura which summarizes halachic rulings for Jewish daily life is much more essential.

[1], 2-177 leaves; [1], 2-125 leaves. 39 cm. Fair-poor condition. Many worm damages, wear, tears and stains, detached leaves, unbound.

Opening price: \$1000



חיים - חיבור שנפסקה הלכה כמותו בכל תפוצות ישראל. רבים שאלוהו, מדוע אינו ממשיך לחבר את חיבורו גם על חלקי יורה דעה ואבן העזר? ושמועות שונות נמסרו בשמו כתשובה לשאלה זו. יש האומרים בשמו כי הזמן לא הספיק בידו, שהרי את החיבור על אורח חיים חיבר במשך כעשרים ושבע שנה. אחרים אומרים בשמו כי הפסיקה בחלקי יורה דעה ואבן העזר נמסרה בעיקר לרבנים ומורי הוראה, בשונה מחלק אורח חיים שבהלכותיו נתקל כל אדם בחיי היום-יום, ולכן נצרך בו יותר ספר ה"משנה ברורה" המסכם את פסק ההלכה לכל אחד ואחד.

[1], ב-קעז דף; [1], ב-קכה דף. 39 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, נזקי עש רבים, בלאי, קרעים וכתמים, דפים מנותקים. לא כרוך. פתיחה: \$1000

301. טור אבן העזר - העותק של ה"חפץ חיים" תור אבן העזר, עם בית יוסף ובית חדש. חלקים א-ב. ווארשא, תרל"ו-תרל"ז [1876-1877]. דפוס ארגעלבראנד. בשער רישום בעלות בכת"י: "שו"ת להר"י ישראל מאיר הכהן מראדין". בגליונות הספר מעט תיקונים בכת"י כפי הנראה, חלקם או כולם נכתבו בכתב ידו של ה"חפץ חיים". וציוני אותיות מראי-מקום לסעיפים בשו"ע בכת"י בעפרון. [ציון אותיות למצוא מקום הדברים בספר "שלחן ערוך", הוא חידוש שנעשה לאחרונה בדורנו בדפוס, במהדורות החדשות של "ארבעה טורים השלם"]. לפנינו טור אבן העזר, בו למד רבינו ה"חפץ חיים" - רבי ישראל מאיר הכהן מראדין (תקצ"ט-תרצ"ג). בעל ה"חפץ חיים" כתב את חיבורו "משנה ברורה" על השולחן ערוך רק לחלק אורח

305. אוסף ספרים - חפץ חיים

אוסף ספרים מרבינו ישראל מאיר הכהן מראדין, בעל ה"חפץ חיים":

- עץ חיים - מחזיקי התורה, קובץ מאמרים ומכתבים אודות החוקת התורה. מאמר "מחזיקי התורה" - מרבי ישראל מאיר הכהן בעל ה"חפץ חיים". מכתבים מרבי חיים עוזר גראדוענסקי שליט"א, מכתבי קול-קורא, בחתימות כארבע מאות רבנים ואדמו"רים עבור "ועד הישיבות", ומאמרים מחברי ועד הפועל של מרכז ועד הישיבות. ווילנא, תרפ"ו 1926.
- ספר נדחי ישראל, עם קונטרס "תפארת אדם". ווארשא, [תרנ"ד] 1893. עם כיתובי "מוגה" בעפרון.
- ספר שם עולם, חלק שני. עם קונטרס נפוצות ישראל. ווארשא, תרנ"ח 1897. מהדורה ראשונה. כיתוב בעפרון "מוגה - 20 קא"פ" [קופיקות, מטבע רוסי].
- ספר חומת הדת, פיעטקוב, [תרס"ה 1905].

4 ספרים, גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$400

305. Collection of Books – Chafetz Chaim

Collection of books by Rabbi Yisrael Meir HaCohen of Radin, author of the Chafetz Chaim:

- Etz Chaim – Machzikei HaTorah, compilation of articles and letters on the topic of supporting Torah. Machzikei HaTorah – By Rabbi Yisrael Meir HaCohen, author of the Chafetz Chaim. Letters by Rabbi Chaim Ozer Grodzensky, public letters, signatures of approximately 400 rabbis and rebbes on behalf of Va'ad HaYeshivot, and articles by members of the operating committee of Va'ad HaYeshivot. Vilna, 1926.
- Nidchei Yisrael, with the pamphlet Tiferet Adam. Warsaw, 1893. With inscriptions "Proofread" in pencil.
- Shem Olam, Part 2. With the pamphlet Nefutzot Yisrael. Warsaw, 1897. First edition. Pencil inscription "Proofread – 20 Kop" [Kopeks, Russian coin].
- Chomat HaDat, Pyetrykaw, [1905].

4 books, varied size and condition.

Opening price: \$400



305



304

304. Letter Printed on Cardboard – by the Chafetz Chaim – New York, 1940

"Open letter by the Chafetz Chaim" – Letter for reinforcing matters pertaining to modesty. [New York, c. 1940].

Printed on heavy cardboard in a large format, the letter is printed in three languages (three columns, one next to the other) – Yiddish, Hebrew and English. 55.5 cm. Fair condition. Stains, wear and tear (primarily to margins, with light damage to text). Folding mark with break to cardboard.

Opening price: \$300

304. מכתב מודפס על קרטון - מהחפץ חיים - ניו יורק, 1940

"מכתב גלוי ממרן החפץ חיים זצוק"ל" - קריאה לחיזוק בענייני צניעות. [ניו יורק, ת"ש 1940 בערך].

מודפס על קרטון עבה בפורמט גדול. המכתב מופיע בשלוש שפות (בשלוש עמודות זו לצד זו) - יידיש, עברית ואנגלית.

55.5 ס"מ. מצב בינוני. כתמים, קרעים ובלאי (בעיקר בשוליים; עם מעט פגיעה בטקסט). סימן קיפול עם שבר בקרטון.

פתיחה: \$300

306. Letter by Vilna Leaders, Signed by Rabbi Yisrael Gordon Rabbi of the Chafetz Chaim and Rabbi Avraham Strashun

Long, flowery letter - detailed recommendation for the edition of the Bible with Mendelsohn's "Commentary" and the additions of Leib Mandelstam, signed by two of the leaders of the Vilna community, Rabbi Yisrael Gordon and Rabbi Avraham David Strashun. Vilna, Kislev 1851.

In the letter, they praise Mandelstam's work writing the traditional commentary on the Bible in a scientific language, in his effort to "save the faith" in his responses opposing the "New critics of our People, who do not belong to our People". They recommend that Mandelstam translate their letter to "the language of our country", and submit it as a memorandum to the Russian Minister of Education. Rabbi Yisrael Gordon (1777-1855) was orphaned at the age of four from his father Rabbi Avraham who was a public leader of the Vilna community. He was raised from his youth among Vilna Torah scholars, and was one of the greatest Torah sages of the city and a community leader. He taught Torah in the city and was one of the teachers of Yisrael Meir HaCohen of Zhetl, later known as the Chafetz Chaim. In 1836, Rabbi Gordon was appointed rabbi by the government (succeeding the Ra'avad Rabbi Aveli Pasvoler). With the establishment of the Beit Midrash L'Rabbanim in Vilna in 1848, Rabbi Yisrael wrote a memorandum to Emperor Nicholas wisely explaining the liabilities of this institute. Rabbi Yisrael's only son was son-in-law of his friend Rabbi Avraham David Strashun who also signed this letter, Rabbi Avraham David Strashun (1888-1955) was a scribe of the Vilna community, a brilliant Torah prodigy and influential community leader. His father, Rabbi Yehuda ben R' Matityahu Strashun, immigrated to Eretz Israel and died in 1828. Relative of the renowned Torah prodigy Rabbi Shmuel Strashun, author of Hagahot HaRashash.

2 pp. 36 cm. Good-fair condition, stains, light wear and tears. Wax stamps of the Vilna community.

Opening price: \$1000



306

306. מכתב גדולי ווילנא, בחתימת רבי ישראל גורדון רבו של ה"חפץ חיים" ורבי אברהם שטראשון

מכתב ארוך ומליצי, המלצה מפורטת למהדורת התנ"ך עם ה"ביאור" של מנדלסון והוספותיו של החכם ליב מאנדלשטאם, בחתימת שניים מגדולי ומנהיגי קהילת ווילנא, רבי ישראל גורדון ורבי אברהם דוד שטראשון. ווילנא, כסלו ברי"ת [1851].

במכתב הם משבחים את עבודתו של מאנדלשטאם בכתיבת ביאור מסורתי לתנ"ך בשפה מדעית, בצאתו "לישע האמונה" בתשובותיו נגד "המבקרים החדשים מבני עמינו, ואשר לא מבני עמנו". הם ממליצים למאנדלשטאם לתרגם את מכתבם "לשפת מדינתנו", ולהגישו כתוכיר למיניסטר ההשכלה הרוסי.

הגאון רבי ישראל גורדון (תקל"ח-תרט"ו) נתייתם בגיל 4 מאביו רבי אברהם שהיה פרנס קהילת ווילנא. נתגדל בין גאוני ווילנא מנערותו, והיה מגדולי חכמי העיר ומראשי הקהל. הרביץ תורה בעיר והיה מרבותיו של הנער ישראל מאיר הכהן מזעטיל, שלימים נודע שמו כבעל ה"חפץ חיים". בשנת תקצ"ו נתמנה כרב מטעם הממשלה (במקומו של הראב"ד רבי אבלי פאסוואלר, שכיחן בתפקיד זה). כשהוקם בשנת תר"ח "בית מדרש לרבנים" בעיר ווילנא, ערך רבי ישראל מכתב תזכיר לקיסר ניקולאי, להסביר בחכמה את המכשולות שיצאו ממוסד זה. בנו יחידו של רבי ישראל, היה חתן של רעו רבי אברהם דוד שטראשון, שחתום אף הוא במכתב שלפנינו.

רבי אברהם דוד שטראשון (תקמ"ח-תרט"ו) סופר הקהל בוילנא, תלמיד חכם מופלג מנכבדי הקהילה. אביו, רבי יהודה ב"ר מתתיהו שטראשון, עלה לארץ ישראל ונפטר בשנת תקפ"ח. קרוב-משפחה של הגאון הנודע רבי שמואל שטראשון, בעל "הגהות הרש"ש". 2 עמ', 36 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים, בלאי וקרעים קלים. חותמות שעוה של קהילת ווילנא.

פתיחה: \$1000

ברוך מגיד מישרים בשקלוב. אז נלקח לחתן לבתו של הגאון רבי אברהם ב"ר אשר אנשיל, מרבני מינסק, בעל "עמוד הימיני" (מינסק, תקע"א), והיו מכנים אותו בעיר מינסק בשם רבי מנדיל [כינוי חיבה לשמו מנחם-מן, מן דיל. גם בהסכמות לספרו "זכרון מנחם", כותבים רבני מינסק עליו את שמו רבי "מאנדיל", ומתארים אתו בתור "הגאון הגדול המפורסם חסידא ופרישא"].

הרביץ תורה בישיבותיה של העיר מינסק, ורבים מחכמי ליטא היו מתלמידיו (כדוגמת בעל ה"עונג יום טוב", ועוד). התמסרותו המוחלטת ללימוד התורה הניכרת בכל משפט בתוכן המכתב שלפנינו, מוזכרת גם בספרו של איזונשטאט "רבני מינסק וחכמיה" (עמ' 27), בו מתואר רבי מנדיל, כאחד שלא פסק מללמד תורה לתלמידיו ברבים, "וישגדל לטעת בהם כל מדה נכונה והתרחקות ממותרות". הוא מתאר את דרכו בקודש בסיגופים והסתפקות במועט, בפת קיבר ומים במשורה. ומביא עדות ששמע מפי רבי ברוך מרדכי מקלצק, תלמידו של רבי מנדיל - שכאשר הגיע לעיר האדמו"ר רבי נח מלכוברין, ושמע את שמעו בחכמת הקבלה, הלך לראותו, ומצאהו כחוש ודל, בעל גו-רזה. אמר עליו בדרך הלצה "איני דר [=רזה, ביידיש: דארן] אלא במקום תורה". על מצבת קברו נכתבו שבחים מופלגים על גדולתו ושקידתו בתורה (רבני מינסק וחכמיה, עמ' 42-41).

שרידיה מתורתו נדפסו בספר "זכרון מנחם" (ווארשא, תרל"ה 1874) שהדפיס בנו רבי ישראל חיים, ובספר "שארית בנימין" (ירושלים, תרכ"ג) שהדפיס תלמידו הגאון רבי בנימין אב"ד סטויפץ (שעלה לירושלים), הכותב על מורו ורבו: "הגאון הצדיק החסיד רבי מנחם מן זללה"ה, אשר היה מפורסם בעולם גודל חסידותו ופרישותו... מסר נפשו וגופו להרביץ תורה ברבים... אין לספר צדקתו וחסידותו אשר ממש היה דומה לבר אלהין, וב"ה הירבה גבולו בתלמידים, אשר יצאו רבנים מפורסמים בעולם... כמה פעמים נשלח לו כתב רבנות מעיירות גדולות ומפורסמים, אך הוא לא רצה לקבל עליו עול רבנות, כי היה יקר אצלו להרביץ תורה ברבים ולהעמיד תלמידים". אחד מתלמידיו, הצדיק המפורסם הגאון רבי מאיר מלוצין (שעלה לירושלים), סיפר כי בתחילת התקרבותו למורו ורבו הצדיק, הזהיר אותו רבי מנדיל, כי אם ברצונו לשמש אותו, אזי יקבל עליו לבל יספר ממנו כלום כל ימי חייו, ולבל ישאל ממנו על כל אשר יראה ממנו. ואכן רק לאחר הסתלקותו התחיל רבי מאיר לספר מנפלאותיו (הקדמת ספר "זכרון מנחם").

אחיו מקבל המכתב, רבי ברוך שמעון, כיהן אח"כ כמגיד מישרים בעיר שקלוב, והוא מוזכר בהקדמה לספר "זכרון מנחם", כמי שמסר לבניו את הכתבים להדפסה. ברישום הכתובת שמעבר לדרך שלפנינו רשום: "לשקלאו, לידידי אחי הרבני המופלג כו' מו"ה ברוך שמעון נ"י, חתן ר' גרשון חייט פלטישר - ולזולתו חדר"ג ופגיץ" [חרם דרבינו גרשום ופורץ גדר ישכנו נחש].

דף 21 ס"מ. נייר כהלחל עבה, מצב טוב-בינוני, כתמים וסימני קיפול.

פתיחה: \$3000

307. "אגרת מוסר" לא ידועה - מכתב מקורי בכתב ידו וחתמתו של הגאון המקובל רבי מנחם מן, ר"מ ומ"מ במינסק - מענקי הרוח בליטא

מכתב עם דברי מוסר ותוכחה, בכתב ידו וחתמתו של הגאון המקובל רבי "מנחם מן בלאאמ"ו ברוך זללה"ה" - מענקי הרוח בליטא. מינסק, [תק"ס בערך].

המכתב נשלח לשקלוב אל אחיו רבי ברוך שמעון, אשר היה אז אברך צעיר בבית חותנו. בראש המכתב הוא מציע לאחיו לבא למינסק, כדי ללמוד בבית נגיד אשר הקציב סך מסוים להחזקת תלמידיו חכמים שילמדו בביתו. בהמשך מוכיח את אחיו בדברי מוסר, וכותב לו:

"שיזוהר מישובת ב"ה שעה [בתי כנסיות של עמי הארץ], ר"ל [רצוני לומר] שלא תלמוד בביתך כי אם לשכור חדר, ואם מיוחד מה טוב, וה' ישלימנו לך". לפי המשך הדברים נראה, שאחיו שלח לו חותמת אבן שהוא ייצר בעצמו, והיא נאבדה במשלוח הדואר. ועל כך הוא כותב לו בחריפות ומוכיחו על ביטול הזמן שבהכנת החותמת: "... אשר יגעת לכבדני במעשה ידך לכוונן חתימתי בחרושת אבן, וברוך ה' כי לא באה לידי, ומחשך עליו על ויתור זמן, וכלל הצדיקים והרשעים נקראו בגמ' מחשבין ואינן רפו ידים מהתורה... תמהני עליך על ויתור זמן, וכלל הצדיקים והרשעים נקראו בגמ' מחשבין ואינן מחשבין... חשבונו של עולם... הלא הטיבות ח"ו להיות נמנע ממחשבי הזמן. ואם צריך לנו להשקיע רעיונות, הלא העסק במילי דעלמא מרובה הטרדה והתלאה. ולא עוד שרבות מחשבות בלב איש בלא הכי בעת תפילה ותורה, וכש"כ שתוסף רעיונות ההבל במוחו, אשר קצרה מהכיל להכין את עצמו לתורה ולתפלה... ועתה אתה ברוך ה', מקמא היית לבך הו"מ וכו"ס ביראת ה' תמיד, ולאן נטה לך? שוב למקום אשר לכך נוצרת... מחשב ומתחפם איך לעבוד ה' ולהתקרב לקדושתו... דברי אחיו, חרד עליו בלב ונפש, מנחם מן באאמ"ו ברוך זללה"ה".

אגרת זו שלפנינו אינה ידועה לנו וכנראה לא-נדפסה עדיין. ידועה אגרת אחרת של רבי מנחם מן, על אמונה ובטחון והסתפקות במועט, "אגרת הגר"ם ממינסק" שנדפסה ע"י רבי שמואל מאלצאן בראש ספר "אמונה והשגחה" שהדפיס מתורת הגר"א מווילנא (קניגסברג, תרכ"ד) בו מוזכר כבר בשער: "מכתב הגאון החסיד מו"ה מנחם מן ז"ל ממינסק". והיא נדפסה אח"כ במהדורות שונות של "אגרת הגר"א" ו"אגרת הרמב"ן".

הגאון החסיד רבי מנחם מן ממינסק (נפטר תקצ"ד), מגדולי גאוני ליטא המפורסמים בתקופת רבי חיים מוולוז'ין, בדורו כינהו בתואר "הגאון החסיד", על שם גאונותו המופלגת בנגלה ובנסתר, והנהגתו הפלאית בקודש (תואר בו כינו אז גם את הגר"א מווילנא). מגדולי מרביצי התורה בתקופתו, ר"מ ומ"מ במינסק [ראש מתיבתא ומגיד מישרים] מסר שיעורים בבתי מדרש שבעיר מינסק, ורבים מרבני ליטא ורבני מינסק היו מתלמידיו המובהקים.

נולד בעיר פולוצק לאביו רבי ברוך סטולפר. התייתם בגיל רך, ונתגדל בין חכמי שקלוב. בעודו בן שמונה שנים [!] נודע לעילוי גדול היודע את כל הש"ס. מנערותו היה לו שיעור קבוע ללמוד בכל יום ויום שמונים דפי גמרא עם תוספות. עוד קודם היותו לבר תריסר למד חכמת הקבלה מפי הצדיק רבי

307. Unknown Igeret Mussar – Original Letter Handwritten and Signed by Kabbalist Rabbi Menachem Mann, Teacher and Preacher in Minsk – A Lithuanian Torah Giant

Letter with words of mussar and admonition, handwritten and signed by the Kabbalist Rabbi "Menachem Mann ben Baruch" – a Lithuanian spiritual giant. Minsk, [c. 1800].

The letter was sent to Shklow to his brother Rabbi Baruch Shimon who was a young man at the time residing in the home of his father-in-law. At the beginning of the letter, he suggests that his brother come to Minsk to study in the home of a wealthy influential man who allotted a certain sum for supporting Torah scholars that study in his home. In the letter, he reprimands his brother with poignant words of mussar regarding the manner of studying Torah and the importance of avoiding bitul Torah by dealing with less important matters.

This letter is unknown and apparently has never been printed.

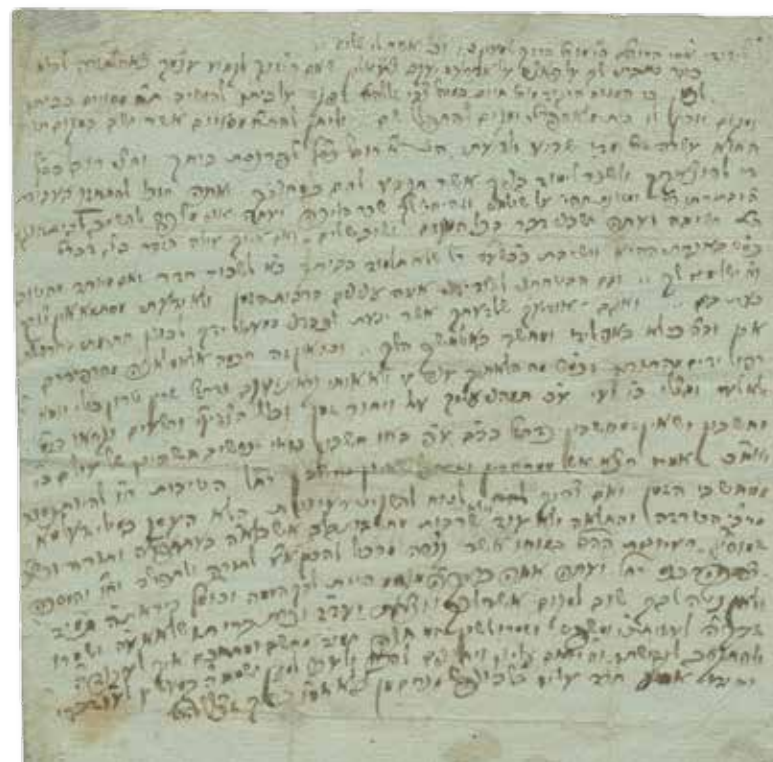
Another letter by Rabbi Menachem Mann about emunah and bitachon and asceticism, "Igeret HaGram of Minsk" – was printed by Rabbi Shmuel Maltzan at the beginning of the book Emunah V'Hashgacha in which the teachings of the Vilna Gaon are printed (Koenigsberg, 1864). Mentioned on the title page of the book: "Letter by the Torah prodigy the Chassid Rabbi Menachem Mann of Minsk". It was later printed in various editions of Igeret HaGra and Igeret HaRamban.

Rabbi Menachem Mann of Minsk (died in 1834), a renowned rabbi in the days of Rabbi Chaim of Volozhin, in his times he was known as "HaGaon HeChassid", due to his outstanding knowledge of revealed and hidden areas of Torah and to his remarkable holy conduct, (this same title was used for the Vilna Gaon). He was a leading Torah teacher in his generation, a head teacher and preacher in Minsk, and he delivered discourses in Batei Midrash in the city of Minsk. Many rabbis from Lithuania and Minsk were his close disciples.

Born in the city of Polotsk to his father Rabbi Baruch Stolper. Orphaned at a young age, he was raised among Shklow Torah scholars. At the age of 8, he was already renowned as a great Torah genius that knew all the Talmud and from his youth, he had a daily study session in which he learned 80 leaves of Talmud with Tosfot daily. Before he turned 12, he studied Kabbalah from the tsaddik Rabbi Baruch a preacher in Shklow. At that time he wed the daughter of Rabbi Avraham ben R' Asher Anshel, a rabbi in Minsk, author of Amud HaYemini (Minsk, 1811), and in the city of Minsk he was called Rabbi Mendel [nickname for Menachem Mann].

He taught Torah in yeshivot in Minsk and many Lithuanian rabbis were his disciples (such as the author of Oneg Yom Tov). Each sentence of this letter portrays Rabbi Menachem Mann's absolute dedication to Torah study and his asceticism and his manner of teaching his disciples good attributes and proper conduct and abstention from unnecessary pleasure. This conduct and his devotion to his disciples are mentioned in Eisenstadt's book Rabbanei Minsk V'Chachameha (p. 27), and in the wording on his tombstone, printed ibid, he is described as a "G-dly man, pious and humble", who did not wish to enjoy transient worldly pleasures (pp. 41-42). Rebbe Noach Malkowitz happened to visit Brisk and when he heard of Rabbi Mendel's greatness in Kabbalah and service of G-d, he met him and praised him exceedingly.

Remnants of his Torah are found in the book Zichron Menachem (Warsaw, 1874) printed



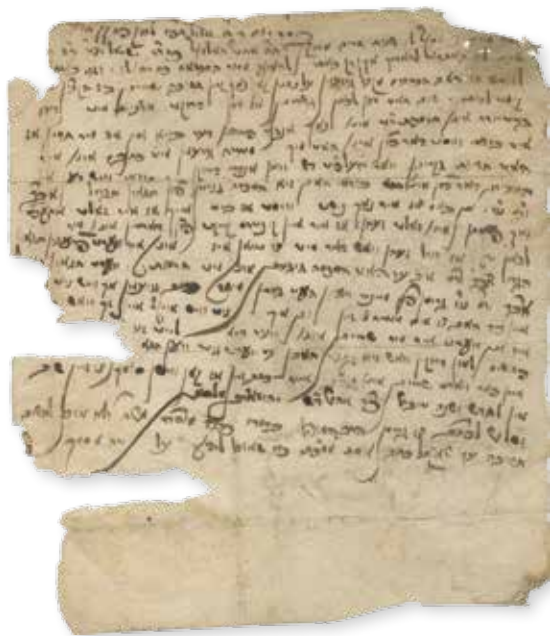
307

by his son Rabbi Yisrael Chaim and in the book She'erit Binyamin (Jerusalem, 1863) printed by his disciple Rabbi Binyamin Av Beit Din of Stolbtzy (who immigrated to Jerusalem). In his introduction to Zichron Menachem, the author's son writes a story he heard from one of his father's disciples the renowned tsaddik and scholar Rabbi Meir of Ludza (who immigrated to Jerusalem): When a close relationship was beginning to develop with his teacher and rebbe, Rebbe Mendel warned Rabbi Meir that if he wishes to serve him he must take upon himself never to tell any stories about him during his lifetime and never to ask about anything he sees. Indeed, only after his death, did Rabbi Meir begin to relate the wonders he saw.

Rabbi Mendel's brother Rabbi Baruch Shimon, served as preacher in the city of Shklow and is mentioned in the introduction to Zichron Menachem that he gave his sons the writings for printing.

Leaf 21 cm. Thick bluish paper, good-fair condition, stains and folding marks.

Opening price: \$3000



309

309. מכתב רבי יהודה ליב מליסא - המבורג, תפ"ו

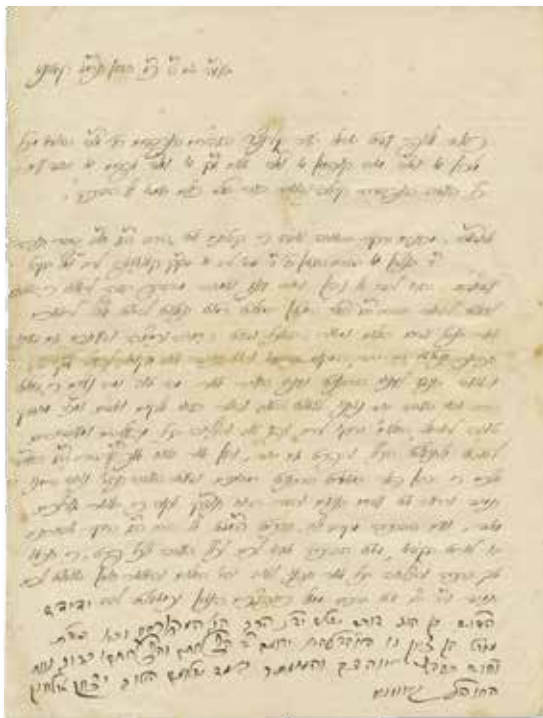
מכתב בכת"י וחתומת רבי יהודא ליב מליסא. [המבורג?], אלול תפ"ו [1726].

המכתב כתוב בעברית וביידיש. נשלח אל "האלוף כהר"י ישראל יצ"ו". מדובר בו על הדפסת משניות עם ברטנורה ותוספות יו"ט ופירושים חדשים [כנראה מדובר על הכנת מהדורת המשניות עם פירושי רבי שמשון חסיד מאלטונה, שנדפסו לבסוף רק בשנת תקל"ה, כ-45 שנה לאחר פטירתו של רבי שמשון בלורן]. הוא מזכיר בקשת הסכמה מ"הגאון הגדול אב"ד ור"מ נר"ו". בשולי המכתב, לאחר החתימה, הוא פורש בשלומו של "הרב המופלג בדור כבוד מוהר"ר משה", וכותב בקשר אליו "ולא אדע להשיב תשובה עד שאקבל כתב אמת ממכ"ת...".

לפי תוכן הדברים עולה כי רבי יהודה ליב מליסא החותם במכתב שלפניו, היה מעורה ומעורב בהנהגת הקהילות, וכנראה היה אחד מאלופי הקהל (דיין או פרנס). יתכן כי הכותב הוא רבי יהודא ליב פייזער מליסא, אביו של בעל "נחלת שמעוני" [נואנובך, תפ"ח 1728].

דף כ-20 ס"מ. מצב בינוני-גרוע, קרעים עם חסרון בטקסט.

פתיחה: \$250



308

308. Letter by Rabbi Yitzchak Elchanan Spektor – Kovno, 1883

Letter by Rabbi Yitzchak Elchanan Spektor Av Beit Din of Kovno, to the heads of the Klintsy community, Rabbi Yehuda Michel Malkin, Rabbi Moshe Kaufman, Rabbi Shalom Zhak and Rabbi Efraim. Kovno, Cheshvan 1883.

Long letter, in which Rabbi Yitzchak Elchanan praises the community's good choice in appointing Rabbi Ben Zion Hapt (Hapter) as Rabbi and Av Beit Din of the community, and he blesses them profusely. Scribal writing, with the addition of four lines in the margin handwritten and signed by Rabbi Yitzchak Elchanan.

308. מכתב רבי יצחק אלחנן ספקטור - קובנה, תרמ"ד

מכתב מאת רבי יצחק אלחנן ספקטור אב"ד קובנה, אל ראשי קהילת קלינצ'ע (קלינצ'י, Klintsy) - רבי יהודא מיכל מלכין, רבי משה קויפמאן, רבי שלום ז'ק ורבי אפרים. קובנה, חשוון תרמ"ד [1883].

מכתב ארוך, שבו משבח רבי יצחק אלחנן את הבחירה הנכונה שעשו במינוי הגאון רבי בן ציון האפט (האפטר) לרב ואב"ד הקהילה, ומעטיר עליהם ברכות. כתיבת סופר, שבשוליה הוסיף רבי יצחק אלחנן ארבע שורות בכתב-ידו וחתמתו.

הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור (תקע"ז-תרנ"ו), גדול רבני דורו, נודע בגאונותו בהתמדתו ובצדקותו הרבה. נחשב בדורו כסמכות התורנית העליונה והנהיג את יהדות ליטא ורוסיה במשך שנים בתבונה ובנועם. כיהן ברבנות מגיל צעיר משנת תקצ"ז בערך. בשנת תרכ"ד נתמנה לרבנות העיר קובנא, ונודע שמו בכל קצוות תבל כאחד מגדולי הפוסקים. תשובותיו והידושים נדפסו בסדרת ספריו: "באר יצחק", "נחל יצחק" ו"עין יצחק".

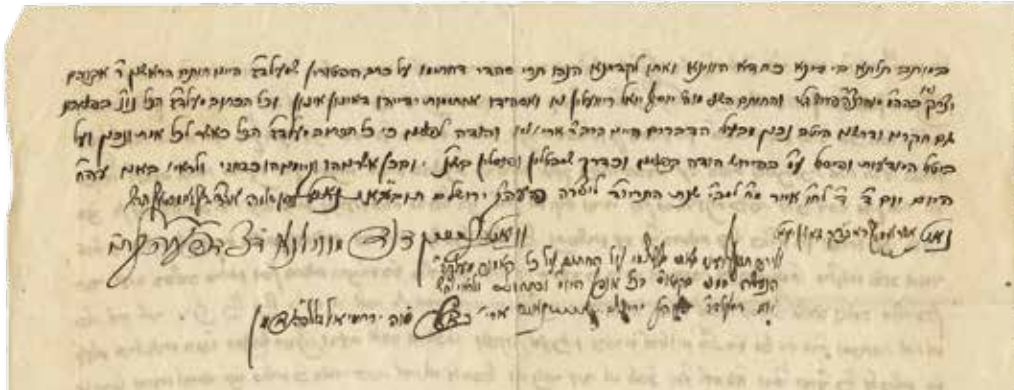
מכתב, 27.5 ס"מ. מצב בינוני-טוב. כתמים, סימני קיפול, בלאי וקרעים קלים.

פתיחה: \$1000

Rabbi Yitzchak Elchanan Spektor (1817-1896), one of the leading rabbis of his times was renowned for his Torah genius, diligence and piety. He was considered the supreme Torah authority of his generation and led Lithuanian and Russian Jewry for many years with wisdom and tranquility. He served in the rabbinate at a young age, from 1837. In 1864, he was appointed Rabbi of Kovno (Kaunas) and his name spread all over the world as one of the leading Torah authorities. His responsa and novellae were printed in his books: Be'er Yitzchak, Nachal Yitzchak and Ein Yitzchak.

Letter, 27.5 cm. Fair-good condition. Stains, folding marks, minor wear and tears.

Opening price: \$1000



310

310. Shtar Beit Din Signed by Rabbi Asher Lemil Av Beit Din of Golyn and Rabbi Binyamin David of Vilna – Jerusalem, 1850

Shtar of waiving debts to the kollel, signed by the witnesses Rabbi Avraham Yitzchak ben Rabbi Zvi Hirsh Porush and Rabbi Yosef Yoel Rivlin [the kollel scribes]. Jerusalem, 1850. On verso, Beit Din authorization of the shtar signed by Rabbi "Asher Lemil Av Beit Din of Golyn community" and Rabbi "Binyamin David of Vilna", and the signature of Rabbi Aryeh ben R' Yerachmiel Ne'eman [founder and builder of the Hurva Synagogue]. Rabbi Asher Lemil (died Kislev 1850), disciple of Rabbi Akiva Eiger. Served as Av Beit Din of Golyn, Poland and immigrated to Eretz Israel in 1845 together with his holy brothers Rabbi Nachum of Szadek and Rabbi Ya'akov Yehuda Leib Levy. In Eretz Israel he was appointed dayan and Ra'avad of the Ashkenazi Beit Din in Jerusalem. Outstanding Torah genius and holy man, he studied kabbalah together with his brother at the Beit El Yeshiva of Kabbalists. Rabbi Binyamin David ben R' Shmuel of Vilna (1813-1893), immigrated to Jerusalem in 1839 and became a member of the first Beit Din which Rabbi Shmuel Salant established in Jerusalem.

Leaf, 15X20 cm. Written on both sides. Good condition.

Opening price: \$1000

310. שטר בית דין בחתימת רבי אשר לעמיל אב"ד גאלין ורבי בנימין דוד מווילנא - ירושלים, תרי"ו

שטר על מחילת חובות ל"כולל", בחתימת העדים רבי אברהם יצחק בן רבי צבי הירש פרוש ורבי יוסף יואל ריבלין [סופרי הכולל]. ירושלים, תרי"ו [1850]. מעבר לדף אישור בית דין על השטר הנ"ל בחתימת רבי "אשר לעמיל האבד"ק גאלין" ורבי "בנימין דוד מווילנא - ד"צ דפעה"ק ת"ו", וחתימת רבי אריה בן ר' ירחמיאל נאמן [מייסד ובונה בית הכנסת "החורבה"]. הגאון רבי אשר לעמיל (נפטר כסלו תרי"א 1850), תלמיד רבי עקיבא איגר. כיהן כאב"ד גאלין בפולניה, ועלה לארץ ישראל בשנת תרי"ה (1845), יחד עם אחיו הקדושים רבי נחום משאדיק ורבי יעקב יהודה ליב לעווי. עם עלותו נתמנה לדיין ולראב"ד בבית הדין של הקהילה האשכנזית בירושלים. גאון מופלג ואיש קדוש, למד חכמת הקבלה יחד עם אחיו בישיבת המקובלים "בית אל".

הגאון רבי בנימין דוד בן ר' שמואל מווילנא (תקע"ג-תרנ"ג), עלה לירושלים בשנת תקצ"ט והיה מחברי בית הדין הראשון שהקים רבי שמואל סלנט בירושלים.

דף 15x20 ס"מ. כתוב משני צדדיו. מצב טוב.

פתיחה: \$1000

309. Letter by Rabbi Yehuda Leib of Lissa – Hamburg, 1726

Letter handwritten and signed by Rabbi Yehuda Leib of Lissa. [Hamburg?], Elul 1726.

The letter is written in Hebrew and in Yiddish. Sent to "Rabbi Yisrael". Its topic is printing Mishnayot with Bartenura and Tosfot Yom Tov and new commentaries [apparently, preparation of the edition of Mishnayot with the commentary of Rabbi Shimshon Chassid of Altona, finally printed in 1775, approximately 45 years after the death of Rabbi Shimshon Bloch]. He mentions a request of an approbation of "The great gaon Av Beit Din and teacher". On the margins after the signature, he asks about "...Rabbi Moshe", and writes "I do not know how to respond until I receive a true letter...".

The content demonstrates that Rabbi Yehuda Leib of Lissa who signed this letter was involved with the management of the communities and apparently was a prominent community leader (dayan or parnass). Possibly, the writer is Rabbi Yehuda Leib Feizer of Lissa, father of the author of Nachlat Shimoni [Wansbeck, 1728].

Leaf, approximately 20 cm. Fair-poor condition, tears with missing text.

Opening price: \$250

312. דף "חשבון החלוקה" - ירושלים, תרמ"א - חתימות חשובות

"חשבון החלוקה", דף מודפס עם מילוי בכת"י וחתימות המקבלים. ירושלים, תשרי תרמ"א [1880]. חשבון הכספים שהגיעו מ"מדינת אמריקא" ו"מעוה ענגלאנד", וחלוקתן לקהילות השונות, ספרדים, צפת וטבריה וה"כוללים" בירושלים. פירוט הסכומים שחולקו ולצדם חתימות המקבלים, מכוללות הפרושים והחסידים, ובהם כמה מחכמי וגדולי ירושלים באותם ימים: רבי מאיר מאניקשט, רבי משה אליעזר דן רב"ג, רבי שלמה זלמן לעווי, רבי מענדל מונשטער, רבי אייזיק יפה מדרוויא, רבי שניאור זלמן ריבלין מכולל חב"ד (רישום על דיווח רבי זלמן ריבלין, על 400 נפשות בירושלים ו-360 בחברון, מחסידי חב"ד), ועוד. מעבר לדף רישומים נוספים של הכנסות מתרומות. דף, 35 ס"מ. מצב בינוני. בלאי וקרעים בשוליים. כתמים. פתיחה: \$300

312. Leaf of Chaluka Records – Jerusalem, 1880 – Important Signatures

Chaluka Records, a printed leaf completed by hand signed by the recipients (of the distribution). Jerusalem, Tishrei 1880. Record of money sent from America and England and its distribution among the various communities, Sephardim, Sefad and Tiberias and the Jerusalem Kollelim. Details of the amounts distributed next to the signatures of the beneficiaries, from the Kollelim of the Perushim and the Chassidim including several Jerusalem sages and leaders of those times: Rebbe Meir of Anykščaj, Rebbe Moshe Eliezer Dan Rablag, Rebbe Shlomo Zalman Levi, Rebbe Mendel Munshter, Rebbe Isaac Yaffe of Droy, Rebbe Shneur Zalman Rivlin of Kollel Chabad (Rebbe Zalman Rivlin records 400 beneficiaries in Jerusalem and 360 in Hebron, Chabad Chassidim), etc. On verso, more inscriptions of the income from donations. Leaf, 35 cm. Fair condition, wear and tear to margins. Stains.

Opening price: \$300



312

311. Shtar – Sale of Property in Meah She'arim – Elul 1877

Bill of sale of property "outside the city, adjacent to Me'ah She'arim, signed by witnesses [R' Yechiel David Ash and R' Zalman ben R' Yisrael] and several signatures of sellers Rabbi "Naftali Leon" and Rabbi "Ya'akov ben R' Y. Orenstein". Jerusalem, Elul 1877. The buyers mentioned in the bill: Rabbi Fishel HaCohen Lapin [close to Rabbi Yisrael of Salant], Rabbi Yitzchak Zvi HaLevi and Rabbi Natan Greengert.

Leaf 26 cm. Good-fair condition, stains and wear.

Opening price: \$300



311

311. שטר מכירת קרקעות ב"מאה שערים" - אלול תרל"ז

שטר מכירת קרקעות "מחוץ לעיר סמוך לנחלת מאה שערים", בחתימות עדים ר' "חייאל דוד אי"ש" ור' "זלמן ב"ר ישראל" ומספר חתימות של המוכרים רבי "נפתלי לאון" ורבי "יעקב בהר"י נ"י אורנשטיין". ירושלים, אלול תרל"ז [1877]. הקונים המזכירים בשטר הם: רבי פישל הכהן לאפין [ממקורבי רבי ישראל מסלטן] רבי יצחק צבי הלוי ורבי נתן גרינגרט.

דף 26 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמים ובלאי. פתיחה: \$300



314

הפולמוס אודות ניהול קהילת סאטמר באותן שנים, הסתיים בנצחונם של חוגי חסידי סיגט ותלמידיו של האדמו"ר רבי יואל טיטלבוים - שבסופו של פולמוס, עלה לכהן ברבנות העיר סאטמר בשנת תרצ"ב. הגאון המפורסם רבי שמעון גרינפלד - המהרש"ג (תרכ"א-תר"צ), מגדולי רבני הונגריה. אחד הפוסקים המפורסמים בדורו בתשובותיו בהלכה. תלמיד מובהק של המהר"ם שיק. כיהן בדיינות במונקאטש, ומשנת תרס"ז כיהן כרבה של סעמיהאלי. רבים מרבני הונגריה היו מתלמידיו. מספריו: שו"ת מהרש"ג. נייר מסמכים רשמי, 28.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, פגיעות קלות בשוליים.

פתיחה: \$300

313. Collection of Letters – Rabbi Shmuel Salant and the Va'ad HaKlali

Collection of letters sent by Rabbi Shmuel Salant, Rabbi of Jerusalem and from the Va'ad HaKlali of Jerusalem public institutes, and letters sent to them. Among the letters:

- Letter by Rabbi Naftai HaCohen Adler, Chief Rabbi of London and Great Britain, to Rabbi Panizhel and to Rabbi Shmuel Salant. London, 1888.
- Letter signed by Rabbi Shmuel Salant.
- Letter from the Va'ad HaKlali to an emissary in South Africa, signed by Rabbi Shmuel Mony Silberman, Rabbi Ziskind Shachor, Rabbi Zevulun Charlap and Rabbi Yosef Rivlin. With an additional letter in the name of Rabbi Shmuel Salant and with his stamp. Jerusalem, Kislev 1893.
- Letter in Rashi script, by Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen [Kook]. Jaffa, 1914.
- Letter by Rabbi Isser Zalman Meltzer. To the Va'ad HaKlali.
- Receipts signed by Rabbi Ben Zion Yadler [the Jerusalemite Magid]. • Etc.

11 items. Varied size and condition. Good to fair condition.

Opening price: \$300

314. מכתב הגאון מהרש"ג - אודות הקהילה האורתודוקסית בסאטמר - תרפ"ט

מכתב בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי שמעון גרינפלד - המהרש"ג. סעמיהאלי (Budszentmihaly, מחוז Szabolcs), סבת תרפ"ט [1928].

המכתב אודות דברי הריבות בקהילה האורתודוקסית בסאטמר, בין המצדדים בראש-הקהל רבי חיים פריינד [אחיו של הרב מנאסויד ובנו של רבי משה אריה פריינד, מותיקי תלמידי ה"ייטב לב"], ובין הצד שכנגד. המהרש"ג במכתבו שלפנינו מוחה על ההליכה לערכאות וכותב, כי הצד שכנגד איבדו לחלוטין את זכותם בקהילה, כיון שפנו לערכאות והשתמטו מלבוא לדין-תורה, וא"כ אינם ראויים להקרא בשם "ארטהדאקס".



313

313. אוסף מכתבים - רבי שמואל סלנט ו"ועד הכללי"

אוסף מכתבים שנשלחו מאת רבי שמואל סלנט רבה של ירושלים ומ"הועד הכללי" של מוסדות הציבור בירושלים, ומכתבים שנשלחו אליהם. בין המכתבים:

- מכתב רבי נפתלי הכהן אדלר, הרב הראשי בלונדון ובריטניה, אל הרב פאנז'יל ורבי שמואל סלנט. לונדון, תרמ"ח [1888].
- מכתב בחתימת רבי שמואל סלנט. • מכתב הועד הכללי אל הש"ר בדרום אפריקה, בחתימות רבי שמואל מוני זילברמן, רבי זיסקינד שחור, רבי זבולון חרל"פ ורבי יוסף ריבלין. עם הוספת מכתב בשם רבי שמואל סלנט וחותמתו. ירושלים, כסלו תרנ"ד [1893]. • מכתב בכתב רש"י, מאת רבי אברהם יצחק הכהן [קוק], יפו, תרע"ד [1914]. • מכתב הגאון רבי איסר זלמן מלצר. אל הועד הכללי. • קבלות בחתימת רבי בן ציון יאדלר ["המגיד הירושלמי"]. • ועוד.

11 פריטים. גודל ומצב משתנה. מצב טוב עד בינוני.

פתיחה: \$300



315. מכתב המלצה בכתב ידו של בעל "ויגד יעקב" אב"ד צעהלים ופאפא - תרע"ג

מכתב בכתב ידו וחתימתו של הגאון רבי יעקב יחזקיה גרינוואלד. צעהלים, תרע"ג [1913]
המלצה עבור רבי זאב וואלף העללער מעיר הקודש צפת, ובקשה "לסעדו ולתמכו בכל מילי דמיטב, כראוי לת"ח בנש"ק... כי לא בכל יומא מתרחיש נוסע כזה..."

הגאון הקדוש רבי יעקב יחזקיה גרינוולד בעל "ויגד יעקב" (תרמ"ב-תש"א), אב"ד צעהלים ופאפא. בנו ותלמידו המובהק של הגאון רבי משה גרינוולד בעל "ערוגות הברושם" אב"ד חוסט. הסתופף בצלם של האדמו"רים: רבי יחזקאל שרגא הלברשטאם אב"ד שינאווא. האדמו"ר רבי ישכר דוב רוקח אב"ד בעלזא ובנו רבי אהרן רוקח אב"ד בעלזא. חתן דודו רבי ישראל מנחם ברוין אב"ד ברעזאוויץ. עודו צעיר לימים נתמנה לרבה של קהלת ליקוב (באזור אורשיווא בקארפאטו-רוס). בשנת תרע"ב הוכתר כרבה של צעהלים. שם הקים ישיבה חשובה ושמו נודע כאחד מחשובי רבני הונגריה. בשנת תרפ"ג נתמנה לרבה של קהלת באנפי-הוניאד, ובשנת תרפ"ט התמנה לרבה של הקהילה החרדית בפאפא. שם כבר מנתה ישיבתו כמה מאות תלמידים.

לאחר פטירתו מילא את מקומו בנו הגאון הקדוש רבי יוסף גרינוואלד, שלאחר השואה הגיע לארה"ב, בה כונן מחדש את קהילתו "קהילת יעקב - פאפא", והיה אחד מגדולי הרבנים והאדמו"רים בארה"ב. דף 23 ס"מ. כ-16 שורות בכתב-ידו. מצב בינוני, בלאי בשוליים ובקפלי הנייר.

פתיחה: \$1500

315. Letter of Recommendation Handwritten by the Author of Va'Yaged Ya'akov Av Beit Din of Zelem and Pápa – 1913

Autograph letter signed by Rabbi Ya'akov Yechizkiya Greenwald. Zelem (Deutschkreutz), 1913.

Recommendation for Rabbi Ze'ev Wolf Heller from Safed, and a request "to support him and assist him... as is fitting for a Torah scholar... Not every day such a traveler happens by..."

Rabbi Ya'akov Yechizkia Greenwald author of Va'Yaged Ya'akov (1882-1941), Av Beit Din of Zelem and Pápa. Son and close disciple of Rabbi Moshe Greenwald author of Arugot HaBosem Av Beit Din of Chust. Was close to the courts of Rebbe Yechezkel Shraga Halberstam Av Beit Din of Sieniawa. Rebbe Yissachar Dov Rokeach Av Beit Din of Belz and his son Rabbi Aharon Rokeach Av Beit Din of Belz. Son-in-law of his uncle Rabbi Yisrael Menachem Braun Av Beit Din of Brizdivitz. At a young age, he was appointed Rabbi of the Lukovo community (in the Irshava district of Zakarpattia Oblast) and in 1912 Rabbi of Zelem. There he established an important yeshiva and became renowned as a leading Hungarian rabbi. In 1823, the Bánffyhungyad community elected him as rabbi and in 1929 he became Rabbi of the Charedi community of Pápa. At that time his yeshiva already counted hundreds of disciples.

After his death, his son Rabbi Yosef Greenwald succeeded him. After the Holocaust he immigrated to the US and re-established the Kehillat Ya'akov-Pápa community and was one of the foremost rabbis and rebbes in the USA.

Leaf, 23 cm. Approximately 16 lines in his handwriting. Fair condition, wear to margins and paper folds.

Opening price: \$1500

316

316. אוסף מכתבי רבנים - משפחת סופר

אוסף מכתבים, מרבנים שונים ממשפחות סופר, ותלמידי ה"חתם סופר":

• מכתב ארוך בכתב-ידו וחתימתו של הגאון רבי נפתלי סופר [תקע"ט-תרנ"ט, תלמיד ה"חתם סופר", משנת תרט"ז אב"ד קארלבורג ומשנת תרל"ג אב"ד פעטשי-ניידארף, בעל "מטה נפתלי" ועוד ספרים].

קדירלבורג, תר"ל [1870]. פגום ומשוקם.

• מכתב בכת"י וחתימתו של הגאון רבי אליעזר זוסמן סופר [תקפ"ח-תרס"ג, תלמיד ה"חתם סופר", אב"ד פאקש, בעל "עט סופר" "המקנה", "ילקוט אליעזר" ועוד ספרים. פאקש, [תרנ"ט 1899]. גלוית דואר עם חותמות דואר מפאקש ומהדואר האוסטרי בירושלים. מצב גרוע, פגומה עם קרעים וחסרון.

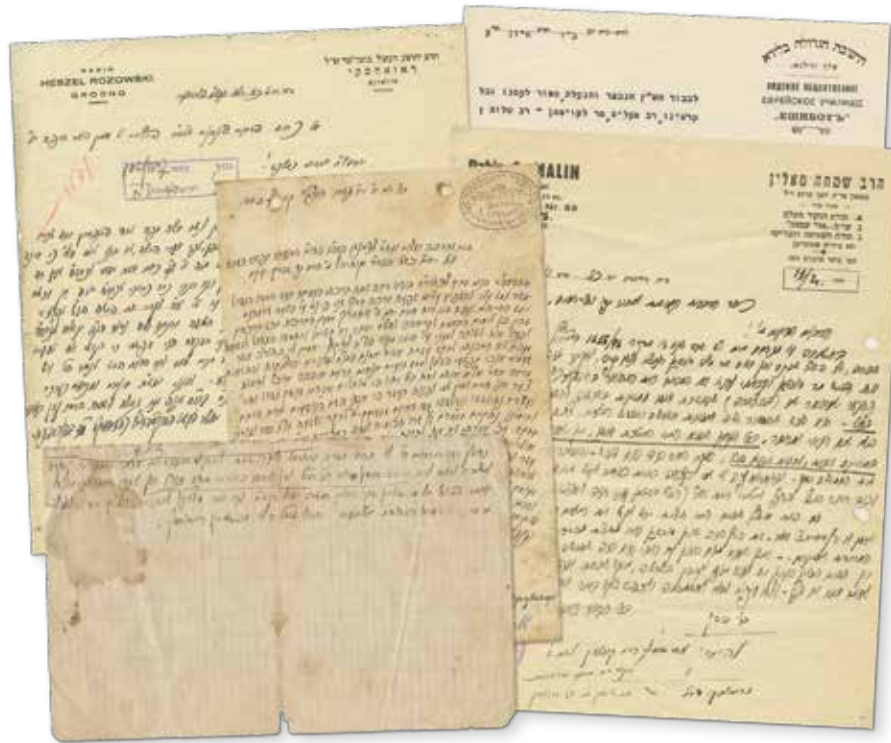
• מכתב רבי שמואל וואלף [בנימין] סופר [תרל"ג-תש"ג, אב"ד דערטשקע בעל "דברי סופרים", ובנו של רבי אליעזר זוסמן סופר אב"ד פאקש], אל רבי יקותיאל פריידיגער מבודפסט. דראהביטש, תרנ"ו 1896.

• מכתב בכתב-ידו וחתימתו של רבי אברהם יעקב סופר אב"ד טעט [תרל"ח-נספה בשואה סיון תש"ד], אל בנו רבי נפתלי חיים סופר שללה לירושלים. במכתב מוזכרת פטירת אמו הרבנית בזענטא, ביום א' כ"ה אייר. טעט, תרצ"ו [1936].

• מכתב בכתב ידו וחתימתו של רבי שמעון אהרן סופר [תרנ"ו-נספה בשואה תשרי תש"ג 1942. אב"ד עיר חדש, מצאצאי רבי שמעון סופר אב"ד קראקא]. וינה, [תרפ"ד? 1924]. פגום ומשוקם.

5 מכתבים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$800



317

וחתימתו של רבי דובער דראביטשער הרב מקאמיניץ, קמניץ-פודולסק, תרצ"ד [1933]. • מכתב ארוך (4 עמודים) בדברי תורה בהלכות הפסח, בכתב ידו וחתימתו של רבי אליהו פוסק, אלאפאליא (פלך פודולסק), תעריג [1913]. • מכתב בעניני גיטין ומוזנות, בכתב ידו וחתימתו של רבי שמחה מאלין מרבני ביאליסטוק, אל הרבנות הראשית ביהודתל אביב. ביאליסטוק, תרצ"ו [1936]. • מכתב בכתב ידו וחתימתו של רבי יהושע העשיל רוובסקי מו"צ בהוראדנא [אחיו הגדול של רבי שמואל רוובסקי, ראש ישיבת פוניבוי], אל הרבנות הראשית בחיפה, בענין סידור גט לאשה הגרה בחיפה, שבעלה נמצא בפולין, ונאלצים להתגרש כיון שהבעל אינו מצליח לקבל רשיון-עליה. הוראדנא (גרודנה), תרצ"ז [1937].

6 מכתבים, גדול ומצב משתנה.

פתיחה: \$600

317. אוסף מכתבים - רבני ליטא ורוסיה

אוסף מכתבים שונים מרבני ליטא בשנות הת"ר [המאה ה-19/20].

- חצי-מכתב בכתב ידו וחתימתו של רבי יהואל מיכל הלוי עפשטיין [בעל "ערוך השולחן"]. (הצד העליון קרוע חסר) - הגאון רבי יהואל מיכל עפשטיין (תקפ"ט-תרס"ח), אב"ד נובהרודוק, מגדולי הפוסקים בליטא. בעל "ערוך השולחן" על ד' חלקי שו"ע ועוד ספרים רבים. תלמיד רבי איצ'לה בשיבת וואלווין, ותלמיד רבי אליהו אב"ד בוברויסק. חתן רבי יעקב ברלין (אבי הנצי"ב) וחתנו בזיווג שני של גיסו הנצי"ב (לאמו של רבי מאיר בר-אילן).
- מכתב תודה מ"הישיבה הגדולה בלידא-פלך ווילנא", כתוב במכונת כתיבה, וחתום בחותמת כת"י של הרב "יצחק יעקב ריינעס אב"ד דק"ק לידא". לידא, תר"ע [1910]. • מכתב בכת"י

316. Collection of Rabbis' Letters – The Sofer Family

Collection of letters, by various rabbis of the Sofer family, and disciples of the Chatam Sofer:

- Long autograph letter signed by Rabbi Naftali Sofer [1819-1899, disciple of the Chatam Sofer, from 1857 served as Av Beit din of Kadelburg and from 1873 Av Beit Din of Pecovska Nova Ves, author of Mateh Naftali and other books], 1870. Damaged and restored.
- Autograph Letter signed by Rabbi Eliezer Zussman Sofer [1828-1903, disciple of the Chatam Sofer, Av Beit Din of Paks, author of Et Sofer, HaMikneh, Yalkut Eliezer. Paks, [1899]. Postcard with postal stamp of Paks and of the Austrian postal service in Jerusalem. Poor condition, damaged with open tears.
- Letter by Rabbi Shmuel Wolf [Binyamin] Sofer [1873-1943, Av Beit Din of Derecske author of Divrei Sofrim, son of Rabbi Eliezer Zussman Sofer Av Beit Din of Paks], to Rabbi Yekutiel Freidiger of Budapest. Drohobych, 1896.
- Autograph Letter signed by Rabbi Avraham Ya'akov Sofer Av Beit Din of Tét [1878-perished in the Holocaust in Sivan 1944], to his son Rabbi Naftali Chaim Sofer who immigrated to Jerusalem. The death of his mother, Rebbetzin Bezenta, on Sunday the 25th of Iyar is mentioned in his letter. Tét, 1936.
- Autograph letter signed by Rabbi Shimon Aharon Sofer [1896-perished in the Holocaust in Tishrei 1942. Av Beit Din of Nowe Miasto (Ir Chadash), descendent of Rabbi Shimon Sofer Av Beit Din of Cracow]. Vienna, [1924?]. Damaged and restored. 5 letters, varied size and condition.

Opening price: \$800

• כתב קבלה לשוחט והסכם תנאי העבודה למשך שלוש שנים, בחתימת הרב רבי "גדליה הכהן" ו-18 חתימות מאנשי הקהל. גאנדיד'. תרמ"ט [1889]. • מכתב בחתימת רבי מנחם מענדלעל --- ורבי אליעזר מרדכי. והותמת "אלופי עדת ישרון דפה סוואלק, סובלק, תרנ"ד [1894]. • שני מכתבי-המלצה ארוכים, עבור שוחט הנוסע ללונדון, מרבי משה מנחם מנדל ב"ר בנימין וויזאנסקי, אב"ד וויזאן. ומרבי אליהו ב"ר דוד [רבינוביץ?], וויזאן, תר"ס [1900]. • כתב הכתרה לשוחט ולשליח ציבור, בחתימות הרב רבי "יצחק ב"ר שלמה בורשטיין" וששה מראשי הקהל. פיאנטניצא, תרנ"ז [1896].

6 פריטים, 8 מכתבים. גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$1200

318. Collection of Letters of Semicha for a Shochet – Lithuanian and Polish Communities and Rabbis

Collection of letters of semicha (ordination) for a shochet, letters of appointment of shochtim by communities, with signatures of the heads and rabbis of the community. Most of the letters were written to Rabbi Baruch Ze'ev ben R' Yosef Ya'akov Melamdowitz, who served as shochet and bodek of the Suwałki communities: Jedwabne, Simnas, Vištytis and Goniądz. 1884-1900.

Among the signatures and writers: Rabbi Moshe Rabinowitz (died 1843), son of Rabbi Yitzchak Isaac Chaver. Served in the Rabbinat of Jedwabne, succeeding his brother, Rabbi Yosef Chaver who passed away in 1875. Was known as one of the leading Rabbis of his time; his approbations appear in many books. • Rabbi Elchanan Zvi HaCohen Lap, Av Beit Din of Vištytis. • Rabbi [Menachem ----] Av Beit Din of Simnas. • Rabbi Gedalya HaCohen Av Beit Din of Goniądz. • Rabbi Moshe Menachem Mendel ben R' Binyamin Wizansky, Av Beit Din of Wizajny. • Rabbi Eliyahu ben R' David [Rabinowitz?]. • Rabbi Yitzchak ben R' Shlomo Burstein, Av Beit Din of Piątnica. More.

6 items, 8 letters. Varied size and condition.

Opening price: \$1200



318

318. אוסף מכתבי סמיכה וקבלה לשוחט - קהילות ורבני ליטא ופולין

אוסף מכתבי סמיכה לשוחט, מכתבי קהילות לקבלת שוחטים בחתימות הרבנים וראשי הקהילה. רוב המכתבים נכתבו לרבי ברוך זאב ב"ר יוסף יעקב מלמדאוויץ, שכיהן כש"ץ, שוחט ובודק בקהילות באזור סובאלק: יעדוואבנא, סימנא, וויסטניץ וגאנדיד, בשנות התר"מ-תר"נ:

- כתב הכתרה לשוחט ושליח ציבור, בחתימת הרב רבי "משה בהגאון מו"ה יצחק אייזיק". וחתימות ארבעה מראשי הקהל, יעדוואבנא [Jedwabne], פלך לימז'ה, פולין]. - הגאון רבי משה רבינוביץ (נפטר תרנ"ג), בנו של הגאון המקובל רבי יצחק אייזיק חבר. עלה לכהן ברבנות יעדוואבנא, על מקום אחיו הגאון רבי יוסף חבר שנפטר בחשון תרל"ו (1875). שמו נודע כאחד מגדולי הרבנים בדורו, והסכמותיו מופיעות בספרים שונים.
- תעודת המלצה לשוחט בכת"י וחתימת רבי אלחנן צבי הכהן לאפ, אב"ד וויסטיניץ. תרמ"ד [1884]. על הדף מכתב המלצה נוסף בכת"י וחתימת רבי [מנחם ----] אב"ד סימנא, תרמ"ה [1885].

317. Collection of Letters – Lithuanian and Russian Rabbis

Collection of various letters by Lithuanian rabbis in the 19th/20th centuries.

• Half-letter handwritten and signed by Rabbi Yechiel Michel HaLevi Epstein [author of Aruch HaShulchan]. (The upper part has an open tear). Rabbi Yechiel Michal Epshtein (1829-1908), a leading halachic authority in Lithuania. Author of "Aruch Ha-Shulchan" and many other books. Disciple of Rabbi Itzale of Volozhin, and disciple of Rabbi Eliyahu, Av-Beit-Din Babruysk. Son-in-law of Rabbi Ya'akov Berlin (The Netziv's father) and father-in-law through second marriage of his brother-in-law the Netziv (to mother of Rabbi Meir Bar-Ilan).

- Thank-you letter from the "Yeshive HaGedola in Lida – Vilna district", typewritten and signed by Rabbi "Yitzchak Ya'akov Reines Av Beit Din of Lida". Lida, 1910.
 - Letter handwritten and signed by Rabbi Duber Drabitcher Rabbi of Kamenets, Kamenets Podolsk 1933.
 - Long letter (4 pages) of Torah thoughts on the laws of Pesach, handwritten and signed by Rabbi Eliyahu Posek, Olapolia (Podolsk region), 1913.
 - Letter regarding Gittin and alimony, handwritten and signed by Rabbi Simcha Malin of Bialistok, to the Chief Rabbinat of Yaffo-Tel Aviv. Bialistok, 1936.
 - Letter handwritten and signed by Rabbi Yehoshua Heshel Rozovsky Rabbi in Horodno [elder brother of Rabbi Shmuel Rozovsky, head of the Ponovezh Yeshiva], to the Chief Rabbinat of Haifa, about arranging a Get for a woman who resides in Haifa and whose husband is in Poland and they are forced to divorce since he is not able to attain an immigration certificate. Horodno (Grodno), 1937.
- 6 letters, varied size and condition.

Opening price: \$600

319. מכתב הבר"צ בעיר מוהילוב - תרכ"ח

מכתב הבר"צ בענין ירושה, בחתימת רב העיר רבי מאיר ברלין, והדיינים רבי אליעזר ליפמן ריוועלין (ריבלין) ורבי משה יצחק כהנא. מאהליב (מוהילוב), שבט תרכ"ח [1868]. שטר פשר על ירושה של יהודי ממוהילוב שאביו עלה לירושלים, ולאחר פטירתו הושלש רכושו אצל הרב הגאון מו"ה מאיר אויערבאך.

החותמים: הגאון רבי מאיר ברלין - (תקנ"ו בערך-תרכ"ט). אחיו של רבי יעקב ברלין ממיר אבי-הנצי"ב מוואלוז'ין. מגדולי דורי המפורסמים, והסכמותיו מתנוססות על ספרים רבים. כארבעים שנה כיהן כרבה של מוהילוב (Mogilev), שהיתה עיר-מחוז גדולה ברייסין (רוסיה הלבנה).

הגאון רבי אליעזר ליפמן ריבלין (תקס"א-תרמ"ה), מגאוני ליטא המפורסמים בדורו. בנו של הגאון הנודע משקלוב, רבי שלמה זלמן ריבלין בעל "דברי שלמה", שנפטר באותה שנה (י"ד סיון תרכ"ז), ועל כן בנו חותם במסמך שלפנינו: "... בהגאון המנוח ר"ש זלמן זצלה"ה הכ"מ".

החותם השלישי רבי "משה יצחק בהרב יעקב כהנא מ"צ בה"י לופלאוו" - דיין ומו"צ וותיק מרבני מוהילוב, שביהן עד שנות התר"מ בערך.

דף 22.5 ס"מ. מצב בינוני, בלאי עם פגיעות קלות בקפלי הדף.

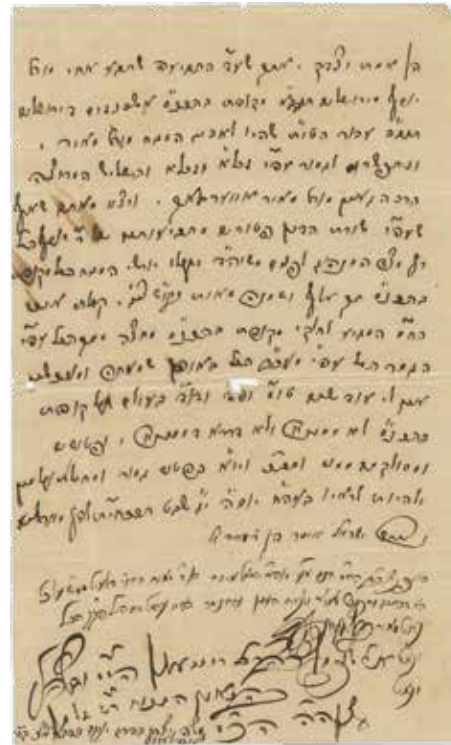
פתיחה: \$300

Rabbi Eliezer Lipman Rivlin (1801-1884), a leading Lithuanian rabbi of his times. Son of the renowned Torah scholar of Shklow Rabbi Shlomo Zalman Rivlin, author of Divrei Shlomo who died that same year (the 14th of Sivan 1827), (therefore his son signs this document with the initials of Hareni Kaparat Mishkavo after his father's name).

The third signature is by Rabbi "Moshe Yitzchak ben Rabbi Ya'akov Kahane" – a veteran dayan and posek of Mogilev, who served there until the 1880s.

Leaf 22.5 cm. Fair condition, wear with minor damages to leaf folds.

Opening price: \$300



319

319. Letter of the Badatz in the City of Mogilev – 1868

Letter of the Badatz regarding an estate, signed by the Rabbi of the city Rabbi Meir Berlin and by the dayanim Rabbi Eliezer Lipman Rivlin and Rabbi Moshe Yitzchak Kahane. Mogilev, Shevat 1868.

A shtar of compromise regarding the estate of a Jew of Mogilev whose father ascended to Jerusalem and after his death his assets were placed with a trusted third party, Rabbi Meir Auerbach.

Signed by Rabbi Meir Berlin – (c. 1796-1869). Brother of Rabbi Ya'akov Berlin of Mir, father of the Netziv of Volozhin. A prominent leader of his generation, he wrote approbations for many books. For 40 years he served as Rabbi of Mogilev.

320. אוסף מכתבים ומסמכים - רבי חיים שמחה הלוי סולובייציק - אחיו של ה"בית הלוי"

אוסף גדול של עשרות מכתבים, בעברית וביידיש, בכתב יד וחתמתו של רבי חיים שמחה סולובייציק, לנכדו ד"ר יצחק רפאל הלוי הולצברג ובני משפחתו, מהשנים תר"ט-תרע"ז (1917-1900). מכתבים ומסמכים נוספים ברוסית ובלטיאית. העתקה ממרשם התושבים משנת 1885. פספורט, מסמך בקשר לנכסי משפחת סולובייציק בקובנא, ועוד.

בתוך המכתבים מוזכרים דברים שונים בשם בן-אחיו הגאון רבי חיים מבריסק.

הגאון רבי חיים שמחה הלוי סולובייציק (תק"ץ בערך-תרפ"א), אחיו הצעיר של רבי יוסף דוב הלוי סולובייציק בעל "בית הלוי" - בנו של רבי יצחק זאב סולובייציק "רב העדה" בקובנה, שהיה בן-בתו של רבי חיים מוואלוז'ין. גאון מופלג ואיש-תבונה, מנכבדי קהילת קובנא. בצעירותו נודע כעילוי גאוני, מחבורת תלמידיו של הגאון מהרי"ל דיסקין, וחבר-נעורים של בנו רבי יצחק ירוחם דיסקין. קשר הרב והתלמיד נמשך לאורך שנים רבות, והיה יד-ימינו של המהרי"ל דיסקין במשך שנים רבות. כאשר נאסר המהרי"ל דיסקין בעלילה בהיותו רב בעיר לומז'ה, "דאג" רבי חיים שמחה להעצר אף-הוא, כדי לשמש את רבו בהיותו בבית-האסורים, ואח"כ ליווה לפריז בדרכו לארץ ישראל, כדי לטפל בכל עניני הנסיעה.

רבי חיים שמחה נודע בפקחותו הרבה, וכאשר נבחר הגאון רבי יוסף דוב בעל "בית הלוי", לרבה של בריסק בשנת תרל"ט, ביקש מאחיו לבוא לעזור לו בסידור עניני הרבנות והקהל. רבי חיים שמחה הגיע לבריסק, ובמשך כחודש ימים הצליח להעמיד סדרים חדשים בכל מוסדות הקהילה וצרכי הרבים. גם כאשר בן-אחיו הגאון רבי חיים נבחר בשנת תרנ"ב, למלא מקום אביו בעיר בריסק, הזמין את דודו רבי חיים שמחה, שיעמוד לימינו לבל ישל בצעדיו הראשונים בעולם הרבנות נבאותה תקופה אף סיכלו שניהם עלילת-דם שטפל מומר על הרב מביאלה - ראה חומר מצורף.

באביב תרע"ה (1915) גורשו יהודי קובנה בעת מלחמת עולם הראשונה. רבי חיים שמחה גלה מביתו ולאחר נדודים רבים הגיע למחוז סמולנסק שברוסיה הפנימית, שם התגורר באחוזת אחד מידידיו בכפר שירקובקה. נפטר בכ"ה שבט תרפ"א והובא לקבורה בעיר חוטימסק נבארכין שלפנינו נמצא מכתב ברוסית, שנכתב מסמולנסק בתאריך 10 בינואר 1921 - חמשה ימים לאחר פטירתו [הסב].

320. Collection of Letters and Documents – Rabbi Chaim Simcha Halevi Soloveitchik – Brother of the Beit HaLevi

Large collection of dozens of letters in Hebrew and in Yiddish, handwritten and signed by Rabbi Chaim Simcha Soloveitchik, to his grandson Dr. Yitzchak Refael HaLevi Holzberg and his family, from 1900-1917.

Additional letters and documents in Russian and in Lithuanian. Copy from the list of residents, 1885; passport; a document regarding the assets of the Soloveitchik family in Kovno; and more.

The letters mention various topics in the name of Rabbi Chaim Simcha's nephew - Rabbi Chaim of Brisk.

Rabbi Chaim Simcha HaLevi Soloveitchik (c. 1830-1921), the younger brother of Rabbi Yosef Dov HaLevi Soloveitchik author of Beit HaLevi – both sons of Rabbi Yitzchak Ze'ev Soloveitchik "Rabbi of the community" in Kovno, son of the daughter of Rabbi Chaim of Volozhin. An exceptional Torah scholar and wise sage, one of the foremost rabbis of the Kovno community. From his youth, he was recognized as a great genius among the disciples of the Maharil Diskin and was a friend of his son Rabbi Yitzchak Yerucham Diskin. This connection of Rabbi and disciple persevered for many years and Rabbi Soloveitchik assisted the Maharil for many years. When the Maharil Diskin travelled to Paris on his way to Eretz Israel, his beloved disciple Rabbi Chaim Simcha accompanied him to take care of all his teacher's arrangements. When the Maharil Diskin was imprisoned following charges based on libel, Rabbi Chaim Simcha got himself imprisoned too, so that he could serve his teacher. Later, he accompanied him to Paris on his way to Eretz Israel, in order to take care of all travel arrangements.

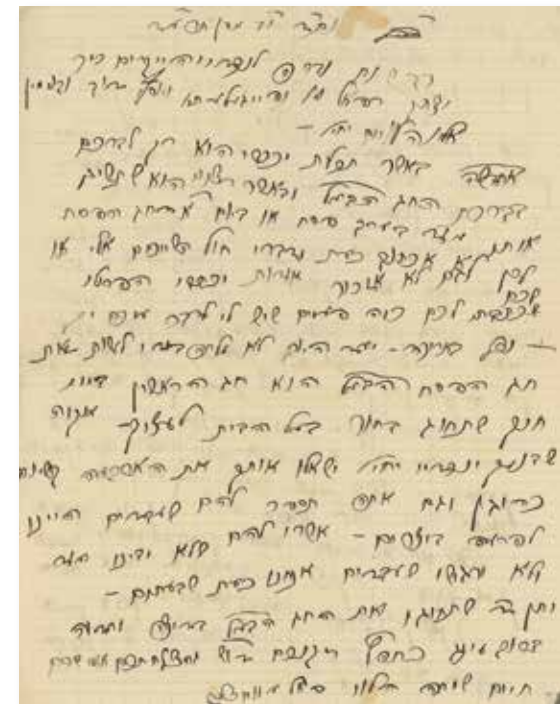
Rabbi Chaim Simcha was known for his sharp mind and in 1879, when Rabbi Yosef Dov, author of Beit HaLevi was chosen as Rabbi of Brisk, he requested his brother to assist him in arranging the rabbinic community matters in his new environment. Rabbi Chaim Simcha arrived at Brisk, and during a month succeeded in fixing new arrangements in all public and community institutes. Again, when his nephew Rabbi Chaim was chosen in 1892 to succeed his father in the city of Brisk, he invited his uncle Rabbi Chaim Simcha to assist him lest he stumble in his first steps in the rabbinate. [At that time, both of them foiled a blood-libel spread by an apostate about the Rabbi of Biala – see enclosed material].

In the spring of 1915, during World War I, the Jews were expelled from the city of Kovno. Rabbi Chaim Simcha was exiled from his home and after wandering at length, he reached the Smolensk region in inner Russia, there he resided at the estate of one of his acquaintances in the village of Shirkovka. He died on the 25th of Shevat 1921 and was buried in the city of Khotsimsk [this archive contains a letter in Russian, written in Smolensk on January 10, 1921 – five days after Rabbi Soloveitchik's death].

The letters are from the archive of Rabbi Chaim Simcha's grandson Rabbi Yitzchak Refael HaLevi Etzyon-Holzberg (1885-1981), whose mother died some two weeks after his birth. He was raised by his grandfather Rabbi Chaim Simcha like his own son. (See Items 259, 383 for more information about Rabbi Chaim Simcha and his grandson).

Approximately 35 items, more than 50 leaves, containing almost 30 letters in Hebrew and in other languages, handwritten and signed by Rabbi Chaim Simcha Soloveitchik and his family. Varied size and condition.

Opening price: \$1000

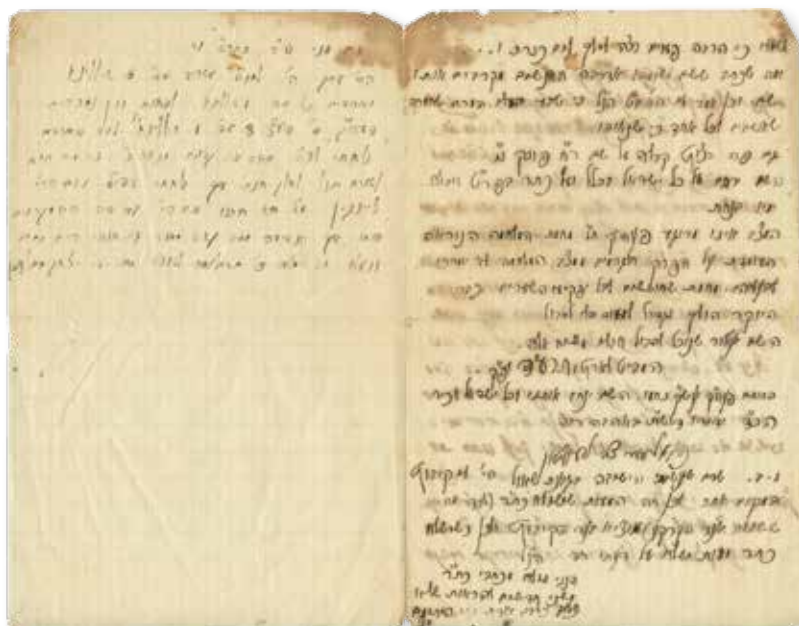


320

המכתבים הגיעו מארכיון נכדו רבי יצחק רפאל הלוי עציון-הולצברג (תרמ"ה-תשמ"ב), אשר נתייתם מאמו כשבועיים לאחר לידתו, וגדל בביתו של הסבא רבי חיים שמחה, והיה לו כבן זקונים. (ראה עוד אודות רבי חיים שמחה ונכדו, בפריטים 259, 383).

כ-35 פריטים, למעלה מ-50 דף, הכוללים קרוב ל-30 מכתבים בעברית ובשפות אחרות, בכתב ידו והתימתו של רבי חיים שמחה סולובייצ'יק ומשפחתו. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$1000



321

HaRabanim 10821) was born in Slutsk to his father Rabbi Shmuel, author of Even Shlomo – teachings of the Vilna Gaon. Exceptionally diligent and proficient in Torah knowledge. Disciple of Rabbi Yisrael of Salant who once attested that the books of the Talmud are unnecessary in the presence of Rabbi Yitzchak (who knows them by heart). In 1891, he was appointed Rabbi in Kelm and later taught in the Radin Yeshiva. He was among the Vilna Gaon's disciples who wrote his teachings in revealed and hidden parts of the Torah and was involved in publishing kabbalistic books and the Vilna Gaon's books (Imrei Noam) with Rabbi Aryeh Leib Lipkin Av Beit Din of Kretinga and with Rabbi Shraga Meir Leizerovitch. In 1906, he immigrated to Jerusalem. He wrote halacha and mussar books: Siddur HaGra Ishei Israel, Azharat Shabbat, Shvitat Shabbat, Siach Yitzchak etc. See more in Tenu'at HaMussar Vol. 2 pp. 311-318.

Recipient of the letters: Rabbi Shraga Meir Leizerovitch (1840-1929) born in Kelm, tsaddik and Kabbalist close to Rebbe Leib'ly Chassid of Kelm. He was a childhood companion and close to great Lithuanian Kabbalists (the Leshem, Rabbi Aryeh Leib Lipkin of Kretinga, Rabbi Aharon Shlomo Maharil, etc.) and was a foremost disciple of Rabbi Yisrael of Salant. In c. 1890, he immigrated to England and served many years in the Chevrat Shas rabbinat. In his later years he immigrated to Jerusalem.

3 written pages, 21 cm. Thin paper, fair condition, dryness stains and wear at top of leaves.

Opening price: \$750

321. מכתבים מעניינים - מרבי הירשל לווטאן ורבי יצחק מאלצאן - תלמידי רבי ישראל מסלאנט

דף כפול, עם שני מכתבים מעניינים מתלמידי רבי ישראל מסלנט, שהתגוררו בירושלים.

• מכתב ארוך בכת"י וחתומת רבי "אליעזר צבי לעווטאן", אל רבי שרגא מאיר לייזרוביץ מלונדון וקלם. ירושלים, ערב שבת נחמו [ט"ז אב], תרע"ד [8 באוגוסט 1914]. המכתב נכתב בשבוע בו פרצה מלחמת העולם הראשונה, ובתוך הדברים הוא כותב על המצב בירושלים: "המצב אינו מרוגע פעה"ק ת"ו מחמת המלחמה הנוראה העומדת על הפרק. תלגרמים [מברקים] ממצב המלחמה לא יומטרו לבעליהם, מחמת שחוששים לבל יפקיעו השערים, וכבר היוקר הולך וגדול מאד בלי לסבול".

• בדף השני: מכתב נוסף בכתב ידו וחתומתו של רבי "יצחק מאלצאן", בענייני מכירת ספרים. הוא מספר כי הנסיעה מטבריה לירושלים קשה מאד ו"גם חופי הים ננעלו". והוא מסיים בברכה, כי "ה' ימלא כל משאלות לבו לטובה".

הגאון הצדיק רבי אליעזר צבי לווטאן, הידוע בכינויו רבי הירשל (ת"ר-תרע"ו). נולד בקובנה. תלמידים של רבי יעקב יוסף ורבו רבי ישראל מסלנט. בשנת תרכ"ג ייסד בסלבודקה את "ישיבת ר' הירשל", הגרעין ממנו התייסדה בשנות התר"מ הישיבה הגדולה בסלבודקה ע"י הגר"צ פינקל אשר כיהן כמשגיח בישיבתו של ר' הירשל. עסק הרבה בהרבצת תורה ומוסר, בעסקנות לטובת הכלל והפרט, בהקמת ישיבות ומוסדות צדיקה וחסד בקהילות רבות. גם כשעלה לירושלים בשנת תרנ"ב הקים ישיבה בגבעת שאול ויום הקמת שיעורי תורה נוספים, ולמרות קוננותו היה מתרוצץ ברחבי העיר על חמורו למסור שיעורים במקומות שונים.

ראה עוד אודותיו בתנועת המוסר ח"ב עמ' 330-343.

הגאון הצדיק רבי יצחק מאלצאן (תר"ד-תשרי תרע"ז, אוצר הרבנים 10821). נולד בסלוצק לאביו הגאון ר' שמואל, מחבר "אבן שלמה" מהגר"א. שקדן מופלג ובקי עצום. נמנה על תלמידי רבי ישראל מסלנט שהתבטא עליו פעם כי במקום שר' יצחק נמצא אין צורך בספרי הש"ס. בשנת תרנ"א נתמנה לדומ"צ בעיירה קלם. שימש כר"מ בישיבת ראדין. נמנה בין מעתיקי תורת הגר"א בנגלה ובנסתר, והיה מעורב בהוצאת ספרי קבלה וספרי הגר"א ("אמרי נעם") יחד עם הגר"א ליפקין אב"ד קראטינגא ועם הגרש"מ לייזרוביץ. בשנת תרס"ו עלה לירושלים. חיבר ספרי הלכה ומוסר: "סידור הגר"א אשי ישראל", "אזהרת שבת", "שביית השבת", "שיח יצחק" ועוד.

ראה עוד אודותיו בתנועת המוסר ח"ב עמ' 311-318.

מקבל המכתבים: רבי שרגא מאיר לייזרוביץ (ת"ר-תרפ"ט) יליד קלם. צדיק ומקובל ממקורבי רבי ליב'לי חסיד מקלם. ידיד נעורים ומקורבם של גדולי מקובלי ליטא (ה"לשם", מהרא"ל מקרטינגא, מהרא"ש מזהריל ועוד) ושל גדולי תלמידי רבי ישראל מסלאנט. בשנת תר"ן בערך הגיע לאנגליה וכיהן בה שנים רבות ברבנות "חברת ש"ס". בזקנותו עלה לירושלים.

3 עמ' כתובים, 21 ס"מ. נייר דק, מצב בינוני, כתמי-יובש ובלאי בראש הדפים.

פתחה: \$750

בישיבת עץ חיים, עם חתימות רבות, בין החותמים: רבי "חיים מן", רבי "אריה לעווין" (חתום 8 פעמים), רבי "ישעיה חעשין", רבי "מענדיל הלוי" [וולפא] ועוד. ירושלים, תשרי תש"ג [1942].

7 מכתבים גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$600

322. Collection of Letters – Jerusalem and Eretz Israel Rabbis

Collection of various letters, signed by rabbis and renowned Torah scholars, Jerusalem and Eretz Israel sages, [19th/20th century]:

- Letter handwritten and signed by Rabbi Chaim Berlin Av Beit Din of Moscow, about Eretz Israel funds. Moscow, 1881. Signed twice, once on each side. (The leaf is torn with damaged margins).
- Letter of Torah thoughts and family matters, handwritten and signed by Rabbi Shlomo Zalman HaCohen Kook [father of Rabbi Avraham Yitzchak], to his youngest son Rabbi Shaul Chane HaCohen, soon before his wedding [c. end of 1890s]. On the verso is a letter handwritten and signed by his son "Chaim HaCohen Kook".
- Letter handwritten and signed by Rabbi Yosef Zvi Dushinsky Ga'avad of the Eda HaCharedit. On the verso is a letter by Rabbi Naftali Sofer.
- Letter signed by the managers of the Diskin Orphanage and by Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld. Jerusalem, 1930.
- Long interesting letter, handwritten and signed by Rabbi Ya'akov Yosef Slonim Av Beit Din of Hebron, about the appointment of a guardian for his orphaned grandson [Shlomo Slonim, whose parents were murdered during the 1929 riots]. Jerusalem, Adar 1933.
- Letter signed by the Rabbi of Teplik Rabbi Shimshon Aharon Polansky. Recommendation for the young man "Great genius Rabbi Chaim Ya'akov Goldvicht...who has great abilities and studies Torah...". Jerusalem, 1942.
- Receipt of payment of salaries of Rosh Metivtas and teachers of the Etz Chaim Yeshiva, with many signatures. Among them: Rabbi "Chaim Mann", Rabbi "Aryeh Levine" (8 signatures), Rabbi "Yeshaya Cheshin", Rabbi "Mendel HaLevi [Wolpe], etc. Jerusalem, Tishrei 1942.

7 letters, varied size and condition.

Opening price: \$600



322

322. אוסף מכתבים - רבני ירושלים וארץ ישראל

- אוסף מכתבים שונים, בחתימות רבנים ותלמידי חכמים נודעים, מחכמי ירושלים וארץ ישראל, [המאה ה-19/20]:
- מכתב בכתב ידו וחתימותיו של הגאון רבי חיים ברלין אב"ד מוסקבה, בעניני מעות ארץ ישראל. מוסקבה, תרמ"א [1881].
- מכתב חתום פעמיים משני עברי הדף. (הדף קרוע ופגום בשוליו). מכתב בדברי תורה ובענינים משפחתיים, בכת"י וחתימתו של רבי שלמה זלמן הכהן קוק [אבי הראי"ה], אל בנו הצעיר רבי שאול חנא הכהן, בתקופת ערב נישואיו [סוף שנות התר"צ בערך]. מעבר לדף מכתב בכת"י וחתימת בנו "חיים הכהן קוק". • מכתב בכתב ידו וחתימתו של הגאון רבי יוסף צבי דושינסקי גאב"ד העדה החרדית. מעבר לדף מכתב רבי נפתלי סופר. • מכתב בחתימות מנהלי בית יתומים דיסקין וחתימת רבי יוסף חיים זוננפלד. ירושלים, תר"צ [1930]. • מכתב ארוך ומעניין, בכתב ידו וחתימתו של רבי יעקב יוסף סלונים אב"ד חברון, בענין מינוי אפטרופסים לנכדו הילד היתום [שלמה סלונים, שהתייתם מאביו ואמו בפרעות תרפ"ט]. ירושלים, אדר תרצ"ג [1933]. • מכתב בחתימת הרב מטעפליק הגאון רבי שמשון אהרן פולונסקי. המלצה עבור החבור "העילוי הרה"ג ר' חיים יעקב גאלדוויכט שליט"א... בעל כוחות גדולים העוסק בתורה ואשר נוצר לגדולות בעוה"י. ירושלים, תשי"ב [1942]. • מסמך קבלה על תשלום משכורות הרמ"ים והמלמדים

321. Interesting Letters By Rabbi Hirshel Levitan and Rabbi Yitzchak Maltzen – Disciples of Rabbi Yisrael of Salant

Double leaf, with two interesting letters by the disciples of Rabbi Yisrael of Salant, who lived in Jerusalem.

- Long autograph letter signed by Rabbi "Eliezer Zvi Levitan", to Rabbi Shraga Meir Lazerovitz of London and Kelm. Jerusalem, Erev Shabbat Nachamu [16th of Av], August 8, 1914. The letter was written during the week of the outbreak of World War I. Included in the letter is a description of the situation in Jerusalem: "The situation is not calm here is Jerusalem due to the dreadful war currently taking place. Telegrams describing the war situation have not been delivered lest the prices escalate. Already, living expenses have risen unbearably".
- On the second leaf: Another autograph letter signed by Rabbi "Yitzchak Meltzen", about the sale of books. He relates that his journey from Tiberias to Jerusalem was very difficult and "that the seashores are locked". He concludes with the blessing that "G-d should fulfill all his heart's desires".

The great scholar and tsaddik Rabbi Eliezer Zvi Levitan, known by the name of Rabbi Hirshel (1840-1916), born in Kovna was a disciple of Rabbi Ya'akov Yosef and of his teacher Rabbi Yisrael of Salant. In 1863 he founded "Rabbi Hershel's Yeshiva" in Slabodka, from which the great Slabodka Yeshiva was established in 1880 by Rabbi Natan Zvi Finkel who had formerly served as dean of Rabbi Hershel's Yeshiva. Rabbi Levitan was very active in spreading Torah and mussar teachings and in communal activities, as well as helping individual Jews. He instituted yeshivot and charity and chesed organizations in many communities. After immigrating to Jerusalem in 1892, he founded a yeshiva in the Giv'at Sha'ul neighborhood and initiated additional Torah classes. Despite his advanced age, he traveled around Jerusalem on his donkey to deliver lectures in various places. See more in Tenuat HaMusar, Vol. Two, pp. 330-343. Rabbi Yitzchak Meltzen (1854-Tishrei 1916, Otzar

323. סמיכה בכתב-יד רבי שרגא צבי טננבוים בעל "נטע שורק"

מכתב סמיכה בכתב-ידו וחתמתו של הגאון רבי שרגא צבי טננבוים, לרבי אברהם ב"ר קלונימוס שלום (קעלנער). סענדרא, שנת כת"ר [תר"כ 1860]. הגאון רבי שרגא צבי טננבוים (תקפ"ו-תרנ"ז; אוצר הרבנים 2014), מגדולי חכמי דורו. בן הגאון רבי זאב וולף טננבוים אב"ד ווערפעלעט, ואחיו של רבי יעקב טננבוים בעל שו"ת נהרי אפרסמון אב"ד פוטנאק. החל משנת תר"ח מילא את מקום אביו כרב קהילת סענדרא, ובה כיהן במשך כ"ו שנה. בשנת תרל"ד התקבל לאב"ד מעוז-טשאטה, ובה כיהן עד לפטירתו במשך כ"ג שנה. התפרסם בספרו "נטע שורק" - ג' כרכים (שו"ת, חידושי סוגיות ודרשות).

מקבל הסמיכה, רבי אברהם סג"ל קעלנער (אוצר הרבנים 770), צדיק מפורסם, רב בנאדי-קיוועשד (Nagykövesd; ליד אוהעל), נפטר בשנת תרס"א.

דף, 20.5 ס"מ. מצב בינוני. כתמים ובלאי. נתון בלמינציה ישנה.

פתיחה: \$1800

323. Semicha Handwritten by Rabbi Shraga Zvi Tennenbaum, Author of Neta Sorek

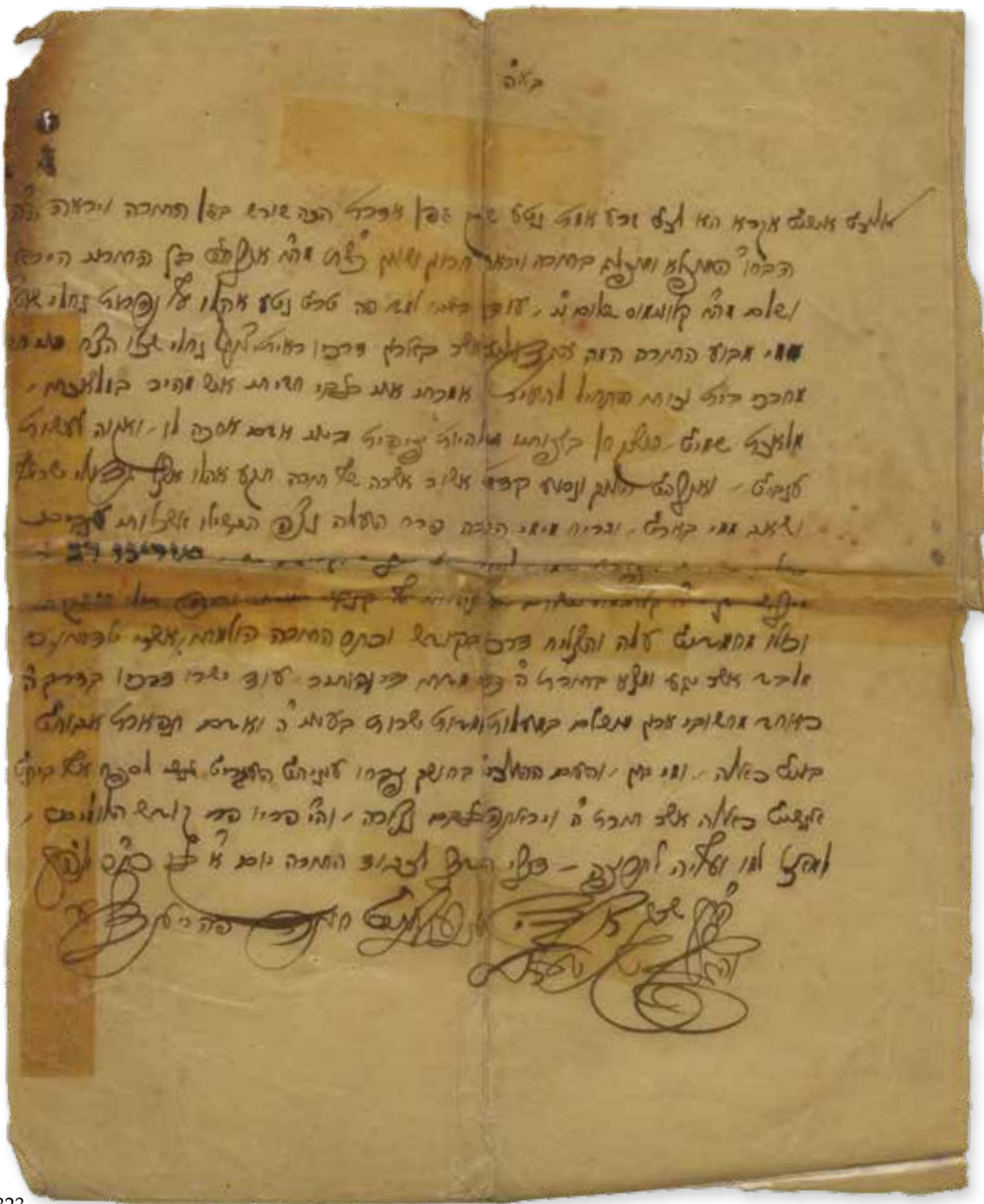
Letter of semicha (ordination) handwritten and signed by Rabbi Shraga Zvi Tennenbaum, to Rabbi Avraham ben R' Klonimus Shalom (Kelner). Szendrő, 1860.

Rabbi Shraga Zvi Tennenbaum (1826-1897; Otzar HaRabbanim 2014), a leading Torah sage in his times. Son of Rabbi Ze'ev Wolf Tennenbaum Av Beit Din of Verpelét, and brother of Rabbi Ya'akov Tennenbaum, author of the Naharei Afarsemon responsa, Av Beit Din of Putnok. From 1848, he succeeded his father as Rabbi of Szendrő, and maintained that position for 26 years. He was famous for his book Neta Sorek – 3 volumes (responsa, novellae and homiletics).

The man who received the semicha is Rabbi Avraham Segal Kelner (Otzar HaHaRabbanim 770), a renowned tsaddik, Rabbi of Nagykövesd (near Újhely), died in 1901.

Leaf, 20.5 cm. Fair condition. Stains and wear. Old lamination.

Opening price: \$1800



323

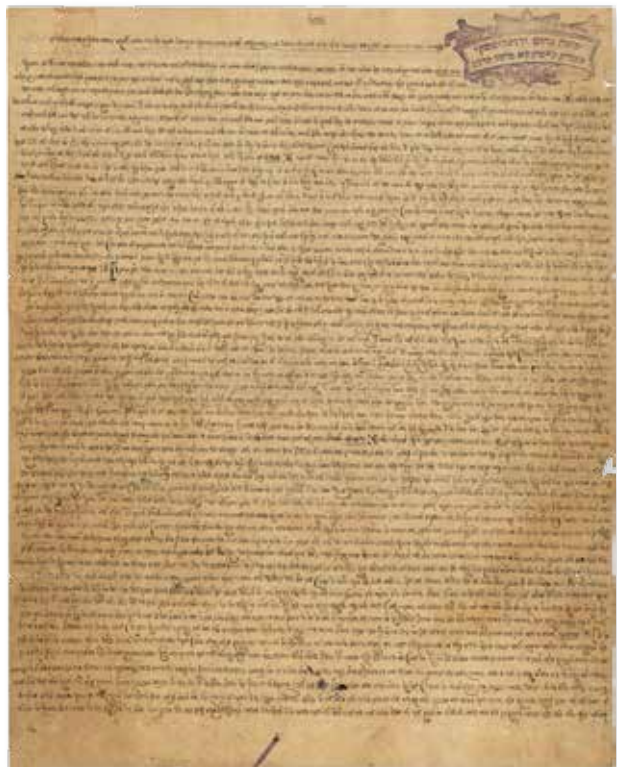
324. Letter with Responsum Handwritten by Rabbi Moshe Nachum Yerushalimsky Av Beit Din of Kamenka and Kielce

Long letter of responsum, in the small delicate handwriting and with the signature of Rabbi Moshe Nachum Yerushalimsky [Kamenka?, c. 1899].

The responsum is regarding the names for Gittin, sent to Rabbi Yosef Galanti Ra'avad of Chechelnyk, (Podolia).

Rabbi Moshe Nachum Yerushalimsky (1855-1916, Otzar HaRabbanim 15589), a leading posek in his times. In his youth, he already corresponded with leading Torah scholars of the previous generation and the responses he received appear in the Sho'el U'Meshiv books by Rabbi Y.S. Natanson, Shem Aryeh by Rabbi E.L. Blachover, Sha'arei De'ah by Rabbi C.Y.L. Sasnitzer and other books of responsa. He also wrote responsa on the serious issues of agunot and issur v'heter. [At the age of 17, the Sho'el U'Meshiv included him in a "Heter of Me'ah Rabbanim"]. In his youth, he traveled to Sanz and the author of Divrei Chaim was very attentive to him.

In 1880, at the age of 25, he was appointed Rabbi of the Kamenka community in the Kiev region, a position he held for more than 25 years. He was famous throughout the Jewish Diaspora and was considered one of the leading Torah authorities of his times, especially in the area of names for Gittin (divorce bills) and the laws of terefot. He dealt at length with questions that incited the Torah world such as Corfu etrogim (Be'er Moshe Part 2, end of Kuntress Birkat Chachamim) and machine matzot (Heshiv Moshe Siman 27). In 1899, he became Rabbi of the Ostrolenka (Ostrołęka) community in Poland (Lomza region) at the same time he served as Rabbi of Kamenka. Later, he moved to serve as Rabbi of Kielce, Poland and was one of the prominent leaders of Polish Jewry. Also served as honorary president of institutes in Eretz Israel,



324

Jerusalem, Safed and Tiberias. He authored Minchat Moshe, Leshad HaShemen, Birkat Moshe, etc.

This responsum was printed in Siman 11 of his book Be'er Moshe printed in 1901. Apparently, it was written in the beginning of his service in the Ostrołęka rabbinate. See enclosed material.

2 written pages, 27.5 cm. approximately 94 long lines. Good-fair condition, wear and stains, minor tears.

Opening price: \$300

324. מכתב תשובה בכתב ידו של רבי משה נחום ירושלימסקי אב"ד קאמינקא וקיעלץ

מכתב תשובה ארוך, בכתב-ידו הפניני והזעיר ובחתימתו של הגאון רבי משה נחום ירושלימסקי [קאמינקא?], תרנ"ט בערך [1899].

התשובה בעניני שמות גיטין, נשלחה אל רבי יוסף גאלאנטי ראב"ד טשעטשעלניק (פודוליה).

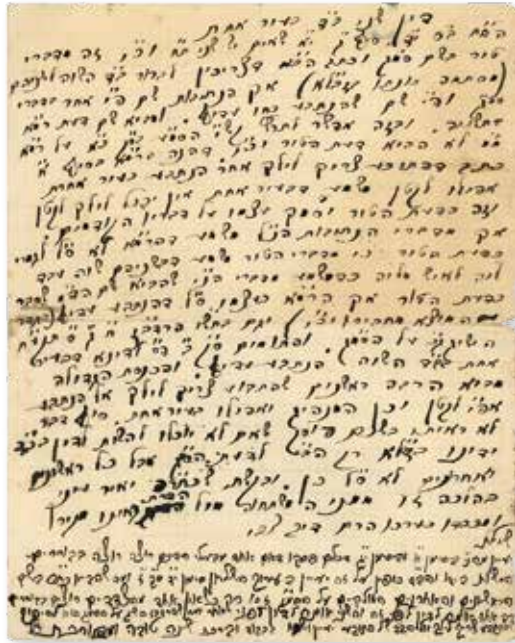
הגאון החסיד רבי משה נחום ירושלימסקי (תרט"ו-תרע"ו, אוצר הרבנים 15589). מגדולי המשיבים בדורו. עוד בשנותיו הצעירות התכתב עם גדולי הדור שלפניו, ותשובות אליו נמצאות בספרי השו"ת "שואל ומשיב" להגרי"ש נטון, "שם אריה" להגרא"ל בלחובר, "שערי דעה" להגרי"ל סאסניצר ובספרי שו"ת נוספים. תשובותיו עוסקות גם בשאלות חמורות של עגונות ואיסור והיתר. [כבר בהיותו בן שבע עשרה צירפו ה"שואל ומשיב" ל"היתר מאה רבנים"]. בצעירותו נסע לצאנז ובעל ה"דברי חיים" קירבו מאד.

בשנת תר"מ בהיותו כבן כ"ה נתמנה לרבה של קהילת קאמינקא שבפלך קיוב ברוסיה. בה כיהן יותר מכ"ה שנים ושמך נודע בכל תפוצות ישראל, עד שנחשב לאחד מגדולי המשיבים בדורו ובפרט בעניני שמות גיטין ובהלכות טריפות. עסק הרבה בשאלות שהסעירו את העולם התורני כגון אתרוגי קורפו ("באר משה" ח"ב סוף קונטרס "ברכת חכמים") ומצות מכונה ("השיב משה" סי' כ"ז). בשנת תרנ"ט החל לכהן גם כרבה של קהילת אוסטרלנקה שבפולין (פלך לומז'ה), תוך כדי כהונתו ברבנות קאמינקא. לאחר כמה שנים עבר לכהן ברבנות קיעלץ בפולין והיה ממנהיגי יהדות פולין. בין השאר כיהן כנשיא כבוד של מוסדות בארה"ק בירושלים צפת וטבריה. מספריו: "מנחת משה", "לשד השמן", "ברכת משה", ועוד.

תשובה זו שלפנינו, נדפסה בסימן ז"א בספרו "באר משה" שנדפס בשנת תרס"א. כפי הנראה, נכתבה בראשית ימי כהונתו באוסטרלנקה. ראה חומר מצורף.

2 עמ' כתובים, 27.5 ס"מ. כ-94 שורות ארוכות. מצב טוב-בינוני, בלא וכתמים, קרעים קלים.

פתיחה: \$300



326

חיים זוננפלד לעלות לירושלים כדי לכהן במשרת ראב"ד בית-דינו "בית הדין לכל מקהלות האשכנזים" של "העדה החרדית" בירושלים. אך משעלה לארץ ישראל סירב לשמש כראב"ד, וביקש כי ימנו את רעו הגאון רבי מרדכי ליב רובין לתפקיד הראב"ד. הגאון רבי מרדכי ליב רובין (תרל"א-תרפ"ט), בנו של רבי יעקב גרשון רבינוביץ [ואחיו של הביבליוגרף הנודע ר' מיכל רבינוביץ מירושלים]. חניך ושיבות סלבודקה ומיר. בשנת תרנ"ד עלה לירושלים, ומשנת תרס"ד כיהן ברבנות במושבות א"י ובירושלים. מהחברים הראשונים בבית-דינו של רבי יוסף חיים זוננפלד ומשנת תרפ"ד נתמנה לראב"ד בית הדין של "העדה החרדית".

2 דף. 28.5 ס"מ. מצב בינוני, קרעים ובלאי בקפלים ובשוליים.

פתיחה: \$250

325. Letters by the Warsaw Tsaddik – Rabbi Chaim Naftali Zilberberg

Letters handwritten and signed by Rabbi Chaim Ya'akov Naftali Zilberberg, sent to Jerusalem to Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld. 1900-1926. [Breslau, 1900; Warsaw, 1913; 1922; 1926].

The "Warsaw Tsaddik" – Rabbi Chaim Ya'akov Naftali Zilberberg (1850-1930), a leading Warsaw posek. Disciple of the disciples of Rabbi Akiva Eiger and disciple of Rabbi Yisrael Salanter and the Beit HaLevi. He was also accustomed to visiting the rebbes of his times, Rabbi Avraham of Ciechanów and the Sfat Emet of Ger. He was a confidant of the Netziv of Volozhin and the Chafetz Chaim (Rabbi Elchanan always referred to Rabbi Naftali with the title "HaGaon HaTsaddik"). Rabbi Zilberberg was very active in reinforcing Shabbat and family purity observance and he printed proclamations solidifying halachic adherence. He edited the writings of his father Rabbi Avraham Binyamim Av Beit Din of Wieruszów and the writings of his grandfather, the Gaon of Kutno, author of Zayit Ra'an in preparation for printing. Throughout his lifetime he worked to publish the books of the Maharal Zunz.

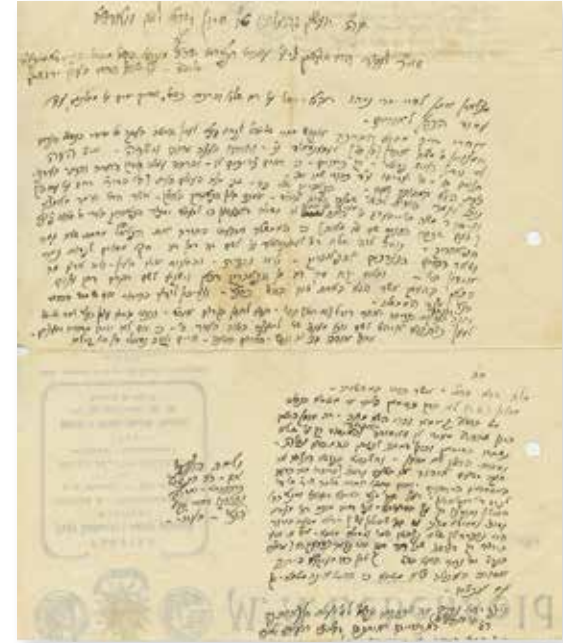
4 letters, varied size and condition.

Opening price: \$900

326. מכתבי שו"ת בהלכה, מהגאון רבי דוב צבי קרלנשטיין ומהגאון רבי מרדכי ליב רובין - ראשי בית הבר"צ של "העדה החרדית" - ירושלים, שנות התר"פ

מאמר בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי "דוב צבי" קרלנשטיין, ב"דין שני בתי דינים בעיר אחת". ותשובה על דבריו (באותו דף) בכתב ידו וחתמתו של הראב"ד רבי מרדכי ליב רובין, החותם "בכבוד ובברכת שנה טובה ומבורכת - מ"ל". מכתב נוסף של "תשובה על דברי הדר"ג שליט"א" בכת"י וחתמתו של רבי "דוב צבי". [ירושלים, שנות התר"פ].

הגאון הנודע רבי דוב צבי קרלנשטיין (תרי"ז-תר"צ) אב"ד מאלקין (הסמוכה ללומז'ה). בערותו למד בישיבות סלבודקה ואיישישוק. הרביץ תורה בישיבה שיוסד אביו בלומז'ה ובישיבתו של רבי יצחק גרודזינסקי בוורשא. בשנת תרפ"ב נתבקש ע"י רבי יוסף



325

325. מכתבים מ"הצדיק מוורשא" - רבי חיים יעקב נפתלי זילברברג

צורר מכתבים בכתב ידו וחתמתו של הגאון הצדיק רבי חיים יעקב נפתלי זילברברג, שנשלחו לירושלים אל הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד. מהשנים תר"ס-תרפ"ו. [ברעסלא, תר"ס; ווארשא, תרע"ג; תרפ"ב; תרפ"ו].

"הצדיק מווארשה" - הגאון רבי חיים יעקב נפתלי זילברברג (תרי"ז-תר"צ), מגדולי המוצי"ם בווארשא. תלמיד תלמידיו של רבי עקיבא איגר ותלמיד רבי ישראל סלנטר וה"בית הלוי". מאידך, היה נוסע לאדמור"י דורו, לרבי אברהם מטשכנוב ואל בעל "הישפת אמת" מגור. איש אמנם של הנצי"ב מוואלוז'ין וה"חפץ חיים" (כשהיה רבי אלחנן וסרמן מדבר אודות רבי נפתלי, היה מודקד לתארוה בתואר "הגאון הצדיק"). עסק רבות בחיוק שמיירת השבת והטהרה, והדפיס כרוזי "קול-קורא" לחיוק שמיירת ההלכה. ערך לדפוס את כתבי אביו רבי אברהם בנימין אב"ד וויערשוב וכתבי זקנו הגאון מקוטנא בעל "זית רענן". והשתדל כל ימיו בהוצאת ספרי מהרא"ל צונץ לדפוס.

4 מכתבים, גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$900

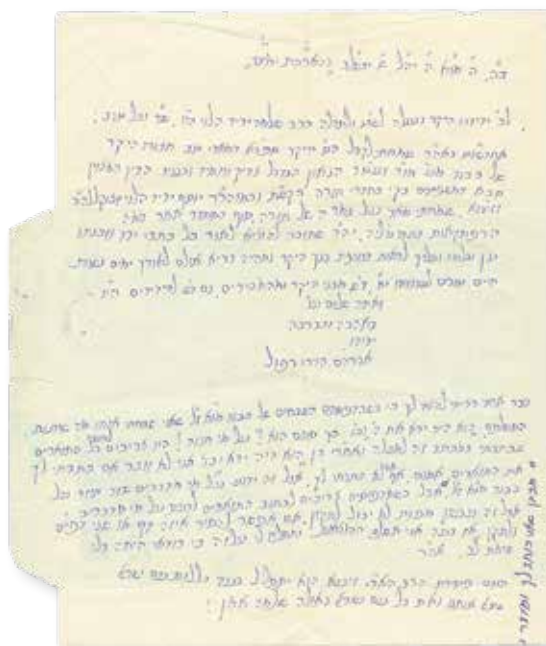
327. Rabbis' Letters – Concerning Printing the Books of Rabbi Yosef Yedid HaLevi, an Aleppo Sage

Letters from various rabbis, written to Rabbi Shlomo Yedid HaLevi from the USA, about printing the books of his father, the Kabbalist Rabbi Yosef Yedid HaLevi (1866-1930), a prominent Torah scholar of Aleppo and Jerusalem.

- Three letters in the attractive handwriting and with the signature of Rabbi Avraham Harari-Rafal, elder Aleppo sage, 1969-1974.
- Long letter (2 leaves) signed by the Chief Rabbi of Israel Rishon L'Zion Rabbi Ovadia Yosef. 1976. In the letter he relates things he heard from his teacher Rabbi Ezra Atiye, about Rabbi Yosef Yedid HaLevi.
- Autograph letter signed by Rabbi Ezra Shayo "Rosh Metivta of the Porat Yosef Yeshiva and a leading Aleppo Torah scholar. Jerusalem, Tishrei 1974.
- Other letters by various rabbis.

8 letters, varied size and condition. Most letters are in good condition.

Opening price: \$300



327

327. צרור מכתבי רבנים - על הדפסת ספרי רבי יוסף ידיד הלוי, מחכמי ארם-צובה

צרור מכתבים מרבנים שונים, שנכתבו אל רבי שלמה ידיד הלוי מארה"ב, על הדפסת ספרי אביו הגאון המקובל רבי יוסף ידיד הלוי (תרכ"ו-תר"ץ), מגדולי חכמי ארם צובה וירושלים.

- שלשה מכתבים בכתב-ידו הנאה וחתירתו של הגאון רבי אברהם הררי-רפול, זקן חכמי ארם צובה. ירושלים, תשל"ל-תשל"ה.
- מכתב ארוך (2 דף) בחתימת הרב הראשי לישראל, הראשון-לציון רבי עובדיה יוסף. תשל"ו [1976]. במכתב הוא מספר מה ששמע ממורו ורבו רבי עזרא עטיה, על הרב יוסף ידיד הלוי.
- מכתב בכתב ידו וחתירתו של הגאון רבי עזרא שעיו "ר"מ בישיבת פורת יוסף" ומגדולי חכמי ארם-צובה. ירושלים, תשרי תשל"ה [1974].
- ומכתבים נוספים מרבנים שונים.

8 מכתבים, גודל ומצב משתנה. רובם במצב טוב.

פתיחה: \$300

326. Letters of Halachic Responsa, by Rabbi Dov Zvi Karelinstein and Rabbi Mordechai Leib Rubín – Heads of the Badatz of the Eda HaCharedit – Jerusalem, 1920s

Article handwritten and signed by Rabbi "Dov Zvi" Karelinstein, about "the law of two batei din in one city". A responsum on his article (on the same leaf) handwritten and signed by the Ra'avad Rabbi Mordechai Leib Rubín, who signs "Respectfully and with wishes for a blessed good New Year – M.L.". Another letter of "responsum on the words of D.R.G." handwritten and signed by Rabbi "Dov Zvi". [Jerusalem, 1920s].

The renowned Rabbi Dov Zvi Karelinstein (1857-1930) Av Beit Din of Malkinia (adjacent to Lomza). In his youth, he studied at the Slobodka and Eišiškès Yeshivot. He taught Torah in the yeshiva founded by his father in Lomza and in the yeshiva of Rabbi Yitzchak Grodzhinsky in Warsaw. In 1922, Rabbi Yosef Sonnenfeld asked him to ascend to Jerusalem to serve as Ra'avad in his Beit Din, the "Beit Din of all the Askenazi communities" of the Eda HaCharedit in Jerusalem. However, after he immigrated to Eretz Israel, he refused to serve as Ra'avad and requested that his friend Rabbi Mordechai Leib Rubín be appointed Ra'avad in his stead.

Rabbi Mordechai Leib Rubín (1871-1929), son of Rabbi Ya'akov Gershon Rabinowitz [brother of the famous bibliographer R' Michel Rabinowitz of Jerusalem]. Studied at the Slabodka and Mir Yeshivot. In 1894 immigrated to Jerusalem, and from 1904 served in the rabbinate of settlements in Eretz Israel and of Jerusalem. One of the early members of the Beit Din of Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld and from 1924 was appointed Ra'avad of the Beit Din of the Eda HaCharedit.

2 leaves. 28.5 cm. Fair condition, wear and tear to folds and margins.

Opening price: \$250

329. אוסף מכתבי רבני המזרח

אוסף מכתבי רבני המזרח:

- תעודה שניתנה ל"ועד הכללי" של קהילת הפרושים בירושלים, מאת הראשון לציון רבי אליהו מאיר פאניזיל. ירושלים, תרס"ז [1907].
 - מכתב אל רבני "ועד הכללי" בירושלים, מאת רבני הספרדים בטבריה. החותמים: רבי אברהם אבוחצירא [בן ה"אביר יעקב"] (חותמת בלבד), רבי מכלוף הכהן, רבי שמואל בן קיקי (חותמת בלבד) ורבי אלעזר בהלול. טבריה, תרע"ה [1915].
 - מכתב אל רבי צבי פסח פראנק, מרבני "הרבנות הראשית בממשלת תורקיה הלאומית". איסטנבול, תש"ב [1942]. חתומים: רבי רפאל דוד סאבאן, רבי יעקב ארגואיטי ורבי משה ן' חביב.
 - מכתב אל הראשון לציון רבי בן ציון מאיר חי עוזיאל, ממר יצחק בנבינשתי במחנה העולים עין שמר. עם מכתב התשובה של הרב עוזיאל (מכונת כתיבה ללא חתימתו). תשי"א [1951].
- 5 פריטים. גודל משתנה, מצב טוב.
פתיחה: \$350

329. Collection of Letters of Oriental Rabbis

Collection of letters of Oriental rabbis:

- Certificate given to the Va'ad HaKlali of the Pharisee community in Jerusalem, by the Rishon LeZion Rabbi Eliyahu Meir Panizil. Jerusalem, 1907.
 - Letter to the rabbis of Va'ad HaKlali in Jerusalem, by Sephardi rabbis in Tiberias. Signed or stamped by Rabbi Avraham Abuchatzira [son of the Abir Ya'akov] (stamp), Rabbi Machluf HaCohen, Rabbi Shmuel ben Kiki (stamp) and Rabbi Elazar Bahalul. Tiberias, 1915.
 - Letter to Rabbi Zvi Pesach Frank, by the "Chief Rabbinate of the National Turkish Government". Istanbul, 1942. Signed: Rabbi Refael David Saban, Rabbi Ya'akov Arguuti and Rabbi Moshe Ibn Habib.
 - Letter to the Rishon LeZion Rabbi Ben Zion Meir Chai Uziel, from Mr. Yitzhak Benbenishti at the immigrant absorption camp Ein Shemer. With a letter of response by Rabbi Uziel (typewritten without his signature). 1951.
- 5 items. Varied size, good condition.

Opening price: \$350



329

328. Ottoman Document Signed by Sephardi and Yemenite Rabbis – Jerusalem

Ottoman document in Arabic, signed by Sephardi and Yemenite rabbis in Jerusalem. [Jerusalem, c. beginning of 20th century].

Many signatures, such as the rabbis of the Jerusalem Sephardi Badatz – Rabbi Ya'akov Shimon Matalon, Rabbi Ya'akov Danun, Rabbi Gavriel Shabtai, Rabbi Avraham Philosoph, etc. and Yemenite rabbis of Jerusalem: Rabbi Avraham Chaim Elnadaf, Rabbi Shalom Mizrachi Adani, Rabbi Shalom Yosef HaLevi Alshich, etc.

- Enclosed is a [torn] leaf of another document [?] with similar signatures. The content of the document was not examined. [7] leaves. 33 cm. Fair-poor condition. Stains, dampness and fungus damages. Tears (with damage to text) and wear.

Opening price: \$300



328

328. מסמך עות'מני בחתימת רבני הספרדים והתימנים - ירושלים

מסמך עות'מני בשפה הערבית, בחתימת רבני הספרדים ורבני התימנים בירושלים. [ירושלים, ראשית המאה ה-20 בקירוב]. חתימות רבות. בין החותמים: רבני בד"ץ הספרדים בירושלים - רבי יעקב שמעון מאטאלון, רבי יעקב דאנון, רבי גבריאל שבת, רבי אברהם פילוסוף, ועוד; ורבני התימנים בירושלים - רבי אברהם חיים אלנאדף, רבי שלום מזרחי עדני, רבי שלום יוסף הלוי אלשיך, ועוד.

- מצורף דף [קרוע] ממסמך נוסף [?], עם חתימות דומות. תוכן המסמך לא נבדק. [7] דף. 33 ס"מ. מצב בינוני-גרוע. כתמים, פגעי רטיבות ופטריה. קרעים (עם פגיעה בטקסט) ובלאי.

פתיחה: \$300

330. Draft of a Letter of Thanks and a Receipt of the Mir Yeshiva – At the End of the Days of Rabbi Eliyahu Baruch Kamai – Mir, Sivan 1914

Draft of a certificate - "A letter of thanks and blessing" for donors, and a "Shtar receipt – for the etrog". From "The holy yeshiva – the Mir Yeshiva (Minsk region in Russia), led by R' Eliyahu Baruch Kamai". Handwritten in Hebrew and German, on the official stationery of Rabbi Eliyahu Baruch Kamai. Mir, Sivan 1914.

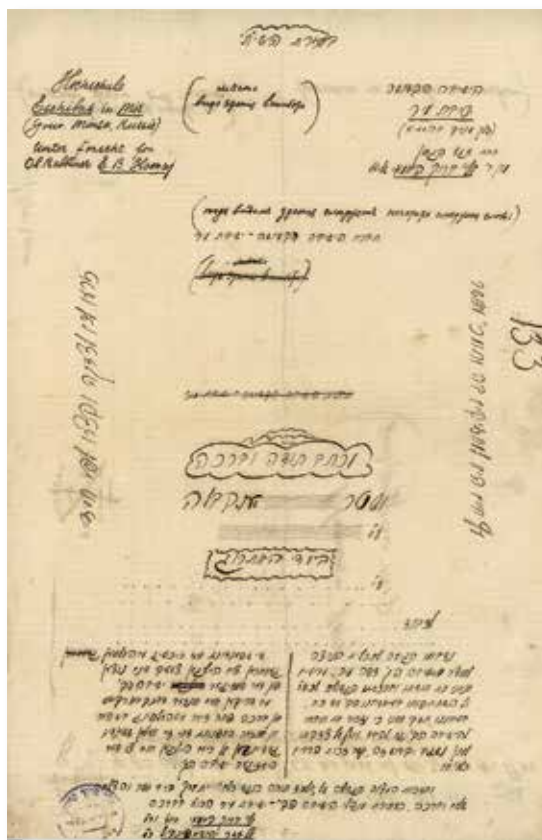
The signatures on the draft for printing are the head of the yeshiva Rabbi "Eliyahu Baruch Kamai, Av Beit din and Rosh Metivta" and his son-in-law Rabbi "Eliezer Yehuda Finkel, Rosh Metivta".

Rabbi Eliyahu Baruch Kamai (1844-1917), famous Torah scholar in his times, teacher with many disciples. Served in the rabbinate of several cities in Lithuania-Poland and after Rabbi Eliyahu David Rabinowitz Te'omim [the Aderet] was summoned to serve in the Jerusalem rabbinate, Rabbi Eliyahu Baruch was appointed Rabbi of Mir and head of the yeshiva in his stead. His son-in-law is Rabbi Eliezer Yehuda Finkel (1879-1965), son of the Saba of Slabodka who in those years began to serve as Rosh Metivta and after the death of his illustrious father-in-law he headed the Mir Yeshiva in Lithuania and Jerusalem.

This draft was made in the spring of 1914, at the end of the Tsarist rule in Russia before World War I [possibly, the inscription "for the etrog" is a Jewish "invention" to enable collecting donations for the yeshiva at the time they were being pursued by Tsarist laws]. After a short while, the war erupted and the war front neared the area of Mir and the yeshiva fled to Poltava, Ukraine.

Leaf, 42 cm. inscriptions on both sides of the leaf. Fair condition, minor tears to paper folds.

Opening price: \$250



330



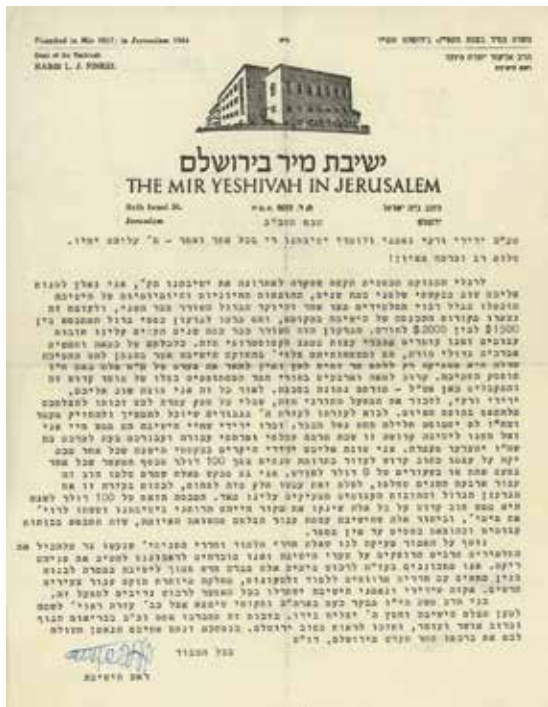
330. מתווה למכתב תודה וקבלה של ישיבת מיר - בשלהי תקופת רבי אליהו ברוך קמאי - מיר, סיון תרע"ד

טיוטת מתווה לתעודה של "מכתב תודה וברכה" לנדיבי-עם, ו"שטר קבלה - בעד האתרוג". מאת "הישיבה הקדושה - ישיבת מיר (פלך מינסק ברוסיה), תחת דגל הגאון מרן ר' אלי' ברוך קאמאי שליט"א". כתב יד בעברית ובגרמנית, על גבי נייר מסמכים רשמי של רבי אליהו ברוך קמאי. מיר, סיון תרע"ד [1914].

החתומים במתווה ההדפסה, הם ראש הישיבה רבי "אלי' ברוך קאמאי אב"ד ור"מ". וחתנו רבי "אליעזר יהודא פינקל, ר"מ". הגאון רבי אליהו ברוך קמאי (תר"ד-תרע"ז), מגדולי דורי המפורסמים, העמיד תלמידים הרבה. כיהן ברבנות בכמה ערים בליטא-פולין. לאחר שהגאון האדר"ת נסע לכהן כרבה של ירושלים, נתמנה רבי אליהו ברוך לכהן ברבנות מיר ולעמוד בראשות הישיבה. חתנו הוא הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל (תרל"ט-תשכ"ה), בנו של "הסבא מסלבודקה". שבאותן השנים החל לכהן כר"מ, ולאחר פטירת חותנו הגדול עמד בראשות הישיבה בליטא, ובירושלים.

מתווה זה נעשה באביב 1914, בשלהי התקופה של שלטון הצאר ברוסיה, ערב מלחמת העולם הראשונה ניתכן והכיתוב "בעד האתרוג", הוא "המצאה" יהודית - מעין פיקציה שתאפשר את איסוף התרומות לישיבה תחת רדיפות חוקי השלטון הצאריסטי. לאחר תקופה קצרה פרצה המלחמה וכשהתקרבה ה"חזית" לאזור העיירה מיר, נדרה הישיבה לעיר פולטובה שבאוקראינה. דף 42 ס"מ, כיתובים משני עברי הדף. מצב בינוני, קרעים קלים בקפלי הנייר.

פתיחה: \$250



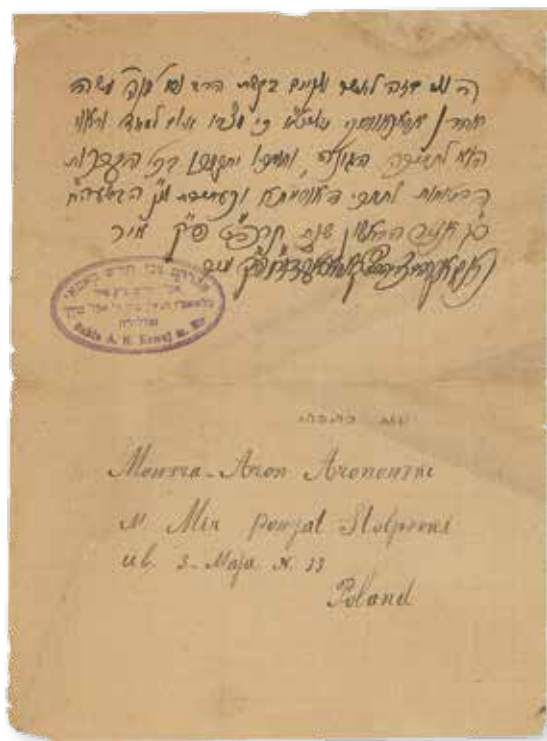
332

332. צרור מכתבים ותמונות - ישיבת מיר

צרור מכתבים ותמונות מארכיונו של הגאון רבי משה פינקל, בנו של ראש הישיבה הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל. בין המכתבים:

- מכתב מעניין של הגאון רבי חייאל יעקב ווינברג, אל רבי אליעזר יהודה פינקל, מונטריי, ניסן תשכ"ד.
- מכתב תנחומים מאת המגיד הירושלמי רבי בן ציון ידלר, אל רבי אליעזר יהודה פינקל.
- שטר קבלה להלוואה שנתן הרב פינקל עבור "ק"ן שעות נוספות של החינוך העצמאי", בחתימת הגאון רבי זלמן סורוצקין.
- מכתב ארוך מ"ישיבת מיר" בחתימת ראש הישיבה הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל.
- שטר בחתימת רבי משה פינקל, רבי נחום פרוצוביץ ורבי אהרן חדש.
- תמונת פספורט, רבי רבי אליעזר יהודה פינקל ותמונה נוספת של רבי חיים שמואלביץ ורבי משה פינקל.

7 פריטים, גודל ומצב משתנה.
פתיחה: \$300



331

331. Letter of Recommendation – Rabbi Avraham Zvi Kamai Av Beit Din of Mir – 1929

A letter of recommendation handwritten and signed by Rabbi Avraham Zvi Kamai Av Beit Din of Mir, for giving "substantial provisions" for a needy Torah scholar. With the blessing that "those who support him will be blessed with all the blessings of those who support the Torah", Mir, 1929. Rabbi Avraham Zvi Kamai (1860-1941), the last Rabbi of Mir. Son of the head of the yeshiva Rabbi Eliyahu Baruch Kamai and his successor in the city rabbinate. Before World War I, he served in Keidan rabbinate. An outstanding Torah prodigy, proficient and astute in all areas of Torah study. Holy and elevated person. He was murdered in the Holocaust together with 2300 Jews from his community, on November 9,

331. מכתב המלצה - רבי אברהם צבי קמאי אב"ד מיר תרפ"ט

מכתב המלצה בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי אברהם צבי קמאי אב"ד מיר, לנתינת "תמיכה הגונה" לעני תלמיד חכם. בברכה כי "תומכיו יתברכו בכל הברכות לתמי אורייתא", מיר, תרפ"ט [1929].

הגאון רבי אברהם צבי קמאי (תר"כ - נספה בשואה תש"ב), רבה האחרון של מיר. בנו של ראש הישיבה הגאון רבי אליהו ברוך קמאי וממלא מקומו ברבנות העיר. לפני מלחמת העולם הראשונה כיהן ברבנות קיידאן. גאון מופלג, בקי וחריף בכל חדרי תורה. איש קדוש ומורם מעם.

נרצח בשואה יחד עם 2300 יהודים מתושבי קהילתו, ב"ט מרחשון תש"ב (9 בנובמבר 1941), הי"ד. עד-ראיה מהניצולים סיפר על מעמד נורא זה: "... בשעה שאספו הנאצים את כל תושבי העיר היהודים בשוק ומשם הובילו אותם באוטומובילים אל הבורות אשר חפרו מחוץ לעיר, אמר הרב אל כל היהודים שנאספו ע"י נוגשהם המרצחים בכיכר השוק: קבלו את כל זה באהבה, כמו התנא ר' עקיבא שקיים בשעה האחרונה את הפסוק "ואהבת את ה'... בכל נפשך - אפילו הוא נוטל את נפשך". (אלה אזכרה, ג', עמ' 41).

דף 20 ס"מ. 6 שורות כת"י וחתמתו. נייר יבש, מצב טוב-בינוני, שיקום נייר בשולי הדף.

פתיחה: \$300

1941. A witness among the survivors recounted this event: "...At the time all the Nazis gathered all the Jewish inhabitants of the city in the marketplace and transported them to the pits they dug on the outskirts of the city, the rabbi spoke to all the Jews assembled by the murderers: Accept all this with love (of G-d), just like the Tana Rabbi Akiva who in the last moments of his life fulfilled the verse "Love G-d with all...your soul – even at the time he takes your soul". (Ele Ezkera, Vol. 3, p. 41). Leaf, 20 cm. 6 lines in his handwriting and with his signature. Dry paper, good-fair condition, paper restoration to margins.

Opening price: \$300



333

וצרכיהם השונים. רבי חיים עוזר מאריך בתחילה בדבר חשיבותן של הישיבות לעולם היהודי, ולאחר מכן מפרט את מספר התלמידים בכל ישיבה ואת הצרכים השונים. בין היתר מספר על יחמה לדאוג לבריאותם של בחורים חלשים, אשר לצורך החלמתם זקוקים לשהות באזור ההרים. רבי חיים עוזר כותב כי לצורך כך יש להקים בית חולים מסודר, שיכיל 150 מיטות, כולל צוות מומחה לטיפול במחלות השכיחות אצל תלמידי הישיבות, עם תקציב מסודר למלאי תרופות מתאים. לשם כך הוא מבקש את עזרת ד"ר ברנרד במציאת מקורות תקציב להמשך קיומן של הישיבות ולהקמת בית החולים ותחזוקתו השוטפת.

[3] דף, כתובים מצדם האחד. נייר מסמכים רשמי, בצבע תכלכל. 29 ס"מ. מצב טוב-בינוני. סימני קיפול, כתמים, קרעים ללא פגיעה בטקסט.

פתיחה: \$1500

332. מכתב רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי - בעניין ישיבות ליטא והקמת בית-חולים לתלמידי ישיבות - וילנא, תרצ"ז

מכתב ארוך מאת הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי, בעניין הישיבות בליטא. וילנא, תרצ"ז 1937.

שלשה עמודים על נייר מכתבים רשמי של "ועד הישיבות", כתובים במכונת כתיבה, והתומים בחתימת ידו והותמתו. כולל מספר תיקונים והוספות בכתב-ידו.

המכתב נשלח לד"ר ברנרד כהן, נציג הג'וינט האמריקאי באירופה, ובו סיכום הדיונים וההחלטות שנתקבלו באסיפות השונות, בדבר הישיבות השוכנות במחוזות: וילנא, ביאליסטוק, גובהרדוק, בריסק ווהלין.

המכתב מכיל חומר היסטורי אודות ישיבות ליטא באותם ימים, כולל נתונים מספריים על גודלם של הישיבות, תקציביהם

332. Letters and Photographs – Mir Yeshiva

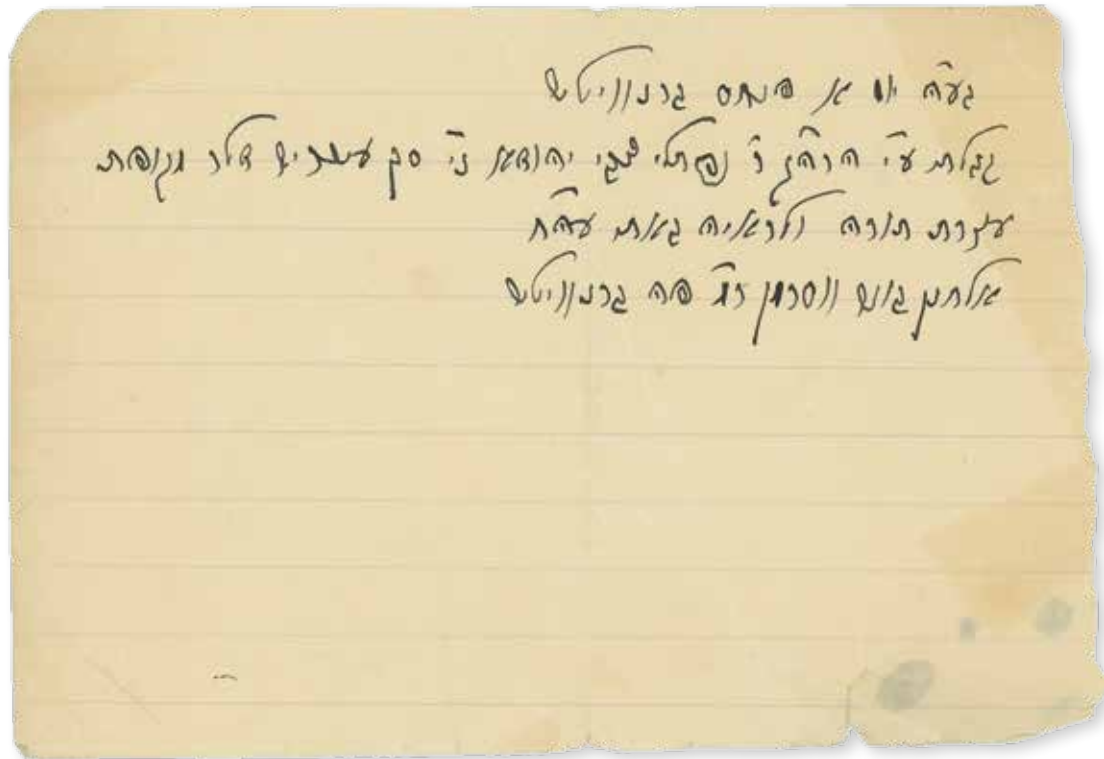
Letters and photographs from the archive of Rabbi Moshe Finkel, son of the head of the yeshiva Rabbi Eliezer Yehuda Finkel.

Among the letters:

- An interesting letter by Rabbi Yechiel Ya'akov Weinberg, to Rabbi Eliezer Yehuda Finkel, Montreux, Nissan 1964.
- Letter of condolence from the Jerusalem Magid Rabbi Ben Zion Yadler, to Rabbi Eliezer Yehuda Finkel.
- Bill upon receiving a loan from Rabbi Finkel for "Chinuch Atzmai fund for extra hours (of teaching)", signed by Rabbi Zalman Sorotzkin.
- Long letter from the Mir Yeshiva signed by the head of the yeshiva Rabbi Eliezer Yehuda Finkel.
- Bill signed by Rabbi Moshe Finkel, Rabbi Nachum Partzovitz and Rabbi Aharon Chadash.
- Passport photograph, of Rabbi Eliezer Yehuda Finkel and another photograph of Rabbi Chaim Shmuelevitz and Rabbi Moshe Finkel.

7 items, varied size and condition.

Opening price: \$300



334

334. Letter by Rabbi Elchanan Wasserman

Letter of confirmation handwritten and signed by Rabbi Elchanan Wasserman. Baranovich, [ca. 1930s]. Four lines in his handwriting. Confirmation upon receiving 20 dollars from the Ezrat Torah fund from "R' Naftali Zvi Yehuda" [Rabbi Riff from Camden, USA]. Signed: "Elchanan Bunem Wasserman R.M. here in Baranovich".

Leaf, 10X14 cm. Good condition. Stains, wear to margins, folding marks.

Opening price: \$1500

334. מכתב רבי אלחנן וטרמן

מכתב אישור בכתב-ידו וחתמתו של הגאון רבי אלחנן וטרמן הי"ד. ברנוביץ, [שנות התר"צ בערך]. ארבע שורות בכתב-ידו. אישור על קבלת עשרים דולר מקופת עזרת תורה מידי "הרה"ג ר' נפתלי צבי יהודא נ"י" [הרב ריף מקמעדען, ארצות הברית]. חותם: "אלחנן בונם וטרמן ר"מ פה ברנוויטש".

דף, 10x14 ס"מ. מצב טוב. כתמים, בלאי בשוליים, סימני קיפול.

פתיחה: \$1500

333. Letter by Rabbi Chaim Ozer Grodzinski – Dealing with Lithuanian Yeshivot and the Establishment of a Hospital for Yeshiva Students – Vilna, 1937

Long letter by Rabbi Chaim Ozer Grodzinski, dealing with Lithuanian yeshivot. Vilna, 1937.

Three pages on official stationery of Va'ad HaYeshivot, typewritten, with Rabbi Grodzinski's signature and stamp. Contains several corrections and additions in his handwriting.

The letter was sent to Dr. Bernard Cohen, representative of the Joint in Europe, with a summary of the discussions and decisions of various meetings regarding the yeshivot of Vilna, Bialistok, Navahrudak, Brisk and Wohlin.

The letter contains information as to Lithuanian yeshivot at the time, including quantitative data as to size, budgets and various needs. Rabbi Chaim Ozer writes at length about the importance of the existence of yeshivot for the Jewish world followed by the number of students at each yeshiva and its various needs. Among other issues, Rabbi Grodzinski mentions the initiative to care for the health of weak young yeshiva students who need fresh mountain air for recovery. Rabbi Chaim Ozer writes that to fulfill this need, a hospital must be established with 150 beds and an expert staff to treat common diseases among the students, with a regular budget for an ample stock of medication. For this purpose, he requested the assistance of Dr. Bernard to find funds to continue supporting the yeshivot and for establishing the hospital and its routine operations.

[3] leaves, written on one side. Official stationery, bluish. 29 cm. Good-fair condition. Folding marks, stains, tears without damage to text.

Opening price: \$1500

335. מכתב רבי יהודה ליב חסמן - בענייני "ועד הישיבות"

מכתב הגאון רבי יהודה ליב חסמן בחתימתו "יה"ל". [שטרצ'ין, שנות התר"פ].

נשלח אל נאמנו רבי יוסף שו"ב, מנהל "ועד הישיבות", עם תכניות עבודה מפורטות לאיסוף כספים ע"י רבנים שונים. במכתב מוזכרים הגאונים: רבי ברוך בער ליבוביץ, רבי שמעון שקופ, רבי חיים עוזר, רבי אלחנן וסרמן, רבי אברהם יפה, רבי שבתי יגל, ועוד. הוא מספר בתוך הדברים כי "הגה"צ ר"מ שליט"א [החפץ חיים] גזר אומר על רמ"י היש"ק ג"כ אשר אם לא יסעו לא יקבלו תמיכה...". בסיום המכתב הוא מברך "בברכת חברים, להתחזק לעורר ולהעיר האהבה לקיומה של תורה ולהיות סניף למקדשי שם שמים בדור כזה אשר הפרוץ מרובה והעומד מועט מאד".

הגאון הצדיק רבי יהודה ליב חסמן (תרכ"ט-תרצ"ד), מגדולי גאוני דורו. חברותא וידיד-נעורים של רבי חיים עוזר מעיירת מולדתם איוויה. תלמיד "בית התלמוד" בקלם. כיהן כמנהל רוחני בישיבת טלו, בזמן הג'ר שמעון שקופ. משנת תרס"ט אב"ד שטרצ'ין, בה הקים ישיבה גדולה שנסגרה עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה. לאחר המלחמה בה נחרבו מוסדות התורה והקהילות, הקדיש עצמו לעסקנות פעילה בוועד הישיבות שבוילנה, והיה הרוח החיה במפעל זה, ומאנשי סודם של ראשי ה"ועד" רבי חיים עוזר גרוזונסקי, החפץ חיים ורבי שמעון שקופ. כפי שניכר במכתב שלפנינו, הוא מוביל מהלכים להפעלת ראשי ישיבות ודרשנים, למגביות בכל מקום.

בשנת תרפ"ז נקרא ע"י הסבא מסלבודקה, לבא לחרון למלא את מקומו כמנהל-רוחני בישיבה [ה"סבא מסלבודקה" הגדירו בשם "העילוי של המוסר"]. תפקיד אותו מילא עד פטירתו בחשון תרצ"ו (1935). חידושי תורתו נדפסו בספרו "מנחת יהודה" ושיחותיו נדפסו ע"י גדולי-תלמידיו בשלשת חלקי "אור יהל".

2 עמ', 17 ס"מ. מצב טוב. קרע נקוב בראש הדף.

פתיחה: \$1000



335

335. Report Card from the Ramailis Yeshiva in Vilna – 1921 – Signed by the Head of the Yeshiva, Rabbi Avraham Zvi Hirsh Grodzinski [Brother of Rabbi Chaim Ozer]

Official student report-card, from the Ramailis Yeshiva in Vilna, in Hebrew and Polish, with a photograph of the student and signature of the dean Rabbi "Avraham Zvi Hirsh Grodzinski" and the Mashgiach "Avraham Braz". Vilna, Elul 1921. [The Ramailis Yeshiva received an official authorization from the government for the Beit Midrash L'Rabbanim – this report-card was recognized by the government].

Rabbi Avraham Zvi Hirsh Grodzinski (c. 1857-1937), oldest son of Rabbi David Shlomo Av Beit Din of Vievis, and elder brother of Rabbi Chaim Ozer. Served close to 50 years as teacher and head of the Ramailis Yeshiva in Vilna. In Rabbi Chaim Ozer's book *Achiezer* (Vol. 3 Siman 83), he mentions "My brother R' Avraham Zvi Hirsh who was teacher in the Ramailis Yeshiva in our community from 1890 and died on Rosh Chodesh Kislev 1938".

Leaf folded into a pamphlet of 3 pages. 13 cm. Good condition.

Opening price: \$300

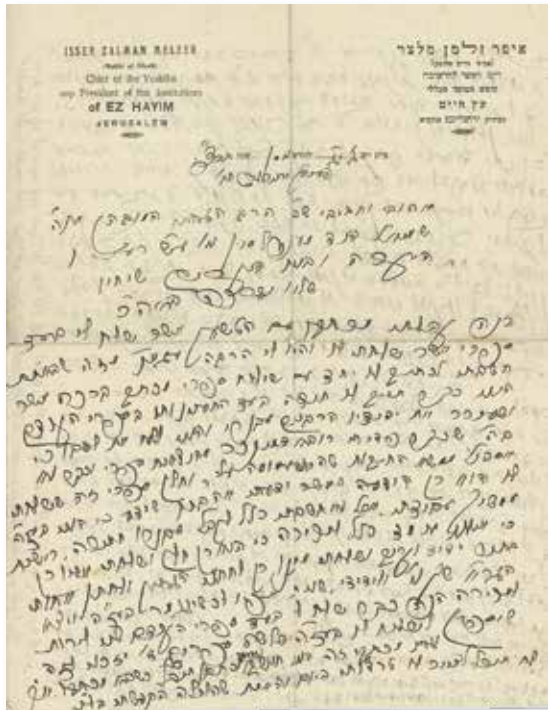
335. תעודה מיושבת ראמאיליס בוילנא - תרפ"א - בחתימת ראש הישיבה, רבי אברהם צבי הירש גרוזונסקי [אחיו של רבי חיים עוזר]

תעודת תלמיד רשמית, מיושבת ראמאיליס בוילנא, בעברית ובפולנית, עם תמונת התלמיד וחתימות המנהל רבי "אברהם צבי הירש גראדז'ענסקי" והמשגיח רבי "אברהם ברא"ז". ווילנא, אלול תרפ"א 1921. [נישבת ראמאילעס, קיבלה אישור רשמי מהמשלה ל"בית מדרש לרבנים" - ותעודת תלמיד זו, היתה תעודה מוכרת בעיני השלטונות].

רבי אברהם צבי הירש גרוזונסקי (תרי"ז בערך-תרצ"ח) בנו הבכור של רבי דוד שלמה אב"ד איביה, ואחיו הגדול של הגאון רבי חיים עוזר. כיהן במשך קרוב לחמישים שנה כר"מ ומנהל בישיבת ראמאיליס בוילנא. אחיו רבי חיים עוזר, היה מכהן בנערותו במכתביו: "רב אחא בריה דרב אַיִןִיא" [כינוי בדרך-צחות, על שם האמורא המוזכר בתלמוד רב אחא בריה דרב איזיא, ובמשמעותו המליצית: אחי ורבי, בנו של הרב של איוויה]. בספרו *אחיעזר* (ח"ג סי' פ"ג) מזכיר רבי חיים עוזר את "אחי הרה"ג ר' אברהם צבי הירש וצ"ל שהיה ר"מ בישיבת ראמאילעס דקהלתנו משנת תרי"ז ואילך, ונסע למנוחת עולמים א' דר"ח כסלו תרצ"ח".

דף מקופל לפנקס בעל 3 עמודים. 13 ס"מ. מצב טוב.

פתיחה: \$300



337

337. שני מכתבים מהגאון רבי איסר זלמן מלצר

שני מכתבים מרבי איסר זלמן מלצר, לרבי שמואל דוד מנדלסון מלידס (אנגליה).

- מכתב ארוך [2 עמ'] בעניינים הקשורים לספרו אבן האזל ולהדפסת חלק נוסף, ובעניין בנו של הרב מנדלסון שעתיד להכנס לעול המצוות. ירושלים, תרצ"ז [1937].

- מכתב ניחומים על פטירת אמו של הרב מנדלסון. ירושלים, טבת תרפ"ט [1928].

הגאון רבי איסר זלמן מלצר (תר"ל-תשי"ד), בעל "אבן האזל", תלמידו של הגר"ח מבריסק בישיבת וואלווין. אב"ד וראש ישיבת סלוצק. עלה לירושלים בשנת תרפ"ד ונתמנה לר"מ ראשי בישיבת "עץ חיים". מראשי מועצת גדולי התורה. חותנו של הגאון רבי אהרן קוטלר, ראש ישיבת קלצק ולייקווד.

2 מכתבים, [3] עמ'. 28 ס"מ. מצב טוב-בינוני. קרעים, סימני קיפול.

פתיחה: \$500

336. Letter by Rabbi Yehuda Leib Chasman – Va'ad HaYeshivot Issues

Letter by Rabbi Yehuda Leib Chasman signed with his initials: "Y.H.L." [Szcuczyn?, 1920s].

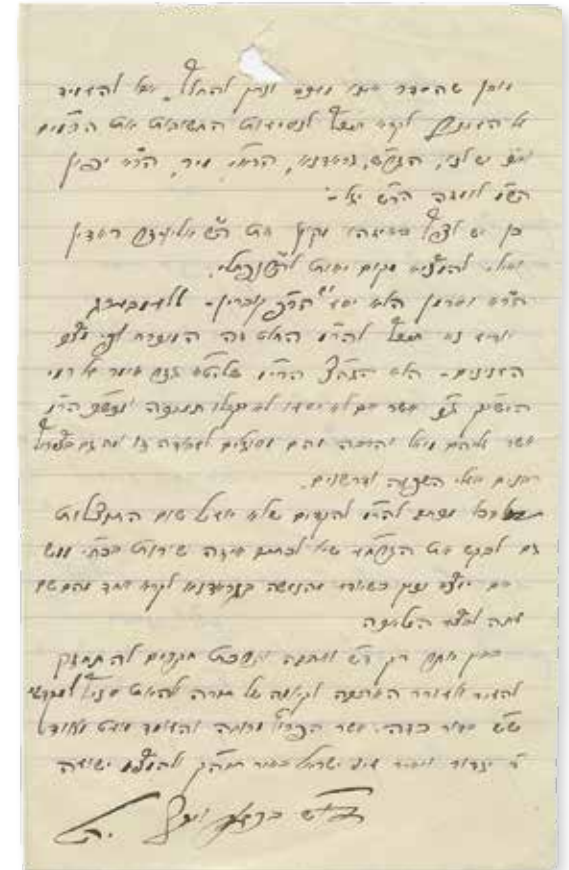
Sent to the trustworthy manager of Va'ad HaYeshivot, Rabbi Yosef Shuv, with detailed work plans for collecting funds by various rabbis. Mentioned in the letter are Rabbi Baruch Ber Leibowitz, Rabbi Shimon Shkop, Rabbi Chaim Ozer, Rabbi Elchanan Wasserman, Rabbi Avraham Yaffe, Rabbi Shabtai Yagel, etc. Rabbi Chasman relates that the Chafetz Chaim decreed upon the rabbis of his yeshiva that if they will not travel to collect for Va'ad HaYeshivot, they will not receive their yeshiva salary from Va'ad HaYeshivot. At the end of the letter he calls upon the rabbis to gather strength to inspire and awaken love for Torah, and to be a branch of those who sanctify G-d's name in those times of destruction of Torah and yeshivot.

Rabbi Yehuda Leib Chasman (1869-1934), a leading Torah scholar of his times, study partner and companion of Rabbi Chaim Ozer from their youth in their native city of Iwye. Disciple of Beit HaTalmud in Kelm. Served as mashgiach of Telz Yeshiva during the time of Rabbi Shimon Shkop. From 1909 he served as Av Beit Din of Szcuczyn and there established a Yeshiva Gedola which shut down at the outbreak of World War I. After the war during which Torah institutes and communities were destroyed, he was a driving force behind Va'ad HaYeshivot in Vilna and dedicated himself to these activities. He was a confidant of the heads of the Va'ad: Rabbi Chaim Ozer Grodzensky, the Chafetz Chaim and Rabbi Shimon Shkop. This letter indicates that he led operations to activate heads of yeshivot and preachers for extensive fundraising campaigns.

In 1927, the Saba of Slobodka called him to succeed him as mashgiach of his yeshiva in Hebron, a position he held until his death in 1935. His Torah novellae were printed in his book Minchat Yehuda and his discourses were printed by his leading disciples in the three volumes of Or Yahel.

2 pages, 17 cm. Good condition. Tear at top of leaf.

Opening price: \$1000



336



338b

338. Protocol of the Meetings of Mo'etzet Gedolei HaTorah with Prime Minister David Ben Gurion and with Israeli President Yitzhak Ben Zvi – Jerusalem, 1953

Typewritten leaves, protocol of the meetings of the rabbis of Mo'etzet Gedolei HaTorah with Prime Minister David Ben Gurion and with Israeli President Yitzhak Ben Zvi, regarding the enlistment of women to the National Service (Sherut Leumi). [Jerusalem, 1953].

A detailed protocol of two meetings convened by the rabbis, one on the 11th of Tamuz 1953 – with Prime Minister David Ben Gurion, and the other on the 17th of Tamuz 1953 – with President Yitzhak Ben Zvi, on the subject of enlistment of religious women to the National Service. The following prominent rabbis participated in the meetings: Rabbi Zvi Pesach Frank – Rabbi of Jerusalem, Rabbi Isser Zalman Meltzer and Rabbi Meir Karelitz [brother of the Chazon Ish]. Rabbi Menachem Porush joined them.

• Enclosed is a photograph of the rabbis of the delegation arriving at one of the meetings.

4 leaves, printed on one side. 33 cm + photo. Good condition. Creases, filing holes.

Opening price: \$300



338a

בתמוח תשי"ג - עם נשיא המדינה יצחק בן צבי, בנושא גיוס בנות דתיות לשירות לאומי. בפגישות השתתפו הגאונים רבי צבי פסח פרנק - רבה של ירושלים, רבי איסר זלמן מלצר, ורבי מאיר קרליץ [אחי ה"חזון איש"]. אליהם הצטרף הרב מנחם פרוש.

• מצורפת תמונת רבני המשלחת בהגיעם לאחת הפגישות. 4 דפים, מודפסים מצדד האחד. 33 ס"מ. + תמונה. מצב טוב. קמטים, נקבי תיוק.

פתיחה: \$300

337. Two Letters by Rabbi Isser Zalman Meltzer

Two letters by Rabbi Isser Zalman Meltzer, to Rabbi Shmuel David Mendelson of Leeds (England).

• A long letter [2 pages] on matters concerning his book Even HaEzel and the printing of another volume, and regarding Rabbi Mendelson's son who will soon have his bar-mitzvah. Jerusalem, 1937.

• Letter of condolence upon the death of Rabbi Mendelson's mother. Jerusalem, Tevet 1928.

Rabbi Isser Zalman Meltzer (1870-1954), author of Even HaEzel, disciple of Rabbi Chaim of Brisk at the Volozhin Yeshiva, Av Beit Din and head of the Slutsk Yeshiva. Immigrated to Jerusalem in 1924 and was appointed head teacher in the Etz Chaim Yeshiva. One of the heads of Moetzet Gedolei HaTorah. Father in law of Rabbi Aharon Kotler, head of the Kletzk and Lakewood Yeshivot.

2 letters, [3] pages. 28 cm. Good-fair condition. Tears, folding marks.

Opening price: \$500

338. פרוטוקול פגישת "מועצת גדולי התורה" עם ראש הממשלה דוד בן גוריון ועם נשיא המדינה יצחק בן צבי - ירושלים, תשי"ג

דפים מודפסים במכונת כתיבה, פרוטוקול פגישת רבני "מועצת גדולי התורה" עם ראש הממשלה דוד בן גוריון ועם נשיא המדינה יצחק בן צבי, בנושא גיוס בנות לשירות לאומי. ירושלים, תשי"ג. [1953].

פרוטוקול מפורט משתי פגישות שקיימו הרבנים, האחת ביום י"א תמוז תשי"ג - עם ראש הממשלה דוד בן גוריון, והשנייה ביום י"ז

339. מכתב מבית מרן ה"חזון איש" - כת"ו הסטייפלר

מכתב מ"ועדת העזרה לבנין ותיקון מקוואות", נכתב בכתב יד קדשו של הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" (גיסו של ה"חזון איש") ובחתימת רבי זעליג הכהן שפירא. בני ברק, תשי"א [1951].

נכתב אל הגאון רבי אהרן הלוי קצנבלויגן [מראשי ישיבת "תורה ויראה" בירושלים, ומראשי "נטורי קרתא"], ובו מבקשים ממנו להשתתף במגבית למען הקמת מקוואות במושבות החדשות. ובהצעה מיוחדת נכנראה, בשל חילוקי הדעות אודות היחס ל"מדינה" כי הוא "יכול להתנות על מה שנקבץ על ידו, שיהיה לאיזה מקום שמעב"ת יבחר".

בהמשך המכתב הם מסבירים, כי "מרן החזון איש שליט"א אינו רוצה בשום אופן להתערב בענינים צבורים באופן רשמי, וטעמו ונמוקו רבים ומובנים..."

מכתב מעניין מבית מרן ה"חזון איש", שנכתב ע"י גיסו הסטייפלר וחתום ע"י נאמן ביתו המפורסם רבי זעליג הכהן שפירא. מכתב זה מעיד על מעורבותו הרבה של החזון-איש בביסוס וחיווק קיום התורה וההלכה ברחבי הארץ. [בספר "פאר הדור" חלק ד', עמ' סא, מסופר על למעלה מתשעים ושלש (!) מקוואות שהקים החזון איש מכספו, ע"י נאמן ביתו רבי זעליג הכהן שפירא מוורשא]. נייר מסמכים רשמי, 28 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמי דיו ובלאי.

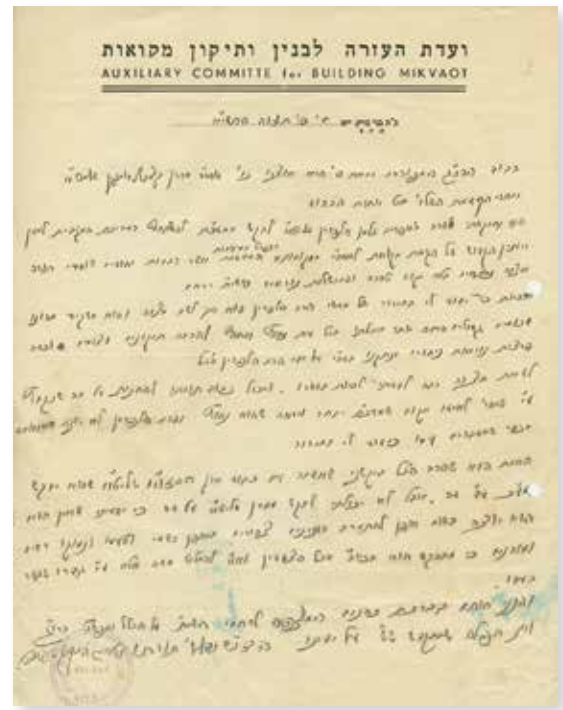
פתיחה: \$500

Ish under no condition is willing to get officially involved in public matters, and his reasons are many and obvious..."

An interesting letter from the home of the Chazon Ish, written by his brother-in-law the Steipler and signed by his famous faithful assistant Rabbi Zelig HaCohen Shapira. This letter attests to the involvement of the Chazon Ish in reinforcing the fulfillment of Torah law throughout Israel. [In the book Pe'er HaDor Vol 4, p. 61, the author writes that more than 93 (!) mikvaot were built with money given by the Chazon Ish, by means of his assistant Rabbi Zelig HaCohen Shapira of Warsaw].

Official stationery, 28 cm. Good-fair condition, ink stains and wear.

Opening price: \$500



339

339. Letter from the Home of the Chazon Ish – Handwriting of the Steipler

Letter from the "Auxiliary Committee for Building Mikvaot", handwritten by Rabbi Ya'akov Yisrael Kanievsky "the Steipler" (brother-in-law of the Chazon Ish) and signed by Rabbi Zelig HaCohen Shapira. Bnei Brak, 1951.

Written to Rabbi Aharon HaLevi Katzenelbogin [one of the Heads of the Torah U'Yirah Yeshiva in Jerusalem and of the Niturei Karta], requesting that he participate in a fundraising campaign for constructing mikvaot in the new settlements. He makes a special offer [apparently, because of their difference of opinion about their attitude to the "State"] that he "can stipulate that all the funds which he collects will be directed to any place he chooses". Further in the letter they explain that "the Chazon

340. "קוויטל" שהכניס הרב וואזנר אל מרן ה"חזון איש" - עם רישומים בכת"ו החזון איש

דף קוויטל [=פתקא] שהכניס הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר בעל "שבת הלוי" אל מרן ה"חזון איש".

כתב-ידו וחתירתו של הרב וואזנר, הכותב ל"גאון עחינו נשיא אלקים בתוכינו בעל חזון איש שליט"א" ומבקש ממנו שיתפלל עבור קרובת משפחתו אשת ר' זלמן וואזנר מלונדון. מעברו השני של הדף, שם לתפילה בכתב-ידו של החזון איש ("לאה בת דבורה"), ושרטוט, כנראה בענייני לימוד.

הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר (תרע"ג-תשע"ה) בעל "שבת הלוי", מגדולי פוסקי הדור האחרון. יליד העיר וינה, תלמידם של רבי שמואל דוד אונגר אב"ד נייטרא ושל רבי יוסף אלימלך כהנא אב"ד אונגוואר (שניהם נספו בשואה), ולאחר מכן תלמיד מובהק לרבו הגאון רבי מאיר שפירא בישיבת חכמי לובלין. בשנת תרצ"ט עלה לארץ ישראל עם רעייתו. תחילה התגורר בירושלים, שימש את גדולי העיר, התבלט עד מהרה כאחד מתלמידי החכמים החשובים, ומונה לרב ומו"צ בשכונת גאולה. בשנת תש"ז עבר לבני ברק, לכהן בה כרב ואב"ד שכונת זכרון מאיר. מינוי זה בא בהמלצתו של מרן ה"חזון איש" שהכיר כבר אז בגדולתו ובכוחו של האברך הצעיר וצפה את עתידו. לאחר תקופה קצרה מונה לרבם של קהילות "חוג חתם סופר" בעיר. ברבות השנים הפך הרב וואזנר לאחד מגדולי הפוסקים והיה לסמכות הלכתית מקובלת על כל החוגים. השיב תשובות לאלפים, אשר נדפסו באחד-עשר כרכי ספרו שו"ת שבת הלוי.

17 ס"מ. מצב טוב-בינוני. סימני קיפול וכתמים.

פתיחה: \$1000

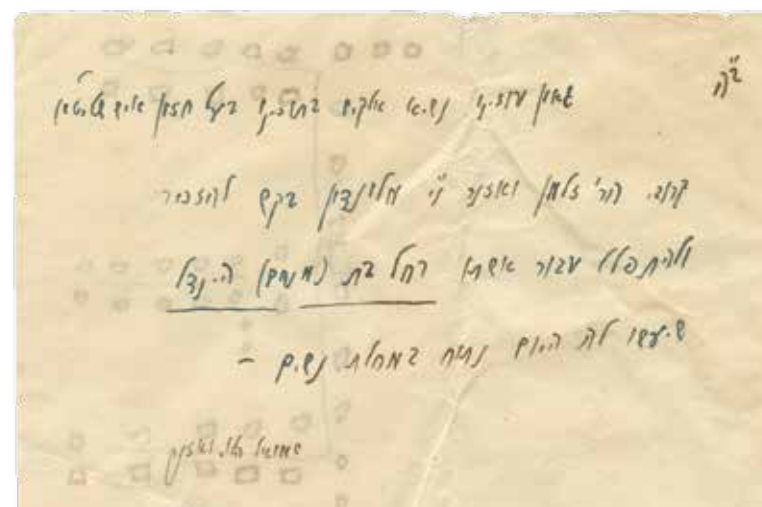
1947, he moved to Bnei Brak to serve as Rabbi and Av Beit Din of the Zichron Meir neighborhood. He was recommended for this position by the Chazon Ish who already discerned the greatness and strengths of the young man and foresaw his future. After a short while, he was appointed Rabbi of the Chug Chatam Sofer communities in the city and eventually Rabbi Wosner was celebrated as a leading halachic authority accepted by all circles. He answered thousands of halachic queries which were printed in the eleven volumes of his book Shevet HaLevi responsa.

17 cm. Good-fair condition. Folding marks and stains.

Opening price: \$1000



341



340

341. Collection of Letters – Heads of Yeshivot in Eretz Israel

Collection of various letters by Heads of Yeshivot in Eretz Israel:

- Letter signed by the Ponovezher Rav, Rabbi Yosef Shlomo Kahaneman, invitation for laying the cornerstone of the Neve Shalom building. Bnei Brak, 1949.
- Letter handwritten and signed by Rabbi Moshe Shmuel Shapira, Be'er Ya'akov, 1953. In the letter, he mentions his visit to the home of the Chazon Ish.
- Letter from Va'ad HaYeshivot in Eretz Israel signed by Rabbi Chizkiyahu Yosef Mishkovsky and Rabbi Meir Karelitz. Tel Aviv-Jerusalem, 1942.
- Letter from the Mir Yeshiva, signed by Rabbi Eliezer Yehuda Finkel. 1964.
- More.

6 letters, varied size and condition.

Opening price: \$350

341. אוסף מכתבים - ראשי ישיבות בארץ ישראל

אוסף מכתבים שונים מראשי ישיבות בארץ ישראל:
 • מכתב בחתימת הרב מפוניבז', הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן, הזמנה להנחת אבן פינה לבנין "נוה שלום". בני ברק, תש"ט (1949). • מכתב בכת"י וחתימתו של הגאון רבי משה שמואל שפירא, באר יעקב, תשי"ג (1953). במכתב מוזכר ביקורו "בבית מרן בעל חזון איש שליט"א". • מכתב מ"ועד הישיבות בארץ ישראל", בחתימת הגאונים רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי ורבי מאיר קרליץ [אחי ה"חזון איש"]. תל אביב - ירושלים, תש"ב (1942). • מכתב משיבת מיר, בחתימת הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל. תשכ"ד (1964). • ועוד.
 6 מכתבים, גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$350

340. Kvittel Sent to the Chazon Ish by Rabbi Wosner – With Handwritten Inscriptions by the Chazon Ish

Kvittel [note] sent to the Chazon Ish by Rabbi Shmuel HaLevi Wosner, Author of Shevet Halevi.

Handwritten and signed by Rabbi Wosner, who writes to "...Author of the Chazon Ish" and requests that he pray for his relative the wife of R' Zalman Wosner of London.

On verso is a name to mention in prayer in the handwriting of the Chazon Ish (Leah bat Devorah), and a sketch, apparently regarding a Torah discussion.

Rabbi Shmuel HaLevi Wosner (1913-2015) author of Shevet HaLevi, a leading Torah authority of the past generation. Born in Vienna, disciple of Rabbi Shmuel David Unger Av Beit Din of Nitra and of Rabbi Yosef Elimelech Kahane Av Beit Din of Ungvar (both perished in the Holocaust) and later a close disciple of Rabbi Meir Shapira at the Chachmei Lublin Yeshiva. In 1939, he ascended to Eretz Israel with his wife. First he settled in Jerusalem serving the leading rabbis of that time and soon became one of most outstanding Torah scholars and was appointed Rabbi and posek of the Geulah neighborhood. In



343

343. Ach Ne'eman Notebook of the Ponovezh Yeshiva – Bnei Brak, 1948 – Signature of the Ponovezh Rabbi

Notebook with a calendar for 1948-49, certificate of "Ach Ne'eman" (Hebrew: loyal brother) for Efraim Shachor from Tel Aviv, signed by the head of the yeshiva Rabbi Yosef Shlomo Kahaneman. [Bnei Brak, 1948].

Pictures of future plans of the yeshiva building, inside and outside, and other pictures.

[12] leaves, (including wrappers). Approximately 14 cm. Good-fair condition, foxing.

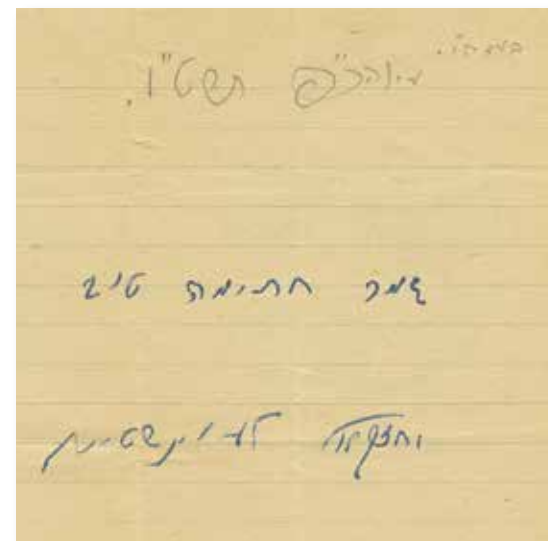
Opening price: \$250

342. Collection of Letters and Signatures – Heads of Yeshivot and Rabbis

Collection of autographs, letters and signatures on documents, by heads of yeshivot and Lithuanian rabbis in Eretz Israel. Among them: Rabbi Yechezkel Lowenstein, Rabbi Mordechai Shulman, Rabbi Michel Yehuda Lefkowitz Rabbi Aharon Leib Shteinman, Rabbi Yechezkel Sarna, a bank check signed by Rabbi "Ya'akov Kanievsky" [the Steipler], a shtar tena'im, completed in the handwriting of Rabbi Shach, etc.

12 items, varied size, most in very good condition.

Opening price: \$1000



342

342. אוסף מכתבים וחתומות - ראשי ישיבות ורבנים

אוסף אוטוגרפים, מכתבים וחתומות על מסמכים, מראשי ישיבות ורבני ליטא בארץ ישראל.

מהם: מכתב שנה טובה, בכת"י וחתומת רבי יחזקאל לוינשטיין; אישור בחתימת רבי מרדכי שולמן ראש ישיבת סלבודקה; מכתב המלצה בחתימת ידם של רבי מיכל יהודה ליפקוביץ ורבי אהרן ליב שטיינמן; קבלות בחתימת רבי יחזקאל סרנא ראש ישיבת חברון; שיק בנקאי עם חתימת המוטב, רבי "יעקב קניבסקי" [הסטייפלר]; שטר תנאים, מילוי הפרטים בכתב-ידו של מרן הרב שך; מכתב בכת"י וחתומת רבי שמעון זאב בענגיס מו"צ בקלווריה, חנוכה תרצ"ט [1938]; ועוד.

12 פריטים, גודל משתנה, רובם במצב טוב-מאד.

פתיחה: \$1000

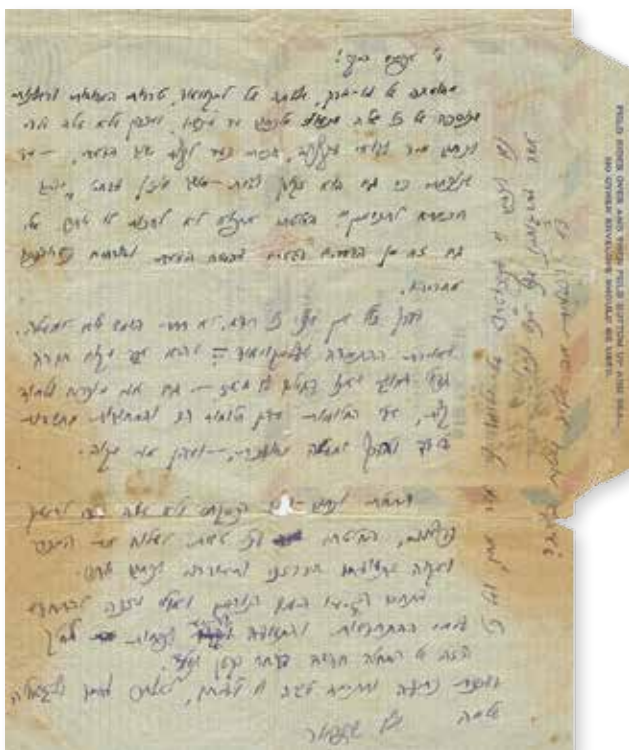
343. פנקס "אח נאמן" ישיבת פוניבז' - בני ברק, תש"ט - חתימת הרב מפוניבז'

פנקס לוח שנה לשנת תש"ט, תעודת "אח נאמן" לנציב הישיבה רבי "אפרים שחור" מתל אביב, בחתימת-ידו של ראש הישיבה הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן. [בני ברק, תש"ט 1948].

תמונות של התכניות העתידיות של היכל הישיבה, מבפנים ומבחוץ, ותמונות נוספות.

[12] דף, (כולל המעטפת). כ-14 ס"מ. מצב טוב-בינוני, כתמי חלודה.

פתיחה: \$250



344

344. Interesting Letter by Rabbi Shneur Kotler – Lakewood, 1947

Letter of New Year's wishes, handwritten and signed by Rabbi Shneur Kotler, Lakewood, NJ, [Elul, 1947]. In this letter, sent to his friend and teacher, Rabbi Efraim Borodiansky, in flowery rich language, Rabbi Kotler describes the atmosphere of Torah study in the Lakewood Yeshiva of those days, and the spirit churning in his inner spiritual being. At the time, Rabbi Shneur arrived in the USA from Jerusalem. In Jerusalem, he had studied in the Etz Chaim Yeshiva under the auspices of his illustrious grandfather, Rabbi Isser Zalman Meltzer. His strong ties to Rabbi Efraim Borodiansky were from that time. At the beginning of the letter he writes: "The bedlam

of New York, the peacefulness of Lakewood, my many worries... have prevented me from writing until now...". Further in the letter, Rabbi Shneur describes the "atmosphere of diligence in Lakewood – which by the way, is a place of Torah study by standards to which we were accustomed in the past..."

He writes at length about himself and his thoughts, and concludes the letter: "In the meanwhile, Rosh Hashana and Yom Kippur have arrived and perhaps we will merit renewal in these days of rebirth and repentance and attain at least this part of a new start, like a newborn..."

Aerogram, 30 centimeters. Fair condition, stains, wear and tears.

Opening price: \$300

344. מכתב מעניין מרבי שניאור קוטלר - לייקווד, תש"ז

מכתב "שנה טובה", בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי שניאור קוטלר, לייקווד, ניו ג'רזי, [אלול, תש"ז 1947].

במכתב שנכתב אל רעו ורבו, הגאון רבי אפרים בורודיאנסקי, מתאר רבי שניאור בשפה מליצית ועשירה, את אוירת הלימוד בישיבת לייקווד באותם הימים, ואת סערת הרוח בעולמו הרוחני הפנימי. רבי שניאור הגיע אז לארה"ב מירושלים, בה למד בישיבת "עץ חיים" במחיצת סבו רבי איסר זלמן מלצר, והיה בקשר אמיץ עם רבי אפרים בורודיאנסקי.

בפתחת המכתב כותב: "מהומתה של ניו יורק, שלוותה של לייקווד, טרדתי המרוכות... מנעוני מלכתוב עד עכשיו...". בהמשך המכתב מתאר רבי שניאור את "אוירת ההתמדה בליקוואד - שהוא אגב, מקום תורה במושג שאנו רגילים לו מאז...".

הוא כותב רבות על עצמו ומחשבותיו, ומסיים את מכתבו: "בינתיים הגיעו הימים הנוראים, ואולי נוכח להתחדש בימי ההתחדשות התשובה ולהגיע לפחות לחלק הזה של התחלה חדשה בבחינת קטן שנולד...".

אגרת אויר, 30 ס"מ. מצב בינוני, כתמים, בלאי וקרעים.

פתיחה: \$300



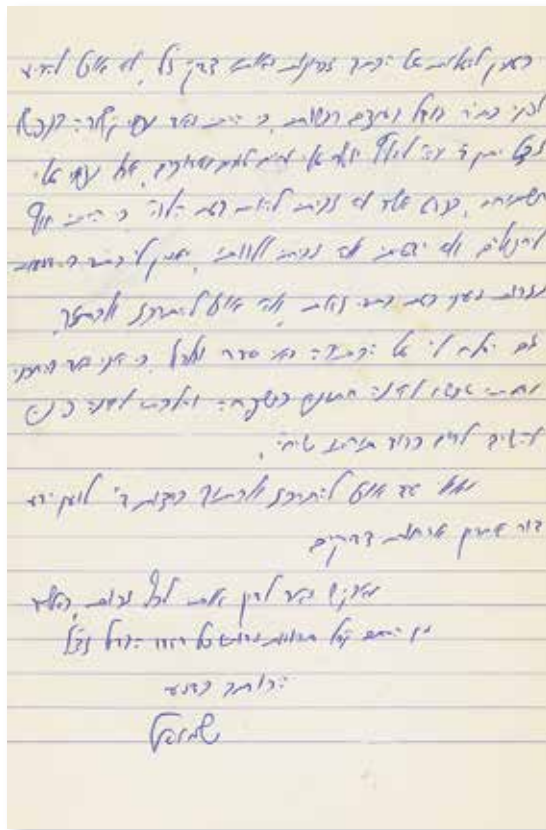
346

346. Four Letters Handwritten by Rabbi Chaim Kanievsky

Four letters in the handwriting of Rabbi Chaim Kanievsky: • Torah responsum, on postcard (one line of words of Torah and return name and address in his handwriting). • Two letters about personal matters, apparently written by Rabbi Chaim to show his father, the Steipler. With Rabbi Chaim's handwritten response on the letters. • Photocopy of a letter by the Steipler concerning internal elections of Agudat Yisrael (1976) – instruction to support the list called HaGush L'Tziyut V'Hagshama. With an interesting addition in the handwriting of Rabbi Chaim.

4 letters. Varied size. Overall good condition.

Opening price: \$300



345

345. ארבעה מכתבים בכת"י הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א

ארבעה מכתבים בכתב-ידו של הגאון רבי חיים קנייבסקי: • מכתב תשובה בדברי תורה, על גבי גלויה (שורה בד"ת ומילוי שם נמען ושם השולח בכתב-ידו). • שני מכתבים בעניינים אישיים, שהוכנסו כנראה ע"י רבי חיים לאביו הסטייפלער. עם מענה בכתב-ידו של רבי חיים על גבי המכתבים. • צילום מכתב הסטייפלער בעניין הבחירות הפנימיות ב"אגודת ישראל" (1976) - הנחיה לתמוך ברשימת "הגוש לציונות והגשמה". עם הוספה מעניינת בכתב-ידו של רבי חיים בנושא זה. 4 מכתבים. גודל משתנה. מצב כללי טוב.

פתיחה: \$300

345. מכתב מעניין מהגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א - ראש ישיבת "מעלות התורה"

מכתב ארוך (2 דף) בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי "שמואל" אויערבאך שליט"א, אודות מורו ורבו הגאון הצדיק רבי זאב צ'צ'יק זצ"ל. [ירושלים, אחרי תשי"מ].

המכתב המעניין נשלח לרבי משה מרדכי שולוינגר, בן-אחותו של הגר"ז צ'צ'יק "אשר זכיתו להסתופף אצל דודו זצ"ל". בתוך הדברים הוא כותב: "... לא אוכל להביע לפני כת"ר גודל ועוצם רגשותי, כי הייתי מאד נפשו קשורה בנפשו זצ"ל... אבל נפשו עלי תשתוחח, בפרט כי לא זכיתי להיות בעת ההלויה כי הייתי חוץ לירושלים ולא ידעתי ולא זכיתי ללוותו. יאמנו לי כת"ר כי דמעות נגרות מעיני בעת כתיב זאת, ולא אוכל להתרכז ולכתוב...". במכתב הוא מתנצל על איחור מכתבו - "כי אני כ"כ מוטרד מהחברים והתלמידים שיחיו". הוא מספר גם כי את המכתב הזה הוא כותב באמצע חתונה של אחד מבני משפחתו "והלכתי לאיזה פינה להשיב לרום כבוד תורתו שיחיו".

2 דף, כ-20 ס"מ. מצב טוב, כתמי חלודה.

פתיחה: \$500

345. Interesting Letter by Rabbi Shmuel Auerbach – Head of the Ma'alot HaTorah Yeshiva

Long letter (2 pages) handwritten and signed by Rabbi "Shmuel" Auerbach, about his teacher Rabbi Ze'ev Chechik. [Jerusalem, after 1980].

The interesting letter was sent to Rabbi Moshe Mordechai Schulsinger, nephew of Rabbi Ze'ev Chechik. He writes: "...I cannot express the strength of my intense feelings, my soul was very attached to his soul... My soul is inconsolable, especially since I did not merit being present at the funeral because I was not in Jerusalem and I did not know (of the levaya) and did not merit accompanying the levaya. You should know that tears are coursing from my eyes while I am writing this, so much that I cannot concentrate and write...". In the letter, he apologizes for his delayed letter – "Because I am so troubled by my friends and students". He also writes that he is writing the letter during the wedding of his relative "and I went to a corner to respond...".

2 leaves, approximately 20 cm. Good condition, foxing.

Opening price: \$500

344. מכתב ארוך מרבי אהרן ליב שטיינמן להוריו - מונטריי, תרצ"ח

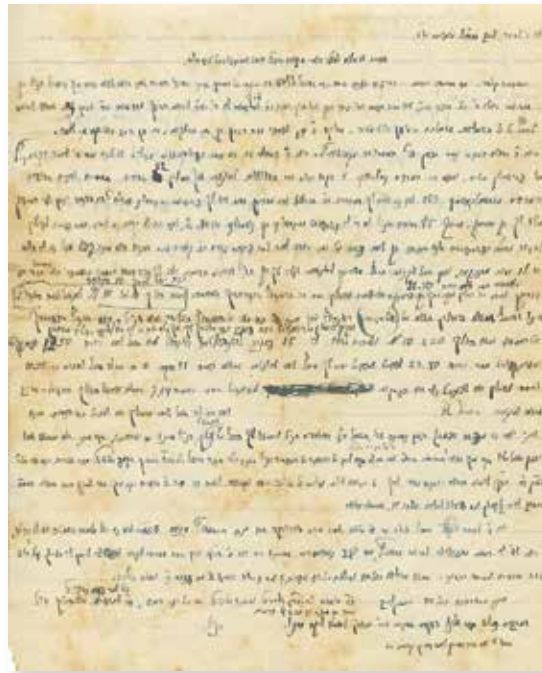
מכתב בכת"י וחתמתו של מרן הגאון רבי אהרן ליב שטיינמן שליט"א, מימי בחרותו. מונטריי (שוויץ), תרצ"ח [1938].
מכתב ארוך ומעניין, בתחילת המכתב הוא מסביר את התלבטותיו והחלטתו להשאיר במונטריי והוא מבקש שישלחו לו ספרים שונים (מחברות חידושי תורה של הגר"ח זצ"ל; עונג יו"ט, ספר היובל להגר"ש הכהן שקופ שליט"א, ספר הברית, תנא דבי אליהו, שיטה מקובצת, תנ"ך ועוד), אגודות של חוטי ציצית ודיו לתיקון ספר התורה.

בהמשך המכתב, שכנאה מיועד לחבריו שנשארו בבריסק, הוא מתעניין אם "הרב דבריסק לומד עדיין קדשים?", מבקש למסור דרישת שלום להגרש"ז שליט"א ובני ביתו [הגאון רבי שמחה זליג ריגר המו"צ דבריסק - שהיה קרוב-משפחה של משפחת שטיינמן], במכתב הוא מפרט דרכי נסיעה וחמני רכבות, מבריסק לשוויץ, עם התחשבות בכך שלא להפסיד שמיעת קריאת התורה בימי הנסיעה.

מרן הגאון רבי אהרן יהודה ליב שטיינמן שליט"א. נולד בעיר בריסק שבליטא ולמד בישיבותיה. עקב חשש מגזירת הגיוס לצבא הפולני, נסע לשוויץ בקיץ תרצ"ח (1938), יחד עם רעו הבחור משה סולובייציק, ללמוד בישיבת מונטריי. נסיעה זו בתקופת ערב השואה, התבררה אחר"כ לנס-הצלתם של שני גדולי התורה, אשר השפיעו על כל דור הקמת עולם התורה בימינו - הגאון רבי משה סולובייציק זצ"ל בעיר ציריך, שהנהיג את עולם התורה באירופה והגאון רבי אהרן לייב שטיינמן שליט"א בעיר בני ברק.

2 עמ', 27.5 ס"מ. מצב טוב, כתמי חלודה, ובלאי.

פתיחה: \$400



348

347. Letter Signed by Rabbi Chaim Kanievsky and Other Rabbis

Letter of recommendation by Rabbi Yitzchak Koledetzky, signed by rabbis. Bnei Brak, 2012.

Among the signatures: Rabbi Chaim Kanievsky, Rabbi Shimon Badni, Rabbi Gershon Edelstein, Rabbi Sraya Debiletsky, Rabbi Ya'akov Meir Stern, and others.

Leaf, 29 cm. Good condition, folding marks.

Opening price: \$300



347

347. מכתב בחתימת מרן רבי חיים קנייבסקי ורבנים נוספים

מכתב המלצה מאת רבי יצחק קולדצקי, בחתימת רבנים. ברק, תשע"ב.

בין החותמים: מרן רבי חיים קנייבסקי שליט"א, רבי שמעון בעדני שליט"א, רבי גרשון אדלשטיין שליט"א, רבי שריה דבילצקי שליט"א, רבי יעקב מאיר שטרן שליט"א, ועוד.

דף, 29 ס"מ. מצב טוב, סימני קיפול.

פתיחה: \$300



349

349. Letter of Reponsum by Rabbi Elyashiv to the Rebbe of Erlau

Letter handwritten and signed by Rabbi Yosef Shalom Elyashiv, to Rebbe Yochanan Sofer, Ga'avad of Erlau. Jerusalem, 2004.

Halachic responsum concerning Ta'anit Esther, and blessings for the forthcoming Pesach. This letter wasn't sent, and draft corrections were added in Rabbi Elyashiv's handwriting. [This draft was found in the geniza container in Me'ah She'arim]. The final letter which was actually sent was printed in Kovetz Teshuvot, Vol. 3, Siman 115. This draft varies from the final, printed version. Most variations are

349. מכתב שו"ת מהרב אלישיב אל האדמו"ר מערלוי

מכתב בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי יוסף שלום אלישיב, אל האדמו"ר הגאון רבי יוחנן סופר שליט"א גאב"ד ערלוי, ירושלים, תשס"ד [2004].

תשובה בהלכה בעניני תענית אסתר, וברכות לרגל חג הפסח. מכתב זה שלפנינו לא נשלח בסופו של דבר, ונוספו עליו תיקוני טיזטה בכתב ידו של הרב אלישיב. [טיזטה זו נמצאה בתיבת הגניזה בשכונת "מאה שערים"]. המכתב הסופי שנשלח נדפס בקובץ תשובות, חלק ג' סימן קט"ו. בבדיקת הניסוח הסופי שנדפס, נמצאו שינויים רבים במכתב הטיזטה שלפנינו מהמכתב הסופי. רוב השינויים בין שתי הנוסחאות הינם שינויי סגנון, כאשר ניכר בתיקונים אלו חפצו של הרב אלישיב לכבד יותר ויותר את רעו הגאון מערלוי, הן בניסוח מעורן יותר של הויכוח ההלכתי ביניהם, והן בתארי כבוד נוספים ("הגאון הצדיק", "אב"ד דק"ק ערלויא"). לאורך שנים רבות שררו קשרי ידידות עמוקים בין שני גדולי עולם אלו - מרן הרב אלישיב זצ"ל והאדמו"ר גאב"ד ערלוי שליט"א - ביקורים הדדיים וחלופת מכתבים ענפה, של מכתבי ברכה והתכתבויות בהלכה ובסוגיות הש"ס.

נייר מסמכים רשמי, 25 ס"מ. כ-27 שורות בכתב ידו. מצב טוב-מאד, קמטים קלים.

פתיחה: \$400

changes in style, clearly portraying Rabbi Elyashiv's wish to show more honor to his friend, the Erlau Rebbe, both by expressing the halachic disagreement between them in more delicate terms, and by adding honorary titles.

For many years, a deep friendship thrived between these two great Torah giants – Rabbi Elyashiv and the Ga'avad Erlau, mutual visits and a prolific correspondence of good wishes and exchanges on Halacha and Talmudical treatises.

Official stationery, 25 cm. Approximately 27 handwritten lines. Very-good condition, light creases.

Opening price: \$400

348. Long Letter by Rabbi Aharon Leib Shteinman to his Parents – Montreux, 1938

Autograph letter signed by Rabbi Aharon Leib Shteinman, from his youth. Montreux (Switzerland), 1938.

Long interesting letter. He starts with explaining his deliberations and his decision to stay in Montreux. He requests that various books be sent to him (the notebooks of Torah novellae of Rabbi Chaim; Oneg Yom Tov, Jubilee Book of Rabbi Shimon HaCohen Shkop, Sefer HaBrit, Tana D'Vei Eliyahu, Shita Mekubetzet, Bible, etc.), as well as tzitzit strings and ink for correcting a Torah scroll.

Further in the letter, which was apparently intended for his friends who remained in Brisk, he asks if "The Brisker Rav is still studying Kodshim" and he requests that his regards be sent to Rabbi Simcha Zelig Riger [posek in Brisk, relative of the Steinman family] and to his family. He tells about his travel plans from Brisk to Switzerland without missing hearing the Torah reading during his journey.

Rabbi Aharon Yehuda Leib Shteinman was born in Brisk, Lithuania and studied in yeshivot in his native country. In fear of enlistment to the Polish army, he fled to Switzerland in the summer of 1938 with his friend Moshe Soloveitchik to study in the Montreux Yeshiva. This journey right before World War II turned out to be the miracle of the survival of these two Torah giants who later impacted the whole generation in building the Torah world of our days - Rabbi Moshe Soloveitchik in the city of Zurich from which he led the Torah world in Europe and Rabbi Aharon Shteinman in the city of Bnei Brak.

2 pages, 27.5 cm. Good condition, foxing and wear.

Opening price: \$400

350. Two Letters of Appointment – Rabbi Zolty Appointed Rabbi of Jerusalem

Two letters signed by Jerusalem rabbis appointing Rabbi Ya'akov Bezalel Zolty as Chief Rabbi of Jerusalem. [Jerusalem, Chanuka 1971].

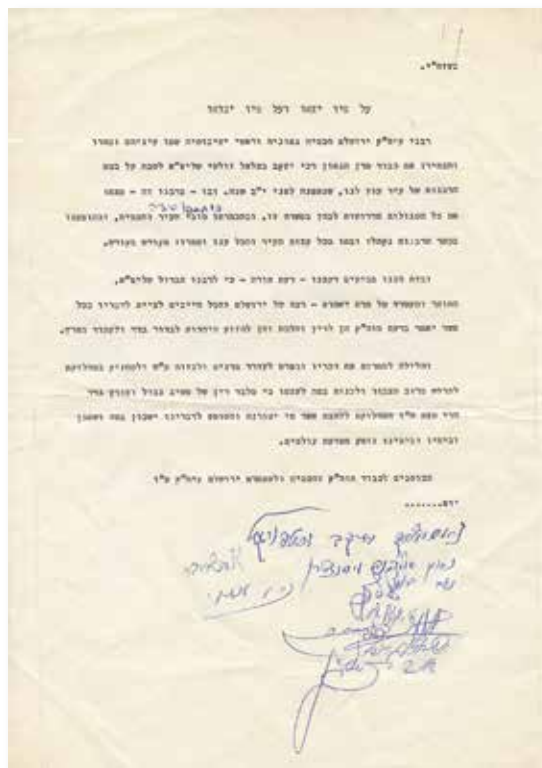
One letter: "Notice to the Torah (world) and severe warning", signed by Rabbi Yitzchak Ya'akov Wachtfogel, Ra'avad of the Beit Din HaGadol of all Ashkenazi communities [Beit Din of Rabbi Frank], Rabbi Elkana Weisenstern head of the Chief Rabbinate of the Council of Religious Affairs and Rabbi Baruch Yitzchak Levine, delegate of rabbis of Jerusalem neighborhoods. In the letter, they warn against anyone daring to present his nomination for this office, since "all the rabbis and heads of yeshivot" have elected and chosen Rabbi Zolty for the position of Chief Rabbi of Jerusalem. The second letter is a writ appointing Rabbi Zolty signed by the abovementioned three rabbis with the signatures of six other rabbis.

Rabbi Ya'akov Bezalel Zolty (1920-1983), a renowned Torah scholar, served as member of the Beit Din HaGadol. On Chanuka 1971, he was appointed head of the Rabbis of Jerusalem at an assembly for that purpose initiated by Torah leaders: Rabbi Yechezkel Abramsky, Rabbi Elyashiv and Rabbi Shlomo Zalman Auerbach.

From the death of Rabbi Zvi Pesach Frank in Kislev 1960, no Ashkenazi Chief Rabbi was appointed in Jerusalem. The appointment of Rabbi to the office of "head of the rabbis" took place after more than 10 years of a drawn-out struggle among various bodies. After the assembly at which Rabbi Zolty was appointed, the second stage of action began - official and government recognition of this appointment. These are two significant documents drawn for this objective, signed by important senior rabbis of the Religious Council, calling for recognition of this appointment.

2 letters, typewritten with handwritten signatures. Varied size and condition, good to fair.

Opening price: \$300



350

350. שני מכתבי הכתרה - לכהונת הרב זולטי לרבה של ירושלים

שני מכתבים בחתימות רבני ירושלים, להכתרת הגאון רבי יעקב בצלאל זולטי לרב ראשי לירושלים. [ירושלים, חנוכה תשל"א].

מכתב אחד הוא "מודעה רבה לאורייתא ואזהרה חמורה", בחתימת רבי יצחק יעקב וכטפויגעל, ראב"ד בית דין הגדול לכל מקהלות האשכנזים [בית דינו של הרב פראנק], רבי אלקנה ויסנשטרן, ראש הרבנות הראשית של המועצה הדתית ורבי ברוך יצחק לוינ' נציג רבני השכונות בירושלים. במכתב זה הם מזהירים "לבל יהיין שום איש להציג מועמדתו למשרה זו", לאחר ש"כל הרבנים וראשי הישיבות" מינו ובוחרו את הרב זולטי לתפקיד רב ראשי לעיה"ק ירושלים. במכתב השני חתומים שלשת הרבנים הנ"ל עם עוד ששה רבנים, על שטר הכתרה להרב זולטי.

הגאון רבי יעקב בצלאל זולטי (תר"פ-תשמ"ג), מגדולי התורה הנודעים, כיהן כחבר בית הדין הגדול. בחנוכה תשל"ב (1971), מונה הרב זולטי ל"ראש הרבנים" בירושלים באספת הכתרה שנעשתה ביזומה פרטית של גדולי התורה: רבי יחזקאל אברמסקי, הרב אלישיב ורבי שלמה זלמן אויערבאך.

מאז פטירתו של רבי צבי פסח פראנק בכסלו תשכ"א (1960), לא הוכתר רב ראשי אשכנזי בירושלים. הכתרתו של הרב זולטי למשרת "ראש הרבנים" נעשתה לאחר יותר מ-10 שנים של מאבקים בין גורמים שונים. לאחר אסיפת ההכתרה, הגיע השלב השני של הפעילות להכרה רשמית וממשלתית במינוי זה. לפנינו שני מסמכים משמעותיים מפעילות זו, בחתימות חשובי וקני הרבנים של "המועצה הדתית", הקוראים להכיר במינוי זה.

2 מכתבים, מודפסים במכונת כתיבה וחתומים בחתימות ידם. גודל ומצב משתנה, טוב עד בינוני.

פתיחה: \$300



352

352. Collection of Personal New Year Cards Sent by Rabbis and Public Figures

Varied collection of New Year Cards, some handwritten. These include cards by Rabbi Eliezer Yehuda Finkel – head of Mir Yeshiva, Rabbi Yosef Shalom Elyashiv (two New Year cards for 1980 and 1985 completed by hand), Rabbi Moshe Halberstam – Ra'avad of the Eda HaCharedit, Rebbe Naftali Halberstam of Tschakava-Jerusalem, Rabbi Ben Zion Bruk – Head of Novardok Yeshiva, Rabbi Isser Yehuda Unterman – Chief Rabbi of Israel, Rebbe Shalom Rokeach, the Skohler Rebbe, Rebbe Aharon Zilberfarb of Koidenav - Botoşani, Rabbi Simcha Elberg – editor of HaPardess, Rabbi Yeshaya Shnibelg Av Beit Din of Bnei Re'em, Rabbi Zalman Plitnik Av Beit Din of Liverpool, and others.

Other cards were sent by public figures, including Rabbi Moshe Porush, Zerach Warhaftig, Yosef Burg, Ora Namir, Chief Justice Yoel Zussman, David Tidhar.

56 printed paper cards. Varied size, overall good condition.

Opening price: \$250

351. Letter by Rabbi Yosef Dov HaLevi Soloveitchik – Head of Brisk Yeshiva

Letter of authorization for a student at the Brisk Yeshiva, typewritten, completed and signed by the head of the yeshiva Rabbi "Yosef Dov HaLevi Soloveitchik" and stamps of "The Brisk Yeshiva – in Jerusalem". Jerusalem, Kislev 1970.

Rabbi Yosef Dov Soloveitchik (1916-1981), eldest son of Rabbi Yitzchak Ze'ev of Brisk. During the Holocaust, immigrated with his father to Jerusalem, and together they established the Brisk Yeshiva in Jerusalem, and later stood at its helm. One of the greatest rabbis of the last generation. His successor, his son is Rabbi Avraham Yehoshua Soloveitchik, who now heads the yeshiva.

Leaf, 20.5 cm. Good-fair condition wear, filing holes. Enclosed us a printed invitation to the wedding of Rabbi Chaim HaLevi Soloveitchik, son of Rabbi Yosef Dov in 1975.

Opening price: \$250



351

351. מכתב רבי יוסף דוב הלוי סולובייציק - ראש ישיבת בריסק

מכתב אישור על לימודיו של תלמיד בישיבת בריסק, מודפס במכונת כתיבה, מילוי פרטים וחתימת ידו של ראש הישיבה הגאון רבי יוסף דוב הלוי סאלאווייציק וחתימת "ישיבת בריסק - בעיה"ק ירושלם תובב"א". ירושלים, כסלו תשל"א [1970].

הגאון רבי יוסף דוב סולובייציק (תרע"ו-תשמ"א), בנו הבכור של הרב מבריסק רבי יצחק זאב. בשנות השואה עלה עם אביו לירושלים, והקים עמו את ישיבת בריסק בירושלים, שלימים עמד בראשותה. נחשב לאחד מגדולי התורה בדור האחרון. בנו ממלא מקומו הוא הגאון רבי אברהם יהושע סולובייציק שליט"א, העומד כיום בראשות הישיבה.

דף 20.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי ונקבי תיוק. מצורפת הזמנה מודפסת לנישואי "הרב חיים הלוי סאלאווייציק", בנו של הגרי"ד, בשנת תשל"ה.

פתיחה: \$250

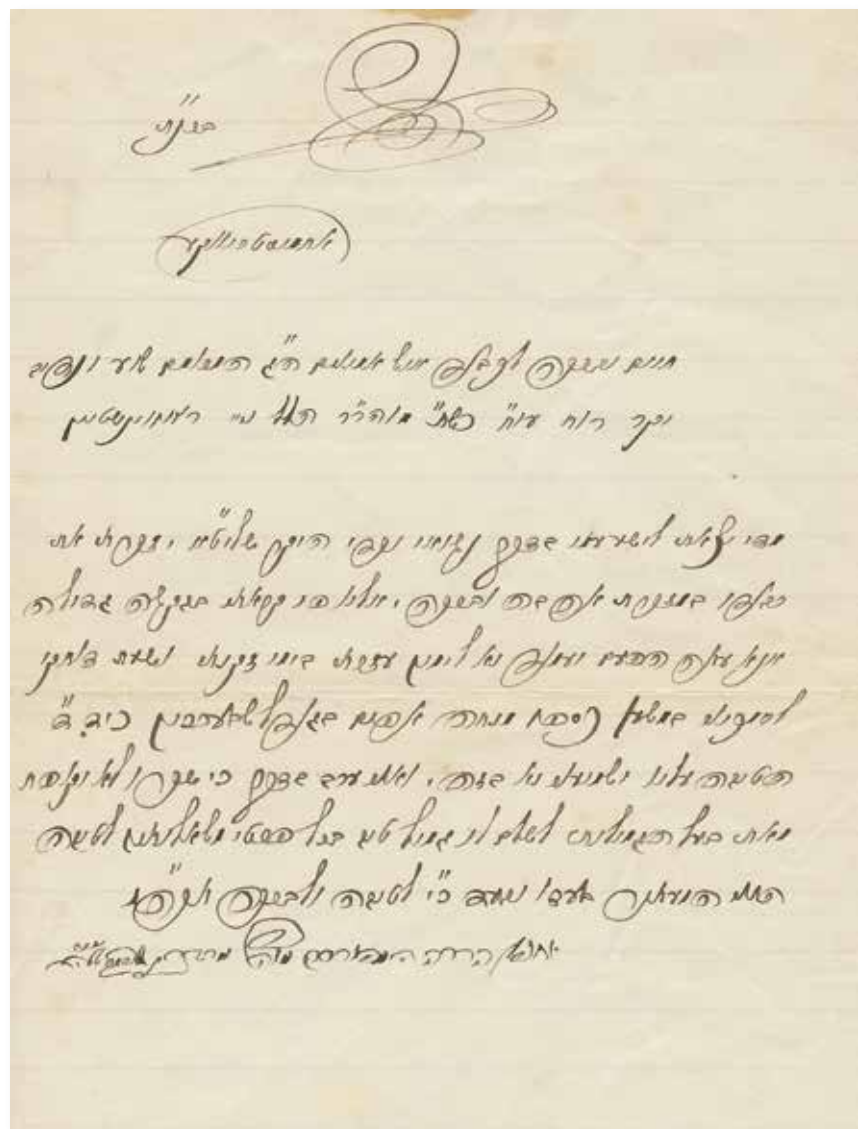
352. אוסף כרטיסי שנה-טובה אישיים - רבנים ואישי ציבור

אוסף כרטיסי שנה-טובה אישיים, רובם מרבנים ואישי-ציבור. אוסף מגוון, בחלק מהכרטיסים הוספות בכת"י. בין הרבנים: רבי אליעזר יהודא פינקל - ראש ישיבת מיר, רבי יוסף שלום אלישיב (שני כרטיסי שנה-טובה עם מילוי בכת"י לשנת תשמ"מ ושנת תשמ"ה), רבי משה הלברשטם - ראב"ד העדה החרדית, האדמו"ר רבי נפתלי הלברשטם מטשאקאווא-ירושלים, רבי בן ציון ברוך - ראש ישיבת נוברדוק, רבי איסר יהודה אונטרמן - הרב הראשי לישראל, האדמו"ר רבי שלום רוקח ה"סיקאלער רבי", האדמו"ר רבי אהרן זילברפרב מקידינוב-בוטושאן, הרב שמחה עלבערג - עורך "הפרדס", הרב ישעיה שניבלג אב"ד בני ראם, הרב זלמן פליטניק אב"ד ליברפול, ועוד.

בין אישי הציבור: הרב משה פרוש, זרח ורהפטיג, יוסף בורג, אורה נמיר, השופט יואל זוסמן - נשיא בית המשפט העליון, דוד תדהר, ועוד.

56 כרטיסי נייר מודפסים. גודל משתנה, מצב כללי טוב.

פתיחה: \$250



353. מכתב האדמו"ר רבי יוחנן טברסקי מרחמסטרייבקה בן רבי מרדכי מטשרנוביל - תרנ"ב

מכתב בחתימת האדמו"ר רבי יוחנן "בהרב המפורסם מו"ה מרדכי" טברסקי. רחמיסטריווקע (רחמסטרווקה; כיום: Rotmistrivka אוקראינה), [תרנ"ב 1892].
 מכתב לנדיב ר' הלל ראוינשטיין בבקשה לעזרה בנישואי נכדו, וברכות למסייע "כי שברו לא יקופח מאת בעל הגמולות לשלם לו גמול טוב בכל פרטי משאלותיו לטובה...".
 האדמו"ר רבי יוחנן טברסקי מרחמסטרייבקה (תקע"ו-תרנ"ה, אנצ' לחסידות, ב, עמ' צד-צה), זקן האדמו"רים בדורו. בנו של רבי מרדכי טברסקי - המגיד הקדוש מטשרנוביל, אשר העיד עליו כי נשמתו היא נשמת רבי יוחנן בן זכאי. אף הוא העיד על עצמו כי כוחותיו גדולים וכי בכוחו "לשרוף העולם למי שאינו שומע בקולי", ועם זאת התנהג בענווה ובצניעות בלתי רגילים. היה בדורו לסמכות רוחנית שאין עליה עוררים, רבים נהרו אליו לקבל ממנו עצה ותושיה והכל קבלו את מוצא פיו. האדמו"ר הראשון וראש לשושלת אדמו"רי בית רחמסטרייבקה.
 21 ס"מ. מצב טוב. כתמים.

פתיחה: \$12,500

353. Letter by Rebbe Yochanan Twersky of Rotmistrivka, Son of Rabbi Mordechai of Chernobyl – 1892

Letter signed by Rebbe Yochanan "son of the famous R' Mordechai" Twersky. Rotmistrivka (Ukraine), 1892.
 Letter to the philanthropist R' Hillel Rubenstein with a plea for assistance in marrying off his grandson, and blessings to anyone who assists him.
 Rebbe Yochanan Twersky of Rotmistrivka (1816-1995, Encyclopedia L'Chassidut, Vol. 2, pp. 94-95), the eldest rebbe in his days. Son of Rabbi Mordechai Twersky – the Holy Magid of Chernobyl, who attested that the soul of his son Rebbe Yochanan is the same soul as Rabbi Yochanan ben Zakai. Rebbe Yochanan himself asserted that he has tremendous powers and can "burn the world of the person who does not heed him". However, he always conducted himself with remarkable humility and modesty. He was an unequivocal spiritual authority in his generation and many swarmed to him to receive counsel and good advice which were readily accepted. The first Rebbe and head of the Rotmistrivka dynasty of rebbes.

21 cm. Good condition. Stains.

Opening price: \$12,500

354. צרור מכתבים מאדמו"רי קרלין ומתלמידיהם

צרור מכתבים שנשלחו מאדמו"רי קרלין, משמשיהם ותלמידיהם - אל החסידים רבי אשר אלטיר הלוי ואל בנו רבי יהודה ליב גלויברמן מירושלים:

- מכתב קבלה וברכות מהאדמו"ר "הינוקא" רבי ישראל פרלוב. כתב יד סופר וחתומת יד קדשו "ישראל בהרב מהר"ר אשר ז"ל".
- מכתב בחתימת האדמו"ר רבי "אברהם אלימלך בהה"צ מהר"ר ישראל זצ"ל", על גבי נייר מסמכים של אביו רבי "ישראל פערלאוו, סטאלין (פלך מינסק)".
- מכתב ברכות "החיים והשלום, בבריות גופא ונהורא מעליא, שפע ברכה פרנסה הרחבה והצלחה רבה בכל אשר תפנו". בכתב ידו וחתומתו של האדמו"ר רבי משה מסטולין.
- מכתב בכתב ידו וחתומתו של האדמו"ר רבי יעקב פערלאוו. ברוקלין ניו-יורק.
- שני מכתבים בשם האדמו"ר, מרבי "ישראל בנימין הלוי" [גלויברמן] - שניהם כמשמש בקודש של אדמו"רי שלש דורות: רבי אהרן מקארלין, בנו רבי אשר מסטולין, ונכדו "הינוקא", [כשנפטר רבי אשר מסטולין, התמנה רבי ישראל בנימין לחונכו של האדמו"ר רבי ישראל, שהיה אז ילד קט כבן-ארבע].
- מכתב מעניין מאת רבי ליפא מרגליות [נאמנו ויד ימינו של האדמו"ר רבי יוחנן]. לוצק, [תשרי תרצ"ט 1938].
- מכתב מחצר הקודש בחו"ל, מאת רבי שלמה זלמן בריזל ליפשיץ.
- האדמו"ר "הינוקא" מקרלין-סטולין רבי ישראל פרלוב (תרכ"ט-תרפ"ב) התייתם מאביו רבי אשר מסטולין בילדותו, והוכתר לאדמו"ר בגיל ארבע וחצי[!]. חתן רבי דוד טברסקי מזלטופולי. נפטר בגיל 53 ונקבר בפרנקפורט, בחסידות קרלין הוא מכונה "הפרנקפורטר". השאיר אחריו ששה בנים וארבע בנות, רבי משה האדמו"ר מסטולין, רבי אברהם אלימלך האדמו"ר מקרלין, רבי יוחנן האדמו"ר מלוצק, רבי יעקב האדמו"ר מדטרויט, רבי אהרן מווארשה ורבי אשר מסטולין. - רוב צאצאיו נהרגו בשואה, הי"ד. הנצר היחידי מצאצאיו שנותר הוא בנו הצעיר האדמו"ר רבי יוחנן מלוצק ודטרויט (תר"ס-תש"ז) - סבם של האדמו"ר מקרלין סטולין שליט"א ואחיו האדמו"ר מלוצק שליט"א.
- האדמו"ר רבי אברהם אלימלך פרלוב מקארלין (תרנ"א - נספה בשואה תש"ג, אנציקלופדיה לחסידות א, עמ' נו), בנו החמישי של רבי ישראל מסטולין וחתן דודו רבי מרדכי יוסף טברסקי מזלטופולי - המפורסם והידוע מבין ששת בניו של ה"פרנקפורטר". רוב חסידי אביו ברוסיה ובארץ ישראל נהו אחריו, וכדי למנוע מחלוקת עם אחיו האדמו"ר רבי משה מסטולין עבר להתיישב ולהקים את חצר האדמו"רות בעירייה קארלין הסמוכה לפינסק והקים את ישיבת קרלין בלויניץ. נספה בשואה הוא וצאצאיו.
- האדמו"ר רבי משה פרלוב מסטולין (נספה בשואה תש"ב), בנו הרביעי של רבי ישראל מסטולין וחתן האדמו"ר רבי פנחס רבינוביץ



354a

מקניטקובה. גאון מופלג בנגלה ובנסתר. לאחר פטירת אביו ביהן באדמו"רות בעיר סטולין בבית מדרשו של אביו. הקים בעיר ישיבה גדולה בשם "בית ישראל", ופעל רבות בעניני חינוך, צדקה וישוב ארץ ישראל. הוא וכל צאצאיו נספו בשואה ובגולת רוסיה. האדמו"ר רבי יעקב חיים פרלוב (נפטר תש"ו), בנו השלישי של רבי ישראל מסטולין וחתן רבי אברהם יהושע השל טברסקי מטשודנוב. בשנת תרפ"ג נקרא ע"י חסידי קרלין מארה"ב לבוא לניו-יורק, שם הקימו עבורו בית מדרש וזירת מגורים בברוקלין, רחוב ראדני סטריט 161. הנהיג את חסידי קרלין בארה"ב, שהתפללו בשלשה בתי-מדרשות בעיר ניו-יורק ובית מדרש נוסף בעיר דטרויט. נפטר (ללא צאצאים) ונקבר בדטרויט, ידוע בחסידות קרלין בשם ה"דעטרויטער רבי".

8 מכתבים, גודל ומצב משתנה. חלקם פגומים.

פתיחה: \$2500

Avraham Elimelech the Karliner Rebbe, Rebbe Yochanan of Lutzk, Rebbe Ya'akov of Detroit, Rebbe Aharon of Warsaw and Rebbe Asher of Stolin. Most of his descendants were murdered in the holocaust. Rebbe Yochanan of Lutzk and later Detroit (1900-1957) was the sole survivor among his children, grandfather of present Rebbe of Karlin-Stolin and his brother the Lutzk Rebbe.

Rebbe Avraham Elimelech Perlow (1891- perished in the Holocaust in 1943, Encyclopedia L'Chassidim Vol. 1, p. 57), fifth and most renowned of the Frankfurter's six sons, son-in-law of his uncle Rabbi Mordechai Yosef Twersky. Most of his father's Chassidim in Russia and in Eretz Israel followed him and to prevent a dispute with his brother Rebbe Moshe of Stolin, he moved and established his court in Karlin adjacent to Pinsk and established the Karlin Yeshiva in Luninyets. He and his family perished in the Holocaust.

Rebbe Moshe Perlow of Stolin (perished in the Holocaust in 1942), fourth son of Rebbe Yisrael of Stolin and son-in-law of Rebbe Pinchas Rabinowitz of Kantakuzenka. An exceptional scholar proficient in revealed and hidden Torah knowledge. He succeeded his father as Rebbe as Stolin and established a yeshiva gedola named Beit Yisrael and was very active in matters of education, charity and yishuv Eretz Israel. He and his whole family perished in the Holocaust and in the Russian exile.

Rebbe Ya'akov Chaim Perlow (died 1956), third son of Rebbe Yisrael of Stolin and son-in-law of Rebbe Avraham Yehoshua Heshel Twersky of Chudnov. In 1923, Karlin Chassidim in the USA asked him to move to New York and built for him a Beit Midrash and residence at 161 Rodney St. in Brooklyn, NY, and another Beit Midrash in Detroit. He died (childless) and was buried in Detroit and among Karlin Chassidim is called the Detroit Rebbe.

8 letters, varied size and condition. Some damaged.

Opening price: \$2500

355. אישור בכת"י וחתימת רבי לוי יצחק אב"ד בוקרשט - נכד ה"קדושת לוי"

שטר חשבונות בהתימת רבי "שלמה ב"ר ניסן", שתי שורות וחתימת אב"ד בוקרשט רבי לוי יצחק. בוקרשט, תרי"ח 1858. הגאון רבי לוי יצחק אשכנזי-פרנקל, בן הרב משולם זלמן פרנקל-אשכנזי אב"ד בוקרשט, ומצאצאי הבעש"ט ורבי לוי יצחק מברדיטשוב. משנת תר"ט כיהן כראב"ד בוקרשט וממלא מקום הרב. בתפקידיו אלו כיהן גם בשנות כהונתו של המלבי"ם ברבנות בוקרשט בשנים תרי"ח-תרכ"ד (ראה בחומר מצורף). עלה לצפת בשנת תרל"ג.

דף 19 ס"מ, נייר דק וכחלחל, מצב טוב.

פתיחה: \$300

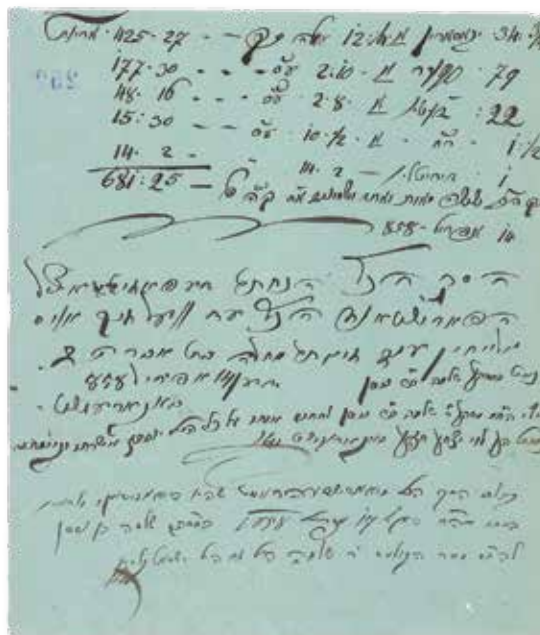
355. Authorization Handwritten and Signed by Rabbi Levi Yitzchak Av Beit Din of Bucharest – Grandson of the Kedushat Levi

Bill signed by Rabbi "Shlomo ben R' Nissan", two lines signed by Rabbi Yitzchak Levi Av Beit Din of Bucharest. Bucharest, 1858.

Rabbi Levi Yitzchak Ashkenazi-Frankel, son of Rabbi Meshulam Zalman Frankel-Ashkenazi Av Beit Din of Bucharest, a descendant of the Ba'al Shem Tov and of Rabbi Levi Yitzchak of Berdychiv. From 1849, he served as Ra'avad of Bucharest and the Rabbi's deputy. He retained this position during the years that the Malbim served in the Bucharest rabbinate, during 1858-1864 (see enclosed material). He immigrated to Safed in 1873.

Leaf: 19 cm, thin bluish paper, good condition.

Opening price: \$300

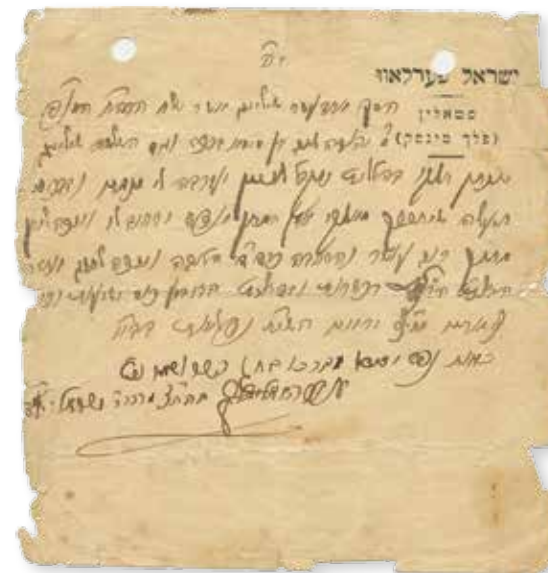


355

354. Letters by Karlin Rebbes and Their Disciples

Letters sent by Karlin Rebbes, their assistants and disciples – to Chassidim Rabbi Asher Alter HaLevi and to his son Rabbi Yehuda Leib Gloibermen of Jerusalem:

- Letter with receipt and blessing by the Yanuka Rabbi Yisrael Perlow. Scribal writing and signature of "Yisrael ben Rabbi Asher".
- Letter signed by Rebbe "Avraham Elimelech ben R' Yisrael", on stationery of his father, Rabbi "Yisrael Perlow, Stolin (Minsk region)".
- Letter of blessings "life and peace, good health and good light, plenty of blessings and livelihood and much success in all your endeavors". Handwritten and signed by Rebbe Moshe of Stolin.
- Letter handwritten and signed by Rebbe Ya'akov Perlow. Brooklyn, New York.
- Two letters in the name of the Rebbe "Yisrael

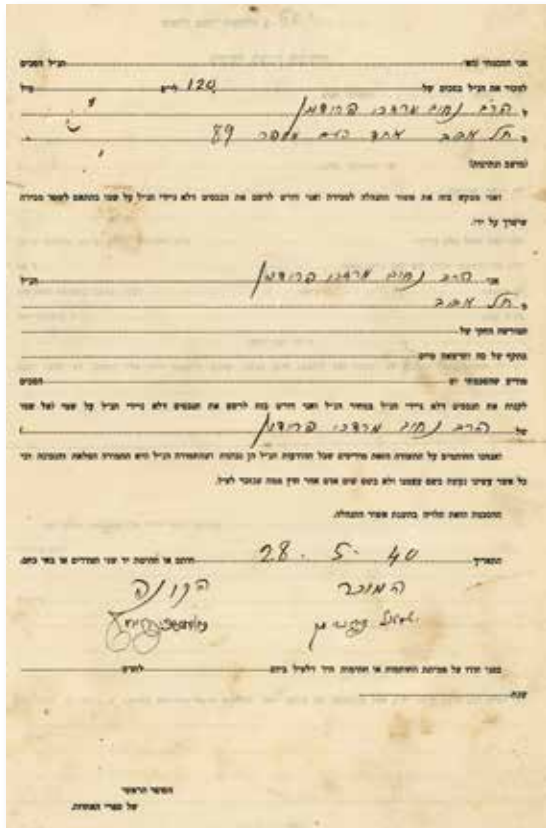


354b

Binyamin HaLevi [Gloiberman] – who served as assistant (Mashbak) of three generations of rebbes: Rabbi Aharon of Karlin, his son Rabbi Asher of Stolin and his grandson the Yanuka, [after the death of Rebbe Asher of Stolin, Rabbi Yisrael Binyamin was appointed educator of Rebbe Yisrael, who was at the time a young child about four years old].

- Interesting letter by Rabbi Lipa Margalioth [faithful assistant of Rebbe Yochanan]. Lutzk, [Tishrei 1938].
- Letter from the "holy court" abroad, by Rabbi Shlomo Zalman Brizel Lifshitz.

The "Yanuka" Rebbe of Karlin-Stolin, Rabbi Israel Perlow (1869-1922) was orphaned from his father Rabbi Asher of Stolin and appointed Rebbe at the age of four and a half(!). Son-in-law of Rabbi David Twersky of Zlatopol. He died at the age of 53 and was buried in Frankfurt, referred to among Karlin Chassidim as "the Frankfurter". He left six boys and four girls – Rebbe Moshe the Stoliner Rebbe, Rebbe



357

וחבר מועצת גדולי התורה. בשנת תרצ"ט עלה לא"י והתיישב בתל אביב. גיסו האדמו"ר רבי ישראל פרידמן מלייפציג-בויאן (תרל"ח-תשי"א), בנו של האדמו"ר רבי יצחק מבויאן וחתן-דודו רבי שלמה פרידמן מסדיגורא. משנת תרע"ז כיהן כאדמו"ר מבויאן בוינה ובלייפציג. רבים נהרו לקבל מעצותיו וברכותיו, היה מהאדמו"רים המפורסמים בדורו. זקני חסידי-בויאן אמרו עליו, כי צורתו דומה לצורת קדשו הנוראה של זקנו רבי ישראל מרוזין. בשנת תרצ"ט עלה לא"י והתיישב בתל אביב (החל משנת ת"ש, זכה בהדלקת ל"ג בעומר על קבר הרשב"י - מירושת בית אבותיו). דף 33 ס"מ, מודפס משני צדדיו ועם מילוי חלקי בכת"י. מצב טוב-בינוני, בלאי בקפלי הגייר ובשוליים, כתמי חלודה קלים.

פתיחה: \$1000

356. Letter by Rebbe Yisrael Shapira of Grodzhisk

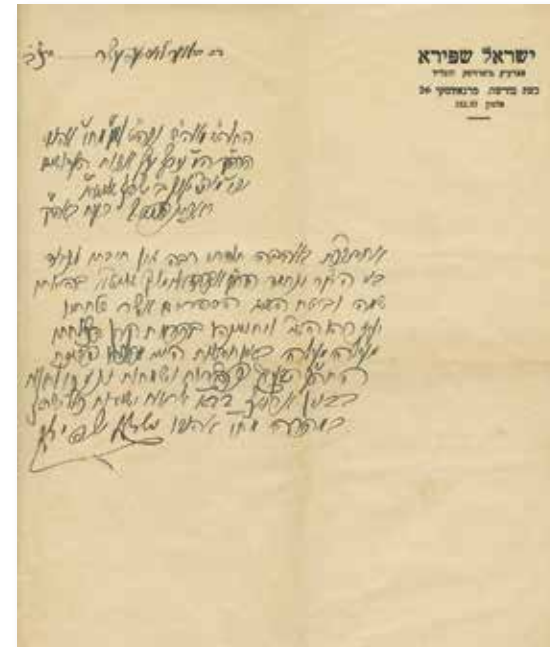
Letter handwritten and signed by Rebbe Yisrael Shapira of Grodzhisk, to Rebbe Ya'akov Yisrael Rabinowitz [of Kherson]. Warsaw, 1932.

Sent to Eretz Israel. His son, Rabbi Avraham Elimelech, who served after the Holocaust as Rebbe of Grodzhisk in Eretz Israel, is mentioned in the letter.

Rebbe Yisrael Shapira of Grodzhisk (1884-1942, Encyclopedia L'Chassidut Vol. 2, pp. 578-579), grandson of Rebbe Elimelech Shapira of Grodzhisk and Rebbe Yitzhak of Buhuși. Son-in-law of Rebbe Asher of Stolin. After the death of his grandfather the Rebbe of Grodzhisk in 1892, Rabbi Yisrael was appointed his successor at the age of 18. During World War I, he moved to Warsaw and led a large Chassidic court. Author of *Emunat Yisrael* and *Binat Yisrael*. During the Holocaust, he resided in the Warsaw ghetto and continued leading his Chassidim from there. His close Chassidim attempted to rescue him and arranged documents for this purpose but he refused to abandon his followers. He perished in the Treblinka extermination camp.

28 cm. Good condition. Folding marks and stains. Tiny tears on margins.

Opening price: \$800



356

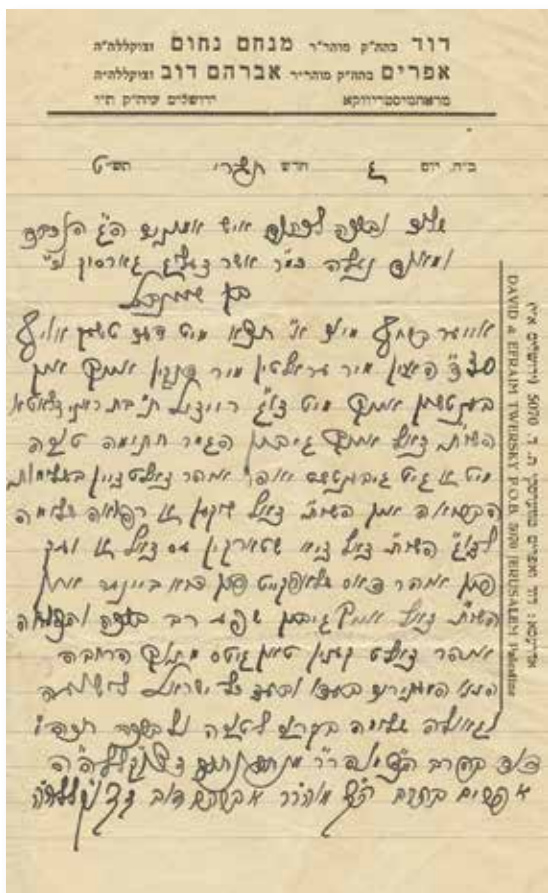
356. מכתב האדמו"ר רבי ישראל שפירא מגרודז'יסק

מכתב בכתב-ידו וחתמתו של האדמו"ר רבי ישראל שפירא מגרודז'יסק, אל האדמו"ר רבי יעקב ישראל רבינוביץ (מחרסון). וורשא, "אור לארבעה עשר" תרצ"ב [1932].

נשלח לארץ ישראל. במכתב מוזכר בנו, רבי אברהם אלימלך, שכיהן לאחר השואה כאדמו"ר מגרודז'יסק בארץ ישראל. האדמו"ר רבי ישראל שפירא מגרודז'יסק (תרל"ד-תש"ב, אנצ"י לחסידות ב', עמ' תקעה-תקעט), נכד האדמו"רים רבי אלימלך שפירא מגרודז'יסק ורבי יצחק מבוהוש. חתן האדמו"ר רבי אשר מסטולין. לאחר פטירת סבו האדמו"ר מגרודז'יסק בשנת תרנ"ב, נתמנה למלא את מקומו בהיותו בן 18. בתקופת מלחמת העולם הראשונה עבר לוורשה והנהיג שם חצר חסידית גדולה. מחבר "אמונת ישראל" ו"בינת ישראל". בתקופת השואה, שהה בגטו ורשה והמשיך שם בהנהגת החסידים. מקורביו ניסו להצילו וסידרו לו מסמכים מתאימים, אך הוא סירב לעזוב את חסידיו. נספה במחנה ההשמדה טרבלינקה, הי"ד.

28 ס"מ. מצב טוב. סימני קיפול וכתמים. קרעים ועירים בשוליים.

פתיחה: \$800



358

358. מכתב שנה טובה בחתימת אדמו"ר רחמסטריווקא - רבי דוד טברסקי, ובן-אחיו רבי אפרים טברסקי - ירושלים, תשרי תש"ט

מכתב בידידי, ברכת שנה טובה, וברכות רבות, בחתימת ידם של האדמו"רים מרחמסטריווקא, רבי דוד טברסקי בן רבי מנחם נחום, ורבי אפרים טברסקי בן רבי אברהם דוב. ירושלים, תשרי תש"ט [1948].

אצל שושלת אדמו"רי רחמסטריווקא היתה מסורת מעניינת של ניהול חצר משותפת לשני אדמו"רים, אשר קיבלו בצוותא קהל לברכות וקריאת "קוויטלאך", וניהלו "שולחנות" (טיש) יחדיו. היה זה לאחר פטירת האדמו"ר רבי יוחנן מרחמסטריווקא, שנפטר בשנת תרנ"ה, ובנו האדמו"ר רבי זאב טברסקי מרחמסטריווקא (נפטר תרצ"ו), הנהיג את קהלתו באדמו"ר יחד עם אחיו האדמו"ר רבי מנחם נחום מרחמסטריווקא (ת"ר-תרצ"ו). בשנת תרפ"ו עלה רבי מנחם נחום נחום לירושלים ובשנת תרצ"ה הגיע אף רבי זאב לירושלים. לאחר פטירת האדמו"ר רבי מנחם נחום בשנת תרצ"ו, מונו בניו יחדיו לאדמו"רים - האדמו"ר רבי אברהם דוב טברסקי (תרכ"ה-תש"ה) ואחיו האדמו"ר רבי דוד (תרל"ב-תשי"א). לאחר פטירת רבי אברהם דוב בשנת תש"ה, המשיך אחיו רבי דוד להנהיג באדמו"רות קהל חסידים, תוך שהוא משתף עמו יחדיו את בן-אחיו רבי אפרים טברסקי מירושלים (נולד תרמ"ד - נפטר תשי"ח, ללא צאצאים ומשפחה).

האדמו"ר רבי דוד הינו אביו של האדמו"ר רבי יוחנן מרחמסטריווקא-ירושלים, וסבו של האדמו"ר רבי ישראל מרדכי זצ"ל אביו של האדמו"ר רבי דוד שליט"א מרחמסטריווקא-ירושלים.

לפנינו מכתב נדיר, הכתוב על נייר מסמכים רשמי של שני האדמו"רים הנ"ל רבי דוד טברסקי מרחמסטריווקא ובן אחיו רבי אפרים טברסקי, ובחתימת יד קדשם. מהתקופה הקצרה בה כיהנו שני הקדושים יחד באדמו"רות.

נייר מסמכים רשמי 22 ס"מ. מצב טוב, קמטים.

פתיחה: \$500

357. Document Signed by Rebbe Nachum Mordechai of Chortkov and Rebbe Yisrael of Boyan - Tel Aviv, 1940

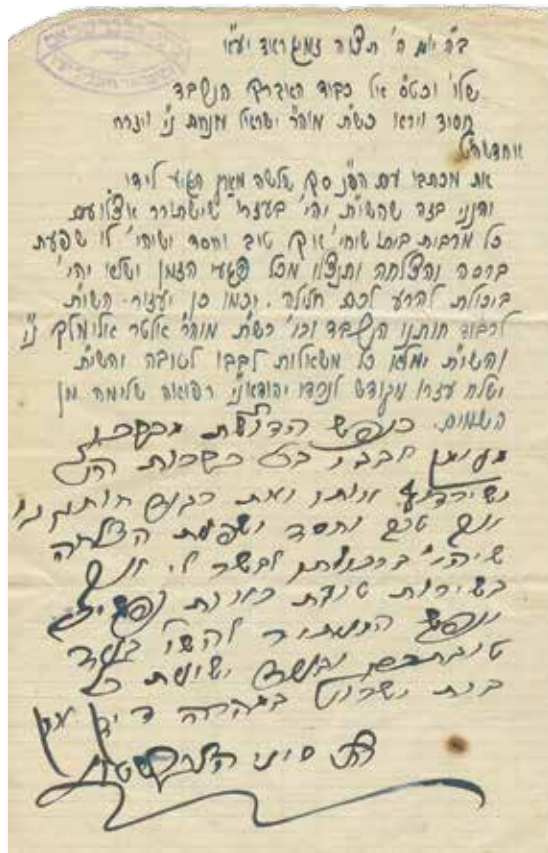
Document - "Request concerning a sale" of a real-estate transaction recorded in the office of the books of properties in Safed, signed by the seller Rabbi "Yisrael Friedman" and by the buyer, Rabbi "Nachum Mordechai Friedman". [Tel Aviv] 1940.

Rebbe Nachum Mordechai Friedman of Chortkov (1874-1946), son and successor of Rebbe Yisrael of Chortkov and son-in-law of Rabbi Shlomo Friedman of Sadigura was raised by his grandfather Rabbi David Moshe of Chortkov and was renowned for his integrity and aristocratic conduct. During World War I, he moved with his father to Vienna and was his father's right hand. In 1934, he was appointed as his father's successor and became one of the greatest Rebbes in Galicia, which he visited numerous times. One of the heads of Agudat Yisrael and member of Mo'etzet Gedolei HaTorah. In 1939, he immigrated to Eretz Israel and settled in Tel Aviv.

His brother-in-law Rabbi Yisrael Friedman of Leipzig-Boyan (1878-1951), son of Rebbe Yitzchak of Boyan and son-in-law of his uncle Rabbi Shlomo Friedman of Sadigura. In 1917, he served as Rebbe of Boyan in Vienna and in Leipzig and was one of the most renowned rebbes of his times. Many people thronged to his home for his counsel and blessings. The elder Boyan Chassidim said that his appearance was similar to the awesome holy appearance of his grandfather Rabbi Yisrael of Ruzhyn. In 1939, he immigrated to Eretz Israel and settled in Tel Aviv (from 1940, he merited kindling the Lag BaOmer bonfire in Meron at the gravesite of Rashbi - a privilege he inherited from his ancestors).

Leaf, 33 cm. printed on both sides, part completed by hand. Good-fair condition, wear to folds of paper and to edges, light foxing.

Opening price: \$1000



359

359. מכתב האדמו"ר רבי סיני הלברשטאם - זמיגראד

מכתב מהאדמו"ר רבי סיני הלברשטאם אב"ד זמיגראד, כמחצית המכתב (כ-10 שורות) ברכות בכתב יד קדשו ובחתימתו. זמיגראד (גליציה), [ללא תאריך].

האדמו"ר רבי סיני הלברשטאם (תר"ל-תש"א), בן האדמו"ר רבי ברוך מגורליץ, כיהן ברבנות בגורליץ, בקולושיץ ובזמיגראד. משנת תרס"ד אדמו"ר בזמיגראד עיר-רבנותו. מגדולי אדמו"רי בית צאנו. למדן ודרשן, צדיק נודע בתפילותיו. בסוף ימיו עבר לקראקא. נכדו רבי משה הלברשטאם - שלימים היה מרבני "העדה החרדית" - נסע בילדותו מירושלים לקראקא, כדי להניח תפילין בבר-מצוה בבית הסב בקראקא, אך באותו הזמן פרצה מלחמת העולם השנייה. בניסי ניסים הצליח הנכד לחזור לארץ ישראל, אולם סביו האדמו"ר הישיש ברח מפני הנאצים ליערות אומסק, שם נספה ברעב].

דף 23.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני, בלאי בשוליים.

פתיחה: \$3800

359. Letter by Rebbe Sinai Halberstam – Żmigród

Letter by Rebbe Sinai Halberstam Av Beit Din of Żmigród. Half of the letter (approximately 10 lines) consists of blessings in his handwriting and with his signature. Żmigród (Galicia), [without a date].

Rebbe Sinai Halberstam (1870-1941), son of Rebbe Baruch of Gorlice, served in the rabbinate of Gorlice, Kołaczyce and Żmigród. From 1904 he served as Rebbe of Żmigród where he had previously served in the rabbinate. A prominent Rebbe of Sanz. Scholar and tsaddik, he was renowned for his prayers. At the end of his life, he moved to Cracow. [His grandson, Rabbi Moshe Halberstam – one of the Rabbis of Haeda HaCharedit – traveled in his youth from Jerusalem to Krakow, to lay tefillin at a Bar-Mitzva at the home of the grandfather, but at that time WWII broke out. Miraculously he managed to escape back to Eretz Israel; his grandfather escaped to the Omsk forests and perished from hunger].

Leaf 23.5 cm. Good-fair condition, wear to margins.

Opening price: \$3800

358. New Year Letter Signed by the Rachmistrivka Rebbe – Rebbe David Twersky, and his Nephew Rabbi Efraim Twersky – Jerusalem, Tishrei 1948

Yiddish letter, New Year wishes, and many blessings, signed by the Rachmistrivka Rebbes, Rebbe David Twersky ben Rabbi Menachem Nachum and Rebbe Efraim Twersky ben Rebbe Avraham Dov. Jerusalem, Tishrei 1948.

The dynasty of the Rachmistrivka Rebbes had an interesting tradition of two rebbes simultaneously leading a mutual court, together they received those who came for blessing and both read kvittlach and led the tisch (Chassidic gatherings). This began after the death of Rebbe Yochanan of Rachmistrivka in 1895, his sons Rebbe Ze'ev Twersky of Rachmistrivka (died in 1937) led the followers together with his brother Rebbe Menachem Nachum of Rachmistrivka (1840-1936). In 1926, Rabbi Menachem Nachum immigrated to Jerusalem and in 1935 Rebbe Ze'ev settled in Jerusalem as well. After Rebbe Menachem Nachum died in 1936, both his sons were appointed as rebbes together, Rebbe Avraham Dov Twersky (1865-1945) and his brother Rebbe David (1872-1951). After the death of Rebbe Avraham Dov in 1945, his brother Rebbe David continued leading the Chassidim jointly with his nephew Rabbi Efraim Twersky of Jerusalem (born 1884, died 1858, without children or family).

Rabbi David is the father of Rebbe Yochanan of Rachmistrivka-Jerusalem, and grandfather of Rebbe Yisrael Mordechai, the father of Rebbe David of Rachmistrivka-Jerusalem.

This is a rare letter, written on official stationery of both rebbes, Rabbi David Twersky of Rachmistrivka and his nephew Rabbi Efraim Twersky, and signed by both. Written during the short time the two served together as rebbes.

Official stationery, 22 cm. Good condition, creases.

Opening price: \$500

361. שני מכתבים מהאדמו"ר רבי יהודה אריה פרלוב מנובומינסק

שני מכתבי סמיכה לרבנות, בכתב ידו האדמו"ר מנובומינסק רבי יהודה אריה פרלוב. ניתנו לרבי ברוך ב"ר חנוך העניך מורגנשטרן. ברוקלין, תש"א.

מכתבי הסמיכה נכתבו בשני ימים, זה אחר זה. האדמו"ר רבי יהודה אריה ליב פרלוב (תרל"ז-תשכ"א), בנו השני של האדמו"ר רבי יעקב פרלוב מנובומינסק. חתן רבי דוד טברסקי ממקורב - טשרנובל. בשנת תרס"ב החל לכהן כאדמו"ר צעיר וכרב בעיירה וולאדובה. הוסמך להוראה ע"י גדולי הרבנים ובתוכם רבי חיים סולובייצ'יק מבריסק ורבי יואב יהושע ווינגרטן בעל חלקת יואב. לאחר נודויו במלחמת העולם הראשונה התיישב בלובלין ובשנת תרפ"ד היגר לארה"ב, בה התפרסם כאדמו"ר מנובומינסק. ספריו "לב אריה" (ירושלים תרצ"ג) ו"קול יהודה" (ניו יורק תש"ו).

[2] דף, על נייר מכתבים רשמי. 28 ס"מ. מצב טוב. סימני קיפול. פתיחה: \$400

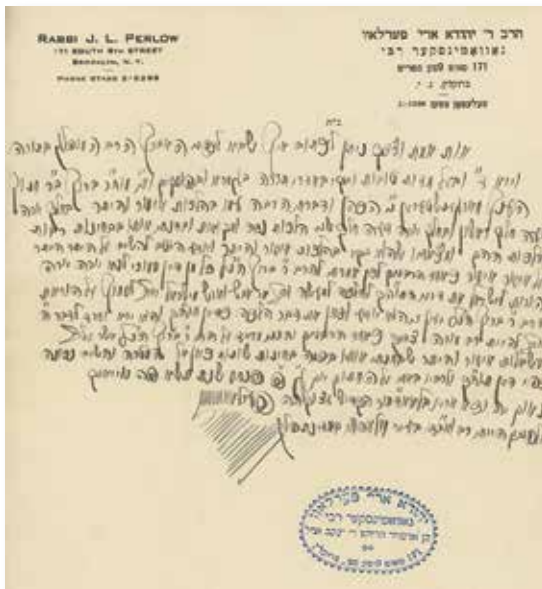
361. Two Letters from Rebbe Yehuda Aryeh Perlow of Novominsk

Two letters of semicha (ordination) to the rabbinate, handwritten by the Rebbe of Novominsk Rabbi Yehuda Aryeh Perlow. Granted to Rabbi Baruch ben Rabbi Chanoch Henich Morgenstern. Brooklyn, 1941. The letters of semicha were written on two consecutive days.

Rebbe Yehuda Aryeh Leib Perlow (1877-1961), the second son of Rabbi Ya'akov Perlow of Novominsk. Son-in-law of Rabbi David Twersky of Makarov-Chernobyl. In 1902, he began serving as a young Rebbe and Rabbi of the village of Vlodava. He was ordained as a "posek" by leading rabbis including Rabbi Chaim Soloveitchik of Brisk and Rabbi Yoav Yehoshua Weingarten, author of Chelkat Yo'av. After wandering during World War I, he settled in Lublin before immigrating to the US in 1924, where he became famous as the Novominsker Rebbe. His books are Lev Aryeh (Jerusalem 1933) and "Kol Yehuda" (NY 1946).

[2] leaves, on official stationery. 28 cm. Good condition, folding marks.

Opening price: \$400



361

360. Letter from Rebbe Yehuda Aryeh Perlow of Novominsk

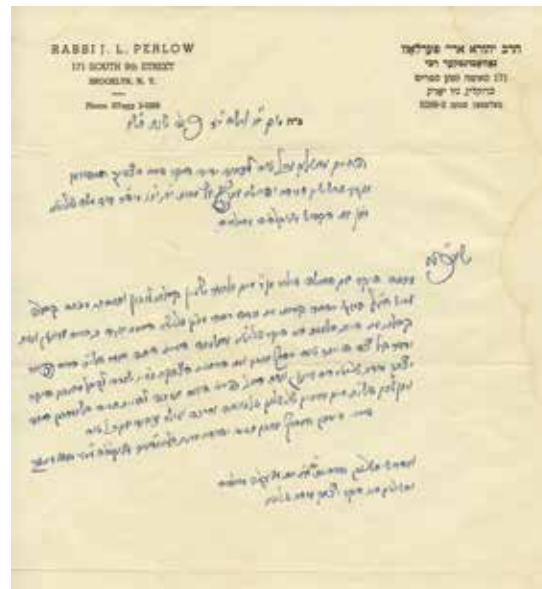
Family letter, handwritten and signed by the Noviminsker Rebbe, Rebbe Yehuda Aryeh Perlow. Brooklyn, NY, Kislev 1947.

Sent to his nephew Rebbe David Moshe Shapira of Gvozdets-Sadigura, son-in-law of his brother Rabbi Shlomo Chaim Perlow of Bolekhiv.

Rebbe Yehuda Aryeh Perlow (1877-1961), second son of Rebbe Ya'akov of Novominsk. Outstanding Torah and Chassidic figure. Served as Av Beit Din of Włodawa. In 1924, he immigrated to the US and served there as one of the first rebbes. In 1933, he travelled to Eretz Israel to print his book Lev Aryeh HeChadash [in the introduction he writes "And my primary intention was to print my book in the holy city of Jerusalem"]. His second book, Kol Yehuda, he printed in the US in 1946.

Official stationery, 27.5 cm. Approximately 13 handwritten lines. Good-fair condition. Damp stains and folding marks.

Opening price: \$300



360

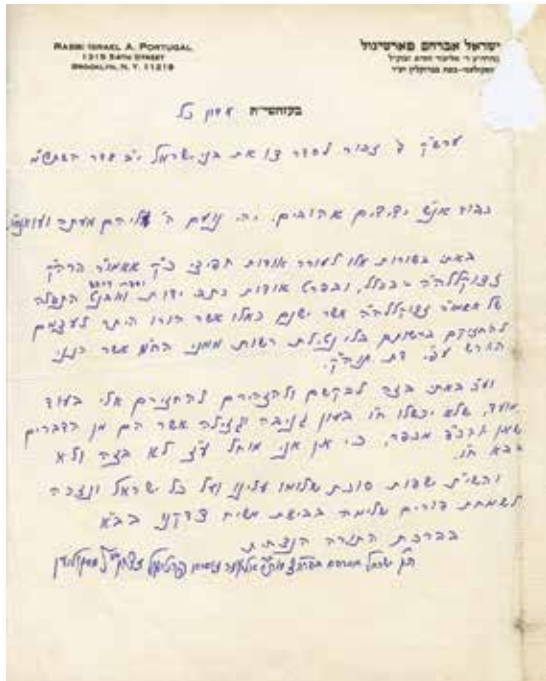
360. מכתב האדמו"ר רבי יהודה אריה פרלוב מנובומינסק

מכתב משפחתי, בכתב ידו וחתימתו של האדמו"ר מנובומינסק רבי יהודה אריה פרלוב. ברוקלין ניו-יורק, כסלו תשי"ח [1947]. נשלח אל אחיינו האדמו"ר רבי דוד משה שפירא מגוואדוויץ-סדיגורא, שהיה חתן אחיו האדמו"ר רבי שלמה חיים פרלוב מבאלחוב.

האדמו"ר רבי יהודה אריה פרלוב (תרל"ז-תשכ"א), בנו השני של האדמו"ר רבי יעקב מנובומינסק. גדול ומופלג בתורה ובחסידות. כיהן כאב"ד וולדובה. בשנת תרפ"ד הגיע לארה"ב, והיה מראשוני האדמו"רים באמריקה. בשנת תרצ"ג נסע לארץ ישראל כדי להדפיס את ספרו "לב אריה החדש" [ובהקדמה הוא כותב "ועיקר כונתי היתה דוקא להדפיס את ספרי בעיר הקודש ירושלים תובב"א"]. את ספרו השני "קול יהודה" הדפיס בארה"ב בשנת תש"ו.

נייר מסמכים רשמי, 27.5 ס"מ. כ-13 שורות בכת"י. מצב טוב-בינוני, כתמי רטיבות וסימני קיפול.

פתיחה: \$300



363

בינוני, בלאי וקרעים בשוליים.
 • מכתב ארוך בכתב ידו וחתמתו של האדמו"ר מפשעורסק, רבי לייביש לייזער. ברוקלין, תשל"ז [1977].
 נכתב כעידוד להדפסת ספרים, חידושי הגאון המקובל רבי יוסף ידיד הלוי, מחכמי ארם-צובה, והוא מציע עזרה כספית להמשך הוצאת הספרים. בסוף המכתב הוא חותם: **נאום ידירו בלתי מכירו, חיים לייביש לייזער, הרוצה בעולום שמו**. נייר מסמכים רשמי, 21.5 ס"מ, כ-20 שורות בכת"י. מצב טוב-מאד
 פתיחה: \$400

362. Letter by Rebbe Ya'akov Leizer of Pshevorsk

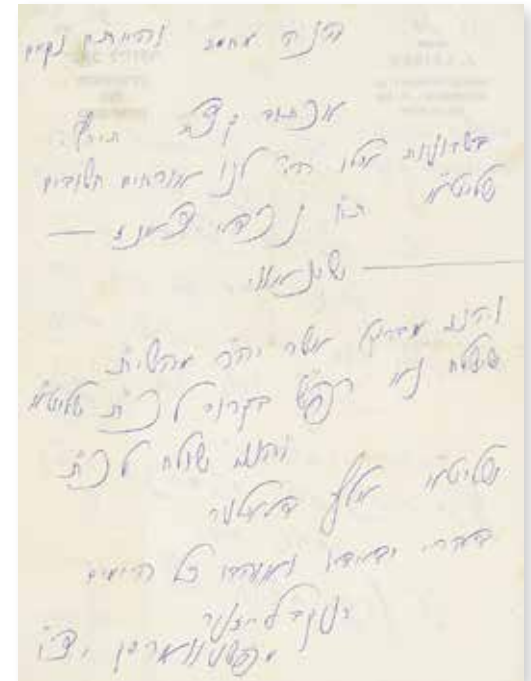
Letter by Rebbe Ya'akov Leizer of Pshevorsk. To Rebbe Abish Kaner, a descendant of Rebbe Moshe of Sieniawa. Antwerp, [1983].

Letter handwritten and signed by the Rebbe [on the verso of the leaf], in which he stresses a number of times his great love for the families of the Sanz-Sieniawa rebbes. With good wishes and blessings for a complete recovery.

Rebbe Ya'akov Leizer (R' Yankele) of Pshevorsk (1906-1997), the second rebbe of the Pshevorsk dynasty. Disciple of Rabbi David Tevili of Dukla and Rabbi Chuna Halberstam of Kołaczyce, served as Rabbi of Jaślika before the Holocaust. Son-in-law of Rebbe Itzele Gewirtzman of Pshevorsk and his successor.

Leaf, 21 cm. Fair condition, folding marks and tiny tears, dark stains.

Opening price: \$500



362

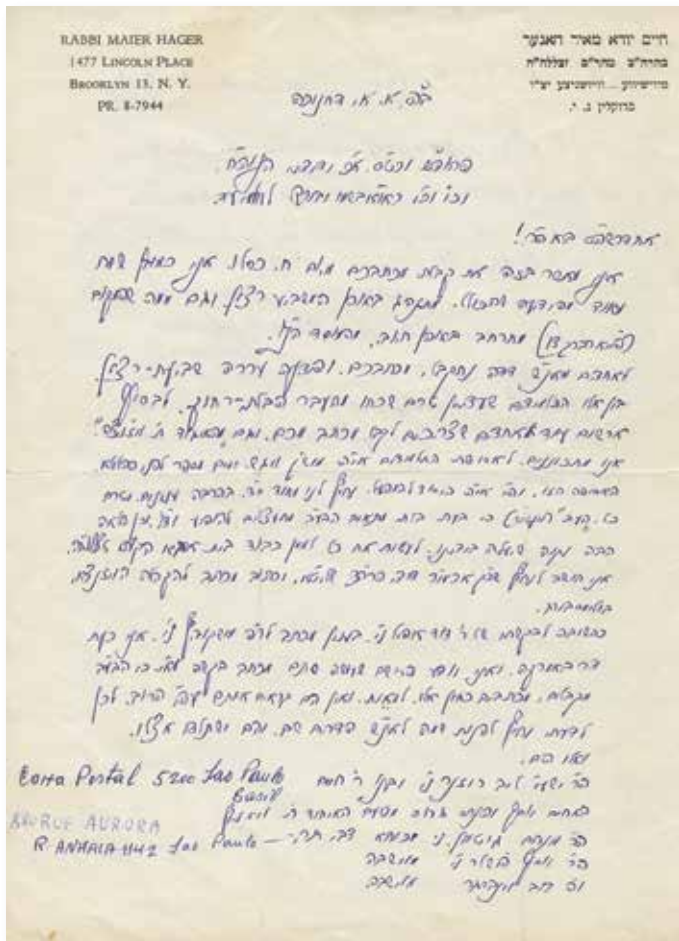
362. מכתב האדמו"ר רבי יעקב לייזר מפשעורסק

מכתב האדמו"ר רבי יעקב לייזר מפשעורסק. אל האדמו"ר רבי אביש קנר, מצאצאי האדמו"ר רבי משה משיניווא. אנטוורפן, תשמ"ג [1983].
 מכתב בכתב-יד וחתמת האדמו"ר [מעברו השני של הדף], במכתב מודגשת מספר פעמים החביבות הגדולה שחיבב את משפחת אדמו"רי צאנז-שיניאווי. עם איחולים וברכות לרפואה שלמה.
 האדמו"ר רבי יעקב לייזר (ר' יענקליה) מפשעורסק (תרס"ו-תשנ"ז), האדמו"ר השני לשושלת פשעורסק. תלמיד רבי דוד טעוולי מדוקלא ורבי חונה הלברשטאם מקולשיץ, שימש לפני השואה כרב בעיר יאשליסק. חתן האדמו"ר רבי איציקל גוירצמן מפשעורסק, וממלא מקומו באדמו"רות.
 דף, 21 ס"מ. מצב בינוני, סימני קיפול וקרעים ועירים, כתמים כהים.

פתיחה: \$500

363. שני מכתבי אדמו"רים - מכתב "אזהרה" מהאדמו"ר מסקולען / מכתב מהאדמו"ר מפשעורסק

שני מכתבי אדמו"רים:
 • מכתב בחתימת האדמו"ר "הק' ישראל אברהם בהרה"צ מוה"ר אליעזר זוסיא פריטיגול זצוק"ל מסקולען". ברוקלין ניו-יורק, אדר השתד"מ [1984].
 מכתב אזהרה להחזרת חפצי הקודש וכתבי היד של אביו האדמו"ר זצ"ל שנלקחו מביתם: "כבוד אנ"ש ידידים אהובים... אודות חפצי כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה - בכלל, ופרט אודות כתבי ידות וספרי קודש ואבנט התפלה של אאמו"ר... אשר ישנם כאלו אשר הורו היתר לעצמם להחזיקם ברשותם בלי נטילת רשות ממני הח"מ... באתי בזה לבקשם ולהזהירם להחזירם אלי בעוד מועד, שלא יכשלו ח"ו בעוון גניבה וגזילה... כי אין אני מוחל על זה לא בזה ולא בבא ח"ו". נייר מסמכים רשמי, כ-28 ס"מ. מצב



364

364. Collection of Letters – Rebbes and Rabbis

Collection of letters of Chassidic rebbes and rabbis of the last generation.

For a complete list, please see the Hebrew description.

19 items, varied size. Overall good condition.

Opening price: \$1100

364. אוסף מכתבים - אדמו"רים ורבנים

אוסף מכתבי אדמו"רים ורבנים מהדור האחרון. בין הפריטים: • מכתב המלצה בכת"י וחתומת האדמו"ר רבי שלום נח ברובוסקי מסלונים [בעל "נתיבות שלום"]. ירושלים, תשל"ו [1976]. • מכתב המלצה בחתימת האדמו"ר רבי שמואל ברובוסקי שליט"א מסלונים. ירושלים, תשמ"ח [1987]. • מכתב בכת"י וחתומת האדמו"ר רבי חיים יהודה מאיר הגר מווישווא-ויזניץ. ניו יורק, [לפני תש"ך]. • מכתב בכת"י וחתומת האדמו"ר רבי חנוך העניך בורנשטיין מסוכטשוב. ירושלים, תשכ"ה [1965]. • כולל מכתב אשתו הרבנית. • מכתב בכת"י וחתומת האדמו"ר מערלוי רבי יוחנן סופר שליט"א. ירושלים, תשל"ג [1973]. • מכתב נוסף מהאדמו"ר מערלוי, מודפס, עם ברכה וחתומה בכתב-ידו. ירושלים, תשס"ח [2008]. • מכתב בכת"י וחתומת האדמו"ר רבי ירוחם ליינר מראדזין. ברוקלין, תשי"ד [1954]. • מכתב בכת"י וחתומת האדמו"ר רבי אברהם יהושע העשיל ויינברג מסלונים-ת"א, לגיסו האדמו"ר בעל "בית ישראל" מגור. תל אביב, תש"ט [1949]. • מכתב בחתימת האדמו"ר מגור רבי פנחס מנחם אלתר. ירושלים, תשמ"ט [1989]. • גלויה חתומה ע"י האדמו"ר רבי אברהם ויינברג בעל "ברכת אברהם", רבי אשר זאב ורנר ורבי פנחס מינצברג. טבריה, תשי"א [1941]. • קבלה עם חתימות האדמו"ר בעל "ברכת אברהם" מסלונים ורבי דוד מינצברג. טבריה, תשכ"א [1961]. • מכתב מעניין בכת"י וחתומת רבי אשר זאב ורנר. טבריה, תשמ"ו [1986]. • גלויה בכת"י וחתומת רבי ישעיה אשר זעליג מרגליות. ירושלים, תשכ"ה [1964]. • ועוד.

19 פריטים, גודל משתנה. מצב כללי טוב.

פתיחה: \$1100

363. Two Letters by Rebbes – A Letter of Warning by the Skulen Rebbe / Letter by the Pshevorsk Rebbe

Two letters:

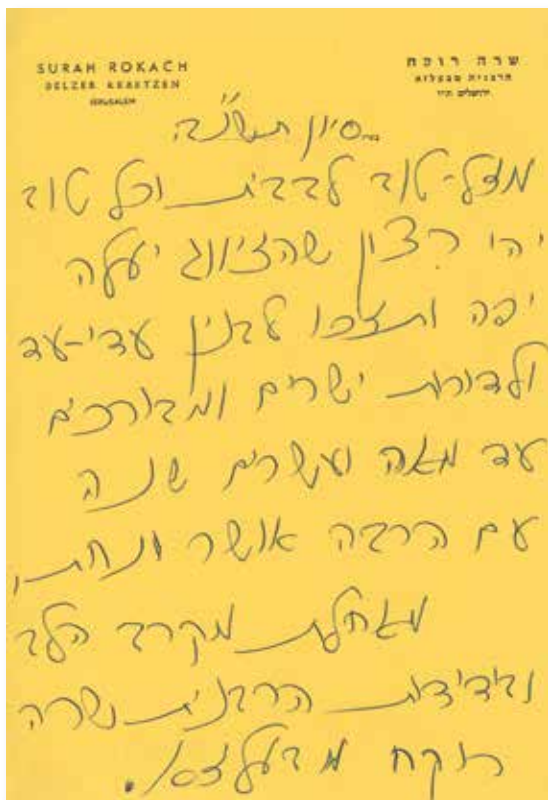
- Letter signed by Rebbe "Yisrael Avraham ben Rabbi Eliezer Zusia Portugal of Skulen". Brooklyn, NY, Adar 1984.

Letter of warning to return his father's sacred objects and manuscripts which were taken from their home: "My beloved friends... about the sacred objects of my father in general and specifically his manuscripts and books and prayer belt...there are some who allowed themselves to take them without asking my permission...I request and warn them to return them before it is too late, so they shall not transgress the prohibitions of theft and stealing... because I do not forgive them for this, not in this world and not in the next". Official stationery, approximately 28 cm. Fair condition, wear and tear to margins.

- Long autograph letter signed by the Pshevorsk Rebbe, Rebbe Leibish Leizer. Brooklyn, 1977.

Written as encouragement to printing books containing the novellae of the Kabbalist Rabbi Yosef Yedid HaLevi, an Aleppo scholar. The rebbe offers financial assistance to whoever continues publishing the books. At the end of the letter, he signs: "...Chaim Leibish Leizer, who wants to remain anonymous". Official stationery, 21.5 cm. Approximately 20 handwritten lines. Very-good condition.

Opening price: \$400



366

366. Compilation of Rebbetzins' Letters

Compilation of rebbetzins' letters: • Letter by Rebbetzin Sarah Rokeach, wife of the Belzer Rebbe. Sivan 1995. • English letter and New Year card, from Rebbetzin Alte Miriam Leah Dushinsky, wife of the Maharitz Dushinsky. • Letter to Rabbi Porush, from the Skvyra Rebbetzin. Boro Park, [without date]. • Three letters from Rebbetzin Chaya Rachel Sarna, wife of Rabbi Chaim Sarna – head of Chevron Yeshiva.

6 letters. Varied size. Overall good condition. Filing holes to some letters.

Opening price: \$500

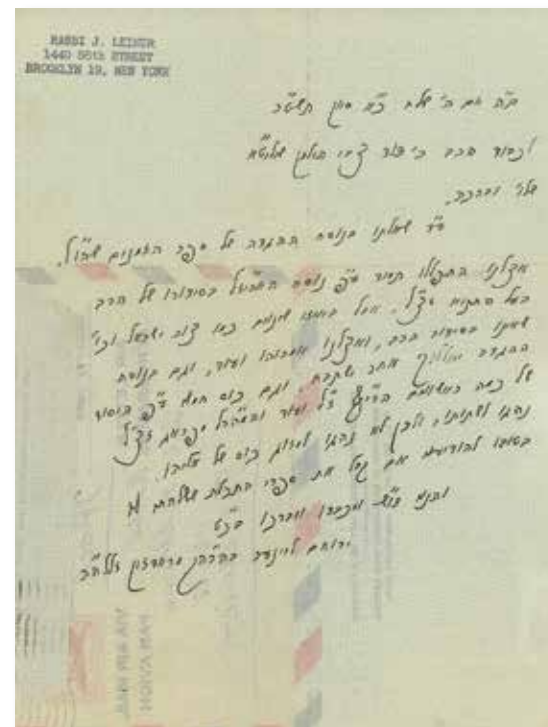
365. Collection of Rebbes' Letters

Collection of Rebbes' letters:

- Letter by Rebbe Yeruchan Leiner of Radzyń. New York, 1956. (To Rabbi Hilman, on the text of the Hagaddah).
- Letter by Rebbe Mordechai Shalom Yosef Friedman of Sadigura. Tel Aviv, 1977.
- Letter by Rebbe Elazar Twersky of Skvira. New York.
- Letter by Rebbe Avraham Menachem Danziger of Alexander. Bnei Brak, 1956.
- Letter by Rebbe Yisrael Halberstam of Žmigrod. Jerusalem, [not dated].
- Letter by Rebbe Chanoch Bornstein of Sochaczew. Jerusalem, 1957.
- Letter by Rebbe Elimelech Shapira of Pszczyna-Grodzhinsk. Tel Aviv, 1859.

7 letters. Varied size, good condition.

Opening price: \$500



365

365. אוסף מכתבי אדמו"רים

אוסף מכתבי אדמו"רים:

- מכתב האדמו"ר רבי ירוחם ליינער מראדזין. ניו יורק, תשט"ז. (לרד"צ היילמן בעניין נוסח ההגדה).
- מכתב האדמו"ר רבי מרדכי שלום יוסף פרידמן מסדיגורה. תל אביב, תשל"ז.
- מכתב האדמו"ר רבי אלעזר טווערסקי מסקווירא. ניו יורק.
- מכתב האדמו"ר רבי אברהם מנחם דנציגר מאלכסנדר. בני ברק, תשט"ז.
- מכתב האדמו"ר האדמו"ר רבי ישראל הברשטאם מזומיגראד. ירושלים, [ללא תאריך].
- מכתב ארוך מהאדמו"ר רבי חנוך בורשטיין מסוכוטשוב. ירושלים, תשי"ז.
- מכתב ארוך מהאדמו"ר רבי אלימלך שפירא מפיאסצנה-גרודזיסק. תל אביב, תשי"ט.

7 מכתבים. גודל משתנה, מצב טוב.

פתיחה: \$500

366. לקט מכתבי רבניות

לקט מכתבים מרבניות: • מכתב הרבנית שרה רוקח, אשת האדמו"ר מבעלזא. סיון תשנ"ה [1995]. • מכתב באנגלית, וברטיס ברכה לשנה טובה, מאת הרבנית אלטה מרים לאה דושינסקיא, אשת המהרי"ץ דושינסקי. • מכתב אל הרב פרוש, מאת הרבנית מסקווירא. בורו פארק, [ללא תאריך]. • שלושה מכתבים מהרבנית חיה רחל סרנא, אשת רבי חיים סרנא - ראש ישיבת חברון. 6 מכתבים. גודל משתנה. מצב כללי טוב. נקבי תיוק בחלק מהמכתבים.

פתיחה: \$500

367. Lithographed Wedding Invitation – By Rebbe Yechezkel HaCohen of Radomsk

"Mazal tov" – lithographic printing of a handwritten wedding invitation, by Rebbe Yechezkel HaCohen Rabinowitz of Radomsk, upon the marriage of his daughter Hinda with his nephew the groom Rabbi Shlomo Rabinowitz of Kromolów. [Radomsk, 1909].

At the top of the invitation is a poem (apparently written by Rebbe Yechezkel of Radomsk), with the names Shlomo Elimelech and Hinda in an acrostic, and on the margins are three lines of a lithograph of the handwriting and signature of the Rebbe.

The groom, Rabbi Shlomo Elimelech Rabinowitz (Otzar HaRabbanim 186683), son of Rebbe Natan Nachum Rabinowitz of Kromolów (and grandson of the author of Tiferet Shlomo of Radomsk), married Hinda, his cousin, daughter of his uncle Rebbe Yechezkel HaCohen Rabinowitz of Radomsk author of Knesset Yechezkel. Served as Rabbi of Kamieńsk and later of Zawiercie. Perished with his family in the Holocaust.

Leaf, 22 cm. Fair condition, stains and tears. Framed. Unexamined out of frame.

Opening price: \$500



367

367. הזמנה לנישואין בדפוס ליטוגרפי - מאת האדמו"ר רבי יחזקאל הכהן מראדומסק

"מזל טוב" - הזמנה לנישואין - בדפוס ליטוגרפי של כתב-יד, מאת האדמו"ר רבי יחזקאל הכהן רבינוביץ מראדומסק. לנישואי בתו הינדא עם אחיינו החתן רבי שלמה רבינוביץ מקרימילוב. [ראדומסק, תרס"ט 1909].

בראש ההזמנה שיר (שחיבר כנראה האדמו"ר רבי יחזקאל מראדומסק), עם השמות "שלמה אלימלך" ו"הינדא" באקרוסטיכון. בשולי ההזמנה שלוש שורות בכתב-ידו וחתירתו של האדמו"ר בליטוגרפיה.

החתן, רבי שלמה אלימלך רבינוביץ (אוצר הרבנים 186683), בן האדמו"ר רבי נתן נחום רבינוביץ מקרימילוב (ונכד האדמו"ר בעל 'תפארת שלמה' מראדומסק), נשא את הכלה הינדא בת דודו (אח אביו) האדמו"ר רבי יחזקאל הכהן רבינוביץ מראדומסק בעל "כנסת יחזקאל". כיהן כרב בקאמינסק ולאחר מכן בעיר זאוויירטשה. נספה בשואה עם משפחתו, הי"ד.

דף, 22 ס"מ. מצב בינוני, כתמים וקרעים. נתון במסגרת. לא נבדק מוחץ למסגרת.

פתיחה: \$500

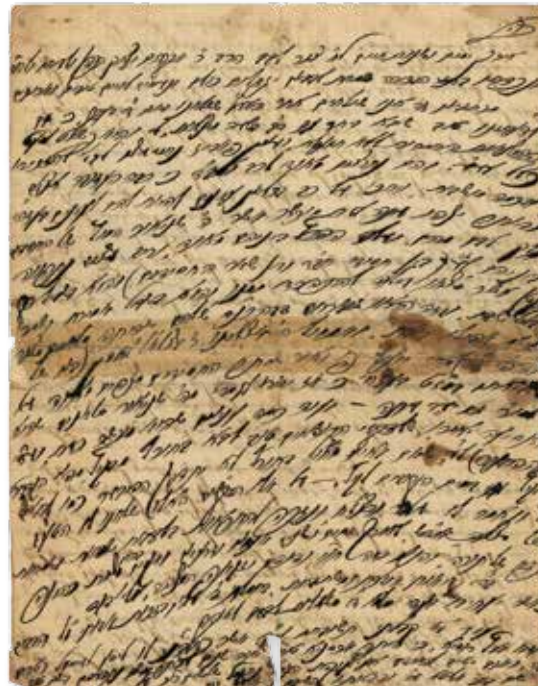
368. Letters by the Aderet and his Family to his Son-in-law Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook and his Family – Historical Content

Long letter composed of several letters, to Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook who served at that time as Av Beit Din of Bauska and to his daughter, granddaughter of the Aderet, handwritten and signed by Rabbi "Eliyahu David" Rabinowitz Te'omim – the Aderet; from his son Rabbi Refael Rabinowitz, and from his wife, Rebbetzin Faiga. Jerusalem, Kislev 1903.

The letters were written in anticipation of Rabbi Kook's beginning his appointment in the Jaffa rabbinate and their content is very interesting. The Aderet describes the spiritual situation of the Jaffa Ashkenazi community, tells of Rabbi Shneur Slonim, posek of the Chabad Chassidim who was not accepted by the rest of the Chassidim of the city [due to a dispute which erupted regarding a small issue – the custom of saying VeShamru on Shabbat eve], and he writes in the name of Rabbi Bezalel Lapin that the residents of Jaffa are eagerly awaiting his coming.

On the verso is a letter by his wife the Rebbetzin to Rabbi Kook's wife and to their orphaned granddaughter Fraidele, and a letter to his granddaughter signed by the Aderet. On the second leaf is a letter to Rabbi Kook from his brother-in-law Rabbi Refael Rabinowitz and another letter to his niece, Rabbi Kook's daughter.

The Aderet was Rabbi Kook's father-in-law from his first marriage to the Aderet's daughter Alta Bat-Sheva in 1886. She died at a young age in 1889 leaving a daughter named Fraida Chana. The love and bond between the Aderet and his son-in-law the Ra'ayah remained the same as in the past. Later, the Ra'ayah remarried the daughter of Rabbi Zvi Yehuda Rabinowitz-Te'omim – the Aderet's twin brother, who was orphaned from her father and was



368

raised by her uncle the Aderet [she bore him his son, Rabbi Zvi Yehuda Kook]. The Aderet addresses Rabbi Kook with loving titles and many blessing and calls his granddaughter "the joy of our house". The decision of the Aderet to serve in the Jerusalem rabbinate initiated his call to his beloved son-in-law, the Ra'ayah to serve in the Jaffa rabbinate, the topic of this letter.

4 pages, 29 cm. Dry paper, fair condition, wear and tears, old adhesive tape.

Unknown letters! Apparently never printed.

Opening price: \$800

368. מכתבים מהגאון האדר"ת ובני משפחתו אל חתנו הגאון ראי"ה קוק ובני משפחתו - תוכן היסטורי

מכתב ארוך הכולל מספר מכתבים, אל הגאון רבי אברהם יצחק הכהן קוק שכהן אז כאב"ד בוויסק, ואל בתו נכדת האדר"ת, בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי "אליהו דוד" רבינוביץ תאומים - האדר"ת; מאת בנו רבי רפאל רבינוביץ, ומאת אשתו הרבנית פיגא. ירושלים, כסלו תרס"ד [1903].

המכתבים נכתבו לקראת בואו של הרב קוק, לכהן ברבנות יפו, ותוכם מעניין מאד. האדר"ת מתאר לו את הלך הרוחות בקהילת יפו האשכנזית, מספר על רבי שניאור סלונים המו"צ של אנשי חב"ד שלא היה מקובל על שאר החסידים בעיר [בשל מחלוקת שפרצה בשביל עניין קטן - מנהג אמירת "ישמר" כליל שבת], וכותב לו בשם רבי בצלאל לאפין שתושבי יפו מצפים מאד לבואו. מעבר לדף מכתב מרעייתו הרבנית לאשתו של הרב קוק, ולנכדתם היתומה פריידעלע, ומכתב בחתימת האדר"ת אל נכדתו. בדף השני מכתב אל הרב קוק מגיסו רבי רפאל רבינוביץ, ומכתב נוסף אל בת-אחוזו - בתו של הרב קוק.

הגאון האדר"ת היה חותנו של הרב קוק בזיווגו הראשון, כאשר נשא בשנת תרמ"ו את בתו אלטא בת שבע לאשה. היא נפטרה בדמי ימיה בשנת תרמ"ט בהותרה בת בשם פריידא חנה. האהבה והקשרים בין האדר"ת לחתנו הראי"ה נותרו כבעבר. מאוחר יותר נשא הראי"ה את בתו של רבי צבי יהודה רבינוביץ-תאומים - אחיו התאום של האדר"ת, שהתייתמה בילדותה מאביה וגדלה בבית דודה האדר"ת [ממנה נולד לו בנו הרב צבי יהודה קוק]. האדר"ת פונה אליו במכתב שלפנינו בתואר אהבה "צור לבבי" ובברכות רבות, ואת נכדתו מכנה "שמחת לבבנו". עלייתו של האדר"ת לכהן ברבנות בירושלים, הביאה בעקבותיה את היוזמה להביא אף את חתנו האהוב הראי"ה לכהן ברבנות ביפו, ואודות כך נסוב המכתב שלפנינו.

4 עמודים, 29 ס"מ. נייר יבש, מצב בינוני, קרעים ובלאי, הרבקות נייר-דבק ישנות.

מכתבים לא ידועים! כנראה שלא נדפסו.

פתיחה: \$800

370. מכתבי ברכה שהחליפו הרב קוק והנציב העליון סר ארתור ווקופ

מכתבי ברכה שהחליפו הרב קוק והנציב העליון הבריטי סר ארתור ווקופ.

- שני מכתבים, האחד באנגלית והשני - בתרגומו לעברית, מאת הנציב העליון סר ארתור ווקופ, אל הרב קוק. ברכות לרגל מלאות לרב קוק 70 שנה. ירושלים, 18 בפברואר 1935.
- טיוטת מכתב התשובה בכתב-ידו של הרב קוק, המודה לנציב העליון על איחוליו ומשיב לו מברכותיו. • מצורפת העתקת תשובת הרב קוק במכונת כתיבה. ירושלים, 19 בפברואר 1935.

4 דף. גודל משתנה. מצב טוב, סימני קיפול.

פתיחה: \$300

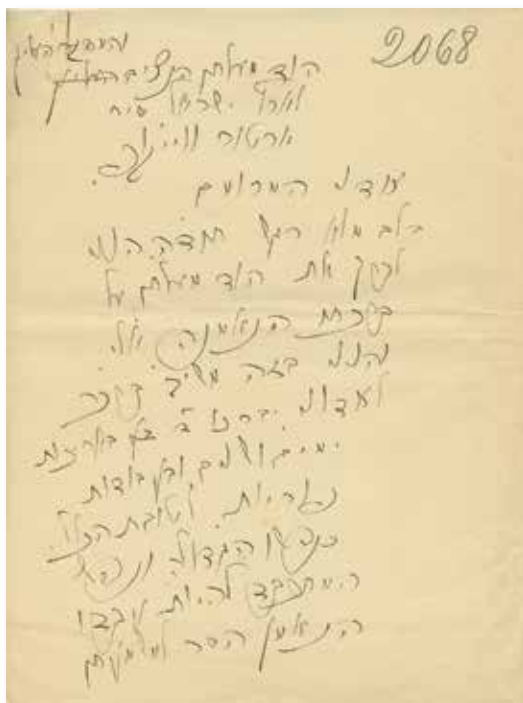
370. Letters of Good Wishes Exchanged Between Rabbi Kook and High Commissioner Sir Arthur Wauchope

Letters of good wishes exchanged between Rabbi Kook and High Commissioner Sir Arthur Wauchope.

- Two letters, one in English and the other translated to Hebrew, by High Commissioner Sir Arthur Wauchope, to Rabbi Kook. Good wishes for Rabbi Kook's 70th birthday. Jerusalem, February 18, 1935.
- Draft of Rabbi Kook's response, in his handwriting, thanking the High Commissioner for his good wishes and blessing him in return. • Enclosed is a typewritten copy of Rabbi Kook's response. Jerusalem, February 19th 1935.

4 leaves. Varied size. Good condition, folding marks.

Opening price: \$300



370

369. Approbation in the Handwriting of Rabbi Kook – Jerusalem, 1935

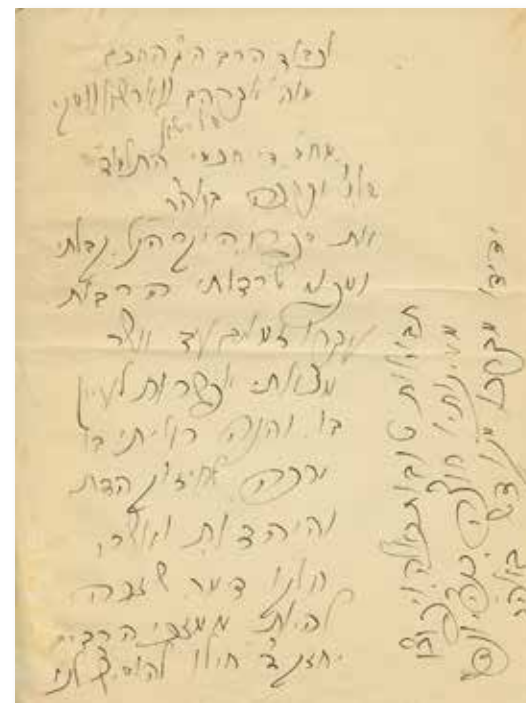
Letter handwritten and signed by Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook – Chief Rabbi of Eretz Israel, to Rabbi Avraham Varshevsky. Approbation for his book Di Chochmei HaTalmud. Jerusalem, Adar Sheni 1935.

Enclosed: • Letter by Rabbi Avraham Varshevsky to Rabbi Kook as to his book. • The envelope in which the letter was sent to Rabbi Kook. • A typewritten copy of Rabbi Kook's letter.

The letter was written several months before the death of Rabbi Kook.

Rabbi Kook's letter + 2 leaves and a postage envelope. Varied size, overall good condition, stains and folding marks.

Opening price: \$300



369

369. הסכמה בכתב ידו של הרב קוק - ירושלים, תרצ"ה

מכתב בכתב ידו וחתימתו של רבי אברהם יצחק הכהן קוק - הרב הראשי לארץ ישראל, אל רבי אברהם ווארשאוסקי. הסכמה על ספרו "די חכמי התלמוד". ירושלים, אדר שני תרצ"ה (1935).

מצורפים: • מכתב מאת רבי אברהם ווארשאוסקי אל הרב קוק בעניין ספרו. • המעטפה בה נשלח המכתב אל הרב קוק. • העתק מכתב הרב קוק במכונת כתיבה.

המכתב נכתב חודשים מספר לפני פטירתו של הרב קוק. מכתב הרב קוק + 2 דף ומעטפת דואר. גודל משתנה, מצב כללי טוב, כתמים וסימני קיפול.

פתיחה: \$300

372. כתב הוראות מהרבנות הראשית למאפית המצות בחיפה - טבת תרפ"ו - בחתימות הרב קוק ורבני ארץ ישראל

מכתב "הוראות הרבנות הראשית לארץ ישראל, בעניני ההשגחה על המאפיה של מצות, של הטחנות הגדולות בא"י". חיפה, טבת תרפ"ו (דצמבר 1925).

הוראות מפורטות לסדרי העבודה, של הפועלים והמשגיחים בכתב ידו של המזכיר הכללי רבי שמואל אהרן ובר, בחתימת ידם של הרבנים הראשיים לארץ ישראל: רבי אברהם יצחק הכהן קוק ורבי יעקב מאיר; רבני חיפה: רבי ברוך מרקוס, רבי אליהו ריינה ורבי יהושע קניאל; ורבני ירושלים: רבי צבי פסח פראנק, רבי שמשון אהרן פולונסקי (הרב מטעפליק) ורבי אברהם פילוסוף. נייר מסמכים רשמי, 33.5 ס"מ, כתוב משני צדדיו. מצב טוב, כתמים וסימני קיפול.

פתיחה: \$300

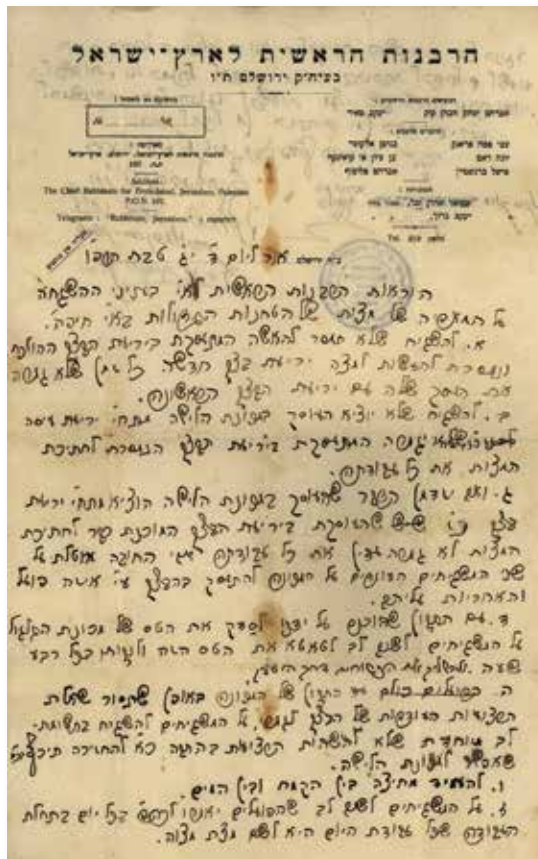
372. Letter of Instructions of the Chief Rabbinate to the Matzo Bakery in Haifa – Tevet 1925 – Signatures of Rabbi Kook and Other Eretz Israel Rabbis

Letter "Instructions of the Chief Rabbinate of Eretz Israel, on the subject of supervision of the matzo bakery of the large flour-mills in Eretz Israel". Haifa, December 1925.

Detailed instructions for work arrangements of workers and kashrut supervisors in the handwriting of the general secretary Rabbi Shmuel Aharon Weber, signed by the Chief Rabbis of Eretz Israel: Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook and Rabbi Ya'akov Meir; Haifa rabbis: Rabbi Baruch Marcus, Rabbi Eliyahu Reine and Rabbi Yehoshua Kaniel; and Jerusalem rabbis: Rabbi Zvi Pesach Frank, Rabbi Shimshon Aharon Polonsky [The Teflik Rav] and Rabbi Avraham Philosoph.

Official stationery, 33.5 cm, written on both sides. Good condition, stains and folding marks.

Opening price: \$300



372

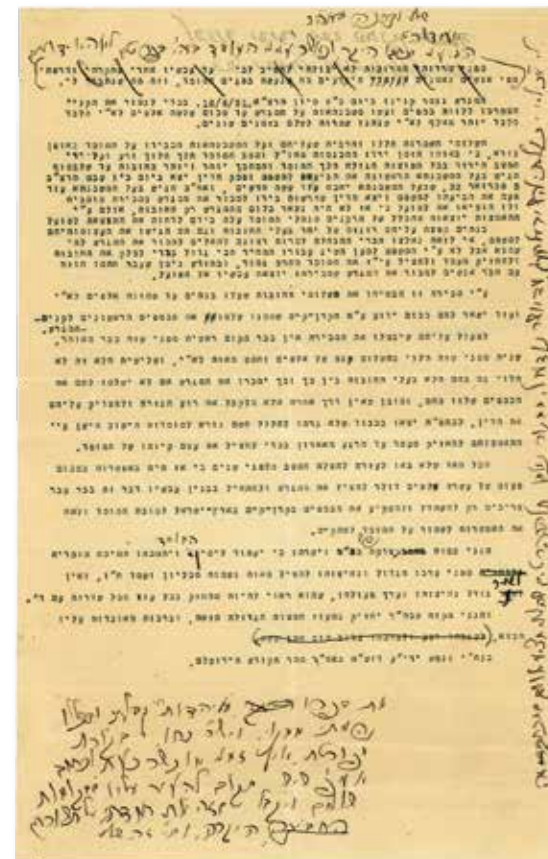
371. Letter by Rabbi Kook

• Letter by Rabbi Dr. Yisrael Lowenthal to Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook. Jerusalem, [1935]. (Includes postal envelope).

• Three leaves [4 pages] with the typewritten draft of Rabbi Kook's response to Dr. Lowenthal. Includes additions and corrections in Rabbi Kook's handwriting.

Varied size. Good condition.

Opening price: \$250



371

371. מכתב הרב קוק

• מכתב מאת הרב ד"ר ישראל לוינטל אל רבי אברהם יצחק הכהן קוק. ירושלים, [תרצ"ה 1935]. (כולל מטעפת הדואר).

• שלושה דפים [4 עמ'] עם טיוטת מכתב התשובה של הרב קוק לד"ר לוינטל, כתובים במכונת כתיבה. כולל הוספות ותקונים בכתב ידו של הרב קוק. גודל משתנה. מצב טוב.

פתיחה: \$250

373. Letters and Documents – Rabbi Shraga Feivel Holzberg – Paris and Jaffa

Collection of letters and documents, by or about Rabbi Shraga Feivel HaLevi Holzberg. [Including letters concerning Rabbi Kook at the time he served as Av Beit-Din of Jaffa]

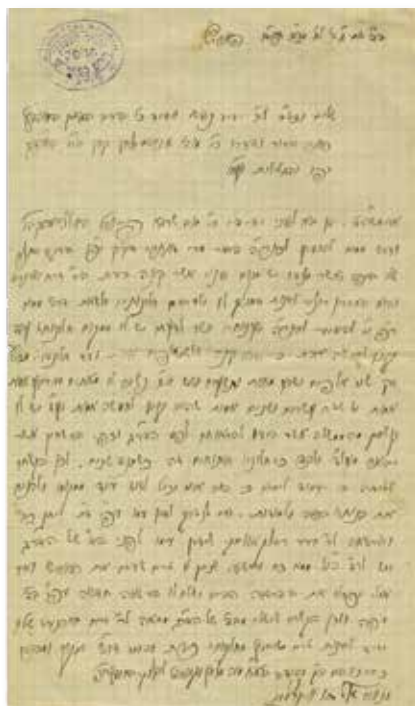
Among the letters:

- A letter handwritten and signed by Rabbi "Yehuda ben Yitzchak Akiva Lubatsky, Russia-Poland", to Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook Av Beit Din of Jaffa. Paris, 1906. Another signature appears in the margin: "Eliyahu Weinstock".

The letter deals with the assets of Rabbi Shraga Feivel Holtberg in Jaffa, near the property of Zerach Barnett [the Neve Shalom neighborhood]. Rabbi Yehuda Leib Lubatsky (1850-1910), rabbi of immigrants from Russia-Poland and Romania in Paris was known for his polemic book "Ein T'nai B'Nisu'in", printed by Rabbi Chaim Ozer in Vilna.

- Two letters written in 1910 by Rabbi Shraga Feivel Holzberg, one comprising four pages, in which he writes about the Shmita polemic, opposing Rabbi Kook. Holzberg quotes excerpts in the name of the Maharil Diskin and his disciple Rabbi Naftali Hertz HaLevi, who permitted the "sale" of Eretz Israel to a non-Jew for the duration of the Shmita year.

- Several letters (in German), by Rabbi Wolf Pappenheim, to Dr. Yitzchak Refael Holzberg, containing memories as to the wisdom and fear of Heaven of his father Rabbi Shraga Feivel and the great esteem he was held by his teachers, Maharil Diskin and Rabbi Yisrael of Salant during their stay in Paris. Vienna, 1920s. [Rabbi Binyamin Wolf Pappenheim (1850-1938), disciple of the Ktav Sofer, head of the Charedi community of the Schiff-Shul in Vienna and one of the founders of Agudat Yisrael. In the 1870s-1880s, he spent some 15 years in Paris, where he befriended Rabbi Shraga Feivel Holzberg]. Rabbi Shraga Feivel HaLevi Holzberg (1841-1917), was the son of Rabbi Shlomo Zalman HaLevi (of Kolno, Lomza region) and son-in-law of Rabbi Chaim Simcha HaLevi Soloveitchik (c. 1830-1921, brother of the author of Beit HaLevi). In the 1870s, he travelled to Manchester, England, and in 1878, when the Maharil was exiled from Lomza to Paris (accompanied by his son-in-law Rabbi Chaim



373

Simcha Soloveitchik), Rabbi Shraga Feivel travelled to Paris to serve as his shochet according to all the stringencies of the Maharil Diskin. Rabbi Shraga Feivel stayed in Paris for many years and was one of the closest disciples of Rabbi Yisrael of Salant.

In 1897, he immigrated to Eretz Israel and was one of the founders of the Ashkenazi community in Jaffa. The Maharil Diskin initiated the appointment of Rabbi Naftali Hertz HaLevi as Rabbi of Jaffa. After the death of Rabbi Naftali Hertz, Rabbi Shraga Feivel was among those who supported appointing Rabbi Avraham Yitzchak Kook to the Jaffa rabbinate. Rabbi Shraga Feivel travelled many times to Paris, earning him the nickname "Rabbi Feivel Pariser". His son was Dr. Yitzchak Refael Etzyon-Holzberg (1885-1981). See Items 320, 383.

Approximately 10 paper items. Varied size and condition.

Opening price: \$300

373. צרור מכתבים ומסמכים - רבי שרגא פיבל הולצברג - פריז ויפו

צרור מכתבים ומסמכים, מאת רבי שרגא פיבל הלוי הולצברג ואודותיו. [כולל: מכתבים בעניני הרב קוק בזמן כהונתו כאב"ד יפו]. בין המכתבים:

- מכתב בכתב ידו וחתמתו של הגאון רבי "יהודה בלא"א יצחק עקיבא לובעצקי, החופ"ק ר"פ", אל רבי אברהם יצחק הכהן קוק אב"ד יפו. פריז, תרס"ו [1906]. בשולי המכתב חתימה נוספת "ונאם: אליהו ווינשטוק".

המכתב עוסק בנכסי רבי שרגא פיבל הולצברג ביפו, ליד קרקעות זרח בארנעט [בתי זרח פרנט - שכונת "נוה שלום"]. הגאון רבי יהודה ליב לובעצקי (תר"י-תרע"ט), רב לעדת ר"פ [יוצאי רוסיה-פולין ורומניה] בפריז. נודע בספרו הפולמוסי "אין תנאי בנשואין", שהדפיס ע"י הגאון רבי חיים עוזר בוילנא.

- שני מכתבים מרבי שרגא פיבל הולצברג, אחד מהם בן 4 עמודים, משנת תר"ע (1910), בו הוא כותב על פולמוס השמיטה אשר התעורר נגד הרב קוק. הוא מביא בשם רבותיו הגאונים המהרי"ל דיסקין ותלמידו הגאון רבי נפתלי הירץ הלוי, שהתירו את ה"מכירה" לנכרי בשביעית.

- מספר מכתבים (בגרמנית), מאת רבי וולף פפנהיים, אל ד"ר יצחק רפאל הולצברג, ובהם זכרונות אודות הפקחות ויראת השמים של אביו רבי שרגא פיבל, ואודות ההערכה הרבה שהוקירהו רבותיו המהרי"ל דיסקין ורבי ישראל מסלנט, בעת שהותם בעיר פריז. וינה, שנות התר"פ. [רבי בנימין וולף פפנהיים (תר"י-תרצ"ח), תלמיד ה"כתב סופר", ראש הקהל בקהילה החרדית "שיף-שול" בווינה וממייסדי "אגודת ישראל". בשנות התר"ל-תר"מ התגורר כ-15 שנה בעיר פריז, שם התיידד עם רבי שרגא פיבל הולצברג]. רבי שרגא פיבל הלוי הולצברג (תר"א-תרע"ז), בן רבי שלמה זלמן הלוי (מהעיר קולנה, פלך לומז'ה) וחתנו של רבי חיים שמחה הלוי סולובייציק (תק"ץ בערך-תרפ"א, אחיו של בעל "בית הלוי"). בשנות התר"ל נסע למנצ'סטר שבאנגליה, ובשנת תרל"ח, כאשר גלה המהרי"ל דיסקין מלומז'ה לפריז (בליווי חותנו רבי חיים שמחה סולובייציק), נסע רבי שרגא פיבל לפריז כדי לשחוט עבורו, לפי כל ההקפדות בהן נהג המהרי"ל דיסקין במאכליו. רבי שרגא פיבל שהה שנים רבות בפריז, והיה ממקורביו הגדולים של רבי ישראל מסלנט.

בשנת תרנ"ז עלה לארץ ישראל והיה ממייסדי הקהילה האשכנזית בעיר יפו. עקב קרבתו למהרי"ל דיסקין, נתמנה רבי נפתלי הירץ הלוי ביזמתו לרבה של יפו. לאחר פטירת רבי נפתלי הירץ, היה רבי שרגא פיבל מהיוזמים להבאת הראי"ה קוק לכהן ברבנות יפו. רבי שרגא פיבל היה נוסע פעמים רבות לפריז, וכינויו ביפו היה "רבי פיבל פאריזער". בנו הוא ד"ר יצחק רפאל עציין-הולצברג (תרמ"ה-תשמ"ב), ראה אודותיו בפריטים 320, 383.

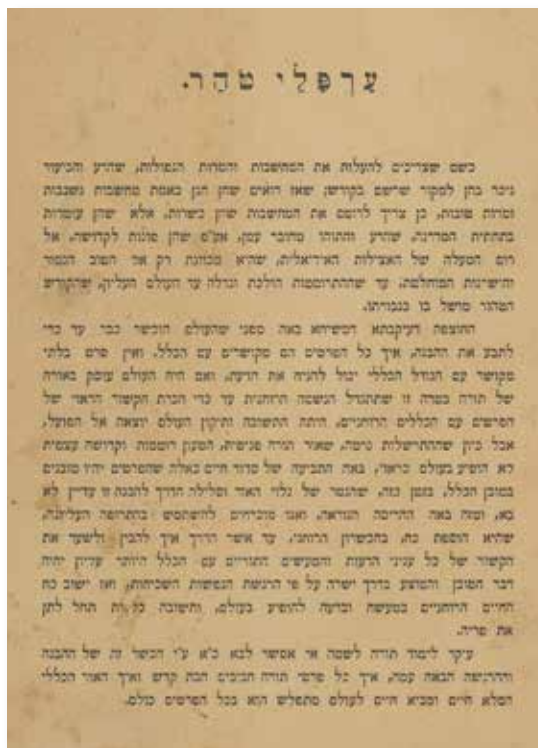
כ-10 פריטי נייר. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300

374. Arpilei Tohar, by Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook – Jaffa, 1914 – Suppressed Edition

Arpilei Tohar, short inscriptions of holy emotions, by Rabbi Avraham Yitzchak HaCohen Kook. [Jaffa, 1914. Printed by A. Ittin].

This book was canceled by the author in the middle of printing. Only Pages 1-80 were printed, no title page. On the 29th of Iyar 1914, Rabbi Kook wrote to his son, Rabbi Zvi Yehuda about the printing of this book and its content: "...I was overtaken by a yearning to print some of my writings, as they are, and I have begun to print [them] by Ittin titled Arpelei Tohar, several sheets...I hope that the thoughts will be blessed as they are without arrangement, perhaps their success will stand out precisely because the lack of arrangement...". (Igrot HaRa'ayah, Vol. 2, Jerusalem 1946, pp. 292-293, Siman 687). He wrote another letter to his son Rabbi Zvi Yehuda, on the 21st of Sivan 1914, in response to editing notes sent by his son: "...I sometimes correct the language as much as I can, but I have not yet attempted to omit things, perhaps I have not yet come across this type...". (Igrot HaRa'ayah, Vol. 2, p. 277, Siman 693). This book is one of the first works written by Rabbi Kook, about G-d's service and the revival of the Jewish People in the days of Ikvete D'Meshicha (preceding the coming of the Messiah), which is awakening Jews, even those who are still far from the Jewish religion. The thoughts within are compatible with the next books authored by the Rabbi, in which he gave public expression to the depth of his thoughts and to his churning spirit. This book was printed by a spontaneous decision; apparently, the letter indicates that this decision was not final. Some say that Rabbi Kook sent the sheets to a few of his close disciples and friends and after hearing their opinion, the book was canceled. The main opposition came from his son, Rabbi Zvi Yehuda Kook, who was aware of the hidden meaning of these writings and of the public polemic which was liable to arise due to his father's supportive attitude towards the national revival movement.



374

A.M. Haberman, in his list of books which were not completed at printing (HaKol Talui B'Mazal Afilu Sefer, Areshet, Vol. 3, 1961, p. 126, no. 88), writes: "This book contains matters of mussar and holiness, and the printing was apparently interrupted because the generation did not merit the things written therein". Indeed, the book did not merit reprinting until 1983, when it was published by Machon HaRatzia, in a new revised edition [censored and with additions).

80 pages, 22.5 cm. Fair condition, wear and detached leaves. Few worm holes to last leaves. Torn Bristol binding.

Rare! A book canceled in mid-printing.

Opening price: \$400

374. ערפלי טהר, לרבי אברהם יצחק הכהן קוק - יפו, תרע"ד - ספר שנגנז באמצע הדפסתו

ספר ערפלי טהר, רשימות קצרות של רגשי קודש, מאת הגאון רבי אברהם יצחק הכהן קוק. [יפו, תרע"ד 1914. דפוס א' איתין].

ספר זה נגנז ע"י המחבר, באמצע הדפסתו. נדפסו רק העמודים א-פ וללא שער. במכתב הרב קוק לבנו רבי צבי יהודה, מתאריך כ"ט אייר תרע"ד, כותב מרן הרב על הדפסת הספר ועל תוכנו: "... תקפו עלי רגשי השוקה להדפיס איזה מרשימותי, כסדר כמו שהם, והחילוני להדפיס אצל איתני בשם ערפלי טהר, כמה גליונות... אקוה שהדברים כמו שהם בלא שרק ועיבור גם הם יהיו לברכה, ואולי מהם ימצאו שברכתם תבולט דוקא ע"י חסרון העיבור, לחם חם כיום הלקחיו...". (אגרות הראי"ה, כרך שני, ירושלים תשי"ו, עמ' רצב-רצג, ס' תרפז). במכתב נוסף לבנו הרצי"ה, מתאריך כ"א סיון תרע"ד, שנכתב כתשובה על הערות עריכה ששלח אליו, כותב לו אביו הראי"ה: "... את הלשון אני מתקן לפעמים כיכולתי, אבל להשמיט דברים עדיין לא ניסית, ואולי לא בא לידי עדיין מסוג זה...". (אגרות הראי"ה, כרך שני, עמ' רצג, ס' תרצ"ג).

ספר זה מביכורי ספריו של הרב קוק, תוכנו על עבודת השם ועל תחיית עמנו בימי "עקבתא דמשיחא", המתעוררת גם אצל יהודים שעדיין רחוקים מדת ישראל. הרעיונות שבו מתאימים יותר לספריו הבאים של הרב, בהם נתן ביטוי פומבי לעומק מחשבותיו ולרוחו הסוערת. הדפסת הספר נעשתה בהחלטה ספונטנית, וכפי הנראה מהמכתב גם לא היתה סופית, אלא התחלת הדפסה, על מנת לראות ולהחליט תוך כדי הדפסה אם הדברים ראויים להתקבל בציבור. לפי המסופר, שלח הרב קוק את הגליונות הללו למתי-מספר מתלמידיו הקרובים ואנשי סודו, ולאחר התייעצות איתם נגנז הספר. עיקר ההתנגדות באה מצידו של בנו הרצי"ה קוק, שהיה מודע לצפון בכתבים אלה, ולפולמוס הציבורי שהם עלולים לעורר עקב יחסו האוהד לתנועת התחייה הלאומית. א"מ הברמן, ברשימתו על ספרים שלא נשלמו בדפוס ("הכל תלוי במזל אפילו ספר", ארשת, ג, תשכ"א, עמ' 126, מס' 88), כותב: "הספר מכיל ענייני מוסר וקדושה, וההדפסה נפסקה כנראה משום שלא היה הדור ראוי לדברים שנאמרו בו". ואכן ספר זה לא זכה למהדורות חזורות עד שנת תשמ"ג, בה נדפס הספר מחדש ע"י מכון הרצי"ה, במהדורה מחודשת וערוכה [מצונזרת ועם הוספות].

פ עמ', 22.5 ס"מ. מצב בינוני, בלאי ודפים מנותקים. מעט נקבי עש בדפים האחרונים. כריכת בריסטול קרועה. נדיר! ספר שנגנז באמצע הדפסתו.

פתיחה: \$400



375



375. Manuscript – Charity Notebook of the Mirodice Community, 1847-1887

Manuscript, charity notebook of the Mirodice (Czechoslovakia) community, 1847-1887.

Thick volume in a long narrow format. New elaborate leather binding.

The notebook contains thousands of entries of donations and income from various charity funds. The records contain an interesting documentation of a forty-year period in the life of the community, including names of men and women and various occasions. Among the documents are arrangements for selling seating in the synagogue, purchase of etrogim, etc.

The notebook is bound with an inner string, stamped at the end with the community's wax stamp (apparently to prevent ripping or adding leaves to the notebook). The name of the scribe "Shimshon Weisel" appears in a few places.

Thick volume. 298 pp. written in Hebrew and Yiddish. Approximately 30 pp. in German. Height: 48 cm. Width: 15 cm. Good condition. Stains. New elaborate leather binding, with laces for fastening.

Opening price: \$1000

375. כתב-יד - פנקס הצדקה של קהילת מיראטיץ - תר"ז-תרמ"ז

כתב-יד, פנקס הצדקה של קהילת מיראטיץ (Mirodice, צ'כיה), תר"ז-תרמ"ז (1847-1887).

כרך עבה בפורמט צר וארוך. כרוך בכריכת עור חדשה ומפוארת. הפנקס כולל אלפי רישומים על תרומות והכנסות מכספי צדקה שונים. הרישומים כוללים תיעוד מעניין של תקופה בת ארבעים שנה בחיי הקהילה, כולל שמות גברים ונשים ואירועים שונים. ביניהם: סדרי מכירת המקומות בבית הכנסת, קניית אתרוגים, חלוקת כיבודים בעליות לתורה, ועוד.

הפנקס כרוך בחוט פנימי, שחתום בסופו בחותם שעווה של הקהילה (כפי הנראה, כדי למנוע אפשרות של תלישה או הוספה של דפים לפנקס). במספר מקומות נכתב שמו של הסופר "אני שמשון וייזל".

כרך עבה. 298 עמ' כתובים בעברית ויידיש. כ-30 עמ' בגרמנית. גובה: 48 ס"מ. רוחב: 15 ס"מ. מצב טוב. כתמים. כריכת עור חדשה מפוארת, עם שרוכי קשירה.

פתוחה: \$1000

376. כתב-יד, פנקס החשבונות של רבי זעקיל ליב וורמסר - "הבעל שם ממיכלשטאט"

כתב-יד, פנקס חשבונות, חובות, תשלומים והוצאות, של הצדיק המקובל רבי זעקיל ליב וורמסר - "הבעל שם ממיכלשטאט". [תקצ"א-תר"א 1831-1841].
 "בעז"ה בפנקס הלז נכתבין החובות אשר אנחנו חייבין... נעשה ביום עש"ק פרשת כי תצא שנת תקצ"א..."

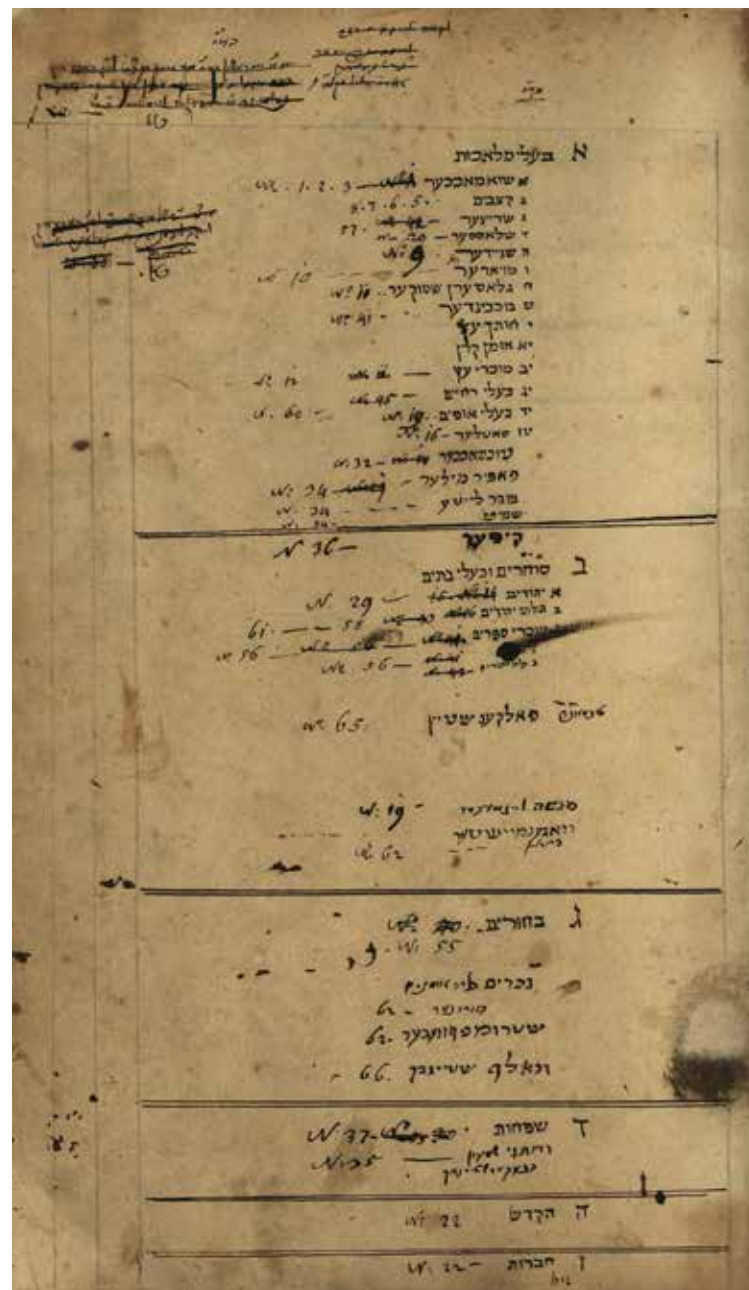
הפנקס כולו בכתב-ידו של הבעל-שם ממיכלשטאט, החותם אף בשמו "זעקל ליב" באחד הדפים. כולל פרטים על תשלומים שונים, חובות שלו - חלקם להוצאות פרטיות וחלקם קשורות בהחזקת הישיבה במיכלשטאט - לספקים, חלקם גויים, והוצאות נוספות. בעמוד הראשון נכתבו מדורי הפנקס: א. "בעלי מלאכות" (ביניהם: "שוואמאכער", "קצבים", "שריצער", "שלאססער", "שניידער", "מויארער", "מוכרי עץ", "בעלי רחיים", ועוד). ב. סוחרים ובעלי בתים ("יהודים" "בלתי יהודים", "מוכרי ספרים"). ג. "בחורים", "נכרים בלתי אומנים". ד. "שפחות". ה. "הקדש". ו. "חברות".

בדפי הפנקס מאות רישומים, רבים מהם מחוקים בהעברות קוים (לאות כי החוב נפרע או התשלום ברצע). הרישומים כוללים פרטים שונים, שמות אנשים, ועוד. רוב הרישומים בידיש, מספר רישומים בגרמנית. חלק מדפי הפנקס הוטרו, יתכן שעל ידי הבעל שם ממיכלשטאט עצמו.

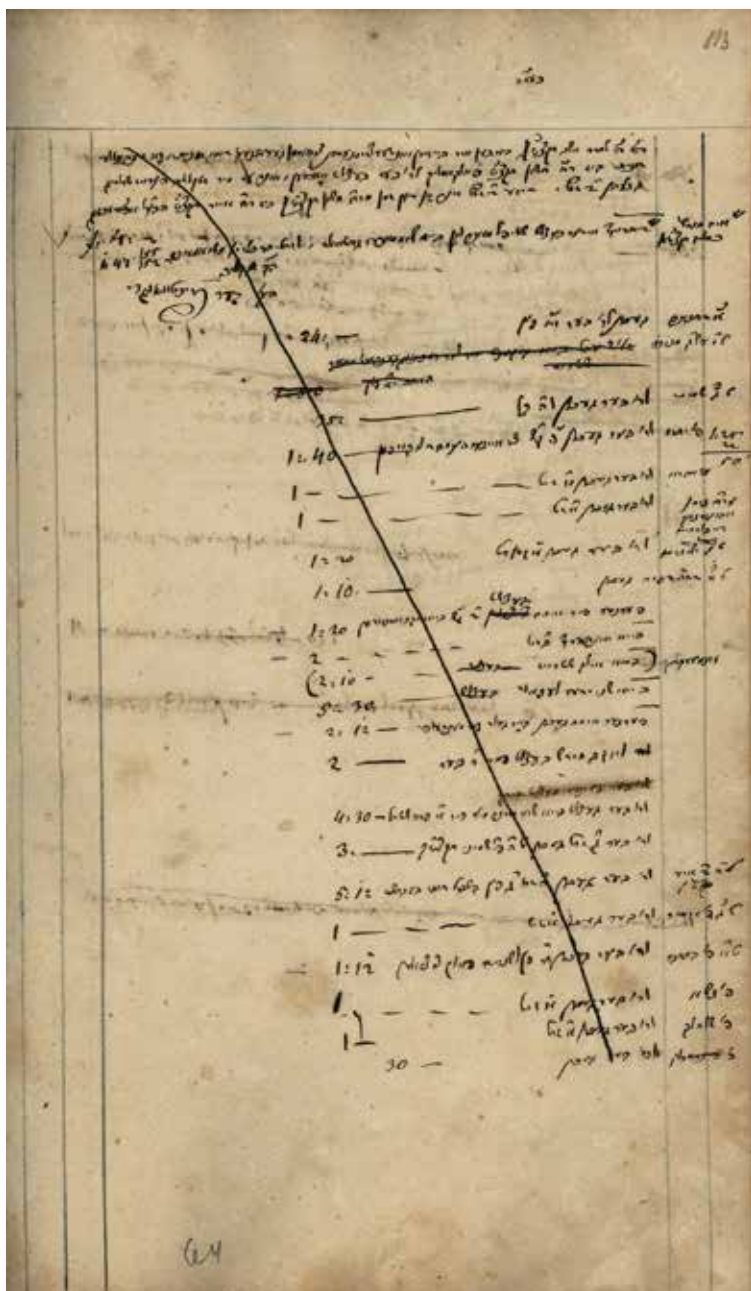
הצדיק המקובל רבי זעקיל ליב (יצחק אריה) וורמסר (תקכ"ח-תר"ח) - "הבעל שם ממיכלשטאט". נצר למשפחת לוריא, ממשפחת המהרש"ל ורש"י, וצאצא של רבי אליהו מלואנץ, המכונה "בעל שם מוורמס". בצעירותו למד אצל המקובל רבי נתן אדלר בפרנקפורט, ולאחר מכן חזר לעיירת הולדתו מיכלשטאט. שם הקים את בית מדרשו, כיהן כרב העיר והסביבה, וייסד ישיבה, אליה נהרו תלמידים רבים. התפרסם במיוחד כצדיק בעל מופת ועושה נפלאות, ועל שם כך כונה "בעל שם". המונים פנו אליו בבקשות מזור וישועה, ממדינות וארצות שונות, ורבים נשעו מברכותיו, מסגולותיו וקמעותיו. שמו נודע לתהילה בקרב יהודים וגויים. לפי המסופר, חיילים גרמניים שהתפללו על קברו בזמן מלחמת העולם הראשונה חזרו כולם מן הקרב בריאים ושלמים. לוח זכרון מטעם עיריית מיכלשטאט מוצב על הבית בו התגורר, ובו הוא מכונה "ידיד האנשים". חידושו וכתביו הופיעו בספר "בעל שם ממיכלשטאט" (מכון ירושלים, תשס"ו).

[43] דף. 33 ס"מ. מצב טוב, כתמים. בלאי וקרעים במספר דפים (משוקמים). כריכה מקורית (פגומה מעט), עם פיסת נייר מודבקת ועליה פרטי הפנקס בכתב-ידו של הבעל שם ממיכלשטאט.

פתיחה: \$15,000



376a



376. Manuscript, Accounting Notebook of Rabbi Sekl Loeb Wormser – The Ba'al Shem of Michelstadt

Manuscript, accounting notebook, debts, payments and expenditure, of the Tzadik Rabbi Sekl Loeb Wormser – "The Ba'al Shem of Michelstadt". [1831-1841].

"In this notebook, all our liabilities are written... Erev Shabbat Parshat Ki Tetze 1831..."

The whole notebook is in the handwriting of the Ba'al Shem of Michelstadt, on one leaf signed "Sekl Loeb". It contains details of various payments, debts, some private expenses and some related to the maintenance of the yeshiva in Michelstadt – to suppliers, some non-Jewish and other expenditure. The various categories are written on the first page: a. "Services" (such as: Shoemaker, Butcher, Tailor, Wood Seller, Flour Grinder, etc.). b. Traders and householders (Jews, non-Jews, book-sellers). c. Students, non-Jews who are not craftsmen. d. Maidservants e. Hekdesh f. Societies.

Hundreds of inscriptions appear in the notebook, many crossed out (a sign that the debt was paid or the payment was made). The inscriptions contains various details, names of people, etc. Most are inscribed in Yiddish, a few in German. Some of the leaves were removed, possibly by the Ba'al Shem of Michelstadt himself.

Rabbi Yitzchak Sekl Aryeh Loeb Wormser (1768-1848) – the Ba'al Shem of Michelstadt. Descendent of the Luria family, the Maharshal and Rashi, and of Rabbi Eliyahu Loans, called the Ba'al Shem of Worms. In his youth, he was a disciple of Rabbi Natan Adler of Frankfurt and later returned to his native city of Michelstadt. There he established his Beit Midrash and served as rabbi of the city and its surroundings and founded a yeshiva which drew many disciples. He became famous as a tsaddik and wonder-worker which prompted the name of Ba'al Shem. People from many countries streamed to his door seeking cures and salvation and many were helped by his blessings, segulot and amulets.

He was revered by Jews and non-Jews alike. During World War I, German soldiers who prayed at his gravesite returned from the battles healthy and well. The Michelstadt municipality placed a memory plate on the house in which he resided naming him "The Peoples' friend". His novellae and writings appear in the book Ba'al Shem M'Michelstadt (Machon Yerushalayim, 2006).

[43] leaves. 33 cm. Good condition, stains. Wear and tear to several leaves (restored). Original binding (slightly damaged), on which a paper strip is pasted with the details of the notebook in the handwriting of the Ba'al Shem of Michelstadt.

Opening price: \$15,000

378. פנקס "חברה בחורים" - בוניאהד

כתב-יד, פנקס "חברה בחורים". בוניאהד, [שנות התר"ע 1910 בערך].

בעמוד הראשון: "זה הפנקס שייך לחברא בחורים דק"ק באניהאד". בחלק מהדפים חתימות ורישומי שמות בחורים החברים באגודה. מספר עמודים עם רשימת שמות של "בעלי בתים ובחורים בקהילתנו פה ק"ק באניהאד... ערב ראש השנה שנת תרע"ד... אני הקטן שבקטנים שמואל ברון". רשימות ספרים. במקומות רבים חותמות "חברה בחורים דקהל ארטה" באניהאד ו"חברה מזונות דבחורים". דפים רבים ריקים. רישומים ושרבוטים.

בראש הפנקס הודבקו כיסי בד לנתינת פתקי תרומה (בשבת). עם מספר פתקים.

כ-130 דף (כולל דפים ריקים). 22 ס"מ. מצב בינוני. דפים מנותקים.



378b

378. Chevra Bachurim Notebook – Bonyhád

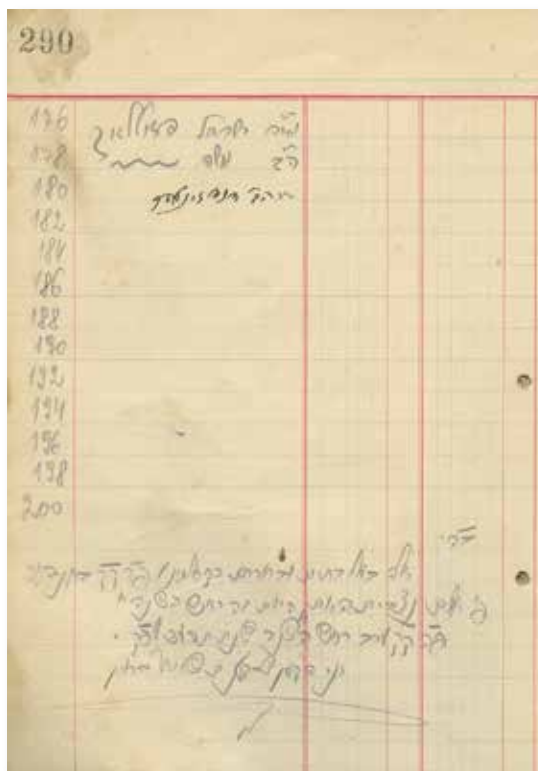
Manuscript, Chevra Bachurim notebook. Bonyhád, [c. 1910s].

On the first page: "This notebook belongs to Chevra Bachurim of Bonyhád". Signatures and lists of names of young men who are members of the associations appear on some of the leaves. Several pages with lists of "Heads of families and young men here in our community of Bonyhád... Erev Rosh Hashana 1914... Shmuel Baron". Lists of books. Many pages include stamps of "Chevra Bachurim of the Bonyhád community" and "Food for Chevra Bachurim". Many empty leaves. Inscriptions and scribbles.

Fabric pockets were glued to the beginning of the notebook for notes of donations (for Shabbat use). With several notes.

Approximately 130 leaves (including the empty leaves). 22 cm. Fair condition. Detached leaves. Stains, wear, tears. Worn and torn binding.

Opening price: \$250



378a

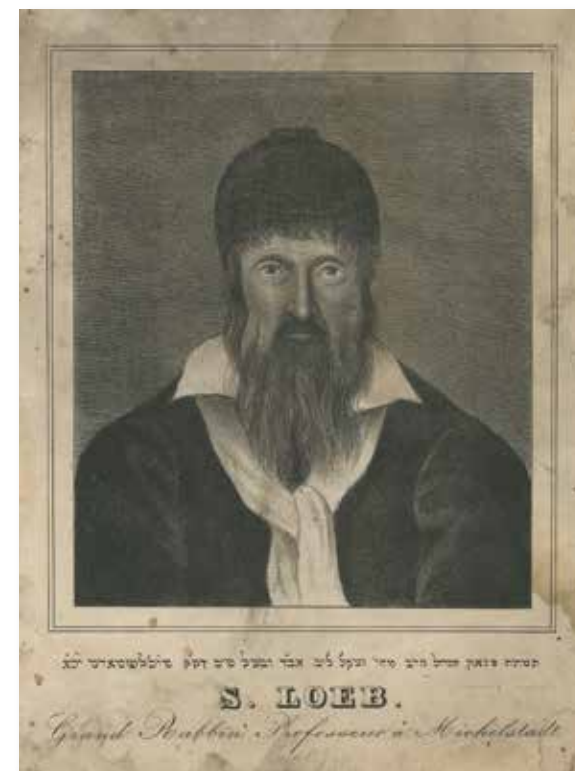
377. Lithograph – Portrait of Rebbe Sekl Loeb Wormser – The Ba'al Shem of Michelstadt

Lithograph – portrait of Rebbe Sekl Loeb Wormser – The Ba'al Shem of Michelstadt. [France or Germany, 19th century].

With a Hebrew inscription: "Picture of Rabbi Zeckel Leib Av Beit Din and Ba'al Shem of Michelstadt", and another French inscription: "S. Loeb - Grand Rabbin Professeur a Michelstadt".

Leaf, 19.5X26 cm. Good-fair condition. Stains and wear. Restored tear.

Opening price: \$1000



377

377. ליטוגרפיה - דיוקן רבי זקיל ליב וורמסר - הבעל שם ממיכלשטאט

ליטוגרפיה - דיוקן רבי זקיל ליב וורמסר "הבעל שם ממיכלשטאט". [צרפת או גרמניה, המאה ה-19].

עם כיתוב: "תמונת הגאון הגדול הרב מה"ו זקל ליב אב"ד ובעל שם דק"ק מיכלשטאט יע"א", וכיתוב נוסף בצרפתית: "S. Loeb - Grand Rabbin Professeur a Michelstadt".

דף, 19.5x26 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים ובלאי. קרע משוקם.

פתיחה: \$1000



380

380. ארכיון הרב לרנר מאלטונה

ארכיון רבי מאיר לרנר - רבה הראשי של אלטונה (גרמניה). מכתבים ומסמכים רבים. בהם מכתבים רבים שנשלחו אל הרב לרנר בשנים תרס"ד-תרס"ו (1904-1906), מאלטונה, שווייץ, ארצות הברית, ומקומות אחרים. מכתבים, מסמכים ופרסומים ממוסדות יהודיים אורתודוקסיים בגרמניה, ממערכות עיתונים, בתי מסחר לספרים ומדפיסים יהודיים, ועוד. רוב המכתבים והדפים בגרמנית, דפים בודדים בעברית. הרב ד"ר מאיר לרנר (תרי"ז-תר"צ). רב בווינה היים (אלט) ובלונדון, והחל משנת תרנ"ד אב"ד ורב ראשי באלטונה (גרמניה). מייסד אגודת "מוריה" (שהצטרפה לימים לאגודת ישראל). מחבר שו"ת הדר הכרמל ועוד. למעלה ממאה פריטי נייר, כרוכים בקלטר. גודל ומצב משתנים.

פתוחה: \$500



379

379. Collection of Ancient Documents – Lasker Family of Breslau, 19th Century

Collection of varied ancient documents, mostly connected to the Lasker family of Breslau (Germany), 19th century.

Among the documents:

- Shtar "Tena'im Rishonim" upon the engagement of the groom Avraham ben Rabbi Leib Lasker and the bride Raizel bet R' Meir Katz Ginzberg. Breslau, 1808.
- Shtar "Tena'im Achronim" upon the marriage of the aforesaid couple.
- Marriage agreements of the couple in Yiddish and in German.
- House rental agreement by Avraham Leibel Lasker. Breslau, 1810. German.
- Legal document in German, signed by Avraham Leibel Lasker. Breslau, 1825.
- Membership card of Avraham Leibel Lasker, in the Agudat Achim Society. Breslau, 1816. German.
- Membership card in the Chevra Kadisha Bikur Cholim and Gemilut Chassadim associations. Breslau, 1826. German.
- Financial report of the Sovah Semachot society. Breslau, 1825.
- List of members in the aforesaid society, and a Yiddish report, beginning from 1824. Breslau.
- Leaves with genealogical lists, etc. German. 20 items. Varied size and condition.

Opening price: \$400

379. אוסף מסמכים עתיקים - משפחת לסקר בברסלאו, המאה ה-19

אוסף מסמכים מגוון, קשור ברובו למשפחת לסקר בברסלאו (גרמניה), המאה ה-19.

בין המסמכים: • שטר "תנאים ראשונים" לאירוסים החתן אברהם ב"ר ליב לסקר והכלה מרת ריזל בת ר' מאיר כ"ץ גינזברג. ברסלאו, תקס"ח [1808]. • שטר "תנאים אחרונים" לנישואי הזוג הנ"ל. • הסכמים על נישואי הזוג ביידיש ובגרמנית. • הסכם שכירות בית ע"י אברהם לייבל לסקר. ברסלאו, 1810. גרמנית. • מסמך משפטי בגרמנית, בחתימת אברהם לייבל לסקר. ברסלאו, 1825. • תעודת חבר של אברהם לייבל לסקר, בחברת "אגודת אחים". ברסלאו, 1816. גרמנית. • תעודת חבר באגודת "חברא קדישא ביקור חולים וגמילות חסדים". ברסלאו, 1826. גרמנית. • קאסטע בערעכנונג - דו"ח כספי של חברת "שובע שמחות". ברסלאו, תקפ"ה [1825]. • רשימת שמות חברים באגודה, ודו"ח ביידיש, החל משנת תקפ"ד. ברסלאו. • דפים עם רשימות גנאלוגיות ועוד. גרמנית.

20 פריטים. גודל ומצב משתנים.

פתוחה: \$400

ביניהם: פתק עם תיעוד בכת"י על שריפה שפרצה ביאנינה בשנת תרכ"ט (1869) ועל הנוק שנגרם ליהודים. קהילת יאנינה (Ioannina), מן הקהילות היהודיות העתיקות ביוון, שבה התיישבו יהודים כבר לאחר חורבן בית המקדש השני. בניגוד לרוב קהילות יוון, שאימצו את נוסח התפילה הספרדי לאחר גירוש ספרד, שמרה קהילת יאנינה על הנוסח היווני המקורי, המכונה "רומניוטי" (או נוסח רומניא), המבוסס על הנוסח הארץ-ישראלי הקדום. רוב הקהילה נכחדה בשואה. 4 פנקסים, 25 מעטפות וכ-15 פריטי נייר. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$400

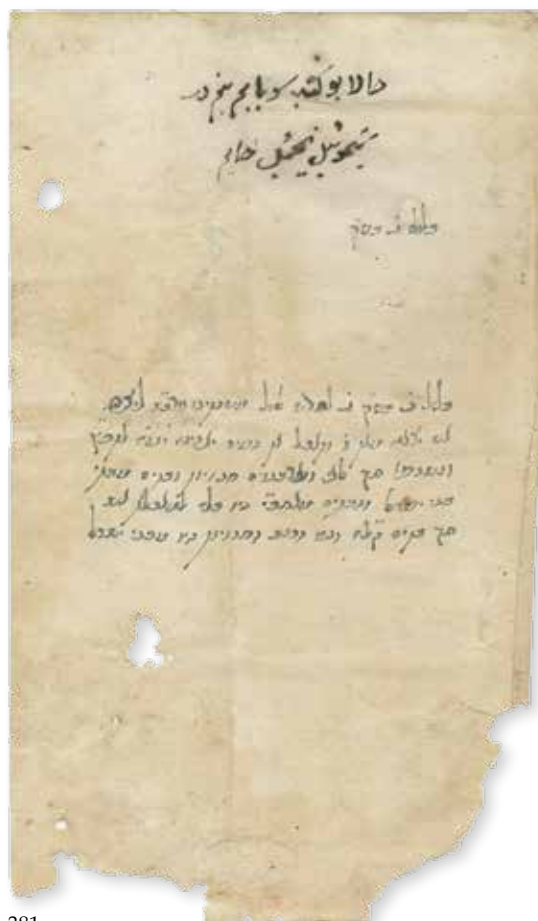
381. Collection of Notebooks and Paper Items – Ioannina Community – Greece

Notebooks and paper items from the Ioannina community, Greece: • Two notebooks of stubs of "Kollelot Ir Ioannina", completed by hand (in Greek). 1924-1929. • Notebook in narrow and long format, in Greek (with several Hebrew words), [Ioannina], 1907-1909. • Notebook of donations, with names of community members (in Hebrew). 1919-1920). • 25 empty envelopes of "Kollelot Ir Ioannina". • Several paper items. Among them: a note with a handwritten documentation of a fire which broke out in Ioannina in 1869 and about the damages incurred by Jews.

The Ioannina community, one of the most ancient communities in Greece was settled by Jews after the destruction of the Second Beit HaMikdash. In contrast to most Greek communities, who adopted the Sephardic prayer version after the Spanish Expulsion, the Ioannina community preserved the original Greek version called Romaniote (or Nusach Romanya), based on the early Eretz Israel version. Most of the community perished during the Holocaust.

4 notebooks, 25 envelopes and approximately 15 paper items. Varied size and condition.

Opening price: \$400



381

381. אוסף פנקסים ופריטי נייר - קהילת יאנינה - יוון

פנקסים ופריטי נייר מקהילת יאנינה, יוון: • שני פנקסי שוברים של "כוללות עיר יאנינה", עם מילוי בכת"י (ביוונית). מהשנים 1924 ו-1929. • פנקס בפורמט צר וארוך, כתוב ביוונית (עם מספר מילים בעברית), [יאנינה], תרס"ז-תרס"ט (1907-1909). • פנקס תרומות, עם שמות בני הקהילה (בעברית). תרע"ט-תר"פ (1919-1920). • 25 מעטפות ריקות של "כוללות עיר יאנינה". • מספר פריטי נייר,

380. Archive of Rabbi Lerner of Altona

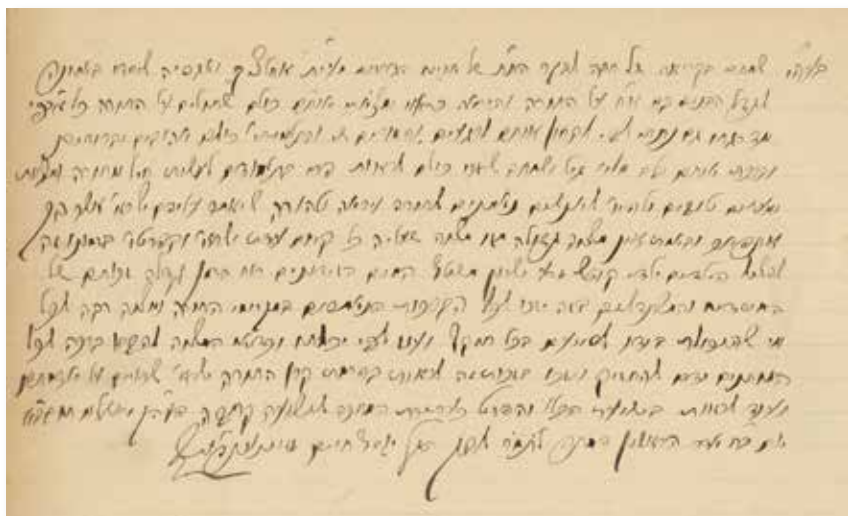
Archive of Rabbi Meir Lerner – Chief Rabbi of Altona (Germany).

Many letters and documents. Including many letters sent to Rabbi Lerner during 1904-1906, from Altona, Switzerland, the USA and other places. Letters, documents and publications from Orthodox Jewish institutes in Germany, from newspaper editorial staffs, Jewish bookshops and printers, etc. Most of the letters and leaves are in German, a few are in Hebrew.

Rabbi Dr. Meir Lerner (1857-1930). Rabbi of Windheim (Alsace) and London, from 1894 became Av Beit Din and Chief Rabbi of Altona (Germany). Founded the Moriah association (which later joined Agudat Yisrael). Authored Hadar HaCarmel response, etc.

More than 100 paper items, in a binder. Varied size and condition.

Opening price: \$500



382

382. Collection of Items – Georgian Community of Jerusalem – Notebook with Letters and Signatures of Jerusalem Leaders

Collection of items – Georgian community (immigrants) in Jerusalem.

• Handwritten notebook, Ki MiZion Tetz Torah – for collecting donations for a Talmud Torah for the community's children (who cannot attend other educational institutes because of language and culture differences...). With letters of recommendation and signatures of Jerusalem rabbis and well-known figures such as: Recommendation of the members of the Sephardi Badatz, headed by the Ra'avad Rabbi Moshe B. Yitzchak Tajir; letter of recommendation by Rabbi Kook [copy in square writing]; two recommendations by rabbis of the Ashkenazi Badatz [Rabbi Lipman David Shuvaks, Rabbi Nachum Wallenstein, Rabbi Zvi Pesach Frank, Rabbi Leib Dayan, etc]; letter of recommendation handwritten and signed by Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld; recommendation handwritten and signed by Rabbi Chaim Berlin [in square writing]; Rabbi Eliyahu Moshe Panizhil; etc. Jerusalem, [1910-

1912]. Most of the notebook leaves are empty, some letters of recommendation are written on separate leaves and were pasted in the notebook.

• Ki MiZion Tetz Torah... – A large printed leaf, call to support the construction of a Talmud Torah for the community's children. Rabbis' letters of recommendations which are printed on the leaf appear in this notebook. [Jerusalem, c. 1910].

• Two copies of a machzor for Rosh HaShana and the days of Selichot, with the Ohalei Ya'akov commentary by Rabbi Ya'akov Yitzchaki. Jerusalem, 1908. In one copy is the author's dedication from 1911 to the She'erit Yisrael Yeshiva of the Georgian community.

• Enclosed: a group photograph (unidentified). Georgian (Gruzian) Jews, named by the Ottoman Turks "Gurgim", moved to Eretz Israel in the first half of the 19th century, settled in Jerusalem, established a synagogue and a yeshiva, led community lives and also established a special Kollel to support the community's poor.

5 items (notebook, two books, printed leaf and photo). Varied size and condition.

Opening price: \$700

382. אוסף פריטים - קהילת הגורגים בירושלים - פנקס עם מכתבי וחתימות גדולי ירושלים

אוסף פריטים - קהילת הגורגים (יוצאי גיאורגיה) בירושלים.
• פנקס בכת"י, "כי מציון תצא תורה" - לאיסוף תרומות לתלמוד תורה לילדי העדה (אשר "לא יוכלו לבקר שאר מוסדי הת"ת מפני שנוי לשונם ושפתם..."), עם מכתבי המלצה וחתימות רבני ירושלים ואישים ידועים, ביניהם: המלצת חברי בד"ץ הספרדים, ובראשם הראב"ד רבי משה ב. יצחק טאג'יר; מכתב המלצה מאת הרב קוק [העתקה בכתיבה מרובעת]; שתי המלצות מרבני בד"ץ האשכנזים [רבי ליפמן דוד שובקס, רבי משה נחום וואלנשטיין, רבי צבי פסח פרנק, רבי לייב דיין ועוד]; מכתב המלצה בכתב-ידו וחתימתו של רבי יוסף חיים זוננפלד; מכתב המלצה בכתב-ידו וחתימתו של רבי חיים ברלין [בכתיבה מרובעת]; רבי אליהו משה פאנז'יל; ועוד. ירושלים, [תרע"ע-תרע"ב]. רוב דפי הפנקס ריקים, חלק ממכתבי המלצה נכתבו על דפים נפרדים והודבקו בפנקס.
• "כי מציון תצא תורה... מפי עוללים ויונקים יסדת עוז" - דף גדול מודפס, קריאה לתמיכה בהקמת תלמוד תורה לילדי העדה. בדף מופיעים נוסחי מכתבי המלצות הרבנים המופיעים בפנקס הנ"ל. [ירושלים, בסביבות תר"ע 1910].

• שני עותקים של מחזור לראש השנה וימי הסליחות, עם פירוש "אהלי יעקב" מאת רבי יעקב יצחקי. ירושלים, תרס"ח [1908]. באחד העותקים הקדשת המחבר משנת תרע"א, לשיבת "שארית ישראל" של עדת הגורגים.
• מצורף: תצלום קברצתי (לא מזהה). יהודי גיאורגיה (גרזוזיה), שכונו בפי הטורקים העות'מאנים "גורגים", עלו לארץ ישראל במחצית הראשונה של המאה ה-19, התיישבו בירושלים, הקימו בית כנסת וישיבה, ניהלו חיי קהילה ואף ייסדו "כולל" מיוחד לתמיכה כספית בעניי הקהילה.
5 פריטים (פנקס, שני ספרים, דף מודפס ותצלום). גודל ומצב משתנים.

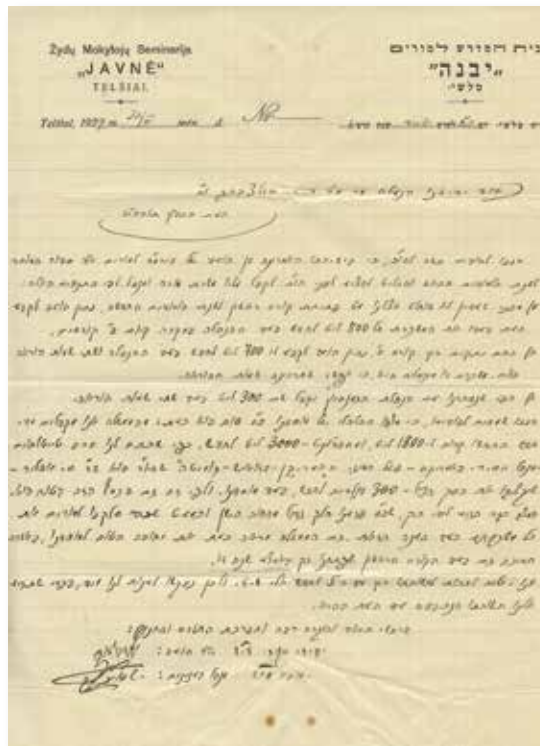
פתיחה: \$700

HaLevi). (See more about Rabbi Chaim Simcha and his grandson in the description of Items 259, 320). He studied at the Kharkov University and obtained his Ph.D in mathematics and biology. He married Faige Tzippora Yaffe of Kovno. In 1921, the heads of Telz Yeshiva called upon him to establish the Yavne Seminary and Gymnasium for girls in Telz where he served as principal of the seminary for 10 years. Member of the Lithuanian Siem parliament on behalf of Charedi Jewry [Agudat Yisrael]. In 1933, he immigrated with his family to Eretz Israel and was one of the heads of the religious education system in Eretz Israel. Taught in the Mizrahi Seminary in Jerusalem. Was one of the founders of Yishuv HeChadash Yeshiva in Tel Aviv and of Midrashiat Noam in Pardess Chana. He was Head Supervisor of the Mizrahi schools on behalf of the Israel Ministry of Education and held other positions. He published dozens of books and articles in various languages [see enclosed material for bibliography].

His son Rabbi Yosef Dov Holzberg was born in 1910 (died c. 2000) and studied in his youth at the Telz Yeshiva. An exceptional Torah scholar, he was close to Rabbi Yitzchak Ze'ev of Brisk and to Rabbi Zelig Reuven Bengis, and exchanged halachic correspondence with Rabbi Elazar Menachem Shach. He taught in the Beit Ya'akov Seminary in Jerusalem. His wife, Leah (née Shochet), studied at the Yavne Gymnasium in Telz and at the Basel University. After she immigrated to Eretz Israel, she married Rabbi Yosef Dov, son of the seminary's principal, whose signature appears on her various report cards (in this archive).

Hundreds of items, in Hebrew and other languages (Russian, Lithuanian, German, etc.). Varied size and condition.

Opening price: \$1000



383

בדברי תורה עם הגאון רבי אלעזר מנחם שך. כיהן בהוראה בסמינר "בית יעקב" בירושלים. אשתו לאה לבית שוחט, למדה בגימנסיה "יבנה" בטלז ובאוניברסיטת בזל. לאחר עלייתה לארץ נישאה לרבי יוסף דוב, בנו של מנהל הסמינר, החתום בתעודותיה השונות (הנמצאות בארכיון שלפנינו).

מאות פריטים, בעברית ובשפות שונות (רוסית, ליטאית, גרמנית ועוד). גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$1000

383. ארכיון ד"ר יצחק רפאל עציון-הולצברג ומשפחתו

ארכיון ענק, מסמכים ומכתבים, מכתבי ראשי ישיבת טעלו ורבנים נוספים, תעודות דיפלומה ותעודות עיתורי כבוד, מסמכים אקדמיים, פספורטים ותעודות עליה. מחברות חידושי תורה ושיעורי יהדות, מכתבים משפחתיים ופרטיים, כרטיסי ביקור וניירת שונה. מעובונם של ד"ר יצחק רפאל הלוי עציון-הולצברג, בנו רבי יוסף דוב הולצברג וכלתו מרת לאה שוחט-הולצברג.

האוסף כולל מכתבים בחתימת הגאון רבי אברהם יצחק בלך ורבנים אחרים מראשי ישיבת טעלו; כרטיס ביקור של אביו הגאון רבי יוסף ליב בלך, עם מכתב ברכה (לא חתום): "יודידי הר"ר האלצברג! יקבל נא תשורתיה הדלה, לבאו לגור בתוכנו להצלחה, יהי נא אורה ושמחה תמיד בביתם, כברכת יודים ואוהבם"; מכתב מרבי דוד פאייאנס, מרבני ביאליסטוק; מכתב מעניין מהרב הרצוג ומכתבים מעניינים מד"ר ליפשיץ מנהל סמינר "מזרחי" בירושלים; מכתב רבי שמשון אהרן פולונסקי הרב מטעפליק; ועוד מכתבי רבנים; מכתבים פרטיים רבים בעברית ובשפות שונות (רוסית, ליטאית, גרמנית ועוד).

מסמכים מאוניברסיטת חרקוב, תעודות דיפלומה ומסמכים אקדמיים רבים בליטאית (אחד מהם על קלף), מסמכים מאוניברסיטת בזל, תעודות קק"ל, תעודת יקיר העיר ירושלים ותעודת פרס תל אביב.

רבי יצחק רפאל הלוי עציון-הולצברג (תרמ"ה-תשמ"ב), נתיים מאמו רלקה כשבויעים לאחר לידתו, גדל בבית סבו רבי חיים שמחה הלוי סולובייציק (תק"ץ בערך-תרפ"א, אחיו הצעיר של רבי יוסף דוב הלוי סולובייציק בעל "בית הלוי"), והיה לו כבן זקונים. (ראה עוד אודות רבי חיים שמחה ונכדו, בפריטים 259, 320). למד באוניברסיטת חרקוב, וקיבל תואר ד"ר למתמטיקה וביולוגיה. נישא לפייגא ציפורה ממשפחת יפה מקובנא. בשנת תרפ"א נקרא ע"י ראשי ישיבת טעלו לייסד את הסמינר והגימנסיה לבנות "יבנה" בטלז, וכיהן כעשר שנים [לסירוגין] כמנהל הסמינר. חבר פרלמנט ב"סיים" הליטאי מטעם היהדות החרדית [אנשי "אגודת ישראל"]. לאחר מכן עלה עם משפחתו לארץ ישראל בשנת תרצ"ג, והיה מראשי מערכת החינוך הדתי בארץ. לימד בסמינר "מזרחי" בירושלים. ממיסדי ישיבת "הישוב החדש" בתל אביב ו"מדרשת נעם" בפרדס חנה. מפקח ראשי על בתי הספר של "המזרחי" במשרד החינוך ותפקידים נוספים. פירסם עשרות ספרים ומאמרים בשפות שונות (ראה ביבליוגרפיה בחומר מצורף).

בנו רבי יוסף דוב הולצברג זצ"ל, נולד תר"ע (-נפטר תש"ס בערך) ולמד בבחרותו בישיבת טעלו. תלמיד חכם מובהק, ממקורבי הגאון הגר"י מבריסק והגאון רבי זליג ראובן בענגיס, והתכתב



384a

384. אוסף מכתבים גדול - מארכיון בית הדין של רבי צבי פסח פראנק - ירושלים

ארכיון של מכתבים רבים ופסקי דין חתומים, צוואות והסכמים, מסמכים ורשימות שונות, של "בית דין הגדול לכל מקהלות האשכנזים" בירושלים. בשנים תר"צ-תש"ל בערך. חברי בית הדין החתומים במסמכים שלפנינו, הינם: רבי צבי פסח פראנק, רבי יוסף גרשון הורביץ, רבי אליהו ראם, רבי אברהם דוד רוזנטל, רבי מרדכי סנדר קופשטיין, ועוד.

• מכתבים אל בית הדין ואל הרב אברהם דוד רוזנטל, מאישים שונים ומרבנים נודעים, מהם: הגאון רבי ראובן כ"ץ אב"ד פתח תקוה [מכתב מעניין, תשובה לתביעת שדכן, הטוען בבית הדין שהוא זה ששידך את בתו של הרב כ"ץ], רבי אברהם ליב זילברמן אב"ד צפת, רבי בנימין מנדלון אב"ד כפר-אתא [לימים אב"ד קוממיות], רבי ישראל אריה ספיר מרבני פתח תקוה, רבי יהושע קניאל מרבני חיפה, הרב ד"ר מרדכי נורוק [חבר בית הנבחרים הלטבי ו"חבר הכנסת הראשונה" - מכתב עדות ל"היתר עגונה", בו הוא מעיד על חיסול יהודי ריגה בידי הנאצים].

• פסקי דין חתומים, טיוטות פסקי דין ומוכרים שונים בכת"י הרבנים (חלקם בכתב ידו של הגאון רבי צבי פסח פראנק). יומן בית הדין משנות התש"ל. פסקי דין בעניני אישות ודיני ממונות. ניהול מוסדות ציבור ומכתבי עזרה לנזקקים. עדויות שונות על קרבנות השואה, הי"ד. מכתבים ותוכרים בקשר לדין-תורה בהנהלת ישיבת "חיי עולם". העתקות שונות של גביית העדות, בנוגע לפרשת ה"לעז" משנת תרס"א, [שהוציאו מתנגדי רבי שמואל סלנט על משפתו - כ"נקמה" על הבאת האדרת" לכהן כרב בירושלים].

"בית דין הגדול לכל מקהלות האשכנזים הי"ו", הינו בית הדין הוותיק של רבי שמואל סלנט, אשר נוסד בשנת תר"א ובמשך שנים ישבו בלשכה אשר בחצר ביהכ"ס "החורבה". הגאון רבי צבי פסח פראנק התמנה לדיין עוד בחיי רבי שמואל סלנט, ועם השנים לראש בית הדין. בתקופת המסמכים שבארכיון זה ניהל את בית הדין, הגאון רבי אברהם דוד רוזנטל (בעל "באר המלך" ורבה של שכונת שערי חסד).

כ-140 פריטים שונים, גודל ומצב משתנה, רובם במצב טוב.

פתיחה: \$700

383. Archive of Dr. Yitzchak Refael Etzyon-Holzberg and his Family

Huge archive, including documents and letters, letters by the heads of Telz Yeshiva and other rabbis, diplomas and honorary certificates, academic documents, passports and immigration certificates. Notebooks with Torah novellae and Judaic discourses, family and private letters, calling cards and more. From the estate of Dr. Yitzchak Refael HaLevi Etzyon-Holzberg, son of Rabbi Yosef Dov Holzberg and his daughter-in-law Ms. Leah Shochet-Holzberg.

The collection contains letters signed by Rabbi Avraham Yitzchak Bloch and other rabbis who headed the Telz Yeshiva, the calling card of Rabbi Yosef Leib Bloch with a letter of good wishes (unsigned): **"My friend Dr. Holzberg! Please accept my small gift, on your coming to dwell among us with success; light and joy should always be present in your home. With the blessing of your friend who loves you"**. Letter by Rabbi David Payanas, a rabbi in Bialistok. An interesting letter by Rabbi Herzog and interesting letters by Dr. Lifshitz, principal of the Mizrachi seminary in Jerusalem. A letter by Rabbi Shimshon Aharon Polonsky the rabbi of Teplik and other rabbis' letters. Many private letters in Hebrew and in other languages (Russian, Lithuanian, German, etc.).

Documents from the Kharkov University, diplomas and many academic documents in Lithuanian (one is written on vellum), documents from the Basel University, JNF certificates, a certificate of "Yakir Ha'ir" of the city of Jerusalem and the certificate of the Tel-Aviv prize.

Rabbi Yitzchak Refael HaLevi Etzyon-Holzberg (1885-1981) lost his mother Relka a couple of weeks after his birth, and was raised as a son in the home of his grandfather Rabbi Chaim Simcha HaLevi Soloveitchik (c. 1830-1921, the younger brother of Rabbi Yosef Dov HaLevi Soloveitchik author of Beit

385. אוסף מכתבים גדול - מארכיונו של רבי דוד יונגרייז ראב"ד "העדה החרדית" בירושלים

אוסף מכתבים ודפי חידושי תורה, מארכיונו של הגאון הצדיק רבי דוד יונגרייז ראב"ד הבר"צ של "העדה החרדית" בירושלים.

• מכתבים רבים אל רבי דוד יונגרייז, מרבנים שונים ברחבי תבל, מתלמידים ומקרובי משפחה. רבים מן המכתבים מבקשים הכותבים מרבי דוד כי יזכירם בתפילתו ויפעל עבורם ישועות בעניינים שונים. בין הכותבים, כמה מרבני משפחת יונגרייז (רבי יעקב שרגא הלוי יונגרייז, רבי יעקב צבי הלוי יונגרייז, רבי אברהם יונגרייז, רבי משה יהודה יונגרייז, רבי אלעזר אריה הלוי יונגרייז, ועוד), מכתבים רבים מהאדמו"ר מהעלמץ רבי חנניה יו"ט ליפא דייטש, מרבי ברוך צבי הכהן מושקוביץ, מרבי שלום קרויז אב"ד אודווארי, מרבי משה יהודה הכהן בלוי, מרבי שלמה סובול, מרבי שמואל דוד מונק, מרבי יוסף שינברגר (הכותב מאנגליה, ומספר על ההערצה הרבה, שבה נזכר שמו של הרב יונגרייז בפי אנשים רבים), מכתב מהנהלת כולל שומרי החומות ומכתב בחתימות מתפללי בית הכנסת "חסידים" בבתי הונגרים (בו שימש כרב), ועוד. הזמנות לנישואין ובהן הזמנה שנשלחה אליו באגרת-אוויר מארה"ב, לנישואי האדמו"ר רבי אהרן טייטלבוים שליט"א מסאטמר עם בת האדמו"ר מויוניץ בשנת תשכ"ו, ועוד.

• מכתבים רבים ואגרות בכתב ידו ובחתימתו של רבי דוד יונגרייז, ודפי חידושי תורה בכתב ידו.

הגאון הצדיק רבי דוד הלוי יונגרייז (תרנ"ח-תשל"ב), בנו של רבי ברוך ראובן שלמה יונגרייז, מייסד "העדה החרדית" ונכדו של הגאון רבי משה הלוי יונגרייז אב"ד קאשוי. נודע מנערותו בגאונותו והתמדתו. זכה ללמוד אצל רבי יצחק ירוחם דיסקין ואצל הגאון רבי ירוחם פישל פרלא. הרביץ תורה בשיבת "פורת יוסף" [שם למד אצלו תלמידו המובהק הגאון רבי עובדיה יוסף] ובישיבת "אנשי מעמד". חבר הבר"ץ של "העדה החרדית" עוד מימי מורו ורבו רבי יוסף חיים זוננפלד, ולמעלה מארבעים שנה שפט את ישראל. גאון מופלג ואיש קדוש, בקי בנגלה ובנסתר, ירא-חטא ומדקדק בכל מעשיו. לוחם מלחמות ה' ומתנגד חריף לשיתוף פעולה עם "מדינת ישראל". התנהג בפשטות ובענווה יתירה, אך שמו נודע לתהילה, ורבים פנו לבקש את ברכתו בקודש.

למעלה מ-115 פריטים, גודל ומצב משתנה.

פתיחה: \$1000

384. Large Collection of Letters – Archive of Rabbinical Court of Rabbi Tzvi Pesach Frank – Jerusalem

Large archive containing hundreds of letters and court rulings, documents and various listings, of the Grand Court for all Ashkenazi Congregations in Jerusalem. C. 1930-1970. Members of rabbinical court signed these documents: Rabbi Tzvi Pesach Frank, Rabbi Yosef Gershon Horowitz, Rabbi Eliyahu Re'em, Rabbi Avraham David Rosenthal, Rabbi Mordechai Sender Kupstein, and others.

• Letters to the Beit Din and to Rabbi Avraham David Rosenthal, by various people and renowned rabbis: Rabbi Reuven Katz, Av Beit Din of Petach Tikva [an interesting letter, response to the demand of a shadchan, who claimed in the Beit Din that he was the shadchan of Rabbi Katz's daughter], Rabbi Avraham Leib Zilberman Av Beit Din of Safed, Rabbi Binyamin Mendelsohn Av Beit Din Kfar Ata [later Av Beit Din of Kommemiyut], Rabbi Yisrael Aryeh Sapir, of Petach Tikva, Rabbi Yehoshua Kaniel of Haifa, Rabbi Dr. Mordechai Nurok [member of the Latvian parliament and member of the first Knesset – letter of testimony for a Heter Aguna, in which he attests to the annihilation of the Jews of Riga by the Nazis].

• Signed court rulings, drafts of court rulings and various memoranda handwritten by rabbis (some in handwriting of Ga'on Rabbi Tzvi Pesach Frank). Court journals from the 1970s. Court rulings on matrimonial and monetary laws. Management of public institutions and letters requesting assistance for needy. Various testimonies regarding holocaust victims. Letters and memoranda regarding the Din Torah concerning the management of the Chayeh Olam Yeshiva. Various copies of testimonies concerning the "Slander Affair" in 1901, [spread by the opposition to Rabbi Shmuel Salant about his family – as "vengeance" for bringing the Aderet to serve as Rabbi of Jerusalem].



384b

Grand Court for all Ashkenazi Congregations is the veteran court of Rabbi Shmuel Salant which was established in 1841 and for many years was situated in an office in the courtyard of the Churva synagogue. Rabbi Tzvi Pesach Frank was appointed as rabbinical judge during the lifetime of Rabbi Shmuel Salant, and was eventually appointed Av Beit Din. During the time of the documents in this archive, the rabbinical court was managed by Rabbi Avraham David Rosenthal (author of Be'er HaMelech and rabbi of the Sha'arei Chessed community).

Approximately 140 items, varied size and condition, most in good condition.

Opening price: \$700

385. Large Collection of Letters – From the Archive of Rabbi David Jungreiss Ra'avad of the Eda HaCharedit in Jerusalem

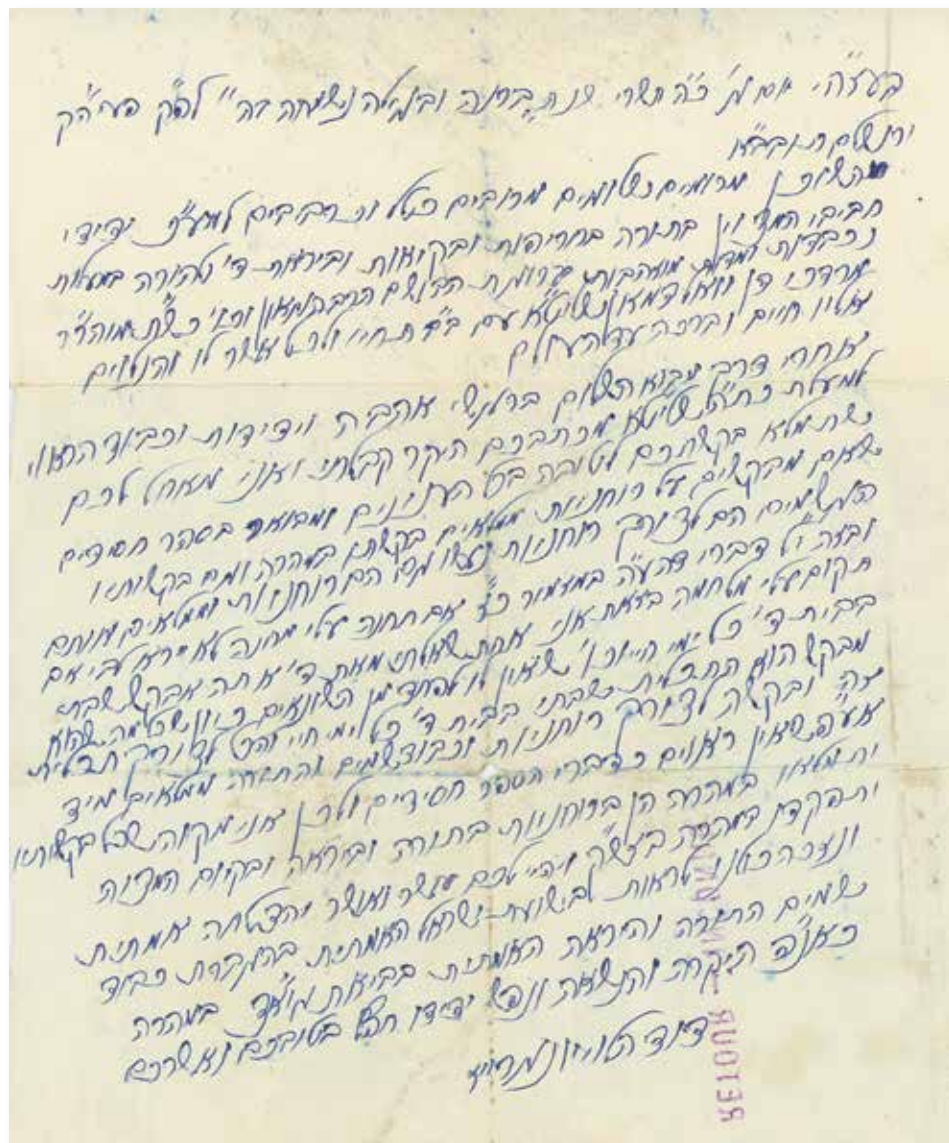
Collection of letters and leaves of Torah novellae, from the archive of Rabbi David Jungreiss Ra'avad of the Badatz of the Eda HaCharedit in Jerusalem.

- Many letters to Rabbi David Jungreiss, from various rabbis all over the world, disciples and relatives. In many letters, the writers request Rabbi David to mention them in his prayers and perform salvation on their behalf in various areas. Among the rabbis are several who belong to the Jungreiss family (Rabbi Ya'akov Shraga HaLevi Jungreiss, Rabbi Ya'akov Zvi HaLevi Jungreiss, Rabbi Avraham Jungreiss, Rabbi Moshe Yehuda Jungreiss, Rabbi Elazar Aryeh HaLevi Jungreiss, etc.), many letters by the Rebbe of Helmetzer Rebbe Chananya Yom Tov Lipa Deutsch, Rabbi Baruch Zvi HaCohen Moskowitz, Rabbi Shalom Kroiz Av Beit Din of Odoreu, Rabbi Moshe Yehuda HaCohen Blau, Rabbi Shlomo Sobol, Rabbi Shmuel David Munk, Rabbi Yoseph Sheinberger (who wrote from England and tells of the great reverence associated with the name of Rabbi Jungreiss), a letter from the management of Kollel Shomrei HaChomot and a letter signed by the congregation of the Chassidim synagogue in Batei Ungarin (where he served as rabbi), etc. Wedding invitations including an invitation sent to him in an aerogram from the US, to the wedding of Rebbe Aharon Teitelbaum from Satmar with the daughter of the Vizhnitz Rebbe in 1966.

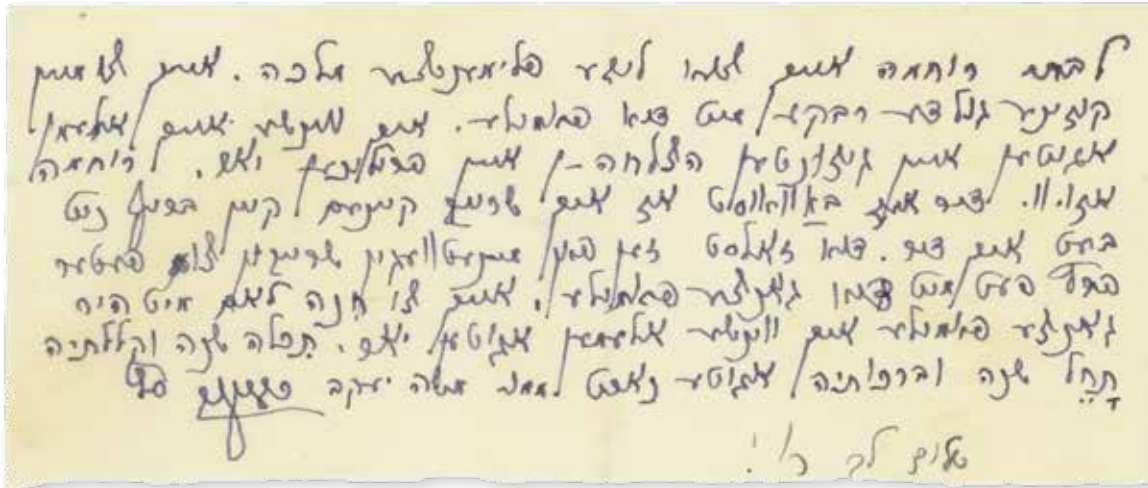
- Many letters handwritten and signed by Rabbi David Jungreiss, and leaves of Torah novellae in his handwriting.

Rabbi David HaLevi Jungreiss (1898-1971), son of Rabbi Baruch Reuven Shlomo Jungreiss, founder of the Eda HaCharedit and grandson of Rabbi Moshe HaLevi Jungreiss Av Beit Din of Košice, distinguished for his brilliance and his diligence from an early age. He was privileged to study Torah from Rabbi Yitzchak Yerucham Diskin and from Rabbi Yerucham Fishel Perla. He taught in the Porat Yosef Yeshiva [Rabbi Ovadia Yosef was his close disciple] and in the Anshei Ma'amad Yeshiva. He had already become a member of the Badatz of the Eda HaCharedit in the days of his teacher Rabbi Yosef Chaim Sonnenfeld, and for over 40 years retained that position. An outstanding Torah genius and holy person, erudite in the revealed and hidden parts of Torah, he was G-d fearing and punctiliously fulfilled all the mitzvot. He fiercely struggled to protect religious adherence and strongly opposed cooperation with the State of Israel. He lived in simplicity and unpretentiousness, however his name was celebrated and many came to him for blessings. More than 115 items, varied size and condition.

Opening price: \$1000



385



386

386. Collection of Letters and Leaves in the Handwriting of the "Holy Shoemaker" / Likutei Moshe Ya'akov – Stencil Edition

- Collection of letters and several leaves by Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov – "The Holy Shoemaker" of Tel Aviv, and his family. The [Yiddish] letters were mostly sent to his daughter Ruchama, from 1940-1945. Several leaves with Yiddish poems. More than 50 leaves. Varied size, good condition. Folding marks, stains and wear.
- Likutei Moshe Ya'akov – Limited stencil edition of the Shoemaker's novellae on the Torah, published by his son. Tel Aviv, 1969. "Published in 100 copies, to be considered like manuscripts whose rights are exclusive to Yosef Ravikov". A photograph of the Shoemaker appears on the introduction leaf. The printed form of this book was first published in 2004. [2], 460 pages, 32.5 cm. Good-fair condition. Stains, wear and tears. Several detached leaves.

Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov (1873-1967) - the "Holy Shoemaker" from Shabazi Street in Tel Aviv-Jaffa. A hidden tzaddik, mekubal and wonder-worker. Born in Lithuania, a disciple of Rabbi Shlomo Elyashiv author of Leshem Shvo V' Achlama [the Leshem]. Ascended to Eretz Israel in 1913, moved to the city of Yaffo (Jaffa) and opened a shoemaking workshop. Although he hid himself and his powers, the generation's leaders and mekubalim recognized his amazing righteousness, kept close contact with him and studied from him. It is a well-known fact that the Chazon Ish encouraged him to reveal himself and sent people to receive his counsel and blessings, and many disadvantaged people or people who needed good counsel, arbitration or a loan, sought his assistance and salvation.

Opening price: \$1000

386. אוסף מכתבים ודפים בכתב-יד "הסנדלר הקדוש" / ספר לקוטי משה יעקב - מהדורת הסטנסיל

- אוסף מכתבים ומספר דפים מאת רבי משה יעקב רביקוב - "הסנדלר הקדוש" מתל-אביב, ובני משפחתו. המכתבים [ביידיש] נשלחו ברובם לבתו רוחמה, בין השנים 1940-1945. מספר דפים עם שירים ביידיש. למעלה מ-50 דף. גודל משתנה, מצב טוב. סימני קיפול, כתמים ובלאי.
 - ספר לקוטי משה יעקב - מהדורת סטנסיל מצומצמת של חידושי הסנדלר על התורה, שיצאה לאור ע"י בנו. תל אביב, תשכ"ט [1969]. "הוצא לאור במאה העתקים, אשר דינם ככתב יד ואשר כל הזכויות עליו שמורות ליוסף רביקוב". תמונת הסנדלר בדף ההקדמה. ספר זה יצא לאור בדפוס רק בשנת תשס"ד. [2], 460 עמ', 32.5 ס"מ. מצב טוב-בינוני. כתמים, קרעים ובלאי. מספר דפים מנותקים.
- רבי משה יעקב רביקוב זצ"ל (תרל"ג-תשכ"ז) - הסנדלר הקדוש מרחוב שבזי בתל אביב-יפו. צדיק נסתר, מקובל ופועל ישועות. יליד ליטא ותלמיד המקובל רבי שלמה עליאשוב בעל 'לשם שבו ואחלמה' [הלש"ם]. לאחר עלייתו ארצה התיישב בעיר יפו ופתח בה סנדלריה. על אף שהסתיר עצמו ואת כוחותיו, הפך לאבן-שואבת לאנשים רבים שבאו לקבל ממנו עצה וברכה. גדולי הדור והמקובלים הכירו בצדקותו, קיימו עמו קשר הדוק ואף למדו מפיו. ידוע כי הרב קוק אמר לרבי אריה לויין שהסנדלר הנו מל"ו הצדיקים הנסתרים שבדור, ו"החזון איש" עודד אותו להתגלות ולברך אנשים. סיפורים רבים על מופתים וגילויי רוח הקודש ידועים עליו, וכבר בחייו נודע כי זכה לגילוי אליהו [הדבר אף פורסם בעיתונות של אותם הימים]. רבים פקדו את מעונו מדי יום ביומו, התברכו מפיו וחזו בישועות גדולות.
- פתיחה: \$1000



388

388. Sefer HaBrit Manuscript – Mohel Notebook from Tel Aviv, 1937-1951

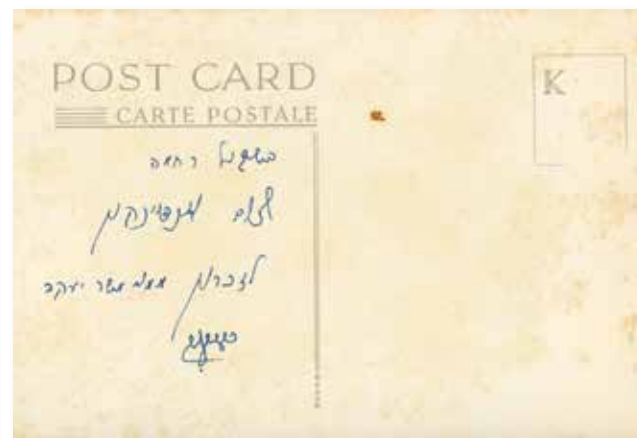
Manuscript, Sefer HaBrit, a mohel notebook of Rabbi Yeshaya Shechter. Tel Aviv, 1937-1951.

Thick volume, recording approximately 4000 circumcisions performed by the mohel. Attractive, neat writing, arranged in a table containing the name of the boy, his father, the last name, date of birth and date of circumcision.

Elaborately adorned title page: "This is the Sefer HaBrit of the children circumcised by the mohel Yeshaya Shechter...who was appointed to this holy task... in 1941 and as a result of the destruction of German Jewry in 1933-5, I have lost many lists of children I have circumcised in the city of Magdeburg and Essen and their surroundings".

135 written pages. 33 cm. Good condition, stains and minor wear. Light damages to binding.

Opening price: \$300



387

387. גלויה מצולמת של "הסנדלר הקדוש" - עם הקדשה בכתב-ידו וחתמתו

גלויה מצולמת של רבי משה יעקב רביקוב - "הסנדלר הקדוש". בגב התצלום הקדשה בכתב-ידו וחתמתו: "בשביל רוחמה, צום אנדיינקונג, לזכרון ממני משה יעקב רביקוב" [נכתב לבתו, רוחמה רביקוב].

8.5x13.5 ס"מ. מצב טוב, כתמים.

פתיחה: \$250

387. Real Photo Postcard of the "Holy Shoemaker" – With his Handwritten Dedication and Signature

Real Photo postcard of Rabbi Moshe Ya'akov Ravikov – "The Holy Shoemaker".

On the verso, is his handwritten dedication and signature: "For Ruchama, tzum endeinkung, as a memory from me Moshe Ya'akov Ravikov" [written to his daughter, Ruchama Ravikov].

8.5X13.5 cm. Good condition, stains.

Opening price: \$250

388. כתב-יד "ספר הברית" - פנקס מוהל מהעיר תל אביב, תרצ"ו-תשי"א

כתב יד, "ספר הברית", פנקס מוהל של רבי ישעיהו שכטר. תל אביב, בין השנים תרצ"ו-תשי"א (1937-1951).

כרך עבה, ובו תיעוד של כארבעת אלפים בריתות שערך המוהל. כתובים בכתובה נאה ומסודרת, בצורת טבלה וכוללים את שם הילד, האב, המשפחה, יום הלידה והברית.

שער מפואר ומעוט: "זה ספר הברית של הילדים שנמולו ע"י המוהל ישעיהו שכטר... נתמנה לעבודת הקודש... עוד בשנת 1941 ולרגלי חורבן יהדות גרמניה בשנות 5-1933 נאבדו לי הרבה רשימות של הרבה ילדים שנמולו ע"י [על ידי] בעיר מגרבורג ואֶסֶן והסביבה".

135 עמודים כתובים. 33 ס"מ. מצב טוב, כתמים ומעט בלאי. פגמים קלים בכריכה.

פתיחה: \$300

389. Archive of Rabbis' Letters before the Holocaust

An archive of letters sent to Rabbi Yeshaya Shechter who served as a halachic authority in Gladbeck (Germany) and afterward immigrated to Tel Aviv. [Letters from 1917-1938].

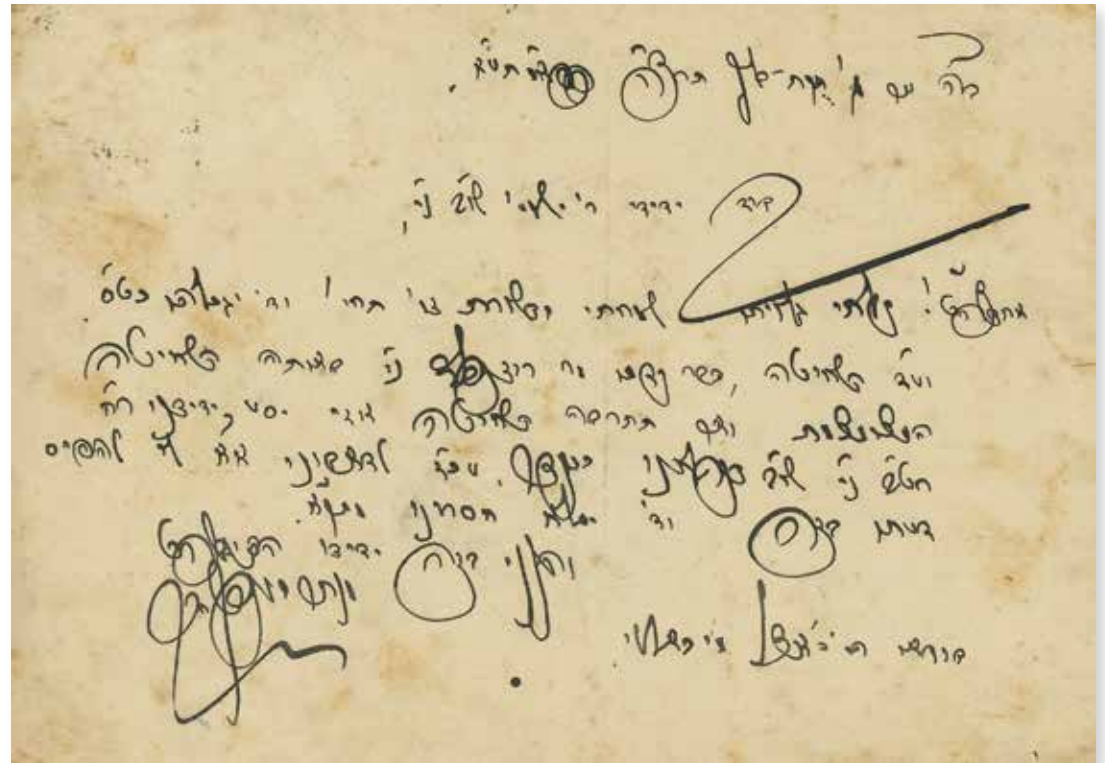
Many letters from Jewish German rabbis and community institutes. The list of rabbis includes Rabbi Menachem Mendel Kirshbaum of Frankfurt am Main; Rabbi Moshe Nirenberg, Rabbi Avraham Leib Giberman and Rabbi Kalman Ze'ev Beck of Köln; Rabbi Ya'akov Horowitz of Düsseldorf; Rabbi David Feldman and Rabbi Avraham Yehuda Shmukler of Leipzig; Rabbi Yitzchak Meir of Magdeburg; etc. Letters from the office of "Agudat Rabbanim Rheinland - Westfalen, Duisburg; various institutes in Magdeburg; etc.

Letter from rabbis in other countries: Rabbi Shmuel Brom of Lucerne; Rabbi Yisrael Baruch Ganz of Amsterdam; Rabbi Mordechai Rottenberg of Antwerp; Yitzchak Meir Horchstein of Brussels; Rabbi Moshe Avigdor Amiel of Antwerp; etc. Additional letters: a certificate from the Tel Aviv rabbinate signed by Rabbi Ben Zion Meir Chai Uziel and by Rabbi Amiel; a letter from the Lille (France) rabbinate, etc.

Paper items and other letters, including a stencil printing of "the holy sayings of the Rebbe...of Sadigura on Purim 1931 in the city of Wein", and official stationery of Rabbi Shechter.

Approximately 50 items, varied size and condition.

Opening price: \$400



389

מכתבים מרבני ארצות אחרות, ביניהם: רבי שמואל בראם מלוצרן; רבי ישראל ברוך גאנץ מאמשטרדם; רבי מרדכי רוטנברג מאנטוורפן; יצחק מאיר הארכשטיין מבריסל; רבי משה אביגדור עמיאל מאנטוורפן, ועוד. מכתבים נוספים: תעודה מרבנות תל-אביב בחתימת רבי בן ציון מאיר חי עוזיאל והרב עמיאל; מכתב מרבנות ליל (צרפת), ועוד. פריטי נייר ומכתבים נוספים, ביניהם גם הדפסת סטנסיל של "אמרי קודש מאדמו"ר מרן... מסאדיגורא מפורים תרצ"א בעיר וויען", וכן דפי מכתבים רשמיים של הרב שכטר. כ-50 פריטים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$400

389. ארכיון מכתבי רבנים לפני השואה

ארכיון מכתבים שנשלחו לרבי ישעיה שכטר, ששימש כשו"ב וש"ץ בגלדבק (גרמניה) ולאחר מכן עלה לתל-אביב. [מכתבים מהשנים תרע"ז-תרצ"ח].

מכתבים רבים מרבני גרמניה ומוסדות קהילתיים יהודיים בגרמניה. בין הרבנים: רבי מנחם מנדל קירשבוים מפרנקפורט דמיין; רבי משה נירנברג, רבי אברהם ליב גיברמן ורבי קלמן זאב בק מקלן; רבי יעקב הורוויץ מדיסלדורף; רבי דוד פלדמן ורבי אברהם יהודה שמוקלר מלייפציג; רבי יצחק מאייר ממגדבורג; ועוד. מכתבים ממזכירות "אגודת הרבנים ריינלאנד-וועסטפאלן", דיסבורג; מוסדות שונים במגדבורג; ועוד.

391. "פנקס" תקנות בכתב-יד ותג עשוי בד - תנועת הנוער "בתייה" - גרמניה, לאחר השואה

1. בתי' דעקלאראציע [הצהרת' בתייה]. דף בריסטול מקופל, עליו נכתבו בכתב יד תקנות תנועת הנוער "בתייה". [גרמניה], תש"ז [1946].

על החזית, בתוך איור דמוי שער נכתב "אגודת ישראל" ו"תורה, עבודה ג' חסדים" ומתחת - "בתי' דעקלאראציע". המקום לרישום שם החברה נותר ריק. מאחור הודבקו גזירי נייר כחולים בצורת מגן דוד ובתוכו הכיתוב "תש"ז". על המסגרת כולה הודבקו פסי נייר בצבע כחול. בחלקו הפנימי של הדף נכתבו תקנות התנועה (גרמנית באותיות עבריות). 14 ס"מ. מצב טוב. מעט כתמים.

2. תג בצורת מגן דוד, עשוי בד בצבע כחול כהה, עם רקמה בצבעים אדום ולבן. במרכזו נרקמו צורת לחות הברית, הכיתוב "שנייר" [כנראה, ע"ש שרה שנייר] בחוט ורוד ועיטור בצורת ענף. 7x8.5 ס"מ בקירוב.

ארגון "בתייה" (או: "בנות בתייה") הוא "תנועת הנוער" של תלמידות "בית יעקב", אשר נוסדה על ידי שרה שנייר ותלמידתה בתייה (בטי) רוטשילד משוויץ [שעל שמה נקראת התנועה]. שרה שנייר ראתה בארגון זה, שנועד לחניכות צעירות, המשך ישיר למפעל "בית יעקב", להרחבת הפעילות החינוכית של בנות ישראל לפי רוח התורה והמצוות, מעבר לשעות בית הספר.

פתיחה: \$250



391a



390

390. Calendar for 1942-1943, with Prayers – Limoges (France), 1942 – Hebrew Printing Under Vichy Regime During World War II

Calendar for 1942-43 (5703), with daily and Shabbat prayers. Limoges (France), [1942].

Hebrew printing in France, under the Vichy regime which cooperated with Nazi Germany.

86; XLI pages. Printed cardboard wrappers. 12 cm. Good condition. Partially detached wrappers.

Opening price: \$400

390. לוח לשנת תש"ג, עם תפילות - לימודי (צרפת), 1942 - הדפסה עברית תחת משטר וישי בתקופת השואה

לוח לשנת תש"ג, עם תפילות לימות החול ולשבת. לימודי (צרפת), [תש"ב 1942].

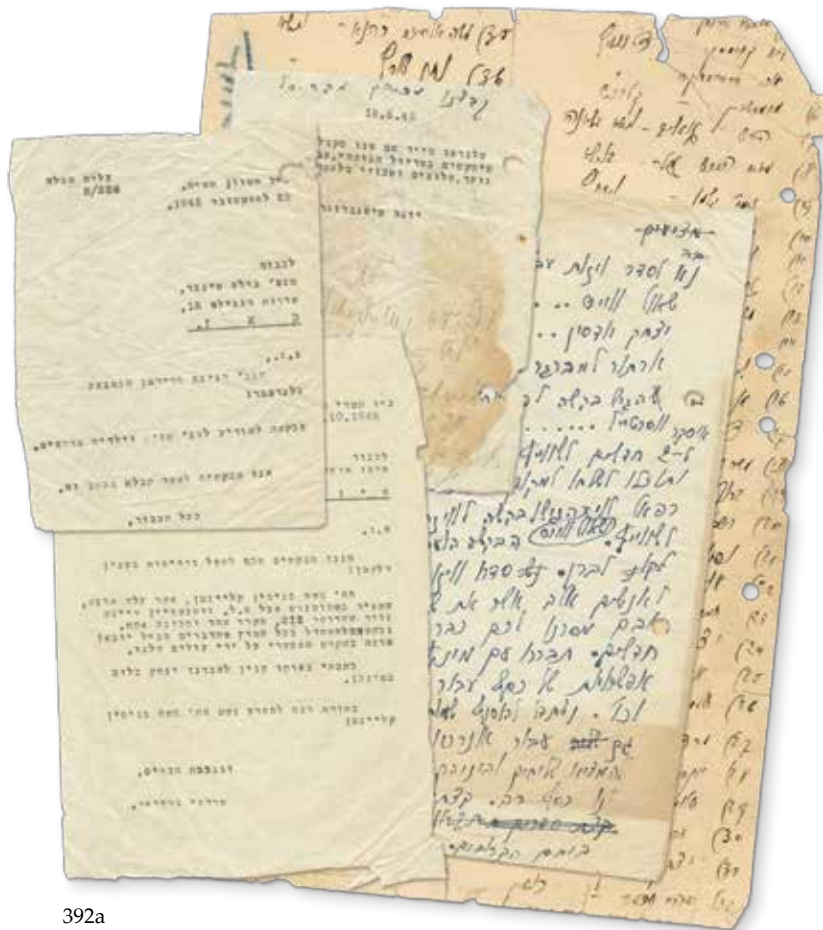
הדפסה עברית בצרפת בתקופת השואה, תחת משטר וישי, ששיתף פעולה עם גרמניה הנאצית.

86; XLI עמ'. מעטפת-קרטון מודפסת. 12 ס"מ. מצב טוב. מעטפת מנותקת חלקית.

פתיחה: \$400



391b



392a

391. Handwritten Regulations "Notebook" and Cloth Badge – "Batya" Youth Movement – Germany, post Holocaust

1. Batya deklaratsye [Batya Declaration]. Folded Bristol sheet, on which the "Batya" youth movement regulations have been written. [Germany], 1946.

On the front, within a gate-like illustration appears the inscription "Agudat Israel" and "Torah, Avodah G' Hasadim" and below it "Batya Deklaratsye". Space for inscribing the member's name is blank. On the reverse – glued pieces of blue paper in the shape of a Star of David within which appears the year: "1946". Blue paper strips are pasted on the frame. In the inner part of the leaf appear the movement regulations (German in Hebrew characters). 14 cm. Good condition. Stains.

2. Badge in the shape of a Star of David, made of navy blue fabric, embroidered with red and white threads. Tablets of the Law are embroidered in the center, inscription "Schenirer" [probably in the name of Sarah Schenirer], with a pink thread and a decoration of a branch. Ca. 7X8.5 cm.

"Batya" organization (or: "Bnot Batya") is the "Youth Movement" of "Beit Ya'akov" students, founded by Sarah Schenirer and her disciple Batya (Betty) Rothschild of Switzerland [the movement was named after her]. Sarah Schenirer saw in this organization, meant to educate young girls, a direct continuation of "Beit Ya'akov" schooling, and to widen the educational activities of Jewish girls in the spirit of the Bible and the Mitzvot, after school hours.

Opening price: \$250

392. "פועלי אגודת ישראל" - מכתבים ומסמכים - פעילות בענייני "שארית הפליטה"

אוסף מכתבים ומסמכים, שנשלחו למשרדי "פועלי אגודת ישראל" בגרמניה ובישראל.

כולל מכתבים ומברקים, תזכירים ומסמכים, ממוסדות ואישים שונים. בחלקם עוסקים בענייני "שארית הפליטה", החל משנת תש"ה. כוללים בין היתר: בקשות ובירורים בענייני סרטיפיקטים ועלייה לארץ ישראל, רשימות שמיות, הודעה על קרובים שניצלו

בשואה, פעילות במחנה המעצר בקפריסין, פעילות הקשורה ל"עליית הנוער", ועוד.

• מצורף: כרוז "לאחינו בארץ ובגולה", מאת אדמו"רי ורבני ארץ ישראל, לטובת "המפעל למען ילדי ישראל" של "אגודת ישראל", לטובת הילדים פליטי השואה. תל אביב, אייר תש"ד [1944]. למעלה מ-50 פריטים. גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$500

393. Sha'agat Aryeh – Munich, 1947 – She'erit Hapletah – Fine Copy

Sha'agat Aryeh, by Rabbi Aryeh Leib Ginzberg. Munich, 1947. Published by "Va'ad Hatzala".

The first book printed by "Va'ad Hatzala" in Germany after the war, as written in the introduction before the title page: "Lack of books for the 'People of the Book' in Germany moved us to print books necessary for Yeshiva students... The first book we came across... is the valued book Sha'agat Aryeh...".

A fine copy in its original fabric binding, with silver impression. Glued on the reverse of the front cover is a dedication from the HIJEFS (Hilfsverein für jüdische Flüchtlinge im Ausland) organization situated in Montreux, Switzerland.

[92] leaves. 24 cm. Good condition. Minor damages to binding.

Opening price: \$300



393

393. ספר שאגת אריה - מינכן, 1947 - שארית הפליטה - עותק נאה

ספר שאגת אריה, לרבי אריה ליב גינצבורג. מינכן, תש"ז 1947. הוצאת "ועד ההצלה".

הספר הראשון שהדפיס "ועד ההצלה" בגרמניה לאחר השואה, כפי שנכתב בהקדמה שלפני השער: "חסרון הספר לעם הספר בגרמני, עורר לנו לגשת להדפיס ספרים הנחוצים לבני הישיבות... הספר הראשון אשר עלה בדיננו... זה הוא הספר יקר הערך שאגת אריה...".

עותק נאה בכריכת בד מקורית, עם הטבעה מוכספת. מעבר לכריכה הקדמית מדבקת הקדשה מארגון העזרה HIJEFS (Hilfsverein für jüdische Flüchtlinge im Ausland) במונטריי, שווייץ.

[92] דף. 24 ס"מ. מצב טוב. כתמים. פגמים קלים בכריכה.

פתיחה: \$300



392b

392. Po'alei Agudat Yisrael – Letters and Documents – She'erit Hapletah Activities

Collection of letters and documents, sent to the offices of Po'alei Agudat Yisrael in Germany and in Israel.

Letters and telegrams, memorandums and documents, from various people and institutes. Some are about issues pertaining to She'erit Hapletah, from 1945. Included in the collection: requests and inquiries regarding immigration certificates to Eretz Israel, lists of names, notices of relatives who survived the Holocaust, activities in the Cyprus detention camps, operations related to Aliyat HaNo'ar, etc.

• Enclosed: Proclamation "To our brethren in Israel and in the Diaspora", by Eretz Israel rabbis and rebbes on behalf of "The project for Jewish children" of Agudat Yisrael, on behalf of children who survived the Holocaust. Tel Aviv, Iyar 1944.

More than 50 items. Varied size and condition.

Opening price: \$500

395. מגילת היטלר - קזבלנקה - ערבית-יהודית

מעאודא פלחן די מי כמוך עלא היתליר [מגילת היטלר]. דפוס חדאד, קזבלנקה, [תש"ב או תש"ג].

קונטרס מודפס ובו שיר בערבית-יהודית, המתאר את נס ההצלה של קהילות צפון אפריקה מהצורר הנאצי, עם הכיבוש האמריקאי של האזור בשנת 1942.

לשיר הוקדמה פתיחה בעברית: "מי כמוך אב הרחמים... בימי היתליר האכור / רצה לאבד העם הנפור / כי כן משפטו גור... גמלני טובו כפלים / בביאת האמריקאים / באלף תשע מאות ארבעים ושתים..." [1942].

[5] עמ'. 21 ס"מ. מצב בינוני, כתמים ובלאי. קרעים קלים. מודבק לקרטון.

פתיחה: \$300

395. Megillat Hitler – Casablanca – Judeo-Arabic

M'u'awada filhan di mi kamokha aul'a Hitlir [Megillat Hitler]. Chadad printing, Casablanca, [1942 or 1943].

Printed booklet with a poem in Judeo-Arabic describing the miraculous rescue of the Jewish communities in North Africa from the Nazi oppressor, with the American conquest of the area in 1942. The poem has an introduction in Hebrew.

[5] pages. 21 cm. Fair condition, stains and wear. Minor tears. Attached to cardboard cover.

Opening price: \$300



395

394. Two Yiddish Books, Printed in Shanghai after the Holocaust – Authors' Dedications

Two Yiddish books, printed in Shanghai (China) after the Holocaust:

- Akedat Treblinka, Gedanken und Refleksen (The Treblinka Akedah, Thoughts and Reflections), by Rabbi Simcha Elberg. Shanghai, 1946. With author's handwritten dedication [the author, Rabbi Simcha Elberg became one of the most renowned rabbis in the US].

- Fervagelte Yidden – Dartsaylungen [the Wandering Jew], by Jacob Hirsch Fishman. Shanghai, 1948. With author's handwritten dedication.

Varied size, good condition.

Opening price: \$250



394

394. שני ספרים ביידיש, שנדפסו בשנחאי לאחר השואה - הקדשות המחברים

שני ספרים ביידיש, שנדפסו בשנחאי (סין) לאחר השואה:

- עקדת טרעבלינקע, געדאנקען און רעפֿלעקסן [עקדת טרעבלינקע - מחשבות והרהורים], הרב שמחה עלבערג. שנחאי, 1946. עם הקדשת המחבר בכת"י [המחבר, רבי שמחה עלברג, נודע לימים כאחד מגדולי הרבנים בארה"ב].
- פארוואגלטע יידן, דערציילונגען [היהודי הנודד], יעקב הערש פישמאן. שנחאי, 1948. עם הקדשת המחבר בכת"י.

גודל משתנה, מצב טוב.

פתיחה: \$250



399

399. ספר כתבי קודש ומליצות - אמשטרדם, 1760

ספר "כתבי קודש ומליצות, חכמי ארץ ישראל ורבני חוצה לארץ... בשבח החכם השלם כמוהר"ר שמעון די גילדיר... לעזרו ולתמוכו להשיבו על מכוננו הראשון לעיר הקדש צפת". אמשטרדם, [תק"כ 1760].

רבי שמעון די גילדיר יצא מצפת להור"ל לקבץ תמיכה כספית עבור עצמו. כשהגיע לאמשטרדם הדפיס בספר את מכתבי ההמלצה הרבים שקיבל מרבני הקהילות בהן עבר. כולל מכתבי רבנים מארץ ישראל, תורכיה, הונגריה, מורביה, פולין, גרמניה, איטליה, צרפת ואמשטרדם. בין כותבי ההמלצות: בעל ה"פני יהושע", רבי יהונתן אייבשיץ, רבי שמואל הילמן ממיץ, ועוד.

יב דף. 17 ס"מ. מצב טוב, כתמים, קרעים ופגמים קלים.

פתיחה: \$250



398

398. Three Books – Regulations and Conduct in the Synagogue – Amsterdam, 1815 – Fine Copy

Three books bound in one volume: • Hanhagat Beit HaKnesset of Ashkenazi Communities. Amsterdam, 1815. • Reglement van orde voor de vergadering van parnassijns der Nederlandsche Israëlitische Hoofd-Sijnagoge [Regulations of the meeting of community leaders in the Central Synagogue]. Amsterdam, 1815. Dutch. • Reglementen voor de Nederlandsche israëlitische hoofd-synagoge, te Amsterdam [Regulations of the Central Synagogue]. Amsterdam, 1815. Dutch.

A signature in the handwriting of the community secretary, "Avraham Tal", appears at the end of Hanhagat Beit HaKnesset.

Contemporary leather binding, with a gilt embossment [in Hebrew and in Dutch] of the owner's name: "Levi ben Refael Cohen Bischoffsheim. With fabric laces for fastening.

30 pp; 39 pp; 63 pp. 18 cm. Good condition. Stains, minor wear. Tears and damages to binding.

Opening price: \$350

398. שלושה ספרים - תקנות והנהגת בית הכנסת - אמשטרדם, תקע"ה - עותק נאה

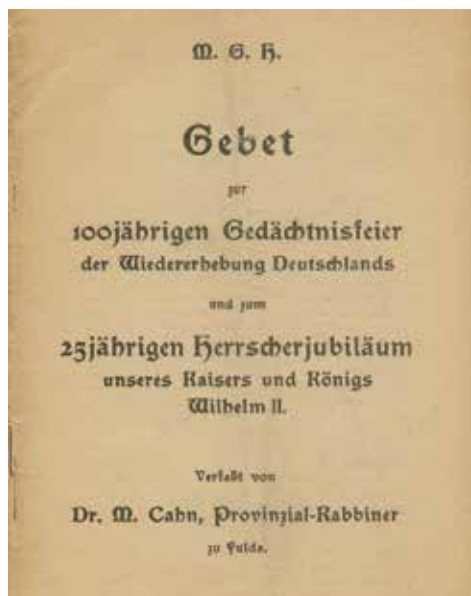
שלושה ספרים כרוכים יחד: • הנהגת בית הכנסת דק"ק אשכנזים. אמשטרדם, תקע"ה [1815]. • Reglement van orde voor de vergadering van parnassijns der Nederlandsche Israëlitische Hoofd-Sijnagoge [תקנות אסיפת הפרנסים בבית הכנסת המרכזי]. אמשטרדם, 1815. הולנדית. • Reglementen voor de Nederlandsche israëlitische hoofd-synagoge, te Amsterdam [תקנות בית הכנסת המרכזי]. אמשטרדם, 1815. הולנדית.

בסוף ספר "הנהגת בית הכנסת", חתימה בכתב-יד מזכיר הקהילה: "אברהם טל".

כריכת עור מקורית, עם הטבעה מוזהבת [בעברית ובהולנדית] של שם הבעלים: "פ"ו כ"ה לוי בן כ"ה רפאל כהן בישופסהיים". עם שרוכי בד לסגירה.

30 עמ'; 39 עמ'; 63 עמ'. 18 ס"מ. מצב טוב. כתמים, בלאי קל. קרעים ופגמים בכריכה.

פתיחה: \$350



401

401. שש חוברות תפלה לכבוד קיסר גרמניה וילהלם השני - פולדה, ראשית המאה ה-20

שש חוברות תפלה לכבוד קיסר גרמניה וילהלם השני, מאת מ. כהן (Cahn), רב העיר פולדה. [פולדה (Fulda, גרמניה), 1899-1913 בקירוב]. גרמנית.

M. G. H. Gebet für Geburtstags-feier Seiner Majestät Unsres Kaisers und Königs Wilhelm II. [גרמניה, 1899-1903].

חמש חוברות תפלה אשר נדפסו לרגל יום הולדתו של קיסר גרמניה וילהלם השני (חוברות לרגל יום הולדתו ה-51, ה-52, ה-53, ה-55 וה-56).

M.G. H. Gebet für 100 Jährigen Gedächtnisfeier der Wiedererhebung Deutschlands und zum 25 Jährigen Herrscherjubiläum... חוברת תפלה לכבוד "מאה שנים לתחיית גרמניה ו-25 שנים לשלטון הקיסר וילהלם השני".

סה"כ 6 חוברות. 4-15 עמ' בחוברת, 22.5 ס"מ. מצב משתנה. קמטים, סימני קיפול וקרעים. דפים מנותקים.

פתיחה: \$400



400

400. Two Printed Pamphlets – Polemic of the Eruv in Frankfurt am Main – 1914 / 1922

Two printed pamphlets about the polemic of the eruv in Frankfurt am Main:

• Porat Yosef, pamphlet about setting up an eruv in Frankfurt am Main, by Rabbi Nechemya Zvi Nobel. Frankfurt am Main, 1914.

• Divrei Shalom V'Emet, by Rabbi Yisrael Avraham Aba Krieger. Frankfurt am Main, 1922.

Porat Yosef was written by Rabbi Nechemya Zvi Nobel, Av Beit Din of Frankfurt, with a long halachic responsum to validate the eruv installed around the city. Rabbi Shlomo Zalman Breuer, son-in-law of Rabbi Shimshon Refael Hirsh and his successor as Rabbi of Frankfurt, invalidated the eruv. In response, Rabbi Yisrael Avraham Krieger, by request of Dayan Rabbi Ya'akov Posen, wrote the pamphlet Divrei Shalom V'Emet, in which he endorses the eruv and opposes Rabbi Breuer's invalidation.

2 pamphlets, varied size and condition.

Opening price: \$250

399. Kitvei Kodesh U'Melitzot – Amsterdam, 1760

Kitvei Kodesh U'Melitzot, sages of Eretz Israel and rabbis abroad ...in praise of ...Rabbi Shimon di Gildir ...to assist and support him and reinstate him in the holy city of Safed". Amsterdam, [1760].

Rabbi Shimon di Gilder left Safed to raise financial support abroad for himself. When he reached Amsterdam, he printed in a book the many letters of recommendation which he received from the rabbis of communities through which he had travelled. Contains letters of rabbis from Eretz Israel, Turkey, Hungary, Moravia, Poland, Germany, Italy, France and Amsterdam. Among those who wrote the recommendations were the author of the Pnei Yehoshua, Rabbi Yehonatan Eibeschutz, Rabbi Shmuel Hillman of Metz, and others.

12 leaves. 17 cm. Good condition, stains, tears and minor damages.

Opening price: \$250

400. שני קונטרסים מודפסים - פולמוס העירוב בפרנקפורט דמיין - תרע"ד / תרפ"ב

שני קונטרסים מודפסים מפולמוס העירוב בפרנקפורט דמיין:

• פרת יוסף, קונטרס אודות תיקון עירובין בפרנקפורט דמיין, מאת רבי נחמיה צבי נאבעל. פרנקפורט דמיין, תרע"ד. [1914].

• דברי שלום ואמת, מאת רבי ישראל אברהם אבא קריגר. פרנקפורט דמיין, תרפ"ב [1922].

החיבור "פרת יוסף" נכתב ע"י רבי נחמיה צבי נובל, אב"ד בפרנקפורט, שבו תשובה הלכתית ארוכה להכשרת העירוב שנעשה בעיר. רבי שלמה זלמן ברויאר, חתנו של רש"י הירש וממלא מקומו כרב בפרנקפורט, פסל את העירוב. בעקבות זאת כתב רבי ישראל אברהם קריגר, עפ"י בקשתו של הדיין רבי יעקב פוזן, את הקונטרס "דברי שלום ואמת" שבו מכשיר את העירוב ומתנגד לאיסור של הרב ברויאר.

2 קונטרסים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$250



403

403. אוסף ספרי רפואה וסגולות

אוסף ספרים בענייני רפואה ושמירת הגוף, רפואה עממית, סגולות וקמיעות.

- ספר **שני מאמרי המשגל**, לרבי משה בן מיימון, מהדורה ראשונה מכתבי יד ותרגומי כתבי יד. ברלין, תרס"ו 1906. עברית וגרמנית. (כולל דפי רשימות בכתב יד, בגרמנית, בעברית ובערבית).
- ספר **רפואה וחיים**, רפואות, סגולות, נוסחאות ואיורי קמיעות ושמות קדושים, מאת רבי חיים פאלאג'י. ירושלים, [תרס"ח 1908]. איורים ושרטוטים קבליים.
- ספר **רפואה וחיים מירושלים**, רפואות וסגולות, קמיעין וגורלות, שמוש תהלים ועוד. ירושלים, תרצ"א [1931].
- ספר **זכרון יעקב יוסף**, סגולות ורפואות מועילות [ועניני קבלה]. ירושלים, [תרצ"ב 1930].
- ספר **שומר הבריאות**, ישראל פרנקל, וורשא תרנ"ב 1892.
- ספר **רפואת העצבנות**, מאת י' בן-צבי. [ברגסס, תרצ"ה 1935]. (ללא שער המעטפת).
- ספר **יסודות הרפואה**, והוא ספר "גדול בנים לפי יסודות חכמת הרפואה". [חסר שער, ונכרך במקומו, שער ספר "שמירת הנפש" ארשיווא, תרפ"ט].

7 ספרים, גודל ומצב משתנים.

פתיחה: \$300



402

402. Two Printed Booklets – Calcutta, India

Two lithographed booklets, Calcutta, India:

- **Hegyon Beracha**, in honor of the birthday of Sir Moses Montefiore, by Rabbi Yisrael Binyamin Lemfert. Calcutta, 1883. [1], 9 pages. 15 cm. Good condition. Stains and minor wear. Damages to cardboard binding.
- **Mizmor L'David**, poems and songs to be sung by choirs on the occasion of the dedication of Magen David Great Synagogue. Calcutta, [1884]. 24 pages. 22 cm. Front cover title page with open tear, tears to first two leaves.

Opening price: \$300

401. Six Prayer Booklets in Honor of Wilhelm II Emperor of Germany – Fulda, Early 20th Century

Six prayer booklet in honor of German Emperor Wilhelm II, by M. Cahn, rabbi of Fulda. [Fulda, Germany, ca. 1899-1913]. German.

1-5. M. G. H. Gebet fur Geburtstags-feier Seiner Majestat Unsres Kaisers und Konigs Wilhelm II. [Germany, 1899-1903].

Five prayer booklets printed in honor of German Emperor Wilhelm II birthday (booklets in honor of his 51st, 52nd, 53rd, 55th and 56th birthdays).

6. M.G. H. Gebet fur 100 Jährigen Gedächtnisfeier der Wiedererhebung Deutschlands und zum 25 Jährigen Herrscherjubiläum... Prayer booklet in honor of "One hundred years of the revival of Germany and 25 years of Emperor Wilhelm II rule".

Lot of 6 booklets. 4-15 pp. per booklet, 22.5 cm. Condition varies. Creases, folding marks and tears. Detached leaves.

Opening price: \$400

402. שתי חוברות מודפסות - כלכותה, הודו

שתי חוברות מודפסות בדפוס-אבן, מכלכותה, הודו:

- ספר **הגיון ברכה**, לכבוד יום הולדת השר משה מונטיפיורי, מאת רבי ישראל בנימין לעמפערט. כלכותה, תרמ"ג [1883]. [1], ט דף.
- 15 ס"מ. מצב טוב. כתמים ובלאי קל. פגמים בכריכת הקרטון.
- **זמור לְדָוִד**, שירים וזמירות לשיר במקהלות ביום חנוכת בית הכנסת הגדולה מגן דוד. כלכתא, [תרמ"ד 1884]. 24 עמ'. 22 ס"מ. שער מעטפת קדמי קרוע וחסר, קרעים בשני דפים ראשונים.

פתיחה: \$300



405

405. Volume of Issues of Kol Machzikei HaDat – Lvov, 1904-1905

Volume of issues of the newspaper Kol Machzikei HaDat, published in Lvov. 50 issues 1904-1905 – the 21st year. First issue – 7th of Tishrei 1904, until Issue no. 50 – the 29th of Elul 1905. Various advertisement leaves enclosed with the paper were bound between the issues. Kol Machzikei HaDat was the mouthpiece of Orthodox Jewry in Galicia. The newspaper was founded in 1879 by Rabbi Shimon Sofer (son of the Chatam Sofer) with the name Machzikei HaDat. From 1886 through 1895, the founders received a permit to publish two bi-weekly newspapers with two different names: one was titled Machzikei HaDat and one was titled Kol Machzikei HaDat. 50 issues, bound in one volume. 37 cm. Good-fair condition. Stains, wear and tears. Detached leaves. Detached damaged binding.

Opening price: \$250



404

404. Two Newspaper Volumes – HaMagid / Di Velt – 1901-1903

Volume of HaMagid newspaper. Vienna and Cracow. 29 issues from 1901: 1, 3-24, 27-33; 44 issues from 1902: 4-25, 27-34, 36-49; 17 issues from 1903: 1-2, 4, 6-10, 12-14, 17, 22-24, 30-31. 90 issues. 29 cm. Overall good condition, stains and light wear.

Volume of issues of the Di Velt weekly newspaper [founded by Theodore Herzl. Later became the mouthpiece of the Zionist Movement]. Vienna. Yiddish. Issues 1-13 from 1901. 13 issues. 30 cm. Overall good condition, stains and wear, tears to several leaves.

פתוחה: \$250

403. Collection of Books of Medicine and Segulot

Collection of books on medical and health matters, folk medicine, segulot and amulets. For a complete list, please see Hebrew description. 7 books, varied size and condition.

Opening price: \$300

404. שני כרכי עיתונים - המגיד / דיא וועלט - 1901-1903

- כרך גליונות של העיתון "המגיד". וינה וקראקא. 29 גליונות משנת 1901: א, ג-כד, כז-לג; 44 גליונות משנת 1902: ד-כה, כז-לד, לו-מט; 17 גליונות משנת 1903: א-ב, ד, ו-י, יב-יד, יז, כב-כד, ל-לא. 90 גליונות. 29 ס"מ. מצב כללי טוב, כתמים ובלאי קל.
- כרך גליונות של השבועון "דיא וועלט" [מיסודו של תיאודור הרצל. בהמשך הפך לביטאון התנועה הציונית]. וינה. יידיש. גליונות 1-13 משנת 1901. 13 גליונות. 30 ס"מ. מצב כללי טוב, כתמים ובלאי, קרעים במספר דפים.

פתוחה: \$300

407. אוסף לוחות שנה - ארצות שונות, תרע"ג-תשט"ו

שלושים וששה לוחות שנה בפורמט כ"ס. גרמניה, שווייץ, צרפת ומרוקו. בין השנים תרע"ג-תשט"ו [1912-1955].
רשימה מפורטת תשלח לכל דורש.
36 לוחות שנה. 10-14 ס"מ בקירוב. מצב כללי טוב.
פתיחה: \$300

407. Collection of Calendars – Various Countries, 1912-1955

33 pocket calendars. Germany, Switzerland, France and Morocco. 1912-1955.
Detailed list will be sent upon request.
36 calendars. Approximately 10-14 cm. Overall good condition.
Opening price: \$300



407

406. Collection of Calendars – Amsterstam, 1879-1931

24 calendars in pocket editions. Amsterdam. Hebrew and Dutch.
Calendars for the years: 1878-1880; 1891-1894; 1899-1904; 1906-1908; 1915-1916; 1930.
The calendars contains information connected to the Amsterdam community in Dutch. Advertisements, opening prices of purchasing various mitzvot in the synagogue on Shabbat and Festivals, Tefillat HaDerech and Birkat HaLevana, etc.
Average size: 11.5 cm. Overall good condition.
Opening price: \$400



406

406. אוסף לוחות שנה - אמשטרדם, תרל"ט-תרצ"א

עשרים וארבעה לוחות שנה בפורמט כ"ס. אמשטרדם. עברית והולנדית.
לוחות לשנים: תרל"ט-תרמ"א; תרנ"ב-תרנ"ה; תר"ס-תרס"ה; תרס"ז-תרס"ט; תרע"ו-תרע"ז; תרע"ט; תרפ"ב; תרפ"ד-תרפ"ו; תרצ"א.
הלוחות כוללים מידע בשפה ההולנדית הקשור לקהילה באמשטרדם. פרסומות, מחירי פתיחה של קניית המצוות השונות בבית הכנסת בשבתות ומועדים, תפילת הדרך וברכת הלבנה, ועוד.
גודל ממוצע: 11.5 ס"מ. מצב כללי טוב.
פתיחה: \$400



408

408. Facsimile of an Illuminated Esther Scroll from the mid-18th Century – Austria

Kaniel Megillah Esther Rolle. Vollständige Faksimile-Ausgabe im Originalformat aus den Besitz von Michael Kaniel, kommentar Michael Kaniel; Bezalel Narkiss. Graz, Austria, 1984.

Facsimile of an illuminated European Esther Scroll ("Hamelech" scroll) from ca. 1740-1750, with rich illustrations. Printing of good quality, cloth-backed, rolled on a fine wooden handle and contained in an original cardboard tube. Includes a volume of commentaries (in German) with essays by Michael Kaniel and Bezalel Narkiss. Numbered copy from an edition of 500 copies.

Height of scroll: 28 cm, case: 36.5 cm. Volume of commentaries: 28 cm. Very good condition.

Opening price: \$300

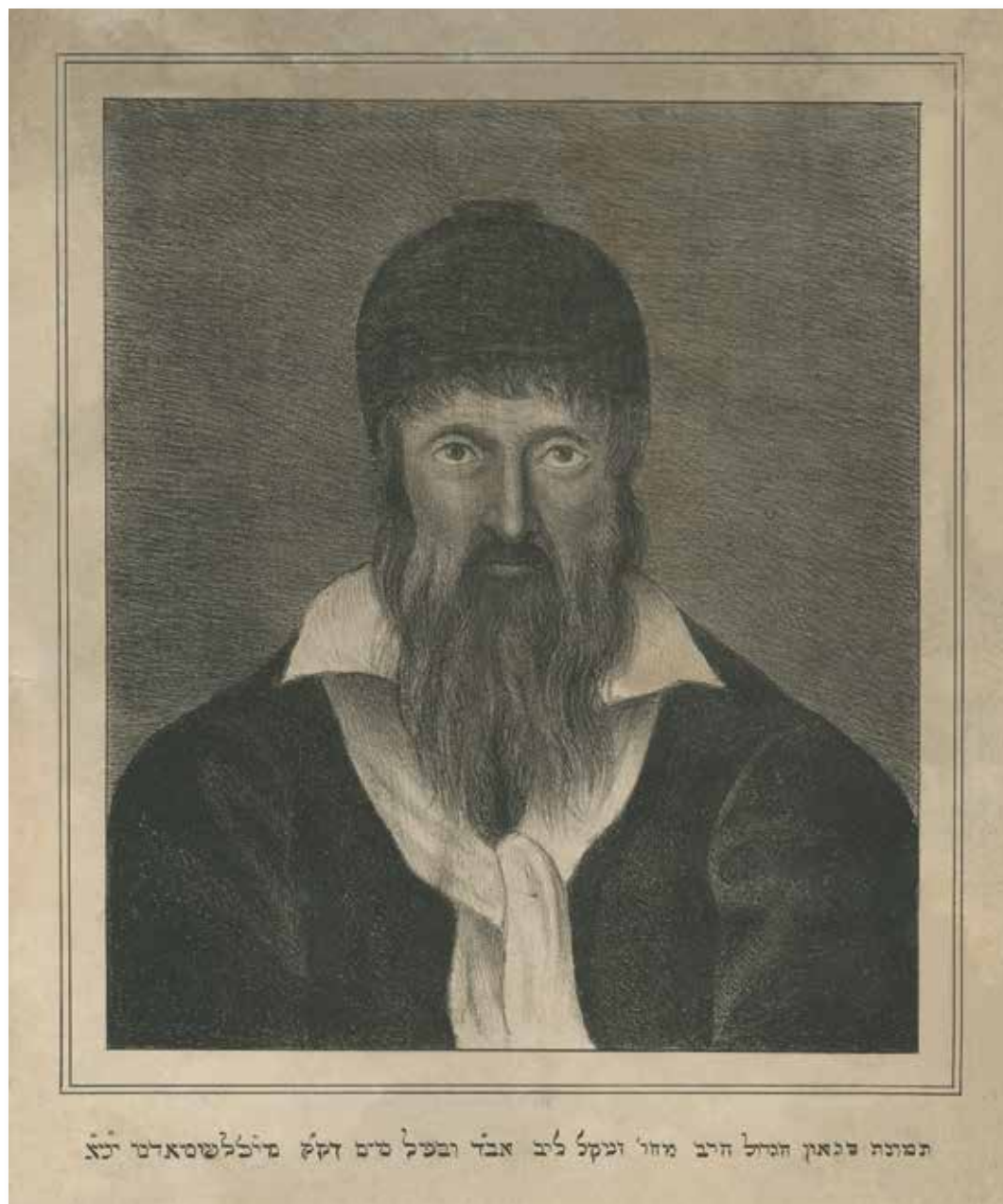
408. פקסימיליה של מגילת אסתר מאוירת מאמצע המאה ה-18 - אוסטריה

Kaniel Megillah Esther Rolle. Vollständige Faksimile-Ausgabe im Originalformat aus den Besitz von Michael Kaniel, kommentar Michael Kaniel; Bezalel Narkiss. גראץ (Graz), אוסטריה, 1984.

פקסימיליה של מגילת אסתר מפוארת (מגילת "המלך"), מאירופה, מהשנים 1740-1750 בקירוב, עם איורים עשירים. הדפסה איכותית, מוצמדת לבד, גלולה על ידיית עץ נאה ונתונה בגליל קרטון מקורי. עותק ממוספר מתוך מהדורה בת 500 עותקים. כולל כרך ביאורים (בגרמנית) עם מאמרים מאת מיכל קניאל ובצלאל נרקיס.

גובה המגילה: 28 ס"מ, הנתיק: 36.5 ס"מ. כרך הביאורים: 28 ס"מ. מצב טוב מאד.

פתיחה: \$300



פריט 377 Item

תנאי מכירה

1. "קדם" - בית מכירות פומביות ("להלן "קדם") פועלת כשלוחה מטעם מוכרי הפריטים המוצעים למכירה פומבית.
2. "קדם" תפיק קטלוג לכל מכירה (להלן: "הקטלוג") ובו יפורטו, בין היתר, הפריטים המוצעים למכירה, מספריהם ומחירי הפתיחה שלהם. למען הסר ספק, הנתונים המופיעים בקטלוג נעדו לשמש לצרכי מידע בלבד לקונה ואין בהם כל אחריות לנבי אחר, חוץ, בעלים קודמים, תקופה, מקור או כל נתון אחר. הזכויות על התמונות המופיעות בקטלוג שמורות ל"קדם".
3. המזכירים אשר מופיעים ברשימת הפריטים, הינם מחירי מינימום ואינם מהווים הערכה.
4. "קדם" תמנה אדם לתפקיד מנהל מכירה, שיהיה אחראי מטעמה, בין היתר, לעריכת המכירה הפומבית וניהולה.
5. מנהל המכירה שומר לעצמו את הזכות למנוע השתתפות במכירה מאנשים שאינו מנוהגים בהשתתפותם. למנהל המכירה הסמכות הבלעדית לקבוע מי זכה במכירה, לבטל מכירה של פריט כלשהו (גם אחרי מכירתו), או להעמידו מחדש למכירה ואת עפ"י שיקול דעתו הבלעדי. כן רשאי מנהל המכירה להוסיף או להוציא פריט ממכירה, או לשנות נתונים לגבי פריט המוצע למכירה שנתקבלו לאחר הדפסת הקטלוג.
6. השתתפות במכירה מותנית בקבלת שלטית ממוספת. הקונה בכוח יצטייד לפני המכירה, בשלטות ממוספת כאמור, אשר תשמשו לצורך הצבעה במכירה.
7. המכירה תתנהל בדולרים של ארה"ב.
8. "מחיר פטיש" לעניין המכירה הפומבית משמע הסכום הנקוב כהצעת קונה בכוח שהצעתו נתקבלה עפ"י תנאים אלה. מיד לאחר הקשת הפטיש" הכרזת מספרו הסדורי של הקונה בכוח ע"י מנהל המכירה, תיחשב הצעת הקונה בכוח כנתקבלה והפריט שהוצג למכירה יתפוך לקניינו של אותו קונה מציע ההצעה (להלן: "הקונה הוכרז"), בכפוף לביצוע מלא התחייבותיו לתשלום עפ"י הסכם זה. הקונה בכוח שהצעתו נתקבלה ישלם ל"קדם", בתוספת למחיר הפטיש, עמלה בשיעור 23% בתוספת מע"מ (על המעלה) התשלום המלא יעשה מיד בסיום המכירה.
9. ניתן לשלם במוזמן (שקלים או דולרים), בהמאה (שקלים או דולרים), כרטיס אשראי או העברה בנקאית.
10. לקונה אשר ישלם תוך 7 ימים מיום המכירה במוזמן (שקלים או דולרים), בהמאה שקלית או בהעברה בנקאית, תינתן הנחה בסך 3%.
11. באחריות הקונה לדאוג להוצאת הפריטים שרכש, ישירות ממשדרי "קדם", או באמצעות שליח או חברת משלוחים מועדו. במקרה שהרוכש יבקש, "קדם" תוכל ללא אחריות מצידה, לארוז ולשלוח את הפריטים בתשלום מלא על חשבון הקונה. התעריפים ארוז ומשלוח שלפנות למשרדי "קדם". המחיר מותנה בסוג האריזה, חברת המשלוח וארץ היעד.
12. תשלום בשקלים עבור פריט שמחירו נקוב בדולרים ארה"ב, יחושב לפי שער החליפין (שער יציג) של דולר ארה"ב המפורסם ע"י בנק ישראל ביום המכירה.
13. כל פיגור בתשלום, יגורז הוויב בריבית פיגורים על הסכום החייב בשיעור של 2% לחודש בתוספת הפרשי הצמדה לשער הדולר ארה"ב.
14. הרוכש פריט כל שהוא, בין אם לעצמו ובין אם עבור אדם אחר, מתחייב לשלם עבור הפריטים ולקחתם. בידי מנהל המכירה הסמכות לנקוט בכל האמצעים שייראו לו על מנת שהרוכש יעמוד בהתחייבותו ובין השאר גם לבטל מכירה, למכור הפריט לאחר, לחייב את הרוכש בהוצאות שנגרמו למנהל המכירה כולל ריבית והצמדה, להגיש תביעת פיצויים, לעכב שחרור הפריט ולהוסיף לסכום המגיע את ההוצאות שנגרמו.
15. "קדם" אחראית כלפי הקונה בכוח ליתן מידע באשר למהות הפריט, מקורותיו ומצבו. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, מובהר בואת כי מידע הנמסר ע"י "קדם" ניתן במעמדה כשלוחה מטעם המוכר ומבוסס על מידע מצטבר וניסיון מומחים מטעמה. על כל קונה בכוח לברוק במהלך הצגת הפריטים לקהל במתוידם שלפני המכירה, את מצבו וגודלו, מקורו, טיבו וערכו של הפריט. מבלי לגרוע מהאמור, לקונה הוכרז תנתנה הזכות להשיג ככתב בפני "קדם" בכל הנוגע למקורותיו ומצבו ואת לא יאוחר מ-30 יום ממועד המכירה. היה יזוכח ל"קדם" שאכן נפלה טעות במידע שנמסר לגבי הפריט, תשיב "קדם" לקונה הוכרז את הסכום ששולם כנגד החזרת הפריט לחזקתה. ביצעה "קדם" הלבכה כאמור, לא יהיו לקונה כל תביעות /או דרישות נוספות כלפיה.
16. הקונה מתחייב לקבל לחזקתו את הפריט שרכש ולהשלים את התחייבותיו לתשלום לא יאוחר משבעה ממועד המכירה. למען הסר ספק, מסירת החזקה בפריט תעשה רק לאחר שהשלים הקונה את מלאו התחייבותיו לתשלום.
17. "קדם" תייצג ללא תשלום לקוחות אשר נבצר מהם או אינם מעוניינים להשתתף במכירה. לקוחות אלו יתבקשו למלא עד יום המכירה את "טופס הצעת מחיר" המופיע בקטלוג המכירה או באחר האינטרנט של "קדם". למען הסר ספק, כל מעשה /או מחולל בקשר לייצוג כאמור, אין בהם כדי להטיל על "קדם" /או על הפועלים מבוחה חבות מכל סוג. "טופס הצעת מחיר" יתקבל עד שלוש שעות לפני שעת המכירה.
18. לקוחות המעוניינים להשתתף במהלך המכירה באמצעות הטלפון, מתבקשים לפנות מראש ובהקדם לצורך תיאום ולא יאוחר משלוש שעות לפני שעת המכירה.
19. לבתי המשפט המוסמכים בעיר ירושלים מוקנית סמכות השיפוט היחידה הבלעדית בכל כספון הנוגע לעניינים הנובעים /או הקשורים לרכישת /או למסירת הפריט בין "קדם" לבין הקונה.
20. בכל מקרה של חילוקי דעות, הנוסח העברי הוא הקובע.

- appropriate to ensure the purchaser keeps his obligation, among these to cancel a sale, sell the item to another, charge the purchaser with any expenses caused to the auctioneer including interest and index linkage, sue for compensation, delay the release of the item and add all expenses to the sum due.
15. "Kedem" is responsible for the information given regarding the items' nature, originality and condition. However all information given by "Kedem", in its capacity as agent for the consignor, and based on accumulated information and the experience of its experts. It is entirely the responsibility of the prospective purchaser to check and inspect the items to determine condition, quality, authenticity, size, authorship during the allocated time prior to the auction. The purchaser may submit in writing, any doubts regarding the authenticity and condition of the item within 30 days of the sale. If it is proven to "Kedem" that there has clearly been an error in the information which was given relating to any item, "Kedem" shall refund any sums paid by the purchaser and the item shall be returned to the possession of "Kedem". Subject to this obligation, the purchaser shall have no claims and/or further demands with respect to that item.
 16. A purchaser is obliged to collect the purchased item and to fulfill his obligations to pay for the item no later than seven days from the date of the sale of the item. For the avoidance of doubt, the right to possession of the item will pass only once the purchaser has fully filled his payment obligations as set out in these conditions.
 17. "Kedem" will represent, free of charge, potential purchasers who do not wish or who are unable to attend the auction. These potential purchasers are requested to complete the Rights to Bid form in the catalogue or website, no later than one day prior to auction. "Kedem" will not be liable, under no circumstances, for any error, emissions in connection therewith. Absentee bidding forms will be received no later than 3 hours before the auction.
 18. Any potential purchaser who wishes to participate in the auction via telephone shall make the necessary arrangements within a reasonable time before commencement of the auction and no later than 3 hours before the auction.
 19. The courts of Jerusalem, Israel, shall have the sole jurisdiction in any dispute between "Kedem" and the purchaser or any potential purchaser, based on the details of this agreement and/or related to the sale and/or to the transfer of any item.
 20. In any case of doubt the Hebrew version of this Terms Of Sale will be the binding document.

Terms of Sale

1. "Kedem" Public Auction House ("Kedem") acts as agent for sellers of items to be offered for sale to the public ("the Sellers").
2. "Kedem" will produce a catalogue for every sale ("The Catalogue"), which will include a list of items available at the sale, their serial numbers and opening prices. For the avoidance of doubt, information provided in the Catalogue, including opening prices, descriptions of items and any other information concerning the items, are solely for the purpose of information for potential buyers and are in no way to be construed as stand and/or obligation on behalf of "Kedem" and/or its employees and/or representatives. Kedem reserves all rights to the pictures that appear in the catalog.
3. "Kedem" will appoint a person as manager of the sale ("the Auctioneer") who will be responsible on its behalf for the execution and management of the auction.
4. The Auctioneer reserves the right to prevent participation in the auction of any person. The auctioneer reserves the right to determine the winner of each lot, to cancel the sale of any item (even after it's sold) or to re-enter it for sale, at his own discretion and at any stage whatsoever. The auctioneer also has the right to withdraw or add items to the sale and to add or withdraw from the Catalogue any information about an item to be offered in the auction on the basis of information received by "Kedem" after publication of the Catalogue.
5. In order to participate in the auction, a potential purchaser must obtain a numbered paddle before the auction which will enable him to bid at the auction.
6. The auction will be conducted using US Dollars as currency.
7. On the fall of the hammer and the acknowledgment of the numbered paddle of the offeror by the Auctioneer, the offeror's offer will be binding and will be considered to be accepted and title to the item will pass to the offeror whose offer was accepted ("the Purchaser"), subject to the fulfilment by the Purchaser of all payment obligations to "Kedem" as set out hereunder.
8. The amount mentioned in an offer at a sale by a Purchaser which is accepted ("the Hammer Price") shall be paid to "Kedem" by the Purchaser, together with the commission of 23% of the Hammer Price ("the Commission") and Israeli VAT on commission only. Payment to "Kedem" shall be effected immediately upon the conclusion of the auction but, at any event, not later than seven days after the date of the auction.
9. **Payment can be made in cash (New Israeli Shekels or US Dollars), check (NIS or US Dollars), credit card or via bank wire transfer.**
10. **A 3% discount will be given to buyers who remit payment within 7 days of the date of the auction, in cash (NIS or US Dollars), check (NIS) or bank wire transfer.**
11. **It is the responsibility of the buyer to collect the purchased items directly from the offices of "Kedem," or have them collected by a delivery service or courier on his behalf. In certain cases in which a buyer so requests, "Kedem" can, at its sole discretion and without taking or accepting any responsibility for damages or loss, pack and ship the items to the buyer, provided the buyer pays in advance for the full cost of shipping and handling. The cost of shipping and handling varies according to type, size and weight of the package, the shipping method and the shipping destination. For further information about shipping methods and charges, please contact "Kedem".**
12. An item which is priced in US dollars will be calculated in New Israel Shekels in accordance with the representative rate of exchanges published by Israel Bank on the date of the auction.
13. A Purchaser is liable to pay interest on any delay in payment, at the rate of 2% per month of the amount payable, with adjustments to index-link all outstanding amounts payable to the Dollar Exchange Rate
14. The purchaser, whether for himself or for another, is obliged to pay for the items and take them. The auctioneer has the right to take any means he thinks

ויל אמ ווא הע הויש הוי יהל אבל עהו
 אסל מותר פת סו פווה

שם שלום
 וי פה וו והה
 יהיו יהתי
 עו נהפי עהג
 מהחילה צופ
 די סה לורהה

רומא
 בעור ירון
 מהש
 קרע שטן
 דנו בנט
 ידי מנס
 כוזו מדהר

לוי
 וצו
 נחן
 הני
 אמר
 מרהלן
 חסוכני



ועמוד פינדס ויפלל והעפר המנה המאכה אל שדי

אתה סתר לי מצר תצרנו רני פלט

חיים עלינו ועל כל ישראל אמן

ונחך קמיע זאת ימן סרועל : וכל זמן כטוסה הקמיע עם סרועל - לא ירא מן המיבסה סהיא - סנכתנ סקמיע סוננס כל סמנס

פריט 102 Item